

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Düğünciceği Geline

İlk görüşle yaşanan, tutku dolu
bir aşkın içine hırs karışınca
sancılı bir haval kaçınılmazdır.

Brândy 'Purdý

Brandy Purdy Düğünçiceği Gelin

Bir kontun oğlu olan Robert Dudley, köylü bir kıza, Amy Robsart'a âşık olur. Tutku dolu aşkla gözleri karan Amy ve Robert, yollarına hiçbir şeyin çıkmaması için her şeyi yapıp evlenirler. Peki mutlu sona ulaşmak bu kadar kolay mıdır?

I. Elizabeth'le çocukluktan beri arkadaş olan Robert, Elizabeth'in tahta geçmesiyle kral olma hayalleri kurmaya başlar. Bu uğurda da her şeyi yapacak kadar hırslı ve gözü pek biri olması, Amy'nin hayatının karması için oldukça yeterli bir sebeptir.

Amy evliliğine ve bir zamanlar onu "Düğünçiceği Gelinim" diye seven adama tutunmak için elinden gelen her şeyi yapsa da hırstan gözü dönen Robert'a ve kraliçeye karşı durmak için yeterince güçlü müdür?

Brândy Purdy

Düğünçiceği Geline

Düğünçeği Gelini

Özgün Adı: The Queen's Pleasure

Brandy Purdy

Editör : Hümanur Turan
Çeviren : Belgin Selen Haktanır
Sayfa Tasarım : Elif Aydın Yavuz
Kapak Tasarım : Filiz Odabaş

Tür : Tarihi Roman
Kitap No : 2209

1. Baskı: Nisan 2021

ISBN: 978-625-448-557-2

Yayınevi Sertifika No: 12330

©Brandy Purdy

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Akcalı ajans tarafından Martı Yayın Dağ. San. Tic. AŞ'ye aittir. Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

Martı Yayın Grubu

Maltepe Mah. Davutpaşa Cad.

Yılanlı Ayazma Sok. No: 8

Zeytinburnu / İstanbul

Tel: 0212 483 27 37 - 483 43 13

Fax: 0212 483 27 38

www.martiyayinlari.com

info@martiyayinlari.com

Baskı ve Cilt:

Türkmenler Matbaacılık Rekl. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16

Topkapı/İstanbul Tel: 0212 674 71 61

Sertifika No: 43087

Brandy Purdy

Düğünçiceği Geline

Çeviren: Belgin Selen Haktanır

Şehvete dayalı evlilikler mutlu başlar ama hüznle biter.

—Sör William Cecil'in Robert Dudley ile
Amy Robsart'ın evliliğiyle ilgili yorumu

Ben onu düşünüyordum. O da beni.

—Amy Robsart Dudley ve Queen Elizabeth I

GİRİŞ

Elizabeth

Our Lady Kilisesi, Oxford

Pazar, 22 Eylül, 1560

Kat'e bir sandalye alıp benim ejderham olmasını, yatak odamın kapısının dışında oturmasını ve ben gittikten sonra inimi korumasını söyledim.

“Hiçbir erkeğin ya da kadının kapıdan geçip buraya girmesine izin verme. *Feci* bir baş ağrım olduğunu ve beni rahatsız etmeye cüret edecek olanların bunun sonuçlarına katlanması gerektiğini söyle.” Bu talimatı verirken, incilerle ve değerli taşlarla süslü, beyaz brokar satenden yapılmış altın işlemeli elbisemin katları tek tek yere düşüyordu. Bunları bir zırh kadar katı gergi demirleri olan lenduha gibi, çemberli bir iç eteği, haşır huşur sesler çıkaran, kola-lanmış kat kat iç etekleri, şeritleri taşlarla bezeli jartiyerler ve Robert'ın benim için özel olarak İspanya'dan çok sayıda getirttiği – her seferinde abartarak yirmi çift sipariş ediyordu–ipek çoraplar ve son olarak da mürekkep yeterince siyah, ışıık da yeterli olduğunda altında bir kitabın bile okunabileceği, örümcek ağının tellerinden örülmüş gibi ince, gelin duvağı andıran bir iç gömleği düştü.

Süslü saray giysilerimin tamamı çıplak ayaklarımın etrafında birikirken, yakut kırmızısı ve safir mavisi çiçekler gibi robumun

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

üzerinde kalın bir krema tabakasının üzerindeymiş gibi yüzen değerli taşlara bir bakış attım ve dimdik durup içime derin bir nefes çektikten sonra kollarımı başımın üstüne kaldırdım. O halde görececek olsaydı, Robert beni kesinlikle dalgaların arasından çıplak bir şekilde dünyaya gelen Afrodit'e benzetirdi. Ama o sırada bunu düşünemezdim; Robert'ı düşünemezdim. Ayaklarımı o gösterişli ve lüks kumaş yığınının arasından çıkarmadan ve sıradan bir erkeğin giyeceği türden kolasız, keten bir gömlek ve kahverengi deri ve kumaştan oluşan sade bir kıyafete bürünmeden önce içime derin bir nefes daha çektim.

Oturup deriden, uzun binici çizmelerini giyerken Kat'in endişeli sorularını ve kaygılı yakarışlarını duymazdan geldim. Dönüp duruyor, yaldızlı bir kafesin içinde beyhude bir çabayla cıyaklayan ve kanatlarını çırpın bir kuş gibi etrafımda dolanıyordu. Bir taraftan bu aptalca, delice ve tehlikeli işi yapmamam için bana yalvarıyor, bir yandan da saçlarımı sıkıca başımın tepesinde toplayıp tutturmaya çalışıyordu.

Beni anında ele verebilecek olan koyu kıvılc saçlarımı kahverengi kumaş bir kasketin içine soktuğu anda, ayağa kalkıp elimi amirane bir edayla sallayarak bir türlü susmayan Kat'e kenara çekilmesi için işaret ettim ve onu bir celladın hızla aşağı inen baltası gibi, mermer beyazlığında olan elimin uzun parmaklarıyla nazik bir şekilde susturdum. Bunun arkasından odaya çöken derin sessizlikte, deri eldivenleri ve binici kırbacını kapıp özel bahçeme açılan gizli kapıya ve merdivenlere yöneldim. Orası genellikle günlük işlere girişmek ve krallığı yönetmek gibi ağır bir sorumluluğu üstlenmek üzere kraliçe giysilerimi giymeden önce üstümde hâlâ geceliğim varken yürüyüş yaptığım ve kendimi zaman zaman bütün dünyayı tek başına göğüsleyen bir kadın gibi hissettiğim bir yerdi.

Meşalelerle aydınlatılmış loş merdivenin ıslak basamaklarını tek tek çizmelerimin burnuyla yoklayarak inerken sıkıca duvara

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

tutundum. Zihnimde sürekli olarak şu sözler dönüp duruyordu: *Bir merdiven. Her şey bir merdivende sona erdi. İster bir kazayla ister de bir cinayetle olsun, her şey bir merdivende sona erdi.*

Beni nehir kenarında sıradan kiralık bir mavna ve adaleli ama ince yapılı bir at bekliyordu; yine Robert'ın hediyelerinden biri olan doru bir donanma atıydı. Dünyaya kimliksiz ve yapayalnız açılmak tehlikeli ve gözü kara olmayı gerektiren bir işti. İngiltere Kraliçesi olan ben, yanımda korumalarım, eşlikçilerim ve muhafızlarım olmadan, erkek giysileri giyip kılık değiştirmiş olarak gizli bir yolculuğa çıkmak üzereydim. Başıma *her şey* gelebilirdi. Bir serseri ya da hırsız çetesi tarafından yakalanabilirdim; öldürülebilirdim ya da kadın olduğum anlaşılsa tecavüze uğrayıp bir hendeğe bile atılabılırdım. Ya da kim olduğumu açıklayacak olsam dahi bunu kanıtlayıp insanları inandıramayabilir ve hayatımın sonuna dek bir genelevde erkekleri tatmin etmeye zorlanan bir mahkûm gibi yaşayabilirdim. Attığım her adım tehlike doluydu ama tehlike ve ben eski dostlardık; dünyaya geldiğim günden beri, tehlike peşimi bırakmamıştı. Emniyet bana yabancı, gerçek olmaktan ziyade yanıltıcı olan bir haldi. Babamın değişken ruh hallerinden ve feci öfke krizlerinden kurtulmayı başaran biriydim. Hatta, ölmemi isteyen ve beni zan altında bırakmak için samanlıkta beyhude yere ama ısrarla pırıl pırıl parlayan gümüş bir iğne aramış olan kız kardeşime de üstün gelerek hayatta kalabilmişim.

Ben hayattaydım ama başka bir kadın ölmüştü. Bir cana karşılık bir can gitmişti. O kadın, onu tehlikelerden koruyacak kadar sevecek, Ölüm'ün zalim Kader'in elinde kalmasını sağlayacak, çaresizliğini ve ölümcül talihsizliğini ya da insanlığa özgü kahpe liği ondan uzakta tutacak bir kimsesi olmadan, tek başına ölmüştü. Bu yolculuğu tek başıma yapıyor olmamın nedeni de buydu zaten. Bu yüzden soylu kişiliğimi ve giysilerimi geride bırakmış, sessiz gözyaşlarım yanaklarımdan süzülürken hüznümü gizleyen sağanak yağmurun altında dörtnala Oxford'a doğru yol alıyordum.

Oraya tam zamanında varmış ve cenaze alayına yetişmiştim. Yas tutanlar ve bir şeyler görebilmek için merakla yolun kenarına dizilmiş olan insanlar şiddetli yağmurun altında korunaksız bir halde bekliyor, erkekler şapkalarını göğüslerine bastırmış duruyorlardı.

Gözlerimi yumup ağlayan ve bağırıp çağıran Amy'yi düşündüm. Kendisine ait olması gereken bir evde, kocasıyla paylaşması gereken bir yatağa yumruklarını indirirkenki hali geliyordu gözlerimin önüne. Oysa ki o, kraliçenin ahırbeyi ve dedikodulara göre sevgilisi olan yüce ve güçlü Lord Robert'ın sadık bir arkadaşının ya da centilmen bir uşağının ona yaranmak ve iyilikte bulunmak için, istemediği ve uygun görmediği karısı için temin ettiği bir yerde daimi bir misafir olarak bir yatakta tek başına yatmıştı hep.

Kim bilir benden ne kadar *nefret* etmiş ve uğradığı haksızlığa, göğsünün pembe beyaz kusursuzluğunu bozan ve onun tüm canlılığını ve gücünü kalbi durana dek kana susamış çirkin ve şişkin bir sülük gibi tüketen kansere nasıl bir öfkeyle isyan etmişti! Bir zamanlar ona çılgınlar gibi âşık olan ama ölmesini isteyen, hatta çeyizi olarak tahtla birlikte gelen başka bir kadına sahip olabilmek için onun ölümünü hızlandırmaya bile çalışmış olabilen bir kocaya ve hayatının aşkını çalmış olduğunu düşünen kadına –kraliçeye– karşı da içi kim bilir nasıl bir öfkeyle dolmuştu. Öfkeli, gücenmiş ve korku dolu olmak ve benden nefret etmek için her türlü geçerli nedeni vardı.

Tahnit ediciler babamın ilk karısı olan gururlu ve boyun eğmez Aragonlu Catherine'in vücudunu kesip açtıklarında, kalbinin siyah renkli nahoş bir kanser tümörünün içine hapsolmuş olduğunu görmüşlerdi. Bazıları bunu gücünün son damlalarını babama, *Son olarak, gözlerimin her şeyden çok seni arzuladığına yemin ederim*, diye yazmak için tüketen kadının kalp kırıklığından öldüğünün bir işareti olduğunu düşünmüştü. Amy'nin göğsündeki ölümcül hastalık da, acaba içindeki acının fiziksel bir emaresi,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Aşk Tanrısı'mn oku zorla çıkarıldığında ölümcül bir yara almış olan bir kadının kırılan kalbinin gözle görülür bir ispatı mıydı? Şayet öyleyse, dedikodular ve söylentiler doğruydu. Amy'yi biz –Robert ve ben– öldürmüştük. Robert o oku dikkatsizce ve kayıtsızca çıkarmış, sevgisini bana yöneltirken onu acı ve kan içinde yapayalnız bırakmıştı. Özgürlüğün ve yeni elde ettiği kendi kaderini kontrol etme gücünün mest ettiği, bağıllık sözü vermeden tutkulu bir şey yaşamak için hevesli, bencil ve sığ bir kadın olan ben, bunu arzunun su mermerinden yontulmuş bir tanrıça heykelinin ayaklarının dibine bırakılmış bir hediyesi gibi kabul etmiştim.

Tabutun önünde ve arkasında yürüyen adamlar tarafından taşınan değneklerin üzerindeki siyah kuş tüyleri yağmurdan sırlıklam olmuş, Amy'nin kocasına yolladığı gözyaşlarıyla ıslanmış mektupların sayfalarından akan siyah mürekkep lekeleri gibi adeta erimiş ve dağılmıştı. Kasvetli bir tavırla ikişer ikişer o uzun ve kıvrımlı yolda yürümekte ve Amy'yi ebedi istirahat yerine doğru götürmekte olan yirmi sekiz adam –her biri Amy'nin hayatının bir senesini temsil ediyordu– siyah renkli ve uzun başlıklı cüppeler giymişlerdi. O anda, Robert'ın odasında yerde bir mektup bulduğum anı hatırlayıp ürperdim. Mektubu öfkeyle tortop edip şömineye fırlatmış ama ıskalamıştı. Yaptığı işi bırakıp sandalyesinden kalkmaya, mektubu düştüğü yerden alıp alevlerin arasına atmaya bile tenezzül etmemişti. Herhangi birinin, bir uşağın, bir kraliçenin ya da İspanyol Elçisi'ne çalışan bir casusun yerden alıp okuyabileceği ve gözyaşlarıyla ıslanmış, silik sözcüklerin yer aldığı, çılgın gibi yazılmış olan o mektubu yerde öylece bırakmıştı; mektup hiçbir insanın gözlerinin ya da ışığın delip geçemeyeceği en koyu renkli gölgelerin arasında yüzünü gizleyen –ölümün yüzüydü bu!– ve başlıklı gri bir cüppeyle Cumnor Malikânesi'ne dadanan bir keşişin hayaletiyle ilgiliydi. *Ölümü gördüğümü biliyorum*, diyordu Amy ısrarla. *Gizlice beni izliyor!*

Kilise çanları hüznle çalarken başlıklı cüppeler giymiş, yüz-

lerini gölgelerde gizleyen bu adamlar gökyüzünün bile gözyaşı döktüğü kasvetli ve kapalı bir havada Amy'yi mezarına götürdüler. Tabut kurşundan ve ağır olduğundan, onu sırayla omuzluyorlardı; tabutu biraz taşımış olanlar uygun adımlarla en arkaya geçerlerken, diğerleri tabutun altına giriyor ve onların yerini alıyordu. Her şey kusursuz bir şekilde koreografisi yapılmış bir maskeli saray piyesi gibi, bir kişi bile tökezlemeden ya da yanlış bir adım atmadan askeri eğitimi andıran bir dakiklikle yapılıyordu. Amy'nin birkaç akrabası ve ona Cumnor'da eşlik etmiş olan kadınlar ve hizmetkârlar da tabutun peşinden ilerliyordu; içlerinden birkaçı hüngür hüngür, bağıra çağıra ağlarken, diğerleri geçici olarak bile olsa feci bir skandal girdabının merkezinde olmanın ya da ona kenarından köşesinden tanıklık etmiş olmanın keyfini yaşıyordu. Her birinin üstünde parası törene katılmayan dul koca tarafından ödenmiş olan yeni yas giysileri vardı; Robert, Kew'daki süt beyazı malikânesinden dışarı adım atmamıştı ve ölümünün gayet işine geldiğini düşündüğü ama sonradan büyük bir sıkıntı yarattığını anladığı karısı için yas tutmak yerine kendisine acılamakla meşguldü. Beyaz cüppeli, ciddi ifadeli oğlanlardan oluşan bir koro, siyah ciltli şarkı defterlerini sıkıca tutmuş alayın en arkasında ilerliyor ve hüzünlü bir şekilde cenaze şarkısını söylüyorlardı.

Tabut siyah kumaşla kaplanmış olan Our Lady Kilisesi'nde oğlanlardan oluşan koronun söylediği şarkı eşliğinde açıldı ve üstüne sarı ve siyah renkli ipek püskülleri olan siyah renkli bir sarsenet* örtüldü. Tabutun etrafına mumlar, Dudley ailesinin ayılı ve kaba saba asalı amblemini taşıyan armalı kalkanlar ve Robert'ın meşe yapraklı ve palamutlu amblemi yerleştirildi. Amy, ertesi gün gömülmek üzere katafalktın üzerinde yatırıldı.

Kır saçların oluşturduğu bir halkayla çevrili olan başının tepesi açık, eğik gözlüğü burnundan aşağı kayan şişman ve ufak tefek bir adam olan İlahiyat Doktoru Babington vaazına başla-

* Yumuşak bir ipek. (e.n.)

mak üzere öne çıktı: “Tanrı’ya iman ederken ölenler kutsanır.” Ama sadece birkaç kişi vaazla ilgileniyor, diğerleri ya sıralarında oturuyor ya da en arkada baş başa vermiş, Lady Dudley’nin öldürülmüş olduğuyla, bir talihsizlik eseri öldüğüyle ya da “Tanrı korusun” çaresizlikten kendi canını aldığıyla, cenaze törenin katılmamış olan kocasının bu muhteşem tören için 2,000 sterlin harcadığıyla ve bu miktara zarafetin en güzel örneği olduğu söylenen yas kıyafetinin dahil olmadığıyla ilgili dedikodular yapıyorlardı. Ama Doktor Babington dili sürçüp de, “dehşet verici bir şekilde öldürülen bu erdemli hanımefendinin” hatırlanmasını salık verince, kilisede şaşkınlık dolu sesler yükseldi ve uzun, korkunç bir sessizlik oldu. Doktor bir an için dudakları titreyerek ağzı açık bir halde kalakaldı. “Aman Tanrım, *bunu gerçekten* de söyledim mi?” dedi şaşkınlıkla ve telaşla vaazına devam edip sözcükler ağzına dolana dolana konuşmaya devam etti. Zavallı adam, sözlerinin kalanını dili bir merdivenden aşağı yuvarlanıyormuş, bir yere her çarptığında ve düştüğünde daha da kötü yaralanıyormuş gibi kekeleyerek ve takılarak söyleyebildi. Sonra, yas tutanlar kasvetli bir havayla sıraya girip öne çıktılar ve tabutun başında kısaca durup Leydi Dudley’ye olan son görevlerini yapmak için ilerlediler. Robert gayet düşünceli davranarak birkaç saniyeden daha fazla süreye ihtiyaç duyanlar için bir çift yas taburesi bile getirtmişti. Etrafları altın sarısı ve siyah renkli Venedik ipeğinden püsküllerle çevrili, içleri doldurulmuş siyah kadife kumaşla kaplanmış olan tabureler, oturup rahat rahat yas tutmak isteyenler için tabutun baş kısmına ve ucuna yerleştirilmişti.

Yas tutan kişiler tek sıra halinde dışarı çıkıp Leydi Dudley’yi anmak için yakınlardaki bir okuldaki yemeğe katılmaya giderlerken, saçları ağarmaya başlamış, bilgelik dolu yuvarlak yüzü ağlamaktan kızarıp şişmiş olan tombul bir kadın –bana sevgili yaşlı dadım Kat Ashley’yi hatırlatmıştı– geride kaldı ve sevgiyle tabutun üstüne bir buket düğünçiçeği bıraktı. Sonra, elleriyle yüzünü

kapayıp omuzları yürek paralayıcı hıçkırıklarla sarsılarak ağlamaya başladı ve arkasını dönüp diğerlerinin peşinden dışarı çıktı. O anda kalabalıktan birisinin, “Bayan Pirto,” dediğini duydum. Demek ki Amy’nin “hanımını yürekte seven ve hayatı boyunca onun yanında olmuş olan” hizmetçisiydi bu kadın.

Kilise iyice boşalmca, kendimi yapacağım şeye hazırlayıp omuzlarımı dikleştirdim ve siyah örtülü tabuta yaklaştım; çizmelerimin taş zeminde çıkardığı sesin gayet farkındaydım. Ne kadar ses çıkarmadan yürümeye çalışsam da ayak seslerim kulaklarımda tehlike çanları gibi çınılıyordu. Birkaç kere oraya gelmekle bir suç işlemişim gibi suçluluk hissiyle arkama bakmıştım. Amy’nin orada olmasını isteyeceği ya da bekleyeceği *son* kişi olduğumu biliyordum; kendisi artık hayatta olmadığından ve Robert benimle evlenebilmek için özgür kaldığından tabutunun başına kendimle böbürlenmek, kazandığım zaferin keyfini çıkarmak amacıyla gelmiş olduğumu düşünürdüm.

Bir hilal şeklinde dizilmiş olan uzun beyaz mumlar tabutun arka tarafında duruyordu. Birisi Amy’nin her zaman karanlıktan ürktüğünü, etrafını saran gölgelerden ve gizledikleri şeylerden korktuğunu bildiği için mi mumların onu rahatlatması için oraya koyulmasını emretmişti yoksa bu sadece ortam hoş görünsün ya da sırf içerisi aydınlık olsun diye mi yapılmıştı? Onu bilemiyordum.

Kusursuz bir şekilde taranmış parlak, altın sarısı bukleleri mumların ışığı altında parıltıyor, mumlar kadar beyaz olan yüzünü çevreliyordu. O kusursuz buklelerin tepesinde ipekten yapılmış düğünçiçeklerinden oluşan bir taç vardı; gerçek çiçekler tabutun içinde kısa sürede solup kururdu. İnsan topraktan geliyor ve yine toprağa dönüyordu; düğünçiçeklerinden başlayıp, ölmek için çok genç olan güzel kızlara kadar, yaşayan her şey için bu son geçerliydi. O sarı ipekten tacı kim yapmış ve bukleleri kusursuz hale getirmişti? Hiç şüphesiz, bu kişi sadık Bayan Pirto olmalıydı. Onun hissettiği büyük acıyla şöminenin başında oturduğunu, göz-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

yaşlarının eğri büğrü, kalın damarları ellerinin üzerine aktığını hayal edebiliyordum; o eller ki son bir sevgi gösterisiyle Amy'nin her zaman en sevdiği çiçek olan düğünçiçeklerine benzeyen o sarı çiçekleri kesip bir taç biçiminde dikmek için çaba sarf etmişti. Amy düğünçiçeklerine bayılırdı: Bunu evlendiği gün elinde tuttuğu kocaman düğünçiçeği buketinden, başındaki düğünçiçeği tacından ve o sırada tabutta üstünde olan krem rengi saten gelinliğine altın ilmeklerle işlenmiş olan desenden biliyordum. Amy toprağa gelinliğiyle girecekti. İçimden onun sağken bulduğundan çok daha güzel ve hak ettiği bir aşkı ölümden bulabilmesi için dua ettim.

"Aşk," diye fısıldadım alçak sesle, "bazılarına çok iyi, bazılarına da acımasızca davranır." Bu kaypaklık, bazılarına kutsayan, bazılarına da lanetleyen hayatın acı gerçeklerinden biriydi.

Onu pek az görmüştüm –iki kere yakından, bir kere de uzaktan olmak üzere sadece üç kez– ama çok fazla ve kötü yönde değişmiş olduğu çok belliydi ve aradaki fark gerçekten de inanılmazdı. Onu evlendiği gün ilk kez gördüğümde, dünyaya getireceği çocuklardan sonra bu ufak tefek, balıketli ve dolgun hatlı sarışın kızın boyuyla kilosunun eşitleneceğini düşünmüştüm. Her sene hamile olduğunu duyacağımdan emindim. Dolgun göğüsleriyle ve kavisli kalçalarıyla, anneliğe, çocuk yetiştirmeye hazırmış gibi gözüküyordu. Ama öyle olmayacaktı. Amy Robsart ne bir eş ne de bir anne olarak başarıya ulaşacaktı; anneliğin getireceği mutluluklar ve tesellilerden bile mahrum edilmişti. Tabutunun içinde solgun, kıpırtısız ve tükenmiş bir halde yatarken, kanserin vücudunun kıvrımlı yerlerini erittiği ve Hayat ile Aşk'ın da kalanları insafsızca aldığı aşıkardı. Ölmeden çok önce umutları ve hayalleri tükenmiş olan bir kadının vücuduydu bu.

Nikâh günü –o güzel haziran günü– Amy'nin hayatının en mutlu günü olmuştu. Üstelik o güne ben de şahit olmuştum. Mutluluğun onun mavi yeşil gözlerinde canlandığını ve parıldadığını, yüzünü aydınlatan o katıksız neşeyi yansıtan göz alıcı gülümse-

meyi ve Robert'a her baktığında vücudundan bir güneş ışını gibi yayılan sevgiyi ve güveni görmüştüm. Buna şahit olduğum için neredeyse davetsiz bir misafir gibi hissetmiştim ama bir yandan da içimi başka bir his kaplamıştı: Evlenecek olan çifte bakarken içimi kemiren bir kıskançlık ve onlara –daha dürüst olmam ve açık söylemem gerekirse Amy'ye– karşı asla sahip olamayacağım ve sahip olmayı istediğimden bile emin olmadığım bir şey yüzünden yoğun bir öfke hissetmiştim. Onu izlerken, ruhum adeta bir halat çekme yarışına başlamıştı; bir yanım onun yerinde olmak istiyor, diğer yanımsa inatla geri çekiliyordu. Annemin onu son gördüğümde beni telaşla uyardığı geliyordu aklıma. *"Asla teslim olma!"* Zihnimde bana şehvetle göz kırpan ve sırttan, sırmalı bornozunun kıvrımlarının arasından bana doğru kalkmış olan erkeklik organıyla yatağımın ucunda dikilen Tom Seymour'u görüyordum. Eskiden olduğum o kıkırdayan şapşal kızın üstüne atlamıştı ve ben onun altında debelenirken, yeni uyanan cinselliğimle mest olmuşum.

Amy tabutunda yatıyordu. Son derece parlıtlı görünen geleceği, kırsal kesimdeki pazarcıların saftirik insanlara gerçek altın ve değerli taş olarak yutturduğu ama aslında camdan ve tenekeden yapılmış ve kısa sürede aşman altın rengindeki boyanın altından metalin görüldüğü takılar kadar sahte çıkmıştı. Zaten o yüzden derler ya, her parlayan şey altın değildir diye.

Elleri sırmalı şeritlerle işlenmiş gelinliğinin büstiyer kısmının üstünde kenetlenmişti. Krem rengi saten kumaşın her santimine işlenmiş olan göz kamaştırıcı altın renkli düğünçiçekleri hafif bir esintiyle kıpırdanıyormuş gibiydi; mumların titrek alevleri yaldızlanmış ipliklerin üstüne yansıyıp bu göz yanılsamasını oluşturuyor, parlamalarını ve dans ediyormuş gibi görünmelerini sağlıyordu. Amy artık hayatta olmadığı halde, gelinliğindeki çiçeklerin canlı görünmesi ne kadar üzücüydü!

Birisi –Bayan Pirto'nun sevgi dolu elleri olabilir miydi?– onun kırık boynunu desteklemek ve düzgün tutabilmek için, üstündeki

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

giysinin kısa ve kare biçimli büstiyer kısmını altın renkli küçük bir fır fır olan ve ince altın çizgili krem rengindeki dantel katmanlarından oluşan yüksek yakalı bir robayla doldurmuştu. Yakından bakabilecek olabilseydim biraz daha destek sağlasın diye o narın, kırık boynuna sımsıkı –canlı bir insan için fazla sıkı bir şekilde– sarılmış olan beyaz bandajları da görebilirdim. O kişi kimse, Amy’nin hayatının en mutlu gününün bir başka hatırası olarak, sırmalı saten gelinliğinin üstüne taktığı etrafı fır fır, incilerle ve kurdelelerle süslü önlüğü de beline bağlamıştı. Bayan Pirto’nun hanımını son kez giydirirken eğildiğini, o solgun yüzü okşadığını, buz gibi olmuş alnını öptüğünü ve hıçkırıklar arasında kulağına, “Yanma sadece mutlu anılarını al tatlım. Kalan her şeyi burada bırak,” diye fısıldadığını hayal edebiliyordum.

O anda, Amy’nin ellerinin çıplak ve tırnaklarının da dibine kadar kemirilmiş olduğunu fark ettim; parmakları sızlamış ve kanamış olmalıydı. Robert değerli mücevherleri ölü birisine takarak heba etmek istemezdi; ona göre böyle bir şey yapmak, bu mücevherleri Thames Nehri’ne atmakla aynı anlama gelirdi. Üzerinde altından bir meşe yaprağı ve kehribardan bir palamut olan alyans bile tıpkı bir zaman temsil ettiği aşk gibi ortadan kaybolmuştu. Yüzük nereye gitmişti? İçimin ürperdiğini hissettim ve günün birinde o yüzüğü yastığımın üstünde bulmayacağımı ya da kadife bir kutuda bana verilmeyeceğini umdum.

Bu onun hak ettiği bir şey değildi; güzel şeyleri çok seven ve son modaya büyük ilgi duran Amy’nin –Robert onun senede on dört tuvalet bile sipariş ettiğinden yakınmıştı– ipekten yapılmış ve nakışlı bile olsa, dantellerle ve çiçeklerle bezeli olan elbiselerden daha fazlasına sahip olması *gerekirdi*.

Eldivenlerimi çıkarıp kendi ellerime baktım; onun kocasının bana hediye ettiği elmas yüzüklerle ışıldayan uzun beyaz parmaklarımın tırnakları kusursuz ve pırıl pırıldı. Telaştan yüzüklerimi çıkarmayı unutmuşum. Beni İngiltere’yle evlendirmiş olan altın

ve oniks yüzük dışında, yüzüklerin hepsi Robert'ın hediyeleriydi; Robert gösteriş merakımı bir kedi gibi okşar, ellerimi buz gibi değerli taşlarla ve ateşli öpücüklerle donatmaya bayılırdı.

Amy'nin gerçekten de değerli bir şeyi *olması* gerekiyordu! Yüzüklerimi çıkarmaya koyuldum ama bir anda aklıma Amy'nin elmas sevmeye geldi. Robert'ın onu sert bir sesle azarlayıp aptal dediğini, her kadının elmaslara bayıldığını ve bunlara sahip olabilmek için ruhlarını bile satabileceğini söylediğini hatırladım; Tiz, ürkek ve titrek bir kadın sesini taklit ederek, Amy'nin bir keresinde söylediği sözleri, elmasların “zamanda donmuş gözyaşları” gibi olduğu benzetmesini tekrarlamıştı. Ne var ki bu benzetme en çok da şu an için uygundu: Sadece yirmi sekiz yaşında olan Amy şu anda zamanda donmuş bir gözyaşından başka bir şey değildi.

Yüzükleri parmaklarımdan çıkardım ve dünyadaki bütün elmasların bile Robert'ın ve benim bu kadının dökmesine neden olduğumuz onca gözyaşını telafi edemeyeceğini bildiğim halde, tek tek Amy'nin ince, soğuk ve sertleşmiş parmaklarına taktım. Hakikaten de çok gözyaşı dökmüştü. Okyanuslar kadar. En azından iki sene, belki de daha uzun süre gözyaşlarında boğulmuştu. Robert'ın aşkıysa, Amy ölmeden çok önce ölmüştü. Aşk zalimdir; kurbanlarını ağır ağır öldürür.

Ölü bir kadına elmaslardan oluşan bir servet vermiştim ama ben, İngiltere'nin mutlak güce sahip I. Elizabeth'i olarak bile, ona hayatını geri veremez ya da çektiğim acıları geri alamazdım. Robert onunla delikanlılık şehvetiyle tetiklenen ani bir gençlik beğenisiyle, sade, saf, tertemiz, taze yüzlü güzel bir köylü kıza karşı hissettiği dürtüsel bir tutku kriziyle evlenmişti. Egzotik parfümleriyle, tavus kuşu tüyleriyle, kıvrımlardan, lülelerden ve örgülerden oluşan karmaşık saç modelleriyle, özenle biçimlendirilmiş kaşlarıyla, rujlu dudaklarıyla ve boyalı yüzleriyle taşlarla süslü, ipek, saten ve kadife elbiseler giyen saray kadınlarının sert ve sofistike görünümüne ve kılıç gibi keskin ya da küstah zekâ-

larına sahip olmayan, Robert'ın aşkla yatağa girip uyandığında hiçbir ortak yanının olmadığını anladığı bir kızdı bu. Robert zaman içinde, aldığı ani evlilik kararından dolayı ona karşı öfke hissetmiş ve onu suçlamaya başlamıştı. Bir köy ağasının kızı için büyük bir ödül ve bir kontun oğlu olarak kendisine çok daha iyi bir çeyizi olan ve daha iyi yetiştirilmiş bir eş bulabilirdi. Zaten babası, erkek kardeşleri ve arkadaşları sağduyusu yerine apış arasındaki o şişkin, nabız gibi atan ihtiyaca kulak vermeye kararlı olan on yedi yaşındaki inatçı ve gözleri aşktan körleşmiş delikanlıya bunu beyhude yere anlatmaya çalışmışlardı. Robert aceleyle evlenmiş ve zamanla bundan pişman olmuştu. Bu gençlik hatasından giderek daha da çok pişman olduğu için ve benim yüzümden –arzuladığı ama sahip olmayacağı bir kadın yüzünden– karısına karşı giderek daha da acımasız bir tutum içine girmişti; ben dilemediği takdirde onu kral yapabilecek ama onu sadece kendi arzuları için isteyen, itaatkâr bir kadın gibi davranmayacak ya da hiçbir erkeğe boyun eğmeyecek bir kadındım. Robert beni değiştirebileceğini düşünmüştü, diğerleri de onun bunu başarabileceğinden korkmuşlardı. Amy de şiddetlenmek üzere olan bir savaşın ortasına dalan masum bir çocuk gibi çapraz ateşte kalmıştı.

Amy'yi korumak istemiştım ama biliyor olsalardı dahi başkalarının buna inanacaklarını sanmam. Bu yüzden onları suçlayamam: Başka birisi olsaydım, buna ben de inanmazdım. Bu konudaki başarısızlığım, kalbimdeki o kilitli özel pişmanlıklar kutusunda gizlediğim bir sırdı. Onu aşkın iki değil tek yürekte hissedildiği bir evlilikten, kanserden, kocasının hırslından ya da Robert'ın her an yakalayabileceği bir ödül gibi karşısına dikilme neden olan gaddar ve cilvebaz kaprisimden koruyamazdım. Robert beni zaman zaman kollarına alabiliyor, öpebiliyor ve hatta okşayabiliyordu ama asla gerçek anlamda sahip olamıyordu. Onunla bütün taliplerimle olduğu gibi, bir kedinin ölü şeylerle oynadığı gibi oynuyordum; Robert'ın diğerlerinden tek farkı onu

seviyor olmamdı. Ama onu sevmeme rağmen, hakkında herhangi bir yanılsamaya kapılmış değildim. Başkaları ne düşünürse düşsün, Robert'a karşı hissettiğim aşk *asla* körü körüne bir aşk değildi; onu her zaman bir şahinin keskin ve delip geçen görüşüne sahipmişim gibi gayet açık ve net bir şekilde görüyordum. Hayat bana uzun zaman önce Aşk'ı idealize etmemeyi öğretmişti; bunu yapmayı şairlere ve balad şarkıcılarına bırakmışım. Çok uzun zaman önce, Aşk'ın yanılsamalarının verdiği zor dersleri öğrenmişim; bu dersler beşiğimden neredeyse çıkar çıkmaz başlamıştı. Babam ve aralarında annemin ve kuzenimin de olduğu, hayatları darağacından sona eren altı karısı; her sabah beni gıdıklamak, oyun oynamak ve bana kitaplardakinden çok daha samimi bir şekilde anatomi öğretmek için odama dalan yakışıklı ve delidolu üvey babam Tom Seymour; İspanyol Phillip'e karşı hissettiği aşkla hayatını hasret içinde geçirmiş olan kaçık, aldatılmış ve aşka susamış zavallı kız kardeşim ve karısının arkasından bana kur yapan ve beni okşayan, boynuma mücevherler takan ve hatta banyo alırken, soyunup giyinirken ve lazımlığıma tuvaletimi yaparken beni izleyebilmek için duvarda minnacık bir delik açtıran soğuk ve buyurgan İspanyol kayınbiraderim... Hepsi kusursuz öğretmenlerimdi ve ben de hayatım boyunca onların çalışkan bir öğrencisi olmuştum. Bilirsiniz, eğitim okulda başlayıp bitmez.

Robert Dudley'yi her zaman seveceğim; o, sekiz yaşından beri en yakın arkadaşım olmuştu ve şayet ona izin vermiş olsaydım, tutkulu âşığı ve kocam da olabilirdi ama onun İngiltere'nin Bakire Kraliçesi'nden daha çok hayran olduğu bir şey var: ona yol gösteren bir yıldız olan hırsı. Bu kaypak, baştan çıkarıcı ve parlak yıldızın peşinde hayat boyu koşan, zıplayıp onu yakalamaya çalışan, arada bir de biraz yıldız tozu kapmayı başaran ama çoğu zaman elleri boş bir şekilde yere düşen erkekleri daha önce de görmüştüm. Koyu renkli buğulu gözleri, insanın kalbini eriten, dizlerini titreten gülümsemesi, upuzun boyu, biçimli binici ba-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

cakları, hem narin ve sert, hem de nasırlı ve yumuşak olan elleri, zekâsı, cazibesi, akıllı ve tutkulu hali, tenis kortundaki, dans pistindeki ve at üstünde oynanan mızrak atma oyunundaki ustalığı ve tatlı havası, ava veya savaşa giderken sergilediği muazzam özgüveni ve cesareti, kumar masalarındaki cüretkârlığı gibi tüm güzel özelliklerine rağmen Robert yine de hırs denen şeyin puştı ve oyuncağıydı.

Gözlerim ona hissettiğim aşkla kör olmuş değildi; aşk benim için her şeyi yumuşatmıyor ve pembeye boyayıp olduğundan daha güzelmış gibi göstermiyordu. Robert'ı seviyordum ama onu olduğu gibi görüyordum ve onu sevdiğim halde, çoğu zaman hoşlanmıyordum. Alevlerimin altında buzlar, yumuşaklığımın altında çelik ve iyi yürekliliğimin süslü kadife pelerininin altında da sert bir acımasızlık kalkanı vardı. Sık sık sıradan bir kadın olsaydım –mesela İngiltere Kraliçesi değil de Amy gibi bir köy ağasının kızı olsaydım– Robert'ın bana karşı hissettiği tutku o kadar alevli olur muydu ya da o kadar parlak ve sönmeyecek bir şekilde yanar mıydı diye düşünüyordum. Sanmıyordum. Belki de ben bir insanın samimiyetine inanma becerimi yitirmiştım. Kimseye güvenmiyordum; bunu göze alamazdım. Bir kadından önce bir kraliçeydim ve İngiltere *her daim* Elizabeth'ten önce gelirdi. Tutku-larımın alevlendiği, Kader'e kızdığım ve isyan ettiğim zamanlar olsa da kendimi *yanlış* insanlara fazlasıyla vererek ruhumu ya da krallığımı *tüketmeyecektim*. Halkım bir bütün olarak ben de dahil olmak üzere herhangi bir kişiden her zaman daha önce gelecekti. Öyle ki Bakire Kraliçe olmama rağmen, kendimi pek çok kişinin annesi olarak görüyordum.

Robert'ın kanında babasından ve büyükbabasından aldığı, en zirveye çıkmak ve en başarılı olmak, hırsın kendi parıltısını ve ışıltısını bile gölgede bırakmak için *her şeyi* yapabilecek ve *her şeyi* riske atabilecek bir yanı vardı. Ama parlayan her şey altın değildir. Bir keresinde babam ona neden dünyaya yeni gelmiş bir

tay kadar sakar olduğunu duyduğum ahmak Harry Percy'yi sarayın daha zarif, nazik ve kendinden son derece emin diğer erkeklerine yeğlediğini sorduğunda annemin ona dediği tam da buydu.

Robert ve ben medeni dünyanın skandalıydık. Benim ondan başka bir kocayı kabul etmeyeceğime dair, sahip olduğu her şey üzerine bahse girecek pek çok kişi vardı. Aslında, benim de onunla evlenmeyi reddetmiş olmam konusunu karmaşık hale getirmek ve şüphe yaratmak için bu tür sözler sarf ettiğim olmuştü; taliplerimin aklını ne kadar çok karıştırıp şaşırtırsam bundan daha büyük bir keyif alıyordum. İskoç Kraliçesi olan kuzenimin bile kraliçenin ahırbeyinin yatağında kraliçeye yer açmak için karısını öldürdüğünü söylediği duyulmuştu. Ama bu dedikoducu güruh diledikleri kadar bahse girebilirlerdi. *Hepsi kaybedecekti!* Öyle düşünmelerine izin veriyordum ama tüm bunlar neden o kadar çok erkeğin bana talip olduğu konusunda onları her daim şüpheye düşürmek ve yanıltmak için sergilediğim neşeli dansın ve çılgınca oyunun bir parçasıydı; bu dans devam etmeliydi gerçi ama artık hareketli bir *galliard* değil, ağırbaşlı bir *pavane* dansına* dönüşmesi gerekiyordu. Ben İngiltere Kraliçesi Elizabeth'tim; efendisi olmayan bir kadındım. Çalınacak olan müziği ben söyledim, müzisyenlerim çalarlar ve saraylılarım bu müzik eşliğinde dans ederlerdi; bu, her zaman böyle olmuştu ve öleceğim güne kadar da böyle olacaktı. *Ben* hayatta olduğum müddetçe, İngiltere'nin Kral I. Richard'ı ya da başka bir isimli bir kralı olmayacaktı!

Elimi uzatıp nazikçe Amy'nin gelinliğinin önlüğünün dantelli fırıfırını düzelttim ve ipek fiyonklardan birini sıkılaştırdım. Parlak sarı kurdele şeritleri ve sıra sıra halkalar oluşturan minik incileri düzgün görüne kadar düzelttim. Önlüğün sevgiyle sandığa yerleştirildiği zamandan kalan lavanta ve biberiye kokusunu hâlâ hissedebiliyordum. Amy bunu bir kızı olacağı ve önlüğü nikâh gününde bir annenin sevgisiyle ve öpücüğüyle onun beline bağ-

* 16. yüzyılda Avrupa'da meşhur olan *Bönesans* dans türleri (c.m.)
Çerçesiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

layacağı hayalleriyle yanına almış olmalıydı. Ama ne yazık ki bu asla gerçekleşmeyecek olan bir hayaldi.

En azından, Robert ondan dantelleri esirgememişti. Amy dantellere bayılırdı; dantelli giysi giymenin, “erimeyen kar taneleri giymek gibi” olduğunu söylemişti. Bunu söylediğini ben bizzat duymamıştım ama Robert terzi Bay Edney’nin yolladığı faturanın üstüne elini indirip bağırarak, “Dantel, dantel, daha çok dantel!” diye şikâyet ettiğinde ve acımasızca Amy’yi taklit ettiğinde öyle dediğini öğrenmiştim. Robert arkasından gülerек ve küçümseyerek onu kırsal kesimde yalnız bırakmış, ona bir yuva ve çocuklar vereceğine arkadaşlarına kakalamış, kendisiye bu arada İngiltere Kraliçesi’nin yanından ayrılmamış, onu mücevher yağmuruna tutmuş, kumarda yüzlerce sterlin kaybetmiş, kendi şık gardırobu ve kuş sütünün eksik olmadığı yemek masaları için aşırı para harcamıştı. Londra’daki tefecilerden onu tanımayan yoktu ama kendi karısından birkaç metre danteli esirgiyordu. İşte, sevdiğim adamın hoşlanmadığım yönlerinden biri de buydu.

Bazen Amy’ye Robert’ın adına danteller ve başka hoş süs malzemeleri gönderiyordum. Bunların arasında, biblolar, düğün-çiçekleri rengindeki parlak mavi ipekli bir top kumaş; kenarında gümüş rengi örgü bir şerit ve üstünde mor ve pembe işlemeler olan çok hoş beyaz renkli ipekten bir baş süsü; yaş günü için parlak pembe renkli gül koncaları gibi şeyler de vardı. Robert’ın bu hediyeleri kendisi yollamış gibi davranacağını *biliyordum*; ıslıdayan bir tanrı gibi ona tapınılmasını tercih edeceğini, vermediği bir hediye için bile olsa Amy’nin alçakgönüllü, sevgi dolu minnet gösterilerinden keyif alacağını biliyordum. Bir şey daha biliyordum. Ben lekesiz Diana’nın beden bulmuş hali, Bakire Kraliçe ve dünyevi Kutsal Bakire’ydim; bana tapılıyor, hayranlık besleniyor ve şiirlerin ve şarkıların konusu oluyordum. Bu aşırı övgülerin sert bir şarap gibi aklımı başımdan almasına izin vermek fazla kolay olurdu ve bazıları bunu zaten yapmış olduğumu dü-

şünüyordu ama yapmamıştım çünkü kimsenin bir tahta kolaylıkla geçmediğini biliyordum. Bu konum her ne kadar yaldızlı, değerli taşlarla süslü ve görkemli olsa da, bir bacağı diğerlerinden daha kısa olan yüksek, sallanan bir tabure kadar emniyetsizdir ve hiçbir taç başınızdan yere düşmeyecek ya da kaymayacak kadar sıkı bir şekilde başınıza oturmaz. Ne kadar yüceltilerseniz, bir o kadar yükseklerden düşersiniz. Güç sahibi olanların bunu *asla* unutmaması gerekirdi.

Amy'nin ufak aşk notları ve sergilediği minnet dolu davranışlar, Robert'ın her zaman iyi bir koca olduğuna dair kanıt olarak gösterebileceği şeylerdi. İspanyol Philip'e karşı hissettiği aşk yüzünden kendisini mahvetmiş olan kız kardeşim gibi, kadınların sevgilerini genellikle onu hak etmeyen erkeklere verme sapkınlığının nedenini hep düşünmüştümdür. Bence kadınlar olarak bunun yapmamızın nedeni, sevgimizi içimizde tuttuğumuzda bunu gerçekten de hak eden hiç kimseyi bulamayabileceğimizi düşünmemiz ve bu yüzden mutsuz pinti kadınlar gibi davranıp sevgimizi biriktireceğimize, zengin bir hayırseverin cömertliğiyle altın kadar değerli bir sevgiyi har vurup harman savuruyoruz. Büyük bir servet ölüm döşegindeki bir kız kurusunun ne işine yarar? Güzel yaşayıp servetinizi harcamak daha iyidir. Biz de bunu yapar, sevgimizi harcarız ama bunu nadiren akıllıca yaparız ve birçoğumuz tam da bu yüzden dilenciler gibi ölürüz.

Amy'nin –“erimeyen kar tanelerini giymek gibi”– ifade ettiği dantel sevgisi, seneler içinde Robert'ın düşünmeden, öfkeyle, alaycı ya da çileden çıkmış bir halde ağzından kaçırdığı ve benim zihnimde birikmiş olan ufak tefek şeylerden sadece biriydi. Tabutunun yanında durmuş ona bakarken şunu düşünüyordum: Amy'nin çok nefret ettiği ısıltılı elmaslar ve inciler takıştırmış, kaymak taşı gibi bir özgüvene sahip ve bir güç ve gurur abidesi olan rakibi, tüm dünyanın kocasının sevgisini ondan çalan kişi olduğuna inandığı bir kadın ve bir kraliçe olan ben, bir kuzu kisvesi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

altında gizlenen şehvet kurdunun ilk kıpırtılarından başlayarak, onların on sene süren evlilikleri boyunca o tatlı duyguların yok oluşuna ve daha sonra gelen yalnızlığa ve incinmişliğe, yabancılaşmaya, kayıtsızlığa ve umursamazlığa tanık olmuş ve onu koca-sından daha iyi tanımış ve anlamışım.

Robert sahip olamayacağı ve hakkı olmayan bir şeyi, yani İngiltere'yi yönetmek için tacımı istemişti. Ben de aynı şeyden suç-luydum. Ben de sahip olamayacağım, hakkım olmayan ve bana ait olmayan bir şeyi istemiştım, yani arkadaşılığından büyük keyif ve mutluluk alabileceğim, kendimi yanma özgür hissedebileceğim ve kendim gibi olabileceğim, –Kraliçe Elizabeth gibi değil, Bess gibi davranabileceğim– beni asla tam anlamıyla elde edip zincire vuramayacak ve kutsal evlilik bağlarıyla tutsak edemeyecek yakışıklı, eğlenceli ve enerjik bir erkeği... Özgür olmayı istiyordum ama aşk, tutku ve heyecan da istiyordum; bir koca değil bir sevgili istiyordum ve kesinlikle tahtımın peşinde olan hırslı bir düzenbaz istemiyordum. Robert Dudley'yi sekiz yaşımdan beri tanıyor ve seviyordum ve Amy'yle yabancılaştıkları, aralarındaki sevginin çok uzun süre önce öldüğüne dair yaptığı iddialara büyük bir hevesle kanmıştım; sözlerinin arkasında gerçek mi yalan mı olduğunu araştırmak ya da öğrenmek, aklımdan bile geçmemişti. Ama aklımdan geçmiş olsaydı, onu bırakabilir, vazgeçebilir miydim? Buna yanıt olarak zihnim evet, kalbim hayır diyor. Bir kadın, Robert'ın ve benim birbirimizle oynadığımız bu oyun, bu gergin ve heyecanlı flörtleşme ve çılgınca bir dans, bir kovalama-ca yüzünden ölmüştü ama sonuç olarak... ölüm, çaresiz ve masum bir üçüncü kişiyi, Robert Dudley'yi aptalca ama benim kadar seven ve yasal olarak karısı olduğu için sevmeye benden çok daha fazla hakkı olan bir kadını almıştı.

Biz bir üçgendik; daha doğrusu önceden öyleydik. Robert üçgenin tepesinde, Amy ve ben de onun yanlarındaydık ama en alta iki yana açılmış iki kolun ve iki elin oluşturduğunu hayal ettiğim

o kısa ve düz çizgi vardı. Amy, sana daha iyi davransaydım ve anlayışlı bir el uzatmış olsaydım elimi tutar mıydın yoksa küskünlükle, öfkeyle ya da korkuyla geri mi iterdin? Olanları değiştirebilmek için çok geç ama şu anda seni soğuk ve ölü bir vücut olarak değil, canlı, nefes alıp veren bir kadın olarak karşımda görebilmeyi, titremesini durdurmak için çeneni tutmayı ve gözyaşlarının arkasındaki, ender olarak var olan değerli taşları andıran o mavi yeşil gözlerine bakmayı ve, “Benden korkmana gerek yok Amy; hiçbir zaman da yoktu,” diyebilmeyi o kadar çok isterdim ki. Her şeyi baştan yapabilseydim o pırıltılı, asil, kıskançlıktan çıldırmış ve sahiplenici gururuma rağmen bunu yapabilir miydim? Sen o ürkek, incinmiş, korkmuş, hasta, yalnız ve gözlerini öfke bürümüş halinle –öyle hissetmekte sonuna kadar haklıydın– bana inanır ve sözlerimi kabul eder miydin? İşte, bu da tıpkı senin ölümle nasıl karşılaştığın ve onun seni o merdivenlerin dibinde kemiklerin kırılmış bir halde nasıl bıraktığı gibi yanıtını asla bilemeyebileceğimiz bir diğer gizem. Seni bir öfkeyle aşağı mı itti yoksa nazikçe yere mi yatırdı? Bunu *bir gün* öğrenme şansımız olabilecek mi?

1

Amy Robsart Dudley

Cumnor Malikânesi, Berkshire, Oxford yakınları

8 Eylül, 1560, Pazar

Sıcak su dolu küvet muhteşemdi –süzülen buhar bulutları yükselirken, meleklerin sıcak ve rahatlatıcı kanatları gibi yüzümü okşuyordu– ama bir yandan da enerjimi tüketmişti. Başım dönüyor, biraz sersemlemiş ve bayılacakmışım gibi hissediyordum; ayağa kalkacak olursam düşerim diye de korkuyordum. Bir yanımda pes etmek, artık hiç dinmeyen uyuma isteğine teslim olmak, kendimi uyuşukluğun kollarına bırakmak ve bir daha kalkmamak istiyordum. Artık her uykuya daldığımda, denizde süzülerek uzaklaştığımı ve teknemin kıyıya bağlı olduğu halatın giderek gerilip incelendiğini ve yıpranarak saçaklanmakta olduğunu hissediyordum. Bu his beni bazen korkutuyordu, bazen de umurumda olmuyordu; sırtımı kıyıya dönüp cesur bir şekilde dosdoğru ileriye, ufka bakıyordum. Sürüklenmeye ve tüm acılarımı ve sıkıntıları geride bırakmaya hazırdım. Midemin derinliklerinde, uykusundan huysuz bir şekilde uyandıktan sonra bir yılan gibi ağır ağır kıpırdanan bir bulantının başladığını hissediyordum. Bana kendini hissettiriyordu ama artık her zaman elimin altında olan leğeni hemen kapmamı gerektirecek kadar şiddetli değildi. O yüzden de yirmi sekiz senedir bana sadakatle ve sevgiyle hizmet etmiş olan Bayan Pirtö'ye

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

bundan söz etmedim. Bakıcılıktan leydisinin yardımcılığına terfi etmiş ve tekrar bakıcı olmuştu; durumumu anlatmam onu sadece üzerti. Zaten benim için bir hayli endişeleniyordu. Başarısız evliliğim ve bozulan sağlığım, o sevecen ve bitkin yüzündeki çizgilerin birçoğundan sorumluydu ve simsiyah saçlarının kurşunu ve donuk bir gümüş rengine bürünmesine de onlar neden olmuştu.

Küvetteki yerimden yüksek ve kemerli pencerelerin dışındaki kapkara, yıldızsız göğü görebiliyordum. Bu pencereler, Kral Henry manastırların kapatılmasını emretmeden ve oralarda yaşayan münzevileri karmaşık, korkutucu ve çoğu zaman sevgisiz bir dünyada savunmasız bir halde bırakmadan önce, keşişlerin bir zamanlar Cumnor'u iki yüz sene ya da daha da uzun bir süre boyunca mesken tuttuklarını hatırlatan bir şeydi. Cumnor özel bir mülk haline gelmeden önce, geniş dairem birkaç boş ve ufak keşiş odası olarak ayrılmıştı ve odalarda sadece en gerekli eşyalar vardı: taş gibi sert bir karyola, onun altına gizlenmiş olan bir lazımlık ve Tanrı'nın bizi *her zaman* izlediğini hatırlatması için hücredeki keşişe duvardan bakan bir haç. Bazen hâlâ keşişlerin silik şekillerini görebildiğimi, yasaklanan o haçların hayaletleri gibi eski evlerine dadandıklarını hayal ediyordum. Hatta o sırada cırtlıçplak küvetimin içinde olduğum yerde bir keşişin karyolasının durmuş olabileceğini düşünerek elimde olmadan gülümsüyor ve yanaklarımın hafifçe kızardığını hissediyordum.

Hiç şüphesiz, bu civarda yaşayan halk banyo yapmak için dışarıya hâlâ zifiri karanlıkken kalkmış olmamı –Fransız kralının metresinin dillere destan güzelliğini korumak için ezilmiş çileklerle doldurulmuş bir küvette banyo yapması gibi– aşırı aptallığın ya da saçmalığın daniskası gibi görüyor olmalıydı. Zaten pek çok kişi garip bir kadın olduğumu düşünüyordu. Ama dünyanın büyük bir kısmı hâlâ uykudayken mumlarla aydınlatılmış bir küvetin içinde oturmak rahatlatıcıydı ve bana farklı bir huzur veriyordu. Çıplak olmama rağmen, nedense kendimi o kadar

savunmasız hissetmiyordum. Güneş doğmadan ve günün telaşı başlamadan küvette sessizce ve tek başıma oturmak, rahatsız edilmeden sıcaklığının keyfini çıkarmak hoşuma gidiyordu. Böylece aşağı kattan ve pencerelerin dışından gelen sesleri, el arabalarının ve at toynaklarının avluda yankılanan tıkırtılarını, oyun oynayan mutlu çocukların gülüşmelerini, uşakların birbirlerine seslenmelerini, bitkin düşene kadar bir aşağı bir yukarı yürüdüğüm Uzun Galeri'deki ayak seslerini ve konuşmaları, alt kattaki uşakların dedikodularını ve mutfaktaki tencere ve tavaların çıkardığı tangır tungur sesleri de duymamış oluyordum. Cumnor aslında tek çatı altındaki dört farklı haneden oluşuyordu ama ben çoğu zaman yalnız vakit geçiriyordum çünkü malikânede yaşayan diğer kadınlar benden daha sosyal yaratıklardı ve her biri *kendisinin* kraliçe arı olduğunu düşünüyor ve bu kocaman kovani idare etmeye çalışıyordu. Bunlardan biri, Cumnor'un sahibi Doktor George Owen'ın annesi olan yaşlı Bayan Owen'dı. Doktor Owen malikâneyi aslanın pençesine batan dikenini çıkaran o cesur fare gibi, Kral Henry'nin tutulan ve uyuşan bacağıyla ilgilendiği için bir ödül olarak almıştı; bir diğer kadın, kocamın veznedarı Sör Anthony Forster'in patavatsız ve bazen sivri dilli olabilen karısı Bayan Forster'dı. Üçüncü kadınsa Cumnor'un kiracısı Sör Anthony Forster'in metresi olan dul Bayan Oddingsells'ti. Bayan Oddingsells yaşlandıkça daha da çekici ve göz alıcı olabilen o ender kadınlardandı. Hizmetçilerim, emirleri kim veriyor olursa olsun, çalışkan arılar gibi Cumnor'da oradan oraya koşturuyorlardı. Bayan Owen, Bayan Oddingsells ya da Bayan Forster'in dediklerini yapmaktan bazen bana ayıracak vakitleri bile kalmıyordu. Ama bunu dert etmiyordum; şikâyet edemeyecek kadar bitkindim. Şikâyet edecek gücü sarf etmeme değmezdi ve artık bu tür şeyleri umursamıyordum. Hem benimle sadece Pirtö'nün ilgilenmesini tercih ediyordum. Böylece iyi niyetli ya da meraklı bir hizmetçi kızın kapımı tıklatacağı ve Bayan Pirtö kapıyı açtığında

acı içinde kıvrandığımı göreceği ve korkunç bir hale gelmiş olan sol göğsümü fark edeceği ya da temiz bir çarşaf takımı ya da yeni bir doktorun ya da cadının beni iyileştirmek veya içecek kadar aptalca davrandığımı takdirde muhtemelen mezara götürecek olan ilacı ya da kocamın moral olsun diye yolladığı şık bir elbiseyi getirme bahanesiyle küstahça içeri dalıp çaktırmadan durumumu gözlemleyip diğerlerine anlatacağı korkusunu hissetmeden yaşayabiliyordum. Robert ve soylu sevgilisinin beni zehirlemek istediğine dair Londra’da başlayıp ülkenin kalanına, hatta deniz aşırı ülkelere bile yayılan dedikodular varken, kocamın bana yolladığı herhangi bir iksiri dudaklarıma değdirmem aptallık olurdu. Ama renkli cam şişeler çok güzeldi ve bazen bunları pencerenin pervazına koyuyor, güneş ışınlarının açısı doğru olduğunda odayı bir gökkuşağı gibi aydınlatan ve Cumnor’un gri taş duvarlarının ve zeminin boğucu karamsarlığını örten o kehribar, yakut, zümrüt ve limon sarısı renkleri izliyordum.

Pencereden dışarı baktığımda, gökyüzünün siyah kadifeden bir kumaş gibi olduğunu, tek bir yıldızın minik bir elmas kadar bile bir ışık yaymadığını ve gümüş bir madeni parayı andıran ayın da görünmediğini fark ettim. Tuhaftı ama kanserin göğsümde oyuk açmasından ya da patlayıp göğsümden dışarı fırlamasından önce –hangi ifade doğru bilmiyorum– havanın şafak öncesinde ne kadar karanlık olduğunu fark etmemiştim. Karanlıkta hiçbir şey göremeden ve nereye gittiğimi bilmeden tökezleyerek ve sendeleyerek dolanmak yerine kendi odamda ve etrafımda yanan bir sürü mumla ve çıtır çıtır alevleri kırmızı, sarı ve turuncu kostümlü dansçılar gibi hareket eden, sallanan ve yükselen huzur verici bir ateşin yanında güvende ve sıcacık olmak beni hem korkutuyor hem de içimi derin bir minnet ve memnuniyet hissiyle dolduruyor. Böylece ister esintide kıpırdanan dalların hisırtısı ister bir baykuşun ötüşü, bir gece kuşunun sesi ya da yırtıcı bir hayvanın uluması olsun, duyduğum en ufak sesle irkilmekten de kurtuluyorum. Her

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

yanımın karanlıkla sarılı olduğu düşüncesi, şöminenin yanındaki banyonun içimi ısıtmasına rağmen beni yine de *dehşete* düşürüyor ve titretiyor. Ölümün nasıl olacağını düşündükçe çok korkuyorum. Ya Cennet, hayatı doyasıya yaşamaları ve her anı değerlendirmeleri için inançlı kişilere dehşet hissi yerine umut vermek, onları panikletmek yerine huzura kavuşturmak ve çılgınlık yerine bir sükûnet hali oluşturmak için uydurulmuş rahatlatıcı bir efsane, bir masalsa? Ya ölüm aslında ışığın kalıcı olarak sönmesi ve karanlığın daimi olarak hüküm sürmesi, kalın siyah bir kadife kumaş topuna sıkıca sarılmak ve boğulmak, nefes alamamak, görememek ya da hareket edememek veya insanı yavaş yavaş yok eden sonsuz, kapkara bir hareketsizliğin içine hapsolmak anlamına geliyorsa?

Bazen zifiri karanlıkta beni öldürmeye niyet eden bir çift güçlü el boğazıma dolanmış bir halde uyandığımı görüyorum rüyamda. Bu bir bakıma komik çünkü eskiden şehirden ölesiye korkardım. Kırsal bölge bana güvenli bir sığınak, Londra’ysa işlenen suçlarla, telaşlı hayatıyla ve çıkan kavgalarla tehlikenin simgesi gibi gelirdi. Ama artık kırsal bölgedeki yalnız yaşamımda, bana zarar vermek için birisi gelecek olursa ve bunu yapacağı zamanı çok iyi seçerse, çılgılığımı kimsenin duymayacağını biliyordum. Şimdi anlıyorum ki yalnız kalmak için ısrar etmekle hata etmişim. Biri si beni öldürme niyetiyle gelecek olsa, kendi sonumu hazırlamış olacak ve bu kişinin işini kolaylaştıracaktım. Bir katilin tek yapması gereken beklemek ve cinayet anını iyi seçmesiydi. Adalet de olanları görmezden gelecekti.

Nefes almaya çalışırken ve tir tir titrerken, gözlerim doldu ve sıcacık gözyaşlarımın akmasına ramak kaldı. Pırto bir şey diyecek oldu ama başımı salladım ve onu teselli etmek için, “Bir şey yok Pırto. Gel,” diye mırıldandım. Kendimi gülümsemeye zorladım. “Şimdi, saçlarımı yıkayalım. Bugün çok güzel görünmek istiyorum.”

Pırto’nun gününü mahvetmemeliydim; son ana dek, bunun iyi günlerimden biri olduğunu ve panayıra gideceğim için heyecan-

landığımı düşünmesi gerekiyordu.

Pirto saçlarıma ılık su döküp kafa derime köklerinden uçlarına kadar masaj yaparken gözlerimi yumup geriye yaslandım. Kalçalarıma kadar inen sarı saçlarımı, Kral Midas başıma dokunmuş gibi mucizevi bir şekilde saman gibi cansız halinden altın renkli, canlı buklelere dönüştürmek için özel bir papatya ve limon karışımı kullanıyordu. “Hasat altını” demişti kocam saçlarımın rengi için seneler önce. Beni en sevdiğimiz buluşma yeri olan nehir kenarında düğünçiçeklerinin üstüne yatırdıktan sonra, güneş ışınlarının vurduğu saçlarımla oynayıp okşamış ve başımın etrafına güneş ışınları gibi yayarken onlara bu ismi vererek güneşin altında gururla serpilen ve her gün güneşin bin kere öpücük kondurduğu bereketli buğdaylara benzetmişti. “Saçların altını utandıracak kadar parlak,” demiş, yüzümü öpmüş ve yanaklarımın “mayıs ayının tatlı gülleri kadar pembe” olduğunu söylemişti. Kocamın sözcüklerle arası çok iyiydi; mektupları içimi sıcak yaz güneşinin altında kalmış tereyağı gibi eritirdi. Acaba şöminenin önünde Elizabeth’le uzanıyor, kızıl saçlarını başının etrafına yayarken şiirsel sözcüklerle onun da saçlarını çıtır çıtır yanan, kıvrak alevlere benzetiyor muydu? Onun da içini eritebiliyor muydu? Elizabeth de benim gibi onu sevecek, güvenecek ve inanacak kadar aptal mıydı?

İç çektim ve limonların keskin ve papatyaların taze ve temiz kokusunu derin derin içime çektim. Bu ikisinin karşımı hem rahatlatıcı hem de canlandırıcıydı. Bu karışım acaba ben çok hasta düşmeden önce toplanmasına yardım ettiğim papatyalardan mı yapılmıştı? Açık renkli tenime çil basmasın ya da daha kötü bir şey olmasın diye gür, inatçı saçlarımın üstünde hasır bir şapkaıyla güneşin öptüğü çiçeklerin arasında duran genç ve güçlü halimi hatırlayınca gülümsemeden edemedim. Robert atına atlayıp gelse ve karısının yüzünün haşlanmış bir kerevit gibi kıpkırmızı olduğunu ya da kolunda bir sepetle, etekleri dizlerine kadar sıyrılmış bir şekilde, tam da “Fındık gibi Kara Kız” şarkısındaki kız gibi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

çıplak bileklerini ve ayaklarını okşayan otların arasında gezindiğini görseydi herhalde *dehşete* düşerdi.

Bu illette düşmeden önce hayatımda *bir* gün bile hasta olmamıştım! Eskiden güçlü, mutlu, pembe yanaklı ve güler yüzlü, sağlıklı ve hayat dolu bir köylü kıızıydım. Ne çelimsizdim ne de iç eteği giymiş iri, yapılı ve kaslı bir nalbant gibiydim. Sarayın, moda olduğu üzere herkesin bir yumurta kabuğu kadar narin ve en ufak bir baskıda kırılabilirmişçesine büyük bir özen göstermesi gereken birer hazine olduklarını düşünmesini isteyen o porcelen tenli leydilerine de benzemiyordum. Bazen evliliğimdeki *esas* trajedinin Robert için kim olduğumun, kim olmadığım gerçeğinin gölgesinde kalmış olması olduğunu düşünüyordum.

Dışarısı etrafın görülebileceği kadar aydınlanır aydınlanmaz, herkes bir heyecan ve beklentiyle yataklarından kalkıp canlanacak, işlerine koyulacak ve dışarı çıkıp oyun oynamak isteyen çocukların gibi coşkuyla St. Michael'daki kilise ayinine katılacaktı. O gün Abingdon'da Meryem Ana Panayırı düzenleniyordu. Bütün hizmetçilerime gitmeleri için izin vermiş, diğer leydileri de gitmeleri için ikna etmiştim çünkü bunun sadece kutsal bir gün değil, bir tatil günü, *mutlu* bir gün olmasını istiyordum. Hepsinin benim yapamadığım şeyleri yapmasını –endişelerini ve sıkıntılarını unutmalarını, jonglörlere, akrobatlara, dans eden köpeklere, kukla gösterilerine ve palyaçolara gülüp keyifli vakit geçirmelerini, dans edip şarkılar söylemelerini, fal baktırmalarını, “Bilge Domuz’a” birer soru sormalarını, iki başlı koyun gibi garip yaratıklar görmelerini, sevgilileri için güçlerini ve becerilerini sınavı bir ödül kazanmalarını, patlayacakmış gibi hissedene dek elma sırası içmelerini ve kek yemelerini ve güçlükle kazandıkları penilerini panayırı bir köpeği izleyen pireler gibi izleyen satıcılardan he-diyelek eşyalar ve süs eşyaları alarak harcamalarını– istiyordum.

Hizmetçilerim bana çok iyi bakmışlar, tüm ağrılarıma ve kapislerime, tüm gözyaşlarıma ve korkularıma, melankolik ve

aşırı duygusal evhamlarıma tahammül etmişlerdi. Tabii, bunlar *gerçekten* de evhamsa. Bazen neyin gerçek olduğundan ve neyin olmadığından emin olamıyorum. Hizmetçilere bu görevler karşılığında para ödendiğini biliyordum ama hasta bir kadınla ilgilenmek, hasta odasının kötü ve bayat kokusunu hissetmek, irinle kaplanmış bandajları sürekli olarak değiştirmek, terle kaplı çarşafı ve gecelikleri yıkamak, leğenleri ve lazımlıkları boşaltmak, tamamı bitmeden ya da çoğu içilmeden odadan dışarı çıkarılmayacak olan tepsi tepsi et suyu çorbası taşımak, canlı olmakla birlikte hastalık ve acı üreten hem de ister merakla ister de tiksintiyle olsun, şefkatle ya da kendisini zorlayarak bakmaya cesaret eden herkesin gözlerinin önünde çürüyen ve yavaş yavaş ölen bir vücuda merhemler sürmek eğlenceli ya da kolay bir iş değildi.

Ölüm göğsüme imzasını atmıştı ve artık tüm vücuduma yayılıyordu. Bazen bunun damarlarımda ufak bir balık sürüsü gibi yüzdüğünü *hissedebildiğimi* düşünüyordum. Yakında canımı da alacaktı. Ölüm kalbimi eline alacak ve atmasını engelleyene dek *sıkacaktı*. Hem acımasızca hem de merhametle sıkıdığı kalbim onun avucunda ezilecek, parçalanacak ve kanlar içinde kalacaktı.

Zihnim çoktan bulanmaya başlamıştı. Oradaki çatlaklardan hayal ürünü şeyler ve şüphe sızıyor ve ayrılmayacak bir şekilde mantığımla karışıyordu; ortaya çıkan karışım da beni bir kenara bırakın, kimse için hoş değildi. Sürekli olarak şüpheye düşüp, kendime ve zaman zaman da gururu bir yana bırakıp başkalarına bir şeyin gerçekten olup olmadığını ya da bunu rüyamda mı gördüğümü ya da hayal mi ettiğimi sormak zorunda kalmam beni hem öfkeliyor hem de hayretlere düşürüyordu. Eskiden sakin ve dengeli, mantıklı, kırsal kesimin sağduyusuna sahip, güvenilir ve sağlam bir kadındım. Modaya ve süs eşyalarına karşı kadınsı bir düşkünlüğe sahip olmama rağmen, *asla* uçarı ya da kıt akıllı denebilecek bir kadın olmamıştım.

Eskiden babamın malikânesinin hanımıydım. Annem bu tür

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

şeylerle pek ilgilenmeyen varlıklı bir duldu. Şımarık bir yatalak hasta hayatını yeğler, hayatını yatağında bir dağ gibi arkasına yığılmış yastıklara yaslanarak, şekerlemeler yiyerek, onu ziyaret eden arkadaşlarıyla ve akrabalarıyla dedikodu yaparak ve dantel kenarlı güzel başlıklarıyla ve gecelikleriyle gösteriş yaparak yaşamak isterdi. Bu yüzden, uygun yaşa geldiğim andan itibaren ev işlerini ben üstlenmiştim. 3,000 koyunun hesabım ben tutuyordum. Kuzuların doğuşuyla, postlarının karpılmasıyla, yünlerinin satılmasıyla ve pazarda etleri için satılan bu hayvanların sağladığı kazançla ilgileniyordum. Elde ettiğimiz kârı ve zararı takip ediyordum. Arpa hasadımızın kaldırılmasının, meşhur elma koruluğumuzdaki ve diğer meyve ağaçlarımızdaki meyvelerin ve böğürtlenlerin toplanmasının, elma şırası ve bira yapımının, kış ayları için etlerin tuza yatırılmasının, serin taş süthanemizde süt, tereyağı ve kaymak üretilmesinin, kovanlardan bal toplanmasının, damıtma evimizde kendi parfüm ve ilaçlarımızın yapılmasının, odalarımıza ve giysilerimizle çarşaflarımızı koyduğumuz sandıklarımıza güzel koku versin diye keselere doldurduğumuz çiçek yapraklarının kurutulması potpuriler yapılmasının başında da ben vardım. Kilerden ve şarap mahzeninden yine ben sorumluydum ve her zaman yeteri kadar yiyecek ve içeceğimizin olduğundan emin olmak için bunların tıka basa dolu olmalarını sağlar, varillere kurutulmuş meyvelerin ve tuzlanmış etlerin doldurulmasını, kış aylarında yaz meyvelerinden mahrum kalmayalım diye reçel ve marmelatlarımızın olup olmadığını kontrol ederdim. Çamaşır ve mum yapımı işlerini idare eder, aşçımızla yemeklerimizi planlar ve hayır işleriyle de ilgilenir, yoksullara, hastalara ve yaşlılara sepet sepet yiyecek, giysi ve ilaç dağıtılmasını yönetirdim. Her gün tarlalarımızı, koruluklarımızı ve otlaklarımızı kontrol etmek için at sırtında oralara giderdim. Bunların *hepsini* yapabiliyordum! Babam benim mükemmel bir yetkinlik örneği olduğumu söylerdi!

Ama artık... artık yapabilecek olsam bile yapabileceğim hiç-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

bir iş yoktu. Artık yabancıların evlerinde bol bol boş vakti olan ve sürekli olarak düşünerek zaman öldüren hasta ve zarif bir misafirdim. Boş duran ellerin Şeytan'ın aracı olduğuna inandırılarak yetiştirilmiştim ama artık boş bir zihin için de aynı şeyin geçerli olduğunu düşünmeye başlamıştım.

Söylentiler, korkular ve hayaller beni avlıyor ve sivri dişli canavarlar gibi derin ısırmalar alıyorlardı. Artık kendimi oyalayıp eskisi gibi onları kovamıyordum. Başarısız olan tek şey vücudum da değildi. Zihnim de bir tutarsızlıklar kütesine dönüşmüş durumdaydı. Bir şey düşünüyorum ya da söylüyorum ama sonra başka bir konuya atlıyordum. Umudun doruklarından karanlık çaresizliğin en derin kuyularına düşüyordum; bir an hayatıma mutluluk hâkim oluyordu, sonra adeta birisi parmağını şaklatmış gibi öfkenin vücut bulmuş hali oluyorum ya da derin mavi sularda boğuluyordum. Hayata büyük bir hevesle tutunuyor ve hayatta kalabilmek için mücadele veriyordum ama sonra ölümü arzuluyor, pes etmeye, yenilgiyi kabullenmeye ve teslim olmaya hazır bir halde yere çöküyordum. Zihnimin kontrolünü kaybetmiş durumdaydım ve eskiden ne istediğimi *çok* iyi bildiğim halde, artık ne istediğimi bilmiyordum. Eskiden olduğum ve her zaman olmam gereken ve olmak istediğim kadından çok uzaklaşmıştım. Yolumu kaybetmiş gibiydim ve doğru yola geri dönmek, durup olduğum yerde kalmak, nerede olduğumu anlamak, düşünüp kaderin dört yol ağzına dönmek ve farklı bir yol seçmek için artık çok geçti. Babam da olsaydı, “Yatağını hazırladın Amy kızım. Şimdi de orada yatmak zorundasın!” derdi bu duruma zaten.

Kimileri, kendi iyiliğim ve başkalarının iyiliği için bir tavan arasına zincirlenmiş aklını yitirmiş bir kadın olduğumu söylemeye başlamışlardı bile. İddialara göre sadık Pirto dadımken hizmetçim olan bir kadın değil, beni tavan arasında tutan gardiyanımdı.

Söylentileri –bunların bazıları gerçek, bazıları da yalandı– duyanlar, “Zavallı Robert!” diyerek iç çekiyor, üzgün üzgün başla-

rını sallıyor ve ona samimi davranacak kadar iyi tanıyorlarmış gibi hafifçe omzuna ya da sırtına vuruyor olmalıydılar. O şartlar altında, onu sevmeyenler bile –ve sevmeyen pek çok insan vardı– aşırılıkları ve keyif almak için yaptığı şeyler yüzünden onu suçlayamazlardı. Hiç şüphesiz, yirmi sekiz yaşındaki bir adamın böyle bir eşin yükünü taşımak için çok genç olduğunu düşünerek ona acıyorlar ve doğrudan, “Zavallı Robert!” demekten hiç çekinmiyorlardı! Amma da zavallıydı yani! Sağlıklı, yakışıklı, enerjik, güçlü, hayat dolu, rüzgâr gibi ata binen bir adamdı. Sabahlara kadar dans eden, ihtirasları gecenin adeta gündüz gibi görünmesine neden olan göz kamaştırıcı bir kuyruklu yıldız gibi parıltıyan, uyanık olduğu her anını kraliçeyi pohpohlamak ve iltifatlar etmek için harcayan, şairlere onun için soneler yazdırıp altına kendi imzasını atan biriydi. Altın, sanki dışkı kadar sıradan bir şeymiş ve yapması gereken tek şey biraz daha altın elde etmek için lazımlığının üstüne çömelmekmiş gibi kumar oynuyor, ona pahalı hediyeler alıp borcuna borç katıyor –istemiş olsaydı ona yirmişer yirmişer aldığı ipekli çoraplarla ve zümrütlerle kendimize *gerçek* bir yuva satın alabilirdik– ve benden kurtulup onunla evlenebileceği ve İngiltere’nin Kral I. Robert’ı olacağı günün hayallerini kuruyordu.

Her zaman, “Zavallı Robert!” diyorlardı, *bir* kişi bile, “Zavallı Amy!” demiyordu; oysa bir kişinin bir zamanlar güzel olan bir göğsünün ölümcül kanser illetinin yükünü taşıması, her gününü sadece tuhaf rüyalar görmesine neden olan sert şaraba katılmış güçlü bir haşhaş tozu karışımının hafiflettiği acımasız, dinmek bilmeyen ağrılara tutsak olarak geçirmesi, bu karışımın hem uykuda hem de uyanık kalarak zavallı, bulanıklaşmış beyninde gerçeklerin ve hayallerin birbirine karışmasına neden olması, her anı günlerinin sayılı olduğunu ve giderek azaldığını bilerek yaşaması ve dizlerinin üzerine çöküp Tanrı’ya onu bu çaresizlikten kurtarması için dua edecek kadar yoğun bir acı hissetmesi için çok genç bir yaştı yirmi sekiz yaş. Evet, “Zavallı Robert!” kraliçeyle volta

dansı yapan ve onun mermer gibi bembeyaz, kusursuz göğüslerine öpücükler konduran; ipekli çoraplarını uzun, soluk tenli bacaklarından yukarı çeken; tenis kortundaki ve at sırtındaki becerisiyle ona caka satan; at sırtında avlara katılan ya da mızrakla talim alanında bir rakibiyle karşılaşmaya giden ve kraliçe ve dışişleri bakanı arasındaki güvene sinirlenerek bilge Sör William Cecil'e küstahça karşı çıkmak için Kraliçenin Konseyi'ne katılan Robert! Bu adam her şeyi kendisi yönetmek istiyordu! Cecil siyaha beyaz dese, Robert yumruklarım sert bir şekilde masaya indirip, "Hayır, yeşil!" diye bağıyor. Kraliçe ona değil, Cecil'e hak verecek olursa dudaklarım sarkıtıyor, yüzü bir fırtına bulutu gibi kararıp asılıyordu. Kocamın hayatı böyleydi. Evet, "Zavallı Robert"; anlayışı *gerçekten* hak eden tek kişi oydu, ben değildim! Ben ölseydim Robert özgür kalırdı ve kral olurdu ama bitkin ve solan vücudum onunla kaderi arasında duruyordu. *Zavallı Robert! Ah, gökyüzü onun için nasıl da gözyaşı döküyor olmalıydı!*

Kurumuş papatya parçaları göğüslerimin etrafında yüzüyordu ama göğsüme bakmıyordum bile; bu hastalık çoktan kendime karşı sevgimi ve vücudumun bana vermiş olduğu tüm mutluluğu katletmişti. Bazen onun benim sığılgımı cezalandırmak, kocamı büyülemek ve heyecanlandırmak, şehvetini tetiklemek için göğüslerimi karşısında açıp sergilerken hissettiğim gurur ve haz yüzünden mi beni seçmişti diye düşünüyordum. Pırto ne zaman giyinip soyunmama yardım edecek olsa, mumları uzağa koydurdurdum ve bakışlarımı doğruca ileriye dikiyordum. Göğüslerimi görmezden gelmenin hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini bildiğim halde, *asla* bakmıyorum onlara. Önceleri çukur bir gamze gibi duran, sonraları dikkatimi çeken ve göz ardı edilmesi mümkün olmayan ve sert bir kütleye dönüşen şeyi keşfettiğimde onu görmezden gelmeye çalışmışım ve aynaya bakmıyordum. Sanki çoktan ölmüşüm ve o evde benim için yas tutuluyormuş gibi onu siyah, kadife bir örtüyle örtmüştüm. Ama göğsüme bakmasam

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

bile, baktığım takdirde *tam* olarak ne göreceğimi biliyordum. Sağ göğsüm kiraz gibi pembe bir meme ucuyla süslü, kremalı bir tatlı gibi kusursuz ve diriymen, sol göğsüm meme ucundan sarkan, yarım başparmak uzunluğundaki çirkin ve irinli bir kütle- nin şekilsizleştirdiği lekeli ve kırmızı bir şişlik gibi görünüyordu; meme ucumun korkunç bir şekilde deforme olan bu çirkin ikizi, ölümün en sevdiği canavarı emzirmeye uygun bir ucube gibiydi. Bazen onun, uğursuz bir cüce olduğunu hayal ediyordum; aksi suratlı, minnacık, yeşil ve siyah renkli sülfür kokulu bir şeytandı o ama sivri kulakları, çatallı kuyruğu, parıldayan kırmızı gözleri ve büyük bir iştahla etime batırıp canlılığını emip beni kurutan iğne kadar sivri dişleriyle sadece görünümü itibarıyla ufak tefekti. Bana ya acı içinde çığlık atıyor ya da nefesim kesilmiş bir halde yere yığılıp bayılmama, kanımı emmesinin yarattığı o muazzam acıyla savunmasız kalmama neden oluyordu. Eskiden günün bi- rinde bir bebeğim, benim altın sarısı buklelerimi ya da Robert'ın koyu renkli saçlarını alan küçük bir kızımın olacağını ve onu em- zireceğimi hayal ederdim ama onun yerinde kanser denen o zalim cüce var ve meme ucumdan bir annenin şifalı ve besleyici sütü yerine, bazen pis kokulu ve hayallerimle alay edermiş gibi süt gibi beyaz bir sıvı akıyor, bazen de kalbimin altında asla taşıya- mayacağım, rahmimin ılık ve güvenli yuvasında kollarım oynatıp tekmeler attığını hissedemeyeceğim küçük kızıma vermiş olabi- leceğim pembe elbiseleri ve kurdeleleri hatırlatmak için kanla ka- rışıp pembe bir renge bürünüyor.

Şişlik sol kolumun altında da devam ettiğinden, o kolum hep hassastı ve acıyordu. En pahalı Venedik camından yapılmış bir kadın gibi dimdik yürümeye çalışıyordum ama alışkanlıktan olsa gerek, daha önceden hayatımı düşünmeden ya da endişelenme- den özgürce hareket ederek yaşadığım için, çoğu zaman dikkatli olmayı unutuyordum. Bu, o kadar sıklıkla oluyor ki insanların acı içinde bağırdığını duyması sıradan bir şeye dönüştü artık;

yanımda olanlar bağırışlarımı o kadar sık duydular ki hizmetçiler başlarını nadiren işlerinden kaldırıp bana bakıyorlar. Bayan Forster ve Bayan Oddingsells iskambil ya da dama oyunundan kaldırmıyorlar başlarını. Dahası, bir doktorun karısı ve bir başka doktorun annesi olarak daha şefkatli davranacağını düşündüğüm Bayan Owen bile insanların çektiği acılara duyarsız hale gelmiş durumdaydı. Öyle anlarda, saçları alevler almış bir ölüm perisi gibi cırlıçıplak bir halde evin içinde çılgık atarak koşsam bile, kimsenin dönüp bana bakmayacağını hissediyordum.

Mum ışığı bana karşı nazik ve ben de bana yapılan her iyilik gibi ona minnet hissediyordum. Son zamanlarda, hastalık tenime ve gözlerimin aklarına sarımtırak bir renk kattı: Sarılıktı bu. Ama mumların güzel, hoş gösteren ışığının altında bu renk belli olmuyor; sırtımı ifşa eden ve dünyaya başımın tepesinden ayak parmaklarıma kadar samandan yapılmış, kırılğan ve sararmış bir kadın olduğumu acımasızca gösteren şey güneşin sert ve her zaman dürüst olan ışınları ve herkes nefesini tutmuş, ikiye bölünen kuru bir saman sapı gibi kırılacağım kaçınılmaz günü bekliyor.

“İyi misin canım?” diye sordu Pirtto saçlarımı durulamayı tamamladığında.

Evet anlamına başımı sallayıp gülümsedim. “Sadece tarçınlı kek ve elma sırası hayal ediyordum Pirtto; bunlar bana evimi ve babamın Syderstone’daki meyve bahçelerindeki elmalardan yaptığımız elma sırasını hatırlatıyor. Eskiden hasat zamanını nasıl kutladığımızı, dans ederek elma topladığımızı, elmalarla yapılan bütün yemeklerle nasıl muhteşem ziyafetler düzenlediğimizi hatırlıyordum; yemeklerin hepsi elmalarla yapılıyordu, hatta rosto ettiğimiz domuzun ağzına bile bir elma koyuyorduk! Ah, bir de o saç kurdeleleri Pirtto!” Ona kocaman bir gülücük attım ve küvette hafifçe yana döndüm. Omurgamın dibindeki nefesimi kesen, hareket etmeme itiraz eden keskin ve yıpratıcı ağrıyı inatla hissetmemeye çalıştım ve bunu telaşla gizleyerek, büyük bir heyecan

hissediyoymuşum gibi davranmaya çalıştım. Pirtö'nün hatırı için o bildiği uçarı genç kızmışım ve panayırdı bir gün geçireceğim için heyecanlıymışım gibi davrandım. “Panayırdı *mutlaka* saç kurdeleleri vardır, değil mi Pirtö? Dügünçiçeği sarısı, genç bir kızın kızaran yanakları gibi pembe ve Meryem Anamızın mavi renginden kurdeleler almak istiyordum.”

“Mutlaka vardır canım, mutlaka!” Pirtö da bana heyecanla gülümsedi. Beni öyle görmenin –sade ve şamatalı bir kır panayırı bile olsa, bir yere gitmeyi heyecanla ve dört gözle beklediğimi görmenin– onu rahatlatmışını biliyordum.

“Elma yeşili ve kiraz kırmızısı! Lordum ziyarete geldiğinde, beni saçlarımdan belime kadar uzanan gökkuşağı renginde kurdelelerle görmesini istiyorum!” dedim gülümseyerek. Bu arada, omurgam keskin bir acıyla daha sarsıldı. Bu, kurbanını merhamet eylemesi ve en sıkı bir şekilde sakladığı sırlarını söylemesi için işkence aletini sıkarak haykırtan ve yalvartan usta bir işkencecinin verdiği acıdan farksızdı.

“Evet canım,” diye heyecanla başını salladı Pirtö. “Bir de çuha çiçeğinin pembe renginde bir kurdele bulursak, Bay Edney'ye sipariş ettiğin yeni elbiseye *çok* güzel uyar!”

“O zaman, o renkte bir kurdele aramalıyız,” dedim. Keskin acı alnımda boncuk boncuk terlerin birikmesine neden olurken ve omurgamın alt kısmını neredeyse koparacak kadar bir yay gibi gererken, gülümsemem yüzümde donakaldı. “Ah, umarım Bay Edney elbisemi zamanında bitirir. Tıpkı benim için diktği kızıl kahve renkli tafta elbisedeki gibi yakası altın bir şeritle çevrili ama parlak pembe güllerle süslü, koyu pembe renkli, kadife bir elbise olacak. Lordumun bana yaş günümde yolladığı eldivenlere uyacak bir elbise sipariş ettim. Onları yollaması beni *hâlâ* önemsedığının bir işareti, öyle değil mi Pirtö? Umurunda olmasaydım, beni böylesine mutlu edecek bu kadar hoş bir şey seçmek için zamanını harcamazdı. Ziyarete geldiğinde, o elbiseyi eldivenlerle

birlikte giymek istiyorum. *Eminim* ki *çok* yakında gelecek; saray o kadar da uzakta değil... Windsor Şatosu atla sadece yarım günlük mesafede. Sadece yarım gün..." diye iç çektim.

"Yarım gün!"

Sevmemem gerektiğini bildiğim halde hâlâ *çok* sevdiğim ve görmek istememe rağmen tüm bu zehirleme ve cinayet konuşmaları nedeniyle korkmaya başladığım kocamı düşünmek beni çok derin bir hüznle doldurmuştu. O yüzden, çok uzun zamandır içimde tutmak için mücadele ettiğim ve serbest bırakmadığım takdirde taşıp beni içten içe boğmak üzere olan yaşlarımı bir anda gözlerimden boşandı. O, artık beni sevmediği halde, ben *neden* hâlâ onu seviyordum? *Neden* uzun zaman önce kaybedilmiş bir aşkı hâlâ geri kazanmaya çalışıyordum? *Neden* tüm umutlarımı ve tüm hayallerimi öldürdüğü gibi, aramızdaki tüm güveni de yerle bir etmiş olan bir adamı arzuluyordum? Beni öldürmeye bile çalışmıştı. Yine de... Aklım hayır derken, kalbim evet diye haykırıyordu ve korku ve nefret hissederken bile hâlâ onu seviyor ve arzuluyordum. Hayatımm bir daha eskisi gibi olmayacağını biliyordum ama bu hayalimden vazgeçemiyordum. Doğru da olsa yanlış da olsa onu *hâlâ* seviyordum.

"Haydi, çarşafı ver Pırto." Gözyaşlarımı yutkunarak içime akıttım ve ısınsın diye şöminenin önündeki sandalyeye serilmiş olan çarşafı işaret ederken, kendimi gülümsemeye zorladım. "Küvetten çıktıktan sonra sen saçlarımı tararken ben de şöminenin önüne oturacağım."

Dişlerimi sıkıp kendimi zorlayarak ayağa kalkmaya çalıştım. Ayağa kalkmalıyım ve kalkacaktım. Tüm gücümü toplayarak ve kolumun altında alev alacağını ve göğsümde havai fişekler gibi patlayacağını bildiğim acıya kendimi hazırlayarak, alt dudağımı ısırardım ve kurumakta olan çarşafı küvetin yanında beni sarıp sarmalamak için endişeyle bekleyen Pırto'ya bakarak kendimi yukarı doğru çektim. Beni dengemi bozmakla tehdit eden bayıl-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ma hissine ve belimin tam ortasında, dinmek bilmeyen amansız ağrıya karşı çığlık atmamak ve ona direnmek için elimden gelen her şeyi yaptım. Sanki içimde kendi kuyruğunu kovalayan ve her dönüşünde omurgama toslayan küçük bir köpek vardı ve onu engellediği ve oyununu bozduğu için öfkelenerek aniden ona saldırıyordu. Yine de kalkıp zafer kazanmış gibi küvetten çıkmayı başardım ve doğrudan beni çarşafa sarmak için bekleyen Pirtö'nun uzattığı kolların arasına girebildim. Beyaz renkli sade bir keten çarşaftı bu. Artık bir yatağa serilecek kadar iyi olmayan ama banyo aldıktan sonra kurulanabileceğim durumda olan bir çarşaftı ama Pitro bunu etrafıma sararken, yine de bunun bir çarşaf değil, bir kefen olduğuna dair o korkunç fikre kapılmadan edemedim. Çarşafı yırtarak üstümden atmamak, gözyaşlarına boğulmamak, çığlıklarımı evi inletmemek ve Tanrı'ya tüm bu haksızlıklar yüzünden isyan etmemek için kendimi zor tuttum.

“Bir kefenim olmasını istemiyorum,” dedim birden Pirtö'ya. Bu sözler kendime hâkim olamadan ağızımdan çıkıvermişti. “Öl-düğümde, beni gelinliğimle gömün.”

Pirtö beni küçük bir kızmışım gibi yumuşak bir sesle, “Lütfen, bu melankolik sözlerle gerek yok Bayan Amy,” diyerek azarladı. “Bugün panayırda çok güzel vakit geçireceksiniz ve karamsar değil, mutlu şeyler düşüneceksiniz!”

“Evet, Pirtö,” dedim itaatkâr bir tavırla başımı sallayarak. Sonra beni şöminenin önüne götürmesine izin verdim. Pirtö beni sulu bir eriği andıracak şekilde içi doldurulmuş, mor renkli kadifeden minderi olan bir tabureye nazıkçe oturttu ve arkama geçip ıslak sarı buklelerimi taramaya koyuldu. Büyük şöminenin taş kısmına sonu gelmeyen bir savaş içinde olan meleklerin ve iblislerin bir oyması yapılmıştı. Bunlar kalbim ile aklım arasındaki savaşı ve aldığım ilaçlarla sınırları ortadan kalkan rüyalar ile gerçeğin arasındaki baskın olma mücadelesini yansıtıyordu.

Gözlerimi yumdum ve güneş ışınlarının okşadığı limon ağaç-

larıyla dolu korulukları, esintide hafifçe sallanan papatya tomurcuklarını ve kanserin zincirleri beni tutsak almadan, hızımı kesmeden ve ağırlaştırmadan önce olduğum o pembe yanaklı, çıplak ayaklı, özgürce koşup eğlenen afacan kızı hayal ettim. Ah. sadece *bir* gün bile olsa o halime dönebilmeyi ne kadar isterdim! O günü doyasıya yaşar, her anı değerlendirirdim! Ağrının poposuna bir tekme atar, defolup gitmesini, beni gece yarısına kadar rahat bırakmasını söyledim! Eski Amy'yi özlüyordum. Soluk tenli, hayalet gibi sıska, acıdan donuklaşmış gözlerinin altı morarmış o kadını tanıyamadığım için aynaları da hayatımdan çıkarmıştım. Orada gördüğüm, benim bildiğim Amy *değildi*! İçimdeki Amy ve Robert Dudley'nin on sene önce âşık olduğu Amy *değildi*.

Saçlarım kuruyup altın sarısı gür buklelere dönüşürken, şöminenin önünde oturup uyukladım ve hayal kurdum; sonra Pırto beni nazikçe uyandırdı: “Şimdi giyinmen gerek canım,” dedi. Yüzümü buruşturarak ve omurgamdan yükselen ve kulakları sağır eden ama sadece benim duyabildiğim çığlığa kendimi hazırlarken, Pırto yavaşça kalkmama yardımcı oldu. O anda aklımdan, *Omurgamın çığlık atmayı keseceği ve acıya direnmeme karşı son bir protestoyla çıt diye kırılacağı bir gün gelecek mi acaba?* diye geçirdim. Uyuşma hissi bazen bir lütf gibi gelse de hiç kıpırdamama ya da hiçbir şey hissedememe düşüncesi içimi öylesine şiddetli bir korkuyla kaplıyordu ki bunun içinde boğulacakmış gibi oluyordum. Bazen çok fazla şey hissettiğimi düşünüyordum ama yaşamak ve hiçbir şey hissedememek, yaşarken ölü olmaktan farksızdı ve beni daha fazla dehşete düşürüyordu.

Pırto çarşafı yavaşça omuzlarımdan indirdi. Sırada ne olduğunu biliyordum. Çenemi kaldırdım, bakışlarımı doğrudan ileri diktim ve penceremin dışındaki zifiri karanlığa odaklandım; ruhumu karanlıkta kaybetmekten korktuğum halde, öyle yapmak yine de vücuduma bakmaktan ve çürüyüp mahvolduğunu görmekten daha iyiydi. Daha yeni banyo yapmış olduğum halde, göğsümdeki şiş-

lik çirkin gözyaşları dökmeye başladığında burun deliklerime kadar yükselen o nahoş çürümüşlük kokusunu hissedebiliyordum. Bu ne doğrudu ne de adildi; bir vücudun ancak öldükten sonra çürümesi gerekirdi! Pek çok kişi temizlik ve banyo yapmak gibi konulara önem vermediği halde, ben bunları önemserdim ama ne kadar yıkansam ve parfüm sürsem de ölümün pis kokusu her zaman etrafımdaydı ve göğsümden dışarı sızıyordu.

Gözümün ucuyla bir kıpırtı gördüm. Arkama baktığımda, Pirto'nun Doktor Biancospino'nun bana getirdiği o özel toz karışımını muhafaza ettiğimiz mantar tıpalı çömlek kavanozuna uzandığını gördüm. Bu tozlar suyla karıştırıldığında misket limonu, baldıran otu ve güzelavrat otundan oluşan kıvamlı bir macuna dönüşüyordu. Bu egzotik, yabancı doktor göğsümü bu karışımla usta bir ressamın becerikli fırça darbeleriyle sıvamış, o benekli ve irin dolu kırmızı kütleyi, yanmış gibi görünen siyah ölü dokuyu gizlemiş ve hiçbir kusurum yokmuş gibi göstermeye çalışmıştı. Macun kurduğunda o kadar sertleşiyordu ki göğsüm tanrılar tarafından kısacık bir süre etten ve kemikten bir kadın olarak yaşamasına izin verildikten sonra tekrar bir heykele dönüştürülen Pygmalion'ın Galatea'sının göğsü gibi beyaz mermeri andıran bir görünüme kavuşuyordu.

O öyküyü hatırlıyordum. Seneler önce evliliğimizin ilk zamanlarında ve daha sık gördüğüm günlerde, Robert şiir yazardı ve bazen klasiklerden alıntıladığı kinayelerle zeki yorumlar yapardı ama ben onun ne demek istediğini asla anlamazdım. Yüzümdeki şaşkın ifadeyi gördüğünde, suratını asıp cehaletime esef eder, bazen de bana bağırır ya da hışımla dışarı çıkar ve benimle konuşmanın bir koyunla sohbet etmeye çalışmak kadar aptalca bir şey olduğunu homurdanırdı. O yüzden, babasının görevini devralıp babamın uşağı olan eski âşığım, ilk sevgilim Ned Flowerdew'dan Londra'dan mitolojiyle ilgili, basit ve anlaşılır bir dille yazılmış, hatta bu konuya yabancı bir çocuğun bile anlayacağı şekilde ya-

zılmış bir kitap getirmesini istemiştim. Her gece kocamın eve dönmesini beklerken, sandalyesinde uyuklamakta olan babam ve yanıma kıvrılan kedilerim Onyx ve Custard’la şöminenin önüne geçer, Yunan ve Roma tanrıları ve tanrıçalarıyla ilgili öyküleri okurdum. Tuhaf isimlerini telaffuz etmeye çalışırken dilim dolanırdı. Ama bunları öğrenmek için çok geç kalmıştım. Afrodite, Persefone, Artemis ve Atena’nın kimler olduklarını öğrenene kadar, Robert çoktan muazzam bir tutkuyla tapındığı ve hayran olduğu alev saçlı Tudor tanrıçasının ayaklarına kapanmış, kral olma ödülünü kazanmak için dua etmeye başlamıştı bile.

“O olmaz!” diye bağırdım. Sesimle irkilen Pirtto az kalsın kavanozu yere düşürecekti. “Diğeri olsun; şu akıllı kadının yolladığı, balı andıran yapış yapış olanı istiyorum.”

Pirtto şaşkın ve tereddütlü bir ifadeyle kaşlarını çatı. “Ama düşündüm ki...”

“Hayır Pirtto, hayır,” diye yalvardım. Gözlerim yaşlarla dolmuş, sesim titremişti. Ağlamak üzere olduğumu gören Pirtto iç çekti ve tereddütle kavanozu rafa geri koyup bir diğerine uzandı. Belki de haklı olarak diğer kavanozdaki karışımın şifa vermediğini ve hiçbir işe yaramadığını düşünüyordu.

İşin doğrusu, artık kimseye, kendime bile güvenmiyordum. Doktor Biancospino beni ilk kez ziyaret ettiğinde ona da güvenmemiştim; hiç şüphesiz Robert’in ifadesiyle çoğu “görgüsüz taşralı” gibi ben de İtalyanlarla ve ölümcül zehirler hazırlama becerileriyle ilgili o dehşet verici öykülere, zehir sürülmüş eldiven ve giysi söylentilerine inanıyordum. Söylendiğine göre, bu konuda öylesine ustaydılar ki bir bıçağın tek bir kenarına zehir sürmekle, kurbanlarıyla birlikte yemek yerken içlerinden sadece birinin ölümüyle sonuçlanacak bir komplo hazırlayabiliyorlardı. Onun beni öldürmek için yolladığından çok korkmuştum. Daha önceden gördüğüm doktorlara hiç benzemiyordu. Gizemli bir havası, egzotik ve garip bir aksanı vardı ve buğday teninin altında İtalyan

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

ve Arap karışımı bir kanın aktığı belliydi. Bana sadece iyiliğimi isteyen birisi tarafından yollandığını, korkmama gerek olmadığını, onu yollayan kişinin sağlığımla ve kocamın niyetiyle ilgili huzursuzluk yaratan bazı söylentiler duyduğunu, sadece iyileşmemi ve çok iyi bakılmamı istediğini, ilaç kisvesi altında bana zarar verecek bir karışım kullanılabilir diye endişe ve şüphe duymamı istemediğini anlatmıştı.

“Bu, içten ve iyi niyet taşıyan bir hediye; aksi takdirde burada olmazdım leydim,” demişti bana güven vermeye çalışarak.

Doktor sadece onu kocamın yollamadığını kesin olarak söylemiş ve onu yollayan kişinin ismini asla açıklamayacağını çünkü gizlilik yemini ettiğini anlatmıştı.

Beni iyileştirmek isteyen bu iyi yürekli, gizemli kişinin kim olduğunu tahmin etmeye çalıştığımda, “Madam, buraya elimden geldiği takdirde sizi iyileştirmek için geldim, tahmin oyunları oynamak için değil,” diye gülümseyerek beni azarlamıştı.

Sonra elimde olmadan ona güvenmeye başladım. Benim için, görmüş olduğum tüm İngiliz doktorlardan ya da ebelerden daha fazlasını yapabiliyordu. Yine de bu güven duygusu ona vaktinden önce tahsis ettiğim mezara canlı canlı girebilmek için bütün gücüyle çabalıyordu. Sonra, üzerinde herhangi bir isim olmayan ve getiren kişinin de kimden olduğunu söyleyemediği basitçe sarılmış bir paket geldi Londra’dan. Paketin içinde, yıpranmış kenarları melanetle parlayan deri kaplı, büyük bir kitap vardı. Kitap, baştan aşağı benim İtalyan-Arap hekimim Doktor Kristofed Biancospino tarafından bilgece yazılmış olan, zehirlerle ilgili uzun, ayrıntılı ve kapsamlı bilgiler içeriyordu. Okuduğumda damarlarımdaki kanın adeta donduğunu hissettim. Sayfalar, aklıma geldiğinde bana *şimdi bile* kâbuslar yaşatan, korkunç şeylerle doluydu! Ve sayfaların arasında, krem renkli parşömenin üzerinde bir kan lekesi gibi duran ve kitabı bana kimin gönderdiğini *kesin* bir şekilde açıklayan, kızıl renkli tek bir saç teli duruyordu. Bu,

benim rakibim ve düşmanım olan kişi, yani Kraliçe Elizabeth'ti. Ama zihnim o anda korkulara öylesine gark olmuş ve karışmıştı ki onun beni ikaz mı etmek istediğini yoksa korkutmaya mı çalıştığını anlayamamış ve ne yaptığımı düşünmeden Doktor Biancospino'nun işine son vermiştim. Öyle yapmakla, adeta ölüme bu ehil hekimin tedavisi altındayken kaybettiği zamanı yeniden kazanması için yardım ediyordum.

Doktor Kristofer Biancospino'nun ismi, zehirlerle ilgili bilgiler veren bu kitabın ilk sayfasında yer alıyordu ve sonraki sayfaların her birinde serinkanlılıkla tekrar tekrar anlatılan korku ve ısırtıp hikâyeleri vardı. Bu kitap elime geçtikten sonra ona ve onun verdiği ilaçlara ihtiyacım olmadığına karar vermiştim. Zaten bana verdiği ilaçların bazılarının kitapta bahsi geçen –bıldırcın otu, adamotu, baldıran otu, şeytan elması, banotu ve bir ismi de güzelhatunçiçeği olmasına rağmen güzellikle hiçbir ilgili olmayan güzelavratotu gibi– ölümcül bitkilerden yapılmış olduğunu biliyordum. Bu sonuncu bitkiyi İtalyan kadınların makyaj malzemesi olarak kullandığını ve gözbebeklerini büyütme için gözlerine sürme cesaretini gösterdiğini bile duymuştum ama bunları yapmanın düşüncesi bile titrememe neden oluyor ve kadınların güzellik uğruna zaman zaman *çok* ileri gittiklerini düşünüyordum.

Doktorum pek çok kez kapıma kadar gelmiş, içeri girip biraz oturmak ve benimle konuşmak için yalvarmıştı ama ona acıamamış ve kapımı ona kapalı tutmuştum. Yazdığı mektuplara da yanıt vermiyordum. Doğru veya yanlış, bana yardım edebilecek olan tek kişiden korkmak için kendime izin vermiştim.

Robert'ın bana yazdığı son mektup, bir kare şeklinde katlanmış olarak, flört ettiğimiz dönemde gittiğimiz bir köy panayırında tahtadan renkli topların bir halkadan geçirilmesini gerektiren bir beceri oyununda benim için kazanmış olduğu ve yatağımın yanındaki komodinin üzerine koyduğum içi pembe kadifeyle kaplı, kalp şeklindeki küçük incik boncuk kutusunun içinde hâlâ duruyor. Bu

mektupta Robert –deneme cesaretim olduğunda– hayatımı kurtarabilecek son bir şansın olduğunu yazmıştı. Bunun, kazanmam da kaybetmem de mümkün olan bir kumar ve bana duyduğu saygı nedeniyle allayıp pullamadan açık açık anlatması gereken riskli bir ölüm kalım durumu olduğunu söylemişti. Yapmam gereken bu cüretkâr ve tehlikeli işlemi bana ilk kez anlattığında da böyle açık konuşmuş, bunun ister bir şarlatan ister Tıp Okulu’ndan çıkmış bir doktor ve hatta isterse kraliçenin kendi doktoru olsun hiçbir İngiliz doktorun bana teklif daha edemeyeceğini anlatmıştı. Bu işlem, mahkûm edilen vatan hainlerine uygun görülen asılıp, gerilip, dört parçaya ayrılarak idam edilmek gibi dayanılmaz şekilde acı veren, gaddarca bir şey değildi ve ölümden kıl payı sıyrılmak gibi bir durum mevzu bahis olsa da Tanrı’nın izin vermesi halinde, hayatımı *kurtarabilecek* ve benim ak saçlı bir nine olarak torunlarımı görebileceğim kadar yaşayabilmemi sağlayabilecek olan bir işlemdi. Ama artık düşünecek vakit kalmamıştı; bugün bir karar vermem gerekiyordu. Ya şimdi ya hiçbir zamandı.

İşte o yüzden diğerleri panayırda iyi ve neşeli bir vakit geçirirken, ben yalnız kalmak ve etrafımda dikkatimi dağıtacak hiçbir şey olmadan düşünmek, geriye bakıp ileriye gitmek isteyip istemediğime, benim için değerli olan her şeyi kaybetmiş olmama rağmen hayatımın kurtarılmaya değer olup olmadığına karar vermek istiyordum. Kocamın sevgisini kaybetmişim, artık yanıma da gelmiyordu, kanser de güzelliğimi yok etmişti. Ayrıca, hastalığımдан kurtaracak olan bir ameliyat da kılı kırk aran sevgili Robert’ım bir yana, hiçbir erkeğin beni arzulamayacağı bir şekilde vücudumdaki yıkımı arttırabilir ve onu daha da biçimsizleştirebilirdi. Eskiden pespembe bir ucu olan, baştan çıkarıcı, krem renginde dolgun bir meme olan yerde, artık içi boş bir kraterden oluşan çirkin bir yara olan bir kadına hangi erkek arzuyla bakabilirdi ki?

Panayırdan döndükten sonra Pırto’yu yanıtımı bildirmek için

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

hana gönderecektim. Doktor Biancospino da benim taş gibi ve güvensiz bir sessizlik ya da sözcükler halindeki yanıma göre ya burada kalacak ya da kendi yoluna gidecekti. Onun bir gün daha ümitle beni bekleyeceğini biliyordum ve ben de o bir günü iyi kullanıp yaşamak ile ölmek arasındaki seçimimi yapacaktım.

Gözlerimi kapatarak ve gözyaşlarımı içime akıtarak Pirto'nun meme ucumdan akan süt renkli sıvıyı nazikçe silip ona ve sıvının sızdığı o çirkin şişliğe –şarlatan mı, bilge bir ebe mi yoksa bir cadı mı olduğunu bilmeyi merak bile etmediğim– o yaşlı kadının benim için hazırladığı bala benzeyen o keskin kokulu ve yakıcı karışımı sürmesini bekledim. Gözlerimi ancak bu rahatsız edici, yapış yapış karışım yeni tertemiz bir bezle örtüldükten sonra açtım. Gökyüzü aydınlanmaya başlamıştı ve penceremden bakınca ağaçların tepesinden dışarıdaki Aziz Michael Kilisesi'nin sivri kulesini ve sabah güneşinin onun üzerinde tutkulu bir geceden sonra şafak sökerken evinin yolunu tutan bir aşığın bıraktığı hafif bir öpücük gibi parıldadığını görebiliyordum.

Pirto benim Norfolk'un pembe güllerinden ve tatlı hanımel-
lerinden kendim ürettiğim parfümle ovarken hafifçe gülümsedim. Hangisi daha çok dayanacaktı? Babamın bahçesinden ürettiğim ve bu küçük şişeye koyduğum bu koku mu yoksa benim hayatım mı? Ne kadar duygusal ve melankolik bir kadın olmuştum! Bu kadar acı yüklü olmak için çok gençtim! Limonlu ve yaban elmalı bir turta gibi ekşi olmak, benden çok yaşlı, *onlarca* yıl daha yaşlı, sırtı kamburlaşmış, yüzü kırışmış, dişleri dökülmüş, saçları kırışmış ve hayatta sevdiği herkesi kaybetmiş ya da hiçbir sevdiği olmamış kadınlara yakışan bir şeydi. Elimi alınma bastırarak iç çektim. Bu halimden *nefret* ediyordum.

Kollarımı dikkatlice ve ağır ağır kaldırdım ve Pirto başımdan Robert'ın bir zamanlar memelerimi, bacaklarımı ve kalçalarımı ısırdıktan sonra sanki onlar olgun ve sulu birer şeftaliymiş gibi 'çok lezzetli' olarak tanımladığı ama şimdi sıksakı çıkmış olan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

narın bedenimden aşağı hiçbir engele takılmadan kolayca inen bir iç gömleği geçirdi. Onun bayıldığı yuvarlak hatlı Amy çoktan gitmişti.

Hastalık iri göğüslerimi, dolgun butlarımı, kalçalarımı ve popomu eritmiş ve içinde bir bebek barındırmaya *özlem duyan* hafiften çıkık karnımı da iyice düzleştirmişti ama zaten o yuvarlak hatlara artık ihtiyacım kalmamıştı. Yine de Pırto'dan karyolamın ucunda duran sandıktan sarı renkli düğünçiçekleriyle harika bir şekilde işlenmiş olan korsemi çıkarmasını ve kaburga kemiklerime ve omurgamın alt kısmına korkunç bir ağrının saplanacağını bile bana giydirmesini istedim ve o bunu yaparken dişimi sık-tım. Sancı omurgamın üzerinde fildişi piyano tuşlarına basar gibi adeta bir şarkı çalıyordu ama umurumda bile değildi. Bugün çok güzel giyinmek istiyordum. Robert'ın karısı Leydi Dudley'nin olması *gerektiği* gibi görünmeliydim.

İç gömleğini sert bir şekilde kolalanmış olan iç etekleri takip etti. Eteklerimin dalga dalga kabarmasını, hışır hışır sesler çıkarmasını ve kalçalarımın, bu bir yanılsama olsa dahi, yeniden kadınsı, dolgunmuş gibi görünmesini istiyordum. Sonra sıra özenle cilalanmış meşe rengindeki, sırmalı dantelden fırırları ve üzerine kocamın şahsi simgesi olan yeşil ve altın renkli meşe yaprakları ve kehribar renkli meşe palamutları işlenmiş olan elbiseme geldi.

Robert'ın isminin Latince *meşe* anlamına gelen *robur* sözcüğünden geldiğini herkes biliyor ama bu ismin daha samimi ve sevgi dolu bir başka anlamı daha olduğunu tek ben biliyordum. Bunu belki Robert'ın kendisi bile unutmuş olabilirdi ama pelerinlerimize sarılmış ve birbirimize sokulmuş bir vaziyette şakır şakır yağan yağmurun altında dikildiğimiz o günü *ben* çok iyi hatırlıyordum. Büyük bir alana yayılmış ve bakımının da çok masraflı olması nedeniyle yabani otların bürüdüğü, ısırgan otlarının kapladığı ve postlarına kozalakların saplandığı bir arazide koyunların otladığı ve tamamıyla bir yıkıntı halini almış olan Syderstone

harabelerine bakan bir meşe ağacının dibine sığınmıştık. Robert o gün, kocam olarak güçlü bir meşe ağacı gibi beni bütün hayatım boyunca koruyacağına ve kol kanat gereceğine dair söz vermiş ve ağacın üzerindeki palamutların da sahip olacağımız sürüyle çocukları temsil ettiğini söylemişti. Syderstone, yeniden ayağa kalkacak ve hiç olmadığı kadar *büyük, çok büyük* bir mülk olacak diye yemin etmişti. Sahip olduğumuz sürüyü iki misline –hayır, *dört misline!*– çıkaracak, ülke çapında, hatta tüm dünyada ün kazanacak atlar yetiştirip eğitecekti. Hepsinden de güzeli, Syderstone’un salonları gülüp oynayan çocukların neşeli sesleriyle çın çın ötecekti. Kocam, ailedeki beş tanesi daha on yaşma bile gelmeden ölen on üç çocuktan biriydi ve avuçlarımızdaki meşe palamutlarının günün birinde bebek odamızı onurlandıracak çocuklarımızı temsil ettiğini düşünerek hayaller kuruyorduk. İkimiz de büyük bir ailemiz olsun istiyorduk. Ne kadar çok çocuğumuz olursa, o kadar mutlu olacağımıza inanıyorduk ve bu düşünce bizi gülmsetmeye yetiyordu. Bir keresinde Syderstone’da kolunu yana doğru açabildiği kadar açmış ve evimize doğru iki yanında meşe ağaçları olan o büyüklükte bir yolumuz olacağına, rahmime her çocuk düşüşünde oraya yeni bir fidan dikeceğine ve dışarı çıkardığımızda çocuklarımızın her birine karnımda ilk kıpırdandıkları gün diktiğimiz kendi özel ağacını göstereceğimize dair yeminler etmişti. Ah, bu *ne güzel, ne harika, ne muhteşem* bir rüyaydı!

Ne var ki her rüya gerçek olmuyordu ve onun da tutmadığı o kadar çok söz vardı ki... Bir kere, bebek odamızı onurlandıran bir çocuğumuz olmamıştı. Bir tane bile! Aslında bir bebek odamız bile olmamıştı. İki yanında meşe ağaçları olan bir yolumuz da olmamıştı. Syderstone hâlâ bir yıkıntı halindeydi. Koyunlar hâlâ ısırgan otlarını yiyor, kozalaklar hâlâ onların postlarına takılıyordu ama arazi artık başkasına aitti. Robert orayı –kumar borcunu ödemek ve onun geleceğini avucunun içinde tutan, dilediği takdirde onu bir anda dilenciye ya da bir prense çevirebilecek olan

kraliçeye şatafatlı hediyeler almak için– satmıştı. Evet, güçlü bir meşe ağacı olabilirdi ama benim için bir sığınak *değildi* ve beni korumuyordu. *Bu hiç adil değildi!* Robert kraliçenin saçlarına elmaslar takacak maddi güce sahip idiyse, bana da başımı sokacak bir ev alabilirdi; bu kadar basitti! Hiç değilse, başkalarının evinde sürekli konuk olarak kalmak zorunda da kalmaz, kendi evimin gururlu sahibesi olurdum. Beni koruduğu filan da yoktu; dedikodular İngiltere’den en ücra yerlerinde bile beni buluyordu; herkes boşanmalardan, zehirlerden, cinayetlerden, deliliklerden ve zinalardan bahsediyordu! Hepsi geliyordu kulaklarıma. Babacığım kızının böyle sıra dışı ve korkunç bir skandalın tam ortasında olduğunu ve isminin İngiltere biraahanelerindeki edepsiz kadınları gibi ağızdan ağza dolandığını bilseydi, ateşin üzerinde çevrilerek pişirilen bir tavuk gibi mezarında dönerdi herhalde...

Karanlık odanın karşı tarafında geçip banyomun içinde rahatlatıcı buhar bulutları arasında dinlenirken Pirto’nun temiz çarşaf- lar serdiği yatağıma oturdum. Yüzümden, bir taşın su birikintisi- nin üzerinde sekmesini andıran kederli bir gülümseme geçti. Altın renkli dantel fırırları olan ve üzeri elma ve elma ağacı çiçeği motifleriyle işlenmiş, elma yeşili yatak örtümü okşadım. Elmalar bana, mutlu çocukluk gürlerimi geçirdiğim Syderstone’u hatırlatıyordu. Ne var ki orada yaşamak bir süre sonra imkânsız hale gelmiş ve o yüzden de annemin daha şık olan ve epeyce uzun olmakla birlikte insanı canlandıran bir yürüyüş mesafesindeki evi Stanfield Hall’a taşınmıştık. Elmalarla ilgili her şeyi çok severim; renklerini, tatlarını, özellikle de, ekşi de olsalar tatlı da olsalar, o ilk sulu ısırtıya bayılırım.

Pirto gelip ayakkabılarımı ve çoraplarımı giydirmek için önümde çömeldi. Satenden jartiyerlerimi dizlerimin hemen altında güzel fiyonklar halinde bağladı ve ayaklarımı minik kehribar ve altın renkli boncuklarla süslü, şık kahverengi kadife terliklere soktu. Mümkün olduğunda çıplak ayak dolaşmayı her zaman sev-

mişimdir. Çıplak ayaklarımın altındaki otlar, buz gibi ya da güneşin altında ısınmış olan pürüzlü ya da düzgün tahtalar ve taşlar kendimi özgün hissetmemi sağlıyordu. Robert, bu konudaki hoşnutsuzluğunun sessiz bir işareti olarak bana her seferinde en az bir düzine olmak kaydıyla kadifeden ya da satenden yapılmış terlik gibi hafif ayakkabılar gönderirdi ama ben yine de huyumdan vazgeçemedim. Onun için o kadar çok şeyden vazgeçmişim ki...

Pirto saçımı toplamaya kalkışınca onun durdurdum. “Hayır, tokalar başımı acıtıyor. Bırak öyle kalsın.” Bu benim rahat olmak için verdiğim tek tavizdi. Oturaklı, evli bir kadın saçlarını toplardı. Saçlarını ancak genç kızlar açık bırakabilirlerdi. Ama beni nasıl olsa bir gören yoktu. Pirto benim bugün önce kiliseye sonra da panayıra gideceğimi sanıyor olmalıydı.

Zaman zaman bütün bunlar bana bu kadar çabaya değmeyen aptalca çabalar gibi geliyor. Pirto’yu seviyordum ama ben bir leydiydim, o da benim hizmetkârım. Onu taksin etmek bana düşmez. Bu hazırlıklara girişmeyip üstüme doğrudan geceliğimi geçirip yatağıma girebilir, bir hanımefendinin giymesi gereken korseyle, sert kolalı, kat kat iç etekleriyle, elbiselerle, jartiyerlerle, çoraplarla ve ayakkabılarla uğraşmazdım. Nedenini kendim de bilmiyordum ama nedense o gün bir sultanın haremindeki bir cariye gibi aylakça vakit geçirmemek, tembellik etmemek ve giyinik olmak benim için önemliydi.

“Nasıl istersen tatlım,” dedi Pirto ve elbisemle uyum içinde olan sırma örgülü saten kapüşonu başıma geçirdi ve bağcıklarını bağlayıp, başımı acıtmamaya özen göstererek bir iki küçük tokayla onu destekledi. “İşte oldu,” dedi ve omuzlarımdan aşağı bir şelale gibi dökülen altın sarısı buklelerimi düzeltilti. “Her şeyin hazır bebeğim,” dedi, “el çantan dışında. Gerçi ona şimdi bir ihtiyacın yok ama ben onu da hazır ettim. Hemen şurada, masanın üzerinde duruyor.”

“Tam hazır sayılmam Pirto,” deyip gülümsedim. “Kolyemi de

istiyorum. Hani, lordumun beni hâlâ seviyorken verdiğini.”

“E... evet. Biliyorum onu.” Pirt o onaylar gibi başını salladı ve Robert’ın ben başında kavak yelleri esen saf bir genç kızken parmağıma geçirdiği ve o andan itibaren hiç çıkarmadığım yüzükle bir örnek olan altından meşe yaprakları ve kehribardan palamutlarla süslü gösterişli kolyeyi mücevher kutumdan alıp bana getirdi. O sıralarda Robert’ın beni sevmekten vazgeçebileceğini aklıma bile getirmiyordum. Şimdi bile, efendilerinin simgesi olan damgayı seve seve taşıyan büyük baş hayvanlar gibi, ben de onun bana hediye ettiği elbiseleri giymek ve meşe yapraklı, palamutlu mücevherleri takmaktan hoşlanıyordum; sonuçta o istese de istemese de ben *hâlâ* onun karısıyım. Lord Robert’ın karısı olan Leydi Dudley benim ve ölüm benden alana kadar bu sıfatı *asla* vermeyeceğim. *Bu yüzükle seninle evleniyorum. Ölüm bizi ayırana kadar.* Kadın cinsine atfedilen oynak doğaya rağmen, benim sevgim geçici ve anlamsız değil; evlendiğimiz gün Robert’ın yanında durup yeminimi ederken, çok samimiydim ve söz verdiğim *her şeyin* arkasında durdum.

“Biraz uzanmak ister misin canım?” diye sordu Pirt o yanıma gelip tepemden endişeyle bakarak.

“Hayır.” Başımı iki yana sallayıp, “Elbisemi buruşturmayayım. Beni koltuğuma götürür müsün?”

Bu, dünyanın en rahat, en güzel ve en neşe veren koltuğuydu. Öylesine davetkârdı ki Doktor Biancospino’nun bile ‘tam da olması gerektiği gibi’ diye tarif ettiği yatağımdan bile sıklıkla çıkarıyordu beni. Kocamın bana gönderdiği son hediye bu sandalyeydi. Bu kadar düşünceli olması, dışarıdan umursamıyor gibi görünse de beni için için *hâlâ* sevdiğini gösteriyordu. Üzerinde taç yaprakları, yaprakları ve sapları altın ve gümüş tellerle işlenmiş, parlak çiçek motifleri olan zümrüt yeşili, canlı bir kumaşla kaplıydı. Onun üzerine oturduğum vakit kendimi bir kır çiçeği tarlasının içindeymişim gibi hissediyordum. Bu duygu beni hep

gölümsetiyor. O kadar muhteşem bir şekilde yumuşacık ki... Çok hasta olup da artık bu yataktan çıkamayacağım diye düşündüğüm zamanlarda bile bu koltuğa gözüm iliştiği anda, içimde ona gitme isteği kabarıyordu. Uzanıp o karanfillere ve zerrinlere dokunmak istiyordum; sapları adeta beni davet ediyor, benden bir gülücük koparmaya çalışıyor; ben de girip onun oturma üzerinde dürtüsüne engel olmuyordum çünkü bu dürtü görmezden gelemeyeceğim kadar güçlüydü.

Pirto, banyodan sonra ortalığı toplamak için odanın içinde fırtına gibi gidip gelirken, ben de oturup şafağın, güneş ışıklarının bahçedeki küçük havuzun üzerine yansıtarak sökmesini izledim. Anneleri ve bakıcıları göz kulak olmadığı takdirde, Bayan Forster'ın çocukları pazar günleri giydikleri en iyi elbiselerle kurbaga avına çıkacaklardır, diye geçirdim aklımdan. Neler olacağını düşününce elimde olmadan gülümsedim çünkü bu sahnelere daha önce de şahit olmuş ve kasıklarım sancıyana ve gözlerimden yaşlar gelene kadar gülümşedim.

Elimle koltuğun içi güzelce doldurulmuş yeşil kolunun üzerindeki parlak renkli çiçekleri okşarken, gözlerim parmağımdaki nişan yüzüğüne ve altın renkli sapının üzerinde minik bir gemi gibi duran kehribardan meşe palamuduna takıldı. O anda, güçlü ve mutlu olduğum ve asla unutmayacağım, hayallerimin gerçek olacağına ve masallardaki gibi sonsuza dek birlikte mutlu yaşamının *gerçekten de* mümkün olabileceğine beni inandıran bir erkek tarafından sevildiğim o güzel günler aklıma geldi...

2

Amy Robsart Dudley

Stanfield Hall, Norfolk, Wymondham yakınları

Ağustos 1549 – Nisan 1550

Robert Dudley'yi ilk kez gördüğüm günü hatırlıyordum. Bazen bir bakış, bir göz atış bile yeterlidir. Gerçi pek çok kişi, o zamanlar ne kadar genç olduğumu –on yedi yaşına yeni basmıştım– söyleyip benimle alay edeceklerdir, hatta şimdi ben bile öyle düşünüyordum ama o ağustos günü kaderimdeki erkekle karşılaş-tığımı *hemen* anlamıştım.

Nehrin kenarında, hafif hafif sallanan sarı renkli düğünçiçek-lerinin arasında tembel tembel oturuyordum. Sarı renkli elbisem ve omuzlarımdan aşağı dökülen sarı saçlarımla ben de o çiçek-lerden biri gibiydim. Çıplak ayaklarım kıpır kıpırdı ve önlüğüm-ü elmalarla doldurmuştum. Tam bir hayal âlemindeydim, mavi gökyüzündeki beyaz bulutların üzerine şatolar inşa ediyor, beyaz atlı prensimin gelmesini bekliyordum. Aniden bir at kişnemesiy-le irkildim ve tüm hayallerim bir anda darmaduman oldu. Ayağa fırlayıp sesin geldiği tarafa döndüm. Kucağımdaki elmalar yere düştü ve her biri farklı bir yere yuvarlandı. İşte onu –Robert'ı, gümüşten, parlak zırhlı göğüslüğüyle, kapkara bir atın üzerinde durmakta olan Robert Dudley'yi– tam da o anda gördüm.

Dudaklarında muzip bir gülücük vardı ve beni tepeden tırnağa

süzüp ölçüp biçen siyah gözleri dans eder gibiydi. Onu gördüğüm anda, büyülenmiş gibi olduğum yerde kalakalmıştım. Gümüştən, zırlı göğüslüğü güneşin altında parıldıyor ve gözlerimi kamaştırıyordu, öyle ki mor renkli tavus kuşu tüyleriyle süslü şapkasını çıkarmak için eğildiğinde hiçbir şey göremez oldum. Atını yakındaki bir ağaca bağlayıp yanıma, ona ağzı bir karış açık bir şekilde, aptal aptal bakan, çıplak ayaklı köylü kızının yanına geldi ve çevreye yayılan elmaları toplamak için nazik bir şekilde yere çömeldi. Onun gibi birini daha önce hiç görmemiştim; dizlerimin bağı çözöldü ve onun yanına, düğünççeklerinin arasına düşüverdim.

Yüzünde kocaman bir gülücükle ismimi sordu.

“Amy,” dedim. Öylesine nefesimi kesmiş ve beni öylesine serseme çevirmişti ki ağzımı açmayı nasıl başardığımı hâlâ bilmiyordum.

“*Sevgili!*” İsmimin anlamını beni kucaklar gibi bir fısıltıyla, her bir hece dudaklarında o güne kadar tattığı en lezzetli şeymiş gibi söylemişti.

Bir oğlan çocuğu gibi sırtarak kemerinden, kabzası mavi ve yeşil baloncuklara benzeyen, safir ve zümrüt kakmalı bir hançer çıkardı ve kucağıma doldurduğu elmalardan bir tanesini seçerken parmaklarıyla kalçama hafifçe dokundu ve tenimin aniden alevler içinde kalıp, yüzümün kıpkırmızı kesilmesine neden oldu.

Daha sonra kendime, bunun beni zamanla tüketecek bir ateş olduğunu ve ismine de ‘aşk’ dendiğini söyleyecektim.

Robert’ın ayıkladığı kabuk upuzun bir kıvrım halinde yere düşünce gülümsedi ve bana, “Siz köylü kızlar elma kabuklarını omuzlarınızdan arkaya atma ve onların düştüklerinde aldığı şekle bakarak, evleneceğiniz kişinin isminin baş harfını görme oyununu hâlâ oynuyor musunuz?” diye sordu.

“Bazen oynuyoruz lordum.” Bunu itiraf ederken kıpkırmızı olmuşum yine. Bu şık giyimli genç adam telaffuz edince, bu oyun ne kadar da çocukça ve aptalca gelmişti bana.

“Oynasana o zaman,” dedi ve elmanın soyduğu kabuğunu bana verip başını benim de aynı şeyi yapmamı hatırlatmak istercesine arkaya doğru attı. “Bakalım seninki nasıl düşecek.”

İçimden o anda yükselen minik ve neşeli bir kahkahayla onun dediğini yaptım ve kabuğu omzumun üstünden arkaya attım.

“Hımm...” Yakışıklı yabancı başını eğdi ve ikimiz birden eğilip yerdeki şekli incelerken çenesini düşünceli bir tavırla okşadı. “D harfi *olabilir* ama... şu aşağıdaki süs gibi uzantıya bakacak olursak... pekâlâ bir R de olabilir. Yine de...” İnci gibi parılda-yan gülücüğünü göstermek için bana baktığında yüzünün tamamı aydınlanmış gibiydi. “Her neyse,” dedi, “D de olsa R de olsa, o benim.” Vücudunu hafifçe eğerek bir reverans yaptı. “Robert Dudley. Benim ismim bu!”

Ve ben ne olup bittiğini anlayamadan, beni kollarına alıp sırtüstü yatırdı ve öpmeye başladı. Elini eteğimin içine sokup aşağılarda gezinmeye çalışırken, vücudunun tüm ağırlığı üzerimdeydi.

Şaşkınlık içinde bir çılgılık atarak onu üstümden ittim ve ayağa kalkıp son sürat koşmaya başladım. Kalbim koşarken öyle hızlı ve gümbür gümbür çarpıyordu ki nabzımın sesini adeta kulaklarımda duyuyordum. Sanki iki parçaya bölünmüştüm; sanki iki ayrı kalbim vardı ve bu kalplerin her ikisi de göğsümden dışarı fırlayıp kulaklarımin içine girmişler ve orada davul çalıyorlardı. Stanfield Hall’a kadar bu şekilde koşarak gittim.

Mutfak kapısını açıp fırtına gibi içeri daldığımı gören hizmet-kârlar şaşkın şaşkın bana baktılar ama ben durmadım ve güvenli yatak odamın kapısının arkasına geçene kadar koşmaya devam ettim. Bir kıkırdama krizine kapılarak kendimi yatağımın üzerine attım. Beni önüne gelene eteğini açan o hafifmeşrep köylü kızlarından biri sanmış olmalıydı; benim, Norfolk’un en zengin kadın mirasçılarından biri, Sör Robsart’ın kızı olduğumu öğrenecek olsaydı, kim bilir ne kadar şaşırırdı! Bunu düşününce kahkahalardan katılacak gibi oluyordum. Kaliteli 3,000 koyundan oluşan bir

sürünün tek sahibi olduğum aklına bile gelmemişti. Bir sütçü kız değil de mütevazı bir çoban kızı olduğumu da sanmış olabilirdi. Bu beni öyle güldürüyordu ki... Onun bu davranışı beni derinden incitmiş olmalıydı ama erkeklerin bu tür saygısızlıklar yapmasına izin veren tipte bir kız olmamama rağmen gücenmiş değildim. Bugüne kadar beni bir kişi öpmüştü. O da panayırda, bahar bayramında çiçeklerle süslü direğin çevresinde, ikimiz de parlak renkli kurdelelere tutunmuş olarak dans ederken Ned Flowerdew'un dudaklarına kondurduğu, bir tüy kadar hafif, masum ve anlık bir öpücüktü. İkimiz de kıpkırmızı olmuş, yüzümüzde aptal bir ifadeyle gülerek direğin etrafında oldukça karmaşık adımlar atmakta olan diğerlerine katılmıştık. Bu olaydan da bir daha hiç bahsetmemiştik.

Bu Robert Dudley'yi bir daha göreceğimi hayal bile etmiyordum. Buralarda ne işi olabilirdi ki? Kent İsyanı'nı, ortak meraların kapatılmasıyla ilgili olarak çıkan ve kısa süre içinde çocuk-kral VI Edward'ın müdahalede bulunmasına sebep olacak derecede baş edilemez hale gelen o öfkeli protestoları bastırmak için gönderilen binlerce askerden biri olduğu besbelliydi.

Ben böyle dalmış, yeni sahiplendiğim kedim Custard'la yatağımın üstüne yayılmış bir vaziyette, Robert Dudley'nin muzip gülücüğünü, dans eden siyah gözlerini ve tüm ağırlığıyla üzerime abanan vücudunu düşünürken, odamın kapısı aniden açıldı ve annem içeri daldı. Sabah yataktan çıktığı ender günlerden biriydi. O yüzden, önemli bir şey olduğunu anlamıştım. Annem büyük bir heyecan içindeydi ve ellerini kelebek kanatları gibi çırparak Warwick Kontu ve *-Amy, ikisi de pek yakışıklı ve hoş, üstelik de bekârlar!-* iki oğlunun bu gece evimize gelerek bizi onurlandıracaklarını söylemeye gelmişti. Sonra da nefesi kesilir gibi oldu ve akşam yemeği için indiğimden en iyi elbisemi giymiş olmamı tembih etti. Ondan sonra da beni bırakıp Pırto'ya döndü ve ne giymem gerektiği hakkında onunla tartışmaya girişti.

Annem eteklerinde gümüş süslemeler olan ve Londra'da şu

anda moda olan süt beyaz rengindeki yeni elbisem üzerinde duruyordu ama Pirto bu rengin çok soluk olduğunu söyledi ve mavi yeğil gözlerimi ve sarı buklelerimi daha da ortaya çıkaracak daha gsteriğli ve parlak bir renk seçmemiz konusunda ısrar etti.

Pirto'nun birbiri ardı sıra parlak ve canlı renkli elbiseleri önermesine rağmen annem bu ağız dalağında süt renkli elbiseden asla taviz vermiyordu. Bunun zerine, 'benimle oynayn ve beni çözün' diye adeta *yalvaran* ve üst kısımlarda sapları kırmızı satenden yaplmığ iğveli fiyonklar haline gelen beyaz kr papatyaları motifleriyle içli elma yeğili satenden bir elbiseyi çıkardım gardıroptan. Sonra, parlak kiraz kırmızısı taftadan bir i eteği, kum incisiyle ve gsteriğli altın boncuklarla iğlenmiğ bir manėon ve parlak kırmızı renkli, cüretkâr bir çift de çorap buldum. Bir şark mrldanarak aynanın önüne geçtim ve bunları üstüme tuttum.

O zamanlar böyle şeylerle *asla* kafam yormazdım; ne dğndğm *her vakit* tam anlamıyla ve kesin olarak bilirdim. *Asla* endiğelenmez, kararsız davranmaz, kuğkuya dğmez ve kendimi eleğtirmezdim. Endiğe denen şey, in İmparatoru'nun sarayından uzakta olduğum kadar bana uzaktı. Ben –Amy Robsart– iğte öyle biriydim; bana doğru gelen şeyi yapmaktan ekinmezdim. Diğer insanların benim için ne dğndkleri umurumda bile değildi. "Amy, yavrum, sen özgüvenini bir kraliçenin tacn tağıdğı gibi tağyorsun," derdi babam hep, yüzünde kocaman, ığltlı bir gülücükle bağn onaylar gibi hızlı hızlı sallarken.

Annem, Pirto'yu yüzüne doğru bir parmağn sallayarak tehdit edip, "Hayır hayır Pirto, sana bu süt beyaz elbisenin daha zarif olacağını söylüyorum," diye ısrar ederken gülümsemekten kendimi alamadım.

Pirto da sonunda anneme bir parmak sallayarak, "Pekâlâ leydim," dedi, "yle olsun ama *size* şu kadarn söyleyeyim ki o renk çok pastel kalacak; Amy Hanımefendi'nin güzelliğine güzellik katacak canlı bir renge ihtiyaı var! Hani şöyle canlı, parlak bir kırmızı..."

Pastel ve canlı renklerin mükemmel bir uyumunu sergileyen parçalardan oluşan kıyafeti gülerek kucakladım ve onlarla dans etmeye başladım. Sonra, onları öper gibi yanaklarıma sürttüm. Her biri bana gülümser gibiydi. İşte, bir zamanlar olduğum Amy böyle bir kızdı!

Robert'ı tekrar gördüğümde, neredeyse onun kollarının arasına düşecektim. Merdivenin en üstündeydim; başım bulutlara ermiş gibiydi, ayaklarımla beni nereye götüreceğini kestiremiyordum çünkü Robert sinsice av arayan, kendinden emin, çekici bir erkek kedi gibi gözlerini dikmişti onlara.

Şaşkınlıktan güçlükle solurken ortalara doğru ayağım takıldı ve basamaklardan birini kaçırınca terlik kadar hafif olan ayakkabılarımla teki ayağımdan çıktı. Neyse ki Robert beni düşmeden yakaladı. Onun güvenli kollarının arasındayken, siyah ayakkabımın merdivenin dibine kadar düşmesini izledim. Gözlerimi kapattım ve fısıldayarak Tanrı'ya şükrettim. Merdivenlerden bir tarafımı kırarak ya da başımı her bir basamağa patır kütür vura vura düşmeme damak kalmıştı.

Robert beni iyice göğsüne bastırdı. Zırh göğüslüğü üzerinde olmadığı için, göğsünün ne kadar kaslı ve sert olduğunu hissedebiliyordum; o da benim göğsümün yumuşak dolgunluğunu hissediyor olmalıydı.

"Kollarımda güvendesin... *sevgili!*" diye fısıldadı. Dudakları alev alev yanan yanaklarımdan boynuma doğru kayarken nefesinin sıcaklığı yüzümü yakıyordu. "Daha dikkatli olmalısın Dügün-çiçeği..." Benim için çok değerli ve özel olan bu isimle ilk kez o gün hitap etmişti bana. "Seninki kırılmaması gerekecek kadar olan güzel bir boyun!"

Sonra gülümseyerek beni bıraktı ve bir kol boyu mesafede tutarak, şaşkın bakışlarla beni seyretmeye koyuldu. Sonra gözlerini kırıştırdı, kendine gelmek istermiş gibi başını salladı ve dönüp ayakkabımı yerden almadan önce alnıma bir öpücük kondurdu.

Sonra da bir anda doğrulup, eteklerimi kaldırmak için basamaklarda diz çöktü ve ayak bileğimi nazik bir şekilde tutarak, ayakkabımı ait olduğu yere geçirmeden önce ayağımı da cüretkâr bir şekilde öptü.

“Kırmızı çoraplar giyecek kadar cesur olan kızlardan çok hoşlanırım!” diyerek sırtıttı ve iyice doğrularak kolumu koluna geçirdi.

“Beni o gün hafifmeşrep, her erkeğin sıkıştırabileceği türden bir genç kız sanmıştınız, öyle değil mi?” dedim ve yemek için Büyük Salon’a kol kola giderken alınmış gibi yapmacıktan surat astım.

“Öyle her erkeğin sıkıştırabileceği türden kadınların *gerçek* anlamda *genç kız* olduklarını söyleyemeyiz,” diyerek bana gü-lümsedi. “Bildğim bir şey varsa, o da senin beni karanlık bir mağaradan çıkan bir adamın gözlerini kamaştıran güneş ışığı gibi çarpmış olman! O anda sadece sana yakın olmayı ve altın renkli güzelliğinin içine dalıp beni ısıtmanı istiyordum. Ve sen, güvercin ayaklarına benzeyen o çıplak, küçücük ayaklarıyla benden öyle kaçınca, bütün kalbimle bir atmaca olup uçmak ve üstüne atlayıp seni tekrar yanıma getirmek...” Durdu ve beni kollarında döndürerek yeniden göğsüne bastırdı. “... ve yeniden kollarımın arasına almak istedim *sevgili Amy!*” Sonra da dudaklarımı kanımın kaynatan ve tüm hislerimi dumura uğratacak kadar yakan bir şekilde yeniden öptü.

İşte, Robert bana böyle kur yapmıştı; beni konuşamayacak kadar nefessiz bırakmış ve alev alev yakarak sersemletmişti. O gün benim konuşmaktan aciz, parlak gözlü bir saftirik ve beyinsizin teki olduğumu düşünmüş olmalıydı. Şimdi geriye bakıp da düşününce, konuşmayı gerçekten de evlendikten sonra öğrenmişim gibi geliyor bana. Sanki evlilik, dilimdeki tüm düğümleri çözmüştü.

Düğünççekleriyle kaplı tarla bizim buluşma yerimiz olmuştu. Orada uzanıyor, öpüşüyor, birbirimizi kucaklıyor, sarılıyor

ve karı-koca olarak birlikte geçireceğimiz pırıl pırıl bir hayatın hayallerini kuruyorduk. Önümüzde güneşin altında pırıl pırıl parlayan altın taşlarla döşeli, sevgimize güvenerek ve karşımıza çıkacak olan her bir soruna cesaretle göğüs gererek, el ele yürüyeceğimiz bir yolun olduğunu sanıyordum. Derken Robert bir gün boynuma, ipek iplikten örülmüş siyah bir kordona bağlı, bal gibi altın sarısı renginde, kehribardan bir kalp taktı. “Bu benim kalbim *sevgili*,” dedi, “birbirimizden ayrı olduğumuz da bile her zaman senin yanında olduğumu bilmen için. Nasıl ki doğadaki minik parçacıklar, yapraklar ya da küçük yaratıklar bunun içinde, donmuş ve hapsolmuş olarak sonsuza dek kalacaklarsa, benim de sana olan aşkım şu anki gibi taze ve gerçek olarak sonsuza dek yaşayacak; işte bu kalp de, benim ebedi ve asla ölmeyecek olan sevgimin bir nişanesi.”

Sarı düğünçiçeklerinden oluşan yatağımızda sırtüstü yatıp bulutların geçişini seyrederken, Robert bana çok sevdiği atlarını büyütme ve eğitime hayallerinden bahsetti. Onları görünüş ve mizaç konusunda mükemmel hale getireceğine ve dünya çapında ünlü olacağına dair yemin etti. Üstümüzden geçen bulutlardan geleceği okur gibi, “Günün birinde,” diye böbürlenmişti o gün, “dünyadaki tüm hükümdarlar ahırlarına benim atlarımdan almaya özenecek; her kral, kraliçe, prens, prenses, hatta ve hatta Çin İmparatoru ve Osmanlı’daki Sultan bile *benim* atlarımdan isteyecek!”

Robert, her fırsat bulduğunda atına atladığı gibi Londra’yı ve sarayı unutup, sırf beni kucaklamak ve öpüp koklamak için fırtına gibi Norfolk’a geliyordu. Ben de, yanaklarım heyecandan pembeleşmiş bir halde, saçlarım arkamda uçuşarak ve yabani çiçeklerin arasından nefes nefese koşarak buluşma yerimize geliyordum. Robert kollarına atılmak için yarış eder gibi koştüğümü görünce gülerek, “Ah, işte benim hasat altını kısırağım geliyor!” diye bağırırdı. Sonra ikimiz birden nehir kenarındaki düğünçiçeklerinden

yatağıımıza uzanırdık. Robert beni kollarına alır ve yeniden bulutların geçişini izler ve birlikte yaşayacağımız o harika hayatın hayallerini kurardık.

Beni istemesi *hayret* verici bir şeydi. Robert Dudley, Kral Henry'nin çocuklarıyla aynı bebek odalarında yatmış, onlarla ayrı okullara gitmiş ve gerçek bir prens gibi yetiştirilmişti. VI Henry'nin krallığı sözde kalıyordu; gerçek kral Robert'ın babası olan nüfuzlu Warwick Kontu'ydu. Robert kılıcını ilk katıldığı savaşta yeni yeni kana bulamış, henüz on yedi yaşındaki bir delikanlıyken, kadınları hoş tavırlarıyla ve tatlı sözleriyle cezbedip kandıran deneyimli bir baştan çıkarıcı olup çıkmıştı bile. Sarayın, yüzlerini onlara veremliymiş gibi bir görüntü verecek şekilde bembeyaz pudralayan, kan kırmızısı dudaklı, ortalıkta her an düşeceklermiş gibi tembel tembel dolanan, yelpazeden daha ağır bir şeyi yerden kaldırmayan zarif güzellerinden başlayıp, omuzları geniş ve güçlü, elleri nasırlı, görgü kurallarından haberleri olmayan, eğitimsiz hizmetçi kızlara kadar pek çok kadın onun şehvet kılıcının darbelerine maruz kalmıştı. İsteddiği herkesi elde edebilirdi ama... o *beni, beni* –*Amy Robsart*’ı– istiyordu.

Ona layık olduğum konusunda şüphelerim vardı. O, Warwick Kontu'nun oğluydu, bense bir toprak ağasının kızıydım ve olsa olsa başka bir toprak ağasının karısı olabilir, ağır işçilik gerektiren büyük bir arazi içindeki bir malikâneyi çekip çevirebilirdim. Saray hanımefendileri gibi olmam mümkün değildi. Yine de o *beni* istiyordu. Ona bu konuyu her açtığımda gülmekle yetiniyordu. “Yoksa beni vazgeçirmeye mi çalışıyorsun küçük aptal?” diye soruyordu alay eder gibi ve sonra da beni sıkıca kucaklıyor ve burnumun ucunu öpüyordu.

Benim, üzerine safran, tarçın ve minik kuru üzümserpiştirilmiş, iyi pişmiş lezzetli bir muhallebi gibi olduğumu, saray kadınları gibi birer sanat eseri olsun diye uğraşılmış şekerlemelere, süslü püslü bademezmese ya da pamuk şekerine benzemediği-

mi söylüyordu. Ona göre ben kırsalda büyümüş, tertemiz, saf bir güzelliğim, gerçek bir İngiliz güliydim. Hemen solabilen egzotik bir sera çiçeği değil, taze ve temiz bir havaydım ben... Mavi göklerdim, güneş ışığıydım, onların mis gibi kokan, duvar kilimleriyle ve Türk halılarıyla süslü evlerinin yakınında geniş araziler boyunca uzanan yemyeşil çayırlar gibiydim. Tatlı tatlı ve basit sözcüklerle konuşuyordum ve yalan söylemiyordum; kimseyi içinelemliyor, ikiyüzlü davranmıyordum; içinde gizli ve zaman zaman zehirli olabilecek anlamlar taşıyan, bala bulanmış gibi tatlı olan ya da çiçekli paketler içinde sunulan ama gerçek anlamı üstü kapalı olan şiirsel şeyler söylemiyordum. Benim saf ve lekesiz oluşumu cazip buluyordu. Doğal ve sahici olduğumu, aldatıcı bir kibarlık kisvesine bürünmediğimi, içten pazarlıklı olmadığımı ve şeytanlık yapmayı bilmediğimi söylüyordu. “Bir maske takmıyorsun. Hayatın bir maskeli balo değil. Bana baktığımda *gerçek* olan seni, *gerçek* Amy’yi görüyorum, yıkandığı vakit foyası ve çirkinliği ortaya çıkan, her yanı boyalı bir yüzü değil ve sende gördüğüm şeyleri seviyorum. Bana göre Amy Robsart’ı görmek, ona *inanmaktır*,” diyordu.

Yine de güçlü ve nüfuzlu babası Warwick Kontu’nun bu sözlerden etkileneceğine dair içimde bir kuşku vardı. Beşinci oğlu da olsa, Robert’ın çok daha yükseklerden bir eşi olmasını istemesi son derece doğaldı. Bu düşünceden hareket ederek, sonunda beni şu ana kadar bile utandırmaya devam eden bir şey yaptım. Öyle çaresizdim ki onu kaybetmemek için her türlü çılgınlığı yapabildim; benim için bütün dünyada onun gibi başka biri yoktu ve onu o kadar çok seviyordum ki onun gitmesinin ya da onu benim kadar sevmeyen ama benden daha eğitilmiş ve yükseklerde olan biriyle birlikte olmasının düşüncesine bile katlanamıyordum. O yüzden ona teslim oldum. Eteklerimi kaldırmasına izin verdim; gerçek aşkın galip gelmesi için, sağduyunun ve dünyevi gerçeklerin yenilmesi umurunda bile değildi; bana göre *tek* çare buydu.

Belki de onun elbiselerimin içine giren, göğüslerimi avuçlayan ellerinin sıcaklığına, hiç olmadığım kadar hayat dolu hissettiren ve beslenmeyi bekleyen aç bir yavru kuş gibi başımı geriye at-
mama neden olan öpücüklerine dayanamayacak kadar zayıftım. Zevk acıyla karışıp da bekâret kanım düğünççeklerinin kökleri-
ni ıslattığı anda, ona sahip olduğumu anlamıştım. Ben Sör John Robsart'ın kızı, onun tek yasal mirasçısı, arazilerinin, sürülerini ve tüm zenginliklerinin sahibiydim; babası kızının kaybettiği onuru karşılığında para kabul edecek ve kâkülünü geriye atarak, “Teşekkür ederim, alicenap efendim,” diyerek mutluluğunu belli edecek, zavallı küçük bir sütçü kız değildim.

Korkuyordum ama yaptığımız işten dolayı pişman değildim. *Ya gebe kaldıysam*, diye düşünüyordum. Ama Robert sakın bir şekilde gülümsemiş ve her zaman hazır olan kahkahalarından birini atarak, beni alnımdan başlayıp karnıma kadar öpmüş, diliyle göbek deliğimle oynamış ve göbeğimin tamamını şapırtılı öpücüklerle boğarak elimde olmadan gülmeme neden olmuştu. Sonra da beni ve –eğer gerçekten de o anda bir bebek yapmışsak– bebeğimizi de sevdiğini ve birlikte yaşayacağımız hayatta pek çok bebeğimizin olmasını istediğini söylemişti. Sonra tekrar sevişmiş ve birbirimizi nehre batırdığımız bir mendille temizlemiş, elbiselerimize çekidüzen vermiştik. Daha sonra da sık sık öpüşmek için durarak el ele tutuşmuş bir şekilde Stanfield Hall'a dönmüş, Robert'ın beni istemesi için doğrudan babamın çalışma odasına girmiştik.

Babam neşeli, iri yapılı, sağlıklı, harikulade bir adamdı. Bir türlü yatışmayan, kıvrırcık, kır saçları ve sahip olduğu bahçelerde yetişen ünlü elmalar gibi kıpkırmızı yanakları vardı. Beni hiç kimsenin sevmediği ve sevmeyeceği kadar çok seviyordu. Dünyaya geldiğim andan itibaren, o beni çok iyi tanıyan ve seven o zihin, bir salyangozun kabuğunu bıraktığı gibi bedenini terk edip geride kendisine bile yabancı birini bırakana kadar, onun gözünün

bebeği olarak kalmıştığ. O yüzden de bana bu ismi vermesi son derece doğaldı:

Sevilen, sevgili.

Ben, babamın sevebileceği, besleyebileceği ve eğitebileceği bir çocuğunun olmasından mit kestiği bir anda doğmuştığ. Üvey ağabeyim Arthur, babamın daha kaç kadeh içkinin aşırı olduğunu bilemeyecek kadar gençken, ‘siyah saçlı, kurnaz bir mey-hane cadısıyla’ yaşadığı ikili bir gecenin meyvesi ve gayrimeşru bir ocuk olarak gelmişti dünyaya. Babam Arthur’un bakımı için hiçbir şeyden sakınmamıştı ama çocuğunu sadece annesinin paraya ihtiyaı olduğunda ve onu kapının önünde doymak bilmeyen ellerini açsın diye getirdiğinde görebiliyordu.

Arthur böylece bir toprak ağasının oğluna yakışır bir şekilde arazi yönetiminin nasıl olduğunu öğrenmek yerine, vaktini mey-hanelerde geçiren bir cahil olarak büyümüş ve kendisini geliştirmek için önüne çıkan fırsatları tepmişti. İşe yaramaz biri olmaktan mutluydu. Babasını umursadığı yoktu. Sadece onun parasına –ve bu paraya da ancak ihtiyaı olduğunda– nem veriyordu.

Babam onunla evlendiğinde annem, Elizabeth Scott Appleyard, Sr Roger Appleyard’ın saygıdeğer dul eşiydi. İlk eşine dört ocuk –bana saten ayakkabılarını kirleten pislikmişim gibi davranan Anna ve Frances isimli iki kız ve güneşin sırf onlar için doğup battığını zanneden John ve Philip isimli, kendini beğenmiş iki oğlan– vermişti. Annem hayatının ocuk doğurma dönemini geride bıraktığını düşünürken, nahoş bir sürpriz olarak ben doğmuştığ. Tüm erkeklerin ille de oğulları olmasını istediğini bildiğinden, o da bir oğlan doğurup sonsuza dek doğum yapma ceremesinden kurtulmak istiyordu. Ama ben bir kızdım ve doğumum annemin i organlarına zarar vermiş, rahmini normal yerinden oynatmış ve ona hayatının sonuna kadar sıkıntı vererek evlilik vecibelerini yerine getirmesini telafı edilmesi mümkün olmayacak şekilde engellemiş ve hayatının sonuna dek dantel firfırlı şık boneler ve

elbiseler giymesine ve yanı başında sürekli olarak bir kutu şekerleme bulunduran şımarık bir hasta olmasına neden olmuştu. Herkes bu durumdan babamın hayal kırıklığına uğrayacağını ve Kral VIII. Henry'nin kendisine bir oğul veremeyen Aragonlu Catherine'e ve daha sonra da Anne Boleyn'e yaptığını yapacağını sanmıştı ama babam bana bir bakış atmış, "Sevilen!" diye fısıldamış ve ismim böylece Amy olmuştu.

Aynı gün de dua kitabının içine şu sözleri yazmıştı: *Şövalye John Robsart'ın sevgili kızı Amy Robsart, Efendimizin Kutsal 1532. Senesinin Haziran Ayının 7. Günü dünyaya geldi.*

Babam benim mutluluğumu her şeyin üzerinde tutmuş, bana her zaman hoşgörü gösterip gerçek bir prensesmişim gibi davranmış ve beni hiçbir çocuğunu sevmediği kadar sevip şımartmıştı. Artık evlenmeyi düşünecek yaşa gelmiştim ve koca olarak kendime seçtiğim adamla ilgili olarak ciddi kuşkuları olmasına rağmen beni bundan mahrum etmek istemiyordu.

Yine de alnında derin endişe çizgileriyle, "Ama birbirinizi pek az tanıyorsunuz!" diye tekrar tekrar itiraz etmiş ve, "Birkaç sene, hatta biraz daha fazla bekleyin," demişti. Ona göre bir erkek için ideal evlilik yaşı yirmi dördtü. Bir kişi ancak o vakit cinselliğin şaha kalktığı o tehlikeli dönemi atlatabilir ve evlilik vakti geldiğinde kaynayan kanma ve dikleşen erkeklik organına uyararak acele etmez ve eş seçme konusunda doğru kararı ancak o vakit verebilirdi. Ama ikimiz de babamın bu önerilerine kulak asacak durumda değildik. Bir senelik bir bekleme süresi bile bize sonsuza kadar beklemek gibi geliyordu. Âşıktık ve birlikte yaşamak için sabırsızlanıyorduk.

Dudaklarım titremeye, gözlerim yaşlarla dolmaya başlamıştı. Robert gözlerimdeki yaşlar babamın çalışma masasının üzerinde-ki muhasebe defterinin sayfalarının üzerine akmadan önce, merak etme der gibi elimi sıkıyordu.

"Efendim, bir birbirimizi gerçekten de seviyoruz," demişti

babama. “Birlikte geçireceğimiz her bir gün, birbirimizi tanımak için gömülü bir hazineyi topraktan çıkarmak gibi bir macera yaşatacak bize ve bizi mutlu edecek. Her yeni keşif paha biçilmez, değerli bir mücevher gibi olacak.” Bu sözü verirken, elimi cesurca kaldırıp öpmüş ve kalbinin üzerine koymuştu.

Sonunda babam da Robert’ın bu güzel ve tutkulu sözlerine ve mavi yeşil gözlerimde parıldayan yaşlara dayanamamıştı ama ben onun yüreğindeki endişenin sadık av köpeği Rex gibi onu bir an bile terk etmeyeceğini biliyordum.

Babamı artık o ankinden çok daha iyi anlıyorum: Babam Robert’la evlenmekle bir pislik çukuruna düştüğümü ve bunun içinde boğulacağımı düşünüyordu. Aslında, bu belki de hayıtımın babamı dinlememi ve onun görüşlerine uymamı gerektiren tek anıydı ama ben buna sırtımı dönmüş ve onun bilgeliğinden faydalanmamıştım. O pislik çukurundaki dalgalar beni yutana kadar da hatamı anlayamamıştım. Onu çok özleyorsam da tek tesellim babamın bizim bu aceleyle ve düşüncesizce yaptığımız evliliğinin acı meyvelerini, can veren tatlı tutkumuzun yerini bıraktığı ekşiliği görmeden bu dünyadan göç etmiş olmasıydı.

Bu kederli bir hasattı. Biz bir gençlik aşkının kararmış ve lekelenmiş meyvelerini hasat etmiştik; bu meyveler hastalıklıydı ve atık kimseye cazip gelmiyordu. Babam başıma gelenleri görmediği için memnundum. “Sevilen” ismini verdiği çocuğunun sevilmediğini, istenmediğini ve ölmekte olduğunu görmek onun içini parçalardı; üstelik de kocam ülkenin en yüce konumundaki kadınıyla kırıstırıyor, altın bir tacı başına geçirme hayaliyle yaşıyor ve benim ölmemi beklerken danslar ediyordu. Robert için benim kanserim, onun on yedi yaşındaki şehvetli bir gençken yaptığı hatayı düzeltecek olan bir fırsattı. Benim ölümüm onun için yeni bir başlangıç olacaktı. Bazen onu rüyamda Elizabeth’le mezarımın üzerinde neşeyle dans ederken görüyordum ve bütün vücudum onların dans eden ayaklarının altında ezilmiş ve berelenmiş gibi

ağrırken uyanıyordum. O zaman Pirto, her bir hücresi çığlık atarcasına sancıyan vücudumu teskin etmek için bana ilaç veriyordu.

Babam ertesi yaz yapılan düğünümün sabahında bile beni kendimden korumaya çalışmış ve içimdeki şehveti akliselimin kılıcıyla yola getirmeyi denemişti. “İlk aşk insanın en deneyimsiz olduğu zamana denk gelir yavrum,” demiş, saçlarımı okşayıp alnıma bir öpücük kondurarak beni ikaz etmiş ve, “Bir süre daha benim yanımda kal kızım,” diyerek ikna etmeye çalışmıştı. “Biraz bekle, göreceksin ki senin için Robert Dudley’den daha iyi, *çok daha iyi* olabilecek biri çıkacaktır karşına!”

Ama ben gözümde yaşlarla ona dönmüş ve, “Baba, ben onu seviyorum,” demekle yetinmiştim. Bu da tartışmanın sonu olmuştu. Zaten kendimi bir saat sonra mihrabın önünde Robert’ın yanında diz çökerken bulmuştum. Kalbim aşkla yanıp tutuşuyordu; rüyalarımın gerçek olduğunu ve bunun, birlikte atacağımız pek çok adımın ilki olduğunu düşünüyordum.

3

Amy Robsart Dudley

Cumnor Malikânesi, Berkshire, Oxford yakınlarında
8 Eylül 1560, Pazar

“Neyin var canım?” diye sordu Pırto endişeli bir yüzle ve yanımda çömelirken hafifçe elbisemin kolunu dürttü. “O kadar üzgün görünüyorsun ki! Ağrın mı var yine?”

“İyiyim Pırto,” dedim gönülsüz bir şekilde gülümseyip içimi çekerek, “ama bugün panayıra gitmeyeceğim.” Dudaklarında beliren ifadeye, “Hayır hayır...” diyerek itiraz ettim. “Sen ve diğerleri gidin ve bugün iyi *bir* vakit geçirin. Israr ediyorum ve itiraz kabul etmiyorum. Para çantamı al ve gelirken bana biraz kek, elma sırası ve saç kurdelesı –gökkuşağındaki tüm renklerden olsun– getir, olur mu? Ne kadar istersen harcayabilirsin. Bu gece döndüğünde bana neler gördüğünü anlatırsın. Beni seviyorsan öyle yapacaksın Pırto. Birdenbire canım yalnız kalmayı çekti. Neden olduğunu tam olarak anlatamam ama sessiz sakin bir evde olmak, kendimi dinlemek ve zihnimin bana dediklerine kulak vermek istiyorum. *Lütfen!*” Ellerini ellerimin arasına aldım. “Artık benim için yapılabilecek o kadar az şey var ki... ama en azından *sen bunu* yapabilirsin.”

“Leydim, sizi yalnız bırakmak içime sinmiyor...” dedi Pırto

suratını asarak. Yüzündeki çizgiler sanki o anda daha da derinleşmişti.

“Sadece *bir* gün Pirto, huzurlu bir gün istiyorum. Ondan sonra böyle bir şey istemeyeceğim,” diye söz verdim. “*Lütfen*, sadece *bunu* yap benim için! Ve diğerlerine de panayıra gitmelerini söyle. Gerekirse zorla gönder onları ama bırakın da şu pazar gününü tek başıma geçireyim.”

Pirto umduğum gibi yaptı ve ısrar etmekten vazgeçti. “Pekâlâ leydim!” Sonra da dizleri yaşlılıktan çıtırdayarak ayağa kalktı ve odanın içinde koşturmaya başladı. Önce, acıkır da canım bir şeyler atıştırmak ister diye mutfaktan benim için, midem kokudan bulanmasın diye üstü kapalı bir tabak yemek istedi. Sonra, ihtiyaç anında yakınımda bulunsun diye ilaçlarımla birlikte su, şarap, bir leğen ve bulantıya karşı zencefilli çubuklar getirip hepsini yatağımın yanındaki komodinin üzerine koydu. Daha sonra da benim ricam üzerine içi Tommy Blount’un Londra’dan son gelişinde bana getirdiği kiraz tadındaki o tatlılı ekşili çubuklarla dolu, kırmızı ve sarı mineli şekerleme kutusunu da getirdi. Gerçi onlardan yemeğe bir türlü cesaret edemiyorum –bir tanesine bile elimi sürsem midem korkunç bir şekilde ayağa kalkıyor– ama benim içlerinden birini seçmem için bir mücevherci dükkânında sergilenen değerli taşlar gibi parıldayan o mükemmel yuvarlaklıktaki şeker kaplı kirazları seyretmeye doyamıyorum.

Daldığım bu hayaller, kapımın dışında aniden yükselen tartışma sesleriyle birden yok oldu. Pirto sesleri durdurmak için hemen dışarı fırladı, ben de o arada güçlkle doğrulup onun peşi sıra Uzun Koridor’a çıktım. Kalkanlı pencerelerden sızan güçsüz güneş ışıkları, soğuk bir genç kıza kur yapan ateşli bir âşık misali soğuk zemin taşlarının üzerine vurmuş, beyhude yere onları ısıtmaya çalışıyordu.

“Nedir bu saçmalık?” diye bağırdı Bayan Oddingsells, benim önceki gece, sabah uyandığında ona verilmesi için gönderdiğim

notu elinde sallayarak. Göğsü riyakâr hiddetini belli edecek şekilde öyle güçlü bir şekilde inip kalkıyordu ki memelerinin sıkı sıkı bağlanmış, dut renkli dantel büstiyerinin içinden iki gülle gibi dışarı fırlayarak gözüne filan çarpmasından korktuğum için bir adım geriye gittim. “Pazar, Tanrı’nın günüdür Leydi Dudley ve içinde Tanrı korkusu olan *herkes* o gün panayıra gitmek yerine evinde oturup İncil’ini okumalı ve dua etmelidir! Hele bizim gibi soylu kişilerin, bir pazar günü panayıra gidecek kadar alçalan sıradan insanların arasına kesinlikle karışmaması gerekir; hiç şüphe yok ki bunlar son derece gürültücü, şehvet düşkün ve sarhoş olup her konuda aşırıya kaçmaya meyilli, düşük kaliteli kişilerdir!” dedi ve bu tür insanların bir araba dolusu çürük yumurta gibi kötü koktuğunu düşünüyormuş gibi burnunu kırıştırdı.

Bu sözde ahlak kumkumalığı beni öyle öfkelenzdirdi ki içimden ona Tanrı’yı üzmetkten bu kadar korkuyor idiyse, dekoltesinin bu kadar derin olmasına izin vermemesi gerektiğini söylemek geldi ama çok yorgundum ve kümesteki tek horozu kendisine isteyen tavuklar gibi olmaya değmezdi; o yüzden sesimi çıkarmadım.

Bayan Forster da, “Püf!” diye bir ses çıkardı ve kaz dışkısı renkli büstiyerini çekiştirip, başıboş bir tutam siyah saç dantel fırfırlı beyaz bonesinin içine tıktırdı. “Dilediğin kadar hava bas ve istediğin kadar dindar geçin Lizzy Oddingsells,” dedi, “ama ben bütün hayatım boyunca birçoğu pazar günleri olmak üzere sayısız kere panayırlara gitmiş ve hepsinden de müthiş keyif almış bulunmaktayım. Buna rağmen benim kanım da en az seninki kadar, hatta belki de seninkinden bile iyidir. Panayıra gitsen de, evde oturup sürüyle İncil okusan da –kocamın *orospusu* olduğun için– Cehennem’de yanacaksın!” Bu sözleri söyledikten sonra yeşilli sarılı eteklerini savurup burnunu havaya dikti ve çocuklarını panayıra hazırlamak için çekip gitti. Bayan Oddingsells’e rağmen orada iyi vakit geçirmeye kararlı gibi duruyordu. Onun daha sonraki günlerde eline geçen her fırsatta, fıkır fıkır kaynayan

bir çaydanlık gibi, kendini beğenmiş ikiyüzlü birtakım dindarların aksine orada ne kadar eğlendiğini hararetle hararetle anlatacağından emindim.

“Bayan Oddingsells haklı,” diye ciddi bir tavırla bastırdı kır saçlı, gri elbiseli Bayan Owen, “pazar günü Tanrı’nın günüdür.” Ağzından çıkan sözcüklerin üzerine basa basa, her birine adeta granitten bir kaya ağırlığı vererek konuşuyordu. “O gün insanların derin derin düşünmek ve dua etmek için ayırması gereken bir gündür. Ben şahsen kiliseye gittikten sonra odama dönecek ve günümü sessiz sedasız İncil’imi okuyarak geçireceğim.”

“Ama gitmeniz *gerek!*” diye ısrar ettim, bir ona bir ötekine bakarak. Bir yandan da diz çöküp onlara *yalvarmamak* için kendimi zor tutuyordum. Bayan Owen’a tahammül edebiliyordum –onun bana ilişmeyeceğini biliyordum– ama Bayan Oddingsells’in etrafta olmasını istemiyordum. Sessiz ve sakin bir ortamda ve kendi özel alanım içinde olmakta niyetim. Yalnız kalmak isterken beni gözetleyen, meraklı gözlerle ve zoraki arkadaşlıklara hiç ihtiyacım yoktu. İlle de benimle kalmak ve bana eşlik etmek için ısrar etmesi halinde, onun bile bu birliktelikten *çok* sıkılacağını ve bir an önce benden bile kurtulmak isteyeceğini biliyordum. O kadın, yalnız kalmaktansa oturup Şeytan’la bile bir varil içki içebilirdi. “Size söz veriyorum, orada iyi vakit geçireceksiniz ve bunda da kötü bir şey yok! Ben de pazar günleri panayirlara gittim bugüne kadar ve bunun ruhuma hiçbir kötü etkisi olmadı! Orası sizin düşündüğünüz kadar gürültülü ve aşağılık bir yer değil; üstelik de sıradan insanlar son derece neşeli ve iyi insanlardır ve çoğu da nasıl davranmaları gerektiğini çok iyi bilir.”

Bayan Owen dönerek cam gibi parlayan gri gözlerini bana çevirdi; bakışları öyle soğuktu ki titremekten kendimi alamadım. Konuşmaya başladığında sesinde bir küçümseme vardı. “Ölüm-cül bir hastalığınız var Leydi Dudley ve kocanız bile sizi inanılmaz acılar veren bu tedavi edilemez hastalığın pençesinde bırakıp

gitmiş durumda. Üstelik de sarayda kraliçeyle dans edip zina etmekte. Cumnor'un kira sözleşmesine son baktığımda güzel leydim, ne sizin ne de kocanızın ismini görebildim. Bu da kendinize ait bir eviniz bile olmadığını ve burada sadece bir konuk olarak kaldığınızı gösteriyor. Bu durumda, nasıl oluyor da burada sağa sola emirler verebileceğinizi düşünebiliyor ya da Tanrı'nın sizi bir günahınızdan –belki de pazar günleri gittiğiniz o panayırlardan– dolayı cezalandırmadığından emin olabiliyorsunuz?”

Yutkundum ve bir şamar yemiş gibi irkildim. Pirto beni tutmamış olsaydı, kesinlikle yere düşerdim. Gözlerim öfke ve hayret yaşlarıyla dolarken, şaşkın bakışlarımı ona diktim. Çenem titremeye başladı; bir kabalık ve acımasızlık karşısında kendimi çaresiz ve ağzı dili bağlanmış gibi hissettiğimde hep öyle olurdu zaten.

Benim bu halimi umursamayan Bayan Oddingsells, Bayan Owen'a dönerek yemekte ona eşlik edebilir mi diye sordu.

Bayan Owen da, “Lizzy’ciğim, belki de siz gelip bana eşlik etmek istersiniz,” diye kendi davetini yaptı. “Aşçım bugün içi elma, armut ve kuru üzümle doldurulmuş güzel bir süt domuzu pişiriyor. O *sevgili* kadın beni öyle şımartıyor ki! Ama hazırladığı bu yemek benim gibi yalnız bir kadın için fazla doyurucu ve abartılı bir öğün.”

“Memnuniyetle gelirim!” diye haykırdı Bayan Oddingsells. “Çok teşekkürler Bayan Owens; siz beni mutlu etmek için gökten indirilmiş bir meleksiniz!”

“Daha sonra da bir kart oyunu oynarız, ne dersiniz?” diye önerdi Bayan Owen, ikisi çok yakın ve eski arkadaşlarmış gibi kol kola girip Uzun Koridor’da merdivenlere doğru yürürlerken. “Ama bugün pazar olduğu için kazanan kişi kârını olduğu gibi kilisenin yardım kutusuna aktaracak elbette.”

Bayan Oddingsells, “Elbette,” diye hevesle kabul etti. “Zaten başka türlü olmasını ben de istemem! Biçare bir kişinin işine

yaramayacaksa eğer, pazar günü elime bir iskambil kartı bile alamam! Ama bu şekilde, kazansam da kaybetsem de ihtiyacı olan birine yardım etmiş olacağım.”

“Dilerseniz siz de bize katılabilirsiniz Leydi Dudley,” diye seslendi Bayan Owen omzunun üzerinden bakarak. “Yalnızlığa katlanamayacak gibi olursanız, bizi nerede bulacağınızı biliyorsunuz.” Uzaklaşırlarken bir sır verirmiş gibi, “Biliyor musunuz Lizzy?” diye fısıldadığını duydum. “Benim batıl itikatlarım yoktur ama hizmetçimin var. Bana değirmencinin oğlu Tom’un Kara Adam’ı gördüğünü söyledi.” Bunu duyunca tenim karıncalanmaya başladı ve elimde olmadan kocamın sağ kolu olan kötücül Sör Richard Verney’yi düşündüm. Bayan Owen, “Evet,” diyerek başını salladı ve hikâyesine devam etti. “Bu, insan şekline girmiş olan Şeytan’ın ta kendisi. Dün gece ay ışığında dört yol ağzındaymış ve isimlerini kanla kara kitabının sayfalarına yazacak biçare insanları bekliyormuş; bu cahil cühela takımının uydurduğu bir palavra şüphesiz ama yine de bugün panayıra giderek kaderimi sınamak istemem doğrusu...”

Bu sözler üzerine betim benzim attı ve bağı çözölen dizlerim titremeye başladı. Pırto hemen belime sarılarak düşmemi engelledi.

Bayan Owen ve Bayan Oddingsells gittikten sonra güçsüz bir şekilde Pırto’ya yaslanarak, “Bunun Şeytan filan olduğunu sanmıyorum,” dedim, “Bu, Kara Adam, Ölüm. Ve bir ihtimal, Sör Richard Verney’nin kisvesi altında beni almaya geliyor!”

“Haydi canım sen de,” diye hafifçe kıkırdadı Pırto. “Öyle bir şey yok. Bunların hepsi, tam da Bayan Owen’ın dediği gibi batıl inançlardan kaynaklanan saçmalıklar,” diye söylendi. “Ama sizin yanınızda kalmamı istemediğinizden emin misiniz? Böyle üzgün olduğunuz vakitler sizi yalnız bırakmak hiç içime sinmiyor,” diye ekleyerek sırtımı sıvazladı ve beni odama götürerek yeniden koltuğuma oturmam için yardım etti. “Gençliğimde sürüyle panayıra gittim, bu kez gitmesem herhangi bir fedakârlık yapmış olmam.”

“Sevgili Pirtö,” diyerek uzanıp küçük bir kızken kurumuş elmadan yaptığım kuklalarınkine benzeyen pörsümüş yanağını okşadım. “Teşekkür ederim ama senin gitmeni *istiyorum*; bu panayıra gidip benim için eğlenmeni istiyorum. Ölüm gelip de gözlerimi sonsuza dek kapatmadan önce bir kere daha bir panayıra gitmek isterdim ama gidebilecek halim yok. O yüzden sen git, ikimiz için... Gözlerin her bir ayrıntıyı özümseyin. Bana da elma sırası, tarçınlı kek ve saçlarım için kurdeleler getir. Akşam geldiğinde yanıma oturur ve bana neler gördüğünü anlatırsın.”

“Pekâlâ, sizi bir gün bile bırakmaktan nefret ediyorum ama bunu yapacağım canım.”

Pirtö böyle deyip saçlarımı okşadı ve gitmeden önce alnıma bir öpücük kondurdu.

“Gelirken size biraz da zencefilli ekmekten getireceğim bir tane,” dedi neşeyle, kapıyı kapatmadan önce. “Belki de iştahınızı açar —onu çok sevdiğinizi biliyorum— ayrıca da midenizi bastırır ve bulantınızı giderir.”

Hepsi gittikten sonra ön taraftaki ağır kapının kapandığını duydum. Kulaklarıma toynakların ve araba tekerleklerinin sesi gelinceye kadar sabırla bekledikten sonra rahat bir nefes aldım. Artık rol yapmama gerek kalmamıştı. Derin bir iç geçirdikten sonra koltuğumda iyice geriye yaslandım ve parmaklarımı kolçaklarıdaki çiçek nakışlarına geçirdim. Ağrım göğsümü delip omurgamın ve kaburgalarımın üzerinde çılgılık atan bir çan gibi çınlarken, ölüm de benimle bir oyuncakmışım gibi adeta alay ederek ve neler yapabileceğini bana bir kabadayı gibi göstermek istermişçesine kalbimi sıkıştırıyor ve bu arada da yaşlar yüzümden aşağı özgürce iniyordu. Ağrının geçmesi için bekledim; sonra koltuktan dikkatlice ve ağır ağır kalkarak, kocamın gönderdiklerinin dışındaki tüm ilaçların olduğu rafa doğru yürümeye başladım.

Aklımda olan şişeye uzandığım anda koluma müthiş bir sancı saplandı ve kehribarı andıran koyu sıvının bal ve kırmızı renkli

parıltılar saçmasına neden oldu. Bunu bana Doktor Biancospino son olarak yazdığı mektupla yollamıştı. Hastalığımı doğal seyrine bırakmayı tercih ettiğim takdirde, kaçınılmaz son yaklaştığında ve ağırlarım dayanılmaz bir hal aldığında bu sıvı beni acı çektirmeden ölümün kollarına bırakacak ve benim de onu sarı saçlarım henüz kırışmamış ve sadece yirmi sekiz yaşımdayken hayatıma son veren bir canavar gibi değil, bir kurtarıcı olarak görmemi sağlayacaktı. Doktor Biancospino'dan şüphelenmem için bir neden yoktu; sanırım o bana gerçeği tüm çirkinliği ve çıplaklığıyla, allayıp pullamaya gerek duymadan anlatan tek kişiydi. Yine de şişenin içindeki sıvı onun zehirlerle ilgili kitabında bahsi geçen maddelerden birini ya da birkaçını içeriyorsa diye düşünmekten de kendimi alamıyordum. Bunu bana herhangi bir art niyetle vermiş olamazdı; saklayacak ve sadece ölüm döşeğindeyken ağırları uzak tutmak için kullanacaktım onu; Bayan Owen'ın önerdiği türden, limon ve portakal suyu karışımı olan bir tonik değildi.

Şişenin tıpasını bir cesaretle ve meydan okur gibi çıkarıp bir yudum içtim. Acı bir tadı vardı ve insanın içini yakıyordu. Doktor Biancospino, o güzel elyazısıyla şişenin üstündeki etikete, *İçilebilir hale getirmek için şarapla karıştırılması ya da şeker eklenmesi gerekir*, diye yazmıştı ama ben yine her zamanki gibi sağduyuyu ve tavsiyeleri umursamıyor, her şeyi bir ben bilirmişim gibi davranıyordum. Belki öyleyimdir, belki de değilimdir. Bugün bunları düşünemeyecek ve bu konuda münakaşa edemeyecek kadar yorgunum. Ağrımı dindirmek ve doktora olan güvenimi kanıtlamak için aldığım tek bir yudumun ne zararı olabilir ki? Yere düşüp ölürsem de kaçınılmaz son vaktinden biraz önce gelmiş olur!

Her zaman dua ettiğim mihrabıma gittim; ne de olsa bugün pazardı ve kilisede olmasam dahi dua etmem ve Tanrı'yla konuşmam doğru olur diye düşünüyordum. Aslında beni bu çaresiz durumumdan kurtarması için O'na her gün dua ediyordum. Birden öyle bir irkildim ki elimdeki şişenin düşmesine ramak kaldı.

Kalbim deli gibi çarpmaya ve ağrım yeniden göğsümü delmeye başladı zira Cumnor Malikânesi'ne dadanan o yaşlı keşiş, tam karşımda, mihrabın önünde diz çökmüş vaziyette duruyordu. Başını ciddi bir tavırla öne eğmişti. Kukuletasının karanlığı içinde kaybolan yüzünü göremiyordum. Önünde kenetlediği ellerinden birinde, cilalı tahta boncuklardan oluşan bir tespih tutuyordu. Tespihin ucunda sallanan gümüş çarpmıha başında dikenlerden oluşan bir taçla gerilmiş olan İsa, ezeli bir ıstırap ve suskunlukla sallanıyordu. Yaralı bir kurt ya da uyuklayan bir kaplan gibi tehlikeli olabilecek bir hayvana temkinle yaklaşan biri gibi ağır ağır –içimden meydan okumak geçiyordu– keşişin hayaletine doğru ilerledim ve kendimi rahat bırakarak onun yanına çömeldim. Üzerimdeki kat kat giysilere rağmen onu çevreleyen buz gibi hava içime işliyor ve kendimi tamamıyla kardan oluşan bir dünyanın içinde kaybolmuşum gibi çıplak hissetmeme neden oluyordu. Ama onun yarattığı buz fırtınasına karşı koyabilirdim. Ondan yeterince uzun bir süre korkmuştum. Onun varlığını artık kabul ediyor, korkudan çılgılık atmıyor, ondan uzak durmaya ya da saklanmaya çalışmıyordum.

“Ölümden bir yudum mu aldım ben?” diye sordum ona. Onunla ilk kez konuşuyordum. Elimdeki şişeyi mihrabın üzerine bir sunuymuş gibi koyarken, güçsüz sesim bir lirin tellerine dokunan ürkek parmaklar gibi titriyordu. Şişenin içindeki ilaç mum ışığının altında, bir sıvının içine konmasına rağmen sönmüyor ve her türlü mantığa meydan okuyan bir köz gibi kırmızı bir ışık saçmaya ve parıldamaya devam ediyordu. Ama keşiş hiçbir şey söylemedi ve benim onun yanında diz çöktüğümü görmemiş ve konuştuğumu duymamış gibi dua etmeyi sürdürdü.

Beni görmezden gelmeye devam etmesine rağmen, “Hayat-tayken kimdiniz siz?” diye üsteledim. “İsminiz neydi? İnsanları günaha en fazla sürükleyen şey olan nefisle mi mücadele ettiniz en çok? Yoksa manastır hayatını isteyerek mi kucakladınız? Bu, gönüllü olarak yaptığınız bir şey miydi? Size huzur verdi mi?

Mutlu oldunuz mu? Yoksa tek amacınız verdiğiniz sözü tutmak mıydı? Hayatınız boyunca kendinize karşı bir mücadele içinde mi oldunuz yoksa sessiz ve sakin bir şekilde kaderinize boyun mu eğdiniz? Hayatınız bir başarı mı yoksa benimki gibi bir başarısızlık mıydı? Hayaletinizin hâlâ buralarda dolaşıyor olmasının bir nedeni *olmalı!* İşlediğiniz bir günah yüzünden, etrafınızda siz canlıyken bir duvar örülmesi cezasına mı çarptırıldınız? Belki de bir rahibeye, bir leydiye ya da bir köylü kızına âşık olup tohumlarınızı bıraktınız onun içine! Onunla birlikte Fransa'ya kaçıp orada yeni bir hayata başlamayı mı düşlediniz? Yoksa kendi hayatınıza mı kıydınız? Hizmetkârlar hep bu tür vahşi ve dehşetengiz şeyler anlatırlar: Bunların hangisine inanmak gerek bilemiyorum. Nasıl bir korkunç ve affedilmez bir şey yapmış olmalısınız ki Cennet'in kapıları size kapanmış ve ruhunuz da sonsuza dek dünyada kalmaya mahkûm edilmiş olsun! Sizi huzura kavuşturacak bir bağışlanma ya da bir kefaret ödeme durumu olamıyor mu?"

Ama yaşlı keşişin hayaleti hiçbir şekilde bana sırlarını açmadı ve beni görmezden gelerek duasını etmeyi sürdürdü ama ben buna alışkındım.

"Kraliçe kocamı istiyor, kocam da kraliçeyi ve altın tacı istiyor. Kendisini İngiltere Kralı I. Robert olarak tanımlıyor ve onların bu arzularının önünde duran tek şey benim hayatım," diye itiraf ediyorum ona. "Bu öylesine bir vehim filan değil, tüm İngiltere'nin bildiği bir şey. Sadece bana karşı nazik olmak ve beni rahatlatmak isteyenler bunun aksini söylüyorlar bana."

Bizim –benim ve Elizabeth'in– hayatlarımıza, kaderin tuhaf bir cilvesi damgasını vurmuş durumda. Bir erkeğin hayatının gölgesi olarak yaşamak, genellikle metres olan kişinin kaderinde vardır. O erkeğin karısıysa güneşin altındadır ve onurlu bir şekilde kocasının yanında yer alır. Ne var ki Robert'ın metresi ülkeyi yönetiyor ve her daim muzaffer parıltılar saçan ve herkesin hayran olduğu güneş gibi gururla yürüyor. Karısı olan bense, kırsal

alanın kasveti içinde unutulmuş ve ihmal edilmiş bir şekilde, Robert'a ve kraliçeye yaranmak isteyen kişilere ait bir köy evinden diğerine gitmek ve bir sürgün gibi oralarda yaşamak zorundayım.

Lord Robert'ın istemediği hasta karısına barınak sağlamak, evlerinde kaldığım bu insanların karşılıklı menfaatler sağlamak için kullandıkları bir yöntem olmuştu. Evlerini açan bu beyefendilerin hangisinin bana ihanet edeceğini bazen merak ediyordum doğrusu. İçlerinden hangisi, konukseverliğini daha fazla istismar etmeyeyim diye evinin çatısı altında ölmemi garanti edecek ve tıpkı otuz adet gümüş sikke için ihanet eden Yehuda gibi, Robert'ın kasasından çıkacak ve üzerinde kraliçenin profilden bir resmi olan paralar karşılığında sonsuza dek evine ve karakterine leke sürecek bir zan altında kalmayı ve bu olayın yaratacağı skandala göğüs germeyi cesurca göze alacaktı acaba? Bu Sör William mı olacaktı? Sör Richard Verney mi? Yoksa Sör Anthony Forster mı? Robert bir süre önce Hydes'ın beni tekrar almayı kabul ettiğini yazdı; halbuki daha önce ben evlerinden çıkıp giderken o kadar rahatlamış ve mutlu olmuşlardı ki... Onlara kim bilir neler vaat etti! Bu durumda, Cumnor'dan ayrılıp kısa süreliğine onlara, daha sonra da yeniden Cumnor'a dönmekten önce Compton Verney'ye gideceğim. Robert hayatımı bu şekilde düzenlemiş! Bu üç ev arasında mekik dokuyacakmışım. Acaba benim kanım hangisinin kapısının basamağını lekeleyecek? O simsiyah tabut örtüsünün gölgesi hangisinin kapısının eşiğini karartacak? İçlerinden hangisi Yehuda olacak?

Onlardan biri olmazsa da Robert'ın yoksul bir köylü olan, tatlı ve genç dalkavuk kuzeni Tommy Blount var. Çilli yüzü, zencefil renkli bukleli saçları, çekingen olmakla birlikte her zaman gülümsemeye hazır ve insanlara yardım etmeye hevesli, sevimli haliyle genç bir erkeğin yaşam sevincini ve yorgunluk nedir bilmeyen gücünü sergileyen biri o. Bütün vaktini Robert ile saray arasında kuryelik yaparak ya da Robert'm şu veya bu iş için gönderdiği yerlere giderek geçiriyor. Bana kocamın genç bir oğlankenki ha-

lini öyle hatırlatıyor ki! Ama onda Robert'ın kendinden aşırı emin hali ve cüretkâr bilmişliği yok. Ama ben, bana genç bir erkeğin şehvetli bakışlarıyla bakan ve dudaklarında dile getiremediği sözcükler olduğu belli olan Tommy'ye bile güvenemiyorum. Zaman bana tatlı mizaçlı birinin, özellikle de hırs denen altın tanrıçanın önünde eğildiği takdirde, kancık ve kaypak olabileceğini öğretti. Tommy de Robert gibi önemli bir lordun ayrıcalıklı davranışlarına mazhar olmuş biri olarak, ona sadık bir hizmetkâr ve akraba olmayı sürdürmekte. O yüzden de ona güvenmiyor ve bu konuda taviz vermenin benim için ölümcül olacağını düşünüyorum.

Kocamın bu iş için ödeyeceği parayı muhasebe defterinde nasıl göstereceğini doğrusu merak ediyorum. Ölümümü nasıl bir masrafla örtbas edecek? Kanımın üstüne beyaz renkli yumuşacık koyun postları mı serecekler ya da cesedim bir elma fıçısının içine mi saklanacak?

Nişan yüzüğüme vuran ay ışığı meşe yaprağının parıldamasına ve kehribardan yapılmış meşe palamudunun, içinde kan kırmızısı, ateşli turuncu ve altın renginde alevlerin titreşerek sürekli olarak yer değiştirdiği bir bal damlası gibi görünmesine neden oluyordu. Bu da bana Syderstone'da geçirdiğimiz bir günü hatırlatmıştı. O gün, kocaman bir meşe ağacının altında onunla birlikte harika bir günbatımını seyretmiş ve bu sahnenin yüzüğümdeki kehribardan palamuda yansımamı izlemiştik. Şimdilerde bu yüzük artık parmağıma zaman zaman Robert'la beni birbirimize bağlayan evlilik prangaları ve zincirleri gibi ağır geliyor.

Bazen kilitleri kırmak, zincirleri koparmak ve ikimizi de özgür bırakmak geliyor içimden. Her şeyden, ağrı çekmekten, ısırap ve korku içinde yaşamaktan öyle bıktım ki. Kutsal kitaplarda, *Gururdan sonra düşüş gelir*, diye yazıyor; ben de şimdi inatla Lord Dudley'nin eşi Leydi Dudley olmayı bir kenara bırakıp beni aşağılara doğru çeken ve zapt edemediğim ağırlığıyla düşmeme neden olacak olan gururdan vazgeçmek istiyorum. Her şeyi bı-

rakmak istiyorum; düşmekten korkuyorum ama artık bir şeylere tutunmaktan da, korkmaktan da bıkmış durumdayım.

“Tanrım,” diye dua ediyorum, “eğer mümkünse bu hastalığı al benden; benim istediğim gibi değil, senin buyurduğun gibi al onu benden.”

Zihnim bile tuhaf bir oyuncağa döndü! Hem ölmeyi istiyorum hem de yaşamayı! Sanki bu birbirine zıt iki duygu, içimde sonu gelmeyen bir mücadele içindeler. Bir bakıyorsunuz ölme arzum kazanıyor ve hayatın boynuna kılıcını tutuyor, sonra ötekisi devreye giriyor ve bu kılıcı itip kurtuluyor ve savaşı kazanıyor gibi oluyor; ama her şey bir anda tekrar tekrar değişebiliyor: öyle ki her zaman kendinden *çok* emin olan ben bile artık *gerçekten* ne istediğimi bilemez bir hale düşünüyorum. Aklımı kaçırarak gibi oluyorum; zihnim bir yabancıya dönüşüyor! Delireceğim diye öyle korkuyorum ki!

Ayağa kalkıp keşişin hayaletini dualarıyla baş başa bırakmadan önce –gerçi ona dokunma cüretini gösterememiştim ama– elimi uzattım ve buz gibi kesilen, titrek parmak uçlarımı onun boz renkli cüppesinin yarı saydam kolunun üzerinde gezdirirken, “Özür dilerim,” dedim, “sizden korkmakla hata etmişim. Ölülerden çok, yaşayan kişilerden korkmam için çok daha fazla neden varmış.” Sonra haç çıkardım; nasıl olsa burada beni görecektim yok ve Katolikliğin bu uygulamaları bana huzur veriyor. Zaten, Tanrı beni affetsin, artık hangisinin *doğru* din olduğunu ben de bilemez oldum. Ayağa kalkarken, işlediği günah her ne idiye, ruhu sonsuza dek Cumnor’un soğuk ve nemli duvarları arasında kalmaya ve ebedi bir istirahatten mahrum olarak bir hayalet olarak etrafta dolaşmaya mahkûm edilen bu keşişi Tanrı’nın affetmesi için sessizce dua ettim.

O sırada, odadaki bir tabloda kocamın kibirli ve küstah suratını ve sabırsızlık alevleri saçan siyah gözleriyle içimi delen bakışlar attığını gördüm ve ruhum bile donar gibi oldu. Tablonun altın varaklı çerçevesi gösterişli meşe palamutları ve meşe

yaprakları oymalarıyla bezenmişti. Tablodaki kişinin Dudley ailesinin şanlı bir evladı olduğu zihinlere nakşolması gerekiyormuş gibi –bir tanesi yeterli değilmiş gibi– her bir köşesinde de Dudley ailesinin bir ayıdan ve tırtıklı bir asadan oluşun arması vardı.

Artık kocamı ben de böyle, sadece tablolarla görebiliyorum. Yakışıklı ama yüksekte bakan, şeytan gibi kibirli bir hali var. Bir prens, kral olmayı bekleyen biri edasıyla poz vermişti. İki parçadan oluşan, sırmayla ve inciyle işlenmiş, kehribar renkli brokardan kıyafetiyle burnu havada ve küçümseyici bir görüntüsü vardı. Boynuna, kalbinde kimin olduğunu tüm dünyaya göstermek istercesine, üzeri taşlarla süslü bir zincir takmıştı. Zincirin ucunda da kenarlarında elmaslar olan oval şekilli bir çerçeve içinde kraliçenin mineli bir minyatürü asılı durmaktaydı. Ama bu zincir benim için onu majestelerine bağlayan ve taşlarla süslü olsa da onun ne hale geldiğini gösteren kısacık bir tasma kayışından farksız. Bence o kraliçenin şımarttığı ve yalakalık yaptığı için çok sevdiği ama zamanı geldiğinde onu besleyen eli ısırabilecek ya da kayışıyla kendi kendini boğabilecek olan bir süs köpeği.

Onu ilk gördüğüm ve sevdiğim zamanları hatırlayınca, elimde olmadan onun bu halinden nefret ediyorum. Kalbim yas tutuyor ve yitirmiş olduğu o aşk ve üzerinde kumar oynadığı, kaybettiği ve mağrur hırslının lanetlenmesine neden olduğu o ruh için durmadan ağlıyor. O tabloda, beline dayadığı ve bir tanesi kılıcının değerli taşlar kakılmış kabzasını ona meydan okuyan ve ters çıkan herkesle savaşmaktan çekinmeyeceğini gösteren bir tavırla tutan elleriyle öyle mağrur ve azametli bir duruşu var ki. Vahşi bir görünüm arz eden dalgalı, siyah saçlarını kısaltmış ve üstünde bir kuş tüyü olan kadife bir şapkanın içine sokmuş. O vahşi ve ehlileştirilemez çingene yok olmuş, onun yerini saygın bir kıyafet içindeki ağırbaşlı ve ciddi görünümlü bir beyefendi almış. Benim hatırladığım o incelik, o zarafetin yerinde yeller esiyor; başı yukarıda, omuzları geride, yanakları beyaz renkli küçük bir fırfırlı ya-

kanın içinde kaybolmuş ve boynu kırık bir kol misali onu bir atel gibi saran yüksek bir boyunluğun içinde hapsolmuş bir vaziyette, dimdik, kaskatı ve huzursuz bir şekilde duruyor orada. Gözlerinde ve ağzında onu tanımamı güçleştiren sert bir ifade var. Bana karşı son derece nazik ve yumuşak olan elleri bile, artık okşamak yerine bana vuracakmış ya da beni boğacakmış gibi duruyor.

Karşımdaki tabloda benim on sene önce âşık olduğum şefkatli, heyecanlı ve tutkulu genç oğlan değil, gösteriş budalası, kendinden başka kimseye saygısı olmayan, zalim ve kendi kendini harcayan bir erkek duruyordu. Bu adam bana şimdi kur yapacak olsaydı, onu nefretle reddederdim. Böyle bir kişi bende sadece korku ve huzursuzluk yaratabilirdi ve bana o siyah gözleriyle her baktığında ne kalbimi fethedebilir ne de içimi eriten bir ateşi tutuşturabilirdi. Eğer Stanfield Hall’a eskiden olduğu o sevimli çocuk değil de bu adam gelmiş olsaydı, hiç şüphesiz kendimi odama kilitler ve –çenesinden sarkan sivri ve kapkara bir sakalı olan ve siyah gözleri bana hem dondurucu ve hem de yakıcı bakışlarla bakan– bu küstah ve kibirli yaratık gitmeden oradan çıkmaz ve onun sonsuza dek gittiğinden emin olmadan rahat bir nefes alamazdım.

Bir zamanlar âşık olduğum Robert’ı özlüyorum. Bazen rüyamda yatağımdan kalktığımı ve bu tabloyu tam ortasından hançerle ikiye böldüğümü görüyorum. İşte, tertemiz tıraşlı, dağınık siyah saçlı, her zaman tatlı tatlı gülümsemeye hazır olan o genç çocuk beni kucaklamak için o zaman yanıma geliyor, yüzümü öpücüklere boğuyor ve sevişelim diye beni kollarında taşıyarak bir düğünçiçeği tarlasına götürüyor. Ama biliyorum ki tuvali ikiye böldüğüm takdirde, hançerim sadece arkadaki sert, taş duvara çarpacak. Benim o çok sevdiğim ve beni sevdiğini düşündüğüm Robert sonsuza dek gitmişti; onun yerinde, teninin içinde kırsal kesimden bir düğünçiçeğinin tatlı sadeliğini küçümseyen ve kırmızı beyazlı Tudor kraliyet gülünü tercih eden bir yabancı, soğuk, buyurgan ve zorba bir erkek vardı. Onun beni sevmesini ve benim-

le gurur duymasını öyle çok istiyordum ki... ama şimdi biliyorum ki ben en başından beri başarısız olmaya mahkûmuşum.

Bu rüyadan kurtulmam gerektiğini biliyorum ama bunu bir türlü yapamıyorum! Aslında tüm kızların hayalini kurduğu ve nâdiren elde edebildiği bir aşk yaşamıştım ben ama onu kaybetmiştim. Bu aşkın ne zaman öldüğünden emin bile değilim; ellerimden öylece kayıp gitmişti. Onu geri getirmek için çok uğraşmış, topuklarımın üzerinde yükselip ve tüm gücümle onun eteklerine yapışmaya çalışmıştım ama benim sevdiğim Robert ve birlikte yaşadığımız hayat, adeta bir elbisenin kollarından sıyrılması gibi gitmiş, ellerimde içi boş bir elbise bırakmıştı. Hayatımın kalanını onların sonsuza dek gittiği gerçeğinden kaçarak, onu inkar ederek geçirmeye ve Robert'ı kalbini yeniden ve beyhude yere geri kazanmaya çalışarak geçirmeye mahkûm olmuştum.

Robert'ın portresine bakmak bana keder veriyordu, o yüzden onun yanından uzaklaşıp yatağımın üzerine oturdum ve bir yudum daha içtikten sonra ilaç şişesini komodinin üzerine koydum. Bazen aklımdan Robert'ın bu tablosunu duvardan indirmek ve başka bir yere götürmek geçiyor. Bazen de onun yandığını ya da paramparça edildiğini düşünmek bana anlık da olsa bir mutluluk veriyor. Böyle bir emir vermekten beni alıkoyan tek şey hizmetkârların kesin bir şekilde dedikodu yapacak olmalarını bilmem. Üstelik de bu dedikodular kaçınılmaz bir şekilde Londra'ya kadar gittiğinde Robert'ın bana vakit geçirmeden içi öfke sözcükleriyle dolu bir mektup göndereceği de kesin.

Tablodaki gözlerin nereye gidersem beni takip ediyor olmasından *nefret* ediyorum. Bu gözlerin benim hemen ölmemi bekler gibi, öyle sabırsız, sert ve nefret dolu bakışları var ki... Tablodaki adamın bir katil tutup beni bir an önce mezara göndermek için gözünü budaktan sakınmayacağını biliyorum. Bu, kasasındaki altınlarını bana zehir göndermek için kullanmaktan ya da bir hekimi beni iyileştirmesi yerine ölüme hazırlaması için ikna etmekten çekinme-

yecek olan bir adam. Bu, kendisinden başka kimseyi sevmeyen bir adamın portresi; öyle ki boynunda bir resmi asılı olan kadını bile amacına ulaşmak için bir araç olarak kullandığından eminim.

Bazen Robert'ın onu da kandırıp kandırmadığını merak ediyorum. Onu da bakışlarının, alev gibi yanan dudaklarının ve en hassas ve mahrem noktaları araştıran parmaklarıyla *tam olarak* nereye ve nasıl dokunacağını çok iyi bilen o heyecanlı ve hünerli ellerinin altında balmumu gibi eriyen ve dizlerinin bağı çözölen bir kadın haline getirmiş midir acaba? Ben aşkın gözlerini kör ettiği bir aptaldım; ona güvenmiş, kalbimi, vücudumu, ruhumu ve bende iyi olan her şeyi ona vermiştim; onunla evlenmiştim. Elizabeth Tudor da aynı şeyleri yapacak mıydı bakalım? Yoksa benim çektiğim acılar ikisinin üzerine haksız bir şüphenin gölgesini mi bırakacaktı? Robert ile kraliçe arasındaki aşk *gerçek* bir aşk mıydı? Yoksa ben sadece genç bir budala ve gerçek aşkın acul, toy ve şehvetli bir aptallık yüzünden kaybettiği fırsatı yeniden tanıyacak olan ölümün temizleyeceği bir gençlik hatası mıydım?

Robert tam da babasının oğlu gibi oldu. Warwick Kontu ve Northumberland Dükü olan John Dudley oğlunun tahta bu kadar yaklaşmasından ve tahttaki kadının ona sırlıslıkla âşık olduğunu bilmekten gurur duyardı. İktidar belirleyen kişi olmak ve büyük bir kraliyet hanedanı kurmak her daim onun da hırslının bir parçası olmuştu. Ama onun beşinci oğlu olan Robert'ın sivri yanlarının törpülenmiş ve damarlarında akan hırslı kanın sulanmış olduğunu düşünüyordum. Mutlu olmanın onun için yeterli olacağını, şana ve şöhrete sırtını dönmüş olacağını ve benimle atlarını büyüterek, bebek odamızı mümkün olduğu kadar çocuklarla doldurarak ve sürülerimizle, tarlalarımızla ve elma bahçelerimizle uğraşarak geçireceği sade bir hayattan başka bir şey istemeyeceğini hayal etmiştim. Robert'ın farklı olduğunu sanmıştım.

Robert'ın, o dönemde Warwick Kontu olan babasının beni görmeye geldiği günü hatırlıyorum...

4

Amy Robsart Dudley

Stanfield Hall, Norfolk, Wymondham yakınları

Nisan 1550

Mandıradaydım, saçlarımı özensiz bir şekilde fırfırlı beyaz bir bonenin içine tıktırmıştım ve üzerimde de eski ve solmuş bir kumaştan yapılmış, önlüklü mavi bir elbise vardı. Kollarımı dirseklerime kadar sıvamış, eteklerimi de iğnelerle dizlerimin üzerinde tutturmuştum. Sert bir ipek gibi olan taş zeminin hoş serinliğini ve pürüzsüzlüğünü çıplak ayaklarımın altında hissedebiliyordum. Yayıklardan birinin başında durmuş, Sör John Robsart'ın kızı değil de bir sütçü kızmışım gibi, onlarla birlikte gülüşüyor ve dedi-kodu yapıyordum.

Kont beni tepeden tırnağa kadar süzdükten sonra başını iki yana salladı ve, “Zavallı Robert!” diyerek içini çekti.

Ben o zamanlar insanların sürekli olarak kocama acımasına neden olacağımı elbette ki bilmiyordum.

Müstakbel kayınpederim yanma gitmem ve onunla yürümem için bana işaret etti. Aramızda o sıcak yaz gününde kadife bir perde gibi asılı duran bir sessizlik vardı; etrafında öyle zalim bir güç ışığı vardı ki kendimi Şeytan'ın yanında yürüyormuş gibi hissediyordum. Ama sonuçta bu kişi sevdiğim erkeğin babasıydı ve onun

benim hakkımda iyi düşünmesini sağlamam *gerekiyordu*.

“Efendim, beni bakımsız ve bir konuk kabul etmeye hazır olmadığım bir zamanda yakaladınız,” dedim telaşla. Kıpkırmızı olmuşum. Dilim dolanıyor, sözcüklerin beceriksizce, yutar gibi söylüyor ve hiç şüphesiz olduğumdan da daha toy, cahil ve basit bir köylü gibi duruyordum.

Birlikte yürürken elbisemin kollarını indirdim ve bir tutam başıboş saçı yeniden bonemin içine tıktıştırırken, bir yandan da durup eteklerimi dizlerimin üzerinde tutan iğneleri çıkarsam ve böylece çıplak baldırlarımın ve ayaklarımın görünmesini engellesem mi diye düşünüyordum. Deriden ve tahtadan yapılmış, bir çift rahat ayakkabım vardı ama aceleyle onları mandıranın dışında bırakmışım.

“Ben babamın mülklerini sizin gibi önemli bir beyefendinin belki de uygun görmeyeceği kadar aktif bir şekilde yönetmekteyim,” diye neredeyse özür diler gibi açıklamak zorunda kalmıştım ama aslına bakılacak olursa özür dilememi gerektiren en küçük bir neden bile yoktu. Ben, saray leydileri gibi burnunu havaya dikerek ya da portakal ve karanfil kokulu bir keseyi koklayarak tembel tembel dolaşmaktan nefret ediyor, yaptığım işi ve onun bir parçası olmayı *seviyordum*. Bir buzağının dünyaya gelmesinden başlayarak, bir somun ekmeğin ya da bir kalıp tereyağının üretilmesine kadar, vücut bulan bir şeyi şaşkınlıkla seyretmekten *asla* vazgeçmiyor ve bu sahneler bana bir mucizeye tanık oluyordum gibi geliyordu.

“Çekingen gibi duruyorsun ama oldukça toksözlüsün küçük hanım,” dedi Warwick Kontu gönülsüz bir hayranlıkla. Sonra durup yüzünü bana çevirdi. “O zaman ben de seninle aynı şekilde konuşacağım.”

“Lütfen efendim,” dedim ve başımı onaylar gibi salladım. “Öyle yaparsanız bana büyük bir iyilikte bulunmuş olursunuz. Eğer bana söyleyecek bir şeyiniz varsa lütfen doğrudan söyleyin

ve diyeceklerinizi allayıp pullamayın ki ne demek istediğinizi anlamak için bir çaba göstermem gerekmesin.”

“Diyeceklerimi duyduktan sonra sana iyilikte bulunduğumu düşünceğini hiç sanmıyorum,” diye ikaz etti. “Devam edeyim mi yine de?” Ben evet der gibi başımı sallayınca konuşmaya başladı. “Robert benim beşinci oğlum ama her zaman içlerinde en çok onu sevdim. O yüzden de *yanlış* yolda bile olduğunda, bildiği gibi yapması için ona karşı hoşgörülü davranmışımdır. Ve o seni istiyor; hep seni düşünüyor ve seni dilinden düşürmüyor. Bense onun büyük bir hata işlediğini ve eninde sonunda kaçınılmaz olarak senin o çekici ve taze köylü yüzünün, basit konuşma tarzının ve incelikten yoksun sağduyunun saray leydilerinin inceliği ve zekâsıyla aşık atamayacağını göreceğini düşünüyorum. Yine de ona seninle evlenmesi için izin vereceğim. Robert’la ilgili olarak başka –çok daha büyük– planlarım vardı ama başka oğullarım da var ve Robert bu dünyada yükselmek yerine batmak ve köylü bir toprak ağasının kızıyla evlenmek ve onunla yatağa girmek istiyorsa...” omuzlarını silktiler ve bana acıma ile küçümseme arasında bir bakış atarak, “...öyle olsun,” dedi. “Ama seni ikaz ediyorum Bayan Amy,” diye de devam etti, “Robert gerçekleri görüp de pişman olduğunda bunun ceremesini çekecek olan kişi sen olacaksın. O yüzden soruyorum sana: Bunu yapmak istediğinden *emin* misin? Aslında, Robert’ın eşi değil de metresi olsan, senin için daha iyi olurdu kızım; buna kraliyet tacındaki değerli taşlar üzerine yemin ederim. Eğer onun karısı değil de metresi olmayı kabul edersen, Dudleylerin ne kadar cömert olabildiğini görürsün. Sen ve doğurduğun tüm gayrimeşru çocuklar bolluk içinde yaşarsınız. Eminim ki günün birinde seninle evlenecek ve sana Robert’tan çok daha uygun olan biri de karşına çıkacaktır.”

“İlginiz için teşekkür ederim efendim,” dedim ve duruşumu dikleştirerek, “ama ben Robert’ı seviyorum,” diye devam ettim. “O da beni seviyor ve geleceğin getireceklerine karı ve koca ola-

rak birlikte göğüs gereceğiz. Bizi Tanrı'dan başka kimse ayıramayacak!” Bunları kendimden emin bir şekilde ve gururla söylemiştim. “Beni küçük görmenize, Dudley ismini hak etmediğimi düşünmenize ve oğlunuz için uygun bulmamanıza üzüldüm. Ama Robert beni seviyor ve onun eşi olabilecek, ismini taşıyacak ve meşru olarak doğacak çocuklarının annesi olabilecek vasıflara sahip olduğuma inanıyor. Bu da benim için, siz onaylarsanız da onaylarsanız da, yeterli. Şimdi beni mazur görürseniz mandıraya gitmeliyim; bana orada ihtiyaç vardır.” Böyle dedikten sonra döndüm ve başımı o kibirli ve buyurgan saray leydileri gibi dik tutarak ve vakur bir yürüyüşle, Tanrı'nın bir başka mucizesi olduğunu düşündüğüm bir işlemi gerçekleştirmek, sütü sığ kaplara boşaltıp soğutarak krema haline getirmek için mandıraya döndüm.

Korkumu belli etmemiştim ama içimden tir tir titriyordum ve gelinliğim dikilmesinden çok önce bile Robert'ın çocuğunu taşımadığımı bilmeme rağmen ona bir şey demedim, zaten o da o konuda bana bir şey sormadı. Bunun bir önemi yok muydu acaba? Belki de oğlunun tohumlarının içimde olmadığını anlayacak kadar kadın vücudu hakkında bilgi sahibiydi, kim bilir? Ama bu konuyu açmaya cesaret etmeyi gözüm yemedi. Bizi birbirimize bağlayacak bir bebeğin olmadığını anladığı takdirde Robert'ın durumu yeniden gözden geçirmesinden ve beni terk etmesinden korkuyordum, buna dayanmam mümkün değildi. Şimdiyse –ama iş işten geçtikten sonra– hata ettiğimi anlıyorum ve keşke daha dürüst olup Tanrı'mn ve kaderin benim için hayırlısını vermesini bekleseymişim diye düşünüyorum.

“*Ve bizi Tanrı'dan başka kimse ayıramayacak!*” On yedi yaşındayken meğer ne kadar kendimden eminmişim ve ne kadar kendime güveniyormuşum! Şimdi düşününce hayret ediyorum. O zamanlar olduğum ve şimdi olmam gereken Amy'yi, onun özgüvenine, cesaretine ve gücüne en fazla ihtiyacım olduğu vakit kaybetmiş durumdayım! O gün o sözcükleri kesin bir tavırla

söylemiş ve doğru olduklarına *bir an* bile tereddüt etmemiştim! Ağzımdan çıkan her bir hece, gerçeği apaçık bir şekilde yansıtıyor, beynimde ve kalbimde zaferi müjdeleyen kilise çanları gibi çınılıyordu. Robert'a güveniyor ve bizi birbirimize bağlayan aşk kurdelesinin Tanrı içimizden birinin ölüm saatine karar verene kadar asla çözülmeyeceğine bütün kalbimle inanıyordum.

5

Amy Robsart Dudley

Norfolk'taki Syderstone Malikânesi

4 Haziran, 1550

Elizabeth Tudor'u ilk kez, hayatımın en mutlu günü olan düğün günümde –4 Haziran, 1550 tarihinde– görmüştüm. Evliliğimizi Syderstone'un yoncalarla ve papatyalarla kaplı çayırında, hafif esintide bizi onaylar gibi başlarını sallayan düğünçiçekleri ve içimizde gerçekten de mutluluk veren çanlar varmış gibi iki yana sallanan çançiçekleri arasında kutlamıştık.

Belediye başkanının üstü başı dökülüyordu ama genç Kral Edward ve saray erkânı törene gelmişlerdi. Oturma yerleri ve büyük sehpa hazırlamış ve büyük hasat festivallerinde yaptığımız gibi konuklara taze süt, babamın ünlü elma şirasından ve elmadan yapılmış çeşitli yemekler ikram etmiştik. Çayırın ortasında, içinde yemişler, kuru üzüm, elma parçaları olan ve üstüne tarçın serpilmiş, kırmızı, sarı ve yeşil renkli elmalı bademezmeleriyle süslenmiş, köpüklü kremayla kaplı benim boyumda, kocaman bir pasta vardı. Kraliyet mutfağından şekerlemeler konusunda bir sihirbaz kadar hünerli olan, akıllı biri de pastayla birlikte yenmek üzere *tıpatıp* gelinliğimin üzerindeki altın renkli dantel işlemelere benzeyen şekerlemeler yapmıştı. Düşünebiliyor musunuz? Şeker-

den dantel! Ne kadar *harika* bir şey! Böyle bir şeyin yapılabileceğini *asla* hayal bile edemezdim!

O gün herkese bir şeyler verebilmek istiyordum. Kimse eli boş gitmemeliydi; mutluluğumu herkesle paylaşmak ve herkesin elinde o günü hatırlayacağı, baktıklarında mutlulukla gülümseyecekleri bir hatıra kalmasını istiyordum. Sıradan konuklar, soylu ve yüksek tabakadan olanların uzağındaki bir sehpalı masada oturuyorlardı ama onlar için de ağzına bir elma konarak rosto edilmiş bir domuz, elma sırası, muhallebi, turtalar ve kekler vardı. Babam her birine, “Amy’nin gözlerinin renginde,” diyerek, özel olarak boyanmış mavili yeşilli kadifeden küçük keseler içinde pırıl pırıl parlayan birer tane peni hediye etmişti biraz da böbürlenerek. Ayrıca da soylu olsun ya da olmasın herkese düğünden bir hatıra alarak mavi renkli kurdeleyle bağlanmış, altın varaklı birer sap biberiye ve benim şahsen bereket sembolü olan nar biçimindeki bir iğnedenlikten çıkarıp dağıttığım birer toplu iğne verilmişti. Âdet olduğu üzere, erkekler bu hediyeleri şapkalarına takmışlar, kadınlar da elbiselerinin kollarına ya da üstlüklerine ilıştirmişlerdi.

Düğüne gelen evlilik hediyeleri için de altın renkli fırırları olan beyaz örtülü bir masa hazırlanmıştı. Hediye olarak gelen ve çoğunun üstü abartılı bir şekilde süslü olan, altın ve gümüş tabaklar vardı. Üzerinde kaya üzerinde oturmuş, söylediği şarkıya kapılarak denizde boğulan bir denizciyi serinkanlılıkla seyreden bir denizkızı olan ve çoğu dağ tepelerindeki şatolara benzeyen, çeşitli şekillerde büyük ve ağır tuzluklar da vardı gelen hediyeler arasında. Tavşanlardan, atlardan ve uçan balıklardan tutun, saplarında masallarda bahsi geçen tek boynuzlulara ve ejderhalara kadar efsanevi yaratıklarla, Dudleylerin ayısı ve tırtıklı asası da dahil olmak üzere her iki ailenin armalarıyla ve simgeleriyle, Robert’ın kişisel amblemi olan altın varaklı palamutlarla ve meşe yapraklarıyla, saçları uçuşan genç kızlarla süslü sapları olan takım halinde kaşıklar da vardı. Bir takımın sapları denizkızlarıyla,

bir diğerininki altın elmalarla, babamın hediyesi olan bir diğerininkiyse gümüşten koyunlarla süslüydü. Hayatımda bu kadar kaşığı bir arada gördüğümü hatırlamıyordum! Ayrıca da dolaplarımızı gökkuşağının renklerine boğacak, harika bir şekilde sırlanmış, mineli seramik tabaklar gelmişti. Aralarında her birinin gümüşten kapağı ve üzerlerinde gümüş varaktan resimler olan, Venedik camından yapılmış yakut, zümrüt, ametist ve safir gibi değerli taşların renginde kaplar ve taslar da vardı. Tüm hediyelerin içinde benim favorim, Buzlu Venedik Camı'ndan yapılmış bardak takımıydı. Böyle bir şeyin olduğunu bile bilmiyordum. Talaşla dolu sandığı açtığım anda öyle hayret dolu, uzun bir çılgılık atmıştım ki –camlardaki çatlakların bu çılgılıktan kaynaklandığını sanmıştım– Robert bana gülmüş, sarılmış ve yanağımdan öperek, “Her şey olması gerektiği gibi; bunlar da modağa uygun bir şekilde yapılmış, benim küçük aptal civcivim,” demiş ve cam ustalarının bunları üflerken buzlu bir görünüm yaratmak için soğuk suyun içinde çevirdiğini anlatmıştı. Şaşkınlıktan ağzım açık kalmıştı! Bunu öğrendikten sonra, onların buz gibi soğuk ve ıslak olacağını ve her dokunduğumda eriyeceklerini düşünmüştüm. O güne kadar görmüş olduğum en güzel bardaklardı bunlar ve onları yeni evli bir kadın olarak ilk vereceğim davette harika yemeklerin servis edileceği bir masanın üzerinde görmek için sabırsızlanıyordum; o yemeğin mönüsünü kafamda tasarlamıştım bile.

Bunların dışında ev halkı için yatak takımları, kadifeden ve damasko kumaştan minderler, elbiselik kumaşlar ve üstlerinde değerli taşlar olan, çok süslü ve oymalı kristal şişelerin içinde pahalı ve az bulunan türden parfümler de gelmişti. Bir tanesi tamamıyla kristalden ve gümüşten yapılmış olmak üzere kakmalı, harika satranç, dama ve tavla setleri ve bazıları gerçek gümüş ve altın içeren boyayla işlenmiş oyun kartları da vardı. Bunların içinde en çok taşları fildişi kazlardan ve akikten yapılmış bir tilkiden oluşan Tilki ve Kaz oyun masasını sevmiştim. Gösterişli süsle-

ri olan fildişi tuşlu ve resimli panelleri olan klavsenler ve inci kakmalı utlar gibi müzik aletlerinin yanı sıra içine şekerlemeler, belgeler, mücevherler ve oyun kartları konabilecek altın varaklı, mineli kutular da vardı. Bir lord ve leydinin birlikte ava çıktıklarında kullanabilecekleri, harika oymaları olan büyüklü küçüklü arbaletlerden oluşan bir takım ve bakıcılarıyla birlikte bir çift iyi eğitilmiş şahin bile gelmişti. Bunları hediye eden kişi, göz kırparak bakıcının “bir lorda olduğu kadar bir leydiye de hizmet etmek üzere eğitilmiş iri yapılı, yakışıklı ve iyi huylu biri” olduğunu söylemişti ama bunun ne anlama geldiğinden emin olamamıştım. Gelenlerin bir kısmı bize evlilikle ilgili komik ve ince esprili görüşleri, iyi bir ev kadını olmanın püf noktalarını ve Robert’ın bana avlanma için kullanılan bir başka terim olduğunu söylediği ‘aşırı cinsel ilişkiler’e dair bilgiler içeren cilt cilt kitaplar da getirmişlerdi. Bunların dışında Kutsal Metinleri ve ilahi kitapları getirenler de vardı. Birisi de Robert’ın bana fısıldayarak ‘bir kadının olması gerektiği gibi yatakta ve sofrada neşeli ve canlı olmam kaydıyla’ geceleri, yatağımıza girdikten sonra cinsel arzularımızı kamçılar için okuyup tercüme edeceğini söylediği, eğlenceli ve açık saçık hikâyelerle dolu İtalyanca bir kitap getirmişti. Türk kilimleri ve halıları getiren misafirlerimiz bile vardı; bunların içinde en çok üzerinde başını kucığına dayamış olan tek boynuzlu atı okşayan bir kız olan halıyı seviyordum.

İnsanı gerçekten de *hayretlere* düşüren sayıda hediye gelmişti; bunun yarısı kadarını bile ummuyordum ama Dudleyler önemli bir aileydiler –tahtın gerisindeki güç olduklarını söyleyenler bile vardı– ve hediyelerin bir kısmı ileride Dudleylere işleri düştüğü takdirde getirdikleriyle hatırlanmak isteyenlerin müsrifliğe varan bir bonkörlük çabası içine girmelerine neden olmuştu.

Elbette ki kraliyet ailesinden gelen hediyeler de vardı. Kral Edward bize evimizin bir köşesine onur vermesi için asılmak üzere gerçek boyutlardaki bir tablosunu ve siyah ciltli Toplu Dua

Kitabı'nın bir kopyasını göndermişti. Kralın ablası dindar Prenses Mary'den, evimizin küçük dua odasını süslesin diye Cehenem'de kıvranan ve alevler içinde yanan ve iblislerin dirgenlerle dürttüğü insanları gösteren, altın saçaklı bir duvar halısı gelmişti. Prenses Elizabeth de marifetli bir saat düzeneğine sahip olan ve kurulduğunda masamızın üzerinde bir boydan bir boya gidebilen ve üzerindeki küçük bir musluk çevrildiğinde de misafirlerimizin ellerini yıkamaları için gülsuyu akıtan, altın ve gümüşten yapılmış, zarif güllerle süslü mineli, tekerlekli bir araba yollamıştı.

Daha önce bunun gibi bir şey hiç görmemiştim ve bir çocuk gibi sürekli onu kurup duruyor, gidip gelmesini seyrediyordum, ta ki düzeneğin masamızı onurlandırmadan önce bozulacağından korkan Robert gülmeye başlayıp buna bir son vermeme isteyene kadar...

O gün de bir köylü kızı elbisesinin kabarcık ve gösterişli bir versiyonu, altın yaldızlı dantellerden ve düğünçiçeklerinden oluşan süsleriyle sarayın şıklığını kırsalın çekiciliğiyle birleştiren, ipek şeritlerle ve kum incileriyle bezeli, bir de dantelden önlüğü olan krem rengindeki brokar satenden gelinliğimle, çıplak ayak çayırın üzerinde dolaşıp durmuştum. Dalgacı sarı saçlarımı özgür bir bukle şelalesi halinde omuzlarımdan aşağı bırakmış ve başıma da arkasından uzun kurdelelerin sarktığı, düğünçiçeklerinden, geleneksel altın yaldızlı biberiyeler ve kanatları rüzgârda hafifçe hareket ederek elmas pırıltıları saçan altın yaldızlı dantelden kelebekler olan bir taç takmıştım. Boynumdaysa altın yaldızlı meşe yapraklarından ve kehribardan meşe palamutlarından oluşan ve içindeki bir damarın, kucaklaşmak ve öpüşmek için birbirine doğru koşan iki âşık misali ta kalbe kadar gittiğine inanılan yüzükparmağımdaki alyansla uyumlu olan ağır bir gerdanlık vardı. Elimde sapları yaldızlı kurdelelerle ve kabarcık beyaz dantellerle bağlanmış olan büyük bir buket düğünçiçeği tutuyordum. Kollarından gökkuşağının her renginden uzun ipek şeritlerin sarktığı beyaz

kıyafetler içindeki çıplak ayaklı genç uşaklar ve açık bıraktıkları saçlarının üzerinde biberiyeden ve kır çiçeklerinden yapılmış yaldızlı taçlar olan beyaz elbiseli küçük kızlar misafirlere tepsi tepsi kuru üzümlü ve yemişli altın renkli ballı kekler taşıyorlardı. Altın ipliklerle dikilmiş, rengârenk saten kıyafetler içindeki müzisyenler de etrafımda hoplayıp zıplayarak dans ediyor ve her bir adımıyla birlikte bana serenatlar yapıyorlardı.

Mutluluktan uçuyor, başımın üzerinde dönüp duran pembe aşk bulutlarıyla birlikte rüyada gezer gibi dolaşıyordum. *Çok* mutluydum ve kendimi öylesine kuş gibi hafif hissediyordum ki ayaklarım yere değmiyor ve havada yüzüyordum sanki. O gün yeşil otların ayak parmaklarımı her zaman yaptıkları gibi gıdıkladığını, tabanlarımın altındaki toprağın sertliğini ya da malikânenin yer yer tahta, yer yer taş olan zemininin soğukluğunu bile hissetmemiştim. Tüm gün boyunca ayaklarımın yere değdiğini hatırladığım bir an bile olmamıştı.

Bir ara misafirlerin arasında üzerinde oymadan aşk melekleri, çelenkler ve birbiriyle edepsizce didişen koyun ve keçiler olan yaldızlı bir boyundurukla dolaştım ve her iki yanından sarkan kovaların içindeki soğuk sütü onlara dağıttım. Ve yeşil renkli yeni damasko elbisesi içinde benim gerçek annemmiş gibi gururla gülümseyen Pırto da, özel olarak bereketli ve cömert kadın memelerine benzeyecek şekilde yapılmış ve boyanmış olan kilden kaplarla yanımda yürüyordu. Bunlar soylu misafirlerimizin bu düğünü hatırlamaları için evlerine götürebilecekleri ve onlara iyi şans, mutluluk ve bereket getireceğine inandığımız özel birer hediye-ydi. Babam birkaç sene önce bir yün panayırında, kadim ilimlerle uğraşan bir bilim insanıyla karşılaşmış ve bu adam ona Truvalı Helen'in mükemmel memeleri örnek alınarak yapılmış kaplardan bahseden bir hikâye anlatmış. Babam çok ilgisini çeken bu hikâyeyi asla unutmamış ve benim düğün günümde bu kaplardan yaptırmak için kendisine söz vermiş. Gerçi misafirlerden bu kapları

gördüklerinde şaşırانlar ve hatta alırken utananlar bile olmuştu ama bu benim umurumda bile değildi çünkü bu sözünü tutabildiği için babamın ne kadar mutlu olduğunu görebiliyordum. Babamın mutlu yüzü benim için dünyadaki tüm kaplardan daha değerliydi.

Önce onur konuğı olan kralın yanına gittim ve önünde eğilip reverans yapmama ve içinde süt olan bu özel kaplardan birini kaçamak bir gülücükle ona sunmama rağmen bir kerecik olsun gülümsemedi. Onun yerine beyaz güllerle, her daim yeşil kalan dallarla ve rüzgârda hafif hafif dalgalanan krem renkli, saten kurdeleler ve şeritlerle bezeli kameriyesinde sopa yutmuş gibi oturdu. Bu işin bir an önce bitmesi ve buradan çekip gitmek için sabırsızlandığını anlatmak istercesine kollarını iki parçadan oluşan krem renkli yaldızlı kıyafetinin göğüs kısmında kavuşturarak bir çizgi halini almış olan dudakları ve mavi damarlı mermerden birer bilyeyi andıran gözleriyle dik dik baktı bana. Henüz on iki yaşında olmasına rağmen o kadar ciddi ve katı bir görünümü vardı ki *eğlence* sözcüğünün ne anlama geldiğini bilmediğine dair yemin edebilirdim. Aslında onun hayattan zevk almayı bırakmış ve sevdiği herkesi kaybetmiş somurtuk bir büyükbaba misali böyle acı çekiyormuş gibi ciddi ciddi oturacağına hoplayıp zıplaması, oyun oynaması, elma koparmak için ağaçlara tırmanması ve kendi yaşındaki oğlanlarla bunları havaya atıp tutması, samanların içinde yuvarlanması ya da balık avlamaya gidip çıplak ayaklarını nehrin sularına sokması gerekirdi. İçimde, onun krem renkli altın tüylü şapkasının altındaki saçların parlak sarı renkli değil, kırılmış olduğuna dair bir şüphe bile vardı; sanki Tanrı'nın hoş bir mizaç bahşetmediği yaşlı bir adam olarak gelmişti dünyaya.

Bilmeden onu rencide edecek bir şey yapmış olmaktan korkarak, gözlerimden taşan yaşlarla titreyerek geri çekildim ama Robert kendisine çekerek beni kucakladı ve meşe yaprakları, palamutlar, sarmaşıklar ve sarı renkli şebboy motifleri işlenmiş olan ceketinin üzerine sık sık bastırdıktan sonra yanağımdan öptü.

Edward'ın huyunun böyle olduğunu ve korkmam için bir neden olmadığını söyledi.

“İngiltere Kralı olabilir ama bu onun kendini beğenmiş küçük bir ukala ve Şeytan'ın çükü gibi soğuk ve sevimsiz olmasını engellemiyor,” diye fısıldadı ve yuvarlak taşı oyun oynar gibi dişleyerek eteklerimin örttüğü dizlerimin titremesine neden oldu. “Düğünçiçeği gelinini beğenen ve seven *en önemli* kişi burada ve o kişi de benim! Ayrıca da Edward'ın senden etkilenmemesi bence çok iyi oldu; rakip olarak karşımda bir kral bulmaktan hiç hoşlanmazdım doğrusu! Şunu hiç unutma Leydi Dudley, seni resmen tanıştırmak için saraya götürdüğümde her şey yolunda gidecek ve sen *tümüyle* bana ait olduğunu bildiğin için en muhteşem saray kadınları gibi davranacaksın.”

Bu sözler yüzümü neşeyle aydınlattı. Ayak parmaklarımın üzerinde yükselerek kollarımı onun boynuna doladım ve onu öpücüklerle boğdum. Onunla yalnız kalmak için *öylesine* can atıyordum ki! Şenlik yeni başlamış olmasına rağmen bitmesini isteyen sadece kral değildi, ben de bir an önce üstümüzdeki süslü püslü elbiseleri çıkarıp, ellerimiz, dudaklarımız ve alev alev yanan çıplak tenlerimizle birbirimizi keşfetmek, kucaklamak, öpmek ve perdeli gerdek yatağımızda kocamla baş başa kalmak için sabırsızlanıyordum. Ama yerine getirmem gereken görevler vardı ve süt dağıtmaya ve pek çoğu hiç tanımadığım kişiler olan misafirleri karşılamaya devam etmem gerekiyordu. Bu arada afili isimlerini bilmediğim için bunların çoğunu küstürmüş bile olabilirim. Boş boş bakan gözlerime, kaçamak gülücüklerime ve onlarla sohbet etmek için gösterdiğim beceriksizce çabalara sinir olmuş gibiydiler zaten. Ama hepsi Robert'a gülücükler gönderiyordu ve Robert da onların arasında kendinden gayet emin ve rahat bir şekilde dolaşıyordu. *Bundan daha iyisini yapmalıyım*, dedim kendi kendime sert bir şekilde. Onu hayal kırıklığına uğratmamalıydım; kendimi eğitmeli ve paçalarından cehalet akan Norfolklu bir toprak ağa-

sının onu hayat boyu utandıracak kızı değil, Leydi Dudley'nin olması *gereken* kadın, kocasına layık bir eş olmalıydım.

Onu ilk kez gördüğümde sütleri dağıtmakla meşguldüm. Bu uzun boylu, boynundaki inci kolye gibi bembeyaz tenli, yüzündeki tek renk saçlarının kızıllığı olan, mum inceliğindeki kadını gördüğüm anda otların arasında gizlenmiş bir yılanla kazayla bastığını fark ederek dehşete kapılan biri gibi donup kaldım. Koyu renkli gözleri kalbimin sıkışmasına neden olan sivri oklar fırlatıyordu bana adeta. Öyle havalı, kendinden emin ve oturaklı bir hali vardı ki bir an için düğünümü berbat etmek için yağmur yağdırabileceği ve bu mutlu günü ısıtan güneşin parlamasını bile engelleyebileceği gibi bir hisse kapıldım. Bakışlarıyla yaldızlı kovalar içindeki sütü bile ekşitebilirdi bu kadın. Benden nefret mi ediyordu yoksa sadece beni kıskanıyor muydu, anlayamıyordum.

Elbette, onun kim olduğunu biliyordum. Prenses Elizabeth'ti. Onun hakkındaki bilgilerim kulaktan dolmaydı; örneğin üvey babası olan Amiral Sör Thomas Seymour'la kırıştırmasının bir skandala neden olduğunu, her ikisinin de gözden düştüğünü ve Amiral'in kellesini Tower Hill'de kaybettiğini biliyordum. Elizabeth lekelenen onurunu incilerle bezeli beyaz, bakire kıyafetleri giyerek ve sessiz sakın bir hayat sürerek telafi etmeye çalışıyordu. Etraftaki herkes ağızlarını elleriyle kapatarak bir şeyler fısıldıyorlar ve onun karnına ok gibi bakışlar fırlatıyorlardı. Elizabeth'in karnı beyaz renkli saten büstiyerinin altında tahta gibi dümdüz duruyordu gerçi ama Amiral'den gebe olduğu nicedir dillerdedi; hatta bazılarına göre çocuk gözleri bağlanarak onun odasına getirtilen bir ebe tarafından doğurtulmuş ve kıvrana kıvrana ve çığlıklar ata ata ölsün diye canlı canlı ateşe atılmıştı. Hem kırılgan hem sert, hem cesur hem temkinli duruyordu; o yüzden de bu dedikoduların doğru olduğuna bir türlü inanamıyor, tedbiri ve edepli olmayı bırakıp da birisine kapılabileceğine, Tom Seymour'u ya da herhangi başka birini sevebileceğine ihtimal veremiyordum.

Tutku alevlerinin eritemeyeceği kadar soğuk ve kaskatı denecek kadar donuktu. O alev alev saçları da aldatıcıydı; Elizabeth'in içinde buzdan ve çelikten bir kalıp olduğundan emindim.

Kendimi ona yaklaşmak ve bir tas süt vermek için zorladım. Elinin bir hareketiyle beni reddetti ama tam ben geri geri giderken uzanıp yüzümü beyaz ellerinin soğuk ve uzun parmakları arasına alarak uyuyan bir bebeğin üzerine yatıp onun nefesini çalan bir kedi gibi, ruhumu içip bitirmek istercesine uzun uzun baktı. Ne aradığını anlamadım ama yüzümü o kadar uzun bir süre inceledi ki... Sonra da aniden beni bıraktı ve yürürken bir ördek gibi paytak adımlar atan ve –dadısı olduğunu tahmin ettiğim ve Seymour skandalında dahil olduğu ileri sürülen– Kat diye hitap ettiği, etli hamura benzeyen, kır saçlı, şişko bir kadımla konuşmak için başını diğer tarafa çevirdi. Ben de mezarımın üzerinden biri geçmiş gibi tir tir titreyerek öylece kalakaldım. Açıklamakta zorlanıyordum ama beni korkutmuştu ve bunun nedenini anlamaya çalıştığım takdirde de insanlar benim aptal olduğuma hükmedeceklerdi.

Daha sonra hepimiz içki maşrapalarımızla mutlu bir şekilde oturur ve karnımızı tika basa elmalı kekle doldururken, erkekler sportif bir oyun oynamaya karar verdiler. Bu atlı mızrak oyununda, birbirlerini attan düşürmeye değil, boynuna altın renkli bir kurdele bağlanmış olan bir kazı mızrağın sivri ucuna geçirmeye çalışacaklardı. Ne yapmak istediklerini anlayınca hüngür hüngür ağlamaya başladım; düğün günümün kana bulanmasını istemi-yordum, o yüzden atlarına binmiş olan erkeklerin arasına daldım ve kazı yakalayıp onlardan korumak için sıkı sıkı göğsüme bastırdım. Babam gelene ve kimsenin ona zarar vermeyeceğine ve doğal hayatını şımartılan bir ev hayvanı olarak yaşayacağına dair söz verip onu benden nazik bir şekilde alana kadar da bırakmadım. Babam sonra, aptal ve yufka yürekli bir kızın bir kova göz-yaşı dökmesi yüzünden rosto edilmesi gereken semiz bir kazı ellerinden kaçırdıkları ve oyunları bozulduğu için hâlâ söylenmekte

olan erkekleri duymazdan gelip müzisyenlere hep birlikte dans edebileceğimiz bir şeyler çalmalarını söyledi. Robert da atından inerek yanıma geldi ve beni göğsüne bastırarak öptükten sonra beni şimdi her zamankinden de fazla sevdiğini söyledi. “Hiçbir kaz tüyü yastık Amy’nin kalbinden daha yumuşak olamaz,” dedi ve beni gelinliğimle gösteren bir tablo yapmak üzere çağırılan ressamı, tabloya kurdelelerle süslü kazı da dahil etmesini ve onu da elimden yem yerken göstermesini söyledi.

Nihayet güneş gökyüzünün artık kaldıramayacağı kadar .büyük bir portakal halini alıp da batmaya başlayınca, sıra yeni evli çifti yataklarına koymaya geldi. Üvey ağabeyim John Appleyard ve ilk âşığım olan köylü delikanlı Ned Flowerdew beni, Robert’ın iki kardeşi John ve Ambrose da Robert’ı edepsizce şakalaşmalar ve şarkılar arasında omuzlarına aldılar ve ikimizi bir fener alayı eşliğinde evin içine soktular. Bu arada üstümüze yağmur gibi çiçekler, şekerlemeler ve kokulu otlar yağıyordu. Merdivenin üstüne gelince, düğünçiçeklerinden oluşan buketimin kurdelelerini çözdüm ve mutlu bir kahkaha atarak çiçekleri havaya fırlattım. Bütün eller çiçeklerden birini olsun kapabilmek için havaya kalkmıştı. Herkese yetecek kadar çiçek olmasını, herkesin birer tane alabilmesini umuyordum. Sonra bizi bir tarafta kadın, diğer tarafta da erkek misafirlerin birer paravan oluşturur gibi durduğu gerdek odamıza taşıldılar ve düğün kıyafetlerimizi üstümüzden çıkardılar.

Üstümdeki her şey çıkınca kıkırdayan kızlar ve gülümseyen kadınlar yüzleri birbirlerine dönük iki sıra halini alıp, insandan oluşan bir koridor oluşturdular ve bunun üzerini de havaya kaldırdıkları kolları ve birleştirdikleri elleriyle kavisli bir çatı gibi kapattılar. Ve ben, üzerimde sadece açık bıraktığım saçlarım ve düğünçiçeklerinden oluşan tacım olduğu halde, dingildeyen memelerimi ellerimle örterek, alı al moru mor bir şekilde bu tünelin içinden geçtim ve kendimi yatağın içine, arkadaşlarının aynı şe-

kilde hazırlamış oldukları Robert'ın yanına attım. Öpmek için birbirimize doğru eğildiğimizde benim bacaklarıma değen çıplak bacaklarının sıcaklığını hissettim; herkes alkışlarken ve şerefimize son bir kere daha kadehlerini kaldırırken, üzerimize çektiğim örtülere sıkı sıkı sarıldım.

“Gecenin tutku dolu çabaları için güç ve kuvvet vermesi” yönünde yapılan şakalar eşliğinde, ılık kırmızı şarap, süt, yumurta sarısı, şeker ve baharatlardan oluşan özel aşk karışımından içtik ve son yudumu da bitirdiğimizde herkes alkışlamaya başladı. Odadakiler daha sonra karyolanın perdelerini çekerek gittiler ve bizi yalnız bıraktılar ama perdeler tam olarak kapanmadan hemen önce Prenses Elizabeth'in bizi izlemekte olduğunu gördüm. Dikkatle bakan siyah gözlerini kıpmıştı ve uzun, ince parmaklarının arasındaki düğünçiçeğinin sapıyla oynuyordu. O anda o parmakların boynumun etrafında olduğunu ve beni boğmak için sıkıldığını hisseder gibi oldum ve tüm vücudumu bir titreme aldı.

Sığınacak sıcak bir liman arar gibi Robert'a döndüm ve onun da ona bakmakta olduğunu gördüm. Bu bakış, prensesin elindeki çiçeği yere fırlatıp öfkeli ve ani bir hareketle perdeyi çekmesine ve odanın kapısını gürültüsü tüm malikânenin içinde duyulacak şekilde çekip kapatmasına kadar devam etti. İnsan kisvesine girmiş ve en ufak bir kıvılcımla patlayabilecek, barut yüklü bir bombardıman silahı gibiydi. Onun infilak ettirecek o kıvılcımın *ben* olabileceğimi düşününce içimi korkunç bir korku kapladı. Robert'a bundan bahsetmek ve neden öyle hissettiğimi anlamak istediğimi söylemek istedim. Ne yapmış olabilirdim ki? Ama nedense içimden bir ses bana susmamı söyledi ve ben de bu sese karşı koyamadım.

Kollarımı Robert'ın boynuna doladım ve başımı da omzuna yasladım ama vücudu taş gibi duygusuz ve sertti. Az önceki neşeli ve iyicil hava aniden değişmiş ve üstümüze ağır ve sıkıntılı bir sessizlik çökmüştü. Çok korkmuştum ama başımın üzerine yemin

ederim ki nedenini bilemiyordum. Robert'ın ellerini belimde hissedince biraz gevşemeye başladım ama beni itip de perdeyi sert bir şekilde yana çektikten sonra yataktan aşağı fırlayınca dudaklarımda beliren küçük gülücük de buz gibi donup kaldı. Çıplak bir halde sendeleyerek odanın diğer ucuna gitti ve kadehe koymaya bile zahmet etmeden bizim için bırakılmış olan şarap sürahisinden kocaman bir yudum aldı. Şarabın göğsünden aşağı siyah kıllarına doğru bir yılan gibi kıvrılarak aktığını görünce paniğe kapıldım ama o, susuzluğu hiç geçmeyecekmiş gibi içmeye devam etti. Sonra, sürahiyi ateşe atıp paramparça etti ve karyolanın ayakucundan tir tir titreyen zavallı bir kuzuya saldıran bir aslan gibi aniden üzerime atlayarak beni altına aldı. Bileklerimden yakalayarak kollarımı başımın üzerine kaldırdı. Parmaklarının değdiği yerlerde bereler oluşuyordu.

İçime bir vahşi gibi girdiğinde bir çığlık attım. Hiçbir zaman olmadığı kadar kabaydı ve düğünçiçeklerinin arasında seviştiğimiz vakitlerde olduğu gibi nazik olmasını istediğimde de beni duymazdan geldi. Bana bir nedenden dolayı kızmış *olmalı* diye düşündüm ama neden kızmış olabileceği hakkında en küçük bir fikrim bile yoktu ve sorduğum takdirde durumun daha da kötü olabileceğinden korkuyordum.

Sonra sırtımı ona dönüp yastığıma sarıldım ve hıçkırıklara boğuldum. Bunun üzerine omuzlarını öpmeye, saçlarımı okşamaya başladı ve tatlı bir sesle bunun sorumlusunun şarap olduğunu söyledi ama ben nedenin bu kadar basit olmadığını ve kesinlikle Elizabeth'le ilgili olduğunu hissediyordum.

Sonra bana bir hediyesi olduğunu söyleyerek beni yatağın içinde oturmaya ikna etti. Kabzasına değerli kaşlar kakılmış olan hançerini aldı ve göğsünün tam kalbinin üzerine gelen yerine minik bir kesik attı. Bunu ertesi gün, üzerinde kaybettiğim bekâretime simgeleyen gül pembesi leke olan ve gururla sergilememiz gereken çarşafı görmek isteyecek olan kişilere karşı bir utanç

yaşamamı önlemek için yapıyordu. Bu kesikten akan kanı bekâ-retim bozulduğunda akan kan olduğunu sanacaklar ve böylece ben de onursuzlukla damgalanmaktan kurtulacaktım. Robert'ın hayatının sonuna kadar kalbinin üzerinde taşıyacağı o iz, karı koca olarak sadece ikimizin bildiği bir sır olarak kalacaktı. Bronz teninin üzerindeki bu hafifçe kabarık olan beyaz çizginin yerini daha sonraları ben defalarca dilimle arayıp bulmuştum ve düğün gecemizi bu vesileyle tekrar tekrar anmak için bir fırsat olarak kullanmıştık. Robert daha sonra beni yeniden kollarının arasına almış ve mutluluktan gözlerimden yaşlar gelene kadar okşayıp sevmiştir beni. Başım onun göğsüne dayamış ve bana ninni gibi gelen kalp atışlarını dinleyerek uyumuştum.

Ertesi sabah ben henüz uykudayken kocam ava gitmek için erkenden kalkmıştı. Ben bir süre daha yatakta tembellik edip, karnımı okşayarak evli bir kadın, bir eş olmanın keyfini çıkardım. Tanrı kısmet ederse belki yakında anne bile olacaktım. Karnım belki de şu anda bir bebeğe sıcacık bir yuva olmuştu bile. Yataktan kalktığımda kocamın odayı karmakarışık bıraktığını gördüm; elbiselerinin bir kısmı yerdeydi, bir kısmı da üzerinde isminin baş harflerinin ve Dudleylerin simgesi olan ayı ve tırtıklı asanın resimlerinin kazılı olduğu ve meşe yaprakları ve palamutlarıyla süslü olan meşe ağacından yapılmış kocaman seyahat sandığının içinden dışarıya taşmıştı. Vakit kaybetmeden bunları toparlamaya giriştim; yerdekileri kaldırdım ve sandığın içinin de birbirine girmiş buruşuk kıyafetlerle dolu olduğunu görünce hepsini dışarı çıkardım. Böylece, her bir şeyi katlayarak, düzelterek mükemmel bir hale sokacak, aralarına da kocamın en sevdiği mavi renkli kurdelelerle bağlanmış güzel kokulu ot kesecikleri koyacak ve bir eş olarak görevimi yerine getirecektim. Son keten gömleği kaldırırken, yere çarpan bir şeyin çıkardığı sesi duydum. Bu, siyah renkli mineden yapılmış, incilerle bezeli, dikdörtgen şekilli bir çerçeveydi ve içinde de bir portre vardı.

Üstünde bir tüy olan, incilerle bezeli, siyah kadifeden, yuvarlak şapkanın kenarından bana bakan, saçları incili bir filenin içinde başının her bir yanına fırından yeri çıkmış bir çift çörek oturtulmuş olan bu kibirli ve buyurgan bakışlı kadının kim olduğunu anında anlamıştım. Bu, ön tarafı eteklerine kadar nakışlı, daracık kollarında da inciden kafes şekilli motifler bulunan bir binici kıyafeti giymiş olan Prenses Elizabeth'ti. Ama benim en çok dikkatimi çeken şey, eldivenlerini birinin boynunu kırmak isteyen bir katil gibi sıkıyor olmasıydı.

O anda, önceki gece gerdek yatağımızın ayakucunda dururken Robert'la bakışması geldi aklıma. Gözlerime yaşlar doldu ve korkunç bir şekilde titremeye ve hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladım. Birden kendimi kötü hissettim ve portreyi elimi yakmış gibi sandığın içine attım ve toplayabildiğim kadar elbiseyi de bunun içine tıktırdıktan sonra kapağını sert bir şekilde kapattım. Belki de Robert döndüğünde onunla bu konuda, ona bir şeyler sorarak ya da söyleyerek yüzleşmem gerekirdi ama buna her yeltendiğimde korku dilimi bağladı ve sözcükleri söyleyemez oldum. Sanırım bilmemenin bilmekten daha iyi olacağını düşündüğüm için korkuyordum. Sandığa her baktığımda portrenin orada saklı olduğunu hatırlıyor, korkudan nefesim kesiliyor, görmem bulanıklaşıyor ya da gözlerimin önünde o siyah kadifenin üzerine dikilmiş olan değerli taşların renginde kıvılcımlar uçuşmaya başlıyordu. Bu kızıl saçlı prensesin kocamın ruhunda benim tüm ümit ve hayallerimi küle çevirecek böylesi bir tutku ve ihtiras ateşi yakacağını o vakitler aklıma bile getiremezdim.

6

Amy Robsart Dudley

*Cumnor Malikânesi, Oxford yakınlarında, Berkshire
Pazar, 8 Eylül 1560*

İlık yaşlar yanaklarımdan aşağı süzülürken, ilaç şişesine uzandım ve rahatlamak için bir yudum daha içtim. Bu ilacın ne kadar *tuhaf* bir etkisi vardı! Acının da üzerine çıkmış, titreşmesini sürdüren lir tellerinin üzerinde uçuşan notalar gibi havada yüzüyordum sanki... Vücudumun dışına çıkmış ya da arkasına geçmiş gibiydim. Her kıpırdandığımda vücudumun ruhuma yetişmesini beklemek zorunda gibiydim yoksa bunun tam tersi mi oluyordu? Vücuduma yetişmesi gereken ruhum muydu? Ne ilginç bir durumdu bu! Ne tuhaf hayaller görüyordum! Ölümün kaburga kemiklerimin üzerine bir klavsenin fildişi tuşlarına basar gibi bastığını hissediyordum ama yine de gülmekten kendimi alamıyordum çünkü içtiğim o karışım beni uyuşturuyor ve acı hissini öteliyordu. Ölümün parmakları tuşlara basıyordu belki ama tuşlardan çıkan ses bir-iki saniye sonra geliyordu. Bir yudum daha aldım ve acı duygusu daha da azaldı; sanki onun oluşturduğu rüzgâr sesine benzeyen o melodiyi duymak için fazla uzaklara koşmuş gibiydim. Artık acı benim oynucağım olmuştu ve ben onun oynucağı olmaktan kurtulmuşum. Kıkırdayarak kehribar renkli o karışımdan bir yudum daha aldım. Artık acı tadının yutarken boğazımı

yakmasını da umursamıyorum; onu kurtarıcımış gibi *mutlulukla* karşıyorum. Bence formülü gizli tutulan kocakarı ilaçlarını satanların, bu sihirli karışıma ‘Şişenin İçindeki Kurtuluş’ ismini vermesi gerekir! Bir yudum daha aldıktan sonra yatağıma uzandım, gözlerimi kapattım ve nereye isterse oraya gitsin diye zihnimi özgür bıraktım.

Yabanıl bitkilerle kaplanmış ve bir kalıntı görünümünde olan Syderstone’u, artık bana ait olmamasına rağmen son ziyaret ettiğimde gelinliğimi giymiş ve çayırdaki omuzlarımdan aşağı dökülen saçlarım ve çıplak ayaklarımla aynen düğün günümüzde yaptığım gibi dolaşmış ve kendime düğünçiçeklerinden bir buket yapmıştım. Otlamakta olan koyunlar, bu manzarayı çok tuhaf bulmuş olmalı ki meleyerek kaçışmışlar ve yeniden devedikenlerinden ve yoncalardan yemeye koyulmadan önce arada bir durup bana bakmışlardı. Bu aptalca gelebilir ama gelinliğimi giydiğim takdirde, o gün yaşadığım mutluluğu sihirli bir şekilde bir *nebbe* olsun tekrar yaşayıp yaşayamayacağımı merak ediyordum. O günkü neşe, bir yankı ya da bir kelebek gibi havada yüzüyor olabiliirdi ve ben peşinden koşup onun ellerimin arasına alabilirdim belki. Biliyorum, ben aptal bir hayalperestim. Gelinliğimin de bir faydası olmamıştı. Onu tekrar sırtıma geçirmek bana sadece keder vermişti. Zedelenmiş ümitlerimin ve tekrar canlanması ya da onarılması mümkün olmayacak şekilde paramparça olmuş hayallerimin bir sembolünden başka bir şey değildi o. Hiçbir şey umduğum gibi olmamıştı. Çobanların soluklanmak için oturduğu yosun tutmuş taşın üzerine tünedim ve iki elimle yüzümü kapatarak ağlamaya başladım. Annem de babam da mezarda yatmaktaydı. Üvey annem ve kardeşlerimin her biri de evlerinde kendi aileleriyle birlikte, kendi hayatlarını yaşıyorlardı; bana ve benim dertlerime ayıracak vakitleri yoktu. Taparcasına sevdikleri ve şımarttıkları o sevgili varlığın artık hiçbir şeyi yoktu. Onu sevecek ve ona hayran olacak kimse de kalmamıştı. Başını sokacak bir

evi bile yoktu. Soylu kocasını kraliçeye kaptırmıştı ve kanser onu yavaş yavaş yiyip bitiriyordu.

Elbise aynı elbiseydi ama onu giyen kadın değişmişti: Elbise üzerinden dökülüyordu ve o gün çayırda dolaşarak misafirlerine kadın memesi şeklindeki taslarla süt dağıtan o genç gelinin esamisi okunmuyordu ya da başına onu bu kadar değiştiren işler gelmiş olmalıydı. Deli gibi koşmak, zamanı geriye almak, her daim yeşil kalan dallarla, kurdelelerle, şeritlerle süslenmiş, ümitlerle dolu o kızı kilisenin kapısından çekip almak ve ona Robert Dudley'yle evlenmemesi için *yalvarmak* istiyordum. Aklını başına getirmek için gerekirse onu tokatlayacak ve inat ettiği takdirde hayatının nasıl olacağını bakışlarımla ona anlatacaktım. Büstiyerimi yırtıp açacak ve içinde yuva yapan keder kurtçuğunun neden olduğu o menfur hastalığın bıraktığı çirkin ve irin akıtan yarayı gösterecektim çünkü hayatıma bu hastalığı üzüntünün soktuğuna kesinlikle inanıyordum. Ama bildiğim bir şey daha vardı: Bütün bunları yapabilseydim dahi, o zaman olduğum on yedi yaşındaki o kendinden emin, inatçı kız bana gülüp geçecek, sarı saçlarını savurarak onu bekleyen vahim durumla ilgili olarak yaptığım ikazları duymazdan gelecek, ona uzanan ellerimden silkinerek kurtulacak ve Tanrı'dan başka kimsenin onu ve sevgilisi Robert'ı birbirinden ayıramayacağını söyleyecekti. Sonra da bana sırtını dönecek ve aynen o hep yeşil kalan dallardan oluşan tünelin içinden geçmesinden önce akıllı bir adam olan yaşlı babasının, "İlk aşk ender olarak sonsuza dek yemyeşil kalır kızım," demesine aldırmadığı gibi, başını dik tutarak Robert'la evlenmek için gururla mihraba doğru ilerleyecekti. O zaman olduğum Amy, bugün olduğum Amy'yi *asla* dinlemezdi. Bunu yapabileceğini düşünmek bile aptallık olurdu.

Amy Robsart Dudley

Great Yarmouth yakınlarında, Hemsby

Haziran 1550

Balayımızı deniz kenarındaki Hemsby Şatosu'nda geçirdik. Yeşil asmaların bir sevgili gibi sarıldığı, havadan ve sudan yıpranmış sarı taşlardan oluşan ve kumdan yapılmış sarı bir kutuya benzeyen bu şato, çiçeği burnunda kayınpederimin düğün günümüzde üzerinde değerli taşlar olan ve tıpatıp şatonun bir benzeri olarak yapılmış, son derece hoş, mineli bir altın kutunun içinde tapusunu takdim ettiği bir düğün hediyesiydi. Bize ayrıca, ileride kendimiz için bir ev yaparız diye, önceleri Coxford manastırına ait olan arazilerden de vermişti ama Robert bana haber vermeden sattığı için ben bunların hiçbirini görmemiştim.

Hemsby, Great Yarmouth yakınlarındaki denize bakan kayalıklar üzerine inşa edilmişti. Sahile kıvrıla kıvrıla inen, kenarları taşla döşeli, uzun ve kumlu bir yolu vardı. Robert ve ben hemen hemen her gün bu yolu yarış yapar gibi koşarak iniyor ve denizde birbirimize su sıçratarak eğlendikten sonra kıyıya vuran soğuk köpüklü dalgaların içinde oynaşıyorduk. Beni gıdıklamaktan çok hoşlanıyordu; parmaklarını hızlı hızlı karnımın üzerinde gezdiriyor, cinsel organımın olduğu yere kadar indiriyor ve benim haz içinde kıvranmama, kıkırdamama ve nefessiz kalmama neden oluyordu.

Yatak odamızın penceresinden gri renkli denizi ve tepeleri zengin, yaşlı ama enerjik dul kadınların taktığı dantel başlıkla-ra benzeyen köpüklü dalgaları görebiliyordum. Saatlerce bir ha-yal âleminde geziniyor ve Robert’a olan sevgimi üşümek için omuzlarıma bir şal gibi alıp bunları seyrediyordum. Beni pence-rede görünce elimden bir şeyler yemek için gelen bir de martım vardı. Soframızdan onun için her zaman bir iki şey ayırıyordum. Robert gülüyor ve kibirli duruşu ve Robert’ın elinden en iştah açısı yemek parçalarını bile almamasına bakarak “bu martının kesinlikle kadınları sevdiğini” söylüyordu. Aslında hayvanlar ve çocuklar Robert’tan çok hoşlandıkları için bu tuhaf bir durum-du; özellikle de atlarla *harikalar* yaratıyor ve kendisi de sanki bir atmış gibi onların nelerden korktuklarını, korktuklarında neler düşünüp neler hissettiklerini ve onları nasıl sakinleştirebileceğini çok iyi biliyordu. Ama benim martım gagasını havaya dikeyor ve Robert’a metelik bile vermiyordu.

Hiç unutmuyorum, geldiğimiz gün Robert arkamızdan bir araba içinde eşyalarımızı taşımakta olan hizmetkârlara işlere göz kulak olmalarını söyledikten sonra atma binmiş ve beni de göğsü-ne dayanacak şekilde önüne oturtturarak dört nala sahile indirmişti. Sonra da bir anda attan inmiş, beni de kucakladığı gibi indirmiş, atın sağrısına bir tokat atarak yanımdan uzaklaştırmış ve üstün-den çıkardığı elbiseleri düştükleri yerde bırakarak kendisini ba-lıklama denize atmıştı.

Kalbim deli gibi çarparak onu izlemiştim; sanki tüm hayatım onu sevmekten ve onun beni sevmesinden ibaretti; bunun için ya-ratılmışım. Robert, ayakta durup dalgalı siyah saçlarından tuz-lu suları silkeledikten sonra, sular güneşte bronzlaşmış sağlıklı vücudundan aşağı akarken, siyah gözlerinde kararlı bir bakışla gülerek bana doğru gelmişti. Organı kıvrıkcık tüylerden oluşan yu-vasından çıkmış ve dikleşmişti. O anda ne istediğini *çok iyi* bilen bir erkekti ve istediği şey de *bendim!*

Kıkırdayarak koşmaya başladım ama beni elbisemin kolundan yakalayarak kendi etrafımda döndürdü ve sırma kordonları hızla çözdü, kızıl kahverengi kadifeden ceketimi omuzlarımdan sıyırdı ve rüzgârın onu ellerinden almasına izin verdi. Sonra da boynumu tuzlu öpücöklere boğdu. Rüzgârın üstümden çıkardığı beyaz pamukludan gömleğimi dalgalandırarak hoplaya zıplaya sahile kadar götürdüğünü görünce de güldü. Hava kararmış olsaydı, bu gömleği gören biri onun bir hayalet olduğunu zannedebilir ve kaybettiğı aşkını bulmak için sahilde dolanan bir hortlakla ilgili bir hikâye başlatabilirdi. Robert beni denize sürüklerken deriden büstiyerimi, kızıl kahverengi kadifeden eteğimi ve iç eteklerimi yerlerde bırakmış ve rüzgârın örümcek ağı gibi ince patiskadan iç gömleğimi de dans eden bir bulut gibi alıp götürmesini de kahkahalarla izlemişti.

Beni denizin sesini işitebileceğim bir yerde yere yatırdı ve sıcak dudaklarıyla kulak mememi yalayıp ısırırken “pembe bir midye kabuğı” gibi olduğumu fısıldadı. Sonra seviştik, birlikte gülümsedik, birlikte güldük. Üzerimde sadece siyah yünlü çoraplarım ve kahverengi deriden binici çizmelerim olduğu halde, tenimi kucaklayan serin dalgaları her hissettiğimde keyifli çığlıklar atarak ve sahilde sevişmenin verdiği çılgınca bir zevkle aklımıza estiğı gibi seviştik. Bacaklarımı kaldırıp onun beline sardığımda çizmelerimin altın renkli tokalarının yaşadığımız bu vahşı ve kontrolsüz zevki kendileri de tadıyormuş gibi şıkırdamasını duyunca elimde olmadan güldüm. Kumların üzerinde birbiriyle kaynaşan aşk ve şehvetin bu özgürlüğünü, vahşiliğini ve çılgınlığını, birbirine tutkuyla kenetlenen vücutlarımızın sıcaklığını ve denizin soğuk öpücüklerini çok *sevmiştim*. Her şeyi unutmuştuk, sadece Robert ve Amy’ydik; bir kadın ve bir erkektik; birbirine âşık, evli bir çifttik.

Daha sonra ıslak kumların üzerinde, soğuk dalgaların ve tuzlu esintinin kucağında birbirimize kenetlenmiş bir şekilde yatmıştık.

Islak saçlarım ikimizin de vücuduna altın renkli yosunlar gibi yapışmıştı. Robert dudaklarıma küçük bir öpücük kondurarak Aşk Tanrıçası Afrodit'in dalgalardan doğduğunu ve bizim çocuğumuzun da belki soğuk ve tuzlu dalgaların arasındaki sevişmemizin bir ürünü olarak doğabileceğini söylemişti.

Ne kadar güzel günlerdi onlar, belki de evliliğimin ve hayatımın en güzel günleriydi. Onunla el ele sahilde yürümemizi hatırlıyorum sürekli: Rüzgâr, eteklerimi havalandırıyor ve saçlarıma öylesine çılgın gibi vuruyordu ki görünmez parmakların başımı saçsız, vücudumu da derisiz bırakacağından korkuyordum. Yine de *o kadar* mutluydum ki hiç durmadan gülümsüyordum ve hayatımda hiç gülmediğim kadar gülüyordum.

Şöminenin üst tarafındaki rafı süslemek için güzel deniz kabukları toplamıştık. Robert bunları sergileyebileceğimiz bir camlı dolap sipariş edeceğine dair söz vermişti bana. Hatta şeklini bile kendisi çizecek ve buna altın varaklı ahşap kısmının yanı sıra mavi, yeşil ve beyaz mineli dalgaların, pembe mineli kabukların ve aynen benimki gibi 'hasat altını' renkli saçları olan, çıplak göğüslü deniz kızlarının da tasvirlerini ekleyecekti. "Ve günün birinde," diye eklemişti, "birlikte oturacak ve çocuklarımıza topladığımız bu deniz kabuklarından bahsedeceğiz." Her sene, deniz kenarında yeni bir balayı için Hemsby'ye gidecek ve camlı dolabımıza koymak için yeni kabuklar toplayacaktık. Ah, o günlerin gelmesini nasıl hayal ediyordum... Bebeklerimizi kucaklarımıza almış olacaktık, daha büyük çocuklarımız da etrafımızı saracak ve Tanrı'nın denizden verdiği armağanlar olan ve içlerinde bir zamanlar tuhaf minik yaratıkların yuva yaptığını hatırlayarak o şeylerin güzelliği karşısında gözlerini fal taşı gibi açacaklar ve o minik elleriyle onları avuçlayacaklardı.

Deniz kazazedeleri olduğumuzu, sadece ikimizin olduğu ıssız bir adaya düştüğümüzü farz ediyor, sahil boyunca vahşiler gibi özgür ve çıplak olarak yüzüyor, koşuyor ve sonra da kendimizi

yere atıp dilediğimiz gibi sevişiyorduk. Geceleri Robert'ın dalgaların kıyıya taşıdığı tahtalardan yaktığı ateşte balık ya da istiridyeye pişiriyor ve çıplak vücutlarımızın ısının harika bir serinlikte olan deniz havasına karşı birbirini ısıtmasını bekliyorduk. Robert topladığı istiridyelerin bir tanesinin içinde bir inci bulmuştu. Gümüş grisi ile beyaz karışımı bir rengi olan, tepesi şiş bir parmak gibi komik şekilli, kocaman bir şeydi bu. "Bir istiridyenin kabuğunu açmak isterken başparmağını bıçakla kesen bir adam bu," diye bir de şaka yapmıştı Robert, incittiği kendi parmağını emerken. Tuhaf şekline rağmen bu inciye *sevmiştim* ve Robert da bunu ileride yüzük ya da kolye olarak kullanabilmem için gizlice bir çerçeve içine aldırılmıştı.

Her gün sahilten ayrılmadan ve şatoya giden o kıvrımlı yolda yürürken yıldızların tek tek belirmesini izlemeden önce Robert beni önüne alarak belime sarılıyor ve bu şekilde altın renkli kumların üzerinde durarak, güneşin bir alev topu halinde ağır ağır denizin üzerinde batmasını seyrediyorduk.

Robert dalgaların sahile attığı tahtalardan atlar, deniz kızları ve hatta beşiği olan bir bebek bile yapmıştı. Bu tahtadan bebeğin kız mı yoksa oğlan mı olduğu konusunda şakacıktan bile kavgaya etmiştik, ta ki Robert minik ama oldukça belirgin bir penisi olan bir tane daha yapana kadar... Sonra da kumların üzerinde yuvarlanmış ve Robert kendi organını aç bir bebek gibi emeyim diye ağzıma tıkana kadar kahkahalarla gülmüştüm. Çınlıçıplak bir şekilde kumların üzerinde diz çöktüğümde, saçlarım sevgilim olmak ve beni Robert'tan ayırmak için kur yaparcasına rüzgârda savruluyordu ama Robert benim hayalini kurduğum ve arzu ettiğim tek ve *her şeydi*.

Bir gün gelgit bize özel bir armağan getirdi. Bu hemen hemen bir yürek şeklinde olan kurumuş kan gibi kahverengine çalan koyu kırmızı renkli, düz bir taşı. Denizin okşamaları onu pürüzsüz bir hale getirmişti. Robert bu taşın üzerine aşk düğümüyle

çevrilmiş olan bir kalp resmi çizip ortasına isimlerimizi kazıdı ve bunu hiç kaybetmeyeceğimize dair yemin etti. Bunu bir kâğıt ağırlığı olarak kullanmamıza ve çalışma masamızın üzerinde tutmaya karar vermişti. O ya da ben, muhasebe defteriyle ya da bir mektup yazmak için buraya oturduğumuzda bize Hemsby sahillerinde yaşadığımız o sevgi ve şehvet dolu anları hatırlatan bu anı eşyasını orada bulunduracaktık.

Robert bir seferinde de sahilde bulduğu bir sopayı kullanarak, kıskaçlarını İspanyol dansçılarının kastanyetleri gibi şakırdatarak öfkeli bir şekilde dans eder gibi dolanan mavili yeşilli bir yengeçle düello yaparak beni çok eğlendirmişti. Robert'ın koluna yaslanarak gözlerimden yaşlar gelene ve kasıklarım sancıyana kadar gülmüş ve yengeç çıplak ayaklarımıza doğru her saldırdığında onunla uygun adım gerilere kaçmıştım. Robert onu pişirip yemek istiyordu ama ben, "Hayır, bırakalım da yaşasın," diye yalvarmıştım. Robert sonunda beni öpmüş ve ikna olmuştu. O vakitler, "kazların ve yengeçlerin hayatı için yalvaran yufka yürekli düğünçiçeği gelini"ni hâlâ sevmekteydi.

8

Amy Robsart Dudley

*Cumnor Malikânesi, Oxford yakınlarında, Berkshire
Pazar, 8 Eylül, 1560*

Aynı durumu şimdi yeniden yaşayacak olsaydık, şundan eminim ki yengeç kendisini kaynar suyun içinde ve daha sonra da Robert'ın tabağında bulurdu ve ben de bütün gece boyunca yatak odamda tek başıma ağlardım. Merhamet denen şeyden habersiz olan Robert ne bana ne de ona acırdı.

Aradan çok uzun bir zaman geçmiş gibi geliyor bana ve on sene öncesini değil de, genç kızlık dönemini hatırlayan buruşuk suratlı, yaşlı bir kocakarı gibi hissediyorum. Geriye dönüp baktığımda her şeyin ne kadar da kötü ve ters gittiğini görmek içimi acıtıyor. Bal gibi tatlı olan aşkımız bu kadar kısa bir zaman içinde kokuşmuş ve ekşimiş sirke gibi oldu. Aşkımızın ne kadar kısa sürdüğünü ve –her ikimizin de birbirimize âşık olduğumuz senelerin– ne kadar süratle geçtiğini düşününce hayretler içinde kalıyorum.

Hemsby şimdi bana bir rüya, bir peri masalı, Kral Arthur'un Camelot'unun zamanından kalmış gibi geliyor; şimdiyse ondan kalan sadece anılar ve tapusunu içine koydukları o süslü kutu. Topladığımız o güzel deniz kabukları bir kutuya konup kaldırılmış durumda; o zamandan beri o kadar yer değiştirdim ki şu

anda nerede olduklarını bile bilmiyorum; aşkımız gibi onlar da bir yerlerde kaybolup gittiler. Şatoya gelince: Robert onu kumar borçlarını ödemek, Elizabeth'e hediyeler almak ya da gözden düştüğünde ona maddi yardım yapmak için satmıştı. Son diktiginin parası ödenmeden yeni bir kıyafet dikmeyeceğini söyleyen terziye de ödemeler yapmış ya da yeni atlar satın almak için kullanmış da olabilir. Para geldiği gibi gidiyordu, bir bakıyordunuz vardı, bir bakıyordunuz gökyüzünde gümüş renkli bir şimşek gibi parladıktan hemen sonra kaybolan bir şimşek gibi yok oluyordu. Beynim paraların nereye gittiğini artık takip edemez olmuştu. Robert da zaten öyle olmasını istiyordu: Bu konuda zihnimin karışmasını, berrak bir pınar gibi değil, pis bir çamur deryası gibi kalmasını tercih ediyordu. “Sürüyle süslü giysin, başını sokacağım bir çatın var meleğim,” diyordu yanağını öperek. “Daha fazlasını düşünme; muhasebe işlerime bakmaları ve paralarımızı idareli olarak kullanmaları için adamlara para ödeyip duruyorum. Vaktini iç eteklerine gül motifli nakışlar işleyerek geçireceğine, muhasebe defterlerine bakıp gözlerini kısmana ve o güzel alnını kırıştırmana ne gerek var? O güzel gül tomurcuklarını benden başka bir kişinin bile görmeyeceğini bilmenin beni ne kadar mutlu ettiğini *bilmiyor musun?*” diyor, sonra da başını eğip burnunu meme uçlarıma sürüp öpüyor ve gözümün önündeki rakamların tutkunun kanatlarına takılıp uçmasına ve her şeyi unutmama neden oluyordu.

9

Amy Robsart Dudley

Hemsby, Great Yarmouth yakınlarında

1550 Yaz Sonu

Nihayet –bunu zaten bekliyordum– Robert’ın Londra’ya, saraya dönme ve beni bırakma vakti geldi. Dizlerimin üzerine çöküp beni de yanında götürmesi için yalvardım ama bir yandan da bunun düşüncesi bile beni korkudan hasta ediyordu. Ayaklarına yapıştım ve tir tir titreyerek ağladım. Ama Robert, kralın henüz reşit ve evlilik yaşında olmadığını ve sarayda kadınların bulunmasının hoş karşılanmadığını söyledi. Erkeklerin belirli kutlamalar ya da bayramlar dışında saraya eşlerini ve kızlarını getirmeleri hoş karşılanmıyordu; kralın kız kardeşlerine bile kısa ve ender ziyaretler dışında izin verilmiyordu. Ama söz veriyordu, beni saray erkânına tanıştıracığı kısa bir ziyaret için çok yakında yanıma aldıracaktı, o yüzden de kendime bir an önce yeni kıyafetler diktirmeliydim. Böylece gitmem için haber verdiğinde kadınca birtakım hazırlıklarla vakit kaybetmemiş olacaktım. Benim güzel elbiselere ne kadar düşkün olduğumu biliyordu. Böylece kafamı dağıtacak ve beni oyalayacak, eğlenceli bir şey bulmuş olacaktım. Tamamlanması için bekleyeceğim bir şeyim olacak, yalnızlığımı ve ona olan özlemimin acısını unutacaktım.

O vakit bilmiyordum ama onun bu gidişı, bir nakışta atılan ilkilmek gibi daha sonra olacakların ayak sesiydi ve sadece hizmetkârlarla ya da yabancı kişilerle kalacağım günlerin başlangıcı olacaktı. Evli bir kadın olarak geçirdiğim vaktin çoğu kocamdan ayrı ve onun hasretini çekerek, beyhude yere bekleyerek ve onu arzulayarak geçecekti.

Robert beni bırakıp gitmeden önce minyatürümü yaptırmak için bir ressam tuttuğunu söyledi. Bunu bir kolye haline getirerek kalbinin üzerinde taşıyacak ve geceleri de yatağının başucundaki komodin üzerine koyacaktı. Böylece, her sabah uyandığında gözlerinin gördüğü ilk ve her gece mumları söndürüp gözlerini kapamadan önce gördüğü son şey benim yüzüm olacaktı. Çerçevenin üst kısmında, minyatürü bir kurdele ya da zincirle boynuna asabileceği küçük bir halka olacaktı; onu tüm gün boyunca boynuna asacak ve böylece her an onunla birlikte olduğumu bilecekti. Tüm bu güzel sözleri tam da yatağa girmek üzereyken söylemişti. Ben de tahta oymalı kutumdaki kurdelelerimden birkaç tanesini alıp, ocağın başına geçtim ve ona satenden bir kolye zinciri örmeye koyuldum.

“Bu zincirdeki sarı rengi benim en sevdiğim ve ilk kez üzerinde seviştığımız düğünçiçeklerinin rengi, yeşili altımızdaki otların rengi ve maviyi de gökyüzünün rengi olduğu için kullanıyorum,” dedim.

Robert bunun üzerine tuvalet masama gidip bir kurdele daha seçti ve bunu bir öpücükle birlikte bana uzattıktan sonra, “Ve bu pembeyi de benim okşamaktan ve öpmekten çok hoşlandığım, parmaklarımın ve dudaklarımın arasında en açık tondan en koyu pembe tonuna dönüşen iki tomurcuğun rengi olduğu için kullan,” dedi ve eğilerek incecik iç gömleğimin üstünden meme uçlarımı okşadı. Önümde çömelip sevişmek için beni yere yatırdığında saten zinciri unutmuş ve ertesi gün tamamlanmak üzere elimden düşürmüştüm.

Ressamın *kadın* olduğunu görünce hayretler içinde kalmıştım!

Bu, saman sarısı saçlarını verniklenmiş gibi duran kurdelelerle, insanın nerede başlayıp nerede bittiğini kestiremediği ilginç bir şekilde örmüş olan neşeli, parlak gözlü ve ufak tefek bir Flaman kadındı. Gerçekten de *çok* şaşırıyordum çünkü erkek bir ressam bekliyordum. Kimilerine aptalca gelebilir ama kadın ressam diye bir şey olduğunu hiç bilmiyordum. Bütün ressamların erkek olduğunu ve bir fırça tutmak için insanın bir de penisi olması gerekir diye düşünüyordum.

Robert kadın ressam geldiğinde görgü kurallarını bilmediğim ve “ağız açık bir ayran budalası gibi baktığım” için beni azarladığında gözlerimden yaşlar fışkırdı. Onu karşılarken önünde eğildi ve elini tutarken karısının “belirgin bir şekilde görgüsüz” olmasından dolayı özür diledi ve “neyse ki bu çatı altındaki *herkes* onun gibi hödük değil” diye ekledi.

Ama kadın hoş bir şekilde gülümsedi ve eliyle çenemin altından tutarak açık ağzımı kapattı.

“Bu güzel çenenin yere çarpıp da berelenmesine izin vermemiz gerekir. Ağzınızı açık tutarsanız içine sinek bile girebilir; oysa onu bir şekerleme için açmanız daha iyi olur,” dedi tatlı bir aksanla. Sonra da örgülü bir kordonla beline asılmış olan güzel bir şekerleme kutusunu açıp, gerçekten de bir çocukmuşum gibi ağzımın içine bal gibi tatlı bir şekerleme atıverdi. Daha sonra da Tobias isimli küçük oğlunun kutunun kapağının üzerine yapmış olduğu minyatürünü gösterdi.

Kadın ressamın ismi Lavinia Teerlinc’ti; hayatımda hiç görmediğim kadar ince fırçalarla yaptığı minyatür portreler konusunda uzmandı. Onun hünerli ellerini seyrederken, kendi ellerimin ayı pençeleri gibi büyük ve kaba olduğunu düşünmekten kendimi alamadım. Bana işinden, babasından öğrendiği tekniklerden ve kendisinin öğütüp karıştırdığı boyaları nasıl hazırladığından bahsettiğinde adeta *büyülenmişim*. Yaptığı portrelerin arka planında her zaman, lacivert taşından öğüttüğü için pahalıya mal olan, harika

bir mavi renk kullanıyordu. Bunun ve malakitten ürettiği canlı ve enerjik yeşil rengin eserlerinde ‘ismini yazmasa da imza’ yerine geçtiğini ve kabuklu bitten elde ettiği kırmızı boyayı da saray leydilerinin yanaklarına sürdüğünü söyledi. Bana uzun iplere geçirmiş olduğu lacivert taşından ve malakitten boncukları gösterdi. Bunları her zaman yanında taşıdığını söyledi; böylece o güzel maviyi ya da muhteşem yeşili kullanması gerektiği vakit yapması gereken tek şey bunları öğütüp karıştırmaktan ibaret oluyordu.

Bütün bunlar bana insanın nefesini kesen mucizeler gibi geliyordu. Kadın ressamın yanında getirdiği kimi bitmiş kimi yapılmakta olan eskizlere ve minyatürlere saatlerce bakıyor, bunların her birine ve renkleri ve açıklı koyulu tonları nasıl elde ettiğine dair sorular soruyor, hünerli elleri ve minicik fırçalarıyla minyatürlerini yaptığı kişiler hakkında bilgiler ediniyordum. Bu kadar çok soru sorduğum için onu sıkıştımdan emindim ama o kesinlikle öyle olmadığına dair beri temin etti ve küçük oğlunun da büyüdüğünde aynı ilgiyi ve hevesi göstereceğini umduğunu söyledi.

Resmim yapılacağı için çok tedirgindim ama Lavinia poz verirken bana hayatıyla, yaptığı yolculuklarla ve o arada tanıştığı ve resimlerini yaptığı kişilerle ilgili hikâyeler anlatarak rahatlatıyordu. Hans Holbein’ın ölümünden sonra Tudor sarayının nasıl öksüz gibi kaldığını ve “senede 40 sterlin gibi müthiş bir para karşılığında” – bu, muhteşem Holbein’a bile ödenen miktardan fazlaydı– Majesteleri Kral VIII. Henry’nin “kadın ressamı” olmak için Belçika’daki evini nasıl terk edip İngiltere’ye geldiğini uzun uzun anlattı.

“Soylu dağ” olarak tanımladığı ve hayatının son senelerinden oldukça göbeklenmiş ve şişkolaşmış olan Kral Henry bu yeni saray ressamının üzerine titriyor ve eserlerinin son derece zarif, seçkin ve büyüleyici olmasından dolayı ona “benim Flaman Meleğim” diye hitap ediyormuş. Hatta eğer yaşlı olmasa ve bacakları bu kadar ağrımasa, onu dizlerinin üzerine oturmaktan hiç çekinmeyeceğini bile birkaç kez söylemiş ona.

Bu kadın ressam, kralın kendi güneş ışınlarını saçtığı ve “altın çocuk” olarak tanımladığı değerli veliaht Edward’dan başlayarak, dindar ve suratsız Katolik kız kurusu Mary’ye ve bahsi geçtiğinde yüzünün aydınlanmasından içlerinde en fazla sevdiği belli olan kıvıllı saçlı, enerjik Elizabeth’e kadar kralın tüm çocuklarının resimlerini yapmıştı. “O var ya,” dedi, “dünyanın ışığı olacak. Öyle olacağına dair tüm fırçalarımın üzerine yemin edebilirim!” Anlatıklarından, kocamın prensesin sandığın içine, keten gömleklerinin altına sakladığı resmini de onun yaptığını anlamıştım.

“Bunu söylemem vatan hainliğine girer belki ama,” dedi Lavinia, “bence Kral Henry’nin *gerçek* mirasçısı o oğlan *değil*, Elizabeth’tir. O çocuk, bacaklarının arasında bir çıkıntı değil de bir yarık olsaydı...” parmaklarını şaklattı, “...zaten bir şey olamazdı; bir penis sahibi olmak insanı iyi bir hükümdar yapmıyor.” Kralın Grey kız kardeşler olarak bilinen üç kız yeğeninin de, –en büyük zevki kitap okumak olan ve Protestan dini söz konusu olduğunda sümsük bir fareden yırtıcı bir aslana dönüşen dertli Leydi Jane’in; fıldır fıldır gözleriyle pantolonu olan birini gördüğünde etekleri havalandı ve onun kalbiyle incik boncukla oynar gibi oynamak isteyen arsız ve flörtçü Katherine’in; kambur ve cüce olduğu için ondan utanan ve hırslanan anne ve babasının ortalıklarda görünmesini istemediği küçük Mary’nin– resimlerini de yapmıştı. Onun resmini yapması söylenmemiş ve bu iş için ona para ödenmemişti ama Lavinia küçük kızın kendisini dışlanmış gibi hissetmesini içine sindirememişti. “Küçük şeyler de güzel olabilir,” demişti minyatürünü çocuğa uzatırken ve bunun karşılığında da Küçük Mary Grey’den bir hayalet gibi görüldüğü gibi kaybolan bir gülücük almıştı. Küçük kızın kamburunu daha az belli eden, dökümlü ve arkaya doğru uzanan bir elbisenin de çizimini yapmış ve ona, “Yeni bir elbise diktireceğin vakit bunu terzine göster ve arka kısmını burada çizdiğim gibi yapmasını söyle,” dedikten sonra, “erik moru renkli kadife bir kumaştan olabilir,” diye de fi-

kir vermişti. Bu rengin sarı saçlı çocuğu hem “soylu hem de daha güzel” göstereceğini düşünüyordu.

Fazla vakit olmadığı ve Robert resmimi yanında götürmek istediği için kadın ressam önce benim bir minyatürümü yapmıştı.

Işığın altında kâh siyah kâh çok koyu lacivert gibi görünen parlak satenden, modaya uygun bir elbise seçmiştim. Omuzlarımı açıkta bırakan ve örümcek ağı gibi ince olan iç gömleğimin bir sıra minik siyah karanfille süslü kısmının pek azını gösteren kare şekilli bir büstiyeri vardı. Saten iç manşonlarım ve iç eteklerim krem rengindeydi ve uçlarında her yanı altın yaldızlı düğünçiçekleriyle işlenmiş, köpüğe benzeyen altın renkli danteller vardı. Aslında ne iç manşonlar ne de iç etekler minyatürde görünüyordu ama boy tablosunda üstüme geçireceğim gelinliğimi hatırlattığı için onları giymiş olmak bana iyi hissettiriyordu.

Boynuma babamın bana uzun zaman önce, ben beş yaşmdayken yapmış olduğumuz –ve benim için ilk ve tek olan– bir Londra seyahatinde aldığı, üzerinde koyu mavi safirler ve elmaştan güller olan uzun, altın kolyemi taktım. Büstiyerimin üzerine de beğendiğim için annemin dudaklarını sarkıtmasına rağmen babamın yine aynı gün aldığı broşu iğneledim. Çok ilginç bir broştı bu; madeni bir antika paraya benzeyen, altından yapılmış çok süslü bir yuvarlakdan oluşuyordu. Üzerinde Jül Sezar’ı kocaman burnuyla ve defne yapraklarından tacıyla profilden gösteren, siyah oniksten bir baş vardı. Bu broş benim hâlâ en sevdiğim mücevherimdir ve onu sıklıkla kullanmaktayım. Portremin yapılması için hazırlanırken bu broşu, evliliğin ve sadakatin sembolü olan sarı renkli bir demet karanfili ve onu harika bir şekilde çevreleyen birkaç meşe yaprağıyla meşe palamudunu büstiyerime tutturmak için kullandım. İsmim portrenin üzerine yazılmayacaktı gerçi ama bu meşe yapraklarını, palamutları ve karanfilleri gören herkesin Robert’a ait olduğumu, onu hayatımın sonuna ve Tanrı isterse, öldükten sonra da sonsuza kadar bütün vücudumla, kalbimle ve ruhumla seveceğimi bilmesini istiyordum.

Robert'ın kendinden düşük biriyle evlendiğini düşünen herkes benim o kendini beğenmiş, soylu saray kadınlardan hiç de aşağı kalmadığımı, o toprak ağasının kızının portresi yapılırken ez az onlar kadar güzel poz vereceğini görmesini istiyordum. Portremi onlarınkilerin arasına koyduklarında, soylu olmayanı seçmesi gereken, yabancı bir ülkeden gelen birinin bir cüzamlıymışım gibi beni seçmesini istemiyordum.

Tam giyinirken Lavinia odama geldi. Saçlarımın açık olduğunu ve hasat altını renkli buklelerimin bir şelale gibi kalçalarıma kadar indiğini görünce onları öylece bırakmamı rica etti. Ama ben inat ettim ve olmaz dedim. Onun üzerine Pırto onları ortadan ayırdı ve tek bir tutamın bile kaçmasına izin vermeden sıkı bir şekilde ördükten sonra başıma Fransızların kullandığı türden, kenarlarında altın renkli şeritler ve arkasından da siyah ipekten bir duvak olan beyaz satenden bir kapüşon geçirdi. Şimdi tam da evli bir kadın gibi olmuştum ve bundan gurur duyuyordum; onu herkeşe sergilemek, çamurlar içinde debelenen bir domuz gibi keyfini çıkarmak ve onunla övünmek istiyordum. Öyle ki Lavinia'dan, beni nişan yüzüğüm görünsün diye elimi belime koymuş bir şekilde resmetmesini bile istedim ama Lavinia nazik bir sesle, bunun doğru olmayacağını, broşun güzelliğini ikinci plana atmaktan başka bir işe yaramayacağını, üstelik de meşe yapraklarının, palamutların ve karanfillerin mesajı yeterince açık bir şekilde verdiğini söyleyerek beni vazgeçirdi.

Gerçi saçlarımı başımı acıtan ve ağrıtan tokalardan ve firketelerden özgür bir şekilde açık bırakmaktan ben de çok hoşlanıyordum ama benim bekâr bir kız, saçları açık gezen bir bakire olduğumu zannetmelerini de hiç istemiyordum. Yine de Lavinia'yı hayal kırıklığına uğratmamak için poz verme işi her bittiğinde, tokaları çıkardım ve saçlarımı iyice silkeledikten sonra isterse bu şekilde de resmimi yapabileceğini söyledim. O da beni pencerenin önünde durmuş düşünceli bir şekilde Robert'ın eve gelmesini bek-

lerken gösteren bir resmin yanı sıra, yine pencere kenarına oturmuş, yüzümde bir gülücükle kedilerime –şişko ve çok tüylü Cus-tard ve karların üzerine mürekkep lekesi gibi yayılmış bir şekilde, kaburgaları kırılmış, kuyruğu kopmuş, kan revan içinde ve aklıktan ölmek üzereyken bulduğum sıska, siyah Onyx’e– bir ip uzatırken gösteren bir resmimi yapmıştı. Kendi ellerimle tedavi ettiğim kırık kemikleri iyileşirken biraz yamuk bir şekilde kaynamışlardı.

Robert atına atlayıp Londra’ya gitmeden bir gün önce, gelinliği-mi giyerek tam boy portrem için poz vermeye başladım. Giyinmemi tam bitirmiştin ki Robert aniden odaya girdi. Günlük işler için ev-den çıktığını sanıyordum ama evde unuttuğu bir mektubu almak için geri gelmişti. Onu görünce yüzüm aydınlandı. Lavinia da yüzüm-deki gerçek ve katıksız sevgi ifadesini kaçırmamak için hemen bir kömür parçasını eline alarak heyecanla eskizimi yapmaya başladı.

Aceleyle yaptığı ham eskizi daha sonra bana gösterdiğinde, “İşte,” demişti, “*gerçek* Amy bu. Eğer bizler evlilik denen mües-seseyi yün ya da başka bir malın ticaretiyle ve kârla özdeşleştiren paragöz kişiler olmasaydık, bir gelinin görüntüsünün *tam da* böy-le olması gerekirdi.” Bu portrenin, bittiğinde alışıl gelmiş, ciddi ve resmi düğün resimlerinden gecenin gündüzden olduğu kadar farklı olacağını da söyledikten sonra, “Gelinliğiyle caka satan ka-dın âşık bir kadın olamaz,” diye de eklemişti gururlu bir tavırla.

Portremi yaparken ben de ona Syderstone’un çayırılarından bahsettim. Oralarda güneşin altında, açık bıraktığım saçlarımı sa-vurarak, elimde bir demet düğünçiçeğiyle ve çıplak ayakla içim sevgi dolu bir şekilde nasıl dolaştığımı anlattım. Robert’ın isteği üzerine, yola çıkmasından önceki gece yemekten sonra şömine-nin başına oturduk. Robert kazın hayatını nasıl kurtardığımı anla-tırken, Lavinia da elimden yem yiyen ve boynunda altın renkli bir kurdele olan bir kazı tabloya ekledi.

“Bu benim başyapıtım oldu,” diye bağırды Lavinia, tablo bitip de karşısına geçtiğimizde.

O sırada Robert'ın gideli haftalar olmuştu. Onun altın varaklı çerçevenin içinden fırlayıp sevdiği adamın kollarına atılacakmış gibi duran bu mutlu kızı görmesini deli gibi istiyordum. Ona olan sevgim ve özlemim o kızın yüzünde öylesine belirgin bir şekilde görülüyordu ki...

“Bu benim, işte!” diye bağırdım tablonun önünde durup şaşkınlıkla. Elimi tabloya dokunmak için tereddütle kaldırdım ama henüz ıslak olan boyalara zarar veririm korkusuyla geri çektim. “Tam da böyle hissediyorum! Ah, *teşekkür ederim* Lavinia, *teşekkür ederim*. Bundan böyle hep bu tablodaki gibi mutlu olacağım. Kendimi mutsuz hissettiğimde yapmam gereken tek şey gelip bu resme bakmak olacak! Mutluluk koşar adımlarla bana geri gelecek! *Teşekkür ederim!*”

Bu tabloyu Robert'ın benim saç kurdelelerimden ördüğüm saatten zincire geçirip deriden binici kıyafetinin içine, kalbinin üzerine asarak yanında götürdüğü minyatürden çok daha fazla sevmiştim. Gökyüzü rengindeki arka fona karşı duran genç kadının melankoliye fazlaca yatkın görüldüğünü ve gözleri ve dudakları gülümsemeye ve kahkaha atmaya yabancı duran, fazla ciddi ve resmi bir duruş sergilediğini düşünüyordum. “Bu *gerçekten* de ben miyim?” diye sorarken dilimi ısırmış ve Lavinia'nın hayal kırıklığını sezip de alınmaması ve asıl başarısız olan ben iken, kendisini başarısız bulduğumu sanmaması için mümkün olduğunca dikkat etmiştim. Resimde benim bilinen gülücüğümden eser yoktu; burnum olduğundan büyük, ağzımsa sanki bir şeyleri kınıyormuşum gibi küçülmüş ve büzülmüştü. Bomboş ve tuhaf bakışlı gözlerim rengi mavi-yeşilden çok, mavi-gri bir tonda olup her zamanki canlılığından ve pırıltılarından yoksundu. Gerçekte sıcak kanlı ve dost canlısı bir insan olmama rağmen, bu kadar soğuk, resmi ve mesafeli bir havada resmedilmem *ne kadar* yazıktı! Evet, biraz çekingen olduğum doğrudur ama insanların yaklaşmaktan bile ürktüğü biri değildim; herkesin beni sevip be-

ğenmesini isterdim. Robert'ın bu minyatürü gösterdiği kişilerin, yatağı da bir mezar kadar sıkıcı olan donuk ve aşırı ciddi bir karısı olduğunu düşünmelerinden korkuyordum.

Şık olmasına rağmen, bir cenaze törenine daha uygunmuş gibi duran koyu renkli elbisemi değiştirmeyi akıl ettiğimde geç kalmıştım. Aslında bakire pembesi dedikleri tondaki, gök mavisi ya da elma yeşili, hatta favori rengim olan düğünçiçeği sarısı renkli elbiselerimden birini seçmiş olmalıydım. Duygusal, genç bir gelindim ve çeyizimde kalp, çiçek ve aşk düğümü motifleriyle işlenmiş sürüyle elbisem vardı. Bunların arasında aşk meleşinin, kalplerin ve uçuşan okların kırmızı ve pembe ipek ipliklerle işlendiğı beyaz elbisemi çok seviyordum. Öyle bir şey, benim *gerçekte* kim olduğumu gösteren bir şey giymiş olmalıydım. Ben, olma-ya çalıştığım oturaklı ve şık bir leydi değil, akklı bir karış havada olan ve mis kokulu pembe bulutların arasında uçan, delişmen bir kızdım. Kimseleri etkilemem gerekmiyordu çünkü öyle yapma-ya çalışırken her gün aynada incelemeye alışık olduğum yüzümü kendim bile tanımaz olmuştum. Pırto bile minyatürü görünce suratını asmış ve, “İyi de senin o güzel gülücüğün nerede bebeğim? Bu resim sana hiç benzemiyor,” demişti.

Batıl inancı olan biri olsaydım, portredeki yüzün ileride olacağım kederli ve karamsar kadının yüzünün bir habercisi olduğunu düşünürdüm.

Büyük boy portrem bittikten sonra, Lavinia'nın boyalarını toparlayıp saraya dönmesi gerekmişti; ona verilen sürüyle sipariş vardı ve onları bekletemezdi. O gidince ben yine yapayalnız, hizmetkârlarla baş başa kalmıştım. Endişe ve özlem dolu birkaç mektup yazmama rağmen Robert dönüş tarihi konusunda kaçamak ve belirsiz yanıtlar veriyordu. Beni ne vakit bir ziyaret için yanına çağıracağı konusundan da bahsedemiyor, belki de bahsetmek istemiyordu. Günlerimi kumsalda tek başıma, amaçsız bir şekilde dolaşarak, kıyıya çarpan dalgaların sesini dinleyerek, ba-

şımın üzerinde dolaşan martları seyrederek, arada bir eğilip bir deniz kabuğunu yerden alarak ve orada seviştığımız ve eğlendiğimiz sevgi dolu saatleri hatırlayarak geçiriyordum. Bu da aslında yalnızlığımı daha da katlanılmaz bir hale getiriyordu.

Aradan on beş gün daha geçince, daha fazla dayanamayacağımı hissettim ve gecenin bir yarısında yatağımdan indikten sonra Pırto'yu sarsarak uyandırdım. “Eşyalarımı topla hemen,” dedim, “Stanfield Hall'daki evimize gidiyoruz!”

Ebeveynlerimin evinde hiç değilse tanıdığım kişilerin arasındaydım ve kendimi bir şeyler yaparak oyalayabilirdim. Artık Hemsby'deki hizmetkârların ve sıradan insanların, dalgalanan saçlarıyla ve aşk düğümü motiflerinin altın renkli ipliklerle işlendiği etekleri rüzgârda savrulan elbisesiyle sahilde yalnız başına dolaştığını anlattıkları o tembel ve acınası genç gelin olmak istemiyordum. Bu halimle bir hayalete benzediğimi söylüyorlardı ve ben de günün birinde kaderim öyle mi olacak, yapayalnız bir gölge halinde sonsuza dek sahilde dolaşıp Robert'ın bana dönmesini mi bekleyeceğim diye kendime soruyordum. Bunun düşüncesi bile beni titretiyor, kâbuslar görmeme ve böyle bir şeyin olmaması için sürekli dua etmeme neden oluyordu. Öldüğüm vakit huzur içinde olmak istiyordum, sonsuza dek dur durak bilmeden huzursuz bir şekilde dünyada dolanan kederli bir ruh değil. Bana göre öyle bir şey, lanetli olmak demekti. Bu da alevlerden ve iblislerden yoksun olsa da cehennemin bir başka versiyonuydu. Eski görevim olan malikânenin kâhyalığına dönmek, oturup ağlamaktan ve saraydaki güzel leydilerin en baştan çıkarıcı gülücüklerini ve davetkâr bakışlarını Robert için sakladıklarını düşünüp kâbuslar yaşamaktan, huzursuz ve uykusuz geceler geçirmekten iyiydi. Böylece eşyalarımı toplayıp, ebeveynlerimin evine gittim.

10

Amy Robsart Dudley

*Stanfield Hall, Norfolk, Wymondham yakınları ve
Syderstone Malikânesi, Norfolk
Eylül 1550 – Mayıs 1553*

Aradan neredeyse üç sene, cam üzerinde ilerlemeye çalışan bir salyangoz gibi, ağır ağır geçti. Onu beklemekle geçen bu dönemin sıkıcılığı ve zorluğu, Robert’ın acele içinde yaptığı kısa ziyaretlerle bir nebze de olsa hafifliyordu. Getirdiği dünyevi şeyler yokluğunu mazur gösterebilecekmiş ya da telafî edebilecekmiş gibi her zaman eli kolu hediyelerle dolu olarak geliyordu. Ama endişeli gülümsemesinden ve dalgın bakışlarından onun *gerçekte* bedenen olsa bile zihnen benimle birlikte olmadığını anlıyordum. Fırtına gibi geliyor ve yine fırtına gibi gidiyordu ve onun gidişinden sonra başım dönüyor ve sersemliyordum.

Tatillerde bile gelmiyordu. Sarayda her vakit ona çok ihtiyaç olduğunu söylüyordu. Durmadan hediyeler –herkes için, hatta hizmetkârlar için bile pahalı hediyeler– gönderiyordu ama kendisi gelmiyordu; babası ve kral, Noel eğlencelerini onun organize etmesini istiyordu. Bana da gözyaşlarımı içime akıtmak ve her sene, Noel’in On İki Günü’nü ve Yılbaşı gecesini yanımda kocam olmadan kadeh kaldırarak kutlamak ve gülümsemeye çalışmak kalıyordu.

Bir keresinde babamla Syderstone'a gittik. Bir viraneye dönmüştü ve her geçen sene daha da içinde yaşanamaz hale gelmekteydi ama geleneksel Yeni Yıl kutlamalarımızı orada yapmak istiyordum. Kürklerimize sarındık ve bizi en sıcak tutan kıyafetlerimizi giydik. Hizmetkârlarımız ve yanımızda çalışan herkes aileleriyle birlikte karla kaplı olan elma bahçesinde etrafımızda toplandı. Büyük bir ateş yaktık, aşçımız koca bir kazan –üretilirken üstünde biriken köpüklerden dolayı Lambswool* denilen ve rosto edilmiş elma, zencefil, küçük hindistancevizi ve şeker karışımından oluşan– özel bir tür bira da getirmişti ve bu sıcak biradan kepçe kepçe hepimize dağıtmıştı. Saat gece on ikiyi vurunca, bardaklarımızı elma ağaçlarının şerefine kaldırdık ve bize verdikleri meyveler için teşekkür ederek Noel ilahilerimizi onlara ithaf ettik. Kış aylarındaki çıplaklıklarının kısa zaman içinde önce yemyeşil yapraklarla, sonra hoş kokulu, pembe ve beyaz çiçeklerle ve en sonra da olgun ve sulu kırmızı elmalarla örtülmesi için dualar ettik. Sonra müzisyenler devreye girdi. Herkes Lambswool biralarını içerek dans etti ve güneş doğana kadar zencefilli ekmek yedi. Nihayet hepimiz sallana sallana eve döndük ve kendimizi öğle saatlerine kadar uyumak üzere yataklarımıza attık.

Haziran ayında koyunların kırılma işi tamamlanınca, bunu da müzikli ve danslı bir şekilde kutladık; çalışanlarımıza elma sırası ve altın sarısı bir renk olana kadar üzerlerinde ünlü Syderstone elması şeklindeki bir çemberin içinde kırılmamış bir koyun resmi olan özel demirler arasında ktır ktır olacak şekilde pişirdiğimiz tatlı gofretlerden ikram ettik. Gofretlerini daldırmaları için de her birine diledikleri kadar kaymak verdik. Bu onlar için *gerçekten de* harika bir ikramdı. Çoğu kendi ürettikleri kaymağı tereyağı ve peynir yapmak için kullandığı için bunu büyük bir lüks olarak görüyorlardı. Onların yüzündeki mutluluğu görmek beni de çok sevindirdi. Ama yine de Robert bu mutluluğu ve eğlenceli vakti

* Kuzu yünü. (ç.n.)

benimle paylaşmadığı için kendimi kötü hissediyordum. İngiliz köylü dansçılarını, ateş yutanları, akrobatları ve jonglörleri seyrederken gülümsüyor ve onları alkışlıyordum ama onun yokluğunu hissediyor ve yanımda olmasını istiyordum. Gece yarısı şarkılar söyleyerek, hoplayıp zıplayarak ve elma şıralarımızdan yudumlar alarak tepeye tırmandık ve bir at arabası tekerleğini samanla kapladıktan sonra ateşe verip, en aşağıya vardığında da yanmaya devam edeceğini ve bir sonraki hasadın bereketli olacağını umarak yokuş aşağı yuvarladığımızda da onun yanımda olmasını, şölenin yatağında tek başıma, hasret içinde kıvranarak değil, kocamın beni kollarına almasıyla ve sevgiyle sona ermesini bütün kalbimle istiyordum.

Her sene Azizler Günü Arifesi'nde Büyük Salon'da düzenlediğimiz ve babamın ve bazılarının merdivenlerin tepesinden ya da balkondan seyrettiği, birbirimize yanar haldeki mumları geçirerek bazen hızlı, neşeli ve canlı, bazen de ağır, ciddi ve görkemli ve zaman zaman bir leydinin gösterişli saç örgüleri gibi karmaşık durumlara neden olan adımlarla yaptığımız Candlestick Branle dansına da hiç gelmemişti.

Pek az ve aralıklı olmakla birlikte, iyi vakitler de yok değildi elbette ama seneler geçtikçe Robert'ın ziyaretlerinin arası giderek uzadı ve sayıca azaldı. Sonunda, senede birkaç kere ve 'merhaba ve hoşça kal' der gibi yaptığı, göz açıp kapayıncaya kadar geçen ziyaretler halini aldı.

Bir keresinde bana saçıma takmam için, gümüş yapraklarının üzerinde elmastan çiy taneleri olan, ametist ve zümrüt gibi yusu-yuvarlak değerli taşlardan yapılmış üzüm salkımları göndermişti. Arkasında at, ter, deri ve baharat kokuları bırakarak terli bir şekilde merdivenleri çıkarken ben de en üst basamakta durmuş, saçlarımda üzümlerle onu bekliyordum. Gümüş renkli saplardan sarkan yeşil ve sarı renkli üzüm motifleriyle işli, şarap rengine ceket ve iç manşonları olan bektaşüzümü rengine yeni bir ipek-

li elbise giymiştim. Robert hiçbir şey söylemeden –konuşmamıza gerek yoktu zaten– beni kollarına aldı ve yatak odamıza götürüp doğrudan yatağımızın üzerine yatırdı. Ertesi gün güneş doğana kadar da bu odadan dışarı çıkmadık.

Ama ertesi gece, Robert geç vakit ateşin başında otururken tül gibi ince olan ve vücuduma bir örümcek ağı gibi yapışan iç gömleğimle, başımı dizlerine dayamak için onun yanına geldiğimde, hiç oralı olmadı ve sanki zihni kilometrelerce uzaklardaki bir yerdeymiş gibi dalgın bir şekilde alevleri seyretmeye devam etti. Büyüleyici alevlerin içinde dans eden, seyrettiği o kişi kimdi diye merak ediyordum. Gördüğü kişi kıvıllı saçlı Elizabeth miydi? O çıtırdayan, dalgalanan ve salman ağgözlü alevler ona kimi hatırlatıyordu? En yakıcı şenlik ateşleri gibi parlayan ve omuzlarına alevden bir yığın halinde düşen saçlarını savurarak, turuncu ve sarı renkli bir elbiseyle zıplayarak ve bir topaç gibi dönerek dans eden Elizabeth'i mi? Öyle *olduğundan* emindim ama dilimi ısırđım ve bir şey demedim. Ender olarak yakaladığımız o sakın ve huzurlu havayı bir tartışmayla mahvetmek istemiyordum. Öpüşmeler ve sarılmalar istiyordum, yüksek sesler ve kavgacı sözcükler değıl. O yüzden diz çökerek başımı onun kucağına koydum ama elleri dalgın bir tavırla saçlarımı okşamaya başlayınca, aklında olan rengin altın sarısı değıl de kıvıllı mı olduğı zihnimi kurcaladı. Onunla birlikteyken de aynı şeyleri yapıyor muydu? Bunu merak ediyordum. Aldığı zevk kadar ona da zevk verebiliyor muydu? Ben onun için *herhangi* bir şekilde özel miydim, birlikte yaptıklarımızın arasında bize özel olan bir şey var mıydı yoksa bunların tümünü de Elizabeth'le paylaşıyor ya da daha da kötüsü bana ona verdiklerinin sadece kırıntısını mı veriyordu? Bunu bilmiyordum ve bilmek istediğimden de emin değıldim. Hangisinin –her şeyi kesin olarak bilmek mi yoksa birtakım soruların aklıma takılıp kalması mı?– beni daha çok inciteceğini kestiremiyordum. Bu sorular bazen öfkeden kudurmuş aç aslanlar gibi saldırıya geçi-

yor, sakinleşerek boyun eğdiklerindeyse kırbacımı şaklatmaktan vazgeçerek geri çekiliyordum. Bu sorular kâh duymamı ve meraklarımı gidermemi emredercesine deliler gibi kükrüyorlar kâh alçak sesle homurdanıyorlardı ama *her daim* orada olmaya devam ediyorlardı

Custard her sene doğum yapıyordu ve ben her bir minik miyavlamayı duyduğumda ve avucumun içine sığacak kadar küçük olan her bir yavruyu elime aldığımda nefesimi tutacak kadar heyecanlanıyor ama bir yandan da kederin gölgesinin üstümde dolaştığını hissediyordum. Anne olmak için *yanıp tutuşuyordum*. Anne, her bir yavruyu gururla bana getiriyor ve kucağıma bırakıyordu ve ben de onu sevip okşuyor ve bebeklerini ne kadar beğendiğimi söyleyip onu şımartıyordum ama bir kedi olmasına rağmen onu kıskanıyordum. Custard ocağın yanındaki sepetinin içinde yatıp yavrularını beslerken, ben de benim gibi hiç hamile kalamayan Onyx'i kucağıma alıyor, gözlerimde yaşlarla siyah tüylerini okşarken çıkardığı sesi dinliyordum; yavru kediler acı tatlı bir manzara oluşturuyor, yüreğimi hem rahatlatıyor hem de acıtıyordu.

Stanfield Hall'da o kadar uzun bir zaman kaldım ki insanlar benim evli bir kadın olduğumu bile unuttular. Evlenmiş olduğumu bilmeyenler de öyle bir şey hiç olmamış gibi benden Amy Robsart olarak bahsediyorlardı. Bazen ben bile bunun uyanınca kaybolan güzel bir rüya olduğunu düşünüyordum. O zaman sol elimdeki yüzüğe bakıyor ve kendimi bir eş olarak görmeye hakkım olduğunu hatırlatıyordum. Amy Dudley ya da *Leydi* Dudley ismi dudaklarıma da kulaklarıma da yabancı geliyordu; telaffuz edildiklerinde bunların benden bahsettiğini ya da bana hitap ettiklerini anlamam bir-iki saniye sürüyordu. *Robsart* ismi bana daha doğal ve daha doğru geliyordu; *Dudley* ismini rol icabı kullanıyor gibiydim. Hak etmediğim bir ismin bana ait olduğunu iddia ediyormuşum gibi geliyordu bana. Birkaç kez kendimi Dudley yerine Amy Robsart olarak takdim ettiğim bile oldu. Öyle ki Dud-

ley isminin hecelerini telaffuz ederken kıpkırmızı kesiliyor, dilim dolanıyor ve kendimi bir aptal gibi hissediyordum. İnsanların bana acıyarak baktığını görüyor, kendime ve Robert'a kızıyordum. Belki de kadere karşı gelmişim ve kaderimde Leydi Dudley olmak yoktu. Belki de Amy Robsart isminin dışında herhangi bir isim almam ya da o kişiden başka bir kişi olmam da yoktu kaderimde.

Korkunun pençesine düşmüştüm; onu içimden atamıyor ve üstesinden gelemiyordum. Ne kadar işe dalarsam dalayım, bu duygunun sivri dişleri ve pençeleri tenime saplanıyor ve tam olarak asla iyileşmeyecek olan yaralar açıyordu. Sinirlerimi kanatana kadar kemiren ve beni en küçük acıya bile tahammül edemeyip ağlayacak kadar duyarlı bir hale getiren bu acıyı kalbimin içinde ve başımda da hissediyor ve geceleri uyuyamıyordum. Tek başıma yattığım kocaman yatağımın içinde dönüp durduğum gecelerin sayısını unutmıştım; sabahları kalkamıyor ve bütün günümü uyuyarak ya da yatakta ağlayarak geçiriyordum. Bazen de gözlerimin altında mor halkalarla, kurşun gibi ağır adımlarla ve kafam karışık bir şekilde sadece aşağıya inmek için de olsa kendimi kalkmak için zorluyor ve koyunları otlatmaya çıkardığımda bir taşın üzerine oturup yüzümü ellerimin arasına alıyor ve ağlıyordum. Ama korku sıkı duruyordu; onu ağlayarak bile çıkaramıyordum içimden. Onsuz yaşamının nasıl olduğunu unutturacak kadar benim bir parçam olmuştu bu korku.

Tabiat Ana'nın her yeni mevsim geldiğinde görüntüsünü değiştirmesini izliyordum. Kış geldiğinde elmas gibi sert olan beyaz bir don örtüsünün altında kalıyor, sonra bu muhteşem beyazlığı baharın çiçekli bezemeleriyle değiştokuş ediyor, daha sonra ani bir kararla güneşin rengini alarak eski bir hasır şapkanın altında kan ter içinde tembellik ediyor, en sonunda da ağaçlar yeniden yapraksız kalmadan bir kez daha beyazlara ve ermin rengine bürünmeden önce kahverengi, bronz, atın sarısı, portakal, kıvılcık, sarı,

sarımsı kahverengi ve kırmızı renkli tafta elbiselerinin hangisini seçeceğine karar vermekte zorlanan ve o yüzden de bunların hepsini tek tek deneyerek beğenmediğini yerlere atan süslenmeye meraklı geçkin bir kadın gibi davranıyordu.

Robert'ın benden giderek daha fazla uzaklaştığını hissediyordum ama bunu engelleyecek ve yanımda kalmasını sağlayacak gücüm kalmamıştı; onu her gördüğümde sanki yüksek bir dağın tepesinde duruyormuş gibi uzak ve mesafeliydi bana ve ben de aşağıda olduğumu ona belli etmek ve dikkatini çekmek için çıkmaza girmiş biri gibi bir şekilde hoplayıp zıplıyor, kollarımı sallıyor ve avazım çıktığı kadar bağıırıyordum. Ama ne yapsam boşunaydı; beni görmezden geliyordu.

Nihayet beni hiç çağırmaı oldu. Gerçi saraydakilere takdim edilme fikri beni hem heyecanlandırıyor hem de dehşete düşürüyordu. Bunun ne vakit mümkün olacağını her sorduğumda bu gecikme için her zaman bir bahane buluyordu. Artık *daha sonra* ve *şimdi değil* sözcükleriyle akraba gibi olmuştum. Söz konusu ben olduğumda kocam tarihlerle ilgili olarak söz veren ve verdiği sözleri tutan biri değildi; ender olarak kesin bir tarih verse bile, o tarihi mutlaka unutuyordu ya da hep son anda daha önemli bir işinin çıktığını söylüyordu.

İlk sene Bay Edney'ye siyme işlenmiş, eteklerinde gümüş renkli danteller olan buz mavisi *harika* bir elbise diktirmiştım. Beyaz kürkle çevrili, çan şeklindeki zarif kolları olan elbisenin üstü kristal camlarla o kadar sık bir şekilde işliydi ki ipek kumaş buzun altında titreyen su gibi parıldıyordu. Babam da bana bu elbiseyle birlikte takmak için opalden harika bir gerdanlık hediye etmişti ama ne yazık ki kralın huzuruna çıkıp da reverans yapmadığım için onu kullanmak kısmet olmadı.

Ertesi sene daha gösterişli bir şeyin daha iyi olacağına karar verdim ve bana yanaklarımın eskiden ne kadar pembe olduğunu hatırlatan güzel bir elbise seçtim. Bunun kollarına da saçlarıma

çok iyi giden sarımsı kahverengi tonda kürkler koydurttum. Ne var ki bu elbiseyi de kralın huzurunda giymek kısmet olmadı.

Üçüncü sene –dügünçeği renginde damasko kumaştan yapılmış ve kış bittiğinde topraktan baş veren filizler gibi uçuk yeşil tondaki bir iç eteğiyle ve manşonlarla giyilen– bir elbise satın aldım. Kral Edward beni bu elbisenin içinde de görmedi.

Ondan sonra ümidimi kestim. Terzimin gözlerinin içine bakarak saraya takdim edileceğim gibisinden bir yalan da söyleyemiyordum; Robert’ın *daha sonra* sözcüklerinin asla gerçekleşmeyeceğini artık anlamıştım.

Sonuçta bu güzel elbiseleri ne kral ne de kocam için giyebilirdim; kendimi mutlu etmek için giydim ve hangi vesile için dikilmiş olduklarını, onlarla ilgili olarak yaşadığım hayal kırıklıklarını ya da kocamın beni nasıl her seferinde kandırdığını unutmaya çalıştım. Hayal kırıklıklarım mutlu anlarımı, tutulmayan sözler de tutulanları fersah fersah geride bırakmıştı. Robert’ın söylediği bir şeye ya da mektuplarında yazdıklarına inandığım ve bunlara bel bağlayıp ümitlendiğim için kendimden *nefret* ediyordum ama ona inanmaya *o kadar* ihtiyacım vardı ki. Ne var ki ona her inandığımda o beni hayal kırıklığına uğratiyordu. Bana bunu yapma gücünü ona verdiğim için de kendimden *tiksiniyordum*. Her seferinde ümitleniyor ve Robert’ın içimdeki o ümit tomurcuğunu ayaklarının altında ezeceğini ya da onu koparıp bir başkasına vereceğini bile bile, ona değil de kendime *kızıyordum*.

Daha da kötüsü, bu ender ve aralıklı ziyaretlerini ne zaman yapacağını her zaman önceden bilmem mümkün olamıyordu. Beni güneşin altında çıplak ayakla, eteklerim belimde, başımda eski püskü hasır bir şapka, saçlarım açık, alı al moru mor, alnımda boncuk boncuk terlerle ve rengi atmış mavi elbisemin koltuk altlarında koyu renkli ter lekeleriyle belime kadar arpa başaklarının içine gömülmüş ya da elindeki hesap defteriyle koyunların kırılmasına nezaret eden ve benim gibi başını eğerek yün çuvallarını

sayan Ned Flowerdew’la gördüğünde, benim hiç hoşlanmadığımı bilmesine rağmen bırakmaya başladığı ipek gibi parlayan bıyıklarının altından görünen dudaklarındaki alaycı sırıtiş ve gözlerinde beliren o küçümseyici, kibirli ve sinirli ifade fark edilmeyecek gibi değildi.

Bazen de birileri koşup bana Robert’ın geldiğini haber veriyordu. Ben de, tıpkı birbirimize kur yaptığımız günlerde olduğu gibi çıplak ayak, etekleri belinde, kolunda az önce toplarken önlüğünü, dudaklarını ve parmaklarını boyayan yemişlerle dolu bir sepet olan bir köylü kızı gibi yemyeşil otların ve gökkuşağı rengindeki kır çiçeklerinin arasından telaşla koşarak onu karşılamaya çıkıyordum. Deriden yapılmış, sık binici kıyafetinin üzerinde bile altın düğmeler ve şeritler olan titiz kocam, beni gördüğü anda irkiliyor ve onu kirletmemden korkar gibi geriye çekiliyordu.

Ama ben onu görünce, yeniden yaşamaya başladığımı düşünüyor ve mutluluktan uçarak kendimi onun beni kucaklamak için açacağı kollarına atmak istiyordum, ta ki onun taş gibi göğsüne çarpana, sert ve küçümseyici bakışlarını görene, gözlerimden yaşlar fışkırana ve dudaklarımdaki gülücük donup kalana kadar...

Olan olmuştu; Robert’ın bana her baktığında çıplak ayak do-laşan, üstünde başında yemiş lekeleri olan o andaval ve delidolu kızın, saçlarını savurarak ve başındaki şapkayı bile düşürerek, kıpkırmızı olmuş yanaklarla nefes nefese ona doğru koştuğunu görür gibi olduğundan artık emindim.

Bu sahne onun zihninde artık sonsuza dek yer etmişti ve ben bunu asla değiştiremezdim. Pembe ipektan bir elbise giysem, parfümler sürsem, boynuma inciler taksam ve bukleli sarı saçlarıma pembe güller ve inciler taksam bile, onun üstü başı yemiş lekeli, çıplak ayaklı o hödüğü unutmaması mümkün değildi.

Zaman içinde, günlerimi sık giysiler içindeki bir leydi gibi, tembel tembel pencerenin önünde oturup nakışımı ya da kendimi geliştirmek için okumaya çalıştığı kitabı kucağımda unutarak

endişeyle kocamın atını dörtnala sürerek gelmesini beklemenin de bir yararı olmadığını anlamıştım. Kederim ne yaparsam yapayım, boynuma asılı bir taş gibi beni boğuyordu. Bu bekleme-ler, ümitlenmeler, özlem çekmeler ve endişelenmeler artık fazla gelmeye başlamıştı. O yüzden, öyle tembel tembel oturmaya da katlanamaz olmuştum. Tanrı'nın boş duranı sevmediği görüşüne inanarak büyümüşüm çünkü. Ayakta olmalı, karınca gibi çalışmalıydım. Kendimi çalışmaya kaptırdığım öyle anlar oluyordu ki her şeyi değilse bile bazı şeyleri unutuyordum. Şıralık elmaların toplanmasına ya da Pırto'nun tuzun ellerimi kabalaştırarak kıp-kırmızı yapmasına ve yeniden yumuşasınlar diye onları uzun bir süre boyunca sabunlu su içinde bırakmamı ve yatıştırıcı kremler sürmemi gerektirecek kadar mahvetmesine karşı çıkmasına rağmen etlerin kış için tuzlanmasına yardım ediyordum. Bazen de hizmetkârlarımızla omuz omuza verip, onlarla birlikte tahtadan yapılmış kocaman çekici olan bir yemliğin önüne geçiyor ve kararmış ve çürümeye yüz tutmuş elmalardan turşu için koruk suyu çıkarıyordum. Bunu yaparken gecenin sessizliğini bozan bir şimşek çaktığında yatağında hopleyan bir çocuk gibi aniden irkiliyor ve saatlerin Robert'ı bir saniye bile aklıma getirmeden geçip gitmiş olduğunu fark ediyordum. Bunlar benim en iyi günlerimdi ama Robert atının üzerinde apansız geldiğinde bu günler en kötü günlerime dönüşüyordu.

Gece karanlık bastıktan ve evdekilerin hepsi yataklarına girdikten sonra gelmesini daha çok istiyordum. Beni çarşafların altında cırlıçıplak ve saçlarım yastığın üzerinde dağılmış bir vaziyette onu beklerken bulmasını istiyordum. “Benim altın ve pembe renkli su mermerinden meleğim,” diyordu Robert o zamanlar bana, şehvet akan bir sesle fısıldayarak. Geceleri giydiğim ve her biri pembe ve beyaz renkli tül gibi ince dantellerden yapılmış olanlardan başlayarak, üstleri altın ve gümüş süslerle bezeli, değerli taşların renginde, kadifemsi kumaştan olanlara

kadar harika iç gömleklerim, geceliklerim ve üstlüklerim vardı ama ben çıplak yatmaktan hoşlanıyordum ve Robert'ın çarşafı kaldırdığında *asla* hayal kırıklığına uğramayacağını ve onun için her daim açık olan kollarıma atılacağını düşünmek bana heyecan veriyordu. Ama Robert o zamanlar bile, bana kur yapan o genç delikanlı gibi, o kadar sevgi dolu ve tutkuluydu ki içimdeki ümit hemen güçlü bir şekilde alev alıyordu; ta ki Robert o alevi söndürene kadar... Sonra da birtakım soğuk sözlerle bahaneler buluyor, kendini kaptırdığını, düşünmeden konuştuğunu söylüyor ve hiçbir erkeğin bunun için suçlanmaması gerektiğini ileri sürüyordu. Fark etmediği bir şey vardı –kim bilir, belki de fark ediyordu da umursamıyordu– o da şuydu: Ona anlatmaya *çok* çalışmışım, anlaması için gayret etmişim. Bana böyle davrandığı her seferinde ona güvenmem ve inanmam daha da zorlaşıyordu. Davranışları sabahdan akşama, iki günde, iki haftada ya da iki ayda bir değişecek idiyse, ben neye inanmam gerektiğini nasıl bilecektim? Beni serseme döndürmüştü ve kendimi sürekli olarak bir belirsizlik ve zihin karışıklığı içinde buluyordum. Bir körebe oyunu oynuyor gibiydim, sürekli olarak gerçeği bulmaya çalışıyordum. Ümidimi yitirmemeye çalışıyor ve bütün kalbimle ona inanmak istiyordum ama artık sözlerinin de bir ağırlığı kalmamıştı. Tutkusu ve verdiği sözler de benim için artık en küçük bir esintide bile uçup gidebilecek bir tüy kadar hafif ve önemsizdi.

Bir şeylerin değiştiğini ikinci sene bir keresinde beni görmeye geldiğinde anlamışım. Kollarına yapışmış, mutlu bir şekilde onunla birlikte merdivenden çıkmış ve yatağım –yatağımız– için yeni edindiğim yatak örtüsünden, perdeden ve karyola gölgesinden oluşan bahar yeşili fon üzerine binlerce düğünçiçeğinin işlendiği, sırmalı ipekten yatak takımımızı gururla ve heyecanla ona göstermiş ve, “Bu bize ilk kez seviştığımız günü hatırlatacak,” demiştim. Sonra da göğsüne yaslanmış ve ona beni yatağa koymasını ne kadar arzu ettiğimi göstermeye çalışmışım. Ama

Robert benden gına gelmiş gibi iç çekmiş ve kollarımdan kurtularak odanın diğer ucundaki ocağın başına çökmüş ve çamurlu çizmelerini çıkarmaya koyulmuştu.

“Benim herhangi bir şeyi hatırlamama gerek yok Amy!” diye adeta tıslayıp çizmesinin tekini gümüş mahmuzların şıkırdamasına ve birkaç parça çamurun da yerdeki kürk yaygının üzerine sıçramasına neden olacak şekilde yere fırlatmış, sonra da diğer teki çıkarmaya başlamıştı. “On yedi yaşındaki halimi nasıl unutabilirim ki? O zamanlar aklımla değil çükümle düşünüyordum! Seni samanların arasında becerip öylece bırakmam gerekirdi ama...” Öfkeli bir boğa gibi soluyup iç geçirdikten sonra, kendisini koltuğun üzerine attı ve gözlerini kapattı. Şiddet göstermemek için büyük bir çaba içindeymiş gibi, kolçakları tutan ellerini eklem yerleri beyazlaşacak kadar sıkıydı. Sonra yeniden derin bir nefes aldı ve gözlerini açtı. “Parmağında altın bir nişan yüzüğü var Amy; bununla yetinsen ve aslında unutmam gereken şeyleri bana hatırlatıp durmasan iyi olur. Bu arada, düğünçiçeklerinden *tiksiniyorum*; son derece sıradan çiçekler onlar.”

O anda başım şiddetli ve sert esen bir rüzgâra kapılmış bir rüzgâr fırlıdağı gibi dönmeye başladı ve nefessiz kaldım. Sanki mideme bir yumruk yemiştin. Buz gibi olmuştum ama aynı anda da alevler içinde yanıyor gibiydim. Hiçbir şey göremiyordum! Gözlerimin önünde sadece siyah değil, tüm renklerden benekler uçuşuyor ve görmemi engelliyordu. Yaşadığım dehşetin gözlerimi kör etmiş olmasından korkmuştum. Konuşamıyordum da! Robert’a neler hissettiğimi, bana bir şeyler olduğunu anlatamıyordum; boğazımın içindeki bir kapı sanki pat diye kapanmıştı ve karman çorman da olsa birtakım şeyler söylememi de engelliyordu. Robert dudaklarımın titrediğini ve gözlerimden yaşların aktığını görünce yüksek sesle lanet okudu ve çizmelerini yeniden giyerek, kapıyı da arkasında büyük bir gürültüyle kapatarak, fırtına gibi çekip gitti.

O gece daha sonra, yatağında tek başına, yatak örtüsünü başının üstüne kadar çekmiş, kederden yara olmuş gibi ağrıyan gözlerim ve boğazım şiş bir vaziyette ağlarken yanıma geldi ve beni öpücüklere boğdu. Kırlangıç yumurtası gibi masmavi renkli bir top ipekli kumaş ve yeni bir elbise yapmaya yetecek kadar metrelerce sarı dantel ve nakışlı süsler getirmişti. Özür diledi ve “benim o güzel kafamı yormamı gerektirmeyen” ve anlamam mümkün olmayan bir şey yüzünden canının sıkkın olduğunu, o yüzden öyle konuştuğunu söyledi. Sonra beni sırtüstü çevirdi, her yanımı öptü ve benimle öyle güzel sevişti ki bir öfke krizine yakalandığına, beni gerçekten üzmemek istemediğine, çok sevdiğine, hırsını onun nazını en iyi çekebileceğinden emin olduğu ve iyi zamanda da kötü zamanda da en çok güvenebileceğini bildiği hırsını çıkardığına ikna oldum. Onun öfkeli yumruğunun önüne çıkmış ve hak etmediğim bir darbe yemiştim.

Erkesi sabah uyandığımda Londra’ya gitmişti bile ama daha sonra bana yine üzerine altın sarısı çiçeklerin dokunmuş olduğu bir top sarı brokar kumaş ve yeşil kadife bir kutunun içinde bir yüzük gönderdi. Bu, pırlıl pırlıl parlayan sarı taşlardan, düğünçiçeği şeklinde yapılmış bir yüzüktü. Yanında da kocamın güzel elyazısıyla, zarif ve ağırbaşlı harflerle, siyah mürekkeple ve adeta dantel havası verilerek yazılmış bir not vardı:

Düğünçiçeği gelinimi seviyorum!

Bu yazıyı görünce, içimden bir ses öyle olmadığını söylese de, her şeyin yolunda olduğuna kendimi inandırmaya çalışmışım.

Kocamın her öfke krizinin peşinden yatakta tutkulu ve sevecen sevişmeler geliyordu ama bu artık onun her ziyaretinde tekrarlanan rahatsız edici bir rutin haline gelmişti. Gözlerim bu sevişmelerin artık hiçbir işe yaramadığı gerçeğini görmek istemiyordu. Bu, Robert’ın öfkeli mizacının sonuçlarına katlanmasını önlemek, benim gözyaşlarımı durdurmak, birlikte geçireceğimiz bir iki gün boyunca benim neşeli ve sakin olmamı sağlamak, ha-

yatı kendisi için de daha keyifli kılmak ve görevini yapmış olmanın mutluluğunu yaşamak için kullandığı bir yöntemdi sadece. İşini bitirdikten sonra yeniden atma atlayacak ve yeniden dörtlü Londra'ya dönebilecekti.

Babasının ona Holt yakınlarındaki Saxlingham Malikânesi'nin tapusunu verdiğini duyduğumda içimi kısa bir süre için yeni bir ümit dalgası kaplamıştı. Buranın bizim için uygun bir yuva olabileceğini düşünmüştüm ama Robert ben daha görmeden, bu evde oturmak yerine, orayı kiralamayı ve sonunda da satmayı tercih etti.

Babam bana asla, "Sana dememiş miydin?" deme nezaketsizliğinde bulunmadı. Tersine, Robert'ı saraydan kurtarmak ve onu benim özlemini çektiğim çocuklara sahip olalım diye evine geri getirmek için elinden geleni yapıyordu. Robert'ın kontluk bölgesinin şövalyesi yapılmasını sağlamıştı ve kendi sağlığı da iyi olmadığı için kendisine verilmiş olan bazı payeleri –idari bölge teğmeni ve Norfolk'taki Castle Rising'in zabıta ve yönetim sorumlusu– onunla paylaşma yoluna girmişti ama bütün bu kırsal payeler Kral Edward'ın Özel Danışmanı, Kral Sofrasının Onursal Et Kesicisi ve kraliyet ev köpeklerinin yetiştirilmesinden, eğitilmesinden ve bakımından, av partileri düzenlemekten ve krala ait av arazilerindeki geyiklerin her zaman sol sayıda olmasından sorumlu Geyikavı Başı payelerinin yanında önemsiz kalıyordu. Onun bu uğraşlarının içinde benim yerim yoktu; yapacak bir şeyler bulmaya çalışan, hep kocasının yolunu gözleyen ve onu her zaman özleyen yalnız bir kadındım.

Stanfield Hall'daki uzun kalışım bir nisan öğleden sonrasında Robert'ın deriden binici kıyafetiyle toz ve ter içinde, bir hışımla mutfağa girmesiyle sona erdi. Öyle bir fırtına gibi girmişti ki içeri, hepimizin korkudan nutku tutulmuştu. Beni yine gafil avlamış ve sanki ben de onlardan biriymişim gibi, aşçı ve hizmetçi kızlarla şakalaşırken ve dedikodu yaparken yakalamıştı. Yüzüm ter içindeydi, kollarımı dirseklerime kadar sıvamış, saçlarımı özensiz

bir şekilde toplamıştım. Önlüğümün üzerinde farklı farklı renklerden lekeler vardı. Her yanımız benim de şahsen toplanmalarına yardım ettiğim –çilek, kayısı, vişne, kiraz, dut, şeftali, ayva, erik, elma, kuru üzüm, ahududu ve armut gibi– meyvelerin kaynatıldığı devasa kazanlarla çevriliydi. Günlerdir tüm kış boyunca ekmek dilimlerinin üzerine sürüp, kendimizi Cennet'teymiş gibi hissettirecek ve dilimizin üzerinde kadife gibi kayacak reçeller ve marmelatlar yapmaktaydık.

Onu gördüğüm anda elimdeki kaşık yere düştü ve kısa süre içinde mutluluk sesine dönüşen bir şaşkınlık çığlığından sonra onun kollarına atılmak için bir hamle yaptım ama bakışlarını görürnce buz kesilip olduğum yere çakıldım.

İncinmiştim. Aniden durup, berbat göründüğümü düşünerek ıslak alnıma düşen bir saç tutamını geriye ittim, önlüğümü çözdüm ve onu bir top haline getirerek en yakınımnda durmakta olan hizmetçiye fırlattım.

“Kış mevsimindeki meyve ihtiyacımız için reçellerimizi ve marmelatlarımızı yapıyorduk,” diye izah ettim, başımla kaynamakta olan kazanları göstererek. “Şunlara bakar mısın Robert? Ne kadar güzeller, değil mi? Renkleri sıvı haline gelmiş değerli taşları gibi. Şu nane marmeladının rengi gibi bir yeşil gördün mü hiç hayatında?” dedim, o sabah doldurduğumuz ve masanın üzerine sıra sıra dizdiğimiz kavanozları göstererek.

“Ama bunlar değerli taş filan *değil*,” dedi Robert. Yüzünden düşen bin parçaydı. “Onları sadece önlüğündeki lekeler olarak taşıyabilirsin. Tatlarından ve pazarda satacak olduğunuzda elde edeceğiniz bir iki kuruştan fazla bir değerleri yok; o yüzden bu reçellerin ve marmelatların *en küçük bir şekilde* bile değerli taşlara benzediğini söylemen *külliyen* mantıksız ve yersiz. Böyle bir şeyi aklına bile getirmen gülünç!”

“Ö... ö... özür dilerim Robert,” dedim yavaşça ve başımı eğerek gözlerimi mutfakta ve yerler çamurluyken dışarıda giydiğim

deriden ve tahtadan yapılmış kaba saba ayakkabılara diktim. Kocamı üzdüğüm için ve onun da beni hizmetkârların önünde azarlaması yüzünden utanmıştım.

“Yukarı gel Amy,” dedi Robert kapıya doğru hamle yaparak, “ama *önce* kendine bir çekidüzen ver ve benim karımın olması *gerektiği* gibi ol. Ondan sonra konuşalım.”

Kuzu kuzu başımı salladım ve, “Olur Robert,” dedim.

Mutfaktan tam çıkarken aşçı elimi tuttu ve beni teskin etmek istercesine sıktı.

“Siz ona bakmayın Amy Hanım. Beyefendi ne dünürse düşünün, bunların hepsi de *çok* güzel. Bana sorarsanız, kış geldiğinde bir yakutum olmasındansa ekmeğimin üzerine kat kat sürebileceğim bir vişne reçelimin olmasını yüz kere tercih ederim. Kışın paranız varsa gidip bir yakut alabilirsiniz ama kışın vişne bulamazsınız. O yüzden de vişne, onun gibi pırıltılar saçmasa da yakuttan daha değerlidir diyorum ben. Ve siz de bu halinizle bile *çok güzelsiniz!* Hepimiz öyle düşünüyoruz!” Bu sözlerle diğer hizmetkârlar da koro halinde katıldılar ve, “Evet Amy Hanım, biz de öyle düşünüyoruz,” dediler.

Aşçıya gülümsedim ve ben de onun elini sıkarak yanıt verdim. Sonra diğerlerine gülümseyerek ve başımı sallayarak teşekkür ettim. Bu arada kocam, “Amy, geliyor musun?” diye bastırıp duruyordu. Eteklerimi toplayıp yıldırım gibi basamakları çıkmaya koyuldum ama tahta ayakkabılarımdan sesi onu yeniden öfkelen-dirmişti. “O çirkin şeyleri çıkar ayaklarından! Bir kadın koştuğunda at gibi sesler çıkarmamalı. Aslına bakılacak olursa, *gerçek* bir leydinin hiç koşturması gerekir! Bu ayakkabıları sadece tek seçenekleri çıplak ayak gezmek ya da paçavralar giymek olan köylüler giyer.”

“Tamam Robert!” dedim, nefesim kesilmiş bir şekilde ve merdiven sahanlığında ona yetiştim.

Onun sözünü dinleyip tahta ayakkabılarımı çıkardım ama

bunu yaparken dengemi kaybettim ve tırabzanlara tutunarak baş aşağı merdivenlerden yuvarlanmaktan son anda kurtuldum.

Robert alçak sesle sakarlığımıla ilgili bir şeyler mırıldanırken, birden belindeki hançeri kınından çekip çıkardı. Bana doğru geldiğini görünce yüreğim ağzıma geldi. Bir an için onun beni *hançerleyeceğini* sanmışım! Ama eğildi ve hançerinin ucuyla tahta ayakkabılarımın önce bir tekini, sonra diğer tekini kaldırdı ve pencereyi açıp sahanlığın ışıkla dolmasını sağladıktan sonra, “Bu saçmalığa artık bir son vermek gerekir,” diyerek onları dışarı attı.

Sonra hançerini yeniden kınının içine soktu ve aşçıya yıkanmam için yukarıya sıcak su getirmesini söylemeyi düşünüp düşünmediğimi sordu. “Bir leydi bütün gün sıcak bir mutfakta köle gibi çalıştığı izlenimi yaratacak şekilde kokmamalıdır,” dedi ısıırır gibi. Başımı utanç içinde eğdim ve koltuk altlarımdaki ıslak ve siyah lekeleri görmemiş olduğunu umarak ellerimi kollarımın altına soktum.

“Elbette Robert!” diyerek başımı salladım. Aslında ne aşçıya ne de başkasına sıcak suyla ilgili bir şey söylemiş değildim ama o anda söylemiş gibi yapmak daha doğrudu. Bir ara Pirtö’yla konuşur ve bu işi hallederdim.

Nitekim Pirtö’nun yardımıyla aceleyle bir banyo yaptım ve tüm vücudumu şişeden o telaşla bolca döktüğüm gül kokulu parfümle ovdum. Sinir uçlarım kovanlarına çomak sokulmuş arılar gibi vızıldıyor ve ben bu arada kocamın en çok hoşuna gidebilecek elbiseyi bulmak için çaresizce çırpınıyordum. Tam bir elbiseyi sırtıma geçirmiş ve odadan çıkmak için kapıya kadar yolu yarılardım ki gerisin geriye döndüm ve Pirtö’ya büstiyerimi çözmesini söyledim. Bir yandan çaresizce ağlıyor, bir yandan da çok güzel olmasına rağmen bu gülkurusu renkli damasko kumaşın ona tozu ve kiri hatırlatacağını düşünüyordum. Artık bir şey düşünecek halde değildim: onu mutlu etmek için çaresizlikten salakça işler yapıyordum. Sonunda, üzerine aşk düğümü motif-

leri işlenmiş, eteklerinde altın renkli danteller olan krem renkli satenden bir elbisede karar kıldım. Pirto'nun boynuma altın kalplerden oluşan bir gerdanlık takmasından sonra ben de sendeleyerek hafif ayakkabılarımı geçirdim ayaklarıma ve iki yandan fildişi ve kehribar taraklarla tutturulmuş olan ama kurusun diye sırtıma dökülmesine izin verdiğim ıslak saçlarımla nefes nefese kalarak kocamı bir eşin yapması gerektiği gibi karşılamak üzere yan odaya geçtim.

İçeri girer girmez onun kollarına atıldım ve yüzünü öpücüklerle boğdum. Robert'ın uşağı Tamworth de onu giydirme işini tamamlamak üzereydi. Birkaç başka hizmetkâr da suyun yanlardan taşmasını önlemek için bir küveti özenle tutmuşlar, ağır adımlarla dışarı taşıyorlardı. Kocamın üzerinde yeni bir binici kıyafeti ve ayaklarında da yeni bir çift, iyice parlatılmış deri çizme olduğunu görünce afalladım.

Yeni görüntüm hakkında tek bir söz etmeden, “Erkek kardeşim Guildford mayıs sonunda evleniyor,” diye başladı konuşmaya. “Eşimin törene katılmaması insanlara tuhaf gelebilir. O yüzden Amy, gözyaşları ya da herhangi bir tartışma istemiyorum. Sen de benimle Londra’ya geliyorsun.”

“Bir düğün mü? Büyük bir aile düğünü mü? Ah Robert, bu ne kadar heyecan verici bir şey! Ne kadar eğleneceğiz kim bilir!” diye bağırarak ellerimi kalbimin üzerine koydum. Kendi düğünümle ilgili tüm mutlu anılar bir anda gözlerimin önüne gelmiş ve bu büyük ve gürültülü şehre gitme fikrinin korkutuculuğunu bana unutturmuştu. “Gelin kim? Birbirlerine âşıklar mı? Onu uzun zamandan beri mi tanıyor?” Beni heyecanlandıran sorular tek tek dudaklarımdan dökülüyordu.

Robert elini kaldırarak beni susturdu.

“Gelin Leydi Jane Grey,” dedi ve kızın özelliklerini kısaca, “Sessiz sakın, melankolik tiplerden hoşlanırsan oldukça da güzel sayılabilir ama pek çok erkek onun gibi fazla bilgili olan iç etek-

lilerden hazzetmez. On beş yaşında, çille kaplı soluk tenli, kahverengi gözlü, kızıl kahverengi saçlı bir kız. Biraz kambur duruyor ve dik durması, başını dik tutması ikaz edilmezse sürekli olarak yere bakıyor, fısıltı halinde konuşuyor ve okuldayken ya da okullu olan kişilerle birlikte olduğu zamanlar dışında konuşmaktan korkar gibi, çekingen bir hali var. O zamanlar da aşırıya kaçarak adeta bir kaplan kesiliyor,” diye özetledi. Sesinin umursamaz ve küçümseyici tonundan, gelin adayından hoşlanmadığını anlamıştım.

“Ne var ki kız kralın kuzini ve tahta geçme ihtimali olan kişilerden biri; *bu da* onu ve bu evliliği *çok* önemli kılıyor Amy. Bu evlilik Dudleylere de çok fayda sağlayacak. Kim bilir, Guildford ile Jane’in çocuklarından birini ileride kral ya da kraliçe olma-yacağını kim söyleyebilir? Aile olarak, günün birinde Tudorların yerine İngiltere’yi yönetmesi muhtemel olan yeni bir hanedanın kurulmasının eşigindeyiz. Önemli olan da *bu* zaten. Bu evliliğin aşkla filan bir ilgisi yok, o yüzden Londra’ya geldiğinde aşkla ilgili cevherler yumurtlayan aptal bir ördek gibi davranma Amy; sana bu sözlerin için kimse madalya takmaz; düşük tabakadan olduğunu düşünürler ve bu da seni gülünç duruma düşürmekten başka bir şeye yaramaz. Ayrıca da kendimden düşük biriyle evlendiğimi ileri süren kişilerin eline de bir koz vermiş olursun. Böyle bir şeyi istemeyiz, öyle değil mi?”

Dudaklarım titremeye başlayınca beni teskin etmek için elini kaldırdı. “Bunları seni incitmek için söylemiyorum Amy. Maksadım seni eğitmek ve içinde bulunduğumuz durumu kavrayıp ona göre davranmanı sağlamak, çünkü sen saraydaki soylu kişilerin davranışlarına aşina değilsin. O konumda olanların hayatında aşk çok ender olarak önemli bir rol oynar. Onlar için aşk bir oyundur; spor yapmak, şiirler ve masallar okumak ve şarkılar söylemek gibi bir şeydir. Aşkın *gerçek* hayattaki yeriyle hiçbir ilgileri yoktur. Beni *anlıyorsun*, değil mi?”

Ama benim yanıt vermeme beklemek yerine, başıyla çalışma

masasındaki bir kitabın üzerinde durmakta olan şişkin bir para kesesini işaret etti.

“Uygun kıyafetler ve mücevherler edinmen için sana yeterince para bıraktım. Daha fazlasına ihtiyacın olursa, ne kadar gerekiyorsa al ve faturayı adamım Forster’a yolla. O halleder. Ama olur olmaz şeyler veya şunu ya da bunu beğeniyor muyum diye sormak için beni rahatsız etme; sen benim karımsın ve Londra’da itibarına önem veren hiçbir terzi, seni bu onurdan yoksun gösterecek bir şey dikme *cüretini* gösteremez; doğru kulaklara söyleyeceğim bir söz bile onu sonsuza dek mahveder. Sen de parasına filan bakma, iyi bir şeyler seç. Herkesin karımın ne kadar güzel olduğunu görmesini istiyorum, belki o zaman fikirlerini değiştirir ve benim sonuçta yanlış bir seçim yapmadığıma karar verirler. Seni hödük bir köylü gibi gösteren *her şeyden* kurtulmalısın. Bunun için sana bir de görgü kuralları kitabı getirdim; onu iyi oku.” Başıyla çalışma masasını işaret etti. “Eminim ki bilmediğin sürüyle sözcükle karşılaşacaksın; biraz geç kalmış olmakla birlikte bunları da öğrenmen gerek. Çok zorlanırsan Ned Flowerdew’a sana bir öğretmen bulmasını söyle. Babanın yaşlılık ve hastalık nedeniyle bu tür işlerle uğraşacak hali kalmamış; köyün delisi bile şu anda ondan daha akıllı... Ya da istersen annene söyle. Eğer yatakta şekerleme yemekten ve bütün gün ağrılarından sızılarından şikâyet etmekten biraz vazgeçebilirse, sana yardım edebilir. Senin için bir de burada on beş gün kalacak bir dans öğretmeni tuttum. Umarım onun burada kalmasını fırsat bilip, ayakların ağrısa da elinden geldiğince her gün pratik yapar ve kendine onun sonsuza dek kalamayacağını hatırlatarak burada olduğu her andan istifade edersin. Bu kişi sana en son dansları öğretecek ve eskileri de hatırlamanı sağlayacak; benim karım ağır ya da hızlı, eski ya da yeni, her dansı zarafetle yapabilmeli. İnsanların bana senin karın sadece hoplayıp zıplamayı gerektiren köy danslarını biliyormuş demesini istemem. Bayan Pırto için de bir leydinin hizmetçisine

uygun siyah kadifeden yeni bir elbise diktirdim. Ona sürekli gülümsemesi *gerektiğini* söylersin. Gülümserken de ağzını kapalı tutsun çünkü dişleri çok çirkin. Zamanı gelince seni alması için uygun bir vasıta göndereceğim. Sanırım en iyisi bir tahtırevan olur. Attan filan düşüp boynunu, kolunu ya da bacağına kırmanı istemem; kırık bir kol ya da bacak özellikle de bir kadında hiç hoş durmuyor; bir leydinin her bir hareketi zarif olmalı.”

Sözlerine son verirken bir yandan da eldivenlerini giyiyordu. Tamworth, binici kırbacını ve tüylü şapkasını uzattıktan sonra koyu kahverengi kadifeden ve deriden yapılmış kıyafetinin üzerinde saç ya da toz olmadığından emin olmak için Robert’ın etrafında dolanıp üstünü başını bir kere daha fırçaladı ve efendisinin başıyla onu onaylamasını bekledi.

“Ama daha şimdi geldin!” diye bağırdım. “Gitmiyorsun, değil mi? Gidiyor... *olamazsın!*”

Robert yanağıma aceleyle bir öpücük kondurdu. “Kalamam. Babamın bana Londra’da ihtiyacı var. Yapılacak çok iş var ve fazla vaktimiz yok. Buradan onun verdiği bir işi yerine getirmek için geçiyordum, geçerken de uğrayıp mektup yazmak yerine söyleyeceklerimi doğrudan sana söyleyeyim dedim. Mektuplarında hep beni ne kadar özlediğinden bahsediyorsun, böyle yaptığım takdirde senin de daha mutlu olacağını düşündüm. Bu arada, ne kadar çok parfüm sürmüşsün!” Burnunu kırıstırıp beni kendisinden uzaklaştırdı. “Git de yıkan Amy. Fransız fahişeleri gibi kokuyorsun! Beni hayal kırıklığına uğratma Amy. *Mükemmel* olmalısın. Anladın mı? *Mükemmel!* Bunu başaramazsan, Londra’ya bir daha gelemezsin; seni hayatının sonuna kadar bu köyde bırakırım; burada çürüyüp gidersin!”

Arkasından koşup kolunu yakaladım.

“Senin için yeterince iyi değilsem benimle neden evlendin?” diye sordum. Dudaklarım ve sesim titrediği ve gözlerim de yaşlarla dolduğu için kendimden nefret ediyordum.

“Şimdi bunlarla uğraşacak vaktim yok!” dedi Robert ve beni sabırsızlıkla ittirerek merdivenlere doğru ilerledi. “Yüce Tanrım, bu dünyada bir kadının gözyaşları gibi insanı sinirlendiren bir başka şey yoktur herhalde! Eminim ki Cennet’te de Cehennem’de de yoktur!”

Sonra da çekip gitti. Ocağın yanma çöktüm. Onun sıcaklığı bile Robert’ın kollarında bulmayı umduğum sıcaklığın yanında sönük kalıyordu. İçimden bir ses, *Keşke buraya gelmek yerine bana bir mektup gönderseydi*, diyordu. İki satırlık bir mektup bile benim canımı bu kısa, korkunç ve kaba buluşmadan daha fazla yakmazdı. Çalışma masasının üzerine benim için bıraktığı içi para dolu keseye ve görgü kuralları kitabına baktım ve bir anda içimden, *Keşke burada olsaydı da bir cesaretle bunları onun kafasına fırlatsaydım*, diye geçirdim. Kocamın bana en son ne zaman “seni seviyorum” dediğini hatırlayamadığımı fark ettiğim anda gözlerimden yaşlar fışkırdı. Bu gelişinde de bana en küçük bir güzel şey söylememişti.

Kederimi hazırlıklara, yeni elbiseler sipariş vermeye ve bunların provalarına odaklanarak unutmaya çalışıyordum ama Londra’ya gitme düşüncesi bile beni dehşete düşürüyordu. Robert bizim orada evlenmemizi istemişti ama ben öyle ağlamış ve öyle direktmişim ki sonunda köy düğünümüzün olabildiğince şatafatlı olması şartıyla bana boyun eğmişti. Londra’ya son kez beş yaşındaki küçük bir kızken gitmişim ve oradaki gürültüler, pis kokular, bağırان çağırان, koşuşturan insanlar, kısacası her şey benim bildiğimden öyle farklı ve ürkütücüydü ki bir mücevherci dükânına yaptığımız ve babamın bana altın yaldızlı bir kafes içinde çok güzel sarı bir ötücü kuş aldığı kısa ziyaretin dışında tüm gezi boyunca ağlaya ağlaya bitap düşmüştüm. Sonunda babam benim hastalanacağımdan korkmuş ve geziyi kısa kesip beni aceleyle geri getirmişti. O zamandan beri de oraya ayak basmamıştım ve

basmayı da istemiyordum. Dilediğim her şeyi köye getirtebiliyordum ve saray hayatı bana çekici gelmiyordu. Çoğu genç kızın tersine, nedime olmak gibi bir hayalim hiç olmamıştı ve köydeki bir malikânenin hanımı olmayı tercih ediyordum. Ama bu sefer durum farklıydı, oraya *gitmeliydim*; kocamı hayal kırıklığına uğratmamalıyım. Londra'ya gitmeli, benimle gurur duymasını sağlamalı ve onun kendinden düşük bir kadınla evlendiğini düşünen herkese benim de bir leydi olduğumu ve Dudley ismine layık olduğumu göstermeliydim.

Terzim, Bay Edney, Londra'dan gelirken hayatımda görmediğim kadar güzel kumaşlar getirmişti. Benim için diyeceği elbiselerle ilgili çok güzel fikirleri de vardı. Getirdiklerinin arasındaki olgun şeftali renkli parlak saten kumaşın tamamını sarı gül motifleriyle işlemeyi düşünüyordu; gri mavi tonlu gümüş şanjanlı brokar kumaştaki zarif çiçekleri de emrindeki terzilere kum incileriyle, minik elmaslarla ve safirlerle belirgin hale getirmelerini söyleyecekti. Bir de –‘mahcup hanım rengi’ ismini verdiği pembe ton karışımı– ten renginde damaskodan bir kumaş vardı ki onun için de, “Ne olursa olsun, bir genç kızın utandığında yüzünün aldığı renk gibi asla olamaz,” diye de bir açıklama yapmıştı. Bunların dışında elbette, her bir elbiseye uygun Fransız kapüşonları, terliğımsi ayakkabılar, yelpazeler, çoraplar, pelerinler ve eldivenler olacaktı. Bay Edney ayrıca her bir kıyafete uygun mücevherlerin tedarik edilmesiyle ilgili olarak da beni temin etmişti; kendisi şahsen bu konuyla ilgilenecek ve “bu elbiselerin ve mücevherlerin birbiriyle Cennet'teki bir evlilik gibi uyumlu olması” için elinden geleni yapacaktı! Daha sonra üstü çam kozalakları ve nar motifleri şeklinde sırmayla gösterişli bir tarzda işlenmiş olan yeşil renkli parlak satenden bir kumaş gösterdi ve bunu zerbaftan bir iç eteğinin ve ona uygun manşonların üzerine giyilebileceğini söyledi. Çıplak boynuma da bu kıyafetle birlikte ender bulunan koyuluktaki yeşil zümrütlerden bir gerdanlık takacaktım. Bay

Edney'nin bu kıyafetle "ay ve güneş kadar" çeliştiğini söylediği –üzerine gümüş renkli enginarların işlenmiş olduğu soluk söğüt yeşili rengindeki ipek bir kumaştan dikilecek olan– kıyafet de, yine gümüş renkli bir iç eteğinin üzerine giyilecekti. Bu arada, görmem için bana çok hafif bir pembe ton içeren, bronz renk ile kahverenginin karışımı olan ve 'at teni' ismi verilen yeni bir renkten yapılmış bir kumaş da getirmişti. Bay Edney bu kumaşı gösterişli, pembe renkli bir ceketle canlandırmayı düşündüğünü ballandıra ballandıra anlattı ve toplarım açarak kumaşları gözlerimin önüne serdi. "Sör Robert," dedi, "atları çok sevdiği için sizi bu kıyafet içinde görünce bayılacak! Bunu söylemeye cüret ettiğim için beni bağışlayın leydim ama bu kıyafeti lordumuzla birlikte olduğunuz gecenin sabahında erken kalkmanız gerektiği vakit asla giymeyin çünkü sizi görenler geceyi uykusuz geçirdiğinizi, nasıl söylesem, yani hırpalandığınızı hemen anlarlar." Öyle günlerde ihtiyacım olur diye daha göz alıcı bir renk olan tavus kuşu mavisi tonunda satenden bir elbise dikmeyi düşünüyordu. Bu elbisenin 'virli' ismini verdiği çok koyu yeşil tonunda, o güne kadar hiç kullanmadığım kadar uzun bir kuyruğu olacak, tavuskuşu tüyleriyle ve siyah kehribar taşların ve elmasların işli olduğu dantel saçaklarla daha da gösterişli bir hale getirilecekti. Bay Edney bu kıyafetle birlikte tavuskuşu tüyüyle süslü bir başlık takmamı ve Londra'da bir maskeli baloya gitme olasılığına karşı yanımda bir maske ve tavuskuşu tüyünden bir yelpaze taşımamı da söyledi ve böylesine dramatik bir kıyafetin bir maskeli balo için son derece uygun düşeceğini ekledi. Yolculuk içinse, daha sade ama fare gri-si renginde uzun bir etek ve gri incilerden düğmeleri ve gümüş renkli dantel ve işlemeleri olan parlak bir ceket tarzında şık bir şey düşünüyordu. Saçıma gümüş renkli bir file içine alacak, gümüş şeritleri olan gri deriden eldivenler takacak ve bunlara uygun bileklerime kadar gelen püsküllü botlar giyecektim. Bu kıyafeti, birkaç dizi gri renkli inciden oluşan bağcıkları çenemin altında

birleşen tüylü, küçük ve yuvarlak bir şapka taçlandıracaktı. Gerçi bu bağcıkların sallanırken çıkardığı çıtır çıtır sesler benim *son derece* canımı sıkıyordu ama hislerini incitmemek için bunu Bay Edney'ye söylemedim. Son olarak da ata binmeyi isteme olasılığına karşı altın düğmeleri ve hafiften pas rengini hatırlatan bakır kırmızısı, tüylü bir şapkası olan bir binici kıyafeti hazırladı. Benim için seçtiği kalp şeklindeki altın düğmeleri görünce gülümse-dim. Şapkamın üzerindeki sarımsı kahverengi benekli tüyleri bir arada tutmak için kullanılan garnetle bezeli toka da aşk düğümü şeklindeydi.

Bay Edney'yle birlikte çok eğlenceli vakit geçirdik; son derece neşeli, canlı ve dedikodu yapmayı ve kadınlar gibi güzel elbiseler giymeyi seven, ufak tefek bir adamdı. Öyle ki bazen onun gerçekten bir erkek olduğunu unutuyordum; onunla konuşmak ve ona açılmak bana *öyle* kolay geliyordu ki... Çıplak başını çevreleyen kırılaşmaya yüz tutmuş siyah saçlarıyla Londra'nın peşinden koşulan terzilerinden çok, insanların gidip günah çıkardığı kısa boylu, halim selim keşişlerden birine benziyordu ama elma yanakları ve her an gülümseyen yüzü onu rahiplere özgü ciddiyetten uzaklaştırıyordu. *Öyle de* nazik bir insandı ki! Diktiği her elbise bir başyapıtı adeta; hiçbir işi "aceleyle, düşünmeksizin ve yalapaşpa" yapmıyordu bir kere. Eserinin onu giyen kadının üzerinde her açıdan mükemmel durmasını istiyordu. Ona basit bir fikir vermek, örneğin *kelebek* gibi bir sözcük bile söylemek yetiyordu; hayal gücü hemen kanatlanıp uçmaya başlıyor ve sonuç da harika bir dikiş ve nakış mucizesi olarak gözler önüne seriliyordu.

Ama Bay Edney'nin benim için diktiği elbiselerin içinde –bu arada bunların oldukça çok sayıda olduğunu söylemem gereken çok bana Robert'la yeni evliyken Hemsby'de geçirdiğimiz o değerli haftaları hatırlatan ve üzerinde gümüş ve altınla işlenmiş deniz kabuğu motiflerinin olduğu yeşilli ve beyazlı ipek elbiseyi seviyordum; bu elbisenin eteklerindeki altın ve gümüş renkli

dantellerde de deniztarağı motifleri vardı. Bana en çok keyif veren şey de dilediğim zaman elbisenin altına giyebileceğim deniz kabuğu pembesinden bir iç eteğinin ve manşonların olmasıydı. Bunlara da midye kabuğu motifleri işlenmişti. Bu üç renk –deniz yeşili, deniz kabuğu pembesi ve beyaz– birbirini harika bir şekilde tamamlıyordu. Bay Edney’yle birlikte sıkı bir şekilde çalışan –ve Londra’da yan yana olan dükkânlarının üstündeki bir dairede onunla birlikte kalacak kadar sıkı fıkı arkadaşı olan– bir mücevherci de bana bu kıyafetle birlikte takmam için aralarına midye kabukları şeklinde altın süsler olan birkaç dizi inci getirmişti. *Öyle* heyecanlanmıştım ki... Sadece çeyizimde bu kadar yeni ve güzel elbisenin olabileceğini düşünmüştüm hep. Ama bunlar... bunlar ikinci bir çeyiz gibiydi ve Robert’ın beni bunların içinde görmesi için sabırsızlanıyordum.

11

Amy Robsart Dudley

Durham Malikânesi, Strand, Londra

Mayıs 1553

Londra'ya giderken tüm yol boyunca heyecandan midem bulanmıştı. Tahtirevanı taşıyanlara pek çok kez, “Durun!” diye bağırmış ve Pirtto saçımı arkamdan tutarken ben de başımı dışarı sarkıtarak yola kusmuş ya da kendimi aşağı atarak çalıların arkasına geçmiş ve kirlenmesin diye eteklerimi toplayarak midemde bir şey kalmayana kadar, içimde ne var ne yoksa çıkarmıştım.

Şehre girerken elinden geldiğince beni rahatlatmaya çalışan Pirtto'ya korku içinde sokulmuş ve perdelerin arkasına saklanmıştım. Perdelerin arkasında pusuda bekleyen tehlikelerin, gürültülerin ve kötü kokuların her an farkındaydım. Seyyar satıcılar mallarını bağıra çağıra satmaya çalışıyorlar, yankesiciler, dilenciler ve muhabbet tellalları, güpegündüz ve uyanık olmama rağmen bana kâbusları yaşıyorlardı.

Bu arada başımı kucağına koyduğum Pirtto saçlarımı okşuyor ve hiç durmadan, “Bir şey yok tatlım, Pirtto burada; sana hiçbir şey zarar veremez,” diye fısıldıyordu.

Gideceğimiz yere yaklaşırken dik bir şekilde oturup gözyaşlarımı sildim. Pirtto da saçlarımı düzeltti ve onları gümüşümsü gri

renkli filenin içine soktu. Şapkamı giydirdi. Tahtırevanın perdesini aralayıp dışarıdaki dünyaya tedirgin bir bakış attım. İnsanların Londra gibi bir yerde neden yaşamak isteyebileceklerini bir türlü anlayamıyordum. Şehirdeki bu çınlama seslerini, telaşeyi ve pis kokuları nasıl oluyor da kırsalın temiz ve taze havasına, mavi göğüne ve ülkenin en güzel zümrütleriyle bile yarışabilecek kadar yeşil olan çimenlerine tercih edebiliyorlardı? Ya mücevherler gibi parlak ve canlı renkleri olan kır çiçeklerinin yanında, saray kadınlarının ve erkeklerinin o kadar değer verdiği o soğuk ve erimeyen buz gibi olan elmaslara ne demeliydi? Ben hayatımda bir zerrinin canlılığına ve parlaklığına sahip olan değerli bir taş ya da bir menekşenin yarısı kadar bile soylu bir mor rengi olan bir ametist veya bir kardelen gibi mükemmel olan bir inci tanesi görmemiştim. Onları düşünmek bile benim ev hasreti çekmeme neden oluyordu. Çiçeklerin arasında yatmaktan hoşlanıyordum; hiçbir kuştüyü şilte, hoş kokulu çarşaf ya da kadife yatak örtüleri bana onlar kadar huzur vermiyordu. Çiçeklerden oluşan bir yatakta yatmak Tabiat Ana'nın gerdek çardağında yatmak gibi bir şeydi benim için.

Dudleylerin Strand, Londra'daki muhteşem şehir evine vardığımızda ve ön taraftaki basamakların her iki yanında ellerinde tırtıllı birer asayla durmakta olan, gri taştan yapılmış bir çift vahşi ayının arasından geçtiğimizde sinirlerim harap bir vaziyetteydi ve ben de her an havlu atacak durumdaydım. En küçük bir esintide dahi dağılabilirdim: tek bir nefes bile beni bir toz zerresi gibi oradan oraya savurabilirdi. Basamakların, onlara ayak basmaya layık olmadığım için ayağımın altından kayacağından korkuyordum. Kendimi herkesin parlak ipekli kumaşlardan ve mücevherlerle bezeli parlak saten elbiseler içinde olduğu bir balo salonuna girmek üzere olan yağlara bulanmış, kirli ayaklı, paçavralar içindeki bir bulaşıkçı kız gibi görüyordum. Buraya ait olmadığımı ve ne yaparsam yapayım burada yaşamakta olan insanları hayal kırıklığına uğratacağımı biliyordum.

Robert'ın en sevdiği ablası olan Mary ve annesi beni soğuk ama nazik bir şekilde karşıladılar ve güzel elbiseleri kırılganlığına diye dikkatlice sarılıp, dudaklarını hemen hemen değdirmekten her iki yanağımdan öptüler. Sanki ben cüzamlıydım ve bana dokundukları anda hastalık kapacaklardı.

Bana odamı göstermelerinden ve oraya doğru gitmemizden önce beni çok şaşırtan bir şey oldu. Merdivenin başında iki adam duruyordu. Bunlardan kır saçlı olanın uşaklardan biri olduğu belliydi. Üzerinde, kolunda tırtıklı bir asa tutan ayı motifi aile arması olan mavi renkli bir üniforma vardı. Diğeriyse, on yedi yaşlarında, sırmalı brokar bir ropdöşambr içinde güneş gibi parlayan, nefes kesici bir Adonis'ti. Altın renkli terliklerinde, ortalarında elmas motifleri olan kocaman rozetler vardı ve altın sarısı saçlarını minik saç kıvrıma bezleriyle sarmıştı. Uşak, üzerinde şuruba bulanmış ve üstüne cömertçe şeker serpilmiş, incir şekerlemesi olduğunu anladığım bir tepsi tutuyordu.

Öfkeli genç güneş tanrısı aniden, “*Seni sersem!*” diye bağırıp tepsinin altına öyle bir vurdu ki kendimi merdivenin aşağısında beklerken bir anda bir incir şekerlemesi yağmurunun altında buldum. “Bunlar incir şekerlemesi salak! Güzelliğini koruması için benim yüzüme *yeşil* incir sütü sürmem gerek! Ve nasıl olur da bana gümüş tepsiyle servis edebilirsin? Ben en iyisine layığım! Altın tepsi isterim! Guildford’a altın yakıştır! *Altın!*” Ayağının bütün gücüyle uşağın ayak parmaklarına bastı, sonra da başını geriye atarak, kulak zarlarımı bir iğne gibi deleceğini ve *patlamalarına* neden olacağını sandığım tiz bir sesle, “ANNE!” diye böğürdü.

“Evet canım!” dedi Leydi Dudley ve nefes nefese eteklerini toplayarak bir çırpıda basamakları çıkarak oğlunun yanına geldi. Bir yandan da korsesi çok sıkılmış gibi böğürlerini tutuyordu.

İki hizmetçi sessizce gelip etrafımdaki incir rezaletini temizlemek için eğilirken ben şaşkınlıktan yıldırım çarpmış gibi öylece

kalakaldım. Demek Robert'ın evlenmek üzere olan en küçük erkek kardeşi Guildford buydu...

"Bu adam yetersizin teki!" diye bağırdı Guildford, uşağa tehditkâr bir tavırla parmağını sallayarak. "Derhal işten atılmasını *emrediyorum*. Para filan ödemedен sokağa atın onu. İyi referans da vereyim demeyin sakın. Bu adam azılı mahkûmlara yulaf çorbası bile servis edemez. Yeni bir uşak istiyorum!"

Leydi Dudley uşağa özür diler gibi gülümsedi ve, "Oğlumu duydun John," dedi.

"George, hanımefendi," diye düzeltti uşak. "Sanırım benden önce bu görevde bulunan kişinin ismi John'muş."

"Hayır, onun ismi Thomas'tı," diye araya girdi Mary yardımcı olmak için. "John ondan öncekiydi. Hani Mark'tan hemen sonra gelen."

"İsminin ne olduğu umurumda bile değil!" diye kesti Guildford. "Babam nerede? Benim derhal yeni bir uşağa –yüce bir lorda hizmet etmesini bilen birine– ihtiyacım var. Bu adam bir tabak inciri servis etmesini bile bilmiyor!"

"Baban sarayda canım," diye izah etti nazikçe Leydi Dudley ve Guildford'ın alnını onu hem güzel hem de çirkin gösteren isyankâr kaşlarını düzeltmek istemiş gibi şefkatle okşadı. "Zavallı kral çok hasta..."

Guildford'ın yüzü ilgiyle aydınlandı. "Kral ölürse onun uşağını ben alabilir miyim?"

"Neden olmasın?" dedi Leydi Dudley. "Bunun *mükemmel* bir fikir olduğunu düşünüyorum. Adam nasıl olsa iş arıyor olacak... Ama canım oğlum, şimdilik Michael'la idare etmeye bakalım..."

"George, hanımefendi," diye düzeltti uşak.

"Pekâlâ anne." Guildford amacına erişememiş olmanın verdiği kederle içini çekti. "Orada dikilmiş ne yutkunup duruyorsun beyinsiz! Git bana biraz incir getir. *Yeşil* olanlardan! Sonra onların sütünü sık ve yüzümü o sütle silerek masaj yap. Ama önce

git de banyomu hazırla!” Böyle dedikten sonra kendi etrafında döndü ve muhtemelen odasına gitmek için sinirli sinirli yürümeye başladı.

“Peki lordum.” Uşak iç çekerek darağacına giden bir mahkûm gibi onun peşinden gitti. “Banyonuz için eşek sütü mü istersiniz yoksa gül suyuyla karışık çilek ezmesi mi?”

“Eşek sütü, seni eşek!” diye bağırdı Guildford ve kapıyı çarptı.

“Guildford’ı bağışlayın,” dedi Leydi Dudley basamaklardan inerken, “sadece biraz asabi. Her zaman çok naziktir ve öyle duygusal bir çocuktur ki... Daha önce hiç damat olmadı ki! Benim küçük altın kuşum yuvadan uçacağı için tedirgin!”

“O... o... o hep...böyle midir?” diye sordum kekeleyerek.

“Ne demek istiyorsun?” Kocamın sesini duyunca öyle şaşır-dım ki ona doğru dönerken ayaklarım birbirine dolandı ve düş-meme ramak kaldı. Kocam ve babası tam arkamda duruyorlardı. Anlaşılan onlar da ben yukarıda olan biteni seyrederken gelmiş-lerdi. “Hizmetkârlar görevlerini doğru düzgün yapmadıklarında, onları azarlayarak ikaz etmek gerekir. Bunu, eminim sen de bili-yorsundur Amy.”

“Sevgili gelinim,” diye girişti yeni unvanı Northumberland Dükü olan Warwick Kontu ama sesinden onun için hiç de ‘sevgili’ olmadığını belli oluyordu. “Elbisende *lekeler* olduğunun farkın-da mısın? Omuzlarındakiler... *şeker* mi? Robert karına buranın bir köy değil, Londra olduğunu söylemelisin. Paçoz ve bakımsız görünmemek için elinden geleni yapmalı. İnsanlar böyle şeylere çok dikkat ediyor ve gördüklerini de hiç unutmuyorlar. Dudleyler pasaklı kadınlarla evlenmezler. Dudley olarak doğmuş ya da ev-lilik yoluyla Dudley olmuş kadınlar da üstleri başları böyle lekeli olarak uluorta dolaşmazlar.”

Fare grisi kadifeden yolculuk kıyafetime bir bakış attım ve tatlı incir şurubunun üstlüğümden ve eteğimden boydan boya irili ufaklı sürüyle leke bıraktığını görerek dehşete düştüm.

“Ö... özür dilerim,” diye kekeledim, gözlerimde yaşlarla. “O... oğlunuz... G... Guildford... incirler... yani...” diye açıklamaya çalıştım. Kıpırmızı olmuşum. Bu arada Robert, hayal kırıklığını yansıtan bir ifadeyle omuzlarımdaki toz şekerleri silkeliyor ve yukarıdan uçup gelen bir inciri şapkamın üzerindeki beyaz ve gri tüylerin arasından çıkarmaya çalışıyordu.

“Guildford ne iyi etmiş!” diye bağırdı düğ küçük oğlunun bahsi geçince ve bizi salona doğru yönlendirirdi. Sonra endişeyle karısına döndü ve, “Ama şekerim,” dedi, “misafir geldiğinde içecek bir şeyler ikram etmesini uşaklarına söylemesini *öğretmelisin* Guildford’a. İyi bir ev sahibi olmak istediğini biliyorum ve uşaklar da zaten bu iş için burada değiller mi?”

“Elbette hayatım,” dedi Leydi Dudley ve görevlerini bilen iyi bir eş olarak itaatkâr bir tavırla başını salladı. “Ama Guildford’ın nasıl olduğunu sen de *biliyorsun*...”

“Evet,” diyerek onayladı düğ. “Son derece nazik, düşünceli ve cömert bir çocuktur o.”

Leydi Dudley şaşırdığını görünce –zira kulaklarıma inanamıyordum– hemen açıklama yapmaya girişti. “Bütün çocuklarımızı çok severiz elbette ama... Guildford onların en küçüğü, o yüzden hepimiz onun üzerine titreriz.”

Tam o sırada, başında hâlâ saç kıvrıma bezleri ve üzerinde de ropdöşambri olan Guildford bir imparator edasıyla içeri girdi. Anlaşıldığı kadarıyla banyo yapmayı ve yüzünü incir sütüyle silmeyi şimdilik ertelemişti. Şamar oğlanına çevirdiği uşağı da elbise eteği tutmakla görevli biri gibi ona adeta yapışık bir şekilde hemen peşinden geliyordu.

“Baba, kral ölmedi mi hâlâ? Yeni bir uşağı ihtiyacım var!” dedikten sonra aniden uşağı döndü ve biçare adamın ayak parmaklarına olanca gücüyle basarak, “Ne dikilip duruyorsun öyle?” diye bağırdı. “Karnım aç; git bana biraz incir getir! Hemen *şimdi*!”

“Elbette lordum,” dedi bıkkın uşak iç çekerek ve çok kısa bir

süre sonra, Guildford kral öldüğü takdirde onun uşağını almak istediğini babasına anlatırken bir tepsi yeşil incirle birlikte geri geldi.

“Sen beni hasta etmek mi istiyorsun? Sen beni öldürmek mi istiyorsun? İtiraz edeyim deme sakın, bunu istediğini *biliyorum!*” diye haykırdı öfkeyle Guildford zavallı adamın üzerine yürüyerek. “Ben bunları yiyemem! Bunlar *yeşil!* Ben incir şekerlemesi istiyorum ve *hemen şimdi* istiyorum!” Böyle dedikten sonra tepsiye bir kez daha altından vurdu ve incirler bir kez daha oraya buraya saçıldı.

Birden kendimi kaybettim ve sözcükler bir anda ağzımdan adeta uçarak çıkmaya başladı. “Hepiniz kör ve sağır mısınız yoksa sadece deli mi? Guildford benim *bugüne* kadar gördüğüm en nefret dolu, terbiyesiz, şımarık, iğrenç ve nankör çocuk! Onun uşağıyla konuştuğu tarzda, ben köpeğimle bile konuşmam! Benim oğlum olsaydı onu süpürgeyle döver, dilini tutmayı ve uygar bir beyefendi gibi davranmayı öğrenene kadar kilere kilitler ve sadece yemek artıklarından yemesine izin verirdim!”

Leydi Dudley minik bir çığlık attı ve bayılmak üzereymiş gibi bir havayla kocasına yaslandı. Mary, Robert ve babaları başka bir dünyadan gelmişim gibi bakıyorlardı bana. Guildford’ın da gözleri birer hançer olsaydı beni çoktan kıyma haline getirmiş olurdu!

Sessizliği ezik uşak bozdu. “Beni kırbaçlasalar da bu söylediklerinizin tümüne katılıyorum. Tanrı sizi korusun hanımefendi!” diyerek önümde eğildi ve, “Burada bulunduğum bir hafta boyunca bu evde birinin söylediğini duyduğum en dürüst ve mantıklı sözler bunlar,” dedi ve Leydi Dudley’nin de önünde eğilerek, “Beni atmanıza gerek yok leydim,” diye devam etti, “kapının nerede olduğunu biliyorum.” Böyle dedikten sonra da arkasını dönüp odadan çıktı. Guildford bir anda neye uğradığını şaşırdı ve sessizliği delen hıçkırıklara boğuldu.

“Beni *bırakamazsın! Bırakamazsın!* Uşağım olmazsa ben ne yaparım? Nasıl yaşarım? Bir uşağım olmazsa ölürüm. Bunu *biliyorum!* Bu saç kıvrıma bezleri çok sıkı; başımı ağrıtıyor ve ken-

dim çıkaramıyorum onları!” Ağlayarak kendini ocağın yanındaki sedirin üzerine attıktan sonra da başını kırmızı kadife yastıkların içine gömdü. Bu haliyle hayatının aşkını kaybetmiş birine benziyordu. Dilimi yutmuştum. O güne kadar böyle davranan bir oğlan çocuğu bile görmemiştim ama burada bu gencin artık yetişkin bir erkek olduğunu varsayıyorlardı.

“Ağlama bir tanem!” diye yalvardı Leydi Dudley ve sarılmak için ona koştu. “Annesi ve Mary ablası zavallı Guildford’ın o lanet olası bezleri çıkarmasına yardım edecek. Sana yeni bir uşak da bulacağız, merak etme...”

“Ben kralın uşağını istiyorum!” diye bağırdı Guildford.

Dük, “Bak, oğlum...” diyerek telaşla onun yanına geldi ve sakinleştirmek için sırtını sıvazlayarak, “kral şu anda *çok* hasta ve uşağına ihtiyacı var ama...”

“*Bana ne!* Kralın uşağını almazsam asıl ben hastalanacağım ve belki de öleceğim. Hayatınızın güneşi de benimle birlikte sönmüş olacak ve hepiniz bana karşı bu kadar gaddarca davrandığınız için çok pişman olacaksınız! Zaten beni kimse sevmiyor!” Sonra herkesin dönüp bana bakmasına neden olacak şekilde parmağını sallayarak, “O da,” dedi, “benim süpürgeyle dövülmem gerektiğini söylüyor!”

“Ne yaptığını gördün mü şimdi!” dedi Leydi Dudley, bakışları ağzından alevler çıkan bir ejderhanınki gibiydi. “Guildford’ı üz-dün!” Öyle bir söylemişti ki bu sözleri, duyan da tam orada kanlı bir cinayet işlemiş olduğumu sanırdı.

“Robert,” dedi dük suratını ciddi şekilde asarak, “karın bir baş belasından başka bir şey değil. Guildford’ı süpürgeyle dövmek, öyle mi? Belki o cahil ve iyi yetiştirilmemiş köylüler öyle yapabilirler ama işler Londra’da böyle yürümüyor. Bizim gibi uygar ve soylu kişiler öyle davranmazlar. Ayrıca Guildford öyle hassas ve duyarlı bir çocuk ki...”

“Robert, orada öyle dikilip durma,” dedi Leydi Dudley telaşla,

hıçkırarak ağlamakta olan en küçük ve en sevgili oğlunun üzerine eğilip sırtını okşarken. “En iyi koşan atını al ve gidip Doktor Carstairs’i bul. Tanrı aşkına, *acele et!* Bir de eczacı getir! Böyle devam ederse zavallı küçüğüm hasta olacak! Ah Guildford, Guildford, benim canım, bir tanecik oğlum, *lütfen* ağlama! Seni süpürgeyle dövmek isteyen yok ve ben, baban ya da ağabeylerin hayatta olduğumuz sürece kimse sana böyle korkunç bir şey yapamayacak! Biz hepimiz seni seviyoruz ve senin saçının bir teline bir zarar gelmesindense hayatımızı bile seve seve veririz!”

Robert telaşla ahırlara gitmek için davrandı ve yanımdan geçerken bana öfkeli bir bakış attı. “Buraya geldiğin daha bir saat bile olmadı ve kardeşimi hasta, annemle babamı da rencide ettin!”

Salondan çıkarken ağabeyi Ambrose içeri girdi. Anlaşılan Guildford’ın hıçkırıklarını o da duymuştu. “Guildford’ın canını kim sıktı böyle?” diye sordu, bu tür olaylarla sıklıkla karşılaştığını gösteren bir edayla. “Yine uşaksız mı kaldı?”

“Ambrose, Tanrı’ya şükürler olsun ki geldin! Guildford *çok* üzgün... Evet, uşağı onu bıraktı... *yine!* Ve Robert’ın aptallık ederek evlendiği şu korkunç, cahil köylü kızı da onun süpürgeyle dövülmesi ve kilere kilitlenip yemek artıklarıyla beslenmesi – buna beslenme denirse tabii– gerektiğini söyledi. *Yemek artıkları!* Ah, benim *canım* oğlum!”

Guildford’ı korumak istercesine göğsüne bastırdı ve sonra aniden kızına dönerek, “Mary,” dedi, “udun pencere kenarında duruyor. Şu evde kalmış kızla ilgili şarkı var ya, onu söyle. Guildford o şarkıyı pek sever, bilirsin! Ambrose, sen de yanlamasına takla at, bir şeyler yap. Guildford’ın akrobatlardan ve cambazlardan *ne kadar* hoşlandığını biliyorsun!”

“Ama anne...” diye itiraz etmeye yeltendi Ambrose, üzerindeki şık saray kıyafetini göstererek. Bu kıyafetin böyle bir şey için uygun olmadığı apaçık ortadaydı ama babası onu fena halde azarladı ve annesi ne diyorsa onu yapmasını söyledi.

Ve Mary udunu alarak insanı delirtecek şekilde durmadan tekrarlanan nakaratları olan şarkıyı söylemeye başladı:

*Kırk yaşında bir kız kurusu vardı,
Karun kadar varlıklı,
Talibi olan her delikanlıyı
Şarkıyla kapısından kovardı
“Ne yazık ki
Ölene kadar kız kurusu kalacağım ben! Ne yazık ki
Ölene kadar kız kurusu kalacağım ben!”*

Mary şarkıyı söylerken, üstünde simlerle, incilerle ve saten kurdelelerle süslü gök mavisi bir saray kıyafeti olan Ambrose da odanın içinde gönülsüz bir şekilde yanlamasına taklalar ve perendeler atmaya başladı. Bu arada Guildford’ın annesi ve babası çocuklarının üzerine eğilmişlerdi. Leydi Dudley onu güzel sözlerle, öpücüklerle ve okşayarak teskin etmeye çalışırken, dük daha ciddi bir tavır içine girmişti ve oğlunun sırtını sıvazlamakla yetiniyordu. Onu dik oturmak ve Ambrose’un antika hareketlerini izlemek ve hep birlikte yüksek sesle şarkı söylemek için ikna etmeye çalışıyorlardı.

Buna bir dakika bile daha fazla katlanmam mümkün değildi. Ağlayarak ve başımı eğerek merdivenin en alt basamağına çöktüm ve nereye gireceğimi de bilmediğim için kocamın geri gelmesini beklemeye koyuldum. Guildford ölüm perisini bile utandıracak ve kulak zarlarımı patlatacak kadar yüksek sesle ağlamayı ve şikâyet etmeyi sürdürürken, ebeveynleri ve Mary kendilerinden geçmiş bir şekilde şarkı söylüyorlardı:

*“Ne yazık ki
Ölene kadar kız kurusu kalacağım ben! Ne yazık ki
Ölene kadar kız kurusu kalacağım ben!”*

Zavallı Jane Grey! diye düşündüm. Daha görmememe rağmen acıyordum ona; düşmanımın dahi Guildford gibi bir kocası olsun istemezdim! Genç bir yaşta ölüp gitmediği ya da Guildford üzerinde onu adam edecek olağanüstü ya da sihirli bir etkisi olmadığı takdirde, hayatının sonuna kadar kocasının gözyaşlarını dindirmek, vahşi doğasını yatıştırmak için söylenen bu aptal şarkıları dinlemek ve salonda atılan perendeleri izlemek zorunda kalacaktı. Anlayışlı ebeveynlere sahip idiyse, o şarkıdaki sözlere kulak verip, hayatının sonuna kadar bir kız kurusu olarak kalsa da Guildford'ı kışkırtmayı ve evde kalmayı göze alması çok daha iyi olurdu. Guildford salonda bir ölüm meleği gibi ağıt yakar, annesi, babası ve ablası böğüre böğüre şarkının “Ölene kadar kız kurusu kalacağım ben” nakaratını bir kez daha söylerken, içimden, *Bana koca bir krallık bahşetseler dahi o kızın yerinde olmak istemezdim*, diye geçirdim.

O gece yatağında sarı saçlarını yastıkların üzerinde dağıtarak, çıplak ve davetkâr bir şekilde yattım ve Robert'ın gelmesini ve çıplak vücudumu kucaklamasını bekledim. Ama geldiğinde beni kalçamdan dürterek yatağın öteki tarafına itirdi. Hiçbir şey söylemedi, *bir kelime bile etmedi!* Soğuk bir tavırla arkasını döndü. Böyle sessiz kalmasından onun canını fena halde sıktığımı anlamıştım. Bir buz kadar soğuk ve katı bulacağımı bile bile o sert sırtını okşamak için elimi uzattığımda bile irkilerek geri çekildi ve kaskatı duran omurgasına hafifçe dokunmak istediğimde de dönüp elime sert bir tokat attı. Bunun üzerine ben de dönüp, Robert'ı rahatsız etmemek ve hiçkırıklarımı bastırmak için yüzümü yastığıma gömdüm ve ağlaya ağlaya uyudum.

O zaman anladım ki ne yaparsam yapayım, ne söylersem söyleyeyim yeterince iyi olamayacaktım; her zaman bir eksik tarafımı bulacaklardı. Görgü kitabını başından sonuna kadar ezberleyip yutsam ve her açıdan bir kraliçe gibi kusursuz olsam dahi, dünyada en sevdiğim kişi de dahil olmak üzere Dudley ailesinin tüm

fertleri bende bir kusur bulacaklardı. Onlar için *asla* yeterince iyi olamayacaktım.

Uykumun arasında ona doğru dönüp de iç içe duran iki kaşık gibi göğsümü onun sırtına dayamak istediğimde Robert beni öylesine sert bir şekilde ittiriyordu ki bir keresinde alnımı yatağın yanındaki masanın kenarına vurarak ağır gümüş şamdanın da yere düşmesine neden oldum ve acıyla öyle bir haykırdım ki Robert uyandı ve beni bütün evi ayağa kaldırmakla ve hatta ölüleri bile mezardan çıkartacak kadar gürültü yapmakla suçladı. Ertesi sabah kıpkırmızı gözlerle, alnımın ortasındaki kırmızı bir şişle ve berelenmiş elimle kahvaltı sofrasına oturduğumda da Dudley ailesinin ben orada yokmuşum gibi kendi aralarında konuşmalarını, kırsal kesim kadınlarının kendilerini nasıl bıraktıklarını ve soylu hanımlar gibi bakımlı olmadıklarına dair konuşmalarını dinlemek zorunda kaldım. Bu yaratıklara acıdıklarını söylüyorlardı ama seslerinden ve için kullandıkları *aptal*, *pasaklı*, *cahil* ve *paçoz* gibi sözcüklerden onları ne kadar küçük gördükleri belli oluyordu. Oturduğum yerden yıldırım gibi fırlayıp Norfolk'a kadar koşmak ve Stanfield Hall'a girip de kendimi emniyette hissedene kadar da koşmaya devam etmek istiyordum ama ayağa kalktığımda telaşım yüzünden masadaki marmeladı devirdim ve kapıya doğru giderken Robert beni bileğimden yakaladı ve onu canımı acıtacak kadar büktü. Sonra zorla sandalyeme oturttu ve tıslar gibi bir sesle kulağıma, "Otur yerine Amy, kendini maskara ediyorsun!" diye fısıldadı. Tam o sırada salona marmeladı temizlemek için bir hizmetçi geldi. Sofrada daha sonra yine görgüsüz tavırlarla ve uygunsuz davranışlarla ilgili konuşmalar başlayınca, zonklayan bileğimi tuttum ve gözyaşlarımın kahvaltıda içeceğim biranın içine damlayıp onu daha da sulu bir hale getirmesine engel olamadım.

"Karının biraz disipline ihtiyacı var Robert," dedi Northumberland Dükü.

"Bu kısrak yavrusu hâlâ biraz vahşi," diye kabul etti kocam,

beni bir ata benzeterek, “ama merak etmeyin babacığım, onu yakında ehlileştirir, efendisinin kim olduğunu gösteririm.”

“Evet,” diyerek onayladı dük. “Onu yatıştıracağından ve elinden yem yiyecek kadar ehlilestireceğinden eminim. Sen atların ve kadınların dilinden iyi anlıyorsun Robert.” Başını onaylar gibi salladıktan sonra da devam etti. “Kırbacını ve mahmuzlarım gerektiği vakit kullanıyor ve gerekmediğinde de kullanmıyorsun.”

Başımı kaldırıp da bana düşmanca bakan o yüzlere bakamıyordum; yapabildiğim tek şey orada oturup yere bakmak ve incinen bileğimi ovmaktı. O yüzden de Northumberland Dükü’nün ayağa kalkıp yemeğin bittiğini ve herkesin sofradan kalkabileceğini belli etmesine kadar gözyaşlarımı sessizce biramın içine akıtmakla yetindim.

Robert’ın annesi ve kız kardeşleriyle birlikte bir gün geçirmek ve nakış yaparken onların benim tanımadığım kişilerin dedikodusunu yapmalarını ya da bende bir kusur bulmalarını dinlemek yerine kendimi iyi hissetmediğimi bahane ederek bütün gün yataktaki kaldım. Ne öğle ne de akşam yemeği için aşağı indim. Pırto beni soyup, mumları söndürdü. Ben de iç gömleğimi giyip yatak örtülerinin altına girdim ve onları başıma kadar çektim. Böylece Robert’ın ailesinin bakışlarından uzak kalmış oluyordum. Beni şık bir şekilde giyinmiş ve aşağı inmek için onu bekliyor halde bulmayı uman Robert bile gelip de beni o halde görünce şaşırdı ama ona oturamayacak kadar hasta olduğumu, küçük bir yiyecek parçasına bakmanın bile midemi bulandırdığını ve muhtemelen Londra’nın havasının ya da yediğim bir şeyin bana dokunmuş olabileceğini söyledim. Robert, yediğim bir şeyin dokunmuş olabileceğini düşünmemin annesinin sofrasına bir hakaret olduğunu söyledi ve “bunu annesine söyleyerek benim seviyeme düşmeyeceğini” belirtti.

Düğüne kadar günler işte böyle geçti. Robert’ın ailesinin beni “hiçe saymasını” ve onları ve yakın arkadaşlarını etkilemek ve

gözlerini boyamak için diktirdiğim tüm o güzel elbiselerin boşa gitmesini bile göze alarak bir korkak gibi hasta olduğum baha-nesine sığınıyor ve odamda saklanıyordum. Robert bu durumu “paranın mükemmel bir şekilde boşa gitmesi” olarak tanımlamıştı ama benim değersiz ve uygunsuz olduğumu düşünüp, düşmanca tavırlarıyla kocamın yanında yer alma hakkımı bu denli gaddarca gasp eden bu kişilerin yüzlerine bakmaya katlanamıyordum. Kocamın bile bakışları beni yakıyor, dudaklarından sadece beni aşağılayıcı ve azarlayıcı sözcükler çıkıyordu. Sol elimin parmağındaki altın yüzüğün beni onlardan biri yapacağına inanan düşük tabakadan biriydim ben ve beni en çok üzen de Robert’ın ailesinin benimle aralarına inşa ettiği duvara isteyerek ve gönüllü olarak katkıda bulunmuş olmasıydı. En azından Robert’ın benim yanımda yer alacağını, beni yüreklendireceğini, koruyacağını, tesselli edeceğini ve destekleyeceğini umuyordum. Yanıldığımı görmek yüreğime inen bir çekiç darbesi gibiydi.

Düğünden bir önceki gece Robert odaya geldi ve yatak örtülerini bir hamlede üzerimden çekerek ayağa kalkmamı emretti. Yoksa binici kırbacını alacak ve derim soyulana kadar beni dövecekti. Titreyerek yataktan indim ve incecik iç gömleğimle önünde durdum. Robert Pırto’ya adeta havlar gibi diktirdiğim elbiseleri çıkarmasını ve yatağın üzerine koymasını söyledi; ertesi gün ne giyeceğime o karar verecek ve böylece onu rezil etmeyeceğimden emin olacaktı.

Elbiselere tek tek baktı ama hepsinde de bir kusur buldu. Biri “fazla süslü püslü”ydü, öteki “çok pastel”di, diğerleri de ya aşırı parlak” ya “çok duygusal” ya “fazla kaprisli” ya da “çok karmaşık”tı. Bir tanesi için, “Buna bakan herkesin gözleri şaşı olur, motiflerinin ne olduğunu anlamak problem çözmekten bile zor,” dedi. Tüm yakarmalarım ve incindiğimi söylememe rağmen bazıları için “şahsiyetsiz,” “çok sade,” “fazla resmi,” “maymun götü kadar çirkin,” “aşırı sıradan,” “bu renk Londra’da geçen seneden

beri kullanılmıyor; ben kadın olsaydım ve bu elimdeki tek elbise olsaydı, bununla gömülmektense mezara çıplak girerdim,” “bunu ancak fahişeler giyer,” “bu dekolteyle Londra sokaklarında dolaşmak, götüne ‘*gel beni sik*’ yazılı bir tabela koymak gibi bir şey olur” gibi bahaneler buldu. Yeni elbiselerimin hiçbirini beğenmedi. *Bir tanesini bile!* Yüreğinde güzel anılar uyandıracağını ve bana karşı eskiden Hemsby’de olduğu gibi nazik ve sevecen olmasını sağlayacağını umduğum midye kabuğu motiflerinin işlenmiş olduğu elbise bile hoşuna gitmemiştii. Sonunda rahatsız olmuş gibi içini çekerek, binici kırbacıyla gümüşten enginar motiflerinin işli olduğu söğüt yeşili renkli ipek elbiseyi işaret etti ve bununla birlikte incili ve zümrütlü mücevherler takabileceğimi ve gümüş simli hafif ayakkabılarımı giyebileceğimi söyledikten sonra da çekip gitti.

Londra’nın en iyi terzilerinden biri tarafından yapılmış olan bu müthiş gardırop bile beni kocama şirin gösterememiştii! Hem öfkeliydim hem de kendimi çaresiz hissediyordum. Elbiselerin hepsini yere fırlattım ve kendimi hıçkırıklar içinde yatağa attım.

Daha sonra sendeleyerek kalktım, Robert’ın seçtiği elbiseyi aldım ve göğsüme bastırarak aynanın önüne geçtim. Şiş gözlerimle kendime endişeli ama dikkatli bir bakış attım ve başkalarının beni nasıl gördüklerini anlamaya çalıştım. Ne kadar değişmiştim? Robert’ı mest eden, gözlerinin parlamasına ve yüzünde sadece ve sadece mutlu bir gülümseme belirmesine neden olan kızıdan çok mu farklıydım? Öptüğü, sarıldığı ve “benim düğünçiçeği gelinim” diye sevdiği ve bir yengecin ya da biz kazın öldüğünü gördüğünde dayanamayıp ağladığı için matrak geçtiği kız nereye gitmişti? Ne hata etmiştim? Evliliğimi bu kadar acınası ve kötü bir duruma getiren şey neydi? Bütün kalbimle bunları bilmek istiyordum; belki böylece bir şekilde, çok geç olmadan hatalarımı düzeltir ve Robert’ın eskiden olduğu gibi nazik ve sevgi dolu haliyle bana geri gelmesini sağlayabilirdim. Onun istediği gibi olmak için *öyle*

gayret ediyordum ki... Ne var ki ben sadece olduğum gibi olmayı biliyordum. Üstelik de bana âşık olduğu vakit şimdikinden farklı biri değildim ki... O zaman neden şimdi yeterince iyi değildim?

Ertesi sabah kendi seçtiğim elbiseyi giyme niyetiyle kalktım yataktan. İçimdeki isyan balonu aniden patlamıştı. Gümüş süslemeli yeşil elbiseyi bir kenara fırlattım ve Pirtö'ya sarı dantellerle bezeli ve her yanı sarı gül motifleriyle işli olan şeftali renkli parlak saten elbiseyi getirmesini söyledim. Bu elbiseyi ilk gördüğüm anda sevmiş ve düğünde onu giymeyi planlamıştım. Sonra sevdiğim elbiseyi giydim ve başımı dimdik tutarak cesaretle kapıya doğru yürümeye başladım. Tam elimi uzatıp da açmak üzereyken ayaklarım birbirine dolandı ve içimi birden korkunç bir panik hissi kapladı. Ya bu elbise gerçekten de yanlış elbiseyse? Ya gerçekten de fazla parlak ve gösterişli duracaksa? Ya gerçekten de Robert haklıysa? İçimdeki şüphe, az önce hissettiğim cesaret kadar dehşet vericiydi; korku ve belirsizlikle birleşip midemi bulandırıyordu.

O yüzden tir tir titreyen ellerim kapıyı açmak yerine, birer pençe gibi elbisenin arkasındaki dantelleri yakaladı. Şaşkınlıktan ağzı açık kalan Pirtö'ya, "Çabuk bunları üzerimden çıkar ve lordumun benim için seçtiği o yeşil elbiseyi getir bana!" diye bağırdım. "Eminim ki en iyisini o biliyordur!"

Robert içeri girdiğinde Pirtö hâlâ büstiyerimi bağlıyordu ve ben hâlâ asık bir suratla aval aval aynaya bakıyor ve içimden korkaklığıma lanet okuyordum. Kendi seçtiğim elbiseyi giymediğim ve Robert'ın kazanmasına izin verdiğim için pişman olmuştum bile. O şeftali renkli elbise *gerçekten de o kadar* mı uygunsuz olacaktı? O kadar güzeldi ki! Robert, Pirtö'nun işini bitirmesini bekledi ve sonra arkama geçerek boynumdaki pırıl pırıl parlayan incili ve zümrütlü gerdanlığı, bir servet değerinde değillermiş de köylü delikanlıların sevgilileri için panayırlarda satın aldıkları cam parçalarıymış gibi henüz düzeltilmemiş olan yatağın üzerine

fırlattı ve onun yerine elbisemdeki enginar motifli gümüş işlemlere uygun elmaştan enginarlardan oluşan bir gerdanlık taktı.

“Neyin var senin?” diye sordu Robert, omzumun üzerinden suratımdaki somurtkan ifadeye bakarak. “Beğenmedin mi yoksa? Ben bir kadına elmaslar verdiğimde, gözlerinde onlarla yarışacak bir pırıltı olmasını da beklerim!”

“Elmaslara merakım asla olmadı,” diye isteksizce itiraf ettim. Başıma ne gelirse gelsin doğruyu söyleyecektim. “O kadar soğuk ve katı bir görünümüleri var ki... hiç erimeyen buz parçaları... ya da zamanın içinde donup kalmış gözyaşları gibiler.”

Robert başını geriye atarak güldü. “Hayatımda bunun kadar saçma bir şey duymadım! ‘Erimeyen buz! Zamanın içinde donup kalmış gözyaşları!’” Anırır gibi bir kahkaha attı. “Ah Amy! Aptal olma! *Tüm kadınlar elmaslara bayılır*; çoğu onlara sahip olmak için ruhlarını bile satar!”

“Öyle mi?” Bu sözler beni şaşırtmıştı; yüzündeki ifadeyi aynadaki yansımasından değil doğrudan görebilmek için dönüp gözlerinin içine baktım. “Ciddi misin? Benimle alay etmiyorsun, değil mi? O zaman...” dedim ve başımı hafifçe iki yana sallayıp iç çektim ve omuzlarımı silkererek devam ettim. “...o zaman, o kadar ucuza sattıklarına göre bu kişiler ruhlarına hiç değer vermiyorlar demektir. Güzel olabilirler ama sonuçta bunların her biri parıltılı kaya parçalarından başka bir şey değil Robert.”

“*Parıltılı kaya parçaları mı!* Bu sözler dantelin erimeyen kar taneleri gibi olduğu söyleyen bir kadının ağzına hiç yakışmıyor doğrusu.” Robert gülerek yanağıma hoş bir öpücük kondurdu. Bir dolu öfkeli ve kırıcı şey söylemek yerine, kahkaha attığını duyunca rahat bir nefes almıştım. “Seni küçük ve tatlı aptal! Evlilik hayatından sıkıldıysan, palyaçoluk yaparak hayatını her zaman rahatça kazanabilirsin; öyle güldürdün ki beni, kasıklarım sancıldı! Parıltılı kayalar mı! Ah, bu gerçekten de çok komik!”

Onu gözlerinden yaş getirecek ve kasıklarına sancılar girecek

kadar güldüren bu kakhaha krizinden çıkınca gülümsedi ve göğüslerimi avuçlayıp vücudunu beni arzuladığını fark edeceğim şekilde vücuduma dayadıktan sonra beni tekrar öptü. “Bu gece,” diye fısıldadı, alev alev yanan dudaklarını onca sene sonra bile dizlerimin çözülmesine, titrememe ve içimin erimesine neden olacak şekilde kulağımın üzerinde gezdirirken, “gerdek gecemizi yeniden yaşayacağız.”

O anda beni yeniden bir titreme aldı ama bu kez arzudan titremiyordum. Robert, gerdek gecemizde bana sahip olurken her yanıma bereler içinde bırakan bir şiddet uyguladığını unutmuş muydu yoksa çok mu iyi hatırlıyordu o geceyi? Birden buz gibi olmuş ve kederlenmişim. Benim yerimde olan çoğu kadın severek evlendikleri kocalarının onların kulağına böyle güzel sözler söylemesi karşısında bir beklenti içine girip aşırı heyecanlanırdı. Çoğu da kocasının o geceyi olduğu gibi ya da olduğundan da daha iyi hatırlayıp, tarihi yeniden yazmak istemesinden endişe duymazdı.

Robert yanağıma bir öpücük daha kondurdu. “Çok geç kalma, şaşkın ördek,” diye fısıldayıp kulak mememi hafifçe ısırıp yanağıma sevecen ve anlayışlı bir tavırla okşayıp popoma da hafifçe vurduktan sonra kapıya doğru gitti. Bu arada benim az önce elmaslar hakkında söylediğim komik şeyleri tekrarlıyor ve kendi kendine kakhahalar atıyordu. “Parıltılı kayalar! Erimeyen buzlar! Zamanın içinde donup kalmış gözyaşları!”

Kapıya gelince birden durdu. “Ayakkabılar Amy!” dedi, yeşilli gümüşlü elbisemin altından görünen çıplak ayaklarımı gösterek. “Gümüş renkli ayakkabıları unutma sakın!”

“Olur Robert,” dedim, zoraki bir gülücükle Pirto telaşla onları getirmeye giderken. O öfkeli heyecan içinde ben de Pirto da ayakkabıları tamamıyla unutmuştuk. Eğer şeftali renkli elbiseyle inmiş olsaydım, iş iştene geçene kadar ayaklarımın çıplak olduğunu fark etmeyebilirdim!

“Kendimi ne kadar zorlarsam zorlayayım bir türlü anlayamı-

yorum,” diye içini çekti Robert ve kapıyı arkasından kapatırken başını iki yana salladı. “Üç sandık dolusu muhteşem ayakkabıları olan bir kadın nasıl olur da böyle çıplak ayak dolaşır?”

Tekrar aynaya döndüğümde, elmaslar hakkındaki görüşlerimi tekrarlariken attığı kahkahaların yankısını hâlâ duyabiliyordum. Dediklerim gerçekten de o kadar mı komikti? Aniden içimde bir panik dalgasının yükseldiğini hissettim. Acaba asıl sorun *gerçekten de* bende miydi? Benim düşünce tarzımda mı bir tuhaflık vardı? Vardı da bunu bir tek ben mi bilmiyordum? Kendimi ve Robert’ı *gerçekten de* aptal durumuna mı sokuyordum yoksa?

Biraz çekinerek de olsa, beni en iyi anlayacak, beni azarlamayacak ya da küçümsemeyecek olan tek kişiye, Pirtto’ya bunu sordum.

“Pirtto, bende mi bir tuhaflık var? Ne kadar çabalasam da... Robert’ın istediği gibi olamıyorum ve onun istediği gibi davranamıyorum...”

“Burada karşılaştığımız soylu kişilerin istediği gibi olmayı kastediyorsan, Tanrı’ya şükürler olsun ki öyle değilsin; şunu bil ki bir tanem, sen onların hepsinden fersah fersah daha akıllı ve aklıselim sahibisin,” dedi Pirtto, yeşil renkli bir çorabı bacağıma geçirip dizimin altındaki beyaz ipekten jartiyere tuttururken.

Sonra da simli yeni ayakkabılara ayaklarımı sokarken –biraz dar gelmişlerdi– diz çöktüğü yerden başını kaldırıp bana gülümsedi.

“Yok devenin nalı! Haklı olan sensin Bayan Amy!” Eteklerimi düzeltip indirirken de gülümsedi ve ayağa kalkarken parmaklarını şaklatıp devam etti. “Sör Robert’ın bu konuda farklı düşünüyor olması da umurumda bile değil.”

“Ah Pirtto!” diyerek ona sarıldım.

Pirtto yanağımdan öptü, uzanıp Fransız kapüşonunun duruşunu düzeltti ve sonra da onaylar gibi başını salladı. “Haydi, git bakalım!” dedi. O Hamsin Yortusu’nda üç düğün olacak, üç altın ve

gümüş çift evlenecekti. Kral düğünlere katılamayacak kadar hastaydı ama üç çifte de nazik bir şekilde çok pahalı, sırmalı ve simli kumaşlar ve çok değerli mücevherler göndermişti hediye olarak. Durham Malikânesi'nin şapeli baştan aşağı binlerce incecik mumun ışığını yansıtan kırmızı ve altın renkli parlıtlı kumaşlarla süslenmişti.

Büyük Salon'da helezonlarla, arabesklerle, asma yapraklarıyla, çiçek ve hayvan motifleriyle bezeli, gözleri büyüleyecek kadar harika renklere sahip yeni Türk halıları vardı. Bunların dışında, kadınca itaat ve boyun eğme temasının işlendiği Peygamber Sabırlı Griselda'nın hikâyesini anlatan, parlak renkli yün ve ipek iplikle dokunmuş altı adet de duvar kilimi vardı. Robert bunları kendisinin şahsen seçtiğini ve 2,000 pound ödediğini –bence çok fazla ödemişti– gururla anlattı.

Günün birinde bunların bizim kendi evimizin duvarlarını süsleyeceğini söyledi. Sonra da Uzun Galeri'deki duvar kilimleriyle ilgili bilgiler verdi. Tüm aile ocak başında oturmuştuk; ben nakış işliyordum. Robert, Chaucer'ın bir eserinde de anlatılan bu kilimlerdeki hikâyeyi yüksek sesle okumaya başlamadan önce ileride bunu çocuklarımıza anlatacağımızı söyledi. Onlara beni gösterip, “İşte çocuklar, annenize iyi bakın çünkü Griselda orada yaşıyor ve orada nefes alıyor,” diyecekti. Bunu söyledikten sonra, etrafımız düğün davetlileriyle çevrili olmasına rağmen uzanıp beni yanağımdan öptü. Kabarık eteğimin üzerinden popoma hafifçe vurduktan sonra da dilediğim takdirde bunları yanımda götürebileceğimi ve duvara asıp hikâyenin verdiği mesaj üzerinde derin derin düşünebileceğimi söyledi. İyi okuyup yazamayanlar için bu duvar kilimleri mükemmel bir eşin nasıl olacağını anlatan resimli bir roman gibiydi; bir çocuk, hatta bir alık bile bunlara bakarak hikâyenin ne olduğunu anlayabilirdi.

Griselda'nın hikâyesini anlatan kilimlere bir bakış attım. Sarı saçlı ve mavi gözlü olan Griselda bana benzemekle birlikte benim

dolgun hatlarıma sahip değildi. Üstünde sadece tül gibi ince bir iç gömleği vardı ve mücevherlerle kaplı, önünde tapınılması gereken bir mihrapmış gibi son derece azametli ve soylu bir duruşu olan, harika bir kıyafet içindeki kocasının ayaklarının dibindeydi. Adam, Griselda'nın pis kokusunu duymak istemiyormuş gibi burnunu havaya dikmişti ve ona eş olarak mütevazı ve yoksul bir köylü kızından daha uygun olan, soylu bir soyağacına sahip yeni bir geline yol açması için ilerideki kıvrımlı yola gitmesini işaret ediyordu.

Bu kilimlere bir bakmak bile midemin kalkmasına neden olmuştu. Bütün kalbimle Robert'ın bunları benimle birlikte evimize göndermeyi düşünmemesi için dua ediyordum. Onları yakınımda istemiyordum. Evlatlarının elinden alınmasına ve öldürülmesine, kendisinin de yeni bir geline yer açmak için incecik bir iç gömleğiyle sokağa atılmasına hiç sesini çıkarmadan –ağlamadan, kavga etmeden, ‘sen nasıl istersen lordum,’ diyerek– izin veren bir kadının resimlerine bakmaktansa bir doktorun neşteri altına yatıp kan kaybindan ölmeyi tercih ederdim. Ben Griselda değildim ama bu kilimlere dikkatimi çekmenin Robert'ın bana nasıl olmam gerektiğini anlatmak için kullandığı bir yöntem olmasından korkuyordum. Onun istediği, ‘senin mutluluğun için hayatımı bile veririm’ diyen, sürekli gülümseyen ve asla sinirlenmeyen, ters çıkmayan ya da sorgulamayan nazik bir Griselda'nın evde onu beklemesi idi.

Bir anda silkinerek bu korkunç imgeleri düşüncelerimin dünyasından çıkardım. Düğün başlamak üzereydi.

Bana bu evliliklerin üçünün de aileler tarafından ayarlanmış olduğu söylenmişti ama ben yine de düğünün neşeli geçmesi ve görev bilincinin sonunda aşka dönüşmesi ve çiftlerin birbirlerinde gerçek mutluluğu bulması için dua ediyordum.

Ama gülümseyebilseydi *muhteşem* güzellikte bir kız olabilecek olan Leydi Jane Grey'in yüzünde fırtına bulutları gibi karanlık ve isyankâr bir ifade vardı ve gözyaşları dereler gibi akıyordu. Ona bakanlar mihraba değil darağacına gittiğini sanabilirlerdi.

Zavallı küçük kız giymek zorunda kaldığı elmaslarla ve incilerle bezeli gösterişli sırmalı ve simli brokar elbisenin ağırlığı altında ezilmiş gibiydi. Annesinin onu birkaç kere pekmez gibi ağır olduğu için çimdiklediğini, dürttüğünü ve azarladığını görmüştüm. O anda üzerindeki sırmalı dantellere ve zengin işlemlere rağmen kendi gelinliğimin ne kadar hafif ve kabarık durduğu aklıma geldi. Havada yüzer gibiydim o gün. Ayağa fırlayıp gelinliğin o kocaman kuyruğunu kaldırmak ve küçük kıza yardım etmek geçti içimden ama Dudleylerin nazarında hiçbir yaptığım kabul görmeyeceği için buna cüret edemedim. Yine de buna yapmadığım için bugün bile pişmanlık duyuyorum.

Bu arada, gelinin kız kardeşi Leydi Katherine Grey tam bir *ışık kaynağıydı*. Sadece on iki yaşında olmasına rağmen, çok laubali ama şeker bir şeydi. Kıpır kıpır kahverengi bukleleri ve kocası, Pembroke Dükü'nün oğlu, yakışıklı Lord Herbert'a şimdiden vurulmuş olduğunu belli eden fıldır fıldır gözleri vardı. Birbirlerine bakışlarından, –kendim de bir zamanlar sabırsız bir gelin olduğum için– bir an önce yatağa girmek için sabırsızlandıklarını görebiliyordum. Düğün gecemizde nasıl hissettiğimizi hatırlar umuduyla bunu Robert'a da söyledim ama Robert bu çiftlerin hiçbirinin bu gece gerdeğe girmeyeceğini söyleyince, onların hesabına hayal kırıklığımı belli eden küçük bir çığlık attım. Robert'ın babası şu sırada açıklamak istemediği nedenlerden dolayı böyle olmasını uygun görmüştü; anlaşılan elinde tutmak istediği birtakım kozlar vardı.

Üçüncü gelin, Robert'ın en küçük kız kardeşiydi. O da on iki yaşındaydı ve onun da ismi Katherine'di. Damat Lord Hastings kıza karşı herhangi bir çekim içindeymiş gibi değildi ama iki genç birbirlerine samimi davranıyorlardı ve ebeveynlerine itaat etmenin bir görev olduğunun bilinci içinde oldukları belli oluyordu.

Gelinlerin içinde en çok Leydi Jane'e acıyıştım. Özellikle de Guildford herkesin güneşimsi güzelliğini ve sarı karanfil motif-

leriyle, elmaslarla ve incilerle işlenmiş altın ve yeşil renkli üzüm yapraklarıyla bezeli, fildişi renkli, iki parçadan oluşan kıyafetini görmesi için kapı eşiğinde canlı bir tablo gibi dramatik bir şekilde durduğunda... Saçlarının her bir buklesi birer sanat eseri gibiydi; her bir saç teli de olması gereken yerdeydi. Nihayet bir dansçı zarafetiyle yürümeye başladı. Tutup yol verdiği uşakların içinde sonuncusu olan üniformalı uşağı onun üç adım gerisinden geliyor ve Guildford'ın satenden yapılmış, beyaz tüylü şapkasını, sanki bir kral tacıymış gibi altın saçaklı bir yastık üzerinde taşıyordu.

"Bence damat gelinden daha güzel," dedi yanımda duran ve samur kürküyle bezeli, damasko kumaştan armut renkli bir elbise giymiş olan yaşlıca bir kadın. Sonra da Guildford'ın onun torunu yaşında olmasına bakmadan, "Leziz bir parça doğrusu!" diye devam etti dudaklarını şapırdatarak.

"Bir kişi dünyanın en güzel yüzüne sahip olsa da çirkin olabilir," diye yanıt verdim. O anda, kulağa nasıl geleceğini hiç düşünmeden içimden geldiği gibi konuşmuştum. Sonuçta, evlilik yoluyla da olsa ben de Dudley ailesinin bir ferdiydim ve kayınbaderimi eleştirmek yakışık almazdı. Onun kendi düşününde ve üstelik de hiç tanımadığım birine, farklı yorumlanması mümkün olmayan birtakım sözler etmem, hatamı daha da ciddi bir boyuta taşıyordu.

"Sör Robert'in eşi siz misiniz?" diye sordu kadın, belini saran elmastan zincire bağlı, üzerinde değerli taşlar olan bir büyütecî gözüne götürürken. Gözlerini iyice kısararak camın arkasından beni birkaç kez tepeden tırnağa süzdü. "Oldukça güzelsin ama dilinin biraz eğitilmeye ihtiyacı var. *Asla* aklına geldiği gibi konuşma canım. Düşündüğünün tam tersini söylemek her zaman daha iyidir. Haftanın hangi gününde olursa olsun, pazar günü bile, yalan söylemek doğru söylemekten daha çok işine yarar."

"Anladığım kadarıyla," dedim nazik bir şekilde başımı onaylar gibi sallayarak, "dürüstlük pek moda olan bir şey değil."

“Dürüstlük diye bir şey mi var canım?” dedi kadın bir büyükanne bilgeliğiyle. “En azından Londra’da ya da sarayda yok! Yüzünde dürüstlük maskesi olan birinden daha sahte olan kimse yoktur bu dünyada.”

“Bence bu çok üzücü bir durum,” diye bir cesaret giriştim. “Kimsenin samimiyetine güvenemeyeceğim bir dünyada yaşamak istediğimden emin değilim.”

Başını haklısın der gibi salladı ve yüzünde beni anladığını gösteren bir gülücükle birkaç kez koluma hafifçe vurdu. “O zaman köyünde otur, benim küçük sütçü kızım; sen ineklerle uğraşırken bırak da Lord Robert saray işleriyle ilgilensin.”

İçimi acıtan bu sözler üzerine döndüm ve kendimi görkemli törenin akışına bıraktım. Leydi Jane, sırmalı elbisesi ve manşonlu simli ceketiyle, Guildford’la bir platformun üzerine duruyordu. Daha yüksek konumda oldukları için onların platformu diğer iki çiftin durduğu yerden daha yüksekti. Bir yanlarında biri başı bulutlara ermiş, diğeri de ayakları suya ermiş gibi duran iki Katherine vardı. Onlar da manşonlu sırmalı ceketleri olan simli elbiseler giymişlerdi. Damatlar, Guildford Dudley’nin beyaz, altın, yeşil ve sarı renklerden oluşan kıyafetinin görkemini bastırmayacak şekilde dikilmiş, simli gri satenden oluşan ve inci ve elmaslarla bezeli iki parçalı kıyafetler içindeydiler. Bana göre, mihrabın önündeki bu altı genç insandan sadece üçü âşıktı. Katherine Grey ile Lord Herbert birbirlerine ve Guildford Dudley de kendisine âşıktı. Daha sonra duyduğum kadarıyla Lord Herbert için ilk başta safirlerle bezeli mavi renkli bir kıyafet düşünülmüştü ama Guildford düğünden bir saat önce kendisini odasına kilitlemiş ve yakışıklı delikanlı daha sade bir şey giymediği takdirde dışarı çıkmayacağını söylemişti. Bu da elbette bir terziyle hummalı bir konsültasyon yapılmasına neden olmuştu.

Bir süre sonra ziyafet sofrasını görünce, küçük dilimi yutar gibi oldum. Orada durup, çenem düşmüş bir şekilde karşımdaki

manzarayı seyretmeye koyulmuştum ki Robert kolumu çimdikleyip kulağıma tıslar gibi bir sesle daha önce hiç düğün sofrası görmemiş bir aptal gibi davranmamamı ikaz etti. Beni kolumdan yakaladığı gibi etrafa neşeli gülücükler saçarak, devasa bir sehpalı masada onun yanındaki yerime oturttu. Servis yapan kızların hepsi, klasiklerdeki su perileri gibi gümüş, lavanta ve en uçuk tondaki pembe renklerden püfür püfür, yarı saydam elbiseler giymişler ve açık bıraktıkları saçlarının üzerine altın yaldızlı biberiye dallarından ve kurdelelerden oluşan taçlar takmışlardı. Yukarıdaki galerideki müzisyenlerin üzerindeyse, kırk yama işi gibi yan yana dikilmiş, elmas şekilli gümüş ve altın renkli kumaşlardan oluşan kıyafetler vardı. Yemeklere gelince! Sofraya, her biri bir tabloda en iyi haliyle görünmek için poz veren birer sanat eseri gibi duran ve altın tabaklarda servis edilen en azından iki yüz tane farklı yemek koyulmuştu.

Sofranın tam ortasında hayatımda gördüğüm en büyük boydaki bir kâsenin içinde harika bir salata vardı. Kâse, iki yanında musluklarından beyaz ve kırmızı şarap akan birer pınar olan, altın yaldızla bezeli mavi mermerden bir ayak üzerinde duruyordu; devasa boyuttaki bir deniztarağı kabuğu şeklindeydi ve altın yaldızla kaplı bademezmesinden yapılmıştı. İçinde morun ve yeşilin her tonundan marullar, ıspanak, taze soğan, nane, lahana, maydanoz, deniz yosunu, frenk soğanı, kırmızı adaçayı, deniz börülcesi, semizotu, yabani şeker havucu, hindiba, kırmızı labada, tere, karakavza, dikensiz kenger otu ve bodur menekşe yaprakları vardı. Bir ara bu karışımın içinde ısırğan otu, karahindiba ve sarmaşık yaprakları bile görür gibi oldum. Ayrıca da bu yaprakların üzerinde yüzer gibi duran üstlerine şeker serpilmiş gökkuşağının tüm renklerinde birçok türden çiçek de vardı. İlk bakışta gözüme koyu mor renkli menekşeler, aynısefalar, papatyalar, sarı çuha çiçekleri, çayirmelikeleri, hercai menekşeler ve pembe, sarı ve beyaz güller çarptı. Süsleme olarak irili ufaklı balıklar şeklinde kesilmiş üç

renkli havuçlar ve turplar kullanılmıştı. Gözüme çarpanlar arasında şalgamdan köpekbalıkları bile vardı. Ne yoktu ki... Kuşüzümleri, kuru üzümler, beyazlatılmış bademler, çilekler, limon ve portakal dilimleri, sevimli minik turşular, elma parçaları, kırmızı ve beyaz üzümler, karnabahar parçaları, ahududular, raventler, kuşkonmazlar, hurmalar, ebegümeci kökü şekerlemeleri, fasulye taneleri, biberler, salatalık dilimleri, yumurtalar, zeytinler, kapari çiçekleri ve kızartılmış ekmek küpleri... güneş altında yetişebilen ve bir salataya koyulabilen, akla hayale gelebilecek her bir şey vardı. Kâsenin etrafına da musluklarından zeytinyağı, sirke ve diğer soslar akan irili ufaklı pınarlar yerleştirilmişti. Deniztarağı kabuğu şeklindeki devasa kâsenin her bir yanında, salata denizinin içinden fırlamak istiyorlarmış gibi yerleştirilmiş, gümüş gibi parlayan iki kocaman mavi balık vardı. O kadar gerçek gibilerdi ki ilk bakışta sahici sanmıştım ama dikkatlice bakınca onların da bademezmesinden yapılmış olduklarını fark ettim. Pullarının ve yüzgeçlerinin üzerindeki su damlacıkları da aslında şekerdendi. Ve kâsenin tam ortasındaki mavi, yeşil ve altın renkli bademezmesinden yapılmış gösterişli bir ayağın üzerinde de, yüzleri ve saçları üç geline benzetilerek yine bademezmesinden yapılmış olan göğüsleri açıkta üç denizkızı vardı. Çıplak sırtlarının arkasında, ilkinden de büyük olan ikinci bir ayak yükseliyordu ve bunun üzerindeki altın yaldızlı deniztarağı kabuğunun içinde de mahrem yeri küçük bir midye kabuğuyla örtülmüş olan sarı saçlı Guildford Dudley'nin bademezmesinden yapılmış çıplak bir heykeli, denizden doğan Afrodit'in erkek versiyonu gibi görkemli bir şekilde dikilmiş duruyordu. Onun iki yanında da koyu renk saçlı diğer iki damat adeta ona tapınıyorlarmış gibi diz çökmüş bir şekilde duruyorlardı. Onların çıplaklığını uçuk mavi ve yeşil renkli bademezmesinden kumaşlar örtüyordu; zira Guildford'ın görkeminin herhangi bir şekilde gölgelenmesi arzu edilen bir şey değildi.

Davetin ilerleyen saatlerinde, bademezmesinden yapılmış de-

nizkızları özellikle de onları daha iyi görmek için birbirlerinin omuzlarına ya da sandalyelere çıkarak gürültü eden ve salatanın içine düşmekten ayak bileklerinden tutan kişiler sayesinde kurtulan genç erkeklerin ilgisine ve açık saçık yorumlarına mazhar oldu. Bunlar şekerden yapılmış memeleri, kadın memesi görünümünü kaybedene ve gerdek yatağından çok bebek odasında yatmaya daha uygun olan küçük kızlar kadar düz göğüslü olana kadar emmek ve yalamak için şamata yaptılar.

Ama az sonra bu muhteşem, devasa salatanın en az görünümü kadar tuhaf olan bir özelliği daha olduğu ortaya çıktı; ondan yiyen herkesin yüzü yemyeşil bir renge büründü. Alttan üstten çıkarmaya başlayan insanlar, Guildford'ın altın bir kâsenin içindeki haşlanmış kırmızı yengeçleri aniden gözleri fal taşı gibi açılmış olan gelinin üstüne boşaltmasıyla birlikte, Durham Malikânesi'ndeki tuvaletlere girmek ya da birer oturak ya da tas bulmak için birbirlerini ezmeye ve yumruklaşmaya giriştiler. Leydi Jane kestane renkli, uzun saçlarının arasından ve büstiyerinin içinden yengeç bacaklarını çıkarmaya uğraşırken, Guildford da başını kâsenin içine sokup bir güzel kustu.

Yüzü yemyeşil olan kocam yatağımızın üzerinde, sancılanan şiş karnını inleyerek ovalarken, kayınpederim ve kayınvalidem leğenleriyle birlikte, sürünerek de olsa, ölecekmiş gibi çılgınlık atan Guildford'ın yanına gitmişlerdi. O anda bir şeyler *yapabileceğim* aklıma dank etti. Pırto'yla birlikte uzun kollarımızı sıvadık, yeni elbiselerimizin önüne önlüklerimizi taktık ve sinirleri yatıştırmak ve ateş düşürmek için birebir olan kereviz toniğinden hazırlayıp herkese kepçe kepçe dağıtmaya başladık. Midesi bulanarlara da emsinler diye zencefil çubukları ve anason şekerlemeleri verdik. Onlardan istemeyenlere hazım için ayva yedirdik ve sakinleşmeleri için kaşık kaşık nane şurubu içirip, gül reçeli yedirdik. Midelerindeki öfkeli fırtınayı pelinotu ve nane karışımı bir balsamla giderdik. Hastalara böyle yardım ederken, mutfakta çok eğlenceli bir va-

kit de geçiriyorduk. Hizmetkârlardan hiçbiri salatadan yememişti ve hasta olanların hiçbiri ağızlarına en küçük bir şey bile almak istemiyorlardı. Dolayısıyla, yuvarlak tepsiler içindeki kıymalı turtalar, zencefilli ekmekler ve üstlerine tarçın ve şeker serpiştirilmiş, fırında pişmiş elmalar hep bize kalmıştı. Ocak başına oturup şarkılar söyleyerek ve hikâyeler anlatarak bunlardan yedik. Kimse orada bana aşağılanmış ya da hakkımda kötü şeyler düşünüyormuş gibi bakmıyordu; Durham Malikânesi'nde bulunduğum süre boyunca, en güzel saatlerimi orada geçirmiştım.

Mutfaktan ayrılıp Robert'ı kolaçan etmek için yukarı çıkarken Leydi Jane'i görmediğimi hatırladım ve hatırını sormak için kapısını tıklattım.

"Gir!" diye seslenince kapıyı açtım. Gözüme ilk çarpan şey, bir kısmı oraya buraya dağılmış, bir kısmı da kumaş kıvrımlarının arasına girmiş yengeçlerle birlikte, dantelleri yırtılmış bir şekilde, kocaman parlak bir yığın halinde yerde yatan sırmalı ve simli gelinlik oldu. Fransız kapüşonlu, siyah renkli bir elbise giymiş olan Leydi Jane, pencerenin yanındaki koltuğa oturmuş ve başını bir kitaba eğmiş bir vaziyette, hiçbir şey umurunda değilmış gibi armut yiyordu.

"İyi misin ve bir şeye ihtiyacın var mı diye bakmaya gelmiştim," dedim ve başımla elimdeki ilaç sepetini gösterdim.

"Hayır, yok," dilerek kitaptan kaldırmaya tenezzül etmediği başımı iki yana salladı. "Doğruyu söylemek gerekirse, salatadan hiç yemememe rağmen çok iyiyim diyemem, o yüzden..." Tam o sırada kitabın sayfasını çevirdiği için ne dediğini iyi duyamadım.

Bu terbiyesizce umursamazlığı sinirime dokunmuştu. "Çok kişi hastalandı biliyorsun. Bunların arasında senin kocan, ebeveynlerin ve kocanın annesiyle babası da var; başımı bir kitaba gömmek ve her işi başkalarının yapmasını beklemek yerine, hastaları iyileştirmeye çalışırken gelip bize yardım edebildin!" dedim.

Jane, odaya girdiğimden beri ilk defa olmak üzere başını kaldırdı ve bana öyle bir bakış attı ki adeta kanım dondu ve ense

köküm karıncalanmaya başladı. “Nefret ettiğim kişilere neden yardım edeyim ki?” dedi cam gibi soğuk bir sesle.

“Vicdanen yapılması gereken bir şeydi bu!” diye bağırdım. “İncil’i okumuyor musun sen? Bana senin Latince ve Yunanca bildiğini ve eski İbraniceyi de öğrendiğini söylediler. Demek ki o dillerde de okuyabiliyorsun... Belki de İncil’deki sözcükleri ezberlemek ve ne anlama geldiklerini birileriyle tartışmak yerine, oradaki öğretilere uygun bir yaşam sürsen daha iyi olurdu! Ama...” İç çektim ve ellerimi havaya kaldırarak, “...ne istiyorsan onu yap,” dedi. “Ben ne dersem diyeyim, zaten öyle de yapacaktır.” Sonra da onun yanından ayrıldım.

Robert’ı yoklamaya giderken, kırmızı kadifeden yapılmış, altın saçaklı bir duvar kiliminin arkasındaki girintiden bir inleme sesi geldiğini duydum ve yardım etme amacıyla oraya doğru seğirttim. Kilimi yana çekince, oradaki çiftin yardıma ihtiyacı olmadığını gördüm. Tam tersine benim araya girmemden rahatsız oldukları belli oluyordu. Etekleri sıyrılmış ve büstiyerinin bağları çözülmüş olan Katherine Grey’in kolları, sırtı bana dönük olan Lord Herbert’in boynuna, bacakları da beline dolanmış durumdaydı. Bu genç çift Northumberland Dükü’nün çiftlerden hiçbirinin o gece gerdeğe girmeyeceğine dair verdiği talimatı çok açık ve net bir şekilde ihlal ediyorlardı!

Katherine beni görünce minik bir çığlık attı ve kendisini âşığı-nın kollarından ayırarak suçlu bir tavırla bana baktı.

“Lütfen kimseye söyleme!” diye yalvardı, elbisesini çekerek meydanda olan göğüslerini örttü ve eteklerini indirdi.

Alı al moru mor olmuş olan damat da kasıklığını bağlamaya çalışırken bir yandan da, “Lütfen!” diye yalvarıyordu.

Onları, “Elbette söylemem!” diyerek rahatlattım ve, “Bence bugünden hiç olmazsa birilerinin biraz keyif alması iyi olur!” dedikten sonra gülümseyerek duvar kilimini indirdim ve onları keyifleriyle baş başa bıraktım.

İki gün sonra Pirto ve üzerinde Dudleylerin tırtıklı bir asa tutan ayı resmi olan sancağını savura savura sallayan bir üniformalı hizmetkâr grubuyla birlikte yola çıktım. Çoğunu sırtıma bile geçirmediğim elbiselerimi ve şahsi eşyalarımı taşıyan arabanın arkasından gelen ikinci bir arabadaysa Griselda'nın hikâyesini anlatan ve güveleri kovmak için kokulu otlarla birlikte çarşafıya sarılmış olan duvar kilimleri vardı. Bunların sarılmasına Robert şahsen nezaret etmiş ve hatta yanımıza bir tek bunların bakımından sorumlu olacak bir kadın vermeyi bile teklif etmişti. Evimizde pek çok kilim olduğunu ve bunlardan birinin bile güve yenigi olmadığını unutmuş olmalıydı ki Stanfield Hall'da bu işi yapmaya ehil biri olduğundan emin olmadığını söyleyip duruyordu. Bir yukarı bir aşağı gidip geliyor ve yolculuk sırasında ya da sonrasında bu kilimlere bir şey olduğu takdirde kırbaçlanacak bazı sırtların olacağı tehdidini savuruyordu.

Ona veda ederken bile kilimlerin arabaya güvenli bir şekilde yüklenip yüklenmediğini kontrol ediyordu. Bana alelade bir öpücük verdikten sonra, avluyu bir boydan bir boya geçerken kilimlerden birinin ucunu neredeyse elinden kaçırarak delikanlının kulağını koparmak için o tarafa gitti.

Kocama veda etmekten nefret ediyordum ve yaptığı bir yaramazlık nedeniyle sürgün cezası almış bir çocuk gibi hissediyordum ama bir yandan da Dudleylerin evinden ayrıldığım için çok mutluydum. Kral da çok hasta olduğu için, saraya takdim edilmemesi konusu da doğal olarak rafa kalkmıştı. Robert bu konuyu unutmuş gibi görünüyordu ve benim de ona hatırlatmak gibi bir arzum ya da cesaretim yoktu. O tür bir hayatın bana göre olmadığını çoktan anlamıştım.

O gürültülü, pis kokulu ve aşırı kalabalık şehri arkamızda bıraktıktan sonra bir ara bize eşlik eden atlı uşak, koruma, hizmetkâr ve araba ordusuna durmalarını söyledim. Her zamankinden çevik ve dinç bir şekilde, gülümseyerek tahtırevandan indim ve

bana bir at vermelerini söyledim. Canım birden ata binmek istemişti. Sadece tahtirevanın değil, Dudleylerin evinin de boğucu havasından uzaklaşmak, özgür olmak ve nefes alabilmek –temiz ve taze köy havasını içime çekmek, güneşi yüzümde, rüzgârı da saçlarımda hissetmek– istiyordum. Tokaların tozlu yola saçılmasını umursamadan başımdaki şapkayı ve saç filemi çıkararak Pirtoto'ya fırlattım. Nehirden çıktıktan sonra silkelenen ıslak bir köpek gibi başımı deli gibi sallayıp, parmaklarımı büyük bir keyifle gür saçlarımdan arasından geçirdim ve onları bir güzel dağıttım. Sonra da beni ata bindirmek için yardıma gelen seyisi şaşırtarak eyerin üzerine iffetli bir hanımefendinin yapması gerektiği gibi yanlamasına değil, bacaklarımı ayırarak oturdum ve topuklarımla benekli atın bögürünü dürttükten sonra kahkahalar atarak ve beni şaşkınla izleyenlere el sallayarak dörtmala gitmeye başladım.

Evime, ait olduğum yere gidiyordum. Tek üzüntüm kocamın yanımda olmamasıydı. Birbirimize ait olduğumuzu sanıyordum ama anlaşılan Robert öyle düşünmüyordu ve bir evlilikte kocanın sözü kanun gibi geçerliydi. Bana armağan ettiği kilimlerden, onun kendisine eş olarak Peygamber Sabırlı Griselda gibi birini istediğini anlamıştım. Amy Robsart'ı seçerken yanılmıştı ya da aynen düğün davetindeki bademezmelerine şekil veren şekerleme ustaları gibi, o da onu istediği kalıba sokabileceğini sanmıştı. Evlendiği Amy'nin uysallaşacağını ve onu soktuğu Griselda kalıbının şeklini alacağını umuyordu. Ama *yanılıyordu!*

12

Amy Robsart Dudley

Stanfield Hall, Norfolk, Wymondham yakınları

Temmuz 1553

Kocamı ondan sonra temmuz ayma kadar görmedim. Bir gün, mutfakta yine aşçı ve hizmetçi kızlarla dedikodu yaparak eğleniyordum. Eski püskü bir elbisenin –üstünde boya lekeleri olan pembe elbise– kollarını sıvamış, aşçının mühürlemek üzere olduğu rosto et için bir kâse baharatlı sos hazırlıyordum ki Robert hepimizi şaşırtarak yıldırım gibi içeri daldı. Kâseyi tuttuğu gibi elimden aldı ve duvara fırlattı. Yeşil sırlı çömlek parçaları ve sos olduğu gibi etrafa saçıldı. Elimdeki kaşığı zorla alıp onu da yere attıktan sonra önlüğümü öyle bir çekip çıkardı ki yırtılan kemer kısmı ve başıboş iplikler belimden sarktı. Sonra elimi yakaladı ve tökezlememi ve dizlerimi taş basamaklara çarpmamı umursamadan ait olduğum yere, yani yatak odasına doğru sürüklemeye başladı. Bir yandan da, “Tanrı aşkına Amy, kurşun gibisin, bir merdiven çıkmayı bile beceremiyorsun!” diye bağıırıyordu. Te-laşla ayağa kalkmaya çalıştığımda kolumu adeta yuvasından çıkartırcasına öyle sabırsızca çekti ki o anda bir tek o gece yatağa girmeden önce Pirtö’ya koluma merhem sürdürmem gerektiğini düşündüm yoksa ertesi sabah korkunç ağrılarımla olabilirdi.

Yatak odamın özel alanına girince, ilk olarak önlüğün üzerimde kalan parçalarını çıkarıp saçlarımı düzelttim ve Robert'ın, "Çıkar şu pis kokulu paçavrayı üzerinden! Ona bakmak bile gözlerimi acıtıyor!" diye bağırışları arasında soyunup, damaskodan sarı renkli bir sabahlık giydim. Robert kendisine bir kadeh şarap alarak yanmayan ocağın önünde kafese tıklımış öfkeli bir aslan gibi bir ileri bir geri gidip gelmeye başladı.

"Ben olmalıydım!" diye bağırды öfkeli bir hırslı bir sesle. Sonra da tepesine kadar doldurduğu kadehi bir nefeste bitirip yeniden doldurdu ve bir yudumda onun da yarısını gövdeye indirdi. "Ben geçmeliydim tahta Kral I. Robert olarak, Guildford değil! Küçük kardeşim *benim* tahtımı çaldı ve *sen...*" parmağını tehdit eder gibi bana doğru salladı, "...ve *sen de* benim kaderimi çaldın, beni seninle evlenmem için kandırdın ve şimdi senin yüzünden *asla* kral olamayacağım!"

Bu zehirli sözler karşısında afallamıştım. Sormaya korkuyordum ama kekeleyerek de olsa kendimi konuşmaya zorladım. "Aaa ama Robert, a... anlamıyorum; neden bahsediyorsun? Sen ya da Guildford nasıl kral olacaktınız ki?"

"Tabii ki anlamazsın; bugüne kadar *hiç* anlamadın ki!" Kadehini yeniden doldururken, bu sözcükler ağzından tükürür gibi çıkıyor ve her biri birer şamar gibi yüzüme çarpıyordu. Bu darbelerin beni bu kadar etkileyeceğini doğrusu aklıma gelmemişti; arı gibi sokup canımı yakacaklarını ama acımın bir iki gün içinde geçeceğini düşünüyordum ama bunlar bu kez belleğimin içinde öylesine yer etmişlerdi ki daha sonraları yuvalarından her fırsatta çıkıp beni istedikleri gibi üzebilmişlerdi. "Aklının erdiği *bir şey* var mı senin? Tanrı aşkına, senin gibi bir alıkla evlenmeyi hak etmek için ne yaptım ben? Guildford, Jane'le neden evlendi sanıyorsun? Henüz ilan edilmedi ve sen de kimseye söyleme ama kral öldü; bunu sadece babam ve birkaç kişi daha biliyor. Edward ölmeden önce yeni bir vasiyetname yazmış; babam onu yatakta

oturtmuş ve imzalaması için yardım etmiş; zavallı öyle bitkinmiş ki tüy kalemi bile güçlkle tutuyormuş. Vasiyetnamede Mary ve Elizabeth yok. Katolik Mary tahta çıkamayacak. İngiltere artık Protestan bir ülke ve Papacıların tümü gidip kendilerini asabilirler ya da nehre atabilirler. Elizabeth de çok başına buyruk; onun hakkından babam bile gelemiyor, o yüzden de geriye sadece Jane kalıyor. Onun da kendi iyiliğini düşünmesi gerek yoksa... kırbacın tadını daha önceden tatmış bulunuyor, ebeveynleri sayesinde başına neler gelebileceğini çok iyi *biliyor!* Çok geçmeden Londra'da kraliçe ilan edilecek ve Guildford da İngiltere Kralı olacak. Senin yerine Jane'le ben evlenmiş olsaydım, Kral I. Robert olarak İngiltere tahtına ben geçecektim. Ah Tanrım! *Neden, neden* babamın sözünü dinlemedim o zaman!" Volta atarken bir yandan da saçlarını yoluyordu. "Beni vazgeçirmeye çalışmıştı ama ben her türlü sağduyuyu bir kenara iterek seni istemiştım; genç bir adamın şehvet hisleri gerçeğı görmemi engellemiştı! *Lanet olsun sana!* Bana bu ettiğinden dolayı Tanrı seni tepeden tırnağı çürütsün!"

Durdu; kadehini yeniden doldurdu ama tam ağzına götüreceken son anda fikrini değıştirip bana fırlattı. Yüzümü korumak için kollarımı siper ettim ama yine de her yanıma şarap içinde kaldı ve izleri asla çıkmayacak olan kan kırmızısı lekelerle kaplanan sarı sabahlığıma da mahvoldu.

Robert ben kollarımı indirene kadar merdivene gitmiş ve mahmuz şıkırtıları ve beni topuk sesleri arasında, geldiğı gibi aniden bir kez daha yalnız başıma bırakmıştı. "Taht giyme töreni için yeni bir kıyafet siparişı filan vereyim deme," diye bağırdı omzunun üzerinden bakarak. "Kimse seni Londra'da görmek istemiyor. Sonsuza dek burada, köyünde kalıp çürüyebilirsin: umurunda bile olmaz! Hiç değilse ben de senin beni rezil etmenden kurtulmuş olurum!"

Daha sonra, onun kendisini kraliçe ilan etmesinden önce Prenses Mary'yi yakalamak ve hakkı olan tahtı ele geçirmek için

yandaşlarını toplamasını önlemek için beş yüz kişilik bir ordunun başına geçtiğini duydum. Ama bunda başarılı olamamıştı. Kraliçe Jane'in hükümdarlığı sadece dokuz gün sürmüştü. Mary tahta geçip de merhum kardeşinin hapse atılan adamlarını serbest bırakınca, aralarında baba ve oğul Dudleyler ve başına taç geçirilirken bile, "Bu benim hakkım değil!" diyerek gözyaşı döken ve başından çıkarmaya uğraşan talihsiz Prenses Jane de olan sürüyle insan Londra Kulesi'nde onların yerini almıştı.

İngiltere'nin tamamı Mary'nin kraliçe olmasını kutlarken, ben kocam için endişeler içinde kıvranıyor ve kâbuslar görüyordum. Robert rüyalarımda zincirlenmiş olarak karanlık bir zindanda, korkunç işkencelere maruz kalıyor ve tırnakları tek tek sökülürken lanetlenmiş bir ruh gibi merhamet dileniyordu. Onu bazen de darağacına çıkarken ya da kellesi uçurulurken görüyordum ve uykularım kaçıyordu. Gündüzleri uyumaya çalışsam da aynı işkenceler devam ediyordu. Gözlerimi kapattığım anda, kocamın boynundan kanlar akan kesik başını ve boşluğa duygusuz ve cansız bir şekilde bakan puslu gözlerini görür gibi oluyordum.

Tüm Dudley ailesi vatana ihanetle suçlanmıştı. Benim kendi ailemle birlikte huzurlu ve güvenli bir evde olmam büyük bir şanstı. Dudleylerin elinde mal mülk olarak ne varsa hepsine, Robert'la ikimizin deniz kıyısında seviştiğimiz küçük ve hoş Hemsby Şatosu'na bile Kraliçe Mary tarafından el koyulmuştu.

13

Amy Robsart Dudley

Londra

Ağustos 1553 – Ekim 1554

Londra'ya dönmek için *bütün* cesaretimi toplamam gerekiyordu ama iyi olup olmadığını anlamak için onun *görmeliydim*. Çevremizi saran ölüm ve ceset kokularının arasında, Pirtto'ya yaslandım ve tahtirevanın perdelerinin arkasına sığındım. Pirtto burnuma içi portakal kabukları ve karanfillerle dolu bir koku kesesi tuttu ve bana, “Derin derin nefes al canım, gözlerini kapat ve dışarıdaki şeyleri aklından çıkar,” diye tembihledi ama bunu bir türlü yapamıyordum çünkü her bir sokak köşesindeki darağaçlarında infaz edilen vatan hainlerinin cesetleri kokuşmuş meyveler gibi sallanıp duruyordu. Dehşete düşmüştüm; cesetlerin hortlak gibi yüzleri geceleri kâbuslar görmeme neden oluyordu. Bu şehir, dar sokaklarda birbirine yaslanan evleriyle, güneşten yoksun haliyle ve ev kadınlarının doğru dürüst ikaz bile etmeden üst kat pencerelerinden sokağa boşalttığı lazımlıkların oluşturduğu iğrenç kokulu bir pislik yağmurunun altında kalma tehlikesiyle beni boğuyordu.

Tahtirevandandan iner inmez, pislik içindeki sokaklarda kirlenmesi için ince ayakkabılarımın üzerine geçirdiğim tahta nalınların

bağcıklarını bağladım ve korumak ister gibi göğsüme yasladığım kocaman sepetin ağırlığıyla boğuşarak ilerlemeye çalıştım. Bu arada kirli minik elleriyle eteklerime yapışan paçavralar içindeki çocuklar, yürek yakacak şekilde birkaç peni vermem için yalvarıyorlardı. Bana yol açabilmek için Pirto'nun onları sert bir şekilde ittirilmesi gerekiyordu ama bu kederli yüzleri geri çevirmem mümkün değildi; o yüzden cüzdanıma davranıp bir avuç dolusu bozuk para çıkardım.

Çocuklar bir gürültüyle etrafımı sarıp, hoplayıp zıplamaya ya da ayak parmaklarının üzerinde yükselip birbirlerini ezerek elimdeki paraları kapma çabası içine girmeye başlayınca, “Onları yere at leydim, yere at!” diye bağırdı Pirto. Çok aşağılayıcı bir davranış gibi görünmesine rağmen Pirto'nun dediğini yaptım ve penileri yere fırlattım. Çocuklar bir anda beni unutup paraların üzerine atladılar.

Kule'ye baktığımda tıkanacak gibi oldum. Kasvetli bir gri renge sahip ama içi kanla yıkanmış olan bu binanın son derece dehşet verici bir görünümü vardı. Dışarıdan bakıldığında bile duvarların gerisindeki acıları hissetmek mümkündü. O yüzden de devam etmek ve içeri girmek istemiyordum. Terin koltuk altlarımı ıslattığını, sırtımdan ve yan taraflarımdan şırl şırl aktığını hissediyordum. Bir yandan da çamaşırcı bu ter lekelerini gördüğünde nasıl bir ödlele olduğumu gösteren işaretler olduğunu düşünecek diye de utanıyor ve kendimden *nefret* ediyordum. Sonuçta bu Kule'deki mahkûmlardan biri değildim ve buraya istediğim gibi girip çıkabilirdim –Kraliçe Mary benim ve Ambrose'un karısının dilediğimiz vakit kocalarımızı görebilmemizi ve onlarla vakit geçirmemizi sağlayan bir emir yayınlamıştı– ve şükürler olsun ki pencerenin altında bana o günün son günüm olduğunu her daim hatırlatacak bir darağacı kurulmuş değildi. Ama Robert bu kulenin *içindeydi* ve her gün ve gece bu acı gerçeikle birlikte yaşamak zorundaydı ve ben de itaatkâr bir eş olarak onu ziyaret

etmeliydim. Onun iyiliği için cesur olmalı ve korkunun beni onun yanından uzak tutmasına izin vermemeliydim.

Bir çocuk değil, yirmi yaşını bir sene geride bırakmış, yetişkin bir kadın olduğumu hatırlayarak, kendimi derin bir nefes almaya zorladım. “Bunu *yapabilirsin!*” dedim çok da hissedemediğim bir güvenle ve yanımda getirdiğim eşyalarla dolu olan sepeti daha da sıkı bir şekilde tutarak omuzlarımı dikleştirdim ve insan acılarının cehennemine açılan kapıdan içeri girdim.

İçimden, “*Lütfen* Tanrım,” diye bütün kalbimle dua ediyordum, “Beni Robert’a mahcup etme, onu bir kere daha hayal kırıklığına uğratmama izin verme.”

Onun korkunç bir zindanda olmadığını görünce rahat bir nefes aldım. Öyle sarsılmış ya da görebildiğim kadar fiziki bir şiddete maruz kalmış gibi görünmüyordu. Ağabeyleriyle birlikte oldukça büyük sayılabilecek bir hücrede kalıyordu. Birtakım lüks sayılabilecek –kitap, oyun kartları, bir satranç takımı, bir ut, fildişi tuşlu bir klavsen ve hatta bir çift tenis raketi gibi– eşyalara sahip olmaları da beni şaşırtmıştı. Masalarının üzerinde, az önce yendiği belli olan mükellef yemeğin artıkları, çeşitli peynirler ve koca bir kâse de elma vardı. Daha sonraları bu elmaların kirpiler için olduğunu öğrenmiştim; kardeşlerin Kule’nin hayvanat bahçesine gitme izinleri vardı ve Robert bu gidişlerinde kirpilere ve onları elmayla beslemeye merak sarmıştı. Hücrede geniş gölgelikli, dört direkli iki karyola vardı. Kadife örtüleri olan bu karyolaların her birinde iki kardeş yatıyordu; şilteler ve yastıklar davetkâr ve puf puf ve benim bir hapishanede görmeyi hayal ettiğim gibi yırtık pırtık ya da pirelerle dolu değildi. Ocağın yanında, kuyruğunu tembel tembel sallayan ve isminin Hugo olduğunu bildiğim benekli bir av köpeği yatıyordu. Robert’ın sadık uşağı Bay Tamworth bile onlara hizmet etmek için oradaydı. Her bir karyolanın ayakucundaki sandıklardan dağınık bir şekilde sarkan giyeceklere bakılacak olursa, kıyafet olarak da kötü bir durumda

değillerdi ama hapisteki bir adamın sıрма şeritlerle süslü şarap renkli satenden ya da Perry şarabı renkli kadifeden yapılmış bir elbiseye neden ihtiyacı olduğunu anlamakta zorlanmışım. Ocak başındaki koltukların bile arkasından dört adet değerli taşların renginde kadifeden, kürklü ropdöşambr sarkıyordu ve bunların her birinin, sırmayla ve taşlarla işlenmiş püsküllü, rengine uygun terlikleri vardı.

Dudley biraderler Kule’de kaldıkları zamanın bir hatırası olmak üzere, hücrenin duvarına ailenin armasını kazıyarak kendilerini meşgul ediyorlardı. İçeri girdiğimde onları tozlukları ve kollu gömleklerini giymiş ve iş yapmaya alışık olmamalarına rağmen büyük bir ciddiyetle ve titizlikle çalışırken buldum. Ambrose ve John ayı ile tırtıklı asayı çiziyorlardı ve Robert da palamutlardan ve meşe yapraklarından oluşan gösterişli bir kenarlık yapıyordu. Guildford ise kendisi için bir karanfil çelengi çizmekle meşguldü. Bana duvarda JANE ismini kazıdığı yeri gösterdi ve “bu bizim burada hapis kalmamıza neden olan kişinin ismi” diye açıkladı. Bu arada John ile Ambrose getirdiğim sepetin içine adeta çocuklar gibi düşmüşler, çorapları, eldivenleri, battaniyeleri ve özenle sardığım ilaç şişelerini oraya buraya fırlatıp, doğrudan gofretlere, fındık fıstık ve meyve şekerlemelerine, baharatlı konfilere, kremalı bisküvilere, meyve macunlarına, turtalara ve keklere yummuşlardı. Kafama fırlatır diye korkmama rağmen, nezaketen Guildford’a bile incir şekerlemesi getirmiştim ama öyle bir şey yapmadı. Tam tersine bir tanesini hemen ağzına attı ve düşünceli bir tavırla çiğnedikten sonra, “Eh, fena değil,” diye not verdi.

Robert, “Gördünüz mü hanımefendi, kocanız artık bir taş ustası oldu,” dedi ve gerçekten de her yaptığı iş gibi güzel olan eserini gösterirken bana güven verici bir gülücük attı.

Bu sözler ağzından tam olarak çıkmadan, ben odayı boydan boya geçmiş ve başımı onun göğsüne gömüp hayata tutunuyormuşum gibi sıkı sıkı sarılmışım ona.

Beni kendisinden uzaklaştıran kadar, acınası bir şekilde banal olduğunu bilmeme rağmen durmadan, “Robert, ah Robert,” diye tekrarladım.

“Robert’ın karısı hiç de akıllı değil!” diye kıkırdadı Guildford. Kocam orada yalnız olmamamıza rağmen beni şaşırtan bir şekilde aniden kollarına aldı ve karyolalardan birine doğru sürükledi.

“Robert!” diye itiraz ettim. “Biraderlerin burada. Bizi görecukler!”

Ama Robert omuzlarını silkmekle yetindi ve üstüme çıktı.

“Burada rencide olacak ya da şok geçirecek bir bakire yok,” dedi ve içime girmeye hazırlandı.

Neyse ki elbiselerimi çıkarmadı ve sadece eteğimi kaldırdı. Üstüme abanan bedeni kardeşlerinin benim her bir yanıma görmelerini engelliyordu ama onun omuzlarının üzerinden pastalarını yerken bize izlediklerini, birbirlerini dürtüklediklerini, pişmiş kelle gibi sırttıklarını, güldüklerini, göz kırtıklarını ve bir şeyler fısıldadıklarını görebiliyordum. Hatta Robert’ı teşvik etmek ya da yönlendirmek için zaman zaman laf bile attıkları oluyordu.

Robert işini bitirince John, Ambrose ve Guildford hep birlikte alkışladılar ve, “Bravo Robert, iyi gösteriydi doğrusu!” diye bağırıştılar. Bunun üzerine Robert üstümden inerek birkaç kere reverans yaptı ve kasıklığını bağladı.

Yataktan yıldırım gibi indim ve doğrudan kapıya koşup kalın tahtaya deliler gibi vurmaya ve gardiyana beni oradan çıkarması için yalvarmaya başladım. Orada bir saniye bile daha fazla kalmaz, hiçbir şey olmamış gibi davranamazdım; bana bakmalarına tahammül edemiyordum. Robert’ın üstüne atılıp ona haykırmak, lanetler okumak ve bunu bana nasıl yapabildiğini sormak istiyordum. Bana kardeşlerinin gözleri önünde sıradan bir orospu, erkeklerin sokaklarda kiraladıkları bir fahişe muamelesi yapmıştı. Benim onurumu ya da duygularımı *hiç mi hiç* umursamamıştı!

Ben utançtan mosmor bir şekilde odadan çıkarken, “Yarın

yine gel ve daha çok şekerleme getir!” diye bağırdı Guildford arkamdan. “Saçım için de limon ve papatya getirirsen iyi olur; hâpiste fazla kalacak olursam, saçlarım Robert’inkiler gibi simsiyah olabilir.”

Ben tam köşeyi dönerken John’un sert bir sesle, “Öyle olsa da dünyanın sonu gelmez ya!” dediğini duydum.

Annemin tarafından akrabam olan kuzenim Scottların Camberwell’deki güzel şehir evlerine gidene kadar Pırto’ya sarılıp ağladım. Kendimi güvende hissettiğim bu evin içine girdikten sonra bile ağlamaktan onların nazik ve meraklı sorularına yanıt veremedim. Sözcükler boğazımda düğümleniyordu. Bu durumda benim için en iyisi, sıcak bir banyo yapıp kendimi hemen yatağıma atmaktı.

O olaydan sonra Kule’ye yaptığım ziyaretleri elimden geldiğince azalttım ve kısa kestim. Kocamdan bu şekilde uzak durmak beni utandırıyor ve üzüyordu ama bana yaptığı şeyi tekrarlayabilir ve beni daha da fazla utandırabilir ve incitebilirdi. Bir erkek olarak birtakım ihtiyaçlarının olduğunu biliyordum ve kocam olduğu için de bazı hakları vardı. Benim görevim de ona teslim olup itaat etmektir ama Kule’ye gitmem gerektiği her aklıma geldiğinde o gün o yatağın üzerinde olanları hatırlıyordum. John, Ambrose ve Guildford bir yandan göz kırparak, sırıtarak ve gülererek paralı bir gösterideymişler gibi bizi izlerken, bir taraftan da benim getirdiğim çilek reçeli kavanozunu ve gofretleri bandıkları kremalı sosu birbirlerine geçiriyorlardı. Buna katlanmak zorunda kalmış olmak midemi bulandırıyor. Pek çok kez giyinmiş ve dışarı çıkmak için hazırlanmışım ama kuzenlerimin evinin kapı eşiğine geldiğim anda üzerime bir huzursuzluk ve baygınlık hissi çökmüş ve beyhude yere gelen arabacıya parasını ödedikten sonra yine yatağa girmiştım.

Robert’ın beni yeniden yatağa çekmek için üzerime geldiği bir keresinde gözlerimi eğip aylık rahatsızlığımın olduğunu söyleye-

rek karşı çıkmam üzerine Guildford, “Onun bu konuda bu kadar titizlenmesi ne tuhaf,” dedi, “köylü kısmının hayvanlar gibi azgınlık dönemleri olduğunu ve onları kimin seyrettiğini umursamadıklarını *dünya âlem* bilir!” Bu sözlere rağmen teslim olmadım. Guildford’ın benim hakkımda ne düşündüğü umurumda bile değildi.

Ağustosun son günlerinden birinde, altında hükümlülerin kemiklerinin çürüdüğü Zincirli Aziz Peter Kilisesi’nin arkasındaki Kule şapelinde kocamın ve erkek kardeşlerinin yanında durarak –canını kurtarmak için beyhude yere Katolik dinine geçmiş olan– babalarının kilise ayinine katılmasını izledim. Kraliçe Mary, infaz edilmek üzere darağacına çıkarılmadan önce kilisenin bir ayinine katılmasına ve kraliçenin kendi rahibinin önünde günah çıkarmasına izin vermişti.

Gözden düşmüş ve itibarsızlaştırılmış olan Northumberland Dükü canını kurtarabilmek için son bir çabayla, “Bizlere musallat olan vebanın son on altı sene boyunca gerçek inançtan sapmış olmamıza bağlı olduğunu huzurunuzda beyan ederim,” dedi.

Yaz sıcağına rağmen birbirimize sokulmuş bir vaziyette, bir zamanlar tahtın arkasındaki gerçek güç olan, kendisini insanları kral yaptıran biri olarak gören ve yeni bir hanedan başlatmasına ramak kalan bu adamın kendisini kurtarmak için inandığı her şeye ihanet etmesini izledik. Ama onu hiçbir şey kurtaramadı.

Darağacına çıktığında oğullarını kurtarmaya çalıştı. Ölmeden önce yaptığı konuşmada Kraliçe Mary’den af diledi ve, “Sadece babaları olduğum için benim sözümü dinlediler ve kendi iradeleriyle hareket etmediler,” diyerek çocuklarına merhamet göstermesi için yalvardı. Sonra başını kütüğün üzerine koydu. Balta inerken ben gözlerimi kapattım, yüzümü Robert’ın göğsüne gömdüm ve bir gürültüyle kütüğe çarptığı anda yerimden sıçradım.

Hücreye döndüğümüzde Robert beni yeniden yatağa attı. Kaba davranmasına ve canımı yakmasına rağmen bu kez ona direnmedim. Gözlerimi kapattım ve erkek kardeşlerinin müstehcen

sırıtmalarını ve bakışlarını görmemeye çalıştım. Ilık gözyaşlarını göğüslerimin arasında hissedince de kocama daha çok sarıldım ve sert vücudu benim yumuşak etlerimi ezerken olabildiğince zevk alması için kendimi bıraktım.

Şubat gelince, kendim cesur olmaya zorladım ve acımasız, buz gibi rüzgâra rağmen yeniden Londra'ya gittim.

Ama ziyaret için yanlış bir gün seçmiştim. Kendimi içinden bir türlü çıkamadığım bir güruhun arasında buldum. İlerlemeye, beni ittiren insanlardan kurtulmaya çalıştığımda başkalarına tosluyordum. Birden kendimi darağacının önünde buldum.

Boynu açık, karga gibi simsiyah bir kıyafet içindeki Leydi Jane başını küçük, siyah bir kütüğe eğmiş bir şekilde duruyordu. Sonra başını yana çevirdi ve titrek bir sesle son sözlerini söyledi. Diz çöküp de bağlı gözlerle göremediği kütüğü çaresizce elleriyle yoklayarak bulduğu ve başını ona dayadığı anda, aklıma o korkunç Körebe Oyunu geldi. Gözlerimi sımsıkı kapatmama rağmen baltanın indiğini ve kemikleri kırdığı anda çıkardığı sesi duymaktan kurtulamadım.

Birden çıldırmış gibi oldum ve oradan kurtulabilmek için kimi berelediğimi ya da tırnaklarımın kime geçtiğini umursamadan karşıma kim çıkarsa vurarak, tekmeleyerek ve tırmalayarak kendime yol açmaya çalıştım ve nihayet kalabalığın arasından sıyrılmayı başardım. Kendimi Robert'ın hücrelerinde bulduğumda hıçkırıklar içinde onun kollarına atıldım ve beni sıkı sıkı tutması ve asla bırakmaması için yalvardım.

Titreyerek ve ağlayarak ona sarılmış bir haldeyken, gördüklerimi bölük pörçük de olsa anlatabildim. Robert da zaten olan biteni artık tek başına kaldığı hücrenin penceresinden görmüştü. John ve Ambrose bir süre önce başka bir hücreye nakledilmişlerdi. Guildford'ın ölüm anını gözleriyle görmemişti ama onun hainlerin özel olarak infaz edildiği Kule Yeşili denen yere değil de, infazların halka açık olarak yapıldığı Kule Tepesi'ne götürü-

leceğini duymuş ve iki kere de penceresinin altından geçerken görmüştü. Onu ilk gördüğünde, beti benzi atmış bir durumdaydı ve çenesinin ve dudaklarının titremesine rağmen elinden geldiğinde dik ve mağrur durmaya çalışıyordu. Üzerinde gayet şık, altın renkli, parlak gül motifleriyle işli, sırmalı dantellerle bezeli siyah kadifeden bir kıyafet vardı ve sarı saçlarının buklelerinin her biri olması gerektiği yerde duruyordu. İkinci keresindeyse bir arabanın içindeydi ve çıplaktı, –cellat ücretinin bir kısmına karşılık olarak onun elbiselerini istemişti– hırpalanmış, cansız bedeni özensiz bir şekilde kanlı bir çarşafa sarılmış ve kanı çeksin de tahtaları kirletmesin diye samanların üzerine atılmıştı.

Robert'ın beni avutacak hali yoktu; aslında avutması gereken biri varsa o da bendim. Ama bunu yapamadım ve bir eş olarak yine görevimi yerine getiremedim. Kardeşini kaybeden *oydu*, ben değil. Beni geri ittirdi ama daha sonra öfkeyle üzerime atladı. Bir yandan beni sarsıyor, tokatlıyor ve kendime gelmemi emrediyor, bir yandan da kırıcı sözler söylüyordu. Şunları aklımda tutmalıydım: Dünyadaki hiçbir histerik davranış ya da gözyaşı Jane'i ya da Guildford'ı geri getirmeyecekti. Kraliçe Mary hükmettiği takdirde kendi sonu da onlarınkinden farklı olmayacaktı!

Daha sonra, kocamın tokatlarıyla –biraz da korkudan olsa gerek– kendime gelir gibi oldum ve sırtını bana dönmüş olarak pencereden dışarıya bakmakta olmasına rağmen onun yanına gittim. Ona sarıldım ve alev alev yanan yanağımı sırtına dayadım.

“Guildford senin kaderini çaldığı ve Jane'le evlenemediğin için hâlâ üzgün müsün?” diye sordum.

“*Seni küçük aptal!*” diye bağırarak döndü Robert ve beni öyle güçlü bir şekilde ittirdi ki pat diye taş zeminin üzerine düştüm. “Onunla ben evlenmiş olsaydım bu hikâyenin sonu farklı olurdu bir kere! Onlar, biri görünüşüne diğeri kitaplarına âşık olan, zayıf ve salak bir ikili oluşturunuyordu. İkisi de hükmetme becerisine sahip değildi; o yüzden de ezilmeleri mukadderdi. *Benim* cesare-

timin ve gücümün zerresi bile yoktu onlarda! Ben kral olmak için *doğdum*; alın yazım bu benim. Kaderimde o var!”

Bunları söyledikten sonra tekrar sırtını döndü. Daha fazla kışkırtmanın akıllıca bir iş olmadığını ve Guildford’ın ölümünün verdiği acının, içinde fokur fokur kaynayan hırs çorbasındaki bir tuz zerresinden ibaret olarak kalacağını bildiğim için onu düşünceleriyle baş başa bıraktım.

Elizabeth Tudor’u ikinci kez kocamı ziyaret etmek için gittiğimde gördüm. Robert’a o gün özel bir hediyem –bir torba dolusu ceviz– vardı ve bunun onu mutluluktan gülümsemesini sağlayacağını umuyordum. Başımı kaldırdığımda, tahtı ele geçirmek isteyen isyancılarla işbirliği yapmaktan suçlu bulunan ve kız kardeşinin tutsağı olarak hapiste yatmakta olan kızıl saçlı prensesi gördüm. Yürüyüş duvarının üzerinde duruyordu. Siyah pelerini tepedeki kuzgunların kanat çırpması gibi uçuşuyor, canlı saçları rüzgârda kırbaç gibi şaklıyordu. Orada hiç hareket etmeden duruyor ve sert bakışlarla bana bakıyordu. Yüzü, ifadesi anlaşılmaz olan mermerden yapılmış, beyaz bir maske gibiydi. Aynen kırsalda söylediğimiz gibi “birinin mezarının üzerinde yürüdüğünü” hissedip titredim ve başımı önüme eğerek telaşla oradan uzaklaştım.

Şimdi geriye dönüp baktığımda aralarındaki ilişkinin, baltanın gölgesindeki birer tutsak olarak, her günün son günleri olacağı, gündeğumunu ve batımını bir daha göremeyecekleri korkusu içinde yaşadıkları o günlerde başlamış olduğunu düşünüyorum.

Ölümün omuzlarınızın üzerinden baktığını bildiğiniz vakit, kendinizi can havliyle hayatın içine atar ve parmaklarınızı ona geçirir, elinizden geldiğince sıkı sıkı tutunur ve ondan mümkün olduğunca çok şey alabilme ve size verebileceği *tüm* zevk ve keyiflerden yararlanma kararlılığı içine girersiniz. Bunu şimdi ben de biliyorum ama öyle olduğunu anladığımda hayatı yakalayamayacak kadar bitkin düşmüş durumdaydım ve hiçbir şey yapmak istemiyordum.

O gün Robert'ı hücrelerinde volta atarken buldum. Stresin ve öfkenin ondan harıl harıl yanan bir ateş gibi fışkırdığını hissetmiştim. Kafese tıkılmış vahşi bir hayvan gibiydi. Kükremesinden ve ısırmasından korkuyordum. Gardiyan kapının kilidini açıp geldiğimi söylememiş olsaydı, o anda içimden dönmek, ayaklarımın ucuna basarak dışarı çıkmak ve başka bir zaman gelmek geçiyordu. Meğer daha sonra olacaklar içime doğmuş. Robert ceviz torbasını duvara fırlattı. Torba patladı, içindeki o çok sevdiği cevizler patır patır yerlere saçıldı. Sonra bütün gücüyle bir tekme attığı tabure duvara çarparak paramparça oldu. Arkasından bir sandalye fırlattı. Havada uçuşan tahta parçalarından korunmak için kollarımı bir kalkan gibi yüzümün önüne getirdim. Kocamı çok seviyordum ama böyle zamanlarda beni gerçekten de *korkutuyordu*.

“Babam ve kardeşim öldü ve sen bana ceviz getiriyorsun, öyle mi?” diye böğürdü. “Ceviz ha!” İğrenmiş gibi yere tükürdü.

Yüzümü korumak için ellerimi yeniden kaldırma güdüsünü bastırarak onun yanından uzaklaştım. Bana vurup vurmayacağını kestiremediğim için bir bahane bulmasını istemiyor ve darbelelerinden korkuyormuş imajı verdiğimde onu beni dövmeye davet ediyormuşum gibi bir hisse kapılmasından çekiniyordum.

Ürkek bir şekilde, Kraliçe Mary'ye beni huzuruna kabul etmesi için bir mektup yazma ve kabul ettiği takdirde hayatının bağışlanması için dizlerimin üzerine çöküp ona yalvarma niyetinde olduğumu söyledim.

“*Tanrı aşkına Amy!*” diye kükredi Robert, yumruğunu duvara vurarak. Sonra dönüp, akan kanı umursamayarak parmaklarını siyah saçlarının arasından geçirdi ve onları çekiştirerek yürümeye başladı. Daha sonra da birden dönüp, çalışma masasına öyle şiddetli bir tekme attı ki altın yaldızlı bacaklarından biri kopan masa yan tarafına düştü. “Beni *neden* rahat bırakmıyorsun? Köyüne dön! Bu işleri anneme bırak. Sen olsa olsa yanlış bir şey söyler ve gerçekten de ölümüne neden olursun! İşleri *doğru* yapmayı

sadece annem bilir! Senin o köylü hödüklüğün sonunda benim sonumu getirecek!”

“Pekâlâ, nasıl istersen!” dedim güçlkle, hıçkırıklarımı daha fazla tutamayarak ve benim ağladığımı bilmesine rağmen koşarak kapıdan çıktım. Kuzenimin Canberwell’deki şehir evine gidene kadar da ağlamaya devam ettim. O kadar çok ağlıyordum ki bol bahşiş verdiğim araba sürücüsü yırtık pırtık, tüylü şapkasını çıkararak önümde eğildi ve bütün yol boyunca evin ön kapısına gelene kadar gülümseyerek bana sanki İngiltere Kraliçesi’ymişim gibi davrandı.

Gözümde yaşlarla eşyalarımı toplarken Pirtto’ya yardım ettim ve onları elime geldikleri şekilde, buruşabilirler ya da kırılabilirler diye umursamadan sandıkların içine tıktım. Sonra da ertesi sabah gün ağarır ağarmaz Stanfield Hall’a doğru yola çıktık. Hava daha karanlıkken avluya çıkmış ve yola çıkmak için güneşin doğmasını beklerken ayaklarımı sabırsızlıkla yere vurarak bir aşağı bir yukarı volta atmıştım. Oradan kaçıyordum ve insanlar kocamı terk ettiğimi zannedebilirlerdi ama bu umurumda bile değildi; beni orada istemiyordu ve ben de istenmediğim bir yerde kalmak istemiyordum.

Aslında kocama yardım etmeyi, onu kurtarmayı *o kadar* istiyordum ki... ama o benim kraliçenin önünde diz çöküp onun hayatını bağışlaması için yalvarmayı bile beceremeyeceğimi düşünüyordu. Dahası, onun kaderini kötü etkileyebilecek korkunç bir hata bile yapabileceğime inanıyordu! Ona zarar verecek *herhangi* bir şey yapabileceğimi nasıl düşünebilirdi? Kraliçe bir kadındı, üstelik de eğer dedikodular doğru idiyse, evlenmek istediği ama sadece portresini görmüş olduğu İspanyol bir prensi deli gibi seven bir kadındı. Önünde diz çöküp, içtenlikle konuştuğum takdirde beni *mutlaka* anlayacaktı. Yine de hapiste olmasına rağmen kocamın isteklerine karşı koymaya cesaret edemiyordum, O yüzden de kırbaçlandıktan sonra inleyerek kuyruğunu bacaklarının arasına kısıtıran bir köpek gibi oradan kaçtım ve kocamın kaderini her şeyi pek iyi bilen kayınvalidemin ellerine bıraktım.

14

Amy Robsart Dudley

*Stanfield Hall, Norfolk, Wymondham yakınları
ve Norfolk, Syderstone Malikânesi,
Kasım 1554 – Kasım 1558*

Babasını ve Guildford'ı celladın baltasına, en küçük kardeşi Henry'yi gözlerinin önünde Calais'de Aziz Quentin kuşatmasındaki bir top ateşine, John'u tifüs hastalığına ve son anda hayatta olan oğullarının bağışlanmasını sağlayabildiği için ölüm döşesinde gülümseyen annesini de hummaya kurban veren Robert, gururunu ayaklar altına alarak ve ortama göre renk değiştiren o tuhaf kertenkeleler gibi sürünerek Kraliçe Mary'nin önünde diz çökmüş ve onun ayaklarına kapanmıştı.

Gözlerinde yaşlarla elini kalbinin üzerine koymuş, boynunda lal taşlarıyla ve elmaslarla bezeli altın bir haç olduğu halde, kraliçeye *her zaman* sadık kaldığına ve başka hiçbir hükümdara biat etmediğine dair *yeminler* etmişti ama –tüm çocuklar gibi beşikten itibaren– babasına sadık kalması ve itaat etmesi gereken bir evlat olarak yetiştirilmişti ve o yüzden de Mary'nin İngiltere'nin gerçek hükümdarı olduğunu bilmesine, içi öfkeyle dolu olmasına ve isyan etmek istemesine rağmen babasının emirlerine uymak zorunda kalmıştı.

Utanmadan da, “Majestelerini yakalamak için gönderildiğimde, savaşta kaderin bir cilvesi ya da bir yanlış yaptığım için değil, isteyerek ve bilerek yenildim,” diye bir de yalan söylemişti.

Kraliçe de bir kadındı ve Robert’a bir bakış atan tüm kadınlar gibi o da ona inanmıştı. Ama Robert’ın tüm dedikleri yalandı. Mary’nin arkasından konuşuyor ve onunla “acınası bir kız kuru-su” ya da “dünyanın iç eteği giyen en aptal kişisi” diye alay ediyordu; aşkla, bir eş ve anne olmakla ilgili hayallerini gülünç buluyordu. Ona göre, artık genç ve güzel olmadığı ve saftirik bir kadın olduğu için bu tür ümitler beslemesi, bu tür isteklerde bulunması son derece aptalcaydı ve rüya görmesinden farksızdı. “Bir soylu olarak doğduğu için bahtının parlak yıldızına şükretmesi gerekir. Yoksa, bir bakış atan bir erkek ona ikinci kez bakmaz, nerede kalmış evlenip onunla aynı yatağa girmek!” diyordu. Bu sözlerini *çok* gaddarca buluyordum.

İşte büyük aldatma böyle başladı. Tam anlamıyla bir bukalemun çifti gibi –az önce bahsini ettiğim kertenkelenin ismi buydu– canımızı kurtarmak için rengimizi değiştirmemiz gerekiyordu. Robert hemen mücevherciye haber saldı ve hem gümüşten hem de altından olmak üzere, değerli taşlarla bezeli birkaç haç ısmarladı. Ne kadar gösterişli olurlarsa o kadar iyi olur diyordu. Haçlar gelince bunları boyunlarımıza taktı. Ayrıca inciden ve parlak taşlardan yapılmış tespihler ve harika desenli İspanyol derisinden ayakkabılar ve eldivenler getirtti. Eteklerimin altına koni şeklinde, İspanyol tarzı, çemberli bir iç eteği giydirdi ve belime bağladığı uzun bir zincire de harika resimler içeren altın yaldızlı sayfaları ve üzeri taşla bezeli altın yaldızlı kabı olan bir de kitap astı. Kitap Latinceydi, o yüzden bir kelimesini bile anlayamıyordum. İçinde cadıların yaptığı büyüler ya da çamaşır sabunu tarifleri bile olabilirdi ve benim ruhum duymazdı ama Robert bu kitabı sürekli okumamı ve *her fırsatta* beni *ne kadar* rahatlattığını söylememi tembihledi. Ayrıca, etrafta kodamanlardan birinin olması halin-

de, onların beni bir mihrap örtüsünü işlerken görmesini sağlamalıydım. Kendisi de İspanyolların giydiği türden, altın yaldızlı saçakları olan, nakışlarla ve değerli taşlarla bezeli kan kırmızısı bir kıyafet içinde dolanıp duruyordu. Mahmuzlarındaki yakutlar, bir çift güneşin ortasındaki kan kırmızısı yuvarlaklar gibi pırıl pırıl parlıyordu. Bay Edney'nin bana giydirdiği ve beni her yanından kanlar damlıyormuş gibi gösteren kıpkırmızı işlemelerle ve saçaklarla bezeli altın sarısı renkli saten elbiseyi görünce başını onaylar gibi salladı. Daha sonra da şapelimiz için süsler ve rahip için nakışlı kıyafetler ısmarladı. Mary'nin bize düğün hediyesi olarak yolladığı nakışlı duvar süsünü deliler gibi aradıktan sonra nihayet Stanfield Hall'daki kilere atılmış bir kutunun içinde bulduk. Tozlarını silkeleyerek herkesin görmesi için evin en itibarlı yerine astık. Bütün bunlar, taht kavgasını kazanarak hükümdar olan Mary'nin gözüne girmek için kurgulanan kocaman bir aldatmacanın birer parçasıydı ve bizim de kazanan tarafın yanında yer almamız gerekiyordu.

Benim saraya takdim edilmem konusu da yeniden gündeme gelmişti. Bay Edney'ye acilen dikmesi için elmaslarla ve harika iğne oylarıyla bezeli, parlak simli mor bir elbise sipariş edildi ama kraliçenin önünde reverans yaparken, saray erkânının ellerini ya da yelpazelerini ağızlarına siper ederek benimle alay edecek, eleştirel ve küçümseyici bakışlarla bakacak olmalarını düşünmek bile beni *öylesine* dehşet içinde bırakıyor ve hasta ediyordu ki bu işken kurtulmak istiyordum. Berbat bir hata yapacağımdan, ayaklarımın dolanıp tökezlemesinden ya da eteklerime basıp popmun üzerine düşmekten çok korkuyordum. Bunları ve daha da kötülerini yaptığım kâbuslar görüyordum. Konuşmak için ağzımı açtığım anda dudaklarımdan anlamsız ya da açık saçık sözcükler ve küfürler çıkıyordu, geçiriyordum ya da top sesini aratmayacak şekilde yelleniyordum. Bunların beni rezil eden sesleri kraliçenin kabul salonunun sessizliği içinde yankılandığı anda insanlar

kahkahalar atarak birbirlerine beni gösteriyorlardı. Benim de sinirlerim öyle bozuluyordu ki idrar keseme hâkim olamıyor ve kraliçenin tahtının tam önünde sarı renkli bir birikinti oluşmasına neden oluyordum! Yüzüm gözyaşlarıyla ıslanmış bir vaziyette titreyerek uyanıyor ve bu rüyaların gelecekte olabilecek olayların birer habercisi olmasından korkuyordum.

Sonunda Robert da olduğum yerde kalmamın en iyisi olduğuna karar verdi ve beni ve yeni mor elbisemi köyde bırakarak saraya tek başına gitti. “Onu tavuklarına giderken giyersin Amy,” dedi kırıncı bir şekilde, elbiseyi tıktığı sandığın kapağını bir daha açılmayacak olan bir tabutun kapağıymış gibi kesin bir tavırla kapattıktan sonra. “Eminim ki onlar da, inekler de, koyunlar da ve domuzlar da sen onların önünden geçerken çok etkileneceklerdir. Muhtemelen bir prenses olduğunu sanıp, yerlere kapanarak Tanrı’ya şükredeceklerdir!”

Onda büyük bir hayal kırıklığı yarattığımı biliyordum. Robert ve ben sürekli olarak bir şekilde birbirimizin beklentilerini boşa çıkarıyorduk. Onu o kadar seviyordum ki en çok istediğim şey onu mutlu etmekti ama bu arada da asla bir saraylının karısı olmayı beceremeyeceğimi de biliyordum. O yüzden de kocamı ille de küçük düşüreceksam bunu tüm saray erkânının gözleri önünde değil de sessiz sakın köyümde yapmam daha iyi olurdu. Böylece bir rezalet olacaksa uluorta olmazdı.

Robert sadakatini iyice kanıtlamak için Kraliçe Mary’nin nefret edilen İspanyol kocasına da hizmet ediyordu. Prens Philip, Calais’de Fransızlarla savaşırken, özel ulak olarak görev almış ve kraliçenin aşk mektuplarını kocasına ve kocasının soğuk ve kısa yanıtlarını da kraliçeye ulaştırmıştı. Önüne çıkan fırsatlardan yararlanmayı çok iyi bilen biri olarak, mesajlar yazılı değil de sözel olduğunda, bunları kraliçeye aktarırken allayıp pulluyor ve onun endişeli ve bezgin yüzünün parlamasına vesile oluyordu. Kraliçe, Robert ona bu tür yanıtlar getirdiğinde adeta bir gül

gibi açılıyordu. Bir keresinde majesteleri *öyle* mutlu olmuştu ki Robert'ı kolundan tuttuğu gibi onun yanında diz çökerek kilise ayinine katılması için özel şapeline götürmüş ve daha sonra da “mahzun, aşk yorgunu kalbimi yeniden canlandırdığı ve bana ümit ve gerçek aşkla dolu hayat suyunu pompaladığı için” 100 pound hediye etmişti.

Robert bu parayı son penisine kadar kumarda kaybederken bile kraliçeyle ilgili olarak bunları anlatıyor ve alay edip kakhahalar atıyordu. Nakit paraya sıkışınca borçlarını ödemek için Londra'daki bir tefeciden son derece fahiş bir faiz oranıyla ödünç para almak zorunda kalmıştı. Öylesine gırtlığına kadar borca batmıştı ki sonradan öğrendiğim kadarıyla, rahmetli annesinin 5 poundluk ilaç borcu için ismi duruma çok uygun bir şekilde Bay Borrowe olan bir tefeciden bu miktarın üzerine 20 pound daha ödemek kaydıyla borç almıştı. Kocamın para işlerine aklım ermiyordu; bu işler bana ucu görünürde olmayan, karmakarışık bir iplik yumağını çözmeye çalışmaktan daha zormuş gibi geliyordu. Annesinin vasiyetnamesinde Ambrose'a bıraktığı Hales Owen isimli konağı elde etmek için girişimde bulununca sevinçten havalara uçmuştum. Bunun ikimiz için bir yuva oluşturacağını umuyordum ama ne Robert ne de ben ayağımızı oraya basamadık çünkü Robert'ın Ambrose'a 800 ve Andrew dayıya da 300 pound borcu vardı ve rahmetli annesinin borçlarını ödemekle mükellef olduğundan her sene kız kardeşi Catherine'e 50 poundluk bir cep harçlığı vermesi gerekiyordu. O yüzden Hales Owen, bu borçlar karşılığında Robert'ın mali işlerinden sorumlu olan Bay Forster'a ipotek edildi ve bir süre sonra yeniden Robert'a kiralandı. Ama Robert konağı, ilki 3,000 pounda Bay Tuckey, ikincisi de 2,000 pounda Bay Lytton isimli birilerine olmak üzere, bir değil iki kez sattı. Aklım ve havsalam bunu nasıl yaptığını hâlâ almıyor. O paraların nereye gittiğini de şu ana kadar anlamış değilim. Bildiğim bir şey varsa o da bu işin içinde bir bit yeniği olduğudur!

Bir keresinde Kraliçe Mary, Robert'ı bir ara en süratli giden gemisine bindirip Prens Philip'in en sevdiği ve sarayın fırınından taze çıkmış etli turtalarla birlikte Calais'ye gönderdi. Robert yiyecek sepetini aç denizcilere ve açlıktan ölmek üzere olan Calaisli vatandaşlara karşı canı pahasına kılıcıyla kahramanca koruyacağına dair şatafatlı sözcüklerle söz verdi. Elini kalbinin üzerine koyarak, karasevda! bıçare kraliçeyi dünyada hiçbir şeyin ona Prens Philip'in ayaklarının önünde diz çökmekten ve bu turtaları ona sevgili eşinin aşk dolu sözcükleriyle birlikte takdim etmekten daha büyük bir mutluluk vermeyeceğine dair temin etti. Belli mi olurdu, belki de prens hazretlerini bu turtalardan yerken her bir lokmadan aldığı keyfi şahsen görme onuruna bile erişebilir ve döndüğünde "Gönlümün Kraliçesi'nin önünde diz çökerek majestelerinin göndermiş oldukları hediyenin ne kadar makbule geçtiğini ve kendisine "aşkı besleyen bu yiyecekleri" götürme onurunun verilmesinden dolayı ne kadar mutlu olduğunu bizzat dile getirebilirdi. Bunlar nasıl saçma ve gaddarca söylenmiş yalanlardı böyle! Kocamın bu insafsızlığını düşünmek o zaman da içimi acıtıyordu, şimdi de! Etli turtalara gelince: Robert'ın bunları yerine teslim ettiğini hiç sanmıyorum. Bana kalırsa onları kendisi yemiştir; çünkü daha sonra bunların "prenslere layık" olduğunu söylemişti. Eğer tatmadıysa öyle olduklarını nereden bilecekti?

Robert, "Aşk Ulağı" ve "Aşk Meleğinin Elçisi" gibi şiirsel bir şekilde tanımladığı bu rolleri sözüm ona oynadığı o süre boyunca Prens Philip'e sadece bilmesi gerekenleri söylemiş ve cafcacı sözcükler kullanmaktan kaçınmıştı. Kraliçe Mary'yle muhatap olduğundaysa elinden geldiğince tatlı ve pohpohlayıcı olmaya gayret ediyor, kraliçeye kısa ve duygusuz mektuplar gönderen kocasının çoğu İspanyol erkekleri gibi mektup yazmaktan hoşlanmadığı gibi bahaneler uyduruyordu. Kocasının ondan bahsederken, nasıl desem, "inanılmaz bir şekilde samimi ve sevgi dolu," olduğunu söylediği anda kraliçe bayılır gibi oluyor ve kendisini

koltuğunun kadife minderlerine gömüyor ve Prens Philip'in her gece başucuna koyduğu minyatürüne baktığını ve sabah gözlerini açar açmaz da ilk olarak onu gördüğünü hayal ederek elini kalbine götürüyordu.

Prens Philip'in Venedik Buzlu Camlarına hayran olduğunu öğrenen Robert'ı dünyadaki hiçbir şey, bizdeki takımı olduğu gibi ona hediye etmesini engelleyemezdi. Bu benim çok sevdiğim, hiç kullanmadığımız ve davetlerimizde Robert'ın eşi olarak onurla ev sahibeliği yapmayı umduğum soframızı süsleyecek olan bir düğün hediyesiydi. Ne var ki Robert hizmetkârlar takımı talaşla dolu sandıkların içine özenle yerleştirirlerken başlarında bekleyerek onlara “nezaret” etmemi söyledi. Daha sonra bu sandıklar, her biri soylu bir prens taşıyormuş gibi Londra'ya kadar yürüyüş hızıyla gidecek olan atlı arabalara yerleştirilecek ve gemiye yüklenerek Prens Philip'in İspanya'daki sarayına ulaştırılacaktı.

Robert böylece her iki hükümdarın da gözüne girmeyi başardı ve yıldızı yeniden yükselişe geçti. Dudley ailesinin ferdi hürriyetlerine konulan tahdit kaldırıldı ve Hemsby de dahil olmak üzere tüm mülkler kendilerine geri verildi. Bizim oraya bir kere daha gitmemiz kismet olmadı. O günlerde benim içimde hep oraya gidebileceğimize dair bir ümit vardı ama görebildiğim kadarıyla Robert'ın evliliğimizin en güzel günlerini geçirdiğimiz yere dönmek gibi bir niyeti yoktu. Daha sonra öğrendiğime göre, orayı satmış ve parasını da “gerçek dostlarının kim olduğunu unutmaması için” Prenses Elizabeth'e göndermişti. Bunu duyunca gılmekten kendimi alamamıştım: Robert olsa olsa sadece kendisine gerçek bir dost olabilirdi. Hatta zaman zaman otuz gümüş sikke karşılığında kendisine bile ihanet edebileceğini düşünüyordum. Günün birinde, çok yükseklerde uçmaya yelteneceğinden ve güneşin onun tüm yücelik hayallerini yakıp küle dönüştüreceğinden emindim; sonra yere çakılacak ve her şey iken, hiçbir şeye dönüşecekti.

Mary'nin hükümdarlığının karanlık günlerinde, kabul olunmuş doktrinlere karşı çıkanların canlı canlı yakılması ve yüzlerce masum insanın öldürülmesi nedeniyle, İngiltere'nin ve kraliçesinin imajları korkunçtu ve İngiltere halkının gözünde Elizabeth dehşetengiz bir fırtınanın ortasında büyük bir itidalle parlak bir ışık vermeyi sürdüren bir mum gibi görölüyordu.

Ve Robert önüne bir kırlangıç olarak çıkan fırsata gagasını ve pençelerini geçirmek isteyen bir atmaca gibi dalışa geçmiş ve –doğal olarak, Kraliçe Mary'nin fark edip de onu yeniden Kule'ye hapsedmesi olasılığına karşı gizli saklı bir şekilde– Elizabeth'in en ateşli yandaşı haline gelerek bundan sonraki hükümdarlık döneminde kendisine rahat bir konum hazırlamak için onu elinden geldiğince paraya ve hediyelere boğmuştu.

Bana bir mektup yazarak yünleri, zararına bile olsa satmamı söylediğinde, kendisinin bir ihtiyacı olduğunu zannederek dediği gibi yaptım. Ama o, parayı –200 poundu!– *son penisine* kadar ona gönderdi! Parayı gönderdiğinde onun yanımdaydım; benimle evde olduğu ender günlerden biriydi. Ne yazdığını görmüştüm. *Size hizmet edebilmek ya da özgürlüğünüze kavuşmanızı sağlayabilmek için canımı bile seve seve veririm*, diye yazmıştı. Ona göre, bu tür şeyler şövalye ruhlu erkeklerin soylu ve büyük ailelerden gelen kadınlara nezaket icabı olarak her zaman söylediği önemsiz şeylerdi. Bense “bu tür şeyleri bilemeyecek kadar hödük ve saftirik”tim. Dünyanın işleri böyle yürüyordu, yükselmek ve ilerlemek isteyen erkekler doğru insanlara nasıl hitap etmeleri gerektiğini, onlara aşk ve sadakat hakkında güzel sözcükler söylemeyi öğrenmeliydiler. Ona itiraz etmeye tenezzül etmedim çünkü tartıştığımız vakit Robert beni bitkin düşürüyor ve serseme çeviriyordu. Kafatasımı açıp içine balçık gibi bir zambak döküyordu sanki. *Her zaman* verecek bir yanıt, yapacak bir açıklama buluyor ve kendimi hatalı ve ikinci derecede biri gibi hissetmeme neden oluyordu.

Mektubunu imzalamadığı fark etmiştim. Robert elyazısını Elizabeth'in tanıdığını söyledi ve gönderdiği hediye'nin başka bir kişiden geldiğinin düşünülmesi riskini almayacak kadar akıllı olduğunu ekledi.

İtiraz ettiğimde de parmaklarımın üzerine vurarak elbisesinin kolunu kurtardı ve benden uzaklaşarak, "Bu kadar aptal olma Amy," dedi sert bir sesle. "Yükselmek için yükseklerdeki bir yıldızla yakınlık kurmak gerektiğini geri zekâlılar bile bilir ve Elizabeth de işte öyle bir yıldız. İngiltere'nin en parlak yıldızı o! O alev saçlı Tudor kızı İngiltere'ye öyle bir ışık getirecek ki Katolik Mary'nin insanları yakarken yükselen alevleri gölgede bırakacak."

Prens Philip'le evlenmesi ve Protestanlara yaptığı zulümler nedeniyle Mary'nin yıldızı süratle sönmekte, buna karşın Elizabeth'inki hızla parlamaktaydı. Canlı canlı yakılarak öldürülen ve tarifsiz acılar içindeki kişiler, İngiltere'yi sadece onun kurtarabileceğine inanarak son nefeslerinde bile dua okur gibi onun ismini söylüyorlardı. O kızıl saçlı kıza olan bu inanç nasıl bir şeydi? Bunu bir türlü anlayamıyordum. Ona bu kadar inanmaları ve bu kadar ümit bağlamaları için ne yapmıştı? Bunu Robert'a sordüğümde homurdanmaya başladı ve bunun bana anlatma zahmetine katılmasına değmeyecek bir konu olduğunu söyledi. Nasıl olsa anlayamazmışım. Belki de haklıydı. Elizabeth'te ne gibi bir tılsım, nasıl bir çekicilik bulduklarını hiç anlamamıştım zaten. Bildiğim bir şey varsa, ender rastlanan türden özel bir güce sahip olduğuydu. Belki de ona bu yalın görkemini veren şey, kral ve kraliçe olmak üzere doğan kişilere özgü olan ve sadece onlara bahşedilen bir güçtü!

Stanfield Hall'a geldiği ender günlerden birinde, dizlerimin üstüne çökerek saraydan uzak durması, her şeyi unutarak benimle kalması için Robert'a *yalvardım*. Kardeşi Henry gibi Calais'de öleceğinden ya da biçare, deli kraliçenin vesveselerinin kurbanı olup son nefesini darağacında ya da kazıkta vereceğinden kor-

kuyordum çünkü İspanyol modasına uygun gösterişli kıyafetler giymesine, şapelde diz çökerek dua etmesine ve boynunda taşlı haçı, elinde tespihi olmadan dolaşmamasına rağmen aslında gizli bir Protestan olmayı sürdürüyordu. Bense onun bu kandırmaca ve Elizabeth'e verdiği gizli destek ortaya çıkacak diye korkular içinde yaşıyordum.

Ona bir zamanlar bana vermiş olduğu sözleri hatırlattım: Syderstone'u eski görkemine kavuşturacak ve çocuklarımızın neşeli sesleri orayı çın çın çınlatacaktı. Kendisi de harikulade atları nenedeniyle dünya çapında ünlü biri olacaktı. Ama Robert bana güldü ve o eski hayalleriyle de dalga geçti. Bunlar aşka gelip, düşünmeden söylediği şeylerdi; köy onun gibi biri için uygun bir yer değildi. O zamanlar en fazla bu kadarını yapabileceğini ve daha fazlasını ümit dahi edemeyeceğini düşünüyordu. Moralinin bozuk olduğu, durumu idare etmeye çalıştığı ve bana cesur görünmek istediği bir dönemdi o vakitler ama şimdi durum farklıydı. Kader ona daha farklı ve daha iyi olan bir yol göstermişti. Bu yol onu refaha, üne ve zafere ulaştıracak ve at yetiştiren, koyunların kırılmasına ve yünlerinin satılmasına nezaret eden, arpa ve elma hasadı yapan bir toprak ağasının sıradan ve sıkıcı hayatından kurtaracaktı. Robert Dudley daha büyük ve daha yüce işler yapmak için doğmuştu. "Sırf kendimden düşük biriyle evlendim diye onun seviyesine inmem ve tozlu yerlerde sürünmem gerekmiyor," dedi bana. "Senin bu dünyada ilerlemeni sağlayacak ne aklın ne de hırsın var," diye de devam etti. "Sana eşlik etmek için ben de aşağılarda kalacak değilim. Benim niyetim gerçekten de *çok* yükseklere çıkmak ve tırnaklarımla *kazıyarak* da olsa en tepeleri görmek. Bunu yaparken de kimi incittiğim, kimi tekmelediğim ve kimin üzerine bastığım umurumda bile değil!"

Böyle konuştuğu her seferinde kalbime bir hançer saplanmış gibi oluyordu. İçimde kanayan yaralar açılıyor ve aşırı kanamadan ölecekmişim gibi hissediyordum.

“Benimle beni sevdiğin için evlendiğini sanıyordum,” dedim sessizce. Başım kederimin ağırlığı altında ezilmiş gibiydi.

“İkimiz de *o kadar* gençtik ki!” diye iç çekti Robert. O anda, gençlik hatasının ona neye mal olduğunu hatırlayarak bir öfke içine girdiğini hissedebiliyordum. “Sadece on yedi yaşındaydım! Aman Tanrım, o zamanlar hayatımı bir hiç uğruna mahvedecek kadar *aptalmışım* meğer!” diye inleyerek kaderine yandığını belli etti. “Akla en çok ihtiyacım olduğu zamanda şehvet onu alt etti.”

“Şehvet mi? Aşk *değil mi?*” diye sordum.

“*Şehvet,*” diye tekrar etti şüpheye yer bırakmayan kararlı bir ses tonuyla. Bu arada, ne demek istediğini ve bundan kimin sorumlu olduğunu iyice anlayayım diye doğrudan gözlerimin içine bakıyordu.

Onun böyle konuşması beni çok üzüyordu, o yüzden bu tür bir konuşma başladığında bir bahane bulup onun yanından kaçırıyordum. Robert buna hiç itiraz etmiyordu; neden etsindi ki? Beni istemediği gün gibi aşikârı ve beni pek çok şey için suçluyordu. İçimde bizi birbirimize bağlayacak bir bebek büyütemediğimi ona açıkça söyleyememenin dışında, bir hatam olmadığını biliyordum. Sevdiğim adamla evlenmişim. Onun aşkının sahte olduğunu ve daha birkaç sene içinde benimle evlendiğine pişman olacağını nereden bilebilirdim? Ona olan aşkımın bir fark yaratacak kadar güçlü kalabilmesi için dua ediyordum ama Robert artık kendisini bütünüyle dünyevi tutkulara kaptırmıştı ve saray entrikalarının bataklığından çıkmak gibi bir niyeti yoktu. O dünyadaysa bana yer yoktu; benim yerim saray değildi.

Benimle birlikte olduğu gecelerde yatmak için hazırlandığımızda, onun sabırsızlıkla fokur fokur kaynattığı öfke kazanının hemen yakınındaymışım gibi hissediyor ve kazanın taşıp da beni yakacağı anı korkuyla bekliyordum.

Bazen, “Şimdi sarayda olsaydım akşamım daha yeni başlıyor olurdu!” diyordu ve bu sözler ağzından birer kamçı gibi çıkar-

ken bir yandan da yumruğunu tuvalet masama, şöminenin rafına vuruyor ya da ızgaranın üzerindeki mis kokulu elma kütüklerini tekmeliyordu. Benimle aynı yatağa girmek artık onun yeni damatlık günlerindeki gibi özlemle beklediği, erişmek için saatleri saydığı bir şey değildi. Robert artık yatağa girmemizin ona saatin çok erken olduğunu hatırlatmasından başka bir anlam taşımadığını düşünüyor ve istediği takdirde ona orada *her zaman* mutlulukla vereceğim zevki aklına bile getirmiyordu. O zevkler artık ona yetmez olmuştu; istedikleri benim gücümün dışında kalan şeylerdi. Onun istediği heyecanla ve tehlikelerle dolu, bıçak sırtında ve aşırı uçlarda yaşanan parlak ve debdebeli bir hayattı. Benim samimi aşkım, onu kucaklamak için açık olan kollarım ve sevişmeye hazır olan vücudum böyle bir şeyle nasıl aşık atabilirdi?

O yüzden onun gitmesine göz yumdum. Buna mecburdum. Bu, rüzgârı yakalamak ve ona koşum takımı vurmak gibi bir şeydi. Saray hayatı benim için sersemletici bir satranç oyunuydu ama Robert'ın oynamak istediği oyun ve yaşamak istediği hayat tam da buydu. Böylece kocam kazanmayı garanti etmek için iki taraflı oynarken, ben Robert yokken duvarlarının içinde kalp kırıklığından başka bir şeyi olmayan Stanfield Hall'da kaldım.

Babam artık küçük bir çocuk gibi olmuştu; hepsinden de kötüsü zihni feci şekilde bulanıktı ve bir zamanlar “sevgili” ismini takmış olduğu kızını bile çoğu zaman hatırlamıyordu. Ben artık onun için ona “her gün çiçekler getiren, çorbasını içiren ve yulaf lapasını yediren o güzel kız”dım. Beni her gördüğünde, ilk kez karşılaşmış gibi davranıyordu; yüzünde hep içten bir gülücük ve meraklı bir ifade oluyordu ama beni tanıdığına dair bir işaret göremiyordum. O yüzden de hep kendimi tanıtmak ve ismimi, onun bana verdiği ismi hatırlatmak zorunda kalıyordum.

Zamanın yıpratığı, lekelenmiş ve rengi uçmuş, eski dua kitabı her zaman yatağının yanındaki komodinin üzerinde duruyordu ve onu eline aldığı anda ya da ben yüksek sesle okuduğumda huzura

kavuşuyor gibi oluyordu ama benim doğduğum gün kendi eliyle yazdığı, “*Şövalye John Robsart’ın sevgili kızı Amy Robsart, Efendimizin Kutsal 1532. Senesinin Haziran Ayının 7. Günü dünyaya geldi*” sözcükleri onun için artık hiçbir şey ifade etmiyordu. Bunun kendi elyazısı olduğunu bile bilmiyordu ve orada isimleri geçen kişilerin kimliği hakkında da en ufak bir fikri yoktu: benim ismim olduğu kadar kendi ismi de ona artık yabancıydı.

Robert bu konuda hiç sempati göstermiyordu; ona göre babam “dangalaklaşmış” biriydi ve onun bir toprak ağası, Norfolk camiasında hatırı sayılır biri, bir Sulh Hâkimi ve eski bir Polis Şefi olmasından kaynaklanan onurları damadına aktarması sanki dünyanın en önemli şeyiymiş gibi durmadan öfkeli ve aşağılayıcı bir tavırla, “Artık bana da bir faydası yok onun!” deyip duruyordu. Ben sürekli ağlıyordum ama Robert’ın bunu umursadığı yoktu; bana sırtını çevirmişti, adımlarını ve gözlerini ise saraya... Babam ve ben artık onun işine yaramıyor, ilgisini de çekmiyorduk.

Bazen, alnındaki çizgileri daha da derinleştirmekten ve zihnini daha da karıştırmaktan başka bir işe yaramamasına rağmen beni tanımadığı için hiçkırıklara boğuluyor ve bundan utanç duyuyordum. “Benim, *senin Amy’nim* baba! Beni *hatırlamalısın!* Bunu *yapmalısın!* Beni gerçek anlamda seven *tek* kişinin sen! Ve benim şimdi o sevgiye her zamankinden de fazla ihtiyacım var; *lütfen* sen de terk etme beni! Sana ihtiyacım var!” diye çırpınıyordum. Ama bir sonraki görüşmemizde benim bu çaresizce çırpınışlarımı ve ağlamalarımı unutmuş oluyor ve “bu güzel kızla tanışmak için” yeniden ismimi soruyordu.

Yine de zihninin çok, çok derinlerindeki toprağa ekilmiş bir tohum gibi eski zekâsından durup dururken baş veren bir şeyler oluyordu. Bazen, “Gözlerinde keder var ve dudakların zoraki olarak gülümsüyor,” gibisinden gözlemlerde bulunuyordu. Bana, “Senin gibi güzel bir kız neden hâlâ evlenmemiş olabilir?” diye sorduğu çok oluyordu. Onun kalbini nasıl kırar ve onun arzusuna

karşı gelerek yaptığım evliliğimle ilgili gerçeği ona nasıl anlatabilirdim? Anlattıklarımı hemen unutacaktı belki ama beni gerçek anlamda seven tek kişinin kalbini bir saniye bile olsun kıramazdım. O yüzden gülümsüyor, omuzlarımı silkiyor ve günün birinde beni sevgili babamın sevdiğinin yarısı kadar seven birini bulmayı ümit ettiğimi söylüyordum. Bu onu çok mutlu ediyor ve gülümsetiyordu. Sonra da elime birkaç kez hafifçe vurup, “Sen iyi bir kızsın, baban da şanslı biri; seninle evlenen erkek de şanslı biri olacak,” diyordu. Bende iyi bir şeyler bulan, benim de iyi şeylere layık olduğumu söyleyen biri olduğu için o kadar mutlu oluyordum ki ağlayarak onun dizlerine kapanıyor, saygı ve sevgi dolu bir minnetle ellerini öpüyordum.

Üvey kız kardeşlerim Anna ve Frances, her akşamüstü oturmak, dikiş dikmek ve annemin başında dantel bonesi ve üzerinde de damaskodan güzel geceliklerinden biri olduğu halde yatak odasında ikram ettiği şekerlemelerden yemek için geldiklerinde bana bol bol nasihat veriyorlar, ne yapmam ya da yapmamam gerektiğini söylüyorlardı. Lafa *her zaman*, “Amy, ben senin yerinde olsam...” diye başlıyorlar ve hiçbir şeyi doğru yapamazmış gibi hissetmeme neden olacak şekilde, yaptığım hataları hemen bir bir sıralıyorlardı. Kendi kocalarını ne kadar güzel idare ettiklerini ve ruhları bile duymadan kendi istedikleri gibi onlara şekil verdiklerini böbürlene böbürlene anlatıyorlardı. “Akıllı bir kadın bir erkeği nasıl idare edeceğini *bilir*,” diyordu Anna; Frances ise, “Her kadın bir eş olabilir ama *iyi* bir eş olmak akıllı olmayı gerektirir. O yüzden de kendini ezdirmemek ve kendi fikirlerini ona empoze ederken bu fikirler onunmuş havasını verebilmek ve onu bunları akıl ettiği için göklere çıkarmak gerekir,” diyerek onu onaylıyordu. Robert ender ziyaretlerinden birini yapmak üzere geldiğinde ona bir kral muamelesi yapıyor, yaltaklanıyor, kaprisli isteklerini yerine getirmek için oradan oraya koşturuyor ve önünde burunları yere degecek kadar eğilerek reverans yapıyorlardı; onlara göre

Robert'ın yanlış bir şey yapması mümkün değildi ve bütün hatalar benimdi. Öyle ki bir keresinde Frances'in, "Ondan o kadar düşük ki," dediğini ve annemin ve Anna'nın da onu onayladıklarını duymuştum. Benim kendi annem bile Robert için yeterince iyi olmadığını düşünüyordu.

Robert da dahil olmak üzere, herkes *bana* kur yapanın ve *benim* peşimden koşanın *o* olduğunu nasıl böyle çabucak unuttabiliyordu? Birbirimize âşık olmuş, en azından öyle olduğuna inanmış ve evlenmiştik; *yani biz, sadece ben değil!* Ve sonuçta sadece kendim için konuşacak olsam da Robert Dudley'yi *bütün* kalbimle sevdiğimi *biliyorum*. Henüz on yedi yaşındayken ve hayatında ilk ve son kez âşık olan biri olarak, bunun bana mutluluk getirmeyeceğini nereden bilebilirdim ki? Ayrıca da neden bütün suç benim omuzlarıma yükleniyor ve neden herkes Robert'a sempati gösterip ona acıyordu? *Neden? Neden?*

Robert babam öldüğünde de yanımda değildi. Yüzümde neşeli bir gülücük ve dudaklarımda bir şarkıyla kahvaltı tepsisini odasına götürdüğümde Pirt'o'dan başka beni zapt edecek kimse yoktu. O gün doğum günümüdü ve bunu hatırlamayacağını bilmeme rağmen ikimiz için üzerine tarçın serpilmiş, elmalı ve üzümlü küçük bir kekin de içinde olduğu özel bir kahvaltı hazırlamış, üzerime de her gördüğü vakit gülümsediği ve yeni olduğunu sanıp içinde ne kadar güzel göründüğümü söylediği güzel, pembe elbisemi geçirmiştin. Her seferinde bana, "Yoksa sevgilin için mi hazırlandın?" diyerek takılırdı ve ben de ona, "Elbette!" deyip sarılır ve onu öperek, "En iyi sevgilim için giyiyorum bu elbiseyi!" derdim.

Hayatın onu terk ettiğini fark ettiğim anda dizlerimin bağı çözüldü ve yatağının üzerine düştüm. Bir yandan da tir tir titriyor ve başımı iki yana sallayıp, "Hayır! Hayır!" diye hıçkırıyordum. Sıcak gözyaşlarım onun buz gibi olmuş, cansız ellerini ıslatırken bana dönmesi için yalvardım ve bu yaşların onun soğuk ve ölü vücuduna hayat vermesini diledim. Bütün kalbimle onun bir kere

daha yeniden hareket etmesini, elini uzatıp saçlarını okşamasını, güzel ve rahatlatıcı sözcükler, unutmış olduğu ama derinlerde bir yerde *hâlâ* var olan sevgiye dair bir şeyler söylemesini istiyordum. Pırto beni işte bu haldeyken buldu ve bana onun gitmiş olduğunu, benim de artık onun yanından ayrılmam gerektiğini söyleyince daha da fazla ağlamaya başladım. “Sus Pırto, bunu bana söyleme! Söyleme! Söylemezsen belki gerçek olmaz!” diye yalvarmaya başladım. Beni oradan nasıl çekip götürdüğünü hiç bilmiyorum

Daha sonra siyahlara büründüğümü hatırlıyorum. Yüzümü örtten bir de siyah bir tül vardı. Babamın dua kitabını sıkı sıkı kalbimin üzerine bastırıp yas tutanlardan oluşan uzun ve kederli alayın başına geçmiştim. Kurşundan tabutu kiliseye kadar taşıyacak olan Ned Flowerdew ve yedi erkek de hemen arkamızdan geliyorlardı. Gözlerim ağlamaktan şişmiş ve kan çanağına dönmüştü. O dalgınlıkla yoldan sapıp çukurlardan birine düşmekten korkuyordum. Bir demet düğünçiçeği ile mavi kurdelelerimden birini bağladığım bir tutam saçımı babamın göğsüne bıraktığımı ve tabutun kapağı kapatılmadan önce eğilip ona bir veda öpücüğü verdiğimi de hatırlıyorum. Ve sonra tabutun kapağı sanki benim üzerime kapanmış gibi oldu. Kendimden geçmişim. Bana sonradan anlattıkları kadarıyla Ned Flowerdew beni kucaklayıp Stanfield Hall’a kadar kollarında taşımış ve yukarıya çıkarıp yatağıma yatırmış.

Robert bana en iyi çözümün bu olduğunu söylemişti. Ona göre babamın ölümü Tanrı’nın ona “merhamet” göstermesiydi. Son senelerini yaşlı bir adamın vücudunda hapsolmuş bir bebek gibi yaşamıştı. O yüzden de ağlamamalı, tam tersine o “bu onursuz ve aşağılayıcı var oluş durumundan” kurtulduğu için sevinmeliydim. Ona göre, hayatın en büyük trajedilerinden biri, bir insanın zihninin vücudundan önce ölmesiydi.

Kocamın bu sözlerinde elbette ki bir gerçeklik payı vardı ama bu beni rahatlatmıyordu. O yüzden yasımı ağlayarak ve onun kollarına sığınmadan yaşadım. Babamın bana olan sevgisi hayatım-

da tanıdığım en saf, en sahici ve en kalıcı sevgiydi. Onun hafızası gitmiş olabilir ama *ben* o sevgiyi hatırlıyordum. O, hayatta olduğu süre boyunca bu sevginin yaşayan bir hatırlatıcısı olmuştu. Ama şimdi ölmüştü ve... o sevgi de onunla birlikte ölmüş, toprağın altına girmişti. Artık bu dünyada beni seven biri kalmamıştı.

Robert, bir sonraki baharda annem öldüğünde de yanımda değildi. Doktor onun aslında önemli bir şeyi olmadığını ve rahmi doğumdan sonra yerinden oynayan onun gibi pek çok kadının hayatlarının sonuna kadar pek az bir sorunla mutlu mesut yaşadıklarını söylemişti ama annem kendisine biçtiği şımarık sakat rolünü çok benimsemiş ve bu şımarıklığı ölümüne neden olmuştu. “Yatakta yatıp sürekli şekerleme yemenin ve ‘Şimdi ne giyeyim acaba’ diye düşünmenin sağlıklı bir yaşam tarzı olduğunu söylemek pek mümkün değil,” demişti doktor, sesinde en küçük bir sempati kırıntısı olmadan.

Stanfield Hall, anneme diğer mülkleri gibi bir önceki evliliğinden kalmıştı ve yasal mirasçısı üvey ağabeyim John’dı. O yüzden ben yeniden o yıkık dökük, sevgili Syderstone’a çekilmek zorunda kaldım.

Robert annemin ölümünden hemen sonra, arada bir asabi bir tavırla kasıtlı olarak şaha kalkan ve ipeksi yelesini savuran kar beyazı bir kısrakla gelince şaşırmışım. O bugüne kadar gördüğüm en güzel attı ama onu okşamak istediğimde, Robert ata on adımdan daha fazla yanaşmamamı emretti ve binici kırbacıyla elime öyle bir vurdu ki elimde sızlayan, şerit gibi bir iz oluştu. Atın *çok* özel biri için eğitildiğini ve benim hiçbir şekilde müdahale etmemem gerektiğini söyledi. “Bu işi bozmana izin *vermeyeceğim* Amy,” dedi kesin bir ses tonuyla, binici kırbacını deri eldivenli elinin avcunda şaklatırken. “Yüce İsa ve tüm azizler adına, *bu işi berbat edemeyeceksin!*” Bunun üzerine ata hiç yaklaştım ama yatak odamın penceresinden Robert’ı bu güzel ata yürüme eğitimi verirken seyrettim. Bu ata diğerlerinden çok daha

fazla özen gösteriyor ve becerilerini tam bir uzman gibi sınavdan geçiriyor, zaman zaman okşayıp şımartıyor, elma, havuç ve şeker parçacıkları veriyor ve beyaz derisinin saten gibi parlaması ve yeleyle kuyruğunun ipek gibi olması için elinden geleni yapıyordu. Bu asabi güzellikte en küçük bir hastalık belirtisi fark ettiği günlerde bütün geceyi onun yanında, ahırda geçiriyordu.

Daha sonraki günlerden birinde, evdeki tüm sütçü ve hizmetçi kızları bir sıraya sokarak, askerlerini teftiş eden bir general gibi önlerinde bir-iki kere gidip geldi ve her birini baştan aşağı süzdükten sonra birini seçti. Seçtiği bu kız kumral saçlı ve dal gibi ince bir kız olan Mollie'ydi ve bu beyaz atı bir leydi için eğitmesinde ona yardım edecekti.

Bu seçiminin beni çok incittiğini itiraf etmeliyim. Neden kendi karısını, beni seçmemişti? Ata binmeyi biliyordum. Nut-Brown Maid isimli kahverengi kısağa bindiğimde benimle gelmiş ve onun becerilerini sınımıştı. Gözüyle gördüğü için de benim ehil bir binici olduğumu, attan asla düşmediğimi ve eyerin üzerinde gayet iyi durabildiğimi biliyordu. Konu atı bir leydi için eğitmekse bu sıfatı ben Mollie'den daha çok hak ediyordum. Ben Sör John Robsart'ın kızıydım ve saraydaki elmas ışıltılı leydiler kadar gösterişli olmasam da ailesi köylü olan bir sütçü kız ya da gayri-meşru biri değildim.

Bu seçimin arkasında cinsel bir neden olup olmadığını merak ediyordum. O yüzden Robert'ın emirlerine itaat etmeyip atın yakınlarına kadar geldiğim çok oldu. Tesadüfen beni fark ederse öfke krizine yakalanıyor, kırbacını sallayarak beni kovuyordu. Ben onun arkamdan savurduğu küfür ve hakaretleri duymamak için oradan uzaklaşırken, Mollie ve seyis oğlanlar pişmiş kelle gibi sırtlıyorlar ya da kıs kıs gülüyorlardı.

Bir gün yatak odamızda ona kafa tuttum ve gözyaşları içinde onu bana sadık olmamakla ve beni Mollie'yle aldatmakla suçladım.

Attan indirirken onu nasıl tuttuğunu ve vücutlarının nasıl birbirine değdiğini görmüştüm. İncecik belinden tutarken, Mollie'nin kollarını onun boynuna nasıl doladığını da... Bu sadece işle ilgili bir durum olsaydı Robert kızıdan uzak durur ve onu hemen yere indirirdi; attan indirirken kıza sarılmasına ve bir süre o pozisyonunda kalmasına hiç gerek yoktu. Ayrıca da kızın Robert'ın göğsüne yaslanmasının ya da Robert'ın bel altını kıza yapıştırmasının da mantıklı bir izahı bulunmamaktaydı. Atın üzerinde otururken elini neden kızın eteklerinin altına sokuyordu ki? Ben ata binme dersi alırken kimse bana öyle bir şey yapmaya cüret etmemişti, üstelik de benim de pek çok genç kız gibi yüreğimi hoplatan yakışıklı binicilik hocalarım olmuştu!

Kıskaç olabilirdim –bu doğru– ama aptal *değildim*!

Ama Robert bana güldü. “Olabilirdiğince aptal, köylü bir hödügü altıma almak isteseydim, evli olduğum bir tane varken neden başka birini arayayım ki?” dedi. “Neden daha da aşağılarda olsun gözüm? Bu, yarım penilik dişsiz ve frengili bir orospuyu bir gübre yığınının üzerinde becermek gibi bir şey olur benim için!”

İrkilerek ondan uzaklaştım. Böyle konuştuğu ve bu tür *çirkin* ve *adi* sözcükler ettiği vakit ondan *nefret* ediyordum. Ağzından öfkeli ve sivri birer ok gibi çıkan bu sözcükler aslında onu da çirkinleştiriyordu.

“Neden Mollie’yi seçtin o zaman?” diye sordum, yüreğimi bir kamçı gibi yaralayan bu sözcüklerin etkisinden kendimi kurtaramadan.

Robert'ın bu sözleri gerçekten de bir kamçı kadar inciticiydi. Bu hale gelmesi beni çok üzüyor ve ağlatıyordu ama ben hâlâ inatla onu eskiden olduğu o nazik ve hayat dolu genç delikanlı haliyle hatırlamakta ısrar ediyordum. Bu ümit hiç ölmüyor, hayallerimdeki tatlı genç o zalim adamı yeniyor ve onun yarattığı, mineyle kaplanmış ve hırs cılasıyla parlatılmış o sert ve şık kabuğu kırarak dışarı çıkıyordu. Aslında ben bile sarayda yükselmek

isteyen biri için yumuşak ve kırılgan görünmenin ne kadar ölümcül olduğunu biliyordum. O yüzden de ona defalarca, “Benimle birlikte olduğun vakit her şeyi unut,” diye yalvarmış, o kabuğu kırmasını, *gerçek* benliğini *özgür* bırakmasını, sadece kendisini değil ikimizi de bu acımasız yalandan kurtararak rahat bir nefes almamızı sağlamasını rica etmiştim. Ama Robert beni hiçbir zaman umursamamış ve ne demek istediğimi anlamadığını söylemişti. “Saçma bir dilde konuşup duruyorsun,” demişti, “zaten en iyi bildiğin dil de bu!”

Robert bir hödük olarak gördüğü birine bir şeyler anlatmaktan sıkıldığını açıkça belli etmekten kaçınmıyor ve bir boğa gibi esip gürlüyordu. “*İlle de öğrenmen gerekiyorsa söyleyeyim: yapı itibarıyla atı hazır etmeye çalıştığım kişiye benziyor da ondan! Uzun boylu, kısa değil... Kalçaları da bir oğlanınki gibi dar, dolgun ve yuvarlak değil.*” Ellerini benim kalçalarımın üzerine koydu ve elbisemin altından canımı acıtacak kadar bastırdı. “Memeleri de yürüdüğünde ve ata bindiğinde pelte gibi titremiyor.” Konuşurken göğsüme dikmişti. “O yüzden bu durumu sana yapılmış bir hakaret olarak görme, çünkü öyle bir şey yok Amy. Senin leydi sıfatını Mollie’den fazla hak ettiğini biliyorum ama bunun ne kadar *önemli* olduğunu *anlayamazsın! Her şeyin mükemmel olması gerek!*”

Sonra başını eğerek kaymaktan birer tepe gibi büstiyerimin dışına taşan göğüslerimi öptü ve eteğimi kaldırıp parmaklarını o acımasız sözcükleri unutturacak şekilde hünerli dokunuşlarla gezdirmeye başladı. Ben kollarının arasında zevkten inlerken burnunu enseme dayadı ve yüzükoyun yatağa yatırıp kısrağın üzerine çıkmış bir aygır gibi benimle sevişti.

Ama Robert bir kere daha ahırlara gidip geceyi orada geçince, yanıma bir tabak yemek, büyük bir maşrapa bira ve fazladan bir battaniye alarak dışarı çıktım. Amacım düşünceli olmak, kocamı rahat ettirmek ve belki de onu baştan çıkararak o geceyi yanında geçirmemi teklif etmesini sağlamaktı. Ahırdaki samanla-

rın üzerinde onunla sevişme fikri, bacaklarımı biraz titretiyordu ama Mollie'nin tiz sesli kıkırdamalarını, kocamın bunlara karışan genizden gelen soğuk kahkahalarını ve az sonra da orada neler olup bittiğini şüpheye mahal bırakmayacak şekilde belli eden bir dizi iç çekiş, hırıltı ve inleme sesini duyunca, bunun sinirli bir atın terbiye edilmesiyle ilgili bir iş olmadığını *kesin* olarak anladım.

Elimdeki tabağı ve maşrapayı yavaşça kapının önüne bıraktım ve bir anda iliklerime kadar buz kestiğim için battaniyeyi omuzlarıma aldığım gibi eve döndüm. Kocamla sabah karşılaştığımızda, benim durumu bildiğimi bilmesine rağmen hiç bozuntuya vermeden, onu düşünüp de kapının dışına bıraktığım şeyler için teşekkür etti ve ben de utanç verici bir şekilde, ağzımı açıp da bir şey söyleyemedim. Süklüm püklüm, teşekkürlerini kabul etmekle yetindim. İçimden bağıra bağıra ağlıyor ve sinirden ölüyordum ama bir korkak gibi sessiz kalmış, durumu görmezden gelmiş ve gerçek olmadığını varsaymaya çalışmışım. Tüm erkekler yoldan çıkabiliyor ve çapkınlık yapabiliyordu. Annemin ve üvey kız kardeşlerimin aralarında konuşurlarken, “Dünyanın hali böyle,” dediklerini pek çok kez duymuştum. Öyleyse nasıl olur da Robert'ın farklı olabileceğini düşünebilirdim?

O yüzden hiçbir şey demedim. Onun yerine, Robert ertesi gece asık bir suratla ve karamsar bir şekilde şöminenin başında oturup alevleri seyrederken, üzerinde iki kâse muhallebinin ve bol kremalı ve bol tarçınlı bir elmalı turtanın olduğu bir tepsiyle gidip yanında diz çöktüm. Hatırlayacağını umuyordum. Kocamın önüne böyle bir yiyeceklerle son diz çöktüğümde beni soyarak yatağa yatırmış ve muhallebi kâselerini göğüslerimin üzerine ters yüz ettikten sonra, kiraz taneleri gibi parlayan meme uçlarını görünene kadar yalayıp temizlemişti. Ondan sonra da sevişmiş ve yatakta yatarken birbirimizi elmalı turtayla beslemiştik.

Ama Robert önce tepsiye, sonra da bana baktı ve bakışlarını alevlere çevirmeden önce başını iki yana salladı.

“Kendini şekerli şeylerle fazla şımartıyorsun Amy,” dedi. “Kendini kontrol etmeyi öğrenmelisin; zaten şişmanlamaya başladın.”

Üzüntümden küçük bir çığlık atarak, yıkılmış bir şekilde sıkı sıkı tuttuğum tepsiyi elimden bırakmadan popomun üzerine oturdum. Robert benim vücudumun kıvrımlı hatlarını, göğüslerimin, popomun ve kalçalarımın yuvarlaklığını her zaman severdi. Acaaba şimdi ince ve uzun boylu olan Elizabeth’le karşılaştırıp beni kusurlu mu buluyordu?

“Bir zamanlar olanlar bir daha geriye hiç gelmiyor ve bir varmış bir yokmuş gibi kalıyor, öyle değil mi Robert?” diye sordum kederli bir sesle yavaşça.

“Ne?” Dönüp sinirlendiğini belli eden sert bir bakış attı.

“Bir zamanlar nasıl olduğumuzu, ne kadar mutlu olduğumuzu hatırladım da... İkimize en son muhallebi ve elma turtası getirdiğim günü hatırlamıyor musun?” diye sordum bir ümitle.

“Elbette hatırlıyorum,” dedi Robert, sert ve haşın bir sesle. “Güzel güzel yatağında yatıp uyumak yerine, korkunç bir karın ağrısıyla başımı leğenin üzerinden kaldıramadığım ve ısıtırlar içinde geçirdiğim bir geceyi nasıl unutabilirim?”

O anda kendimi kaybederek, “*Yalancı!*” diye bağırdım sert bir sesle çünkü dediklerinin doğru olmadığını biliyordum; benim hayatımın en güzel günüydü! “Sevişmiştik ve sen...”

Ama ben daha sözümü bitiremeden Robert çizmeli ayaklarından biriyle tepsinin altına bir öyle bir tekme savurdu ki kendimi bir anda yerde buldum. Her tarafım muhallebi, ufalanmış turta ve kırık çömlek parçalarıyla kaplanmıştı.

“Ben senin kocanım!” diye kükredi Robert tepemden bakarak. “Bana bir daha *yalancı* deme cüretini gösterme sakın!” dedikten sonra kapıyı çekip fırtına gibi gitti.

O gece nerede uyuduğunu kesin olarak bilmiyordum ama bunu kolaylıkla tahmin edebiliyordum.

Zaman zaman gereksiz yere ve bir işe yaramayacağını bile bile geçmişteki günlerimize bakar ve her şeyin tam olarak ne zaman ters gitmeye başladığını kestirmeye çalışırız. Benim için her şey toprağın hâlâ donla kaplı olduğu ve ağaçların çıplak dallarını yeşil yapraklarla donatması için dua eder gibi gökyüzüne uzattığı 17 Kasım 1558 günü ters gitmeye başladı.

Robert’la, kasım soğuğuna karşı çıplak vücutlarımız birbirine kenetlenmiş bir şekilde sıcak yatağımızdaki battaniyelerin altında büzüşmüş yatıyorduk. Karasevdayla tutulduğu İspanyol prensin özlemiyle eriyip bitmiş olan Kraliçe Mary son nefesini vermek üzereydi. Bazen, daha önce onu seven halkının şimdilerde ölmesi ve kendisinden sonra gelecek olan kişiye, yani onun özbeöz kız kardeşi olan ve bir ümit ışığı olarak gördükleri Elizabeth’e yer açması için dua ettiğini bilmek zavallı kraliçenin yüreğini kim bilir nasıl incitiyordur diye düşünmekten kendimi alamıyordum.

Aniden ikimiz de kilise çanlarının çalmaya başlaması üzerine uyandık. İç gömleğimi Robert’ın gece fırlattığı yerden alarak sırtıma geçirdim.

“Tanrı’ya şükürler olsun, Kanlı Mary mevta oldu!” diye bir sevinç çığlığı attı Robert yataktan fırlarken ve gece elbisesini yırtar gibi üzerinden çıkarıp havaya fırlattı. “Sonunda öldü! Nihayet öldü! Tanrı dualarımızı kabul etti ve bize Elizabeth’i gönderdi! Artık Elizabeth kraliçe! Oraya gitmeliyim! Yardım et de giyineyim!”

Dediğini yapmaya çalıştım ama ayağına dolanmaktan başka bir şey yapamıyordum.

Kıyafetlerini tek tek kapıp aynı hızla yerlere atmasını ve odanın içinde oradan oraya koşuşturmasını seyrederken içimi korkunç bir korku kapladı. Bir ara bana dönüp üzerine yelekli iki takım tutarak, orman yeşili olanın çok kasvetli, dut moru renkli olanınsa fazla neşeli mi durduğunu sordu ama ben daha ağzımı açıp yanıt vermeden, bir işe yanamadığımı söyleyerek ikisini birden fırlatıp attı ve bu sefer de bir palyaço kıyafetinin daha hü-

znl bir versiyonu olan ve koyu kırmızı, altın sarısı, yeşil ve mavi renkli kadife kumaşlardan kırk yama şeklinde dikilmiş bir kıyafette karar kıldı.

Uzanıp kolunu tutum ama Robert elimi sinirli bir tavırla itti. “K aptal, ek elini üzerimden; burada kaderim söz konusu!” dedi. Yüzünde o güne kadar hiç görmediğim ıldırımış gibi, coş-kulu bir sevinç ifadesi ve ışık saçan bir gülümseme vardı. Gitmek için öyle sabırsızlanıyordu ki çizmelerini giymek için bir yere bile oturmadı ve onları önce bir ayağının, sonra diğerinin üzerinde hop-layarak teker teker ayaklarına geçirdi. Onu daha önce hiç bu kadar mutlu görmemiştim. Daha sonra dönüp bana bir bakış bile atma-dan, basamaklardan ikişer üçer atlayarak yarış yapar gibi indi.

Arkasından koşarak ona seslendim ve hizmetkârların şaşkın bakışlarını umursamadan kendimi acınası bir duruma sokma pa-hasına beklemesi için yalvardım. O aceleyle n tarafını arkaya giydiğim bezelye püresi rengindeki ynl elbisenin arkası fazla açılıyor ve omuzlarımdan düşüyordu; o yüzden onu sürekli olarak geri çekmem gerekiyordu. Ayaklarıma da önüme ilk çıkan –n ta-rafında elmas kakmalı böğürtlenler olan böğürtlen renkli, bir çift gösterişli saten ayakkabıydı bunlar– ayakkabıları geçirmiştim; uykumda karmakarışık olan saçlarım, fırtınaya kapılmış saman sapları gibi her bir yana uçuşuyordu.

Ama Robert beni duymazdan geldi. Hatfield’daki Elizabeth’in yanına bir an önce gitmekte ve ona *gerçek* dostunun kim olduğunu hatırlatmakta öylesine kararlıydı ki kulakları benim ığlıklarıma kapalıydı. Bir sreden beri onun için nemimi zaten kaybetmiş durumdaydım ama şimdi tam anlamıyla dibe vurmuştum. Bundan böyle her zaman Elizabeth ncelikli olacak, ben son sırada yer alacaktım.

Avluya çıktığımda buzda kayıp düşmeme, ellerimi ve dizleri-mi berelememe rağmen Robert evik bir şekilde, mağrur beyaz atın bir kayışla bağlanmış olduğu siyah bir aygıra atladı.

Kocam yolda dörtnala giderken ben de ismini haykırarak ve kollarımı sallayarak arkasından koştum. Berelenen avuçlarımdan kanlar akıyordu ama Robert bir kere olsun dönüp bana bakmadı.

Yenilmiştim. Yolda öylece durup hiç durmadan ağladım. Gözyaşlarım yanaklarımın üzerinde buz tutuyordu. Elbisem nihayet omuzlarımdan iyice kaymış ve gevşek bir yığın olarak belime kadar inmişti. Yerdeki çamurlar pahalı ayakkabılarımı kirli bir hamur haline getirmişti. Robert iyice gözden kaybolana kadar orada durup baktım. Sonra Pirto geldi; ağzından alev yerine donmuş bulutlar çıkaran bir ejderha gibiydi; koşmaktan nefes nefese kalmış ve yüzü kıpkırmızı olmuştu. Elbisemi yeniden omuzlarıma çekti ve sırtıma kürklü bir pelerin geçirerek beni nazik bir tavırla evin içine soktu.

Kırk kalbimin parçaları göğsümü adeta delik deşik etmişti. Hıçkırıklar içinde onun kollarına sığınmadan önce, “Bana bir veda öpücüğü bile vermedi,” diye fısıldadım.

O gün, kocamı gerçekten de kaybettiğim gündü. Vücudu zaman zaman bana gelse de benim sevdiğim Robert beni işte tam da o gün ebediyen terk etti. Bana bir daha hiç geri gelmedi. O gün döktüğüm gözyaşlarıyla ıslanan yer, aslında ümit denen duygunun mezarıydı.

Son anda, Robert’ın bindiği abanoz renkli küheylanın peşinden giden o muhteşem, kar beyazı atın üzerinde elmaslarla işli ve kenarlarında ermin kürkü olan gümüşten bir eyer olduğunu fark ettim. Eyer şimdilik boştu ama biliyordum ki uzun bir süre boş kalmayacaktı...

15

Elizabeth

Hertfordshire'daki Hatfield Konağı

17 Kasım, 1558

Arundel ve Throckmorton Dükleri ellerini kalplerinin üzerine koymuş, Hatfield'in bahçesindeki görkemli yaşlı meşe ağacının donla kaplı dallarının altında kasım ayının soğuk parmakları eteklerimi çekiştirirken, altından ve damarlı akikten yapılmış, haşmetli taç giyme yüzüğünü bir nişan yüzüğü gibi vakarla parmağıma geçirmemi izliyorlardı. O anda Tanrı'nın elinin bana değdiği gibi bir hisse kapıldım. "Bu Tanrı'nın işi ve bizim için harikulade bir olay!" dedim bütün kalbimle. Müthiş bir huşu ve hayret içindeydim. O gün fekle yüz yüze gelmiş ve onun benim önümde eğildiğini görmüştüm. Bütün hayatım boyunca tehlikeyle yan yana, hatta ele ele dolaşmışım ama Tanrı ve O'nun bana bahsettiği akıl, ölümcül darbeler yediğimde, genellikle son anda araya girerek beni hep ölmekten kurtarmıştı. Bunun nedenini şimdi *anlıyordum*. Önceleri sadece bir hayal, bir rüya ve sağlam bir inançtan ibaret olan şey, şimdi *gerçek* olmuştu! Artık İngiltere Kraliçesi'ydim!

Cennet'teki annem Anne Boleyn'in, son gülen iyi güler misali bana bakıp gülümsediğini görür gibiydim. Babama, gelecekte İn-

giltere Kralı olacak bir veliaht prens vermeyi vaat etmiş ve bunu başaramadığı için de ölmüştü. Babamın ondan sonraki eşi Jane Seymour'un verdiği prens de bir hayal kırıklığı olmuştu. Edward babamızın solgun ve sulandırılmış genç bir taklidi olarak ölmüş ve İngiltere üzerinde hiçbir iz bırakamamıştı. Vakti geldiğinde tahta çıkan kız kardeşim Mary'yse kâfir olarak gördüğü Protestanları yakmakla halkın ona olan sevgisini acı veren siyah küllere dönüştürmüştü. Donla kaplı olan ve güçsüz kasım güneşi altında parıldayan dalların oluşturduğu kafesin arasından kurşuni gökkyüzüne bakarken, İngiltere'nin o güne kadar görmediği bir hükümdar olacağıma dair anneme ve babama söz verdim. Bu dünyadan ayrılmadan, kadın olduğum için beni zayıf ve zararlı gören bazı kişilere ne kadar yanıldıklarını gösterecektim. Benim zayıf nahif vücudum Anne Boleyn'in cüretkâr cesareti ile Kral VIII. Henry'nin gücünün ve haşmetinin oluşturduğu sihirli ve etkili karışımın kaynadığı bir cadı kazanı olacaktı. İngiltere'nin ana direği olacak, tuz ya da şeker gibi olmayacak, sıcağa boyun eğmeyecek, yağmurda erimeyecek ya da soğukta çatlamayacaktım. Onları hayal kırıklığına uğratmayacaktım! Avımı tuzağa düşürmeme hizmet eden bazı kadınsı zaafpların dışında, zayıflık göstermemeyi çoktan öğrenmiştim. Aleyhimde kullanılabilecek, özellikle de beni aç kurtların üzerine atlamakta çekinmeyeceği bir kuzu gibi gösterebilecek korku duygusundan uzak durmayı, kalbimin aklıma hükmetmesine asla izin vermemeyi ve gerçek olsun ya da olmasın özgüven sergilemenin hayati ve kilit bir önem taşıdığını da biliyordum. Zira güç dizginlerini sıkı sıkı elinizde tutar ve onları bırakmazsanız, insanlar sizin çaldığınız müziğe uyup dans etmeye başlarlar. Size itaat edilmesini istiyorsanız, insanların size itaat etmeyi istediklerini ve daha azına razı olmayacaklarını düşünüyormuş gibi davranmanız gerekir.

Daha sonra en iyi çocukluk arkadaşım, siyah saçlı, siyah gözlü yakışıklı çingenem, Robert da geldi oraya ve muhteşem bir beyaz

kısrağın bir kayışla bağlı olduğu siyah renkli bir aygırın üzerinden beni selamladı. Bu beyaz atın narin ve zarif bir güzelliği ama güçlü bir yapısı vardı. Süt şeffaflığında beyaz bir attı bu. Benim için hazırlanmış olan, ermin kürklü gümüş bir eyere vurulmuştu. Robert her iki ata da önümde başlarını eğdirtip ve ön ayaklarını bükterek reverans yaptırınca önce gülümsedim, sonra da keyiften ellerimi çırparak gülmeye başladım. Atı sevmeye giderken ince tabanlı beyaz, saten ayakkabılarımın altında ezilen ıslak ve kahverengi yaprakların çıkardığı sesi duyabiliyordum. Robin'in bana uzattığı eli tuttum. Beni eyerin üzerine oturttu ve bahçenin içinde rüzgâra binmiş gibi dolaşmaya başladık. Rüzgârın buz gibi soğuk olan parmakları saçlarımla arasında geziniyor ve dalgalanan beyaz eteklerimi beni dizginlemek, yavaşlatmak ya da engellemek istercesine çekiştiriyordu ama ben meydan okur gibi güldüm ona ve altımdaki beyaz güzelliği daha da hızlı koşmak için teşvik ettim. *Özgürdüm! Özgür*, korkusuz ve yirmi beş yaşındaydım; beni kimse tutamaz ya da inkâr edemezdi! Hayatımda ilk kez *güç sarhoşu olmak* sözcüklerinin ne anlama geldiğini anlamıştım. Beni sarhoş eden o şarabı suyla karıştırmak ya da beni bir beyin fakiri haline getirip yozlaştırmasına izin vermek tamamıyla benim elimdeydi. Sarhoşların sonu *her zaman* kötü olurdu ve ben onlardan biri olmayacaktım; buna izin veremezdim çünkü İngiltere benimdi ve artık yerine getirmek için doğmuş olduğum ve başarısızlığı bir seçenek olarak asla kabul etmeyeceğim kutsal bir görevim vardı. Başarısızlık kartını cesaretle masadan kaldırmıştım ve bir kere daha gözlerimin bile önüne getirmeye yeltenmeyecektim.

Çocukluğumun büyük bir bölümünün geçtiği kırmızı tuğladan yapılmış o kuleli, sevgili ve tanıdık malikâneye giderken, siyahlara bürünmüş, iyi ve sadık dostum Sör William Cecil'in ciddi bir tavırla kış nedeniyle çıplak olan labirent bahçede beni beklediğini gördüm ve ona el salladım. Cecil erkek kardeşime de kız kardeşime de hizmet etmiş olmasına rağmen, bana her vakit gizli gizli

bilgece ve zekice tavsiyelerde bulunmuş ve bana olan sadakatini ve değerini çoktan kanıtlamıştı. Ben de şimdi onu hükümdarın sağ kolu olmaya yakın bir pozisyon olan, her şeyi bilen ve her tarakta bezi olan Devlet Bakanı konumuna getirerek onurlandırmak istiyordum.

Saçlarım rüzgârda omuzlarımın üzerinde karmakarışık alevler halinde uçuşurken gülerек atımın dizginleri çektim. Onları düzeltmeye ve yatıştırmaya çalışırken Robert beni attan indirmek için yanıma geldi.

İndirirken beni uzunca bir süre –bazılarına göre *fazlaca* yakın tutmuş olabilir– kendisine oldukça yakın tuttu ve üfleyerek geriye attığı saçlarımın üzerinde dudaklarını gezdirirken beni hem ısıtan hem de buz gibi yapan bir sesle, “Bu gece sana geleceğim...” diye fısıldadı.

Beyaz eteklerim rüzgârda havalanırken, sersemlemiş ve içim mutlulukla dolmuş bir şekilde dans eder gibi kendimi ondan uzaklaştırdım.

“Evet Rob, gel ve bunları –benim kaderimin gerçekleşmesi ve senin benim ahırbeyim olarak atanmanı– kutlayalım, zira dışarıda ata bindiğimde yanımda olmasını isteyebileceğim senden başka kimse gelmiyor aklıma. Ahırlarıma da senden daha iyi bakabilecek birini bilmiyorum; atlardan sanki kendin de bir atmışsın gibi anlıyorsun. Çok güzel atlarım olmalı, Rob ben en iyilerine –enerjileri benim enerjim tükenmeden bitmeyecek olan, şaha kalkan, ava götürebileceğim, en canlı ve en güzel olanlara– sahip olmalıyım ve senin bu dediğim gibi olanları benim için bulacağından eminim.

Robert dizlerinin üzerine çöküp de uzun beyaz tüyü çenesini gıcıklayacakmış gibi uzanan kadife şapkasını telaşla çıkararak kalbinin üzerine getirince güldüm ve Cecil’le buluşmak için çılgın bir kız gibi koşmaya başladım.

Cecil çakıl taşlarla döşeli yolda durdu ve büyük bir saygıyla önümde diz çöktü. “Hayır eski dostum,” dedim ve “diz çökme-

yin! Ayağa kalkın, sayın Devlet Bakanım!” diye bağırarak ayağa kalkması için elimi uzattım.

Cecil şaşkınlıkla irkildi ama tutuk ve ağırlı dizleriyle sorunu olduğunu görebiliyordum. Romatizmanın nahoş bir habercisi olan bu durum onu hayattan bezdirecek ve yaşlandığında elden ayaktan düşmesine neden olacaktı. Otuz yaşını henüz sekiz sene geçmiş olan Cecil, doğuştan yaşlı olan o erkeklerden biriydi: sırtı önce bir bilim insanı olarak kendi özel çalışmaları nedeniyle, daha sonra da Tudorlar için senelerce bir çalışma masasının üzerine kapanıp çalışmaktan kamburlaşmıştı; alnında derin çizgiler vardı; gür saç ve sakallarındaki beyazlar sayıca kahverengi olanlardan çok daha fazlaydı.

“Majesteleri, beni *çok* onurlandırdınız,” dedi.

“Ama siz de bana büyük hizmetler verdiniz Cecil,” dedim. “Ayrıca da sizin hem benim hem de İngiltere için zahmetlere girmeye devam edeceğinize de güveniyorum. Sizinle ilgili kanaatim o yöndedir ki dalkavukluk ederek ya da hediyelere boğarak kimsenin sizi yozlaştırması mümkün değildir; sizin her hal ve kârda İngiltere’ye ve bana sadık kalacağınıza olan inancım tamdır. Ayrıca da, özel eğilimlerimi dikkate almaksızın ve benim hoşuma gitmese ya da beni öfkelenirse de beni en doğru şekilde yönlendireceğinizden, gizlilik arz eden şeyleri de bana mutlak surette gizlice söyleyeceğinizden eminim. O yüzden,” diye devam ettim, ciddi havayı biraz olsun dağıtmak için gülümseyerek, “zavallı dizlerinizi önümde çökmekten azlediyorum. İster oturur ister ayakta durursunuz; sizin bana saygı duyduğunuzdan eminim, bunu diz çökerek göstermeseniz de olur.”

Elimi tutarak önümde eğildi. “*Her zaman* majesteleri. Ölene kadar size sadakatle hizmet edeceğim.”

“Benim de İngiltere’ye hizmet edeceğim –yani edeceğimiz– gibi aziz dostum,” dedim. “Gelin, sizinle biraz yürüyelim.” Kolu nu tuttum. “Konsey üyelerinin atanması konusunu...”

“Ve akılları çok karıştıran şu din konusu majesteleri; korkarım en *acil* bir şekilde çözülmesi gereken konu da o,” diye sözümü kesti Cecil, zihnimden geçenleri sözcük sözcük okumuş gibi.

“İnsanların ruhlarına birer pencere açmak gibi bir niyetim yok Cecil ama hiç değilse görünüşte bir uyum olması için çabalamalıyız. Biz resmi olarak Protestan bir ülkeyiz. Bir kere bundan böyle tüm kilise ayinleri, halkımın *tamamının* anlayabilmesi için İngilizce yapılmalı ve Kutsal Ekmeğin Methiyesi Ayini zamanı gelince *resmi olarak* –bu sözcüğü üzerine basarak söylüyorum– yasaklanmalı ama arzu edenler ki bunlara ben de dahilim, Tanrı’ya olan sevgilerini göstermek ve ibadetlerini güzelleştirmek için mumlar ve süsler kullanabilirler, müzik çalabilirler ve tören elbiseleri giyebilirler. İsteyenler kendi ayinlerini ve Latince dualarını özel olarak yapabilsinler ama Protestan ayinlerine uymaz ve bunlara düzenli olarak katılmazlarsa bir para cezası ödemek zorunda olsunlar. Dünyevi hükümdarları olarak bana sadık oldukları müddetçe, insanların Göksel Babamıza nasıl ibadet edecekleri kendi bilecekleri bir iştir. Kız kardeşim için üç günlük yas ilan edeceğim ve onun baştan sona kadar Katolik törenlerine uygun bir şekilde toprağa verilmesini sağlayacağım; her şey tam onun istediği gibi olmalı. Bu arada kimse onun hükümdarlığında yapılan zulümlerin intikamını almak için rahiplere, Katoliklere ya da kutsal mekanlara en küçük bir misillemede ya da tacizde bulunmaya kalkışmasın. Bu emrimi derhal yazılı olarak dağıtın. İleriye bakacağız Cecil, geçmişe değil.”

“Çok doğru düşünmüşsünüz majesteleri,” diye başını onaylar gibi salladı Cecil, “ama eğer Papa sizi aforoz ederse hem siz hem de tahtınız Fransa ve İspanya’nın Katolik hükümdarlarından gelecek tehlikelere açık olacaktır. İngiltere’nin bir savaşa girecek durumu yok. Hazine bomboş, ordumuz ve donanmamız tel tel dökülüyor, tahkimatımızsa...”

Elimi kaldırıp onu susturdum. “Ben yirmi beş yaşındayım ve oldukça da güzelim, öyle değil mi Cecil?”

“Evet majesteleri ve aslında *bir an önce* evlenirseniz –Tudor hanedanının son ferdi olarak– tahtınızı sağlama almakla kalmaz, yönetimle ilgili tüm sıkıntı ve dertleri kocanızla paylaşır ve kasalarımızın dolmasını ve savunmamızın güçlenmesini de sağlamış olursunuz.”

“Kendi kendimi gebe bırakıp da İngiltere’ye bir veliaht veremem belki Cecil ama kalan her şeyi bir erkek kadar, belki de daha iyi, *yapabilirim*. Şu anda geleneksel anlamda anne olmaktan çok, bir anne gibi krallığımlı geliştirmek ve güçlendirmekle ilgilieniyorum. Ayrıca, şu anda hayatta olan ve benim için bir tehdit oluşturacak kimseyi halefim olarak atayarak kendi kefenimi hazırlamak gibi bir niyetim de yok. Kız kardeşim hayattayken, insanların beni ya da tahtta hak iddia eden başkalarını başa geçirmek için neler yaptıklarını, ne planlar kurduklarını çok iyi biliyorum. Şimdi bile kuzinlerim İskoçya’nın Katolik kraliçesi Mary Stuart’ın ya da İngiltere’deki Katherine Grey’in taht üzerinde benden çok hak iddia ettikleri yönünde dedikodular var. Ama ben öylece durup bu mırıltıların birer fısıltı olmaktan çıkıp çılgılık haline gelmesini bekleyecek değilim; eğer bunlardan birini diğerine karşı savunursam, dikmekte olduğum kefeni bitirecek vaktim bile olmaz.” Cecil itiraz etmek için ağzını açacak oldu ama ben onu görmezden gelip sözlerime devam ettim. “Fransızlara ve İspanyollara gelince... Daha önce de dediğim gibi Cecil, yirmi beş yaşındayım ve oldukça da güzelim. Her iki ülkeden de taliplerim olacağını söyleme cüretinde bulunabilirim ama şunu unutmayalım ki kız kardeşim kendisine koca olarak bir yabancıyı seçtiği için halkının sevgisini kaybetti. Üstelik de eniştem hakkında yüzünü kızartacak öyle şeyler söyleyebilirim ki sevgili Cecil... ama bunlar bir kadının sırları olarak kalması gereken şeyler olduğu için böyle bir şey yapmayacağım.”

“Kız kardeşinizle evli olmasına rağmen majestelerine vurgun olduğuna dair bir şeyler duymuşluğum var,” dedi Cecil biraz da çekinerek.

“Durumu gayet usturuplu biçimde anlattınız Cecil,” diye onayladım, “ve sizi temin ederim ki bunun kanıtını pek yakında göreceğiz. Fransızların da bana talip olmak için bir iki düğ göndereceklerinden de şüphem yok. Avusturyalıların dediği gibi, evlilik yoluyla istediğinizi elde edebilecekken, neden savaşasınız ki? Üstelik de bu son derece ekonomik bir olay: Hem para hem de insan hayatı açısından daha aza mal oluyor. Bu arada Roma’daki büyükelçimiz yerinde kalsın; şimdilik Papa cenaplarıyla ilişkimizi sıcak tutalım ve...” dramatik bir şekilde iç çektim ve elimi kalbimin üzerine götürerek, “...merhum kız kardeşimin kaybının verdiği keder ve bu görkemli konuma aniden gelivermek beni *oldukça* etkiledi. Bu durum benim şimdilik hükümetimizde *köklü* değişiklikler yapmamı da engelliyor,” dedim. Sonra bir anda gülmeye başladım ve Cecil’e bir gülücük fırlattım. “Kadın olmanın birtakım avantajları var Cecil ve ben de bunların her birinden azami ölçüde yararlanmayı düşünüyorum.”

Cecil de gülümseyerek bana yanıt verdi. “Evet majesteleri, bundan hiç şüphem yok.” O anda, “Ah, baksanıza!” diyerek, omuzlarına kollarında ve yakasında kürk olan, koyu kahverengi kadifeden sık ama kasvetli, kısa bir pelerine atmış olan siyah saçlı bir adamın bize doğru geldiğine dikkatini çektim.

“İşte İspanyol Büyükelçisi gelmiş bile! Gelin Cecil, Kont de Feria’yı karşılayalım. Eminim ki bize efendisinden güzel haberler getirmiştir ve eğer kötü bir şekilde yanılmıyorsam, kolunun altındaki kutuda da bir gerdanlık olmalı.”

“Majesteleri,” dedi Cecil gülümseyerek ve başını iki yana sallayıp eğlenmiş gibi kıkırdadıktan sonra, “bir adamın pelerininin altında saklı olan kutudaki elmas gerdanlığı uzaktaki bir bahçeden bile görebilen sizden başka bir kadın bilmiyorum ben,” diye ekledi.

“Elmas *değil* Cecil,” diyerek başımı inatçı bir tavırla iki yana salladım. “Philip benim için daha sıcak renkli bir şeyler seçecektir. Onun heyecanlı mizacına uygun ve bana İspanyolların kaynayan

kanını hatırlatacak yakut ya da belki aşkının sürekliliğini ve ödülü benimle evlenmek olan bir mızrak yarışına onunla girme cüretini gösterecek erkekleri ne kadar kıskandığını anlatacak zümrüt bir kolye göndermiş olduğunu sanıyorum.”

Büyükelçi Kont de Feria diz çöktü ve zorunlu selamlaşma sözcüklerini söyledikten, Mary’nin vefatı nedeniyle başsağlığı dileklerini sunduktan ve beni de kutladıktan sonra, ayağa kalkmadan hükümdarının devam etmekte olan sevgisinin bir nişanesi olarak küçük bir hediye sunmak için iznimi istedi ve kutuyu açarak üzerinde taze kan damlalarını andıran bir düzineden fazla iri yakut olan, altından yapılmış, upuzun bir gerdanlığı gösterdi.

Nefesim kesilerek, “Bu *çok güzel!*” diye ne kadar etkilendiğimi belli ettim. Sonuçta ben de bir kadındım ve her kadın gibi süslü şeylerden hoşlanırdım. “Senyor de Feria, lütfen efendinize ne kadar teşekkür ettiğimi ve hediyesini ne kadar beğendiğimi söyleyin. Bu gerdanlığı her taktığımda kendisini hatırlayacağım. Ve ona deyin ki... deyin ki...” Gözlerimi önce mütevazı bir tavırla kaçırdım ama sonra cesaretle ona çevirerek devam ettim. “... ona Elizabeth’in Philip’le bir gün ormanda geçirdiği gün çok iyi hatırladığını söyleyin; eminim ki benim tam olarak hangi günden bahsettiğimi kendisi de *çok iyi* bilecektir!”

“Majestelerinin mesajını ekselanslarına mutlulukla götüreceğim,” dedi Kont de Feria gülümseyerek ve devam etti. “Ekselanslarının ve *siz* majestelerinin en sadık hizmetkârı olarak, haddim olmayarak, *çok kısa* bir zaman içinde kendileriyle ormanda aynı derecede mutlu bir başka gün daha geçirmeyi düşündüğünüzü de iletebilir miyim acaba?”

Gülmemek için kendimi zor tuttum çünkü o anda Philip’in beni o gün belime kadar soyup, sırtımı bir ağaca yasladığını ve kendi karısı –benim aklını kaçırmış, hayal âleminde yaşamakta olan zavallı kız kardeşim– olmayan bir bebeği rahminden çıkarmak için hayali doğum sancıları çekmekteyken onunla evlenmem

için bana nasıl yalvardığını hatırlamıştım. Ama soğukkanlı davrandım ve ciddi bir tavırla, “Elbette,” dedim. “Sizin, –yani demek istiyorum ki Philip’in– cesaretini kırmak benim açımdan *büyük* bir basiresizlik olur,” diye ekledim. Philip’in ismini söylerken hafiften bir iç çektim ve bakışlarıma sevecen ve yumuşak bir ifade vererek, o günü sevgiyle hatırladığım havasını yarattım. “Bir kraliçe olarak, ne yazık ki tacımı kalbimin üzerinde taşıyamıyorum ama biliyorum ki Philip’i kocam olarak seçtiğim takdirde kalbim sevgisiz ve tutkusuz bir evlilik yüzünden paramparça olmayacak.”

“Ah efendim, öyle bir şeyden *asla* korkmayın!” diye bağırdı Kont de Feria. “Sizinle benim soylu efendim arasındaki tutku dünyayı tutuşturup yakacak ve aşksız yaşayan herkesi kıskançlıktan çatlatacak kadar güçlü!”

“Evet.” Onaylar gibi başımı salladım. “Philip bir keresinde ikimizi Antonius ve Kleopatra’ya benzetmişti ama onların sonları intiharla bitmeyen ve başarılı olan versiyonuna.”

“Haklısınız efendim,” dedi Kont de Feria heyecanla başını sallayarak. “Sizin kendi hayallerinizi ve efendimin hayallerini gerçek kılacak bir gücünüz var. Evet demeniz ve elinizi ona vermeniz yeterli.”

Gülümsedim ve görüşmemizin bittiğini belli etmek için öpsün diye elimi Kont de Feria’ya uzattım. “Olabilir,” diye mırıldandım. “Sadece, şu anda son sıralardaki önemli ve süratli gelişmelerden dolayı o kadar etkilenmiş ve *şaşkına dönmüş* durumdayım ki belirli bir kişinin kollarına atılmam anlamına gelse bile, kalbimin aklımın önüne geçmesine izin veremem,” diye ekledim, yakut gerdanlığa anlamlı bir bakış atarak.

Kont de Feria kocaman bir gülücükle önümde birkaç kez eğildikten sonra döndü ve oradan uzaklaştı. Ben de Cecil’e dönüp, “Umut uzun ömürlüdür, hiç tükenmez Cecil,” dedim. “Etrafı köpekbalıklarıyla dolu olsa ya da akıntı onu dibe çekse de son derece kararlı ve ısrarcı bir yüzücü gibi her daim yüzeye çıkar. Çok ender

olarak bir taş gibi dibe çöker ya da boğularak ölür. O yüzden onu bana talip olan kişilerin kalplerinde mümkün olduğu kadar uzunca bir süre canlı tutmalıyız. Hazinesinin tam takır olduğuna dair bir şey söylüyordunuz, değil mi Cecil?” Harikulade olan yakut gerdanlığa son bir kez hayranlıkla baktıktan ve kapağını pat diye indirdikten sonra kutuyu Cecil’e uzattım. “Akmasa da damlar,” dedim, “ama önce onun camdan ya da uygun olan başka bir şeyden bir taklidini yaptırın; zaman zaman onu takmam gerekecek; o yüzden de Philip’e gerdanlığı taktığımı gördüğünü rapor edecek olan İspanyol Büyükelçi’yi kandırarak kadar iyi yapıldığından emin olmamız gerek. Gerçek taşlar için daha sonra yeterli vaktimiz olacak ama şimdi İngiltere’nin bunlara benden daha çok ihtiyacı var. Hepsinden de önemlisi, bu işin son derece *gizli* bir şekilde yapıldığından emin olun; İngiltere Kraliçesi Elizabeth’in camdan yapılmış mücevherler taktığı ve İspanya Kralı’nın hediye ettiği değerli yakutlarını rehine verdiği bir duyulacak olursa bizim için hiç iyi olmaz. Zaaflarımızı ve kırılganlığımızı asla belli etmememiz gerekir yoksa üzerimize yeni doğmuş bir kuzunun üstüne atlayan aç kurtlar gibi saldırırlar.”

“Efendim,” dedi Cecil hayranlıkla gülümseyerek, “*harikası- nız!* Ama hiç korkmayın; bu işle şahsen ilgileneceğim. Her şey bittikten sonra, Kont de Feria karşınıza geçip gerdanlığı bir dürbünle incelese bile aradaki farkı göremeyecektir!”

“Teşekkür ederim Cecil,” dedim ve iltifatını kabul ettiğimi göstermek için kolunu tutup gülümsedim. “Umarım hepinizi hayretlere düşürecek şeyler yaparım. Tanrı, halkımın hakkımda bir çocuk alfabesi okur gibi kolay çıkarımlarda bulunduğu günü görmeyi bana nasip etmesin. Konsey konusuna gelince, Mary’nin atadıklarının arasından iyi Katolik olmaktan önce iyi İngiliz olan bazılarını tutacağım elbette ama konseye taze kan verip eski ile yeniyi kaynaştıracamız...” Cecil’le çıplak bahçede gezinmeye devam ettik ve adımlarımız çakıl taşlarını ezerken krallık için hayati önem taşıyan konuları tartıştık.

O gece yatak odamda kendimi hiçbir zaman olmadığı kadar enerjik hissettim. Kat üstümdekileri çıkartıp beyaz pamukludan geceliğimi giydirirken bile yerimde duramıyordum; gözlerim fal taşı gibi açıktı ve uyumak için içimde hiçbir istek yoktu. Mary için üç günlük yas ilan etmiş olduğum için uygun düşmezdi elbette ama müzisyenleri ve benimle dans edecek birtakım gençleri davet etmek geliyordu içimden. “Bütün gece dans edebilirim ve horozlar ötene kadar da hiç yorulmadan en hızlı dansları bile yapabilirim!” dedim Kat’e. Kat başını iki yana salladı ve birden bir şarkı mırıldanarak yataktan fırlayıp, çıplak ayaklarımla odanın içinde ve basamaklarda tekmeler atarak ve zıplayarak gürültülü bir şekilde ve korkusuz güvercinler gibi uçarak dans etmeye başlamam üzerine anlayışlı bir tavırla gülümsedi.

Kapıda hafif bir tıkırtı duyunca nefessiz kalıp, “Robert!” diye seslendim. Geleceğini söylemişti. Şimdi birlikte dans edebileceğim biri vardı işte! Yatak odama yalnızken bir erkeği almamın yakışık almayacağını söyleyen Kat’i duymazdan gelerek güldüm, kapıyı ardına kadar açtım ve benimle dans etsin diye onu sürükleyerek içeri soktum.

Ön tarafı olduğu gibi altın renkli kurbağa motifleriyle ve püsküllerle süslü olan ve uzun, beyaz bir gece gömleğiyle ve aynı şekilde püskülleri ve işlemeleri olan terliklerle giyilen şarap renkli kadifeden bir gece elbisesiyle gelmişti; yanında da bir somun taze etmek ve bir kavanoz da çilek reçeli vardı.

“Majestelerinin bir gece yarısı pikniğine katılmak isteyeceğini düşündüm,” dedi gülümseyerek.

“Ah Rob, beni ne kadar iyi tanıyorsun!” diye bağırdım ve onu odanın iç taraflarına doğru çektim. “Ama gel, getirdiklerini bir kenara bırak. Dans etmek, dans etmek istiyorum. Bu gece Papa’yla, Şeytan’la, hatta İspanya Kralı Philip’le bile dans edebilirim!”

“Emriniz olur!” dedi Robert nazik bir tavırla ve beni hiç tereddüt etmeden kollarına alıp döndürmeye başladı. Havada uçuşan saçlarım bir kırbaç gibi savruluyor ve bir çan gibi açılan geceliğim bacaklarıma dolanıyordu. Sonra beni son derece neşeli ve gürültülü bir gavot dansıyla bir ileri bir geri, bir sağa bir sola götürerek döndürmeye devam etti. Dans bir öpücükle sona erdikten sonra, Kat’in şöminenin yanında kollarını kavuşturarak oturmasına, beni Lord Robert’la yalnız bırakmamak için bir milim bile kıpırdanmamasına ve dudak bükerek bu durumu onaylamadığını belli etmesine rağmen kendimizi kaz tüyünden yatağımın üzerine attık. Tom Seymour’la yaşadığım tehlikeli ilişkiden sonra benim sevgili Kat’im meraklıdan ziyade temkinli bir kedi haline gelmişti.

Robert ekmeği ve reçeli almak için yataktan zıplayarak indi, sonra geri geldi ve kendisini küt diye yanıma attı. Gülerek ve parmaklarımızı yalayarak kendimize yaramaz çocuklar gibi güzel bir ziyafet çektik.

“Bu *nefis* bir şey!” dedim reçeli kastederek. Kavanozu aldım ve etiketin üzerindeki yazıları inceledim. Etiket boyu boyunca kaplayan *çilek* sözcüğü, tıpkı bir çocuğun elinden çıkmış gibi eğri büğrü, kararsız ve sarsak harflerle yazılmıştı. Bunun çilek toplamaktan ve marmelat ve reçel yapılırken mutfakta olmaktan hoşlanan Amy’nin yazısı olduğunu çok daha sonraları mektuplarını gördüğümde anlamıştım.

“Benim aşçımın sizin mutfaklarınıza gönderilmesini sağlayacağım; bu, ülkenin olduğu kadar kalbimin de hükümdarı olan benim zarif kraliçeme vereceğim *pek çok* mücevherin ilki olacak,” dedi Robert ve muhteşem bir nezaketle elimi tutarak parmak uçlarıma bulaşmış olan reçelleri emip yaladı.

Sonra da beni yatağın üzerine bastırdı ve saçlarımı yastığın üzerinde bir yelpaze gibi dağıtarak, onların “kızıl ipekten alevler” olduğunu söyledi ama dudaklarını benim dudaklarımla buluşturup tüm ağırlığıyla üzerime abanınca ve öpücükleri fazla ateşli

olunca onu ittirdim ve heyecanımı bastırmak için bir kakhaha atarak ve dizlerimin titremesinin geceliğimin altından belli olduğunu umarak yataktan indim; sonra da çalışma masamın yanına giderek sandalyeme oturdum.

“Ne yapıyorsun?” diye sordu Robert. Dirseğinin üzerine abanmış, meraklı gözlerle bana bakıyordu. “Yatağa geri gel!” diyerek şiltenin üzerine pat pat vurdu.

“Karına bir mektup yazıyorum,” diyerek bir tüy kalem aldım ve bir de kâğıt çıkardım. “Bana hizmet eden leydilerden biri olmasını isteyeceğim ondan. Senin ahırbeyi olman sürekli olarak benim yanımda olmanı gerektirecek ve...”

“*Lütfen* bunu yapma!” dedi Robert, yüzünü asarak ciddi bir tavırla ve yanıma gelip elimdeki tüy kalemi  ektiğı gibi aldı.

“Ama neden?” diye sordum. “Sen yanında olmadan kendisini çok yalnız hissedecektir.”

“Robert omuzlarını silkti. “Kedileri var ya...”

“*Kedileri mi?*” diye bağırdım, inanmakta zorlandığımı belli eden bir kakhaha atarak. “Bek r da olsam bir kadını ben ve ne kadar tatlı, sevecen ve eğılenceli olsalar da, kedilerin sevilen bir kocanın yerini alamayacağını rahatlıkla söyleyebilirim.”

“O buraya gelmez ve senin onun gelmeni istemenden de ho lanmaz. Londra’dan ve saraydan korkuyor. Reddettiğı takdirde seni rencide edeceğinden ya da seni  fkelerendirip bir tabur askeri onu almaya g ndereceğinden korkar ve ağılaya ağılaya kendisini harap eder,” diye açıkladı Robert. Çok stres içinde olduğı asık suratından belli oluyordu. “Onun buraya gelmesi hiçbirimize mutluluk getirmez. Zaten birbirimize yabancılaşmış durumdayız.”

“Gördüğüm kadarıyla acı bir kırgınlık da içindesin,” diyerek onu anladığımı göstermek için başımı salladım ve yazmaya ba ladığı mektubu kırıştırıp attım.

“Amy benim arkamda bırakmak istediğim bir gençlik hatam; onun şehirden daha fazla sevdiği köyünde kalması daha iyi olur.

O bu şekilde mutlu Elizabeth; seni temin ederim ki benim pozisyonumun gereklerini anlayacak ve birlikte geçirdiğimiz vakitler için ne bana ne de sana gönül koyacaktır. Aramızda kaybedilmiş bir aşk yok; o çoktan ölüp gitmiş durumda. *Gerçek* anlamda da bir aşk değildi zaten. Benim yerim *senin* yanın Elizabeth.” Diz çöktü ve elimi tutarak dudaklarına götürdü. “Sen de ben de bunu biliyoruz; beni yanından ayırma ve karımdan bahsederek yarama tuz basma. En iyisi onu unutmak. O beni istemiyor ve ben de onu istemiyorum. Tek istediğim sensin!” Elimi yine öptü.

“Pekâlâ Robin,” dedim yumuşak bir sesle ve başımı onaylar gibi salladım ama zihnim başka bir yere gitmişti o an. Onun düğün günü gelmişti aklıma. Kat’le birbirini seven bu çifti izlemiş ve birbirimize, “Şehvet bitince bu sevgilerinden geriye ne kalacak?” diye sormuştuk. Bu sorunun cevabını şimdi biliyordum: geriye her ikisi için de pişmanlık ve acı bir kırgınlık kalmıştı. Amy’nin tam bir köylü kızı olduğunu biliyordum; bu konumunu ne kadar sevdiğini ve düğün için Londra’dan gelen soylu ve büyük ailelere mensup kişilerin ve saray erkânının yanında kendisini ne kadar rahatsız hissettiğini ben de gözlerimle görmüştüm. Belki de gerçekten de hayatından memnundu ve hayvanlarıyla kırsalda yaşamak onu mutlu ediyordu. Öyle de olmasını umuyordum. Pembe yanaklı, parlak mavi-yeşil gözlü ve altın sarısı saçlı o kız, çıplak ayakları, düğünçiçeklerinden oluşan tacı, yüzünde bastıramadığı gülümsemesi ve sütçü kız kıyafetinin harika bir versiyonu olan gelinliğiyle gözlerimin önüne geldi. Onun kadar *güzel* gülümseyen birini o güne kadar görmemiştim. O gün güneş ışınlarını yansıtır gibi, öylesine masum ve sevgi dolu parlıtlar saçıyordu ki onun üzüldüğünü, ağladığını, gecelerini ve gündüzlerini melankoli içinde geçirdiğini ve sıcak ve mutlu bir güneş gibi olması gereken hayatının soğuk ve yağmurlu bir günün karanlığına, kasvetine ve yalnızlığına dönüştüğünü düşünmekten bile *nefret* ediyordum.

Robert'ın kolları yeniden belimin üzerindeydi ve sıcak dudaklarını yanaklarımın üzerinde gezdiriyordu. "Yatağa geri gel," diye fısıldadı. "Ah Bess, o *kadar* çok bekledim ki bu anı..."

Ama onu çelik gibi bir iradeyle, emreder gibi geri ittim. "Eğer kendini yorgun hissediyorsan kendi yatağına git lordum. Kat! Kendisi bulamaz belki, Lord Robert'a kapının nerede olduğunu göster. Bu akşam beni kimse rahatsız etmesin. Vakit epeyce geç oldu ve sadece yarın değil bundan sonraki tüm sabahlar yapmam gereken sürüyle iş olacak! İyi geceler Robert!"

Ama o gece hemen hemen hiç uyuyamadım. Gözlerimi kapattığım anda üvey babam Thomas Seymour'un hayalet gibi gölgesi, şehvet duygularından ısrarla uzakta tutmaya çalıştığım vücudumu okşuyor ve benimle alay edermiş gibi, kur yaparken söylediği "Kekler ve Bira" isimli şarkıyı söylüyordu.

*Ona kek verdim, bira verdim,
Ona beyaz şarap ve şeri verdim;
Öptüm onu, bir daha öptüm,
Neşelendik birlikte!
Boncuklar ve güzel bilezikler verdim ona,
Donattım onu altınlarla.
Korkuyor sanmıştım ama sakalımı okşayınca,
Neşelendik birlikte!*

*Kalbim de mutlu oldu, çüküm de,
Şen şakrak,
Uçtum havalarda.
Onu öptüm, bir daha öptüm,
Neşelendik birlikte!*

Ellerimle kulaklarımı bütün gücümle tıkasam, yatağın içinde kendimi bir oraya bir buraya atsam ve karnım ağrıyormuş gibi

ne kadar inleyip feryat etsem de o şarkı bana musallat olmuştu bir kere ve eziyet etmeyi sürdürüyordu. Onun beni bir zamanlar nasıl öptüğünü ve okşadığını *bir türlü* zihnimden atamıyordum. Rüyalarımda onun beni okşarkenki görüntüsü bir an geliyor, Robert'inkiyle birleşiyor ve ikisi sanki tek kişi haline geliyordu.

Sonunda dayanamayıp ok gibi yataktan fırladım ve kederli bir çığlık atarak, şafaktan önceki o karanlık saatleri Cecil'in bana bıraktığı belgeleri karıştırmak için yeniden çalışma masama gittim. Madem ki uyuyamıyordum, o zaman çalışırdım; İngiltere'nin benim vücudumun cinsel zevklere duyduğu ihtiyaçtan fazlasına ihtiyacı vardı; üstelik de ben bu ihtiyacımın karşılanmasının hemen akabinde hüsrana ve hayal kırıklığı yaşıyordum.

"*Asla boyun eğme!*" diye fısıldamıştı annem kulağıma katı bir ses tonuyla ve bunları öylesine vurgulayarak söylemişti ki her bir sözcük bir kor halini almış ve beynim sonsuza kadar izlerini taşıyacağı kızgın bir demirle dağlanmış gibi olmuştu. Annem kazanmak ile kaybetmek arasında çok ince bir çizgi olduğunu biliyordu. Bir erkeğin ona hükmetmesine, onu ikilemde bırakmasına, hırpalamasına ve onun hayatı ile ölümü arasında tercih yapma gücüne sahip olmasına izin veren her kadın gibi, o da çok büyük ve korkunç bir bedel ödemişti. Kendisini bir erkeğin apış arasındaki mızrağa, beceriksiz bir ebeye, kadınlara doğum sonrasında genellikle musallat olan lohusalık hummasına, Fransız bir celladın kılıcına, İngiliz bir kelle uçuranın baltasına ya da bir erkeğin çıplak ellerinin gücüne ve öfkesine teslim eden her kadının mahvolması kesindir.

"*Asla teslim olma!*" diye tekrarlardım çalışma masamın üzerine eğilirken. "*Asla teslim olma!*" Bacaklarımın arasında yanan şehvet ateşi dizlerimin bağını çözdüğünde, tehlikenin kollarında dans etmenin ve onunla yatağa girmenin ne anlama geldiğini öğrenmiştim; Tom Seymour beni iyi eğitmişti ve onun dışında –aralarında babam ve altı karısı, kız kardeşim ve İspanyol kocası da

dahil olmak üzere– hayatıma girip çıkan herkesi izlemiş ve dizginleri serbest bırakıldığında tutku denen şey için nasıl bir bedel ödendiğini görmüştüm. Ayrıca da kendimi daha fazla kullanırmak istemiyordum.

“Asla teslim olma!” diye mırıldandım bir kere daha ve bana miras kalan krallığın durumu hakkındaki raporları okumaya koyuldum. İngiltere’nin beni asla aldatmayacak ve hayal kırıklığına uğratmayacak bir sevgili olacağını biliyordum; kendi vücudunun tutkularını görmezden gelmem anlamına gelse bile ikimizin arasındaki aşk asla solmayacak, kedere neden olmayacak ve ölmeyecekti. İngiltere ödeyeceğim bu bedele değerdı; o benimdi ve ondan vazgeçmeyecektim. Hiçbir erkeğin onu benden almasına izin vermeyecektim; çeyizim olarak hiçbir erkeğe sunmayacaktım onu. Başımı kaldırınca karanlık aynaya vuran aksimi gördüm. “Buranın sahibi benim ve hiçbir erkeğin benim efendim olmasına izin vermeyeceğim,” dedim gururla ve saçlarımı geriye savurdum. Sonra zihnimden dikkatimi dağıtan tüm şehvet dolu düşünceleri, neden olabilecekleri sonuçlarla birlikte çıkarttım ve kendimi bütünüyle işime –İngiltere’ye– verdim.

16

Elizabeth

Whitehall Sarayı, Londra

Aralık 1558–Ocak 1559

Noel'in On İki Günü'nü ve Yılbaşı'nı Whitehall'da kutladık. Robert, ahırbeyi olarak üstlendiği görevlerine balıklama dalmıştı ve bir günün bile sıkıcı ya da kasvetli geçmesine izin vermiyordu. Uyandığım andan itibaren, başımı gece yarısından sonra yeniden yastığıma koyana kadar, her şey eğlenceli ve görkemliydi. İfrata kaçan davetler, maskeli balolar, tiyatro oyunları, müzikli ve danslı programlar, turnuvalar ve atlı mızrak dövüşleri düzenleniyordu. Bir de hediyeler vardı elbette. Sadece ayrıcalık arayışında olan ülkeler, yakın dostlar ve müstakbel taliplerim değil, hükümdarlarının adına çöpçatanlığa soyunan büyükelçiler de *her zaman* elleri kolları dolu olarak geliyorlardı.

"Hepsi de beni istiyor!" diye bağırdım neşeyle kendi etrafında dönerek. Boynuma Philip'in yakut gerdanlığının taklidini takmıştım; deriden zırh eldivenimi geçirdiğim elimin bileğine tünemiş olan Prusya Dükü'nün evcilleştirilmiş sorguçlu atmacası, benim bu taşkınlığım karşısında şaşırarak kanatlarını çırpınca, kösteğindeki minik çingiraklar da şıkır şıkır ötmeye başladı. Sağ elimde yaşlı ama ateşli Arundel Kontu'ndan gelen kan çıbanı bü-

yüklüğünde bir safir yüzük, aynı kolumda gözlerinin renginden ve topalak görünümünden dolayı Bektaşüzümü ismini takmış olduğum sevgili Shrewsbury Kontu'nun gönderdiği zümrüt bilezik vardı. Minik altın toparla ve incilerle bezeli bir filenin içine aldığım saçlarımın üzerine geçirdiğim harikulade, tüylü şapkaysa nazik Sör William Pickering'in hediyesiydi ve bunu bana uçarı bir hava verecek şekilde yana eğik olarak takmıştım. Omuzlarıma attığım İsveç Prensi Eric'ten gelen samur kürkünden pelerin o kadar uzundu ki yürürken arkamdan yerleri süpürüyordu.

Robert aniden beni tutup atmaya tünediği yerden aldı ve bakıcısına verip ahırlara götürmesini ve ortadan yok olmasını söyledi.

Sonra da yüzünde sevecen ve anlayışlı bir gülücük ve siyah gözlerinde parıltılarla, "Sekiz yaşında küçük bir kız çocuğuyken, bana –hatırladığım kadarıyla oldukça da inatçı bir tavırla– *asla* evlenmeyeceğini söylemiştin," dedi.

Kendimi ondan kurtararak, "Öyle de olacak," dedim. "Dediğimi unutmadım."

"Ama şimdi bir kraliçesin," diye üsteledi Robert. "Ve evlenmen gerekiyor. Halefini..."

"Ah Robert! Boş versene bunları!" diye bağırdım hırçın bir şekilde, elimi üzerine yıldız yağmuru gibi elmaslar serpiştirilmiş ve İsveç Prensi Eric'in bir başka hediyesi olan bir el kürkünün içine geçirerek. Sonra da, "*Lütfen* sen de başlama!" diyerek surat astım. "Evlilik, evlilik, evlilik –Cecil'den, tüm konsey üyelerinden, bana hizmet eden leydilerden, yabancı büyükelçilerden ve halkımdan– bundan *başka bir şey* duyduğum yok zaten! Herkes benim kiminle ve ne zaman evleneceğimi bilmek istiyor. Hepiniz beni İngiltere tahtını sağlama almak için bir bebeği beşikte, bir bebeği de karnında olan evli bir kadın olarak görmek istiyorsunuz. O zaman ben de size şöyle diyorum: *Asla!* Birinin karısı olmaktansa bir rahibe olmayı tercih ederim!"

Robert yanıma gelerek beni yeniden kollarına aldı ve dudaklarını enseme dayadı.

“Sen sekiz yaşında, kararlı bir küçük kız olarak hiç evlenmeyeceğini söylediğin vakit benim sana ne dediğimi hatırlıyor musun?” diye sordu.

“Elbette,” diyerek gülümsedim. “Düğün günümde benimle dans ederken bunu bana hatırlatacağın söylemiştin.”

Robert birden ciddileşerek, İsveç prensinin hediyesi olan ve üzerindeki elmaslar elmas şekilli pencerelerden yansıyan ışığın altında pırıl pırıl parlayan el kürkünün içinde olan elimi yakaladı ve ağırbaşlı bir tavırla önümde diz çöktü. Bana uzun bir bakış attıktan sonra da son derece içten bir tavırla, “Umarım senin bu çocukça sözlerini sana *ikimizin* düğün gününde benimle dans ederken söylerim,” dedi.

“*İkimizin* düğün günü mü?” dile tekrarladım kendimi ondan uzaklaştırırken. “Ama sevgili Lord Robert,” dedim. O an biraz resmileşmem gerektiğini hissetmiştim. “İkimiz için öyle bir gün olamaz zira dediğiniz kadarıyla sizin kırsalda mutlu mesut yaşayan bir karınız var zaten, öyle değil mi?”

“Elizabeth, *benim* sevgili Bess'im.” Elimi tekrar yakaladı ve dudaklarına götürdü. Sonra da hiç bırakmayacakmış gibi sıkı sıkı tuttu. “Sen şimdi bir kraliçe ve İngiltere Kilisesi'nin Yüce Başkanı'sın. Bu payeyi senin bütün engellerin üstesinden gelerek dünyayı değiştirmekte kararlı olan güçlü pederin, karısından ayrılıp senin annenle evlenmek için yaratmıştı. Amy bir Aragonlu Catherine değil; önemi olmayan, haddinden fazla çekingen ve bizimle mücadele edemeyecek kadar cahil olan bir köylü kızı. Senin tek yapman gereken şey...”

Elimi hızla çekerek, “*Hayır!*” diye haykırdım. “Benimle bu şekilde konuşmaya bir daha yeltenme Robert. Eğer benim lütuflarıma mazhar olmak istiyorsan; bu tür düşünceleri aklından çıkar-san iyi olur zira seni temin ederim ki sana verdiklerimin *tümünü*

bir anda geri alabilirim. Seni yücelttiğim gibi alçaltabilirim de; babam bir keresinde, ondan bıkmış ve gözüne başka birini kestirmiş olduğu için anneme de aynen bunları söylemişti. Ve ben de sana söylüyorum: Gücümü, cinsel isteklerimi tatmin etmek için kullanmayacağım; evlenmek istesem bile bunu yapmayacağım. Şimdi beni yalnız bırak!” Sonra da ona arkamı döndüm ve odanın diğer ucuna doğru yürüyerek, bir taş sessizliğiyle mermerden yapılmış büyük şöminenin yanında durdum ve tırnaklarımı şöminenin mavi damarlı rafı üzerinde hafifçe tıklatarak gezdirdim.

Robert doğrudan yüzüme bakarak, “Eğer dünyayı değiştirecek kadar güçlü olan o şehvet olmasaydı, sen de asla doğamazdın!” diye bağırdı.

O anda, rafın üzerinde durmakta olan bronzdan arka kuşunu kaptığım gibi ona fırlattım ama Robert onu savuşturmayı gayet güzel başardı.

“Şayet birbirimize karşı duyduğumuz arzu bana boşanma izni vermene ve şehvet delisi bir gençken işlediğim bir hatayı düzeltmemi sağlamaya yetecek kadar güçlü değilse, o zaman bizim de asla bir oğlumuz olmayacak!” diye devam etti. “Ve İngiltere merhum Kral Harry gibi büyük bir kraldan yoksun kalacak!”

“*Kalırsa kalsın!*” demekle yetindim ve yatak odamın kapısını güm diye çarptıktan sonra bütün gücümle bağırarak Kat’e kapıyı kilitlemesini ve kimseyi içeri almamasını emrettim.

Ama Robert’a uzun bir süre öfkeli kalmam mümkün değildi. On İkinci Gece, o geceki eğlence için giyinmek üzere yatak odama girdiğimde, yatağımın üzerinde etekleri bir yelpaze gibi açılmış olan yeşil renkli bir elbise buldum. Üst kısmı ve iç eteği kafes şeklinde sırmayla ve incilerle işlenmişti. Altın filigranları andıran sırmalı, muhteşem dantellerle bezeli sert yakası yüzümün yanlarını kaplayacak kadar yüksekti. Elbisenin dışında, üzerinde pırl pırl parlayan zümrütler olan bir çift de altın işlemeli yeşil terlik, yeşil renkli ipekten şeritleri olan jartiyerler, bir saç filesi,

elmaslı ve zümrütlü tokalar, bir dizi zümrüt yüzük ve koyu çam yeşili taşlardan oluşan harikulade bir de gerdanlık vardı.

Giyinmemi tamamlayıp dairemden çıkmak üzereyken Robert kapının eşliğinde belirdi ve dizlerinin üzerine çöktü. Üstüne pırl pırl parlayan zümrütler ve elmaslar dikilmiş olan, çam yeşili kadifeden ve simli kumaştan yapılmış bir ceket giymişti. Elini aniden ve cüretkâr bir tavırla, –Lord Robert’ın İngiltere Kraliçesi’ne bu kadar pervasızca dokunması üzerine şaşkın çığlıklar atan Kat’i ve bana hizmet eden leydileri umursamadan– elbisemin altına doğru uzattı. Kararlıydı. Çapkın bir şekilde gülümseyerek ve taptan iç eteklerimi hışırdatarak sol bacağımdaki jartiyeri açarak yün çorabımı indirdi ve ince ayakkabımla birlikte ayağımdan çıkardı. Sonra da yelek cebinden bir tomar siyah ipek çorap çıkarıp elinin bir hareketiyle silkeledi. “İpek!” diye vurguladıktan sonra birini ağır ağır ve adeta okşayarak ayağıma geçirip bacağımın üst kısmına doğru yuvarlayarak dizimin altından jartiyerime geçirdi. Sonra da aynı şeyi sağ bacağıma yaptı ve yün çorabımı çıkardıktan sonra ipek çorabı geçirdi.

“Hımm...” diye iç çektim kendimden geçmiş bir şekilde. Gözlerimi kapatıp, ipeğin lüks dokusunu –ve Robert’ın sıcak ellerinin temasını– çıplak tenimde daha iyi hissetmeye çalıştım. “Ne kadar *inceler*, ne kadar *harikuladeler*! Bundan böyle bacaklarıma ipekten başka çorap geçirmeyeceğim!”

“Ben de kendimi bunları majestelerine temin etmeye adayacağım. Bu su mermeri gibi muhteşem olan bacaklara bundan böyle yün denen şey değmeyecek!” diye yemin etti. Fırlatıp attığımız yün çorapları da dudaklarına götürdükten sonra “birer aşk yadigarı” olmak üzere yeleğinin cebine tıktı. Sonra ayağa kalktı, kolumu tutarak, benim için *özel* olarak düzenlediği gösteriyi izleyeceğiz Biz Büyük Salon’a kadar bana eşlik etti.

Benim ve saray erkânının oturması için, yerlere içleri iyice doldurulmuş, gümüş renkli püskülleri olan çam yeşili kadifeden ve

çam yeşili renkli püskülleri olan simli brokardan minderlerin yanı sıra simli kurdelelerle ve simlerle bağlanmış dallar atılmıştı. Robert bunlarla ve üzerindeki elmas tozu yüzlerce ince mumun ışığı altında pırlıl pırlıl parlayan beyaz kadifeden yaygıyla bizim için harikalar diyarına benzeyen bir kış manzarası yaratmıştı. Tam önümüzde de sonraki dans için yer açmak üzere kenara çekilecek olan, simli fırırları ve yeşil perdeleri olan tekerlekli bir sahne düzeni vardı.

Her yanlarından dallar, dikenli yapraklar ve kırmızı meyvecikler fışkıran yeşil renkli üniformalarının içinde –şapkaları, çorapları ve çizmeleri bile yeşildi– pırlıl meşesi rolünü oynayan müzisyenler, gelip sahnenin dibindeki yerlerini aldılar. Beni önümde eğilerek selamladıktan sonra, oralarına buralarına çalı dikenleri batmış gibi acı içinde kıvrınarak ve yüzlerini şekilde şekle sokarak, sözlerini benim kendi babam yazdığı için çok iyi bildiğim bir şarkıyı söylemeye başladılar.

Müzik başlayınca Robert başını eğerek beni selamladı ve yanımdan ayrılarak müzisyenlerin ve sıra sıra ince mumların ortasına geçip karşımızda ayakta durdu. Ve gözlerini bir an olsun benden ayırmadan, güzel bir tenor sesiyle şarkısını söylemeye başladı:

*Pırnallar yeşil yeşil büyür, sarmaşıklar gibi
Pırnallar yeşil kalır, rüzgâr yücelerde esmese de...
Büyürler de hiç kaybetmezler renklerini
Tıpkı benim leydime, ezelden beri sadık olduğum gibi.
Yeşil yeşil büyürken pırnallar
Sarmaşıklar da büyür
Ama çiçeksiz ve yeşil yapraksız.
Ben şimdi söz veriyorum leydime,
Ondan başkasını alamam kendime.
Yeşil kalır pırnallar ve sarmaşıklar
Rüzgâr yücelerde esmese de
Yeşil yeşil büyür pırnallar.*

Şarkı bitince, Robert diz çöktü ve yeşil kadifeden, beyaz tül- lü şapkasını aceleyle çıkarıp kalbinin üzerine götürdükten sonra bana bakarak, “Size olan aşkım ezeli ve ebedi olacaktır,” dedi.

Sonra ellerini çırpı. Aynı anda, altın renkli kıvrırcık saçları olan ve bir çift meleğe benzeyen iki genç hizmetkâr görüldü. Her birinin sırtında altın renkli kanatlar vardı ve üzerlerinde sadece minik birer peştamal olduğu için tir tir titriyorlardı. Koşa koşa gelerek biri benim, diğeri Robert’ın yanına geçti ve ellerindeki gümüş tepsilerin üzerindeki gösterişli kalp ve aşk düğümü motif- leriyle işlenmiş olan altın kadehleri bize sundular,

Robert oldukça cüretkâr ve yüksek bir sesle, “Ölmeyen aşk- lar şerefine içelim!” diye bağırdı ve kadehi bana doğru kaldırdı. Dudaklarımı kadehe götürüp hafifçe gülümsedim ve kırmızı şa- raptan minik bir yudum aldım. Babamın ‘Pırnal Meşesi’ isimli bu şarkıyı anneme nasıl söylediğinin hikâyesini dinlemiştim. Annem de, onu yok sayıp Jane Seymour’a göz koyan kocasına seneler sonra aynı şarkıyı söylemiş ve onu herkesin önünde rezil etmişti.

“Dahası da var kraliçem, *çok daha* fazlası hem de,” dedi Ro- bert sahneyi göstererek. Sonra gelip yanımdaki minderlerin üzeri- ne uzandı. Lord Robert’ın kraliçenin yanında gösterdiği bu resmi- yetten uzak, laubali tavırdan ve onun eşiti ve hatta üstüymüş gibi davranmasından rahatsız olup surat asanları ve mırıldananları umursamadan elimi tutup öptükten sonra yüzüklerimle oynama- ya başladı. Çok kişi benim sevgili çingenem için, “Kendisini kral zannediyor galiba,” diyordu. Aslında onun yanımda olmasından sanırım biraz da o yüzden o kadar hoşlanıyordum; öyle doğal, öz- gürlük ve rahattı ki zaman zaman bana kendimi bile unutturuyordu.

“Robert,” diye dönüp gözlerinin içine baktım. “Kraliçe olma- saydım beni yine de sever miydin?”

“Ama *kraliçesin!*” dedi ve ayağa fırlamadan önce bana bir gü- lücük atıp yanağıma acele bir öpücük kondurdu. Sonra da sahneye doğru koştu ve kendisini yeşil kadifeden perdenin arkasına attı.

“Evet Robert,” diyerek onu onayladım ve artık beri duyacak kadar yakında olmadığı için biraz da kederli olan yavaş bir sesle, “*kraliçeyim,*” dedim.

Perde açılınca bir tepenin üzerinde konuşlanmış bir şatonun resminden oluşan bir sahne ortaya çıktı. Başında taşlı bir taç olan Robert, ermin kürklü mor bir kıyafet içinde kibirli ve azametli bir şekilde ayakta duruyordu. Çevresini onun önünde başları açık bir şekilde diz çökmüş, aşağılık görünümlü köylüler sarmıştı. Şap-kalarını kalplerinin üzerine getirmişler, yalvaran ve duygu dolu bakışlarla ona bakıyorlardı.

En önde, Robert’ın ayaklarının tam dibinde, her bir yana dağılmış zencefil renkli bukleleriyle benim Bektaşîüzümü dediğim Shrewsbury Kontu duruyordu. Tombalak bir üzüm tanesine benzeyen kont, kıpkırmızı bir yüzle ve utangaç bir tavırla boğazını temizledi ve kekeleyerek konuşmaya başladı. Chaucer’ın mısralarını okurken sesi zaman zaman çatlıyor, genizden gelen tiz bir sese dönüşüyor ve sonra yeniden söner gibi oluyordu. Alfabe ezberlemeye çalışan geri zekâlı bir çocuk kadar bile duygulu ya da tutkulu değildi. Konuşurken bir ara ağır ağır dizlerinin üzerinde döndü ve benimle tam olarak yüz yüze gelince konuşmasına devam etti:

“Boynunuzu hükümdarlığın kutsal boyunduruğuna teslim ediyorsunuz ama

İnsanların evlilik ya da nikâh dedikleri zor görevi üstlenmiyorsunuz;

*Yalvarırım size, akıllı fikirlere sahip lordum, bir düşünün
Günlerimiz nasıl da geçiyor, her biri farklı bir kisvede;
Çünkü uyusak da, uyanık olsak da, aylak aylak dolaşsak ya da
at sırtında gitsek de,*

*Zaman uçar gibi geçiyor ve geriye kimse kalmayacak.
Şimdi çok gençsiniz ama, yaşlılık bir taş gibi duyarsızca yaklaşmakta;*

Ölümse her yaşa musallat, kimseyi unutmayacak ve kimse de kaçamayacak ondan: çok iyi bildiğimiz gibi, hepimiz öleceğiz ama bilmediğimiz şey, ölümün bizi ne zaman, nerede bulacağı. O yüzden lordum, iradenize asla karşı gelmemiş birileri olarak, size niyetimizi açıklayalım. İzin verin de size vakit geçirmeden bir eş bulalım. En soylu kandan gelsin, bu ülkedeki en yüce kişi olsun ve bu eşleşme sizi olduğu kadar Tanrı'yı da memnun etsin. Bizi korkularımızdan azat edin ve

Tanrı aşkına kendinize bir eş seçin; aksi takdirde Tanrı korusun, Ölümünüzle birlikte soyunuz kuruyacak ve yabancı biri halefiniz olacak! Tanrı bize o günleri göstermesin!

O yüzden acilen evlenin!"

Konuşması bittiğinde zavallı Bektaşüzümü'mün yüzü pancar gibi kıpkırmızı olmuş ve asabi parmakları elinde tuttuğu bezden şapkeyi bir avuç dolusu kahverengi iplik haline getirene kadar lime lime etmişti.

Bir ara köylü güruhunun arkasında ve sahnenin sağ arka tarafında bir hareketlilik çarptı gözüme. Memeleri yakası oldukça açık, sıkıca bağlanmış beyaz pamuklu büstiyerinden utanmazca fırlayan kızıl saçlı, çıplak ayak bir kız vardı orada. Kolunda papatyalarla dolu bir sepet asılıydı ve fındık kabuğu rengindeki pazen elbisesinin eteklerini sallıyordu. Bu kız kuzinim –annemin kız kardeşi Anne Boleyn'in torunu olan– Lettice Knollys'ten başkası olamazdı. Lettice henüz on altı yaşında olmasına rağmen, yeni yeni çıkmaya başlayan memelerini Tanrı'nın insanlığa verdiği en büyük lütfmuş gibi gören ve flört etmekten hoşlanan fingerdek bir haspaydı. Çok kişi, renk ve yüz hatları olarak ikimizin birbirimize dikkat çekecek kadar benzediğimizi söylüyordu arna Lettice'in saçları benimkilerden bir iki ton daha koyuydu. Uzaktan bakanlar bizi karıştırabilirdi; bir meyhane sürtüğününki gibi derin olan dekoltesinden taşan memelerini erkekler daha iyi görsün

diye sürekli olarak eğilmeseydi, rahatlıkla aldananlar çıkabilirdi. Lettice bana bir başka kuzinimi –benim aptal ve genç üvey annem Katherine Howard’ı– daha çok hatırlatıyordu aslında. Lettice, zavallı bahtsız Kat’in biraz daha uzun boylu ve zayıf bir versiyonuydu; aynen onun gibi ham bir duygusallığa sahipti ve babamı, onun en çok sevdiği uşakla aldatma cüretini göstermesi kellesinin gitmesine neden olmuştu.

Birden ayağa kalkarak gösteriye son verdim ve saray erkânı da kumaş hışırtıları arasında telaşla peşime düştü.

“Gösteri bitmiştir,” diye ilan ettim. “Aşkına ve bağlılığına layık olmayan bir erkek tarafından üstünde sadece iç gömleği kalana kadar soyulmuş olan bir Griselda izlemek gibi bir isteğim yok. Hele onunki gibi sapkınca bir itaatkârlığı!” diye de ekledim. Benim bu tavrım, hiç şüphe yok ki onursuz bir şekilde çıplak kalacak olan Lettice Knollys’i seyretemeyecekleri için çoğu erkek seyirciyi mutlu etmemişti ama işin buraya varacağı aşıkardı; kızın eteğinin altında bir iç eteğinin olmadığından emindim.

“Evli bir kraliçe olmaktansa, dilencilik yapan bir kız olmayı tercih ederim!” diye bağurdım ve yeşil kadife eteklerimi öfkeyle toplayarak kapıya doğru seğirttim. Bana hizmet eden leydilerim de arkamdan geldiler.

Herkes benim evlenmemi istiyordu! Eton’daki okullu oğlanlar bile bana kendi yaptıkları, Latince mısralarla dolu bir kitap göndermişlerdi. Kitapta bir an önce evlenmem ve büyüyünce İngiltere’nin kurtarıcı yüce kralı olacak küçük bir Henry’yi kraliyet bebek odasında görme zevkinden onları mahrum etmemem için yalvarıyorlardı.

Eşiğe geldiğimde dönüp saray erkânına, ne yapacaklarını bilmez bir şekilde somurtarak sahnede dikilmekte olan aktörlere ve ağlamaktan beten olan Bektaşüzümü’me bir bakış attım.

Onları her daim muallakta bırakacaktım, felsefem buydu; dengelerini bulduklarını düşündükleri anda ittirecek ve onları bocalar ve sağa sola yalpalar bir vaziyette bırakacaktım!

Neşeli bir kahkaha attım ve yelpazemi sallarken, “Bektaşüzümü!” diye bağırarak Shrewsbury Kontu’nu bir fino köpeğini çağırır gibi yanıma çağırdım. “Ay ışığında ağaçların üzerinde elmaslar gibi parıldayan kırağıyı görmek için bahçede bir dolaşmak istiyorum,” dedim. “Bana eşlik eder misiniz?”

“H... h... hayatta h... h... hiçbir ş... ş... şey b... b... beni d... d... daha m... m... mutlu e... e... edemez m... m... majesteleri!” diye kekeledi ve sahneden inmeye çalışırken yere düştü ama hemen toparlandı, üstünü başını silkeledi ve koşarak yanıma gelip, dünyanın en değerli ve en kutsal bir emanetiymiş gibi saygıyla elimi öptü.

Koluna girip omzumun üzerinden geriye baktım. “Ve... sanırım... Sör William Pickering de bize katılabilir,” dedim. Fransız sarayından yeni dönmüş olan o uzun boylu, hoş tavırlı ve zarif diplomata gülümseyerek başımı salladım. Şakaklarına abanoz renkli saçlarının siyahlığını bozacak şekilde kırlar düşmüştü ama bu hali ona tüm kadınların yüreğini hoplatan bir saygınlık ve farklılık veriyordu. “Bir de...” diye devam edip de gözlerimi oyuncu bir tavırla etrafta gezdirince, Büyük Salon’daki tüm erkekler nefeslerini tutup, “*Lütfen beni seç!*” der gibi yalvaran gözlerle bana bakmaya başladılar. “...Arundel Kontu gelsin,” diyerek koca göbekli muhafazakâr ve sessiz bir Katolik olan gri sakallı konta bir gülücük attım. “Kendisi sert rüzgârlı, taze bir kış havasından faydalanabilirmiş gibi duruyor.”

Telaş içinde bana eşlik etmek için koştururlarken, şakır gibi bir kahkaha patlatarak dışarıya doğru yürümeye başladım. Bektaşüzümü sıkı sıkı sol kolumu tutmuştu; Pickering ve Arundel ise sağ kolumu kapmak için yarışıyorlardı. Son bir kere arkaya bir bakış attığımda Robert’ın sahte tacı ve kral kıyafetiyle tek başına sahnede durmakta olduğunu gördüm. İsteddiği tek şey hançerini çekip kabzasını benim seçtiğim üç beyefendinin her birinin sırtına saplamakmış gibi duruyordu orada.

Sevgili çingenemin bile yerini bilmesi gerekiyordu. O cüret-kâr tavırları hiç hoş görülüyordu zaten ve sadece ona ayrıcalık tanıyacağım gibi bir düşünceye kapılmamalıydı. Ertesi sabah onu görmeyi kabul etmedim ve üzerimde geceliğim olmasına rağmen benimle kahvaltı yapması için Sör William Pickering'i davet ettim. Onunla bir odada tam beş saat geçirdim ve Fransız sarayı hakkındaki ilginç dedikodular aktardığı sohbetinden çok keyif aldım. Ses tonu öyle güzeldi ki en sıkıcı bilgiye bile bir şiirsellik katıyordu. Odamdan, İsveç Pränsi'nin gönderdiği samur kürke bürünmüş ve Pickering'in koluna girmiş bir şekilde kırk yıllık dostlar gibi gülerek ve konuşarak çıkarken, filikayla yapacağımız geziye Bektaşiüzümü ile Arundel'in de davet edilmesi emrini verdim. Son anda Robert'ı da dahil ettim ama hemen sonra onu sahile bize kestane alması için gönderdim. Sonra da müzisyenlerle birlikte şarkı söylemesini istedim. "Şarkı söylemezsen sana akşam yemeği yok!" diye gülerek emrettim. Öfke içinde söylediği aşk şarkısını bitirince güldüm ve ona bir kestane fırlattım ama Robert onun tutmak için bir çaba göstermeyince kestane yere düştü. O arada bana için için ne kadar öfkелendiğini belli eden, közden yeni alınmış bir kestane gibi yakıcı olan bir bakış attı ama ben bunu görmezden geldim ve kendimi tamamen iyice Bektaşiüzümü'nün, Pickering'in ve Arundel'in verdiği ilgiye odakladım.

O akşam Robert'ın o ifrata kaçan gösterilerine gitmedim ve Bektaşiüzümü'nün bana kekeleyerek okuduğu sürüyle şiiri dinleyerek sakin bir vakit geçirdim. Ben bu üç beyefendiyi diğer tüm yabancı ve soylu taliplerime tercih ettiğimi gören tüm saray erkânının ve yabancı büyükelçilerin şaşkınlığı ve endişeleri her geçen gün artıyordu. Bu İngiltere'nin yerli ürün bir kralı olacağı anlamına mı geliyordu? İnsanlar bahisler oynamaya başlamışlardı bile. Yaşlandıkça her şeye daha fazla kulp takmaya başlayan Kat de suratını asarak bana Arundel'in kendisine muhteşem bir yeni gardırop düzdüğünü ve onun hakkında iyi şeyler söylesinler diye

bana hizmet eden leydilere 2,000 pounddan fazla para verdiğini söylemişti. Bektaşıüzümü de kendi tarafına çekmek için onlara mücevherler dağıtmıştı. Dedikodulara göre, nazik Pickering ise lordlara yakışır bir şekilde yemek yerken masasında tek başına oturuyor ve müzisyenlerin çaldığı parçaları dinliyordu. Onun ve Arundel'in kapıdan kimin önce geçmesi gerekir diye iddialaştıkları ve birbirlerine kılıçlarını çektikleri bile söyleniyordu.

Ben bu üçüyle birlikte dolaşırken Robert'ın bize ters ters baktığını görüyor ve başımı geriye atarak kahkahalar içinde, "Hanginizden daha çok hoşlandığımı bilemiyorum! Bir türlü karar veremiyorum! Ah, keşke üçünüzle de evlenebilseydim, ne kadar mutlu olurduk!" diye bağıırıyordum.

Herkesi böyle tahminler yürütürken görmeyi çok seviyordum! Beni zorlayacak bir babam, erkek kardeşim ya da amcam olmadığı için, bu oyunu *tam da* istediğim gibi oynayabiliyor, bundan müthiş bir *keyif* alıyor ve hep böyle devam etmek istiyordum. Benim için, tüm Avrupa'daki en arzu edilen ve eş olarak alınmak istenen kadın olmaktan daha fazla heyecan ve güç verici bir şey yoktu!

17

Elizabeth

Londra

Ocak 1559

Geleneklere göre, taç giyme töreninden önce benim Londra Kulesi'ndeki kraliyet dairesine dönmem ve oraya yerleşmem gerekiyordu.

Bu kez oraya, incilerle bezeli, ermin kürklü mor renkli bir kıyafet içinde, başım dimdik olarak ve bir zafer havasında girdim.

“Böyle bir başarı var mı?” dedim gururla ve bahçe kapısından içeri girmeden önce, çılgınca tezahürat yapan halkı içten bir şekilde selamlamak için durakladım. Beni dinlemek için sustuklarında, ““Bir zamanlar buraya hapsedilen ama muzaffer bir şekilde dönen biri olarak şükranlarımı sunuyorum! Her şeye Kadir olan Yüce ve Ölümsüz Tanrım!” diye heyecanla başladım. “Bu mutlu günü bana gösterme merhametinde bulunduğun için sana en içten ve mütevazı teşekkürlerimi sunuyorum. Bu ülkeye hizmet eden kimi hükümdarın sonu bu zindanda yatmak oldu ama ben, tam tersine burada hapis yattıktan sonra ülkemin hükümdarı oldum!” Kalabalığın yeniden dalgalanması üzerine, bir zamanlar beni ölümüne götüreceğinden korktuğum kapıdan cesurca geçtim.

Orada süklüm püklüm bir vaziyette diz çökmüş beni beklemekte olan tombalak adamı görünce hayretten ağzım açık kaldı.

Bir vakitler beni ev hapsinde tutmakla görevlendirilmiş olan ve o anda gözüme hiçbir zaman olmadığı kadar şişman ve al yanaklı görünen Sör Henry Bedingfield’e, “Ayağa kalkın Sör Gaoler!” diye bağırdım coşkulu bir heyecanla. Ayağa kalkmaya çalışırken, gözlerimin içine bakamamasından o dönemin utanç verici ve korkutucu anılarının onu minik iblisler gibi didiklelediğini anlamıştım.

“Geçmişte olanlardan dolayı Tanrı sizi bağışlasın, benim yaptığım gibi,” dedim hemen ve mor kadifeden, incili eldivenler giymiş olduğum ellerimi uzatarak kollarını tuttum. “Vedalaşırken size ne dediğimi hatırlıyor musunuz?”

“E... evet, m... majesteleri,” dedi başını sallayarak ve güçlkle gülümseyerek, “hatırlıyorum.”

“O gün dediğimin *hâlâ* arkasındayım,” diye teyit ettim ve yanından geçerken gülümseyerek “Günün birinde benim de en sıkı ve güvenli bir şekilde tutmam gereken bir kişi olursa onu size göndereceğim, benim *sevgili* Sör Tontonum,” diyerek elma kırmızısı yanaklarını okşadım. Sonra da bir telaş içinde peşimden gelen leydilerim ve muhafızlarımla birlikte kraliyet dairesine yollandım.

Ama Kule’de içim hiç rahat değildi, bir an bile yerimde durmıyordum. Geçmişte bulunduğum ve artık bana zarar veremeyecek o yerde bir iki adım atmaya ve oraları yeniden ziyaret etmeye ihtiyacım vardı. Yalnız başıma yürümeye başladım, kalabalığa ve mahpusken günlük egzersizlerimi yapmama izin verdikleri Beauchamp Kulesi ile Bell Kulesi arasındaki karla kaplı yürüyüş duvarında yürürken arkamdan ayak seslerinin gelmesine ya da meraklı ve sorgulayan bakışların beni izlemesine tahammülüm yoktu. Korkusuzca ve cesaretle hafif hafif yağan karın oluşturduğu perdenin içinden geçerek annemin ve onun gibi pek çok kişinin öldüğü Green’e bir bakış attım. O anda hayatımda ilk kez, benim kaderimin *asla* böyle olmayacağına dair his oluştu içimde. Bir çift kol belimi aniden yakalayıp sıcak dudaklar kulağıma dayanınca aniden irkildim.

“Burada son kez dolaştığımızda tepemizde daireler çizen kuzgunları seyrederken sana, ‘Sabırlı ol Bess. Bir gün biz de gökyüzünde özgürce uçan kuşlar gibi olacağız,” dememiş miydim?”

Ellerinin ağır ağır belimden yukarı çıktığını ve avuçlarının sıkı sıkı bağlanmış olan mor kadifeden büstiyerimin üzerine geldiğini hissedince içimi çekerek gözlerimi kapattım ve onun sert ve güçlü göğsüne yaslandım. Başparmaklarını hafifçe göğüslerimin yanlarında gezdirirken, giderek yükselen ve güçlkle bastırmaya çalıştığım bir arzu dalgasıyla titremeye başladım ve alçak bir sesle, “Evet Rob, demiştin,” dedim.

“Gördün mü, haklı çıktım,” dedi ve dudakları yeniden kulağını bulurken elleri de göğüslerimi cüretkâr bir şekilde avuçladı.

Kendimi hemen geri çektim ve dönerek gözlerinin içine baktım. Başlarımıza ve elbiselerimize inci gibi kar taneleri düşerken, pelerinim de kış rüzgârının altında kanat çırpır gibi uçuşuyordu.

“Evet, öyle oldu,” diyerek başımı salladım. “İşte, sonunda özgürüz!” Başımı arkaya attım ve kollarımı açarak kuzgunlara seslendim. “Gökteki kuşlar gibi özgürüz! Özgür! Özgür! Özgür!”

Robert da bana katıldı. Birlikte, “Özgürüz!” diye bağırarak. Sonra gülerek beni bir kez daha kollarına aldı ve yürüyüş duvarının üstünde dans ede ede bir zamanlar kaldığı hücreye kadar gittik.

Kalın tahta kapıya yaslanıp beni öpmesine izin verdim. İçimdeki alev alev yanan o vahşi arzuya boyun eğmişim ve onun beni kucaklayıp okşamasına itiraz edemiyordum. Gözlerimi kapattım ve bir an için her şeyi unutup bir kraliçe değil de bir kadın olmak istedim.

“Bu gece burada buluşalım,” diye fısıldadı, parmakları mahirane bir şekilde eteklerimin altında dolaşırken. “Birbirimizi kekle besler, birer kadeh içeriz ve kaderimizde yazılı olduğu gibi tek vücut haline geliriz. Bu yıldızlarda da yazılı, biliyorsun; biz ikimiz aynı gün ve aynı saatte doğmuşuz; ikiz değiliz çünkü bir-

birimizin âşığı ve her zaman şimdi olduğu gibi birlikte olmak için yaratılmışız.” Beni tekrar öptü ve parmaklarını daha da derinlere götürdü. “Doktor Dee bizim yıldız fallarımızı bile baktı. İstersen sana gösterebilirim...”

Ama ona kulak vermedim; zihnimi esir alan korkunç bir ses keklerden ve biralardan bahseden o şarkıyı söylemeye başlamıştı yine. Bir anda Robert’ın kollarında taş gibi kesildim ama o bunu fark etmemiş gibi yaptı ve kulağıma ikna edici ve yüreklendirici ateşli sözler fısıldamaya devam etti. Ona dinlemiyordum; başka bir erkeği hatırlamıştım. Zihnimin, “*Tehlike!*” diye bağırmasına ve geçmişteki sevgili bir sesin beni telaşla, “*Asla teslim olma!*” diye ikaz etmesine rağmen cinselliğimi uyandıran, onun gibi yakışıklı, sakallı, siyah gözlü ve çapkın birini...

Onu iterek kendimden uzaklaştırdım. “Bir başka zaman Rob,” dedim aceleyle oradan uzaklaşırken titrek bir sesle. Koşmaya çalıştım ama dizlerimin bağı çözölmüştü ve yağan kara rağmen korkunç bir hummanın esiri olmuş gibi hissediyordum.

Daha sonraki günlerde ondan uzak durmaya çalıştım. Onu uzakta tutmak için oraya buraya gönderdim ama her gönderdiğim yerden hemen dönüyordu. Aramıza duvar çekmek istiyordum ama o her zaman onları aşıyor, üstlerinden çabucak atlıyor ve benim çabalarımı boşa çıkarıyordu. Kapattığım hiçbir kapı onu durduramıyordu; sanki anahtar deliğinden bir duman gibi süzülüp duymazdan gelemeyeceğim bir diş ağrısı gibi peyda oluyor, kalbime ölümcül oklar fırlatıp, arzuyla alev alev yanan delici bakışlarını üzerimden çekmiyordu.

Beni her bıraktığında parçalanmış gibi hissediyordum; uzuvlarımın her birine farklı yönlerde çekiştiren vahşi atlar bağlanmış gibiydi sanki. Onu gördüğümde ya da düşündüğümde vücudum sıcak bir şehvet gölcüğü içinde eriyor, zihnim bu cehennemi sıvıyı buzlu sularla söndürmek, o vahşi atları dize getirmek ve dolu-dizgin koşmak, taşmak ve önlenemeyecek bir şekilde yanmak is-

teyen bir tutkudan beni kurtarmak için çabalıyordu. Rüyalarımdayatağımın ayakucunda çükünü elinde tutarak bana bakmakta olan yakışıklı bir erkek vardı ama bu kişi aslında iki erkekten –Tom Seymour ve Robert Dudley– oluşuyordu ve boylu boyunca vücudumun üzerine yayılmadan önce o ikisi birbirinin içine girerek kaynaşıyor ve tek kişi haline geliyorlardı. Tam o sırada uyanıyor ve geceliğimin sıkı sıkı bacaklarımın arasında şehvetten ve terden sıırıslıslam olmuş bir şekilde toplandığını fark ediyordum. Tanrı beni bir kez daha sınıyordu, bunu biliyordum. Dersimi ne kadar aldığımı görmek istiyordu. Öte yandan tutku benimle alay ediyor, kendimi kurtarıp kurtaramayacağımı ve ona karşı koyma iradem olup olmadığını anlamak için bana meydan okuyordu.

Robert taç giyme töreninden bir gün önce, elbisemin son provası yapılırken geldi.

Dikiş yapan kadınların arasında, üzerinde simden kabartmalı motifleri olan sırmalı brokardan elbisemin içinde öylece duruyordum. Vücudum fazla sıkılmış bir ut teli gibi gergindi. Saçlarımı iyice taramış ve bir bakire gibi omuzlarımdan ve sırtımdan aşağı dökülecek şekilde açık bırakmıştım. Boğulmak üzere olan bir denizcinin etrafında daireler çizerek dolanan bir köpekbalığı gibi dönüp dururken ve bakışlarıyla beni adeta yerken, ben de temkinli gözlerimi ona diktim.

Birden ellerini cırparak, “Dışarı!” diye bağırdı ve bu sözcüğü öylesine itaat edilmesi gereken bir emir gibi söyledi ki hayatları boyunca erkeklerden emir almaya alışkın olan terzi kadınlar, tereddüt etmeden ve kraliçeleri olan benden bile izin almadan hızla ama uysal uysal odayı terk ettiler.

Kapı onların arkasından kapanıp da ikimiz yalnız kalınca, beri kollarına alarak yatağa taşıdı ve yavaşça üzerine yatırdı. Sonra da boylu boyunca üzerime yattı.

“Bu günün rüyasını *çok* uzun zamandan beri görüyordum,” dedi saçlarımı yastığın üzerinde yelpaze gibi dağıtırken. Sanki

başım güneş, saçlarım da onun kırmızı alevler gibi olan ışınlarıydı. Eğilerek büstiyerimin kare şekilli dekoltesine doğru uzandı ve her iki göğsümün üzerine birer öpücük kondurdu. “Bugün nihayet bir kraliçeyle, gönlümün kraliçesiyle sevişeceğim gün olacak.”

İçimi çektim ve kollarımı kaldırarak ona sarıldım. Üzerimde yatarken, iç eteklerimin bacaklarımın arasında ıslanıp ısındığını hissedebiliyordum.

“Sen *benimsin*,” diye fısıldadı beni ateşli öpücüklere boğarken. Yarı aralık gözlerimle elmas şekilli pencerelerin dışında kar yağdığını görebiliyordum. Bir yanımda vücudunun beni ezen ısrarlı ağırlığına ve hükmeder gibi eteklerimi kaldırmaya ve beni keşfetmeye girişen ellerine teslim olmamı isteyen o güçlü şehvet hissini bastırmak için çırılçıplak dışarı fırlamak istiyordu. “Sen *benimsin!*” diye fısıldadı yeniden, “*sadece benim!*”

“*Hayır!*” diye bağırıp onu üzerimden öyle bir ittim ki taş zeminin üzerine düştüğünde dirseğinden bir çatırtı sesi geldi. Yatağın üzerinden aşırarak, beni sanki sadece o kurtarabilirmiş gibi pencereye koştum ve duvara çarpıp tuzla buz olabileceklerini bile umursamadan kanatlarını bütün gücümle iterek sonuna kadar açtım. Sanki bir yaz gününün boğucu sıcaklarındaymışız gibi kıpkırmızı olmuştum ve nefes nefeseydim. Başımı dışarıya uzattım ve tırnaklarımla taş pervazı kazıyarak, çizerek öylece durdum. Rüzgâr lapa lapa yağın karın altında saçlarımı yakalıyor, deli gibi çekiyor ve kamçı gibi şaklatıyordu. Nefesimi öyle uzun tutmuştum ki bir ara ciğerlerim patlayacak gibi oldu. Hava hem yakıyor hem de buz kestiriyordu. Gözlerimi kapatıp aklıma bana dönmeye ikna etmeye çalıştım ama bu dışarıda karları eşeleyen aç bir kuşu yanıma gelmesi ve ocağın başındaki kediyi görmesine rağmen pencere eşiğindeki ekmek kırıntılarını yemesi için kandırmaya çalışmaktan farksızdı.

“Elizabeth.” Robert’ın bana dokunması üzerine kaskatı kesildim. Elleri omuzlarımın üzerindeydi. Pencereyi kapatıp beni içe-

riye çekmeye ve rüzgârın vahşi bir şekilde savurduğu saçlarımı okşayarak yatıştırmaya çalışıyordu. Geri zekâlı biri ya da bir çocukmuşum gibi, “Korkacak bir şey yok,” dedi sabırlı ama yine de buyurgan bir ses tonuyla. “Yatağa geri gel ve izin ver de sana...”

“Hayır!” diye ellerine vurarak ondan kurtuldum. Sonra yanından geçerek kapıya gittim ve ardına kadar açtıktan sonra avazım çıktığı kadar bağırarak terzi kadınlara içeri girmelerini söyledim. “İngiltere Kralı kim?” diye sordum onlara.

Alınlarını kırıstırıp şaşkın şaşkın baktılar bana. “Kral yok ki,” dediler. “Majesteleri İngiltere Kraliçesi.”

“Aynen öyle!” diye bağırdım. “Kral yok ve İngiltere’nin Kraliçesi de *benim*! Burada *benim* hükmüm geçer, Sör Robert’ın ya da başka bir erkeğin *değil*. Ve az önce size odadan çıkma izni veren de ben *değilim*!”

Kadınların çoğu süklüm püklüm önümde diz çökerek özür dilediler. Bazılarının gözleri yaşla doluydu. Bağışlanmak için yalvardılar ve bana karşı gelmek gibi bir niyetleri olmadığını söyleyerek beni ikna etmeye çalıştılar.

“Bağışlıyorum,” dedim ve “ama...” diyerek de devam ettim kararlı bir sesle, “...bu bir daha tekerrür etmesin. Şimdi gelin de...” gülümsedim, “...şu elbisenin işini bitirelim. Biraz sinirlerimiz bozuldu diye dikiş yerlerimiz sökülsün istemeyiz, öyle değil mi?” Provanın devam etmesi için bir kez daha küçük tahta taburenin üzerine çıktım. “Lord Robert,” dedim soğuk bir sesle, dönüp ona bakmadan, “siz de gidebilirsiniz. Bu bir kadın işi ve size burada ne ihtiyaç var ne de burada isteniyorsunuz.”

Robert giderken ayaklarımın dibinde diz çökmüş olan kadınları izlemeye koyuldum. Üzerimdeki şehvet kokusunu bir şekilde hissetmelerinden korkuyordum. Derin bir nefes aldım ve başımı kaldırarak gözlerimi tam karşımdaki duvara diktim. Neden her zaman bir mücadele içinde olmalıyım? Hayat diğer kadınlar için ne kadar kolaydı! Ama ben onlardan biri değildim. Ben hem daha

fazlasını hem de daha azını istiyordum. Benim hem bir kraliçe ve hem de bir kadın olarak mutlu, eksiksiz ve mesut bir hayat yaşamama izin verecek doğru dengeyi ve uygun oranı bulabilecek miydim acaba? Geceleri yatağымda genellikle huzursuz bir vücut ve zihinle, gözlerim açık yatıyor ve beynimin içindeki düşünceler birer yarasa gibi vahşice ve çılgınca kanat çırparken uykunun gelmesini bekliyordum. Öyle zamanlarda kendimi *öylesine* yalnız hissediyordum ki... Tüm dünyaya karşı isyan bayrağı açarak mücadeleye ediyordum sanki. İçine tıpı tıpına sığmam beklenen bir kaptan taşıyordum. Aşk istiyordum, tutku istiyordum ama bunlar *benim* istediğim gibi olsun istiyordum. O ateş benim kontrolüm altında olmalı, beni tutsak alamamalı ya da param parça etmemeliydi. Korkunun esiri olmamalı, kendimi ve değer verdiğim her şeyi alevlerin içinde kaybetmemeliydim. Benimle birlikte olan hiçbir erkek bana eyer ve koşum takımı takamamalı, beni ahırlara kapatamamalıydı. Hayatımın ve İngiltere'nin tek sahibi *ben olmalıydım*; bir efendiye katlanamazdım ama ne yazık ki tüm erkekler bu rolü oynamak için dünyaya geldiklerine inanıyorlardı. Tacımı başımdan çekip alabilecekleri ve kendi başlarına takabilecekleri pırıltılı bir ödöl olarak görüyorlardı. Hangi erkek kendi ailesinin yanı sıra, koca bir krallığın da efendisi olmak istemezdi ki? Kimle evlenirsem evleneyim o kişi, en değer verdiğim şeyi benden almak isteyecek ve kaderinde kraliçelik olan beni most-ralık bir figüre, kralın karısı konumuna indirgeyecekti. Kendime bir koca alacak olsam, onun kararları geçerli olacaktı hep; her vakit son sözü o söyleyecekti ve benim fikirlerime tüm dünyanın kulakları tıkalı olacaktı. Yalnızlık bir hançer gibi böğrümde saplandığında ve yaşlar gözlerimi yaktığında bile soğuk bir yatakta yalnız başına yatmanın, hayatımı parmağıma altın bir yüzük geçirerek kaderimi tersine çeviren ve başımdaki tacı gerçek bir anlamı olmayan bir süse indirgeyen bir kişinin buyurgan gölgesi altında geçirmekten daha iyi olduğunu hatırlatıyordum kendime. Ben,

Elizabeth, I. Elizabeth, *Semper Eadem* olmak üzere doğmuştum, yani *her zaman tek olmak* üzere.

15 Ocak 1559 günü, benim taç giydiğim ve gökyüzünün kurşuni bir grilikte olmasına ve üstümüze sürekli kar yağmasına rağmen, her zaman hayatımın en mutlu, en parlak günü olarak hatırlayacağım gündü. Kule'den çıktığımız ve Westminster Katedrali'ne giderken nutukların atıldığı, geçit törenlerinin yapıldığı ve koro halinde şarkıların söylendiği Londra sokaklarında ağır ağır ilerlediğimiz o buz gibi soğuk sabahı çok iyi hatırlıyorum.

Tahtirevanıma binmek için yardım etmesi için Robert'a elimi uzattığımda Kat hâlâ sırmalı ve simli brokardan elbisemin, en azından yirmi metre uzunluğundaki ermin kürklü kuyruğunun ağır ve hantal kıvrımlarını düzeltmeye çalışıyordu. Aynı anda Kule'nin hayvanat bahçesindeki aslanlar müthiş bir kükremeye beni selamladılar.

Duraklayıp başımı gökyüzüne çevirdim ve içimin en derinlerinden gelen bir duayı vakur bir şekilde mırıldanmaya başladım:

“Her şeye kadir Yüce Tanrım, benim bu yürekten gelen mütevazı teşekkürlerimi kabul et. Sen Daniel'ı nasıl aslanların ininden kurtardıysan, bana da aynı şekilde merhamet gösterdin ve iyi davrandın.”

Bu sözlerimi duyacak kadar yakında olanlar tezahüratlar etmeye ve, “Tanrı majestelerini korusun!” diye bağırmaya başladılar. Ben de başımla onları selamladım; elimi sallayarak ve gülümseyerek teşekkür ettim.

Robert'a tekrar elimi uzatırken, enstrümanları zayıf kış güneşi altında bile parıldayan kırmızı üniformalı trompetçilere, ipek sancaklar taşıyan protokol görevlilerime ve sonra da halkım seyretsin diye sokaklarda üstü mücevherlerle devasa, süslü bir yılan gibi kıvrıla kıvrıla tahtirevanımın peşinden gelecek olan muhteşem konvoyu bir bakış attım. Altın tahtirevanım elbisemle uyumlu sırmalı brokardan bir kumaşla kaplanmıştı. Onu benim ismimin,

Elizabeth Regina'nın baş harfleri olan ER harflerinin ve kırmızı ve beyaz Tudor güllerinin işlendiği kırmızılı siyahlı üniformalar giymiş olan dört saray çalışanı taşıyordu. Onların peşinde Robert'ın siyah atının ve altınla ve altın püsküllerle süslü olan kırmızı eyeri sembolik olarak boş olan benim beyaz atımın dizginlerini tutan bir seyis vardı. Onların arkasından bana hizmet eden leydilerim geliyordu. Hepsi de kolları zerbaftan, kan kırmızısı renginde kadife elbiseler giymişlerdi. Saraydaki soylu erkekler de iki parçadan oluşan, kolları altın renkli, önlerinde birkaç sıra altın düğme olan kan kırmızısı kadifeden kıyafetler içindeydiler. Her birinin kırmızı kadifeden şapkasının üzerinde gösterişli birer beyaz tüy vardı ve kırmızı çoraplar giymişlerdi. Kadın olsun, erkek olsun tümü Robert'ın seçtiği kırmızı ve altın renkli süsleri ve içleri doldurulmuş kırmızı kadifeden eyerleri olan harika atlara binmişlerdi. Onların arkasından da, altın varaklı atlı arabalar içinde konsey üyeleri geliyordu. Tören kıyafetleri ve altından, ağır görev zincirleri içinde muhteşem görünüyordlardı. Ev işlerini gören hizmetkârlarım bile yeni elbiseler giymişti; çamaşırcımın üzerinde kırmızı bir elbise vardı. Dikiş yerlerinde, şapkalarında ve sopalarında minik çingiraklar olan ve turuncu ve mor gibi iki uyumsuz renkten oluşan yeni kıyafetlerinin içindeki soytarılarım da halkı eğlendirmek için dans ederek ve hoplayıp zıplayarak ilerliyordlardı. Muhafızlarım ve okçularım da her şeyin olabildiğince parlatılmış olduğu, muhteşem bir sıra halinde yürüyorlardı; tören baltaları bile yeniden varaklanmıştı ve pırl pırl parlıyordu.

Yaşadığımız bu olayın ciddiyetine, kıyafetimin ağırlığına ve boynumda, omuzlarımda ve belimde asılı duran ve beni adeta aşağıya çeken altın üzerine kakılmış, gece gibi koyu renkli safirler, kiraz şekerlemesi gibi yuvarlak ve nefis görünümlü yakutlar ve hem yuvarlak hem de damla şeklinde olan ay ışığı solgunluğundaki incilerden oluşan mücevherlere rağmen kendimi kuş gibi hafif hissediyordum. Kolay olmayacaktı, bunu biliyordum ama

tacımla birlikte gelecek olan her türlü yükü kucaklamaya ve taşımaya hazırdım. Görünüşüm kırılıyordu ama içimde taziye gibi koşturan bir güç vardı. Zaman zaman zayıf ve bıkkın hissetsem de bu güç benim ve İngiltere'nin ihtiyacı olduğunda *her zaman* elimin altında olacaktı.

Tahtırevanıma yerleştikten sonra Kat eteklerimi düzeltilti. Robert bu altın renkli elbisenin içinde, omuzlarıma dökülen saçlarıyla bir güneş gibi "insanın gözünü kör edecek kadar parlak ve yakıcı bir görkeme" sahip olduğumu söyledi.

"Teşekkür ederim Robin," diyerek gülümsedim. "Şu anda oturuyorum ama," dedim brokar minderlerin üzerindeki yerimi değiştirerek, "umarım batan değil de doğan bir güneşi kastetmişsindir."

"Evet," dedi ve gülümsedi. "Bu *görkemli* güneş batana kadar Tanrı uzun, uzun seneler bahşetsin sana."

Hafiften yine kar yağmaya başlamıştı. Kat hemen ermin bir dizüstü kürkü getirerek dizlerimin üzerine koydu. Bir yandan da elbisemin bu şekilde örtülmesinin yazık olduğunu söyleyerek hayıflanıyordu; insanlar bu tür şeylere çok ilgi duyarlar ve hükümdarlarının böyle özel bir günde ne giyeceğini merak ederlerdi.

"Gerek yok," diyerek kürkü ittirdim. "Halkımın sevgisi beni bugün sıcak kestaneler gibi ısıtacak."

Sonra ısılı ısılı trompetlerin ve kanat çırpır gibi dalgalanan altın püsküllü ipek sancakların eşliğinde yola çıktık. Merhum kız kardeşimin hükümdarlığı zamanında da kalabalıkların bana tezahürat etmesine ve alkışlamasına alışkındım ama bu denli bir sevgiyi ilk kez görüyordum. Dışarıda kar yağarken, buharlar çıkaran sıcak suların içinde keyif yapmak gibi bir şeydi bu. Her bir erkeğin, kadının ve çocuğun gözlerinde sevgiyi görüyor, dudaklarından sevgi sözcüklerinin döküldüğünü duyuyordum. "Tanrı kraliçeyi korusun!" "Tanrı majestelerini kutsasın!" diye bağırdıklarında gözlerinden akan yaşlarda, gülücüklerinde ve el sallayışlarında

bile sevgi vardı. Ben de onlara el sallayıp, “Teşekkür ederim, benim iyi halkım! Tanrı hepinizi korusun! Yürekten teşekkür ediyorum hepinize!” diye bağırdım. Bu sözcüklerin içerdiği sevgiyi hissetmiş olduklarını umuyordum. Onların daha fazla ilerlemesini durdurmak, tören alayının geçişini engellemelerini önlemek ve birilerinin kalabalıkta ezilmemesi ya da berelenmemesi için bariyerler vardı ama hepsi beni kucaklamak istercesine kollarını uzatıyordu. Kendimi gerçekten de kucaklanmış gibi hissediyordum. Bana minik hediyeler, iplerle ya da kurdelelerle bağlanmış kokulu otlar ya da kış aylarında bulabildikleri minik çiçekleri vermek için sürünerek barikatların altından geçme ya da bunların üstünden atlama cüretini gösterenler bile vardı. Bazı ev kadınları pişirdikleri kekleri getirmişlerdi. Yaşlıca bir kadın bana bir biberiye dalı uzattı. Ben de onu büyük bir özenle, kucağımda durmakta olan İngilizce İncil’imin arasına koydum ve ona bu hediyesini bugünün bir anısı olarak sonsuza dek saklayacağımı söyledim.

Biberiye düğünlerin olmazsa olmazıydı. Gelin ve nedimleri bunları saçlarına takarlar, onlardan taçlar yaparlar ya da buketler halinde ellerinde taşırlardı. O yüzden, kendimi bir gelinin kocasına adadığı gibi İngiltere’ye adadığım bu günde bana bir biberiye dalının verilmiş olması son derece anlamlıydı. Taç giyme günüm, düğün günüm olmuştu.

O gün Londra’daki tüm çanlar benim için çalıyordu. Kilise koroları neşeli bir coşku içinde söylüyorlardı ilahileri. Altından geçmemiz için altın yaldızlı ve süslü zafer takları yapılmıştı ve insanlar sokağa bakan evlerin pencerelerinden sarkıyor, bana sesleniyor, üzerime avuç avuç kokulu otlar, çiçekler atıyor ve kendi elleriyle yaptıkları pankartları sallıyorlardı

Tören alayı, güzel çocukların bana şiirler okuması ya da hal-kımın *canlı tablo* tarzında minik oyunlar sahnelemesi için zaman zaman duraksatılıyordu. Bunlardan birinde, Tudor hanedanının her bir ferdinin kırmızı ve beyaz bir Tudor gülünün içinden çıkan

balmumundan ve tahtadan yapılmış temsili kuklaları vardı. Bu arada ben de ilk kez annem Anne Boleyn'in, itibarı geri verilmiş şekilde babamın yanında durduğunu görmüş oldum. Bu kuklalar-dan biri de beni temsil ediyordu. Hepsinden daha yüksek bir kaide üzerindeydim ve üzerimdeki altın renkli kıyafetle bir Tudor gülü-nün yüreğinden çıkan bir güneş gibi onların üzerine parlıyordum. Aziz Pavlos Katedrali'nin dışında gerçekleşen ve Latin bilim adamlarının benim aklımı ve eğitimimi methettikleri gösteride de beni İsrail Evi'nin yeniden kuran ve "Tanrı'nın, Halkını kırk sene boyunca yönetmek için gönderdiği" cesur kadın Deborah olarak göstermişlerdi.

Londra Belediye Başkanı da şehrin her yeni hükümdara gele-neksel olarak verdiği 1,000 altını bana takdim etmek üzere ermin kürklü kırmızı kıyafetiyle Cheapside'daki Eleanor Kavşağı'nda beni bekliyordu. Ben konuşmak için ayağa kalkınca kalabalık da saygılı bir sessizliğe büründü:

"Sayın Belediye Başkanı'na, belediye üyelerine ve hepinize te-şekkür ederim. Sizlere iyi bir Kraliçe olmamı istediğinizi biliyo-rum; sizi temin ederim ki bir kraliçe en fazla ne kadar iyi olabilirse, ben de öyle olacağım. Bunun için elimden geleni yapacağım. Siz-lerin güvenliği ve huzuru için, eğer gerekirse kanımı bile vermeye hazır olduğumu bilmenizi isterim. Tanrı da sizden razı olsun!"

Bu sözleri insanın kulaklarını sağır eden tezahürat sesleri ve çığlıklar takip etti ama dünyadaki hiçbir müzik sesi kulaklarıma bu kadar hoş gelemez ve kalbimi bu kadar etkileyemezdi.

Westminster Katedrali'ne gelince, tahtırevanımdan indim ve Robert'ın uzattığı eli tutarak benim için serilmiş olan mavi kadi-feden halının üzerinde mihraba doğru ağır ağır ilerlemeye başla-dım. Büyük kapının önündeki basamakların en üstüne çıkınca el-lerimi kaldırdım ve halkıma sessiz olmalarını işaret ettikten sonra içimden geldiği şekilde konuşmaya başladım:

"Size iyi bir kraliçe olacağımdan hiç şüphenez olmasın. Her-

hangi bir ikbal ya da kendimi sağlama alma gibi bir şeyin peşinde değilim, bunları ortak iyiliğimiz için istiyorum.”

Tam o sırada kapının önünde ağlayan yaşlı bir adam çarpıtı gözüme. Yanına gidip elimi kolunun üzerine koydum. “Umarım mutluluk gözyaşlarıdır bunlar,” dedim.

“Evet, majesteleri!” diyerek ağlamasını sürdürdü ve dizlerinin üzerine çöktükten sonra eteğimin ucunu kaldırıp dudaklarına götürdü.

Başını okşadım ve ona teşekkür erip kutsadıktan sonra eteğimi nazik bir şekilde çektim ve manastıra girmeye hazırlandım. O arada peşimden gelen insanlar aç kurtlar gibi az önce üzerinde yürüdüğüm mavi kadifeden halının üzerine üşüşmüşler, dişleriyle ve tırnaklarıyla parçalayarak evlerine o günden götürebilecekleri değerli bir yadigâra sahip olmaya çalışıyorlardı,

İçerideki tören yüzlerce mum ışığı altında adeta altından bir pusun içinde geçti; dualar Protestanları olduğu kadar Katolikleri de mutlu edecek şekilde hem İngilizce hem de Latince yapıldı. İngilizce İncil’imi tutan Cecil dizlerindeki ağrıya rağmen diz çöktü, ben de elimi onun üzerine koyarak vakur bir tavırla taç giyme yeminimi ettim. Başımı ve göğsümü meshettikleri kutsal yağın balık gibi kokan kokusunu, başıma yerleştirdikleri tacın ve yüklenmeye hazır olduğum sorumlulukların muhteşem ağırlığını, ağırlığından dolayı elimden düşüreceğimi sandığım ama içimden böyle bir şeyin asla olmayacağına inandığım altın kürenin avcumun içini nasıl doldurduğunu, üzerinde değerli taşlar olan asayı asla bırakmamak üzere nasıl sıkı sıkı kavradığımı ve aslında bir nişan yüzüğünün olması gereken yerde duran ve beni asla aldatmayacağına ve hayal kırıklığına uğratmayacağına inandığım gerçek aşkıma simgeleyen altın ve akikten yapılmış taç giyme yüzüğünün bana hissettirdiklerini unutmam mümkün değil. Bu, *gerçekten de* sonsuza kadar yaşayacak ve zamanın tüm sınavlarından başarıyla geçecek olan bir aşktı.

Akşamüstü, güneş batmadan önce kendimi halkıma göstermek için üzerimde tüm krallık sembolleri olduğu halde kısa bir süre için dışarı çıktım. Başımda tacım, ellerimde de asam ve kürem vardı. Trompet ve çan seslerinin yanı sıra, halkımın tezahüratları ve sevinç çığlıkları kulakları sağır edecek boyuttaydı ama bu neşeli seslerin her daim kalbimin içinde çınlayacağını ve bunların anısı da kendimi yorgun ve bitap hissettiğimde bana her zaman devam etme gücü vereceğini hissediyordum.

Taç giyme ziyafetinin verileceği Westminster Salonu'na doğru, az önce mavi kadifeden bir halının durduğu soğuk zeminin üzerinde kalmış birkaç avare iplik parçasının arasında geçerek ağır ağır ilerlerken, insanlar da dizlerinin üzerine çökmüş, parmak uçlarıyla da olsa elbiseme ve arkasından sürünen kuyruğa dokunmak için ellerini uzatıyordu. Bir an arkama bakınca pek çoğunun başlarını eğerek ayaklarımın değdiği yerleri öptüklerini gördüm. Yaşlarla dolan gözlerim adeta kör olmuştu. Görebildiğim tek şey, titrek bir suya benzeyen bir perdenin içinde hareket eden renkli bir pus idi. O anda bütün kalbimle, *Tanrım, onlara layık bir kraliçe olabilmem için bana yardım et!* diye dua ettim.

Kalabalığın içinden yaşlı bir adam, “Kral Sekizinci Henry’yi hatırla!” diye bağırınca, yüzümde kocaman bir gülücük belirdi. Ben babamın kızıyordım ve Tudorlara özgü kızıl saçları kırışmış yaşlı bir kadın olduğumda ve gözlerimi sonsuza dek yumma vaktim geldiğinde, İngiltere’yi babamdan da daha muhteşem bir durumda bırakmaya ant içmiştim. Zavallı, güçsüz, küçük Edward ve karşılıksız bir aşka düşmüş, aldatılmış, çılgın ve kaçık Mary babamızın anısına ve tahtına layık birer halef olmayı başaramamışlardı. Şimdi sıra bendeydi ve Tanrı’nın yardımıyla, Tudor hanedanının sonuncu ferdi olarak *ben*, dünyaya bir hayal kırıklığı yaşatmayacak, bu kırılğan kadının Büyük Harry’nin gerçek halefi olduğunu gösterecek ve bu şekilde anneme de itibarını yeniden kazandıracaktım. Oğlan yerine bir kız çocuğu doğurmuştu belki

ama zaman onun başarısız *olmadığını* gösterecekti; pek çok kişinin en büyük başarısızlığı olarak tanımladığı şey, onun belki de en büyük zaferi olacaktı.

İnsanın başını döndüren leziz yemeklerin sunulduğu, müziklerin dinlendiği ve dansların edildiği ziyafet, şafak vaktine kadar aralıksız devam edecek olan muhteşem bir şölendi ama ben gece yarısından hemen sonra hanedan mülkü olan sayvanın altına kurulmuş, diğerlerinden daha yüksek olan masadaki koltuğumdan kalktım ve kadehimi saray erkânının şerefine kaldırarak onlara sağlıklı ömürler diledim ve benim adıma girmiş oldukları zahmetler için teşekkür ettikten sonra da yatak odama çekildim.

Nedimelerime de izin verdim ve şölene gidip neşeyle dans etmelerini ya da odalarına çekilip uyumalarını söyledim. Yalnız kalmak istiyordum. Ama yalnız değildim.

Yalnız kalmayacağımı da biliyordum aslında. Robert oradaydı ve beni bekliyordu. Beni soymasına izin verdim ve üstümdeki muhteşem ama ağır ve taşınması güç kıyafetimi çıkarırken çıplak tenime dokunuşlarının keyfine vardım ve korselerimin bıraktığı kırmızı izleri ovalayan ellerinin altında inledim. Sonra da beni altından püskülleri olan ve sayvanını altın varaklı, vahşi görünümlü, pençeleri ve tırnakları ilk bakışta göze çarpan ve her an üzerimize atılacakmış gibi duran devasa aslanların taşıdığı mor kadifeden büyük yatağa çıplak olarak taşınmasına ve dudaklarıyla ve elleriyle rahatlatmasına ses çıkarmadım. Ama elimi alıp da sertleşmiş kasıklığının üzerine koyduğu anda gülümsedim ve oraya hafifçe vurarak evine, karısına gitmesini söyledim.

“Beni yalnız bırak. Yorgunum ve uyumak istiyorum,” dedim ve yan tarafıma dönerek yatak örtülerini üzerime çektikten sonra gözlerimi kapattım. Ayak seslerini, mırıldandığı küfürleri ve karpıyı pat diye kapattığını duyunca gülümseyerek uykuya daldım. Tanrı’nın ve Doğa’nın onlara birtakım ayrıcalıklar verdiğine inanan erkekleri kontrolüm altında tutabilmek beni sarhoş etmişti.

18

Amy Robsart Dudley

Londra

Pazar, 15 Ocak, 1559

Robert bana yazarak kraliçenin taç giyme törenine katılmak üzere Londra'ya gelmemi ama amcasına ait olan büyük şehir evinde kalmamı söyledi; orada, sarayda onun yanında ya da kuzenlerim Scottların Camberwell'deki evinde kalmaktan daha çok rahat edermişim. Ne söylediysem yanında kalmama izin vermeye onu ikna edemedim. Fikrini değiştirmede ve saraya gelmemi kabul etmedi; çok meşgul olduğunu ve benim sinirlerime bakıcılık yapmaya ya da benim çağdışı hödüklüğüme eğitmeye çalışmaya vakti olmadığını söyledi. Bunun üzerine bir vakitler Kraliçe Mary'ye takdim edileceğim ümidiyle diktirmiş olduğum ve şimdi de kız kardeşinin taç giyme töreni için de yeterli olduğunu düşündüğüm, dantellerle süslü, muhteşem, simli, mor renkli elbisemi hazırladım. Sonra da açığı Robert'ın kendi açığına vermek üzere acil olarak istediği ve elimde bu olmadan Londra'ya asla gelmememi söylediği çilek reçelinin tarifini yazdıktan sonra Londra'ya hareket ettim.

Pirto, terzim sevgili Bay Edney ve çırağıyla yatak odama çıkmıştım ki kocam içeri girdi.

"Hayır! Hayır! Hayır!" diye böğürdü ayaklarını yere vurarak

ve ellerini saçlarını yolacakmış gibi başına götürerek. “Bu *İspanyol* tarzı bir elbise! Bütün dünyaya Katolik olduğun ve Mary’nin anısına sadık kaldığın mesajını mı vermek istiyorsun?”

“Ama Robert, ben Katolik değilim. Sen istediğin için öyleymişim gibi davrandım!” Böyle patlaması üzerine şaşırılmış ve nasıl bir kusuru olduğunu anlamak için bakışlarımı elbiseme indirmiştim. “Bir haç takmış değilim, tespihim de yok; en gösterişli kıyafetim bu; bir kraliçe için dikildiğine göre, bir diğer kraliçe için de sorun olmaz diye düşünmüştüm. Modada da o zamandan beri önemli bir değişiklik olmadı ve...”

“*Sen!*” diye bağırdı Robert beni duymazdan gelip parmağını Bay Edney’ye sallayarak. “Onu insan içine çıkacak hale getir yoksa seni öyle bir benzetirim ki millet kefenini bile sana dik-tirmek istemez! Hayatını fakir fukara için gömlek ve iç gömleği dikerek kazanmak zorunda kalırsın!” Sonra da kapıyı ardından güm diye kapatarak çekip gitti.

“Ah Bay Edney!” diye inledim gözlerimde yaşlarla ve ona dönüp, “Size karşı bu kadar kaba olmamalıydı; çok üzgünüm!” dedim. “Bu elbise harika, *gerçekten*. Ben... ben... kocam onu beğenmediği için çok üzgünüm. Bu benim suçum... Bilmeliydim... Uygun olmadığını bilip başka bir şey sipariş etmeliydim. Ama şimdi...” Yatağın ucuna ilişip hıçkırmaya başladım. “Şu anda artık çok geç; taç giyme töreni yarın!”

“Hayır hayır tatlım, hiç endişelenme,” dedi Bay Edney ve önümde diz çöküp kendi mendiliyle gözyaşlarını kuruladı. “Bir çaresini bulacağız! Oraya bir makas, buraya bir pli... Önceden *İspanyol* tarzında dikilmiş olduğunu kimse *asla* anlayamayacak. Sizinki bugüne kadar karşılaştığım ilk öfkeli koca değil ve eminim ki sonuncusu da olmayacak! Ve majestelerinin ahırbeyi olarak atanması nedeniyle –ki bu gerçekten de büyük ve ciddi bir sorumluluk– doğal olarak sinirlerinin dikişleri de eskisi gibi tutmuyor olmalı. Ama sizin güzelliğiniz ve benim iğnem, gurur duya-

cağı bir şey görmesini sağlayacak! Gelin benimle!” Elimden tutarak beni ayağa kaldırdı ve bir boy aynasının önünde durmakta olan küçük bir taburenin yanına götürdü. “Bunun üstüne çıkın ve ben de sihirli ellerimi nasıl kullanmam gerektiğini görmeye çalışayım!”

Robert o akşam geç vakit geldiğinde, Bay Edney elbiseyi baştan aşağı başka bir şekle dönüştürmüştü bile. İspanyol tarzından eser kalmamıştı ve o güne kadar sahip olduğum en harika elbise olmaya *hâlâ* devam ediyordu. Ertesi sabah Westminster Katedrali’nde o soylu ve yüce ailelerden gelen leydilerin arasındaki yerimi bir özgüven duygusuyla alacaktım. Robert’ın da *ağzı kullaklarında*ydı; elbisenin güzelliğini daha iyi görmek için etrafımda dönerken gülücükler fırlatıyor ve beni iltifatlara boğuyordu. Elbisede en küçük bir kusur bile bulamamış olması beni de hem keyiflendirmiş hem de rahatlatmıştı.

Beni kollarına alarak odanın içinde canlı bir galliard temposuyla döndüre döndüre dolaştırdı; kollarında sürükledi, eteklerimin bir çan gibi açılmasına neden olacak şekilde havalara kaldırdı. Ben de sıkı sıkı ona tutundum; gülümseyerek ve kahkahalar atarak ona uydum. Kendimi mutlu ve canlı hissediyordum. Kocamın kolları arasında dans etmek, benim için mezardan çıkıp canlıların dünyasına dönmek gibiydi. Son dans ettiğimizden beri o kadar uzun zaman geçmişti ve öyle bir mutluluk içindeydim ki bir kişinin o kadar mutlu olabileceğini unutmuştum sanki.

Robert beni etkilemek için bir yavru horoz gibi çalımla bir dizi hoplama ve sıçrama hareketi yaparken ben de başımı arkaya atarak, kaygısız kahkahalarla kendime özgü neşeli adımlarla zıplayarak ve hoplayarak, odanın diğer ucundan başlayarak döne döne dans etmeye başladım. Odanın ortasında buluşunca kendimi yeniden onun kollarının arasında buldum. Robert beni ezecekmiş gibi sıkı sıkı göğsüne bastırdı ve ben mutluluktan kendimden geçmiş bir haldeyken beni iltifatlara ve öpücüklere boğdu, havalara fırlatarak kendi etrafımda topaç gibi döndürdü.

Robert'ın çizmesinin ön tarafındaki püskül her zıpladığında ve sallandığında ellerimi çırparak, "Bravo!" diye bağırıyordum. Sonunda Robert beni yeniden kollarına aldı ve ikimiz birlikte sersemlemiş bir şekilde ve kıkırdayarak yatağın üzerine düşene kadar döne döne dans ettik.

Kocam beni uzun zaman önce ölmüş olduğunu düşündüğüm bir tutkuyla öptü. Kıpırmızı bir yüzle dekolte yakalı büstiyerime uzanarak her bir göğsümün ucuna bir öpücük kondurmak için eğilmeden önce Bay Edney'ye, çırağına ve Pirto'ya odadan çıkıp bizi yalnız bırakmalarını söyledi.

Kapı kapanır kapanmaz da beni yüzükoyun yatırdı. Elbise-min bağcıklarını çözdükten sonra eteklerimi kaldırarak alttaki çemberli jüponu ve taftadan kat kat iç eteklerimi kalçalarımın altına indirdi. Sonra sırtüstü döndürdü ve elbisemi kısıtırmamak ve yırtmamak için büyük bir özenle üzerimden çıkartırken tekrar öptü. Hatta kalkıp onu bir sandalyenin arkasına astı. Sonra yatağa, yanıma geldi ve yeniden kollarına aldı. Benimle öyle nazikçe ama tutkulu ve ateşli bir şekilde sevişti ki yeni evlendiğimizde Hemsby'de geçirdiğimiz o güzel günleri hatırladım. Onunla ten tene olmanın, vücudunun ağırlığını benimkinin üzerinde hissetmenin, dudaklarının ve ellerinin bana sevildiğimi ve arzulandığımı hissettiren dokunuşlarının *keyfini* yaşadım ve o sıcacık tenini, kocamın benim için alev alev yandığını gösteren bir işaret olarak algıladım. Ona sıkı sıkı sarıldım ve ona olan tutkumu ve aşkıma bağıra bağıra ilan ettim; duygularım *öylesine* yoğundu ki kendimi ölecekmiş gibi hissediyordum. Sonunda başım onun göğsünün üzerinde, kalp atışlarını sadece bana söylenen bir ninni, bir aşk şarkısı gibi dinleyerek uyuyakaldım ve bunun bizim için yeni bir başlangıç oluşturması için bütün kalbimle dua ettim.

Ne yazık ki bu elbisemi de kullanmak kısmet olmayacaktı. Tören alayını uzaktan seyredecek, Westminster Katedrali'ne ayak basamayacak ve taç giyme törenine bir bakış bile atamayacaktım.

Penceremden sarkıp bir şeyler görmeye çalışmış ve Robert'ın sözüne rağmen soylu ve ayrıcalıklı davetlilerin arasında yer alamamıştım.

Aşağıya gülümseyerek ve üzerimde kırağıyla kaplı leylakların rengini hatırlatan ve omuzlarımla yüzümün yan kısımlarını örten gümüş renkli kolalı dantelleri olan, göz alıcı mor kıyafetimle indiğimde Robert elimden tutup beni küçük salona götürdü. Şöminenin karşısına geçip de karşı karşıya oturduğumuzda, bana alçak bir sesle tören alayını yatak odamın penceresinden seyretmem gerektiğini söyledi. Katedralin içindeki keşmekeş ve dışarıdaki kalabalığın itiş kakışı, bağırış çağırışı beni çok rahatsız ederdii. Bu tür gösterilere alışkın değildim. Törendeki aktif rolü ve tören alayını organize eden kişilerden biri olması nedeniyle benim yanımda olup beni rahatlatamaz ve koruyamazdı. Kanısına göre Pirto da tek başına bunu beceremezdi ve adamlarından birini –bir tanesini bile– bana eşlik etmesi ve beni koruması için vermesi mümkün değildi. Fazla bir şey kaçırmış da olmayacaktım; aslına bakılacak olursa pek çok kişi benim daha şanslı olduğumu düşünecekti çünkü katedraldeki tören hem çok uzun hem de çok sıkıcı olacaktı. Uzadıkça uzayacaktı. En iyisi tören alayını seyretmektii ve kalabalık sokaklardaki barikatları aşmaya çalışan ve dört bir yandan bağırıp çağıran güruhun içinde kalıp ezilme tehlikesi geçirmektense bu muhteşem manzarayı yukarıdan seyretmem çok daha uygundu. Üstelik de öyle yerlerde dalgın kişilere musallat olan çok sayıda yankesici de olurdu. Bunları söyledikten sonra beni tekrar kollarına aldı, önceki gece yaptığı gibi sıkı sıkı göğsüne bastırdıktan sonra dudaklarımı ve boynumu öpücüklere boğdu ve tören alayında penceremin altından geçerken bana bakıp bir öpücük yollayacağına dair sözler verdi.

İşte, Elizabeth Tudor'u üçüncü kez yukarıdaki pencerelerden izledim. Çevresini saran halk, altın gibi pırl pırl parlayan

trompetlerin sesi arasında, onu müthiş bir sevinçle, yürekten tezahüratlarla ve hayranlıkla selamlıyordu. Gümüş renkli gösterişli kabartmaları olan sırmalı brokardan muhteşem bir kıyafet giymiş, omuzlarına da kraliçelere layık erminden bir kürk pelerin geçirmişti. Safirlerle, yakutlarla ve incilerle süslü olan alev renkli saçlarını bakire kızlar gibi açık bırakmıştı. Sokaklardan kırmızı üniformalı uşakların taşıdığı muhteşem bir altın tahtırevan içinde geçiyordu. İnsanlar ağlıyor, bağırıyor ve ona dokunma ve sarılma *özlemiyle* yanıp tutuşurcasına ellerini uzatıyorlardı. Barikatları aşp koşarak yanma gelen ve ellerindeki minik ve basit hediyeleri ona verenler bile vardı; o da sanki mücevherlerden ve kürklerden bile daha çok değer verdiği şeylermiş gibi bunları kabul ediyordu.

Robert onun tam da arkasından geliyordu. O da ermin kürklü kırmızı bir kıyafet içinde bir kral gibiydi. Krallara layık, abanoz renkli, gösterişli adımlar atam bir küheylana binmişti ve onun hemen arkasından da, aynen Hatfield'a gittiği günkü gibi, o beyaz at geliyordu, Arada bir neşeyle şaha kalkan bu süt beyazı güzellikte, bu gürültülü ve kalabalık tören alayının ortasında olmasına rağmen tünediğim yerden görebildiğim kadarıyla en küçük bir tedirginlik belirtisi bile yoktu. Kocam da bir kraldan farksızdı; tek eksiği değerli taşlarla süslü altın bir taçtı.

Tören alayı ağır ağır penceremin altından geçerken, Robert onu görebildiğim süre boyunca, *bir an* bile olsun gözlerini *ondan* ayırmadı. Öyle ki bir keresinde öne doğru bir hamle yapma cüretinde bulunarak elini tuttu ve dudaklarını o soluk beyaz tenin üzerinde uzun uzun tuttu. O anda içimi bir korku ve panik duygusu sardı; başım dönmeye başladı ve bayılacak gibi oldum. Nefes almakta zorlanıyordum. Sıkı sıkı bağlanmış olan, sert çubuklu büstiyerimin içime derin bir nefes almamı engelliyordu. Aşağıdaki sokağa uçmaktan ve kraliçenin önüne kemikleri kırılmış bir yığın halinde düşüp atlar tarafından ezilmekten korktuğum için, pürüzlü taşın ellerimi çizmesine ve berelemesine aldırmadan pen-

cerenin denizliğini bütün gücümle kavradım. Verdiği sözü hatırlaması, başını kaldırıp bana bakması ve bir öpücük göndermesi için bütün kalbimle dua ediyordum. Ama bunu yapmadı. Onun bakışları ve öpücükleri *sadece* Elizabeth içindi. Bana, onu büyük bir sadakatle seven eşine ayıracağı hiçbir şeyi yoktu. Ben ona kıyasla bir *hiçtim*.

Etrafımdaki herkes gülüp eğleniyor, Elizabeth'e olan sevgilerini bağırarak ya da şarkılarla belli ediyor, ona dualar ediyor, uzun bir ömür diliyor ve ona tahta getiren Tanrı'ya şükrediyordu. Sanırım ondan *nefret* eden bir ben vardım. Böylesi bir sevgi seli içindeyken, neden Robert'ın da sevgisine ihtiyaç duyuyordu ki? Ona daha çok ihtiyacı olan bendim!

Başlangıç olması için dua ettiğim şey, benim için bir son olmuştu. Robert artık benim değildi; benim asla aşık atamayacağım, istekleri, emirleri ve kaprisleri öncelikli olan ve kimsenin hayır diyemeyeceği başka birine aitti. Elizabeth ona dünyaları verebilir ve tüm hayallerini gerçekleştirebilirdi. Bense ona sadece aşkı verebilirdim ve bu da ona yetmeyecekti. Altın bir tacın insanı baştan çıkaran parlaltısının yanında benim sevgimin ne önemi vardı? Bu sorunun yanıtını çoktan biliyordum: *Hiçbir önemi yoktu!*

Bütün gece pırl pırl parlayan, simli mor elbisemle oturarak onu bekledim. Ama gelmedi. Güneş batarken, onun o anda benim davetli olmadığım taç giyme ziyafetinde eğlenmekte olduğunu düşündüm. Kraliçenin yanında oturduğunu, bütün gece dans ederken onu sıkı sıkı tuttuğunu, volta dansı yaparken ve onu havalara fırlatırken cüretkâr bir şekilde büstiyerinden tuttuğunu, yere indirirken sıkı sıkı ve gereğinden de uzun bir süre sarıldığını ve hatta dudaklarının boynuna değdirmeye bile cesaret ettiğini hayal ettim.

Güneş, ışınlarını penceremin baklava şekilli camlarına vurarak doğarken kocamın nerede olduğunu ve o gece başını kimin yastığına dayadığını merak ediyordum. Pırto'nun getirdiği kahvaltı

tepsisine elimi sürmedim ve beni daha rahat bir şeyler giymek, en azından saçımı ametistlerle ve incilerle süslü olan gümüş fileden ve zırh gibi sert olan korselerimden kurtarmak için ikna etmeye çalıştığında da başımı iki yana sallayarak itiraz ettim. Robert'ın beni bir kez daha uzun zamandan beri uykuda olan tutkusunu uyandıran bu kıyafetin içinde görmesini istiyordum. Aynı şeyleri tekrar yaşamak, her zaman elinin altında olmasına rağmen sadece arada bir kullanıp bir kenara attığı değil her zaman arzuladığı bir kadın olmak istiyordum.

Çizmelerinin sesini merdivende duyduğumda saat öğle vaktini geçmişti. Daha eşiği geçmemiştiki yanına giderek bir dilenci gibi ayaklarına kapandım, ellerini yakalayıp kirpiklerimin ucunda biriken yaşlarla gözlerinin içine baktım ve beni terk etmemesi ve benden vazgeçmemesi için yalvardım.

Robert beni ayağa kaldırdı ve kollarına alıp şöminenin yanındaki kadife minderli büyük koltuğa taşıdı. Kucağında oturup ona sıkı sıkı sarıldım ve korkudan ve ağlamaktan anlaşılmayan sözlerle, bir çocuk gibi ona beni bırakmaması için yalvardım. Robert elinden geldiğince beni teskin etmeye çalıştı. Yorgun olduğunu –ikimiz de yorgunduk– ve yatmamız gerektiğini ama önce bana eskiden de yaptığı gibi bir hikâye okumak istediğini söyledi.

“Ah evet, ah teşekkür ederim Robert, bunu çok isterim!” diye bağırdım. Hem gülüyor hem ağlıyordum ama gözyaşlarım ilk evlendiğimiz günleri hatırlayınca kurumaya başlamıştı bile. O günlerde elimizde bir kitapla bir yere kıvrılırdık ve kocam bana *Guy of Warwick* türünde hikâyeler, *Kral Arthur ve Yuvarlak Masa Şövalyeleri*’nin ya da *Robin Hood ve Neşeli Adamları*’nın yanı sıra çevirisini yaparak açık saçık İtalyanca hikâyeler ve *Canterbury Öyküleri*’ni okurdu. Bu kez acaba bunlardan hangisini okuyacaktı? Macera ve aşkla ilgili öyküler dinleyeceğim için havalarda uçuyordum.

“Önce yatmak için hazırlanalım,” dedi Robert ve hünerli parmaklarıyla bir anda elbisemden kurtulmamı sağladı ve üzerimde

sadece bir örümcek ağı kadar ince olan iç gömleğim kalana kadar beni soydu. Gümüş renkli zarif ayakkabılarımı çıkardı, mor satenden jartiyerlerimi çözdü ve çoraplarımı indirdi. Bir an için, tüm bahar ve yaz ayları boyunca keyifle çıplak ayak gezmekten dolayı kabalaşan ve nasır tutan ayaklarımın haline bakıp ters bir şey söyleyecek diye nefesimi tuttum ama bir şey demedi. Sonra saçım-daki tokaları çıkardı, fileyi bir kenara koydu ve parmaklarını kal-çalarımın kadar inen hasat sarısı dalgaların arasında gezdirdi. Sonra sıra benim onu soymama geldi. Gergin ve ürkek parmaklarım altın düğmelerini, bağcıklarını ve kordonlarını karşımda sadece altın bi-yeli beyaz gömleğiyle kalana kadar beceriksizce de olsa çözmeyi başardı. Sonra elimi tuttu, öptü ve beni yatağa götürdü.

Nihayet yatağa yerleştik. Robert dağ gibi minderlere dayadı ve ben de başımı onun omzuna yasladım. Bir ara üç kollu şamdanı yakınına çekti ve komodinin üzerindeki kitaplardan birini aldı. Kitabın sırtındaki altın varaklı harflerden bunun *Canterbury Öy-küleri* olduğunu gördüm.

“Bu hikâyeyi sırf senin için seçtim Amy,” dedi. “Bunu sana ne zamandır okumayı istiyordum ama bunu yapmak için doğru zamanı bulmam gerekiyordu. Saraydaki yeri görevim nedeniyle benim de hayatım değişti; o yüzden o anın *nihayet* şimdi geldiğini sanıyorum.”

Kocamın ensesinin yan tarafına bir öpücük kondurdum ve ona daha da sokuldum. “O zaman hemen okumaya başla aşkım,” dedim. “Bu kadar isteyip de sabrettiğine göre gerçekten de çok *özel* bir hikâye olmalı.”

Robert kitabı kırmızı saten bir kurdeleyle ayırdığı yerden açtı.

Kocamın bana okumak için hazırlandığı hikâyenin Peygamber Sabırlı Griselda’dan “Bir Kâtibin Hikâyesi” olduğunu görünce kalbim kayalıklardan denize atılan bir taş gibi dibe vurdu.

Robert içime iyice işlesin diye her bir sözcüğün hakkını vere vere okuyordu. Hikâyede, kralın evlenmek üzere seçtiği yüreği

pek ve her daim itaatkâr olan, dindar bir köylü kadının geçmek zorunda kaldığı sınavlar anlatılıyordu. Kadın zalim kocasının onu tabi tuttuğu bu sınavların her birinde başarılı oluyor, çocuklarının onun emriyle alınıp öldürüldüğüne inandığı ve yeni bir geline yer açmak için üzerinde bir iç gömleğiyle çıplak ayak sokağa atıldığı zaman bile durumuna sabırla katlanıyordu.

Arada bir duruyor, parmağıyla belirli bir bölümü gösteriyor ve kitabı bana geçirerek, “Şimdi de sen bana biraz oku,” diyordu. Ben de kendimi ona, “Sana ne sözlerim ne de hareketlerimle itaatsizlik etmeyeceğim,” “Seni mutlu edecekse ölmeye bile hazırım,” gibisinden bir şeyler söylerken buluyordum. Bu Robert’ı çok mutlu ediyor, başını sallayarak onaylamasına ve beni yüreklendiren bir şekilde gülümseyerek ödüllendirmesine neden oluyordu.

Okumayı bitirince Robert kitabı bir kenara koydu ve bana hikâyeyi nasıl bulduğumu sordu.

“Walter gibi erkekler çok kaba ve kırıncı,” dedim çünkü yüreğinde bir nebze bile iyilik olan bir erkeğin karısına böyle davranmayacağını düşünüyordum. Bu adam karısına çok zalimce bir oyun oynamıştı ve bu oyunda karısının hayatı, yüreği, vücudu ve hatta kocasına verdiği çocuklar bile birer piyon, birer oyun taşı olarak kullanılmıştı. Bunun bir oyun olduğunu sadece Walter’ın kendisi biliyordu ve içi kocasına karşı sevgi ve güvenle dolu olan zavallı Griselda her sınavı ciddiye almış ve kocasına güvenmenin bedelini ödemişti; bu da olayı daha da korkunçlaştırıyordu.

“Hikâyeyi anlatanın aksine ben onun mutlu olabileceğine asla inanmıyorum; dışarıya karşı hep gülümsese de özel hayatında dereler gibi ağlamıştır diye düşünüyorum,” dedim. “Üzerinde yürüdüğü zeminin her an çökeceğine inanarak, hep dengesini sağlamaya çalışarak ve içindeki korkuyu kimse anlamasın diye sürekli gülümseyerek geçirmiştir hayatını.”

Robert içini çekerek başını iki yana salladı ve hikâyenin asıl mesajını anlamadığımı söyledi. Ama ziyanı yoktu, bu cehaletim

ileride telafî edilirdi. Şu anda tek istediği biraz uyumaktı. Ama ondan önce bana söylemek istediği bir şey daha vardı. Bundan böyle Bay William Hyde ve ailesiyle onların güzel malikânesinde yaşayacaktım. Burası Hertfordshire'daki Throcking isimli sakin bir köyde kale hendekleriyle korunan ve taş bloklarla inşa edilmiş, uzun, dar ve kemerli pencereleri olan eski tarzda bir ev değil, yeni stilde inşa edilmiş bir yerdî.

“İyi de neden burada senin yanında kalamıyorum?” diye sordum.

“Sen köyde doğmuş ve oralarda büyümüş bir kızsın, Amy. Ne şehirde ne de sarayda mutlu olabilirsin; oralar tamamıyla farklı dünyalar düğünçeğim! Benim düğünçeği gelinim güneş, mavi gökyüzü, taze hava ve yeşil çimenler olmadan yaşayamaz; kabalalık bir sarayın duvarları arasında kurur ve ölür, bütün o görgü kuralları ve resmi törenler onun kanını kurutur. Orası tek hatanın bile kişiyi sonsuza dek mahvedeceği bir dünya; insanların hiçbir şeyi unutmadıkları ve duvarlarda bile gözler ve kulaklar olan bir yer... Yüzüne gülmeye hazır ama sen arkasını döndüğün anda aleyhinde konuşacak ya da seni sırtından bıçaklayacak olan birileri hep olur orada. Köyde daha huzurlu olursun; ben de elimden geldiği kadar sıklıkla seni ziyaret ederim. Lafı gelmişken, seni Hydeların evine gelip görmem benim için daha kolay olacak; orası bana Syderstone'dan ya da babanın sana bıraktığı konakların her birinden daha yakın.”

“Ama Robert, ben *seninle* olmak istiyorum, sana yakın olan bir yerde değil!” diye bağırdım. “Benim olmamı istediğin leydiler gibi olabilirim. Olabileceğimi *biliyorum*! Ben sadece *seninle* olmak istiyorum. Beni sadece *bu* ilgilendiriyor! Birbirimize birer yabancı olacağımız vakte ve bizi birbirimize bağlayan bir şey kalmayana kadar ayrı olmak istemiyorum; doğrusunu istersen, bizi birbirimize bağlayan düğümün her geçen sene biraz daha gevşediğini hissediyorum.”

“Haydi düğünçiçeğim, biraz mantıklı ol.” Robert beni kollarına alıp yanağımı öptü. “Karşıma çıkan şansını mahvetmek istemiyorsun, öyle değil mi?”

“Şansını mahvetmek mi?” diye tekrarladım. “Bunu nasıl yapabilirim ki?”

“Elizabeth’in sarayında eşler kabul görmüyorlar,” diye izah etti Robert. “Elizabeth bir tanrıça gibi kendisine tapınılmasını ve hayran olunması isteyen kibirli ve bencil bir kadın; erkeklerin tüm dikkatinin onun üzerinde olmasını istiyor ve bu dikkati eşiyle ya da metresiyle paylaştığını düşündüğü kişilere yükselme şansını tanımıyor.”

“Yani evli değilmişsin gibi davranacağını mı söylemek istiyorsun *sen*?” dedim. “Robert, sanırım işin aslı şu ki sen benden utanıyorsun; benden bıktın ve yoruldun.”

“Yine saçmalamaya başladın, hem de bülbül gibi!” diye azarladı Robert. “Ben sadece sana işlerin nasıl yürüdüğünü göstermek ve saraydaki yaşamla ilgili eğitici bilgiler vermeye çalışıyorum. Bu Elizabeth’le ilgili olan bir durum, benimle değil! Ayrıca da onu mutlu etmek için eşinden ayrı kalması gereken tek erkek de ben değilim!”

“O zaman, onlardan farklı olma cesaretini göster Robert,” diye ısrar ettim. “Bir tavır al; ona ve tüm dünyaya karını sevdiğini ve onu ait olduğu yerde, yani senin yanında tutmak istediğini göster.”

“Ve bugüne kadar elde etmek için çabaladığımı her şeye de veda edeyim, öyle mi? Sen bana neyi feda etmem gerektiğini söylediğinin *farkında mısın*? Bunun senin için ne anlama geleceğini anlamıyor musun? Bütün gün şöminenin başında oturup pişmanlıklarıyla yüzleşen ve şansını engellediğin için *seni* suçlayan, sana olan sevgisi günbegün azalarak sonunda katıksız bir nefrete dönüşen, içi acılarla ve küskünlükle dolu bir kocan mı olsun istiyorsun?”

“Hayır ama...” diyecek oldum.

“Aması maması yok Amy.” Dudaklarıma bir öpücük kondurdu. “Sen köye aitsin, ben de saraya. Elizabeth de İngiltere’ye! Eğer refah içinde yaşamak istiyorsak, böyle olmalı. Elizabeth benim geleceğimi avcunun içinde tutuyor ve o da bunun farkında. Beni dilediği kadar yükseltebilir ve ülkenin en güçlü erkeği konumuna getirebilir. Yoksulluğa düşmek ve acılarla dolu, sevgisiz bir evlilik yaşamak *istemiyorsan* bana engel olma Dügünçiçeği; karar vermek tamamıyla sana kalmış bir şey aşkım!” Ellerimi ellerinin içine alarak öptü, sonra onları yan yana tutarak bir kâse haline getirdikten sonra, “Kaderim işte bu iki küçük elin içinde!” dedi.

“Pekâlâ!” dedim ve içimi çekerek boyun eğdim. “Ama *ille de* Hydeların evine mi gitmem gerekiyor? Onları tanımıyorum bile! Syderstone’a gitsem ne olur? Evet, orası biraz daha uzak ama hiç değilse benim evim. Oranın insanlarını iyi tanıyorum ve yabancıların arasında olmaktan daha az yalnız hissedirim kendimi. Senin için ben *biraz daha* uzun bir yolculuk yapmaya değmez miyim?”

“Ah Amy, biraz pratik ol!” diye çıkıştı Robert. “Syderstone’a *gidemezsin* çünkü orası dökülüyor ve benim karımın yaşamasına uygun bir yer değil. Senin öyle harabe gibi bir yerde kalmana izin verirsem insanlar konuşmaya başlarlar; seni hiç umursamadığımı düşünürler. İnsanların benim hakkımda dedikodu yapmasını ister misin? Ben altın yaldızlı tavanların altında keyif çatarken, karımın çatasından yağmur suları sızan ve duvarlarından içeri rüzgâr giren bir evde tir tir titreyerek yaşadığını söylemezler mi? Ayrıca...” tereddüt ederek duraksadı ama sadece bir an için. Sonra hemen devam etti. “...orası satıldı. O yüzden orada kalman mümkün değil; orası artık *senin* evin değil. Hiç şüphe yok ki yeni sahipleri durumları müsait olduğunda orayı yıkıp otlak olarak kullanacaklar ya da yerine yeni bir ev yapacaklardır.”

“*Satıldı mı? Satıldı mı?*” diye bağırarak kendimi yataktan aşağı attım ve ona dönerek doğrudan gözlerinin içine baktım. “*Syderstone satıldı mı? Ama bu olamaz! Orası benim evim! Ben*

orada büyüdüm! Orayı tamir ettireceğini söylemiştin bana, eskisinden de güzel bir hale getireceğim demiştin. Hani, çocuklarımız da orada büyüyecekti? Bana *söz vermiştin* Robert, *söz vermiştin!*”

Robert, “Ah Amy, şunu kessen nasıl olur? Neden bu kadar üsteliyorsun? Kafana bir şeyi taktın mı *asla* peşini bırakmıyorsun! Ne zaman durmak gerektiğini hiç bilmiyorsun, öyle değil mi? Bir şey senin iyiliğin için olsa dahi, geçmiş i didiklemeden hiç vazgeçemiyorsun! Ben sana öyle dediğimde çok genç ve aptaldım; tutkularıma yenilmiştim, gerçekçi değildim ve kendimi fazla kaptırmıştım,” diyerek kendini mazur göstermeye çalıştı ve sanki bu konu hiç önemli değilmiş gibi omuzlarını silkerek, “Sanırım o dönemde yüksek sesle hayal görüyordum. Bunu anlayamıyor musun? Sen de o zamanlar çok gençtin ve eminim ki senin o aptal kafanda da birtakım olmayacak ve *asla* gerçekleşmeyecek hayaller vardı. Syderstone’u tamir ettirmek akıl kârı bir iş değildi. Bizi çok zorlardı. Maliyeti *korkunç* olurdu. Öyle bir paramız olsaydı dahi –ki yok– iflas bayrağını çekerdik. Ayrıca da benim ihtiyaçlarıma uygun olmayan bir yerde orası; saraydan çok uzakta.”

“Ama orası benim evimdi Robert; ben orada büyüdüm!” diye hıçkırmaya başladım. “Bunu yapmaya hakkın yoktu!”

“Ben senin kocanı ve *benim* olan her şey üzerinde dilediğim *her şeyi* yapma hakkım var; sana kalan miras, evli olduğumuz için bana da kalmış sayılıyor. Ayrıca da hiç işime yaramadığı gibi bana yük olmaktan başka bir işe yaramayan bir mülkü satmak bana sadece mutluluk verdi. Bir yükten kurtulmuş oldum! İstedğin kadar ağlayabilirsin.” Robert omuzlarını silkeli. “Yalnız seni duymayacağım bir yerde ağla. Uyumaya ihtiyacım var.” Böyle dedikten sonra da yana döndü ve yatak örtülerini daha da yukarı çekti. “Ayrıca ağlamanın bir yararı yok; değişen bir şey olmayacak çünkü,” dedikten sonra da esnedi. “Syderstone gitti artık ve sen de bunu kabul etmelisin.”

“Oraya bir veda etseydim bari,” dedim yumuşak bir sesle.

“Uf, yeter!” diye homurdandı Robert. “Bir *eve* veda etmek mi? Daha neler! *Gerçekten* Amy, bazen öyle bir *saçmalıyorsun* ki adeta o sözcüğün ta kendisi haline geliyor ve ona can veriyorsun!”

“Ama mobilyalar, eşyalarım...” diye üsteledim.

“Orada değerli sayılabilecek hiçbir şey yok!” diye bağırdı Robert. “Şahsi eşyalarına gelince, senin değer verebileceğin her şeyi Throcking’de seni beklerken bulacaksın. Kedilerinin de oraya gönderilmesini sağladım. Hani o tüylü olanı ve yamuk kuyruğu olan salak siyahı... Böylece onlara istediğin gibi bebek muamelesi yapar, dilediğin gibi şarkı söyleyerek şımartırsın.”

“Teşekkür ederim Robert. Onyx ve Custard olmadan ne yapardım bilmiyorum. Onlar gerçekten de benim bebeklerim gibi; yine de bu konuda *ben* kendim karar vermeliydim...” Yüzümü ellerime gömüp hıçkırmaya başladım.

“Fikrini sormak için vakit yoktu!” diye bağırdı Robert huy-suz bir tavırla. “Ayrıca talimat verdiğim adamlar son derece ehil ve senin gibi duygularının oyuncağı olan kişiler değiller; beyinleriyle düşünüyorlar, kalpleriyle *değil*! Bu işi *sana* bırakmış olsaydım mahşer gününe kadar halledemezdik ve evin yeni sahibi senin ayak sürümen yüzünden beni dava bile ederdi; ne yapardım o zaman? Parasını geri ödeyemezdik çünkü onu çoktan harcadım! Kendi karıma bunları söylediğim için üzgünüm Amy ama sen sorduğun için söylemek zorunda kaldım ve bunu söylemek de beni çok üzüyor ama sen böyle bir işin üstesinden gelebilecek kadar etkin ve becerikli değilsin. Bu işi sana bırakmış olsaydım her bir kaşık, tas ya da şamdan için gözyaşı döker ve âşığıymış gibi her bir mobilyaya sarılır, elinden bırakmazdın.”

“Bu doğru değil!” diye hıçkırdım. “Syderstone’u herkesten daha iyi biliyorum, o yüzden de bu iş için en uygun kişi ben olurdum! Ayrıca da küçücük bir kızken bile kocaman konakları yönetiyordum ben.”

“Bu aynı şey değil!” dedi karşılık verdi Robert. “Bir evi çekip

çevirmek ile onun eşyalarını boşaltmak birbirinden çok farklı *iki şey!*”

“Pekâlâ, Syderstone’a gidemiyorsam o zaman babamın bana bıraktığı üç konak daha var. Norfolk’taki Bircham Newton ile Greater Bircham ve Suffolk’taki Bulkham Konağı,” diye hatırlattım ona. “Onlardan birine gidemez miyim? Biliyorum, onlar çok daha küçük ama yabancıların arasında yaşamaktansa onlardan birinde yaşamayı tercih ederim. Kendi evimi istiyorum Robert, etrafımda kendi eşyalarım ve tanıdığım kişiler olsun istiyorum; başkalarının evinde kalmak, onların yataklarında yatmak, onların yemeklerinden yemek istemiyorum. Bütün gün oturmak ve zarif bir şekilde nakış işlemekten başka bir işi olmayan biri olmak istemiyorum. *Kendi* evimde olmak ve beni meşgul tutarak özleminle çıldırmamı önleyecek bir şeyler yapmak istiyorum!”

“Sana daha önce de söyledim ve bir kere daha söylüyorum: büyük bir adamın karısı olduğunu kabul *etmeli* ve bu konumun gerektirdiği gibi davranmalısın. Bundan böyle mandırada tereyağı yapmak, meyve toplamak ve onlardan biriymişsin gibi hizmetkârlarla birlikte iş görmek yok. Umarım, saraydaki pozisyonum tam olarak sağlama bağlanınca ileride yine bir köy evimiz olur; bana layık bir köy evi bulurum ya da maddi durumum elverdiğinde bir tane yaptırırım ama o zamana kadar beklememiz gerekecek çünkü ben en iyisine sahip olmak istiyorum. Daha azını kabul edemem ve bu, kasamızda daha fazla altın olmasını gerektiriyorsa sen de beklemekle yetinmelisin. Şimdilik Bay Hyde’ın evine gideceksin ve bu konuda tek kelime bile etmeni istemiyorum! İş çoktan ayarladım bile; eşyaların şu sıralarda, konuştuğumuz gibi Throcking’e gönderilmek üzere paketleniyor olmalı. Sakın orada burada nankörce konuşayım deme, anladın mı? *Bu* benim de itibarımı *feci* bir şekilde sarsar. Karım için de nankör denmesini *hiç* istemem; Leydi Dudley *her zaman, mükemmel* bir leydi gibi davranmalı; ayaklı bir dişi görgü kitabı gibi olmalı. Daha *azına*

hoşgörü gösteremem. Seni de uyarıyorum, bunun aksini duyarsam senin için hiç iyi olmaz. Ayrıca da ne Bircham Newton'a ne Greater Bircham'a ne de Bulkham'a gidebilirsin; onlar da satıldı. Üvey ağabeyin ve ailesi yerleştiği için Stanfield'a da gidemezsin. Ah, koyunların da hepsi gitti. O yüzden, çobanlık yapıp sürülerle yaşamak ya da kış geceleri yağmur yağdığında mağaralara sığınmak gibi saçmalıkları da aklımdan çıkarsan iyi olur. Elma ağaçlarına bir kuş gibi yuva da yapamazsın çünkü meyve bahçeleri da satıldı. Şimdi ağlamayı ve saçmalamayı kes Amy. Yatağa gel. İkimizin de dinlenmesi gerek. Korkmana *hiç* gerek yok. Hydeları çok seveceksin. Evlerinin bir kanadını –hem de en iyisini– olduğu gibi sana veriyorlar. Benden birtakım ayrıcalıklar elde etmek istiyorlarsa sana iyi bakmak zorundalar; ağzımdan çıkacak ve doğru kulaklara gidecek bir sözcükle onları mahvedebilirim ve onlar da bunu biliyorlar.”

“İnsanların beni ben olduğum için değil de, mecbur kaldıkları ya da onlara para ödendiği için sevecekleri aklıma bile gelmezdi,” dedim yenilgiyi sessizce kabul ederek ve tekrar yatağa girdim.

Robert derin bir iç çekti ve sırtını bana verecek şekilde yan döndü. “Sen *gerçekten de* dünyanın en gülünç yaratığısın! Dünyanın kuralları hakkında *en küçük* bir fikrin bile yok! Şimdi şu karyolanın perdelerini çek de yat ve uyuyana kadar okuduğumuz o öyküyü düşün! Seni biraz olsun eğiteceğini umuyordum ama o kadar katı ve donuksun ki bu derslerin kafana girmesi için sanırım farklı bir yöntem bulmam gerekecek. Gördüğüm kadarıyla annen de sana hiçbir şey öğretmemiş!”

Kocamın bana emrindeki piyade erlerine konuşan bir komutan gibi buyurgan bir tavırla söylediği son sözler bunlar oldu. Sonra mumları söndürdü ve başını arkaya yasladı. Aynı Griselda gibi ona itaat etmiştim. Onunla kavga etmenin ne faydası olacaktı ki? Çocukluğumun geçtiği ev ve tüm mirasım benim haberim bile olmadan gitmiş, satılmıştı. Bir veda bile edememişim onlara. Gece

gündüz çalışan, topraklarımızı işleyen, meyve bahçelerimize ve koyunlarımıza bakan ve bana her zaman gülümseyen gözlerle bakan ve güzel sözler söyleyen bahtı kara halk çocuklarını, hizmet-kârlarımı düşündüm. Benim onları umursamadığımı düşüneceklerdi! Evimden bir veda bile edemeden ayrılmıştım ve onları da muhtemelen bir daha göremeyecektim. Yumuşacık tüylü koyun sürülerimle de dolaşamayacak onların melemelerini duyamayacak ve Syderstone elmalarından da bir daha bir ısırik bile alamayacaktım. Bunların düşüncesi bile yüreğimi sıkıştırıyordu.

Yanaklarımdan yaşlar akarken, zihnimden kocama karşı geldim ve Peygamber Sabırlı Griselda'yı aklıma bile getirmeden bildiğim tek gerçek yuva olan Syderstone'u düşünerek uyuyakaldım. Stanfield Hall her zaman anneme ait olmuştu ve onun ilk eşinden oğlu ve benim de üvey ağabeyim olan John Appleyard'a kalacağı çok önceden belliydi. Ama Syderstone her vakit babamın ve benim olmuştu. Yıkık dökük olsa da ona olan sevgimiz asla bitmemişti.

Oysa ki çocuklarıma –kızlarıma ve oğullarıma– arazi yönetimine dair her bildiğimi öğretmekti niyetim. Kızlarımı mükemmel birer malikâne hanımı olmak üzere eğitecektim ve oğullarımın da her işi kahyalarına bırakan, lakayt ve işe yaramaz adamlar olmasına engel olacak, hepsine geleneklerimizi öğretecektim. Çocuklarımı sıkı sıkıya sarıp sarmalayıp soğukta dışarı çıkardığımı, karların üzerinde yürürken Yeni Yılı karşılamak için saat on iki olduğunda elma ağaçlarına onlarla birlikte ilahiler, şarkılar söylediğimi ve onların sağlığına kadeh kaldırdığımı hayal ediyordum; muhteşem hasat kutlamalarımızda onların başında gururla duracak, elmadan yaptığımız nefis yemekleri ilk kez tatmalarını, hevesle ellerini çırparak ve topuklarını yere vurarak canlı köy danslarını yapmalarını seyredecektim. Sonra da Azizler Günü Arifesi'nde birlikte dans edecek ve Mum Geçirme oyunu oynayacaktık. Onları altın sarısı arpa başaklarının arasından geçerken

izleyecektim. Boyları, her sene biraz daha uzayacaktı. Koyunlar çıplak kaldıktan ve yünleri paketlenildikten sonra yapılan yün kırma kutlamalarında da benim yanımda olacaklardı. Hep birlikte elma sırası içecek, işçilerimizin de bayıldığı ve onlar için bir lüks olan tatlı kremayla birlikte servis ettiğimiz altın renkli, ktır ktır gofretlerden yiyecektik. Şimdi bunların hepsi artık *asla* gerçekleşmeyecek olan birer rüya olmuştu. Bu tür rüyalar görmekten vazgeçmem gerekecekti çünkü biliyordum ki devam ettiğim takdirde her seferinde kalbim yeniden kırılacaktı.

Mavi kadifeden perdeler akşamüstünün zayıf ışıklarını iyiden iyiye soldururken yaşlarla dolu gözlerimi gücenik ve suçlayan bakışlarla yanımda mışıl mışıl uyuyan ve görünüşe bakılırsa kendinden de yaptıklarından da utanmayan Robert'ın çıplak omuzlarına çevirdim. Rahatını *hiçbir* şey bozamıyordu! Bunu bana nasıl yapabiliirdi? Hayallerimi nasıl yıkabiliirdi? Geçmişimle ilgili acı tatlı anılarım onun yüzünden gözlerimi her daim yaşlarla dolduracak ve geriye her baktığımda yüreğimi sıkıştırıcaktı. Sadece beni değil, doğurmayı özlemle beklediğim çocukları da hayalini kurduğum, geleneklerimize bağlı bir hayat süreceğimiz o gelecekte yoksun bırakmıştı. Syderstone büyük bir malikâneydi ama aynı zamanda bir yuvaydı, hem de yemeklerimizi yediğimiz, konuklarımızı ağırladığımız ve geceleri yatıp uyuduğumuz *gerçek* bir yuva... Ben kendim ve ailem için böyle bir hayatı öyle çok istiyordum ki düşüncesi bile leziz ve sulu bir Syderstone elmasını ısırdığım an aldığım tat gibi mutlu ediyordu beni ama Robert'ın yüzünden bu hiçbir zaman gerçekleşmeyecekti. Bunu nasıl yapmıştı? Bütün bunları benden nasıl alabilmişti? Bütün hayallerim ve rüyalarım yok olmuştu ve Robert bunu kılını bile kıpırdatmadan, en küçük bir suçluluk duygusu hissetmeden yapmıştı! Hem de bana hiç danışmadan! Bana her şeyi sonradan söylemişti, iş işten geçtikten ve artık geri dönmeyecek bir noktaya gelindikten sonra...

“Seni *asla* affetmeyeceğim! *Asla!*” diye fısıldadım çıplak om-

zuna doğru. Robert o anda uyanık ve bana yanıt verecek durumda olsaydı bile duygusal davrandığımı, saçmaladığımı, aptal olduğumu ve aklımla değil de kalbimle düşündüğümü söylerdi. Ama artık umurumda bile değildi; ben kendim gibi olmaya devam edecektim. Başka biri olmayı istemenin nasıl ve ne demek olduğunu bile bilmiyordum.

19

Amy Robsart Dudley

William Hyde'ın Throcking'deki Konağı, Hertfordshire

Ocak – Mart 1559

Robert Bay Hyde'ın evine gidene kadar bana şahsen eşlik etti. Kocamın sayıları her geçen gün artan ve efendilerinin bir saldırıya ya da hakarete uğraması olasılığına karşı birer silah taşımaktan ve kollarında Dudleylerin ayısı ve tırtıllı asası olan mavi kadifeden üniformaları giymekten gurur duyan uşaklarıyla son derece tantanalı bir yolculuk yaptık. Bu adamların bazılarının haklarında tecavüz, cinayet ve soygun dedikoduları olan berbat karakterler olduğunu duymuştum ama görüldüğü kadarıyla kocam bu tür kişilerin yanında olmasından rahatsızlık duymuyordu. Bir nedenden dolayı Robert'tan hoşlanmayan ya da ona karşı çıkan bazı saray erkânının üniformalı uşakları ile bu adamlar arasında sürtüşmeler ve takışmalar olduğu da söyleniyordu. Köy yollarında ilerlerken öyle bir gösteriş içindeydik ki önümüzden parlak trompetler çalan teşrifatçıların gitmediğine ya da çocukların atlarımız ezsin diye önümüze gül yaprakları dökmediğine şaşırımtım.

Biz böyle ilerlerken, yanından geçtiğimiz herkes şapkalarını çıkarıp dizlerinin üzerine çöküyordu. Bunu her gördüğümde yanaklarım kıpkırmızı oluyor ve onları arkada bırakana kadar başı-

mı öne eğilmiş bir şekilde tutuyordum. Bu yaptığımız şey bana hiç doğru gelmiyordu. Hava basmak bana göre değildi; olmadığım bir kişi gibi davranıyormuşum ve hakkım olmayan bir şeyi alıyormuşum gibi hissediyordum. Ama Robert, bu kavramlardan rahatsız olmuyormuş gibiydi; bütün bunları hak ediyormuş ve dimdik tuttuğu başında hayali de olsa bir taç varmış gibi eyerinin üzerine gururlu bir şekilde oturuyordu. Bir keresinde bana dönüp, “Yüce kişilerle karşı karşıya olduklarını biliyorlar,” dedi kendinden memnun bir gülümsemeyle.

Bakışlarımı ileriye diktim ve gözyaşlarımın beni yenmesini güçlükle önledim. Robert’a her baktığımda, ona yaşlarla dolan gözlerimden ok gibi, gücenik ve suçlayıcı bakışlar fırlatmaktan kendimi alamıyordum. O yüzden Pirtto’ya şapkamın üzerine yüzümü örten bir tül takmasını söyledim ve Throcking’e gelene kadar bunu çıkarmadım. Robert’a yüzümü yakıcı soğuk havadan korumak ve Hydeların evine kıpkırmızı bir burun ve ıslak gözlerle gitmek istemediğim için öyle yaptığımı söyledim. O da bir kereliğine olsun mantıklı davrandığımı görmekten mutlu olduğunu söyledi.

Ev, papatyalarla süslü bir çayırın orta yerine parlak kırmızı tuğladan yapılmış, gerçekten de çok güzel bir evdi. Arka tarafında, sefa sürmek için özenle düzenlenmiş ve güzellikleri bir havuzla tamamlanmış bahçeler vardı. Yolun hemen alt tarafında da küçük bir Holy Trinity Kilisesi görülüyordu.

Neyse ki Hydelarla hemen yüz yüze gelmem gerekmedi. Bayan Hyde hamileydi ve kâhyanın dediği kadarıyla “kendisini biraz rahatsız hissettiği için uzanmak zorunda” kalmıştı. Bay Hyde’ın da ani bir işi çıkmış ve bizi o yüzden şahsen karşılayamamıştı. Güler yüzlü, sevimli kâhya bizi alıp evin benim kalacağım sol kanadına götürdü. O kadar konuşkan ve coşkuluydu ki elimde olmadan ondan hoşlandım. Daha sonraları onunla sohbet etmenin ve biraz dedikodu yapmanın eğlenceli olacağına karar verdim; şayet

burada kalmam gerekiyorsa benim de kendi açımdan biraz çaba göstermem gerekecekti. Ama Robert bu kadar laubali ve samimi davranan hizmetkârlardan nefret ettiğini ve bu köylü takımının bu konularda çok laçka olduğunu söyleyerek adamı yanımızdan gönderdi.

Yatak odamın duvarlarının boydan boya Griselda kilimleriyle kaplanmış olduğunu görünce küçük dilimi yutacak gibi oldum. Robert'ın bunları unutmuş ya da Londra'ya götürmüş olacağını ummuştum. Işık alması için pencerenin önüne yerleştirilmiş, se-def ve turkuvaz kakmalı, gümüş yaldızlı küçük bir çalışma masası vardı. Masanın üzerinde gümüş bir hokka, birkaç tüy kalem, beni bekliyormuş gibi duran çocuklar için bir not defteri ve *Canterbury Öyküleri*'nin Robert'a ait olan bir kopyası duruyordu. Kitap kırmızı bir kurdeleyle Griselda'nın öyküsünün olduğu yerden ayrık duruyordu.

“Belki yazarlık yeteneğini denemek istersin,” diye izah etti Robert.

Ben daha eldivenlerimi ve şapkamı çıkarmaya vakit bile bulamamışken, okul müdürü gibi masanın başına geçmiş bunları bana gösteriyor, ders veriyordu.

“Gerçi çok tereddütlüsün, kendinden emin değilsin ve zarafetten yoksunsun; üstelik de çok duraksıyorsun ve sözcüklere takılıp duruyorsun ama okuman yine de fena sayılmaz. Ama yazman tam anlamıyla *bir facia*; imzan elleri felçli ve gözleri görmeyen bir kocakarıninki gibi. Senin her gün tam iki saat boyunca bu masada oturup çalışmanı –evde yangın çıkmadığı müddetçe kimsenin seni rahatsız etmemesi için talimat verdim– ve “Kâtibin Öyküsü”-nü baştan sona kadar kaç kere yazabilirsen bu deftere geçirmeni istiyorum. Defterin tamamını doldurduktan sonra bana gönderebilirsin. Ama bu arada benden bir haber filan bekleme; çalışmana devam et ve yeni bir deftere geç.” Çekmeceyi açıp orada durmakta olan en az bir düzine defteri gösterdi. “Sonuncu defteri de

bitirince Bay Hyde’a haber ver, sana daha defter getirsin. Her sabah uyandığında, yataktan kalkmadan önce bu duvar kilimlerine bakıp kopyaladığın o öyküyü düşünmeni istiyorum. Aslında bunu ne zaman geleceğimi soran mektuplar yazarak kafamı ütülemek istediğin her seferinde yapmalısın. Ne vakit gelebilirsem, o zaman gelirim, bir dakika bile önce değil. Umarım sürekli bana bu soruyu sormanın beni daha çok rahatsız edeceğini ve daha önce gelmem konusunda da bir işe yaramayacağını anlamışsındır.”

O anda o kadar öfkelen dim ki içimden onun üzerine atlamak, bacaklarını tekmelemek, yumruklamak, o yakışıklı yüzünü tırmalamak, mürekkep hokkasını başına çalmak, sadece defteri değil o güzelim kitabı da param parça etmek geldi. Ama incinmiş hislerim öfkemi bastırdı ve hareket etmemi engelledi. Bütün bunların yerine, bunu yapmaktan *nefret* etmeme rağmen, başımı onaylar gibi sallayarak, “Peki, Robert,” demekle yetindim. Sonra da uzanmak istediğimi söyledim. Gözlerimi yere indirdim ve bu derslerle ilgili olarak söylediğimi düşünmesini umarak, “Kendimi iyi hissetmiyorum,” dedim alçak bir sesle.

Robert buna izin verdi ama, “Sadece bir kerelik,” diye de şart koştu. Hydelara durumu anlatacağını ama bunu âdet haline getirmeyeceğimi umduğunu da ekledi. “Unutma Amy,” dedi, “seni burada misafir eden kişilere kaba davranmamalı ve –öyle olsa bile– burada rahat değilmiş, onlardan ve konukseverliklerinden hoşlanmıyormuş gibi bir hava yaratmamalısın. Bazı insanlar çekingenliği ve tek başına olma arzusunu kibirle eş tutarlar ve ben de *benim* karım hakkında böyle bir şey söylenmesine *asla* izin veremem. Leydi Dudley *her daim* zarif ve sevgi dolu olmalı ve efendisini asla mahcup etmemelidir.” Bunları dedikten sonra uşağı Bay Tamworth’ü çağırdı ve Hydelarla birlikte yiyeceği yemek için banyo yapmak ve giyinmek üzere hazırlanmaya başladı.

O gittikten sonra ben de iç gömleğimle kalana kadar soyundum. Yatak örtülerini başıma kadar çekerek yatağın içinde kıv-

rılıp yattım ve kaybettiğim her şey için doyasıya ağladım. İçim, kocamın birlikte geçirdiğimiz onca sene boyunca bana vermiş olduğu sahte ümitler nedeniyle öfkeyle doluydu. Her şeye yeniden başlayabileceğimizi, yeni bir başlangıç yapabileceğimizi ve birbirimizi bir kere daha eskiden olduğu gibi sevmeye fırsatını bulabileceğimizi nasıl da ümit etmiştim... Ama şimdi evsiz barksız, yerinden yurdundan edilmiş biriydim; kocamın hırslı isteklerine ve bunları gerçekleştirebilecek olan tek kadına —Elizabeth'e— yenilmiştim. Tıpkı Griselda gibi, yerimi başka bir kadın alsın diye utanç verici bir şekilde kapının önüne koyulmuştum. İçimde benim öykümün Griselda'nınki gibi iyi bitmeyeceğine dair beni kemiren ve rahat vermeyen, merhametsiz ve korkunç bir his vardı.

Gözlerim o anda, öyküyü anlatan serinin sonuncusu olan duvar kilimine ilişti. Griselda burada öldürülmüş olduğunu sandığı kızına ve oğluna kavuşuyor ve aslında gözden çıkarılmadığını öğreniyordu. Güzel elbiselerine, mücevherlerine ve kocasının sevgi dolu kollarına yeniden kavuşuyordu. Kilime bakarken daha da fazla ağlamaya başladım. İyi biten öykülere artık hiç inanmıyordum. Birden insanların neden o tür öykülerden hoşlandığı kafama dank etti. Hayatlarında eksik olan ve ne kadar çabalarlarsa çabalasınlar, ne kadar hayal kurarlarsa kursunlar, ne gibi planlar yaparlarsa yapsınlar asla sahip olamayacaklarını bildikleri şeyleri onlarda buluyorlardı da ondan...

Robert o gece geç vakitlere kadar aşağıda kaldı ve William Hyde'la içki içti. Bir ara, vücudumu ezen ağırlığıyla ve içkiden hantallaşan parmaklarının iç gömleğimi kaldırırken oramı buramı yoklamasıyla uyandım. Nefesi de ekşi şarap kokuyordu. İçime girmesine hazır değildim, canım yandı ama o gözyaşlarıma ve ricalarıma hiç kulak asmadı. İş bitince üzerimden yuvarlanır gibi indi ve bir anda uykuya daldı.

Ertesi sabah uyandığımda yatakta yalnızdım; kendimi korumasız ve yaralanmış hissediyordum. Bacaklarımın arası da

acıyordu. Yabancı bir yerde uyanmanın şaşkınlığı içindeydim. Nerede olduğumu kendime hatırlatmak zorunda kaldım. Odayı incelerken Robert'ın yanında getirdiği küçük seyahat sandığının ortada olmadığını fark ettim. Yataktan fırlar gibi indim, iç gömleğimi yakaladım ve pencereye doğru koşarken üzerime geçirdim. Onu tam yolun köşesinden kaybolurken gördüm. Peşindeki uşak kafilesiyle birlikte dörtmala Londra'ya dönüyordu.

Sonra arkamdaki kapı açıldı. Pırto içeriye girerek beni kollarına aldı. O da ağlayacakmış gibiydi. Bana sarılıp sırtımı okşarken, “Ah leydim!” dedi. Ben de, “Bir veda bile etmeden gitmemeliydi!” diye hıçkırdım. “Onu bir daha ne zaman görebileceğimi sadece Tanrı bilir!”

Ertesi sabah, yataktan çıkmayı canım hiç çekmese de –alınım yanıyor ve başım ağrıyordu; ayrıca da kıpkırmızı ve şiş gözlerimle berbat görünüyordum– ev sahiplerine bir saygısızlık etmemek için Bayan Hyde'la oturup dikiş dikmek üzere aşağı indim.

Dikiş sepetimi açınca, kocamın yazdığı bir notun rengârenk nakış ipliklerinin oluşturduğu yuvanın arasında bir yumurta gibi durduğunu gördüm.

Yazı yazma becerin yeterince gelişince, benim için bir yastığın üzerine, küçük kalplerden, aşk düğümlerinden ve çiçeklerden oluşan büyük bir kalbin içine şu sözcükleri işle. Kendi kalbinden akan kanın rengi gibi koyu kırmızı bir iplik kullan ve her bir ilmeğe ruhunu kat ki onlara baktığımda bu sözcüklerin her birine yürekten inandığını anlayayım.

Notun altında da. Chaucer'ın Griselda'ya attığı sözcükler yer alıyordu:

*“Tanrı şahidimdir ki tek bir şey yok şu dünyada
Senin hoşuna gitsin de ben hoşlanmayayım,
Ya da sahip olmak istediğim
Ve kaybetmekten korktuğum, senden başka.”*

Birden ağzımdan, “Kocam nazik biri değil,” sözcükleri döküldü. Nerede olduğumu unutmuştum. Bunları yüksek sesle söylediğimi fark edince yutkundum.

“Ne dedin canım?” dedi Bayan Hyde başını kaldırarak. Elini bir kap gibi kulağının üzerine getirerek özür dileyen bir ses konuyla, “Korkarım biraz yüksek sesle konuşmanız gerekecek,” diye devam etti. “Son bebeğimi doğurduktan sonra kulaklarım biraz duymaz oldu. Ne doktorlar ne de ebe bunun nedenini izah edebildi. Bayağı gizemli bir durum ve *çok da* hayret verici.”

Bayan Hyde dediklerimi duymadığı için içimden şükrettim ve notu katlayıp renkli ipliklerin arasına tıktıtırırken kendimi gülümsemeye zorladım. Sonra da Griselda’yla aynı adanmışlık ve görev bilinci kalıbında olan bir kadının yapması gerektiği gibi, Bayan Hyde’ın duyabileceği kadar açık, net ve yüksek bir sesle, “Kocam öyle nazik biridir ki...” dedim.

“Ah evet, gerçekten de öyle!” dedi Bayan Hyde coşkuyla. “Ki-barlığın *ta kendisi*! Ah Leydi Dudley, böyle bir erkekle evli olduğunuz için dünyadaki *en* şanslı kadınsınız!” Elini kalbine götürdü ve kendinden geçmiş bir şekilde Robert’a methiyeler düzmeyi sürdürdü. “O kadar nazik, düşünceli, kibar, cesur ve çekici ki! *Bütün* İngiltere’yi tarasanız, onun kadar yakışıklı bir erkek asla bulamazsınız. Ne kadar da güzel bir sesi var. Lord Robert’ın dediklerini anlamakta katiyen bir zorluk çekmiyorum! Ah, dün gece anlattığı öyküleri bir duysaydınız! Öyle güldüm ki bir ara korselerim patlayacak diye korktum! Ne kadar zeki ve akıllı bir adam! Üstelik şarkı da söyleyebiliyor ve şiir de okuyabiliyor! *Nasıl da* düşünceli! Biliyor musun canım, dün gece bir tabure çekip, dikiş sepetimi de kucağına alıp ayaklarımın dibine oturdu ve ihtiyacım olan iplikleri bana uzatırken size iyi bakmam için bana öyle bir tevazuuyla ricalarda bulundu ki... Bir yandan da yaşım nedeniyle sizin için bir anne gibi olamayacağımı bildiğini söyleyerek iltifatlar da ediyordu!” Bayan Hyde yer yer kır düşmüş dalgalarına ha-

fifçe dokunarak mutlu bir kahkaha attı. “Yine de size bir abla gibi davranmamı isteyebilirdi elbette. Size iyi bakmam için *yalvardı*. Sizin için ne kadar endişelendiğini dudaklarından dökülen *her bir* sözcükten anlayabiliyordum! Ah Tanrım, ne kadar düşünceli bir kocanız var! Öyle bir kocanız olduğu için kutsanmış olmalısınız canım! Gözlerimi yaşarttı doğrusu ve ben de ona size kendi öz kızım ya da kız kardeşimmiş gibi bağırma basacağıma dair ona hayatım üzerine *yemin* ettim. Öyle de yapacağım Leydi Dudley. Öyle de yapacağım. Böyle *harika*, böyle *muhteşem* bir erkeği hayal kırıklığına uğratmayı aklımdan bile geçiremem! Kocam ve ben karnımda taşımakta olduğum bebeğe...” pembe brokardan bol elbisesinin altından belli olan karnına hafifçe vurdu. “...Dudley ismini vermeye karar verdik. Kız olsa bile!”

Başımı sallayarak kendimi gülümsemek için zorladım. “Robert’ı kandırmanın insana suç işliyormuş gibi gelmesini anlıyorum Bayan Hyde,” dedikten sonra âdet yerine gelsin diye, “Bu iyiliğiniz için size çok teşekkür ederim,” diye ekledim; sonra da bakışlarımı Robert için beni-unutma çiçeklerini işlemekte olduğum iki parçalı kıyafete indirdim.

Böylece hayatımda bir bekleme süreci başlamış oldu. Somurtuk ve aksi bir suratla hiçbir iş yapmadan pencerenin önüne oturuyor ya da lakayt bir tavırla nakış işliyor veya tüy kalemimi ustaca kullanarak küçük not defterime Griselda’nın öyküsünü kopyalıyordum. Bütün bunları yaparken yüreğim her an ümit ve özlemle yanıyor, içimden korkuların ve öfkeli, sıcak gözyaşlarımın beslediği bir kıskançlık dalgası yükseliyordu. Ağlamaktan bitap düştüğüm, yataktan çıkamadığım ve bütün gün kedilerimle yattığım ve pırlamalarını dinleyerek onların ılık, tüylü vücutlarının temasına sığındığım günler de oluyordu.

Eve uzanan topraklı ve çakıllı yolda at toynaklarının sesini her duyduğumda içimdeki ümit canlanarak gözlerime yansıyor ve du-

daklarımda atlar uzaklaştığında ya da gelen kişi Robert veya bana ondan bir mektup gönderen kişi çıkmadığında yavaş yavaş sönen heyecanlı ve beklentili bir gülücük belirliyordu.

Robert'tan herhangi bir haber alamadığım günler alacakaranlık bastırıldığında ümitlerim yere çakılıyordu. Ne zaman geleceğiyle ilgili sorularımın onun başının etini yememek için *büyük* bir çaba gösteriyordum ama onu o kadar görmek istiyordum ki... Robert mektuplarında “yakında geliyorum” gibisinden muğlak ifadeler kullanıyordu ama hemen hemen her seferinde son anda gelişini ertelemesini ya da iptal etmesini gerektiren bir şey çıkıyordu. Bu ziyaretler nedense onun listesindeki en sonuncu ve en az önemli olan bir konuydu. Diğer konular, daha önemli kişiler ve şeyler söz konusu olduğunda onun üzerini rahatlıkla çizebiliyordu. Ve Kraliçe Mary'nin döneminde karasevdaya tutulmuş birinin uzaktaki sevgilisi için söylediği bir koşut –dedikleri kadarıyla, millet Prens Philip'e vurgun olan kraliçeyle matrak geçmek için söylüyormuş bu şarkıyı– bir iblis gibi dadanmıştı bana. Onu bir türlü zihnimden çıkaramıyordum. Bir hayalet şarkıcı adeta beynimi istila etmişti. Onun bulmam mümkün olmayan karanlıklarda, köşelerde bucaklarda saklanıyor ve hiç durmadan, tekrar tekrar bu kederli nakaratı söylüyordu:

*Söyle udum, ondan et şikâyet
Bana hiç etmiyor merhamet;
Söz vermişti oysa ki, gelirim demişti
Ama zalimmiş ki hâlâ gelmedi,
Demek ki çok doğruymuş
Gözden ırak olan gönülden de ırak olurmuş...*

Hayır, hayır, hayır! Beynim bu son satıra itiraz ediyordu. Bu iş öyle *değil*. Gözden ırak, evet, ama gönülden ırak *değil*... Tam tersine o her zaman gönlümde, her zaman! O benim gece gündüz

aklımda! O beni hiç düşünmese de ben onu *hep* düşünüyorum, onu *hep* istiyor ve özlüyorum. Rakibim olan kadın da –kraliçe– eminim ki beni sıklıkla düşünüyordur. Bazen onun da benim aklımın ucundan geçtiği olmuyor değil ama soylu kanma hürmeten, ona sıradan bir rakip gibi davranmam mümkün değil. Benim dolabımdaki güzel bir porselen tabağı beğendiğini belli etse, ben de bu mesajı alıp tabağı ona hediye eder, bu hırsızlığa ve özel hayatımın ihlaline, nezaketen sahte gülücükler takınarak katlanmaya çalışırdım. Çünkü o bir kraliçe ve ben onunla mücadele edemem. Ne var ki onun istediği basit bir tabak –ona katlanabilirdim– değil, benim kocam!

Kocamı bırakmamak, eskiden nasıl olduğumuzu ve aşkımızın bir zamanlar ikimizin yüreği arasında atan kendisine has bir yüreği olduğunu ona hatırlatmak istiyordum. Aşkımızın bittiğine ve öldüğüne inanmak çok zor geliyordu, buna dayanamıyordum. Ölülere diriltlen büyücüler gibi onu yeniden hayata döndürmek istiyordum. Ama benim denediğim –ve başarılı olamadığım– büyü, ruhumun derinliklerinden gelen sevgi dolu, altın renkli, değerli bir büyüydü, kötücül ve ışısız değildi. Ona yapmaya çalıştığım büyü kara büyü değildi: Beni hayal kırıklığına uğratmış olsa da kocasını *umarsız* bir şekilde ve bütün kalbiyle sevmeye devam eden bir kadının büyülü cilveleriyle kazanmak istiyordum onu yeniden.

Robert zaman zaman o kaba saba üniformalı adamlarla bana çeşitli hediyeler, İspanyol altınından yapılmış düğmeler, kadife ayakkabılar, ipek çoraplar, metrelerce dantel, pamuklu ve ipekli kumaşlar gibi güzel şeyler gönderiyordu. Ama ne kadar güzel olsalar da hiçbiri onun yokluğunu telafi edebilecek şeyler değildi.

Bana geldiği o ender zamanlarda, “Benimle birlikteyken her şeyi unut!” diye yalvarıyordum ona, her zaman yaptığım gibi dizlerimin üzerine çökerek. Aklının Londra’da bıraktığı o parlak dünyaya gittiğini her fark ettiğimde, bana geri getirmek için ona çaresizce sarılıyordum.

Ama Robert her zaman öfkeyle, “Ama ben unutmak istemiyorum ki!” diyerek beni itiyor ya da kendisi benden uzaklaşıyordu. “Ve unutmayacağım da!” diyordu. “Bu benim hayatım Amy! Ben hödük karısıyla şömine başında oturarak mutlu olacak bir toprak ağası değilim! Saray hayatına alışkın olan *gerçek* bir leydi, *soylu* bir aileden gelen bir kadın, kocasının kraliçeye olan ilgisinin ve onun nazarında ayrıcalıklı olmanın, başarısı ve talihi için nefes almak gibi hayati bir önem taşıdığını idrak eder. *En küçük* bir zorluk çıkarmaz ve ağzından *bir* şikâyet sözcüğü bile çıkmaz. Kocasını anlayışla karşılar, onu destekler ve *herhangi bir* şekilde engellemez. Ama *sen* bunu anlayamıyorsun. Seni saraya götürecek olursam, gaflar yapar, işi yüzüne gözüne bulaştırır, beni mahcup ve rezil edersin. Ha seni götürmüşüm saraya, ha sütçü kız Mollie’yi!”

Artık “bizim” hayatımız diye bir şey kalmamıştı; “onun” hayatı ve “benim” hayatım vardı. Kutsal evlilik bağıyla bağlı değiliz gibi, iki ayrı hayat yaşıyorduk. O bağ kopmuş, parçalanmıştı ve Robert zindandan kurtulan ve özgürlüğün tadını çıkaran bir mahkûm gibi, bu bağın kopmuş olmasından dolayı çok memnundu.

Bana söylediği güzel sözler de ziyaretleri gibi seyrekleşmişti. Bir keresinde, öfkeden alı al moru mor bir şekilde küçük salona girmiş, parmaklarım etime geçirerek kolumdan yakaladığı gibi beni Bay Hyde’ın çalışma odasına sürüklemiş ve kapıyı da arkamızdan kapatmıştı. Bayan Hyde, Robert’a duyduğu hayranlık nedeniyle bir elini kalbinin üzerine koymuş, kendinden geçmiş bir halde şöminenin yanındaki yeşil kadife minderli koltukta oturuyordu. Evin kedisi yere düşürdüğünü unuttuğu nakış işini oradan oraya sürüklüyordu. Robert ona gülümsedi ve “saraydaki önemli ve acil işlerini bırakıp, mum gibi sıradan, adi şeyler satın almak için yaptığım müsrifçe harcamalar” nedeniyle değerli vaktini buraya gelmek ve benim kulağımı çekmek için harcadığını söyleyerek ondan özür diledi.

Bay ve Bayan Hyde –Lord Robert’ın karısı olduğum için– beni evlerinde ağırlamaktan öyle onur duyuyorlardı ki birkaç kez evlerini kendi evim gibi bilmem ve orada dilediğim gibi davranmam için ricalarda bulunmuşlardı. Evin yönetimiyle ilgili herhangi bir müdahalede bulunmam, Bayan Hyde’ın evin sahibesi ve idarecisi olduğu gerçeğini göz ardı etmem elbette ki söz konusu değildi. Aslında, böyle bir işi yapıyor olmak beni *çok* mutlu ederdi ve oyalardı ama onun ve hizmetkârlarının husumetini üzerime çekmek istemiyordum. Ama onlardan, benim de yatak odak dahil olmak üzere yola bakan tüm odaların pencere önlerine alacakaranlık bastırıldığında birer mum yakılmasını rica etmiştim. Lordum bana geldiğinde evi bu ışıklarla sıcacık donatıldığını görünce gülümseyecek ve onu nasıl bir heyecanla beklediğimi anlayarak atını dörtlüye koşturup benim kollarıma atılmak için acele edecekti. Bazen akşam karanlığında dışarı çıkıyor, uzaklardaki bir tepeden bu manzarayı seyrediyor ve mum ışıklarına bakarak eve dönüyordum. İki yanında kestane ağaçları olan yolda yürürken, kocam gibi yorgun argın seyahatten döndüğümü ve alevden birer parmak gibi yanmakta olan bu mumların beni, bana sarılmak için sabırsızlıkla bekleyen kollara doğru yönlendirdiği biri olduğumu hayal ediyordum. Sonra durup başımı göğe çeviriyor, tek tek çıkan yıldızlardan kocamın bir an önce bana gelmesini diliyordum.

Ama Robert’ın tek yaptığı iş bu mumları yüzüme fırlatmak, avuçlarının içinde ezerek böylesine “gülünç bir harcama” yaptığım için aptallığımla alay etmek ve onu dünyaya rezil mi etmek istediğimi sormak oldu.

Kekeleyerek ve ellerimi ovuşturarak ağlamaklı bir halde ona, onu ne kadar çok sevdiğimi, istediğim tek şeyin ona güzel bir hoş geldin manzarası sunmak ve olur da karanlık bastıktan sonra gelirse, evi ıslıl ıslıl yapmak ve davetkâr görünmesini sağlamak olduğunu anlatmaya çalıştım. Ama o, benim bu yürekten gelen sözlerimi homurdanarak, alay ederek geçiştirdi ve “Bu hayatımda duyduğum *en*

saçma şey!” diye bağırdı. “Ben Lord Robert Dudley’yim, kraliçenin ahırbeyiyim ve İngiltere’deki *tüm* evler bana kucak açar ve beni ağırlamaktan *onur* duyar. Bunu anlamam için her bir pencerede bir mum yanmasına ihtiyacım mı olur sanıyorsun?”

Robert önümde bir aşağı bir yukarı volta atarken, başına sürekli bela olduğumu ve onu sürekli rezil ettiğimi söyledi. Fatu-rayı ilk gördüğünde bir yanlışlık olduğunu, Bay Hyde’ın yanlış hesapladığını ya da dalgınlıkla yanlış bir rakam yazdığını sanmıştı; bunun üzerine muhasebecisi Bay Forster’dan Bay Hyde’ı aramasını ve konuyla ilgili bilgi almasını istemişti. Mücevherler, güzel elbiseler, gösterişli mobilyalar, canımın çektiği ya da masamı zengin göstereceğini düşündüğüm altın yaldızlı bademezmenden ve şekerden heykelcikler, meyve şekerlemeleri ya da rosto edilmiş tavus kuşu veya güzel tüylerle süslenmiş kuğu gibi yiyecekler –kısacası başkalarını etkileyecek derecede lüks ve gösterişli olan ve hayatı daha yaşanır kılan türden şeyler– satın almış olsaydım bunu anlayabilirdi. Ama mum için 8 pound harcamak mı? “Farkında mısın Amy?” dedi. “İşçi takımı bu parayı bir senede kazanırsa kendilerini şanslı görüyor.” Mumların alacakaralıktan şafak sökene kadar yanık bırakılmasına gelince, “Sana şu kadarını söyleyeyim ki Amy,” dedi, “ben senin yerinde olsaydım dizlerimin üzerine çöker ve Tanrı’ya ev yanmadığı için şükrederdim; başka birine ev satın alarak iflas etmeye hiç niyetim yok! Buna neden olan aptal benim kendi karım olsa da!”

Sonra da derin derin iç çekti ve faturayı kehribar renkli yeleğinin cebine koydu. “Dua edelim de bunun dedikodusu ortalıkta dolanmasın Amy. Yoksa herkes senin deli bir kadın olduğunu sanacak. Eh, aslına bakacak olursan onları suçlayamayız da... *Mum* için 8 pound ziyan etmek! Bu ne *saçma* bir harcama! Bir ara bunu ödemesem mi diye düşünmedim değil! Bundan böyle pencerele-
rin önüne mum filan koymak yok Amy!” Giderken de omzunun üzerinden bakarak, “Eğer olur da karanlıkta gelir de camlarda

bu mumları görürsem, öyle öfkelenirim ki ‘beni karşılamak’ bir yana, geldiğim için bin pişman olursun!”

“Peki Robert,” diyerek iç geçirdim ve başımı öne eğip pencerinin önüne çöktüm. Yine yenilmiştim ve mücadele edecek gücüm kalmamıştı. *Kazanman mümkün değil*, diyordu zihnimin gerisinden minik bir ses. Ve bu sesin doğruyu söylediğini biliyordum. Ama mücadeleden vaz mı geçecektim? Benim için bu ölmek gibi bir şeydi. Çaba göstermeli, beyhude yere de olsa bu bezdirici savaşa devam *etmeli* ve onun aşkını geri getirmenin yollarını bulmalıydım.

Ama Robert o gece bana geldi. Tutkuluydu ve beni bir kez daha o günkü kavgamızı unuttuğuna ve bunun birbirini seven çiftlerde zaman zaman olabilecek bir yanlış anlaşılma olduğunu inandırdı. Şubat ayında, belki de Sevgililer Günü’nde gelebileceğini söyledi çünkü o gün sevgililere adanmış olan, kuşların bile eşlerini seçtikleri bir gündü. Bunları bana söylerken onun kolları arasındaydım. Çıplak vücutlarımız birbirine kenetlenmiş bir durumdaydı. Başımı onun göğsüne yaslamış, o benim saçlarımı okşarken ve parmaklarına doladığı altın renkli bukleleri hayranlıkla izleyip onlarla oynarken ben de onun kalbinin atışlarını dinliyordum. O kadar mutluydum ki onu öptüm. Robert da beni yeniden sırtüstü yatırarak sıcacık, ateşli vücudunu benimkinin üzerine yerleştirdi.

Sevgililer Günü’nde güneşle birlikte kalktım. Gece aşırı heyecandan ve sabırsızlıktan hemen hemen hiç uyumamıştım. Banyo yaparken şarkı söyledim ve Pirto limon ve ihlamurdan oluşan özel karışımımızla saçlarımı yıkadı. Şöminenin başına oturduğumda ağzım kulaklarımdaydı; yanaklarım pespembe olmuştu. Yerimde duramıyordum. Fırlayıp kalktım. Robert’ı karşılamak için yollara çıkmak istiyordum. Saçımın kurumasını beklerken tüm vücudumu Syderstone’da bol bol bulunan pembe güllerden yaptığım hoş kokulu losyonla ovdum ve Robert’ın ellerinin çıplak vücudumun

üzerinde dolaştığını hayal ettim. Daha sonra Pırto bana ön tarafı baştan aşağı dallarla ve bunların üzerinde mutlu yuvalarında tünemiş kuşlarla işli olan, kırlangıç yumurtası mavisi renginde, satenden yeni bir elbise giydirdi. Bay Edney de çok akıllıca bir şekilde bu minik yuvaları altın şeritlerden oluşturmuş ve içlerine de turkuvaz renkli yumurtalar kondurmuştu. Bu çok hoşuma gitmişti. İlk gördüğümde mutluluktan havalara uçmuş, kendimi tutamayıp Bay Edney'ye sarılıp öpmüş, çırağına ve nakışçı kızlarına şekerlemeler ve paralar vermiştim. Öyle keyif verici ve akıllıca yaratılmış bir motifti ki bu, Robert'ın görmesi için sabırsızlanıyordum. Pırto, altın ipliklerden oluşmuş gibi duran ve bukleler halinde sırtımdan aşağı bir şelale gibi dökülen saçlarımı tararken bile yerimde duramıyor, koşmak ve dans etmek istiyordum. Öyle sabırsızdım ki sevgilimi ve ondan gelecek işaretleri beklerken kuşları izlemek için yola çıktım ama Pırto arkamdan koşturarak şalımını getirdi çünkü hava hâlâ oldukça serindi.

Bütün gün boyunca ümidimi yitirmeden yürüdüm. Her toynak sesi duyduğumda kalbim yerinden fırlayacakmış gibi oluyor ve şarkılar söyleyerek o seslere eşlik ediyordu. Sevgilimin dörtlü geleceği, beni kollarına alacağı ve benimle eskiden olduğu gibi kır çiçeklerinden oluşan bir yatakta sevişeceği anı hayal ediyordum. Ama Robert gelmedi. Ne bir mektup ne en küçük bir hediye ne de beni düşündüğünü gösteren en küçük bir şey yolladı, çünkü beni düşündüğü filan yoktu; beni yine unutmuştu.

Güneşin batışını da seyrettikten sonra beklemekten vazgeçtim ve kurşun gibi adımlarla ve külçe gibi bir yürekle, bir omzumdan sarkan şalımla birlikte, karanlık çökerken ve hava da iyice soğurken eve döndüm. Akşam yemeği vakti neredeyse geçiyordu.

Daha sonra masada otururken alacağım yanıtın korkmakla birlikte Bayan Hyde'a Sevgililer Günü'nün sarayda nasıl kutlandığını sordum.

Bayan Hyde, tüm leydilerin isimlerini minik kâğıtlara yazıp

bir kâsenin içine koyduklarını ve beylerin de –“aynen piyango çeker gibi tatlım”– kâsenin içinden bir isim çekip bunu o isimdeki leydiye götürdüklerini söyledi. Sonra da, “İsmi çeken beyefendi o leydiye ipekli bir kumaş, dantel, elbisede kullanılmak üzere altın renkli kurdeleler, bir broş, ipekten bir çiçek, saç için fildişinden bir tarak, şöminesinin rafına koyması için bir heykelcik ya da bir şiir kitabı gibi onun beğeneceğini umduğu bir şeyi ona hediye eder,” diye devam etti. Daha sonra bir ziyafet olurmuş, bunun olmazsa olmazı da “aşk meleğinin şeker ve bademezmesinden yapılmış bir heykeli”ymiş. “Aşk duygularını kabarttığına” inanılan sürüyle değişik yemekler de olurmuş. Ziyafetin arkasından “gavot türünden, insanların birbirini öptüğü” bir dansa geçilirmiş. Bayan Hyde benim ne kadar sıkıldığımı fark etmeden anlatmasını sürdürüyor ve ağzından çıkan her sözcük beni iç huzurundan biraz daha uzaklaştırıyordu. “Maskeli baloyu da elbette unutmayalım,” diye devam etti. “Bu da, odak noktasında kraliçenin tüm beylerin önünde eğildiği bir Aşk Tanrıçası pozunda olduğu, aşkla ilgili bir şey. Bu sene İngiltere’de yeni bir kraliçe –üstelik de genç ve güzel biri– olduğu için, tüm beyler sevgilisi olmak üzere onu seçecek ve ona bir hediye verecek.” Bayan Hyde bunları söylerken bir taraftan da onaylar gibi başını sallıyordu. “Şimdiden Güzel Eliza’ya adanan ve bir kütüphaneyi tavanlara kadar dolduracak sayıda sone yazılmış diyorlar.”

Bunları duyunca, kaşığımı tabağımın içine attım ve kendimi aniden iyi hissetmediğimi söyleyerek ayağa kalktım. Koşarak yatak odama gittim. Hydeların beni ağlarken görmesine katlanamazdım.

O gece kraliçeyi rüyamda gördüm. Bir arı gibi sarıllı siyahllı çizgileri olan, buz gibi parıldayan elmaslarla süslü bir elbise giymişti; başında da alev renkli saçlarının üzerinde altından bir taç ve sırtında da tellerle desteklenen titrek kanatlar vardı; kovanın kraliçe arısıydı. Azametli ve görkemli bir duruşu vardı. Sakalla-

rı henüz çıkmamış olanlardan başlayarak, saçları dökülmüş, kır sakallılara kadar her yanı erkeklerle çevriliydi. Bunlar da sarılı siyahlı arı kıyafetleri içindeydiler. Giderek daralan bir çember halinde onun etrafında dans ediyorlar, yanına gelebilmek için gürültü ediyorlar, birbirlerini ittiriyorlardı. Her birinin elinde değerli taşlarla süslü gerdanlıklar, dizi dizi inciler, broşlar, küpeler, bilezikler, taşlı saç tokaları, değerli taşlarla dolu kadife kaplı kutular, erminden, samurdan ya da tilkiden pelerinler ve el kürkleri, egzotik kokularla dolu kristal şişeler, upuzun parmaklı o kibirli eller için nakışlı ve püsküllü eldivenler, top top değerli kumaşlar, uçlarında dans ettiği vakit pırıl pırıl parlayacak, değerli taşlar olan kadifeden ya da gümüş ya da altın yaldızlı kumaşlardan yapılmış ayakkabılar, müzik aletleri, elbiselerinde süs olarak kullanabileceği dantel ve kurdeleler, altından ve gümüşten yapılmış tabaklar, sedef ve fildişi kakmalı müzik aletleri, atları için de değerli taşlarla ve püsküllerle süslü harika eyerler, Türk halıları, duvar kelimeleri, tablolar, yatak odaları için heykeller vardı ve birbirlerini bastırmak için avaz avaz onun güzelliğini ve görkemini yansıtan soneler ve şarkılar söylüyorlardı.

Robert da oradaydı elbette. Siyah bir atın üzerine binmiş, kraliçenin hayranlarının oluşturduğu halkayı aşmaya çalışırken serseme dönmüş arı-adamların yerlerde yuvarlanmasına ve hediyelerinin etrafa saçılmasına neden oluyordu. O da diğerleri gibi sarılı siyahlı arı elbisesi giymişti, arkasındaki kanatlar omuzların her bir hareketiyle titriyordu. Biçimli binici bacaklarına parlak sarı renkli çoraplar ve mumların ışığı altında pırıl pırıl parlayan, cilalı, uzun, siyah çizmeler geçirmişti. Elizabeth'i, etrafını saran, ellerini uzatarak ismini haykıran ve aşkını dilenen erkek hayranların oluşturduğu kovandan çıkarıyor ve eyerin üzerine, tam önüne oturtuyordu. Robert onları görmezden geliyor ve kraliçeyi sıkı sıkı göğsüne bastırıyor, bir eliyle dizginleri tutarken bir eliyle de memelerinden birini okşuyordu. Sonra atını mahmuzlayarak dört-

nala gitmeye başlıyor ve delicesine sevişmek için onu herkesten uzak, kan kırmızısı renkli kadife kumaştan bir yatağa götürüyordu ama bu arada gözlerini onun kızıl saçlarının üzerine sıkı sıkıya oturtulmuş olan altın taçtan bir an olsun ayırmıyordu. Sevişmenin en tutkulu anında bile, bakışları o pırıl pırıl parlayan altından ödülün üzerine mıhlanmış gibiydi.

Ölümcül bir ıstırap içindeymişim gibi nefes nefese ve ağlayarak uyandım. Göğsümü tutarak gündüzleri yatağımın altına sokulan bir yavru yataкта yatmakta olan Pırto'ya seslendim. Göğsümde öyle korkunç bir ağrı vardı ki sanki içime bir kılıç saplanmıştı. İki mememin arasındaki yakıcı ve ağırlı baskı da öyle kötüydü ki ondan kurtulmak için ölmeye bile razıydım; rahatlamak için çözmek zorunda olduğum, giderek sıkılaştan bir düğüm vardı sanki orada.

Pırto yatağımın yan tarafına oturduktan sonra bana sarıldı ve saçlarımı okşarken, onaylamadığını belirgin bir şekilde belli eden bir şekilde burnunu çekerek Bayan Hyde'ın aşçısının “hanımefendisinin baharat dolabının içeriğini fazla cömertçe” kullandığını ve “bu ağrının hiç şüphe yok ki” bundan kaynaklandığını söyledi. Bana sarılmasına, gözyaşlarımı kurulamasına ve içimin “hararetini söndürecek” teskin edici bir şurup vermesine izin verdim. Sonra beni küçük bir kızmışım gibi yeniden yatağa yatırdı ama ben bu işin bu kadar basit olmadığını biliyordum. Hayal görüyor değildim, en korktuğum şeyler rüya kisvesine girerek gerçek oluyordu; gördüklerim *gerçektir* ve ben bunu *biliyordum*. Kocam beni gözden çıkarmıştı; onun gözü taçta ve o tacı başında taşıyan, onun her hayalini yerine getirebilecek güce sahip olan kadında, Elizabeth'teydi.

20

Elizabeth

Kew Mandırası, Londra

Nisan 1559

Robert’a yeni yıl hediyesi olarak Londra’da Kew Mandırası olarak bilinen küçük bir konak vermiştim. Beni oraya ilk kez muhteşem bir nisan öğleden sonrasında götürdü. Bana iple bağlanmış olan kahverengi bir bohça verdi ve tebdili kıyafet yapıp bunun içindekileri giymemi ve özel merdiveni kullanarak bahçeye ve sonra da nehre inmemi söyledi. Orada bizi bekleyen bir tekne olacaktı. Onun dediği gibi yaptım ve kendimi bir anda hizmetçi kızların giydiği türden beyaz önlüklü ve şapkalı, kırmızısı kahverengi kumaştan dikilmiş bir elbisenin içinde buldum. Kat, bir yandan büstiyerimin bağcıklarını bağlarken yüzünde somurtuk bir ifadeyle aynadaki aksime bakıyordu.

“Ters ters bakıp durma Kat!” deyip ona sarıldım. “Bütün gün konsey toplantılarına katılıyor, devlet belgelerini okuyor, savunma politikaları tasarlıyor ve bir prensin, dükün ya da başka bir hükümdarın temsilcisi olarak gelen büyükelçileri kabul ediyorum. Biraz tatil yapmayı ben de *hak ediyorum*, öyle değil mi?” Kahverengi eteklerimi savurarak onun etrafında döndüm. “Özgürce kendim olabilmek için sadece bir gün istiyorum!”

“Robert Dudley ile,” dedi Kat sert bir tavırla, alnını daha da fazla çatarak.

“Ne olmuş yani?” diyerek omuzlarımı silktilim. “Robert çocukluğumuzdan beri bana sadık ve iyi bir dost oldu.”

“Evlı bir erkek o,” dedi Kat ciddi bir tavırla.

“Biliyorum,” başımı onaylar gibi salladım, “o yüzden de Tanrı’ya şükrediyorum zaten! Ona koca olarak seçmek gibi bir niyetim yok Kat ve özgür bir erkek olsaydı bile bunu yapmazdım. Ben bir erkeğin bana arkadaşlık etmesini istiyorum Kat, değer verdiğim her şeyi kocasının eline bırakan bir eş olmak değil. Robert ona vermeyi seçtiğim şeylerin dışında benden hiçbir şey alamaz!”

“Küçüklüğünden beri asla evlenmeyeceğini söylüyorsun,” dedi Kat düşünceli bir tavırla, “ama ben hep bundan vazgeçeceğini düşündüm ve hep bunu ümit ettim. Bir kadın için yalnız olmak hiç doğal bir şey değil Bess...”

“Yalnız olmak istemiyorum ki Kat,” diye onu temin ettim, “ve yalnız da olmayacağım ama benim istemediğim şey bir eş olmak. Bana doğal gelmeyen şey o aslında. Özgürlüğüme, onu feda etmeyecek kadar düşkünüm; ben kendi kaderimin sahibi olmak istiyorum, bir lorda ya da efendiye boyun eğmek değil.”

“Ne kadar *yanlış* düşündüğünü...” dedi Kat ve ellerimi sıkıca tuttukten sonra yaşlı ve ferı sönmüş gözlerinde yaşlarla, “...bir bilebilseydin; aslında senin onayın olmadan senden alabileceği bir şey var onun: o da *itibarın!* *Lütfen*, itibarına önem ver. İnsanlar öyle şeyler söylüyorlar ki...”

“*Dedikodu!*” dedim dudaklarımı büzüp omuzlarımı umursamaz bir tavırla silkerek. “İnsanlar, çıplak olgusal gerçekleri boyayarak ya da bütünüyle uydurarak her daim söyleyecek bir şeyler bulurlar. *Lütfen*, Kat, beni azarlama. Hayatımda o kadar az neşe var ki... Robert beni mutlu ediyor. Onunla olmak öyle eğlenceli ki...”

“Biliyorum aşkı, bundan hiç şüphem yok,” diye onayladı Kat acımasız bir ses tonuyla. “Seni karnında bir piçle bıraka-

cak ya da sonsuza dek orospu damgası vurabilecek türden bir eğlence!”

Bu sözler üzerine afalladım ve şamar yemiş gibi yutkunarak geriye fırladım. Kat bunun üzerine, “Ah tatlım, seni üzmemiştim!” dedi ve kollarını bana doladı. “Ama sen şimdi bir kraliçesin, Lord Amiral’in zamanındaki küçük kız değilsin ki! İnsanlar senin her yaptığına dikkat ediyor. Lord Robert’a diğerlerinden farklı davrandığını çoktan fark ettiler. Hatta diyorlar ki...”

Kendimi ondan uzaklaştırıp kapıya koştum. “Ne dedikleri umurumda bile değil!” diye bağurdım başımı isyankâr bir şekilde sallayarak. “Bir sözcük daha edeyim deme!” Ayağımı yere vurdum. “Bugün Lord Robert’la iyi vakit geçireceğim. O dedikoduların da skandal tacirlerinin de canı cehenneme! Beni ne onlar ne de başkaları durdurabilir!”

Bir hışımla kapıdan çıkmak üzereydim ki Kat’in yanaklarından süzülen yaşları görünce durdum ve dönüp ona bir açıklama yapmaya giriştim. Kat bana her zaman bir anne gibi olmuştu, onun beni anlamasını istiyordum. Benim hakkımda kötü düşünmediğini bilmek zorundaydım.

“Karısı onu sevmiyor Kat; o da onu sevmiyor. Aynı yaşıyorlar. Aralarında soğukluk var: evlilikleri bitmiş, tat vermez olmuş; çok gençken evlenmişler ve seneler geçtikçe nasıl bir hata yaptıklarını, pek az ortak noktalarının olduğunu anlamışlar. Bu konu açıldığında Robert’ın ne kadar kederlendiğini, hüznlendiğini görüyorum. Karısı saraya da gelmek istemiyormuş. Onu davet etmek istedim bir keresinde ama Robert yapmamamı rica etti: bunun karısını korkutacağını ve üzeceğini söyledi. *Kendisini hasta edene kadar ağlar*, dedi. Ayrıca da karısının davetimi reddetmesinin beni inciteceğini ve benim de onu cezalandıracağını ve gelmeye mecbur edeceğimi düşünüyordu. Köyde kalmak istiyormuş. Sen de *biliyorsun* ki Robert bütün gününü arpa başakları ve koyun sürüleri arasında geçiren bir toprak ağası olacak tipte bir adam

değil. O, sadakati ve dostluğu karşılığında ona verebileceğim daha büyük, daha yüce şeyler için yaratılmış biri. Bunlar da karısı Amy'yi *hiçbir* şeyden mahrum etmiyor ki tam tersine Robert'a karısının kaptislerine ve güzel elbiselerini giyerek köyde kalmasına göz yumacak olanaklar *veriyor*. Aslına bakacak olursan Kat, kimseyi incitmiyor değiliz; bizi olduğumuzdan da günahkâr gösteren şey, o dedikoducuların dilleri.”

Kat başını iki yana sallayarak derin derin içini çekti ve gönülsüz bir şekilde gülümseyerek gelip bana sarıldı. “Haydi git bebeğim,” dedi iç çekerek. “Ama *lütfen*,” diye rica etti, “o hayduda karşı dikkatli ol; bana fena halde Lord Amiral’i hatırlatıyor. O da ne adamdı hani!” İçini çekti. Anılar yaşlı gözlerini yine buğulandırmıştı.

“Söz veriyorum, dikkatli olacağım,” diyerek yanağına bir öpücük kondurdum. “Benim için telaşlanmana gerek yok Kat. Ben artık küçük bir kız değilim ve Lord Robert da ilk karşılaştığım yakışıklı haydut değil,” diye heyecanla ekledikten sonra kapıyı arkamdan kapattım. Sonra da taş basamaklardan neşeyle inip Robert’ın beni kollarına almak ve dudaklarını dudaklarıma bastırmak için beklediği tekneye gittim.

O küçük ama muhteşem ev, karşımıza ilk çıktığında güneş ışınlarının altında yere yeni dökülmüş bir süt birikintisi gibi parlıyordu. Önünde, beyaz mermerden heykellerle ve kurnaz bir şekilde süt güğümleri gibi yapılmış oturma yerleriyle süslü, zümrütten bir halı gibi uzanan çimenlik bir alan vardı. Bu manzara karşısında, tekneden Robert’ın bana yardım etmesini beklemeden gülerek ve ellerimi çırparak indim. Gösterişli ve ağır saray kıyafetlerinden özgür olduğum ve içinde sadece bir iç etek olan ve çemberli juponu olmayan sade elbiseyle kendimi kutsanmış gibi hissediyordum. Sarayda giymek zorunda olduğum, etimi kaşındıran ve acıtan o sert korselerden de kurtulmuştum. Çimenlerin üzerinde koşmaya başladım. Robert da arkamdan beni kovalıyordu. Arada

bir onun bir heykelin ya da bir ağacın arkasından çıkarak beni yalamasına ve benden bazen aceleyle, bazen de ısrarlı bir öpücük almasına izin veriyor, sonra da yine bir ok gibi fırlayıp bir kızböceği misali onun yanından uçar gibi kaçıyordum.

“Ev daha bitmedi,” dedi Robert, kendimizi nefes nefese kalmış bir halde kahkahalar atarak süt güğümlerine benzeyen oturma yerlerine attığımızda. “Onu her şey mükemmel olmadan görmeni istemiyorum ama seni olduğu kadar beni de eğlendirecek, ikimize de keyif verecek çok özel başka bir şey ayarladım çünkü seni mutlu eden her şey bana da keyif veriyor.”

Ellerini heyecanla çırpmasıyla birlikte, göğüslerinde ve kollarında ayı ve tırtıklı asa amblemi olan, mavi kadifeden üniformalar içindeki hizmetkârlar göründüler ve hiç vakit kaybetmeden ortaya mor ipekten, altın renkli saçakları olan bir çadır diktiler ve içine de rengârenk bir çiçek tarlası gibi duran bir Türk halısı, üzerine oturmamız için değerli taşların renginde minderler ve bir de minderlerin üzerinde otururken bir şeyler yiyebileceğimiz kısa bacaklı, atın yaldızlı bir masa koydular. Çadırın dışında bizim için müzik çalmak üzere gelen müzisyenler vardı. Biz de el ele tutuşup sütçü kız ve sevgilisi pozunda çadırın içine girdik. Değerli taşlarla süslü zerbaftan, tüylü bir türbanı olan, uzun boylu, esmer tenli bir adam da peşimizden geldi. Üzerinde yakut renginde şalvar gibi bir pantolon ve muhteşem kırmızı gelincikler işlenmiş sarı ipekten rüzgârda uçuşan bir üstlük ve uçları kıvrık ve ön tarafı yakutlarla bezeli altın yaldızlı hafif ayakkabılar vardı. Bileklerinde şingirdayan bilezikler de olan bu adam eğilerek bizi selamladı ve ne olduğunu bile bilmediğim bir sürü egzotik yiyeceklerle dolu bir tepsiyi önümüze koydu. Robert bu adamın Osmanlı’dan gelen ve bir zamanlar sultan için yemek pişirmiş olan bir aşçı olduğunu söyledi. Onunla konuşmak ve bu ilginç ve egzotik yemekler için kullandığı malzemelerin neler olduğunu öğrenmek istiyordum ama Robert onu hemen yanımızdan uzaklaştırdı. Ge-

tirdiklerinin arasında baharatlı, gösterişli et yemekleri, leziz peynirler ve gülsuyu kokulu, meyve jölesi gibi duran ve üzerine bol miktarda pudra şekeri serpiştirilmiş olan bir tatlı ve aralarında ceviz ve fındık olan, kâğıt inceliğinde kat kat hamurdan yapılmış, son derece lezzetli, şuruplu başka bir tatlı vardı. Robert ve ben minderlerin üzerine çöküp birbirimize bu egzotik yiyeceklerden ikram ederken arada bir de parmaklarımızı yalıyor, ağızlarımızdan çenelerimize akan et sularını yalıyorduk.

Yemek bittikten ve hizmetkârlar sofrayı kaldırmak için geldikten sonra, Robert yine elini çırpı ve bal rengi tenli, badem gözlü ve ipek gibi parlayan simsiyah saçları olan üç güzel kadın girdi çadıra. Bunlar da ipekten, egzotik şalvarlar giymişler, yarı saydam peçeler takmışlar ve ayak ve el bileklerine halhallar geçirmişlerdi. Her birinin kollarında metrelerce, harikulade kumaşlar vardı.

Robert ayağa kalktı ve çadırın diğer ucuna giderek yüzü bana dönük olacak şekilde durdu. Kadınlara ona doğru gelmelerini işaret etti ama kadınlar onun etrafını çevirip de yüzüklü parmaklarını şehvetli bir şekilde vücudunun üzerinde dolaştırıp elbiselerini çıkarmaya başladıklarında bile gözlerini bir an olsun benden ayırmadı. Karşımda çırtlıçplak kaldığında da bir prens gibi mağrurdu. Güzel ve sağlıklı endamını bana sergilerken ellerini beline koymuştu ve başını dimdik tutuyordu. Kadınlardan ikisi avuçlarına baharat kokulu bir yağdan döküp onun güneş yanığı tenine masaj yapmaya başladı. Üçüncüsüye başına üzerinde değerli taşlar olan zerbaftan, tavuskuşu tüylü, muhteşem bir türban sardı. Kadınlara dokunuşları nedeniyle canlanan cinsel organı bana doğru kalkınca Robert'ın dudaklarında yarı alaycı bir gülümseme belirdi. Kadınlardan biri daha sonra cinsel organını da yağla ovmaya başlayınca Robert eğildi ve kadının siyah, kalın bir halata benzeyen, incilerle süslü saçını yakalayıp bileğinde döndürerek yukarı çekti ve kadının dudaklarını hoyratça öptü. Vücudunun kokulu yağlarla ovulma işlemi bittikten sonra kadınlar onun beline üzerinde ko-

caman safirler, ametistler, zümrütler ve yumruğum büyüklüğünde yakutlar olan bir kemer takıp, tavuskuşu tüyü motifleri işlenmiş, mor ipekten yapılmış, kinik elmaslarla ve kum incileriyle süslü, uçları sırmalı kalm brokardan muhteşem bir kuyruklu elbise getirdiler. Üçüncü kadın da eğilerek Robert'ın her bir ayağını öptükten sonra onlara kıvrık uçlu, yaldızlı ayakkabılarını giydirdi.

Sonra sıra bana geldi. Robert'ın bir işareti üzerine kadınların üçü de bana doğru geldi. Ben kadınların bana bu tür şehvetli ve samimi dokunuşlarda bulunmasına alışkın değildim. Robert benim gerildiğimi hissetti ve kadınlardan birine benim anlamadığım bir dilde bir şeyler söyledi. Kadın anladığını belli etmek için başını salladı ve altından, minik bir kutu getirdi. Bu, minyatür bir hazine sandığına benziyordu. Kutunun kapağını açarak bana uzattı ve içindeki altın renkli yuvarlaklardan bir tanesini alıp, kendi ağzını gösterdi ve bunu dilimin üzerine koyup eritmem gerektiğini anlatmaya çalıştı.

“Böyle yapacaksın,” dedi Robert, altın yaldızlı haplardan birini alıp ne yapacağımı gösterdi.

Hap ağzımın ılık ıslaklığında hemen eridi ve dilimin üzerinde kadifeye benzeyen çok hoş bir tatlılık bıraktı. O tatlılığın altında hafif olmakla birlikte keskin bir acılık da vardı ama onu umursamadım ve Robert'ın ısrarı üzerine memnuniyetle bir tane daha aldım. Sonra kadınlar ellerini bana uzattılar ve süt gibi beyaz tenimi ovarak beni soydular. Saçlarımdaki tokaları çıkardılar ve sırtımdan aşağı bir şelale gibi dökülen saçlarımı, alev rengi dalgaların arasında parlayan değerli taşlarla süslü parmaklarıyla tarayarak başıma masaj yaparlarken ben de sırtımı kamburlaştırarak gözlerimi kapattım ve bir kedi gibi pırlamaya başladım. İyice sersemlemiştim ve yeni tanıştığım bu ahlaksızca keyif arada bir kıkırdamama bile neden oluyordu.

Kadınlardan ikisi, aynen Robert'a yaptıkları gibi benim de vücudumu, insana tarçın, bal ve sıcak güneşi hatırlatan keskin gül

kokulu baharatlı yağlarla ovmaya başladılar. Koyu esmer tenli bir el yanağımı okşadı ve üç çift el her yanıma okşarken ağzımın içine altın renkli bir pastil daha tıktırdı. Kadınlardan biri dudaklarımı boyamaya girişince, bir diğeri meme uçlarıma, üçüncüsü de cinsel organımın yumuşak, pembe dudaklarına ruj sürmeye başladı. Sonra da beni giydirmeye koyuldular. Kadınlardan biri, üzerinde binlerce gümüşten yıldızlar olan, bol ve içi görünen beyaz bir pantolonu alarak ayaklarımın dibinde diz çöktü. Bunu bacaklarıma geçirip gümüş bir kurdeleyle bağlamalarından sonra ağzım hayretten bir karış açık kaldı çünkü pantolonun bacakları arasında kalan yeri açtı. O güne kadar böyle açık saçık bir şey giymemiştim ama ben daha itiraz etmeye fırsat bile bulamadan, kadınlar belime aşağıya doğru adeta sıvılaşmış gümüş gibi akan uzun şeritleri olan bir de korse sağladılar. Sonra da inciden çiçeklerle, elmaslarla ve simlerle bezeli, göğüslerimi kaldıran ama onları örtmeyen beyaz satenden yapılmış, sıkı bir büstiyer giydirdiler. Çıplak ayaklarıma elmaslarla ve incilerle süslü, kıvrık uçlu, gümüş renkli ayakkabılar geçirdiler. Parmaklarıma yaprakları incilerden ve değerli taşlardan yapılmış çiçeklerden oluşan kocaman yüzükler, bileklerime bilezikler ve boynuma da ucunda göğüslerimin arasına kadar inen değerli taştan bir çiçek olan, elmastan ve inciden oluşan bir kolye taktılar. Daha sonra çıplak kollarımı simle ve sırmayla işlenmiş, yaprakları zümrüitten olan ve yakutlarla, ametistlerle ve safirlerle yapılmış çiçeklerle bezeli, bembeyaz ipekten uzun kuyruklu bir elbisenin kollarına geçirdim. Kadınlar son olarak, aynı çiçek motiflerinden oluşan bir halkayı bir taç gibi başıma koydular.

Odalıklar tütsüleri yaktıktan sonra çadırdan çıktılar. Robert yanıma geldi ve beni kollarına alarak sırtüstü minderlerin üzerine yatırdı. Kendimi gevşemiş ve rahatlamış hissediyordum. Simsiyah gözleri büyüler gibi etkileyiciydi. Ağırlığının altında güçsüz ve uysal bir şekilde yatarken, bir yılan gibi girip çıkan dili kırmı-

zı kirazlar gibi sertleşen memelerimin uçlarını alaycı bir ifadeyle yalıyordu.

“Beni sevdiğini söyle,” dedi nefesini boynumda gezdirirken. Ben de tekrar tekrar onu sevdiğimi söyledim. Sertleşen organımı ne kadar ateşli olduğunu göstermek istercesine bana sürtüyordu ve ben de kollarımı ve bacaklarımı bir sarmaşık gibi sıkı sıkı ona dolamıştım. Başımı yakut renkli minderin üzerinde deli gibi sağa sola savururken, Robert da gümüş simlerle süslü korseyi çektiği gibi çıkardı ve parmaklarını cinsel organımın sıcak ıslaklığı içine sokarken, “Seni seviyorum, seni seviyorum!” diye bağırdım.

Robert, “Artık benim gücüm altındasın!” diye inledi.

Sesindeki zafer tonu karşısında kaskatı oldum. Bu sözler afyonun sisini delmiş ve sihri bir anda yok etmişti. Onu kendimden iterek uzaklaştırdım ve elbiseme sarınarak afyonlu havadan kurtulmak için kendimi dışarıdaki taze havaya attım. Başım dumanlıydı ve sersem gibiydim; yüzüm alev alev yanıyordu ve ter içindeydim. Bir ağacın dibinde dizlerimin üzerine çökerek, yediğim o nefis, harika yemekleri olduğu gibi çıkardım.

Robert hemen arkamdan girdi ve içeri girmem için yalvardı. “Bess, *lütfe*!” diye inledi. “Bir keşiş gibi *yaşayamam* ben!”

İçime derin derin nefesler çekerek biraz ayılana kadar bekledim ve sonra kendime hâkim olup afyon bulutlarının doldurduğu çadıra girerek, sütçü kız kıyafetine büründüğüm elbiseleri buldum ve kimseden yardım istemeden elimden geldiğince kendi çabamla onları giydim. Robert tekrar yanıma geldi ve oturmamı rica etti ama onu ittim. Sonra kendini yeniden dışarıya attım ve koşarak teknenin beklemekte olduğu nehir kıyısına gittim.

Robert, bir yandan çıplaklığını örtmek için gösterişli elbisesinin altına güçlükle pantolonunu geçirmeye çalışıyor ve bir yandan da küfürler ediyordu. Koşarak arkamdan gelip aniden beni yakaladı ve omuzlarımdan tutarak, yüzünü göreceğim şekilde kendisine doğru çevirdi ve gözlerimin içine bakarak, “Benimle evlen,” dedi.

Yüzümü yana çevirdim. Günüm bir anda kararmıştı. “*Lütfen Robert...*” dedim.

“Bütün günlerimiz en az bugünkü kadar harika geçebilir!” diye ısrar etti Robert. “Şu sonu gelmeyen taliplerini, taç giymekten başka bir şey düşünmeyen ve çalım satmaktan başka bir şey bilmeyen gösteriş meraklısı o horozcukları defedip, İngiltere’de *seni*, Kraliçe Elizabeth’i *değil*, kadın Elizabeth’i, *gerçekten* seven tek erkek olan benimle evlensen!”

İçimi çekerek onun yanından ayrıldım. “Senin bir karın var Robert. Sen Osmanlı Sultanı değilsin ve başka bir kadınla...”

Robert, “Ama *senin...*” diyerek önümde diz çöktü ve omuzlarıma dokunmak için ellerini uzattı. Gözlerimin içine alev alev yanan bir bakış atarak, “...*evlenebilmemiz için beni özgür kılabilcek gücün var,*” diye ekledi.

“Hayır!” dedim sert bir sesle. “*Asla!*” Sonra da her bir sözcüğün üzerine tek tek basarak, “Sana daha önce de söyledim Robert,” dedim, “ben babam *değilim* ve elimdeki gücü yasaları kendi menfaatime uyacak şekilde *asla* kullanmayacağım. Senin Amy’n asla Aragonlu Catherine’in gittiği yoldan gitmeyecek. Ve Anne Boleyn’in kızı olan ben, annem gibi yapmayacak ve bir boşanmaya neden olup öyle bir skandalın merkezinde asla olmayacağım. Ayrıca da benim evlenmek gibi bir arzum yok...”

“Ama Amy beni sevmiyor ve ben de onu sevmiyorum. Seni seviyorum!” diye ısrar etti Robert. “Seni düşünmeden ve arzulamadan *asla* duramıyorum. Senin aşkımdan *deliye* döndüm!”

“Gerçekten de üzgünüm Robert. Senin düğün gününü ve karının sana her baktığında aşkla *parlayan* yüzünü çok iyi hatırlıyorum; böyle bir aşkın bittiğini, ışığının söndüğünü öğrenmek bana keder veriyor,” dedim ve sanki konsey üyelerine hitap ediyormuş gibi ciddi bir sesle devam ettim. “Yine de senin de çok iyi bildiğin gibi, evliliklerin temelinde çok ender olarak aşk vardır. Pek çok kişi evlenir ve aşksız yaşar. Çoğu kez de kaderlerine küsmeden

gayet iyi idare ederler. Hayatla bazen sıkı pazarlık etmek gerekir Rob ama eninde sonunda hepimiz onunla barışık olmak zorundayız. Yoksa çektiğimiz ıstırapla deli olmamız işten bile değildir. Asla elde edemeyeceğimiz şeyler için hastalanabilir ve eriyip gidebiliriz. O yüzden, sen de öyle yap. Hayatınla barışık ol Robert. Öyle yaparsan, her şey hepimiz için daha iyi olur.”

“Peki ya onu ikna edersem...” diye ısrar etti Robert.

“Ah, *yapma* Robert!” diyerek sıkıldığını belli edecek şekilde iç çekti ve ellerimi havaya kaldırdım. “Bu beni ilgilendirmiyor ve bu işe karışmaya de *hiç mi hiç* niyetim yok. *Kesinlikle* karışmayacağım! Ben kraliçeyim ve şimdi itibarımı zedeleyebilecek her şeyden her zamankinden de özenle uzak durmalıyım. Kimseye kendisine yer açmak için Leydi Dudley’yi aynen Griselda gibi bir iç gömleğiyle sokağa attırdı dedirtmem! Şimdi, artık bu konuyu kapatalım! Seni daha önce de uyarmıştım Robert...” Robert o arada bir şeyler söylemeye yeltendi ama öfkeli bir bakış atarak onu durdurdum. Her bir hecesi hem dondurucu hem de kavurucu olan bir ses tonuyla, “*Tek sözcük bile istemiyorum,*” dedim.

Robert’ın süngüleri düştü, başını onaylar gibi salladıktan sonra öne eğdi ve içindeki ateş aniden sönmüş gibi omuzları düştü.

“Güneş batıyor,” dedim. “Gitsek iyi olacak.”

Robert başını salladı ve kolumu tutmak için yanıma geldi. “Ama daha önce sana bir şey göstermem gerek,” dedi.

Beni alacakaranlığın içine sürükledi ve eliyle evi gösterdi. Her bir pencerede bir mum yanıyordu.

“Ben her gece burada kalıyorum,” dedi ellerimi tutarak. “Sana söz veriyorum, her gece gün batımdan şafak vaktine kadar bu evin her bir penceresinde bir mum yanacak. Bu mumların seni benim kapıma ve kollarıma getireceğini ümit ederek yaşayacağım.” Sonra nazik bir şekilde beni kendisine doğru çekti ve bana sevgi dolu bir öpücük verdi. Hayatımda bu kadar hoş bir şekilde tutku lu olan bir öpücük almamıştım. Kew Mandırası’nın pencerelerini

aydınlatan el sanki benim de içimde bir ışık yakmış ve beni de aydınlatmıştı.

“Seni seviyorum,” diye fısıldadı Robert.

“Ben de seni seviyorum,” diye yanıt verdim ve o anda buna ben de gerçekten inanıyordum.

Sonra yine el ele tutuştuk ve ağır ağır tekneye doğru yürümeye başladık. Ben gerçek hayata, saraya döndüm ve üzerimdeki sütçü kız kıyafetini çıkardım. O günkü hayal âlemi yok olmuş ve ayaklarım suya ermişti. Kraliçe olarak görevlerim beni bekliyordu. O gün, Fransız büyükelçi ayaklarımın dibinde diz çöküp bana Medicili Catherine’in çöplüğünden bir prensin benim için yazdığı bir şiiri okuduğunda bile aklım fikrim Robert’taydı. Gözlerimi kapatıp bu tumturaklı hecelerin etkisiyle kendimden geçiyormuş gibi yaptıysam da aklım Robert’ın beni saran kollarında ve beni öpen dudaklarındaydı.

21

Amy Robsart Dudley

*William Hyde'ın Throcking'deki konağı, Hertfordshire
Nisan-Haziran 1559*

Robert'ı bir sonraki görüşümde onu özgür bırakmamı istedi benden. Hem de Hydelerin beni özel olarak konuşmak için götürdüğü en iyi salonunda... Omuzlarımı güzel bir şalla örttü ve beni pencere önündeki rahat koltuğa oturttu. Sarı ipekli elbisemin eteklerini düzelttikten, dikiş sepetimi kucağıma koyduktan ve iğneye parlak yeşil renkli iplik geçirmemi izledikten sonra nakışına baktı ve bir tekir kedinin bir solucanı didikleyen kırmızı göğüslü bir nar bülbülünü kır çiçeklerinin arasından sinsice izlerken gösteren manzarayla ilgili yüreklendirici şeyler söyledi. Sonra şöminenin yanına giderek orada dikildi. Ellerini arkasında kenetlemişti ve onu boşamamı isterken ağır ağır çizmelerinin topukları üzerinde sallanıyordu. Sesi o kadar sakindi ki duyan da akşam yemeğinde keklik mi var diye soruyor sanırdı.

Kalbim o denli kırılrken ve porselenden bir kadın heykelinin çekiç darbeleriyle paramparça edilen yüzünden o anda farksız olan yüzümden anlıyor olmasına rağmen, sanki para benim için önemliymiş gibi, çok bonkör, “*müsriflik* derecesinde ve *komik* sayılabilecek ölçüde” bonkör olacağına dair beni temin etti. Ku-

cağımdan düşen dikiş sepetimden yere dökülen ve oraya buraya dağılan şeyleri toplamak için eğilirken, betim benzim atmış, ağzım açık kalmış ve gözlerim görmez olmuş bir şekilde öylece kalakalmıştım. Ama Robert, sanki bana Suffolk'tan Surrey'ye giden yolu tarif ediyormuş ve hiçbir şey olmamış gibi konuşmaya devam ediyordu.

Çoluk çocuğumuz ve mahkemede işleri zorlaştıracak herhangi bir aramız ya da mülkümüz olmadığı için, bu çok kolay halledilebilecek bir durum diyordu. Bunları derken de dikiş sepetinin kapağını sanki evcil bir köpeğin kafasına pat pat vuruyormuş gibi vurarak kapattı ve yanımdaki koltuğun üzerine bıraktı. Sadece onayımı verecek ve bir belgeyi imzalayacaktım. Hepsi o kadardı. Birlikteliğimiz öylece sona erecek ve her ikimiz de gençliğimizde yapmış olduğumuz bir hatadan dönmüş olacaktık.

“Ah Amy!” diye iç çekti Robert. Hâlâ önümde diz çökmüş bir durumdaydı ve bir anda donmuş süt gibi rengi çekilen ve buz kesilen ellerimi titreyen ellerinin içine almış, ovarak onları ısıtmaya çalışıyordu. “Bunu benim için değilse bile İngiltere için yap! Güçsüz, kindar ve intikam hissiyle yanıp tutuşan, zavallı bir kadın skandalı ve her türlü belayı göze alarak bunu yapmayı reddedebilir ve beni incitebilir ama *senin* öyle biri olmadığını *biliyorum!* Sende bir kırsal kesim sağduyusu var. O yüzden de kraliçe bekâr kalır da tahta bir vâris vermezse İngiltere'nin çok sallantılı ve tehlikeli bir durumda kalabileceğini bilirsin. İspanyol Philip'le evlenen ablasını örnek alması ve kendisine yabancı bir eş seçmesi de sakıncalı... Ama bir İngiliz erkeğini seçerse, bu apayrı bir konu! Bunu halkı da yürekten onaylar ve kraliçe de sözlerine değer verdiği için onları dinler. Bilir ki onu tahta getiren de orada tutan da onlardır. Bir İngiliz'i seçecek olursa, benden daha iyisini mi bulacak? Onu çocukluğumdan beri tanıyorum ve ona her zaman iyi bir dost oldum. Daha sekiz yaşındayken okulda tanıştık ve hem iyi hem de kötü günlerinde ona destek verdim;

malımı mülkümü bile onun cebini doldurmak için sattım savdım. Üstelik de eğitimli biriyim; askeri konularda deneyimim var ve saray hayatını, konsey işlerini gayet iyi biliyorum; babam bana bunları hep öğretmişti. Ayrıca da söz sanatmda da kılıç sanatında olduğu kadar hünerliyim. İngiltere’yi de Avrupa’nın tamamını da karış karış tarasalar ona benden daha uygun birini bulamazlar! Benim omuzlarım Elizabeth’in zayıf omuzlarının kaldıramayacağı yükü rahatlıkla kaldırır! Ve ben bunu yapmayı gerçekten de *istiyorum* Amy!” O anda ellerimi öyle bir sıktı ki kalbim gibi parmaklarımın da bir daha düzelmeyecek şekilde kırılacağından korktum. “Bunu *istiyorum*! Ama önce *senin* beni *özgür* bırakman *gerek*!” Dizlerinin üzerinden kalkarak burnunu yanaklarımın ve boynumun üzerinde gezdirdi. “*Lütfen* sevgilim, ben kral olmak için doğmuşum; izin ver de olayım! Sahip olduğunu bildiğim gerçek asaleti ve ilahi zarafeti göster bana ve geriye çekil. Bunu İngiltere’nin ve ülkenin iyiliği için yap ki erkek, kadın, çoluk çocuk onların uğruna kalbini feda ettiğin için sana saygı duysun ve teşekkür etsin! Bu arada benim metresim olabilirsin; sana karşı kendimce bir sevgim var elbette ve bana bu *büyük iyiliği* yaparsan seni daha da çok severim. Elizabeth’in bunu bilmesi de *asla* gerekmez. Bu küçük kaçamaklarımızdan çocuklarımız olursa da onları –tabii ben öldükten sonra– vasiyetnamemde piçlerim olarak kabul eder ve bir miktar miras bırakırım ama elbette ki tahtta bir hak iddia edemezler.”

Tüm bu sözleriyle adeta baltayla kolumu uçurmuş ve ondan sonra da *kendince* bir iyilikte bulunduğunu sanarak bir kavanoz merhem ve yara bezi vermişti sanki. Benim, günümüz Griselda’sı gibi davranacağımı ve yasal eşi olarak sahip olduğum saygın konumu feda ederek gözlerden ırak tuttuğu gizli bir metres olmayı kabul edeceğimi nasıl düşünebilirdi? Beni hiç mi düşünmüyordu? Benim de gururum vardı!

Gücümü elimden geldiğince toparlayıp ellerimi ondan çekerek

ayağa kalktım. Dizlerimin bağı nasıl çözülmedi ve onun yanından geçerken düşmeden kapıdan nasıl çıktım bilmiyorum.

“*Asla!*” diye bağırdım arkama bakmadan. “Alacak son bir nefesim kalmış olsa bile!”

Robert’ın ağzı şaşkınlıktan açık kalmıştı –hiç şüphesiz benim Griselda gibi gülümseyerek anında onun dediklerini kabul edeceğimi sanıyordu– ve ben çıktıktan sonra bile bir süre dizlerinin üzerinde kalmış olmalıydı ki arkamdan koştuğunu ancak aradan bir süre geçtikten sonra duydum ama o zamana kadar merdiveni çıkmıştım bile.

“Ben senin karınım Robert,” dedim. Sesim öyle sakın ve huzurluydu ki bu buz gibi dinginliğime kendim de şaştım. “Ben senin karınım ve ölene dek de öyle kalacağım.”

“Gençliğimde yaptığım bir hata nedeniyle sonsuza dek cezalandırılmak zorunda mıyım ben?” diye bağırdı Robert ve dikiş sepetimi öfkeyle bana fırlattı. Sepet sırtıma geldi ve içindekiler basamaklardan aşağı uçarken ben de dönüp ona baktım.

“Ve çocuk sahibi olamamamızın tek sorumlusu da ben değilim,” diye bağırdım onu suçlar gibi. “Bahçeye çıkıp da Bayan Hyde’ın sebze bahçesinden senin için bir oğlan çocuğu toplayacak değilim herhalde! Çocuk yapmak için *iki* kişi gerekir Robert ama senin bana ayıracak vaktin pek ender oluyor. *Hep onunlasın!*”

“Kendi eksikliklerini bana yüklemeye kalkma *sakın!*” diye böğürdü Robert arkamdan. Yüzü öfkeden kıpkırmızı bir maske takmış gibiydi. “Rahmin, evli olduğumuz onca sene boyunca bir kere bile harekete geçmedi! Bir kere bile! Her gece tanımadıkları adamlar tarafından düzülen meyhane orospuları bile hemen gebe kalıyor! Bu işte benden çok *sen* sorumlusun Amy ama bir çocuğumuz olmadığı için *çok* mutluyum. Bu, işleri daha da zorlaştırmaktan başka bir işe yaramazdı!” Sonra dönüp fırtına gibi kapıya doğru gitti ama aniden tekrar dönerek, “*Özgürlüğümü alacağım!*” diye gürledi, “beni *durduramayacak* ve yolumu ke-

semeyeceksin! Ben daha iyi şeylere ve senden daha iyi bir kadına layığım ve onlara her ne pahasına olursa olsun sahip olacağım! Senin için neyin daha iyi olduğunu anlayabilseydin, bana engel olmazdın! Umarım daha önce senin lanetlendiğini, geberdiğini ve rezil olduğunu görürüm! Kraliçe bana inanıyor ve güveniyor; beni seviyor ve o değersiz hayatının kalanını geçirmen için seni hapse göndermesi için benim tek sözcüğüm bile yeterli! O yüzden ayağını denk al Amy! Senin kazanman mümkün *değil*! O zaman neden benimle mücadele ediyorsun? Benim metresim olmanla ilgili teklifimi de geri çekiyorum. Senin gibi inatçı bir katıra zevk vermektense çükümü keserim daha iyi! Şimdi beni iyi dinle Amy, *özgürlüğümü alacağım!*” Böyle dedikten sonra kapıyı çarparak çıktı gitti. Betim benim atmıştı ve tir tir titriyordum. Destek almak için merdiven tırabzanlarına tutundum ve nefes almaya çalıştım. Biri boğazıma bir ip geçirmiş sıkıyordu sanki ama az sonra bu his geçti ve ben de içime derin nefesler almaya başlayabildim.

Gururuma yenilmemekle belki de fazla kibirli ve inatçı davranmıştım. Kutsal kitapta da, *Gururun ardından yıkım, kibirli ruhun ardından da düşüş gelir*, demiyor muydu? Ama ben de onu, onun beni incittiği kadar incitmek istiyordum. Onun aşkını benden çalan kraliçeyi de incitmek istiyordum. Bu hislerimin içine bir miktar intikam duygusu karışmış olabilirdi. İçimden onu kaybetmiş olduğumu biliyordum ama yine de gitmesine izin vermemekte *kararlıydım*. Mantığım bana gitmek isteyen birini tutmaya çalışmanın delilik olduğunu söylüyordu. Aklım da yüreğim de Robert’ın içine bir buğdaypası gibi amansız bir şekilde sızmış olan bu hırsın iflah olmayacağını biliyordu ama inadım ve gururum yere sıkı basmamı tembihliyordu. Bu işin sonunda nefret, ıstırap ve feci bir intikam arzusu olacaktı, bunu biliyordum ama yine de katır gibi inat etmekte direniyordum.

Bencil davrandığımdan da farkındaydım. Onun o çok istediği boşanmaya razı olduğum takdirde Robert’ın hayallerinin gerçek-

leşmesini sağlayacaktım. İyi de benim hayallerime ne olacaktı? Rüzgârda savrulan tozlar gibi hepsi uçup gitmişti zaten. Benim için önemli olan her şeyi kaybetmiştim. Evimi bile... koyun sürüleriyle, elma bahçeleriyle, arpa tarlalarıyla ve çoğu beni bebekliğimden beri bilen, düğünümde dans eden, güler yüzlü, sıradan çalışanları ve hizmetkârlarıyla Syderstone'u bile kaybetmiştim. Robert bunların *hepsini* en fazla fiyat verene satmıştı. Bana *çok* şey vaat etmiş ama sonunda elimde *hiçbir* şey bırakmamıştı! Kocam olmadan, babam olmadan ve bana destek verecek, beni yüreklendirecek sevgi dolu bir ailem, bana ilgi gösteren dostlarım olmadan tuzla buz olan hayatımın ve kalbimin parçalarını nasıl bir araya getirebilir, nasıl yeni bir hayat ve yeni hayaller kurabilirdim?

“Seni omurgasız küçük ödle!” dedim kendime nefretle, yatak odama girdiğimde bembeyaz olmuş ve çarpılmış gibi duran yüzümün aynadaki aksine bakarak. Öyle *öfkeliydim* ki sadece Robert'inkine değil, kendi yüzüme de tükürmek istiyordum.

Korkudan, felç geçirmiş gibiydim; kilitlenmiş ve donmuştum, hareket edemiyordum. Öylece durup ayağımı yere sıkıca basmaktan, Robert'ın karısı olarak kalmaktan ve bu arada da kadere cesaretle göğüs gerebilecekmişim gibi rol yapmaktan başka bir şey gelmiyordu elimden. Ama ondan boşanmayacaktım. Bu kadarı kesindi. Yeni geline yer açmak için, kocası istedi diye iç gömleğiyle ve çıplak ayak bir şekilde kapı dışarı edilen ama başına gelenleri gülümseyerek ve uysallıkla kabul eden Griselda gibi olmayacaktım.

Odada yalnız olmama rağmen, “Ben Amy Robsart'ım,” diye bağırdım yüksek sesle. Birden kendime genç kızlık ismimle hitap ettiğimi fark ederek sözlerimi düzeltiltim. “Ben Amy Dudley'yim. *Leydi* Amy Dudley'yim, Peygamber Sabırlı Griselda *değil!*” Ve çalıışma masama giderek, Griselda'nın öyküsünü kopyaladığım sayfaları tek tek yırtıp pencereden dışarı attım. Kâğıt parçaları Robert'ı dışarıda beklemekte olan siyah küheylanının tepesine kar tanele-

ri gibi yağdı. Peşinden deri ciltli, altın yaldızlı, kalın ve pahalı *Canterbury Öyküleri* gitti. Kitabın yere çarptığında çıkardığı sesi duyunca içimi bir mutluluk kapladı ama sonra kendimi yatağımın üzerine attım ve hayatımda hiç ağlamadığım kadar ağladım.

Şilteye dayanan göğüslerimdeki acı bir ara o kadar yoğunlaştı ki nefesimi tutup yataktan fırladım ve sol mememi incitmeden avcumun içine aldım. Kırık kalbimden kopan bir parça, etimi delmiş ve göremesem de kendisini belli eden çelikten ya da camdan bir kıymıkmiş gibi en derinlere gömülmüştü. Nefesimi kesecek kadar kötüydü bu acı ve –bir an için– Robert’la ilgili tüm düşünceleri zihnimden silip süpürmüştü. Ama bu sadece –kalbimi durduran ve nefesimi kesen– bir iki saniye boyunca sürdü ve onun acımasızlığıyla ve ihanetiyle ilgili duygularım, tıpkı devasa bir dalga gibi güçlü bir şekilde ve son sürat geri gelerek beni bir kez daha yerle bir etti. Sevdığım ve kaybettiğim tüm şeyler ve hayatımdan geri kalan yıkıntılar için yeniden ağlamaya başladım. Vücudum, aşk denen meydan savaşında top ateşi altında kalarak parçalanmış ve parçaları da oraya buraya saçılmış gibiydi.

“Benden boşanmak için cesedimi çiğnemen gerekir! Bunu kabul etmektense ölüyorum daha iyi!” diye avaz avaz bağırdım. O anda sesimi kimin duyduğunu benim için hiç önemli değildi. *Hep sine lanet olsun! Hepsinin canı cehenneme!* Acılar içindeydim ve içime hançerler saplanıyor gibiydi ve kimin ne düşündüğü umurumda bile değildi.

Mayıs ayında ona bir mektup gönderdim. Utanma duygusunu bir kenara bırakıp küçük bir hileye başvurmuş, acilen onu görmem gerektiğini ve bütün kalbimle onu mutlu edeceğini umduğum bir şeyi ona vermek istediğimi yazmıştım. Yazdıklarımı onun o çok arzu ettiği boşanma konusunu enine boyuna düşündüğüm ve sonunda buna razı olduğum şeklinde yorumlayacağından ve hiç vakit kaybetmeden yanıma geleceğini bilmeme rağmen

kendimi tutamayıp öyle yazmıştım. Peygamber Sabırlı Griselda'nın öyküsünü defalarca kopya etmiş olmaktan dolayı yazım da gayet düzgün ve okunaklı bir hal almıştı. Bunu onu bana geri getirmek için bir silah olarak kullanıyordum. Bu kez her zamanki gibi ayak sürmeyeceğini ve gelişini ertelemeyeceğini sanıyordum çünkü büyük bir ihtimalle acele ettiği takdirde işin ucunda kazanacağı ve menfaat sağlayacağı bir şey olduğunu düşünecekti. Kraliçe metresine bir kere olsun veda edecek, bu kez karısına değil ona mazeret bildirecekti. Fikrimi değiştirme riskini göze alamazdı. *Acele et Robert! Acele et ve kararından dönmeyen ve kalbim yeniden galebe çalmadan gel!* diye yazmıştım ve onu tuzağa düşürmek için bu umutsuz sözcüklerin altını siyah mürekkeple iki kez çizmiştim.

Onu son gördüğümünden beri haftalar oldukça koşturmalı geçmişti. Bay Edney'ye yeni bir elbise siparişi vermiştim ve her zamanın aksine özgür bırakmak yerine, ona çok kesin birtakım talimatlar vermiştim. Lavinia Teerlinc'e de yazmış ve bana çok büyük bir iyilikte bulunup bir portremini yapmasını rica etmiştim.

Lavinia geldiğinde, beni epeyce zayıflamış bulduğunu, avurtlarımın çıktığını, gözlerimin altında mor halkalar olduğunu, gözkapaklarımın da şiş ve puf puf görüldüğünü söyleyerek endişelerini belirtti ama ben onu duymazdan geldim. Robert gittikten sonra hiç iştahım kalmamıştı. Hasta olup olmadığımı sordu; hatta hamile bile olabileceğimi ve portrenin yapımını kendimi daha iyi hissettiğim –daha iyi görüldüğüm dememek için bu sözcükleri kullanmıştı– ertelemenin belki de iyi bir fikir olabileceğini söyledi. Ama ben, cesaretimi kaybetmekten korktuğum için portrenin mümkün olduğu kadar süratle yapılmasında ısrar ettim. Robert'ın bu portreyi yanında götürmesini ve ona her baktığında ona olan derin aşkımı hissetmesini, onun istediği gibi olabileceğimi ve kendimi değiştirmeye, gerekirse başka bir insan olmaya bile hazır olduğumu anlamasını istiyordum.

Robert gelince onu karşılamak için aşağı inmedim. Duygula-

rıma gem vurarak ve her zamanki coşkulu halimi dizginleyerek kendimi onun kollarına atmadım. Onun yerine, Pirtto'ya onu yukarı getirmesi talimatını verdim. İçeri girince beni orada dimdik dururken ve sıkı sıkı bağlanmış olan büstiyerim nedeniyle mümkün olduğunca ince uzun ama nefes bile almakta zorlanır bir şekilde buldu. Bu zor pozu bozmadan, şövalenin üzerinde sanatkarane bir şekilde kırmızı kadifeyle kaplanmış olan altın yaldızlı çerçeve içindeki portremin yanında durdum. Yakutlardan, incilerden ve akikten yapılmış yüzüklerin olduğu elimi çerçevedeki meşe yapraklarının ve palamutların üzerine koymuştum; boynumdan belime kadar inen krem rengi inci dizilerini tutmaktan parmakları buz gibi olmuş diğer elimse belimin üzerindeydi. Ama portredeki yüz Robert'a yabancıydı ve şu anda karşısında duran Amy de daha önce hiç görmediği bir Amy'ydi. Pirtto'nun ve Lavinia'nın bütün yalvarmalarına rağmen, Pirtto'ya saçlarıma kına koydurtmuş ve onlara alev alev yanan kızıl bir ton verdirtmiştim.

"Tamam tatlım," demişti Pirtto suratını asarak, "İngiltere'de artık saçları bunlardan daha kırmızı olan başka bir kadın yoktur herhalde!"

Portrem için poz vermeye hazırlanma vakti geldiğinde, Pirtto'ya saçlarımı tepemde tokalarla sıkı ve düzgün bir topuz halinde toplamasını söylemiştim. Daha sonra da başımın üzerine siyah kadifeden küçük bir şapka kondurmuştu. Şapkanın üzerinde, altın çerçevesinin içinde kendisi de siyah bir tuval gibi duran, akikten yapılmış kare şeklinde gösterişli bir broşla tutturulmuş en açık tonda pembe, saf beyaz ve parlak kırmızı renkli devekuşu tüyleri ve gözyaşları gibi duran minik incilerle bezeli köpük gibi kabarık bir tül vardı. Şapka, sipariş mektubum eline geçtiği anda Bay Edney'nin oturup bana, *Sevgili Leydim, emin misiniz?* diye sorduğu elbiseyle uyum içindeydi. Alnının bana bu yanıtı gönderirken sorgular gibi nasıl kırıştığını görür gibi olmuşum. Onu hayal kırıklığına uğratmak istemememe rağmen, vicdan azabımı dizginleye-

rek inatla, *Evet, hem de çok eminim, çok eminim!* diye yazmış ve elbiseyi en kısa zamanda bitirmesini rica etmişim. Ona çok acil bir şekilde ihtiyacım olduğunu, onu *sadece bir kere giyeceğim bir kostüm olarak düşünmesini ve o yüzden de endişelenmesine gerek olmadığını* yazmışım. Zarfın içine de daha sonra kendi zevkine göre –*belki de kelebeklerle süsleyerek*– dikeceği bir başka güzel elbise için de yetecek kadar para koymuştum.

Sipariş verdiğim elbise, akla hayale gelebilecek en parlak ve cüretkâr kırmızı renkli kadifedendi. İnsanların, kraliçenin korkunç baş ağrıları çekmesinin ardından onda ‘migren’e neden olduğunu ve bu haldeyken yanma yaklaşanların onun gazabına uğradığını söyledikleri öfkeli bir tonu vardı bu rengin. Bu elbiseyi giymek bana sanki bir kan banyosu yapmış ve kanla yıkanmışım gibi bir his vermişti. Renginin kırmızılığı, altınla işlenmiş ve aşağıya kadar amaçsız bir şekilde kıvrımlar yaparak ve dönerek inen sarmaşık motifleriyle ve omuzlarındaki, kollarındaki ve belindeki altın ve damarlı akikten tokalarla bir miktar da olsa dengeleniyordu. Elbise, kalçalarımın aşağıya inen, attığım her adımla eteklerimin şişmesine ve bir oraya bir buraya salınmasına neden olan ve sıkı sıkı bağlanmış büstiyerimi düzleştirdiği için belimi daha da ince gösteren sert bir çemberli jüponun üzerine giyiliyordu. Yakası boynumu ve başımın yanlarını da içine alan beyaz renkli ve bugüne kadar giydiğim en yüksek firfırlara sahipti ve kenarlarına tutturulmuş ve ikiye bölünmüş kar taneleri gibi duran harikula-de iğne oylarıyla bezeliydi. Başımı vücudumdan ayırmış gibi hissettirdiği ve çenemi kaşındırdığı için bu firfırlardan *nefret* ediyordum. Arada bir içimden onları tuttuğum gibi çekip koparmak geliyordu ama sonra –*madem Elizabeth dayanabiliyor, ben de dayanırım* diyerek– kendime hâkim oluyordum. Pırto’nun boynuma astığı ve her biri fasulye iriliğinde olan incilerin ve kulaklarımdan süt renkli damlalar gibi sarkan, onları acıtan, yakan ve şişiren küpelerin ağırlığı da ayrı bir sorundu. Lavinia’ya poz verirken bir

keresinde öyle acıtmışlardı ki kulaklarıma götürdüğüm parmaklarımın kan içinde olduğunu görünce çok şaşırmıştım.

Zarif kraliçemizin mermer gibi beyaz olan tenini taklit etmek için de, Lavinia'ya beyaz kurşun, eşek sütü, şap, boraks, pudra haline getirilmiş devekuşu yumurtası ve su mermerinden yapılmış bir karışım hazırlatıp bunu yüzüme ve ellerime sürdürdüm, sonra da üstüne yumurta akından oluşan bir cila çekttirdim. Karışımın yüzümü yakmasından şikâyet etmeme ve sızlanmama rağmen, bu işten vazgeçip yüzümü yıkaması için Lavinia'ya izin vermedim. Lavinia, gözkapaklarımdaki şişkinliği örtmek için üstlerine biraz boya sürdü, sonra yanaklarımı allıkla renklendirdi ve onlara eski yuvarlaklığını ve pembeliğini verdi. Benim ısrarım üzerinde de kaşlarımı aldı ve her birini kavisli, siyah birer gökkuşağı görünümü alana kadar boyadı ve son bir dokunuş olarak da dudaklarımı elbisemin renginde, kıpkırmızı boyadı.

Tuvalinin arkasına geçmeden önce kolunu yakaladım ve, "Lütfen acıyın bana. Bunu aşk için yapıyorum," dedim.

"Aziz dostum," diye iç çekti Lavinia ve, "buna layık olmadığı hiç aklınıza gelmiyor mu?" diye sordu.

"Gelmez olur mu Lavinia. Hem de sıklıkla," diye itiraf ettim ama yine de içime derin bir nefes çekip yeniden pozumu aldım. Bu noktaya kadar geldiğime göre, bu işi tamamlamam gerekiyordu. Sonuç sirke gibi ekşi, şeker gibi tatlı olabilir ya da saçlarımın ve elbisemin rengi gibi bir öfke krizine neden olabilirdi. "Sihri-nizi kullanın dostum ve yeniden onun kalbinin kraliçesi olmam için bana yardım edin. Elizabeth'i tüm İngiltere seviyor. Hiç olmazsa Robert benim olsun. O benim kocam ve benim ona hem kraliçeden daha çok ihtiyacım var hem de onu ondan daha fazla seviyorum."

Portre bitmek üzereyken, geleceğinden bir kraliçe kadar emin olarak Robert'ı çağırttım. Geldiğinde beni işte, kendisini nefret ettiği bir kadına olabildiğince benzetmiş, dimdik ve mağrur du-

ruşlu bir kadın pozunda buldu. Ama Robert bunu gülünç bir taklit olarak değerlendirdi.

“Elizabeth insanların ona bir tanrıça gibi tapmasını istiyor; bense sadece sevilmek istiyorum,” dedim sessizliği bozarak.

Bu sözlerimin baruta ateşle gitmek gibi bir etkisi oldu. Robert üzerime atlarken çizmeleri tabloyu saran kadife kumaşa takıldı ve portreyi büyük bir gürültüyle şövaleden aşağı düşürdü. Aynı anda sol eliyle bileğimi yakaladı ve sağ eliyle yüzümün her bir yanma öyle okkalı birer şamar attı ki kulaklarım patlayacak gibi olup çınlamaya başladı ve burnumdan kanlar akarken birkaç saniye için hiçbir şey duyamaz oldum.

“Senin niyetin benimle alay etmek mi?” diye gürledi ve omuzlarımdan tutup öyle bir sarstı ki şapkam yerinden çıktı ve canımı acıtacak bir şekilde saçlarıma tokalarla asılı kaldı.

“Hayır!” diye bağırdım. Beni sarstığı için sesim titrek çıkıyordu. “Tek isteğim seni mutlu etmek ve onun gibi olmak için çaba gösterdiğim için de kraliçenin sempatisini kazanmaktı. Onun *gibi* olmak, onun kendisi olmak *değil!*” Hıçkırarak kollarımı boynuna doladım. “Ben *seninim* Robert, *bütün kalbimle* ve her zaman da öyle oldum. Seni gördüğüm ilk andan itibaren! Ve beni yine eskisi gibi sevmeni istiyorum! Eskisi gibi –Elizabeth’ten önce olduğumuz gibi–olalım istiyorum!”

Robert ittirerek beni kendisinden uzaklaştırdı. Sendeleyerek masaya çarptım. Şarap ve kekler havaya uçtu; altın tabaklar, kulpulu sürahi ve kadehler de tangır tungur yerlere saçıldı.

Bana bakan gözlerinde nefret vardı. Tekmeleyeceğinden korkarak dizlerimi kamıma çektim ve kendimi iyice küçülterek duvarın yanma sığındım.

“Elizabeth’ten önce diye bir şey *asla* olmadı!” diye böğürdü. Gözlerinden ve sesinden adeta alevler çıkıyordu. “Ben onu sekiz yaşından beri tanıyorum, hem de herkesten daha iyi! Ve o zamandan beri de ona âşığım. Ben *onu* seviyorum! Beni duyuyor

musun? *Onu* seviyorum! Hep onu sevdim ve her zaman da onu seveceğim! *Onu* seviyorum, *seni değil!*”

Aniden çekip beni ayağa kaldırdı; Uzun Galeri boyunca ve sonra da merdivenlerden aşağı sürüklemeye başladı. Ayaklarımın ona uyum sağlayamaması umurunda bile değildi. Nitekim kayıp sendeledim ve beni daha uzun boylu göstermek için özel olarak yaptırdığım mantar tabanlı ayakkabılarım ayaklarımdan çıktı, ayak parmaklarım da eteklerime takılıp elbisemi yırttı. Tokaların ucunda duran ve başımı acıtacak şekilde sarkan şapkam da ters dönüp sırtıma kadar indi.

“*Lütfen Robert, lütfen!*” diye ağlayarak yalvardım. “*Seni o kadar çok seviyorum ki bana dönmen için kendimi değiştirmeyi, başka biri olmayı bile göze aldım!*”

“Saçmalama Amy! Böyle konuşarak ne kadar salak olduğunu gösteriyorsun. Bu arada tabii ben de seninle evlenmekle ne büyük bir aptallık ettiğimi görüyorum,” dedi Robert adımlarını hiç yavaşlatmadan ve mengene gibi sıkın ellerini gevşetmeden. “Sen kendinden başka kimse olamazsın!”

Bizi bu durumda görenler –Hydelar ve hizmetkârları– benim yakarışlarımı ve yardım isteyen bakışlarımı umursamadılar. Robert’ın gazabını üstlerine çekmektense, evden ne şekilde çıktığımızı görmezden gelmeyi, bakışlarını yere indirmeyi ve sırtlarını dönmeyi yeğlediler. Ne de olsa karısını terbiye etmek ve dize getirmek bir kocanın hakkıydı. O yüzden onların bize herhangi bir şekilde müdahale etmesi doğru olmazdı.

Keyif bahçelerinden geçerken Robert ayaklarımızın altında ezdiğimiz ya da köklerinden söktüğümüz çiçekleri ve benim tökezlemelerimi umursamadan, Bay Hyde’ın balıkla dolu havuzuna kadar beni sürüklemeyi sürdürdü. Oraya gelince, şapkamı tuttuğu gibi çekip çıkardı. Bu arada yolunan saçlarım umurunda bile değildi. Takılı kalan tokaları da söküp çıkardıktan sonra kına nede niyle kıpkırmızı olmasına bakmadan elini kaba bir tavırla saçla-

rımın arasında dolaşırdı. Boynumu daha iyi yakalayabilmek için o lanet olası firfırlı yakayı da yırtarak çekip çıkardı ve beni yere doğru ittirdikten sonra başımı havuzun içine soktu.

Başım suyun içine girmeden önce duyduğum son sözler, “İster nefesini tut ister boğul, hangisini yaptığın umurumda bile değil!” oldu.

Çırpınmama rağmen başımı ısrarla suyun altında tutuyordu. Sonra elbisemin arkasından çekerek başımı sudan çıkarttı ama ben etrafa sular saçarak nefes almaya çalışırken bir kere daha daldırdı. Nefesimi tutmaya çalışırken akciğerlerim tutuşmuş gibi yanıyordu. Kırmızı balıklar huzurlarını kimin bozduğunu görmek için bize doğru geldiler. Bir tanesi benim suyun içinde dalgalanan saçlarıma takıldı ve onları çekiştirerek ve kuyruğunu başıma ve yüzüme vurarak can havliyle kurtulmaya çalıştı. İşte benim gücüm de tam o sırada tükendi; nefesimi tutamayınca sular burun deliklerimi yakarak ciğerlerime hücum etti. O zaman daha da fazla çırpınmaya, debelenmeye, tekmeler atmaya ve kollarımı oraya buraya savurmaya başladım. Hayatımın orada sona ereceğini sandığım anda Robert silkeleyerek beni kaldırdı ve uzun saçlarım suların içinde kızıl sarı yosunlar gibi yüzerken, orada yatar durumda bıraktı. Öksürerek ve tükürerek içimdeki suları çıkarmaya çalıştım. Acıyan ve yanan göğsüm, beni sıkı sıkı saran korselere rağmen körük gibi inip kalkıyor, kalbim patlayacak gibi çarpıyordu. Sonunda havuzun yeşil sularını ciğerlerimden boşaltmayı başardım.

Pirto’nun koşarak bana gelmesine kadar ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Bana sonradan dediğine göre Robert’ın ellerinin ve gömleğinin kıpkırmızı olduğunu görünce, beni öldürdüğünü düşünmüş ama sonra bunun kan olmadığını ve o anda benim de yüzümden ve ensemden aşağı akan altın renkli, sırlıslıkla saçlarımda hâlâ izleri olan kınadan kaynaklandığını fark ederek rahat bir nefes almıştı. Pirto yanıma çömeldi ve önlüğüyle elinden gel-

diğince bu boyayı tenimden çıkarmaya çalıştı. Daha sonra önlüğü eğreti bir türban gibi saçlarımın etrafına doladıktan sonra da eve dönmeme yardım etti.

“Gitti canım, merak etme,” dedi. “Hem de cehennem zebanileri peşinden koşturuyormuş gibi dörtlale gitti Londra’ya!” Destek almak için bütün gücümle ona yaslanmam üzerine, “Tamam aşkım, güvendesin artık; korkacak bir şey kalmadı,” dedi.

Pirto elbiselerimi çıkarırken, hiçbir şey söylemeden bekledim. Akan yaşlarım yüzümdeki boyanın kalanı da temizliyordu. Kırmızı elbisem mahvolmuştu ama bu umurumda bile değildi; rengiyle özdeşleştirilen türden bir öfkeye neden olmaktan başka bir işe yaramamıştı. Bu yüzden de onu bir daha görmek bile istemiyordum. Kına lekeleriyle dolu ıslak iç gömleğimin içinde titrerken Pirto da şöminenin ateşini canlandırdı. O arada değerli taşlarla süslü tokalarla elbiseme tutturulmuş olan incilerin hâlâ boynumda olduğunu fark ettim ve tokalarını iç gömleğim gibi kana bulanmış gibi boyanmalarına aldırış etmeden elbiseyi yırtarak ve iğnelerini eğri büğrü yaparak çıkardım. Sonra da incileri avuçladığım gibi, Pirto beni durdurmadan odadan dışarı fırladım. Merdivenden düşer gibi indim ve ön kapıdan fırtına gibi çıkarak kendimi yola attım. Pirto’nun arkamdan elinde bir pelerinle koşmasına ve durmam için yalvarmasına rağmen durmadım. Yavaşlamadım ve arkama bile bakmadan köy kilisesine gelene kadar koşmaya devam ettim. Nefes nefese kalmıştım, göğsümü tutarak rahatlamaya çalıştım; gözlerimin önünde renkli benekler uçuşup duruyordu. İncileri ve tokaları, daha sonra da parmaklarımdan çıkardığım yüzükleri olduğu gibi sadaka kutusunun içine attım. Kilisenin sağlam duvarına ısırap içinde yaslanarak ve Tanrı’ya bana huzur vermesi ve yardım etmesi için dua ettikten sonra, “Bari birilerinin işine yarasınlar!” diye bağırdım. Sonra da alev gibi yanan bir yüzle, nefessiz kalacak bir şekilde hıçkırıklara boğuldum ve tam yere düşmek üzereyken Pirto imdadıma yetişti.

Pirto beni pelerinle sarmalarken yarı güler yarı ağlar bir şekilde, “Bak Pirto,” dedim, “ben de tıpkı Peygamber Sabırlı Griselda gibi çıplak ayağım!”

“Ah tatlım!” diye bağırdı Pirto. O da ağlamak üzereydi. Yanıma oturup bana sarıldı ve yeniden bebek olmuşum gibi kollarında sallamaya başladı.

Uzunca bir süre orada oturduk. Pirto beni sallayıp suları kanla karışık gözyaşları gibi portakal renkli damlalar halinde aşağı süzülmemekte olan ıslak saçlarımı okşarken, ben ağlamak ile gülmek arasında gidip geliyordum. Sonunda kahkahalarım dinip, hıçkırıklarım da durulunca Pirto beni ayağa kaldırdı ve Hydeların evine gitmem için yardım etti. Utancımdan kimselerin yüzüne bakacak halim yoktu. Bayan Hyde’ın yatak odasının kapısını aralayıp beni dikizlediğini görünce hemen başımı çevirdim. Zaten o da kapısını hemen kapatmıştı.

Pirto yatak odamda bana temiz bir iç gömleği çıkarmak ve sıcak bir banyo hazırlamak için bir oraya bir buraya koşuşturup dururken, ben gözlerim bir şey görmez bir halde pencereden dışarı bakıp öylece duruyordum. Gözyaşlarıma hâkim olmak ve odaya üzerinden buharlar çıkan kova kova sular getiren dikkatli bakışlı hizmetkârlara daha fazla dedikodu malzemesi vermemek için sırtımı odaya dönmüştüm; benim delirdiğimi düşündüklerini biliyordum.

Yalnız kalınca Pirto yanıma gelerek ellerini omuzlarıma koydu ve beni sıcak suyla dolu küvete doğru yönlendirdi. Tam o sırada gözüm yine Griselda’yı iç gömleğiyle kocasının krallığından sürgün edildiği sahneyi gösteren duvar kilimine takıldı. Pirto benim kına lekeleriyle kaplı iç gömleğimi çıkartırken, hayatımda ilk kez olarak öfkenin neden kırmızı renkle temsil edildiğini anladım. Cehennemden kaçmış şeytan gibi bir çılgılık atarak kilime doğru atıldım. Dikiş sepetim hayatımın dikişlerinin nasıl söküldüğünü biliyormuş ve patlayan dikişleri yeniden tuttururken bana yardım

etmek için bekliyormuş gibi şöminenin yanındaki koltuğun üzerinde duruyordu. Gümüş makasını oradan alıp kilimin üzerine atıldım ve onu lime lime olana ve rengârenk bir iplikleri yerlere saçılana ve ıslak saçlarıma ve tenime yapışana kadar parçaladım. “Aslında *kocasını* kapı dışarı eden *o* olmalıydı!” diye haykırdım. “Kocası *onu* hak etmiyordu!” Lavinia’nın içeri girdiğini fark etmemiştim. Beni kilim parçalarının yanından ikisi bir olup güçlükle aldılar ve serideki diğer kilimlerin aynı akıbete uğramaması için de elimdeki makasa da el koydular. Nasıl becerdiler bilmiyorum ama beni sakinleştirmeyi başardılar. Küvetteki sıcak su işini gördü; beni temizleyip gevşetti. Ağlamaktan şişmiş yorgun gözlerimi kapatıp, geriye doğru yaslandım. Onlar saçlarımı son kına kalıntılarından kurtarmak ve eski altın sarısı görkemine döndürmek için defalarca yıkarken sulardan yükselen o teskin edici limon ve ıhlamur kokusu hâlâ hatırımda.

Daha sonra geceliğimi ve onun üzerine de uçlarında sarımsı kahverengi kürkleri olan pembe renkli kadife ropdöşambırımı giydim ve elimi ısıtan bir kadeh, baharatlı sıcak şarap alarak bannim için hiç sahip olamadığım bir kız kardeş gibi olan Lavinia da yanımda olmak üzere yatağımın içinde oturdum. Soğuk ve ilgisiz üvey ablalarım Anna ve Frances beni hep dışlanmış hissettirmişlerdi. Özel kız kardeşlik cemiyetinin kapıları bana hep kapalı, yasak ve kilitliydi; onlarla böyle şeyler yapmam asla mümkün değildi.

Gece geç vakitlere kadar konuştuk; gerçi sarayda neler olup bittiğini her sorduğumda irkiliyor ve konuyu değiştirmeye çalışıyordu ama ben onun gözlerinden gerçeği okuyabiliyordum. Dudakları bana yalan söylemek ve beni kaçınılmaz acılara gark etmemek istiyordu belki ama beni aldatamıyordu. Korkularım gerçek temellere dayalıydı; kıskançlıkla ve şüphecilikle dolu vesveselerim ve kâbuslarım hayal mahsulü değildi. Robert ve kraliçe birbirlerini seviyorlardı —çok kişi onların şehvet dolu duygularla

da birlikte olduklarına inanıyordu— ve Robert özgür bir erkek olsaydı, kraliçenin evleneceği kişinin ondan başka biri olmayacağını söyledikleri ve buna inandıkları herkesin bildiği bir şeydi. Robert kral olmak için doğduğunu düşünüyordu ve ben olmasaydım, bunu gerçekleştirebilirdi. Onunla kaderi, güç ve tutku arasındaki tek engel benim hayatta olmamdı.

Başka bir şey daha vardı. Lavinia'ya, daha önce onunla bu kadar samimi olmadığım için biraz çekinerek ve tereddüt ederek ona bir şey göstermek ve fikrini almak istediğimi söyledim. Lavinia bunu heyecanla kabul edince, ropdöşambırımı omuzlarımdan sıyırdım ve iç gömleğimi de indirerek sol mememi gösterdim. Burada benim de son sıralarda fark ettiğim, gamzeye benzer bir çökme vardı. Tanrı şahidimdir ki onun ne zaman oluştuğunu bilmiyordum ama önceleri orada olmadığından emindim çünkü orada olsaydı görmemem mümkün *olamazdı*. İçi boşalmış ve yanları şişmiş gibi duran bu yer, serçe parmağımın ucu kadar küçüktü ama yine de endişelenmekten kendimi alamıyordum.

Arkadaşım sıcacık bir gülümsemeyle beni kucakladı ve elbiseslerimi eski haline koyarken o kadar beni rahatlatacak şekilde konuştu ki tüm korkularım bir anda yok oldu.

“Bu minik şey için mi bu kadar endişelendin?” diye sordu. “*Hiçbir şey değil bu! Hiçbir şey değil!* Yaş aldıkça hepimizin vücudu biraz değişiyor. Öyle bir kadın tanıyorum ki —aslında çok iyi tanıyorum çünkü o kadın benim!— belirli bir yaşa geldiğinde kalçalarında da böyle gamzeler oluşmuştu. Tabiat Ana ve Zaman Baba üzerimizde pek hoşlanmadığımız izler bırakıyor ama işlerin doğal akışı böyle.” Omuzlarını silkti. “Yaşlandıkça, oramız buramız sarkıyor, derimiz kırışıyor ve saçlarımız kırlaşıyor. Bazen, bir gamzenin olmadığı yerde bir de bakıyorsun ki bir gamze belivermiş!”

Böyle dedikten sonra şarap kadehini elimden aldı ve yatağın yanındaki komodinin üzerine koyduktan sonra yatmamı istedi.

“Haydi, artık uyu,” dedi. Eğilip alnımdan öptükten sonra, sanki annemmiş gibi yatak örtüsünü çeneme kadar çekti. “Senin için çok zor ve acımasız bir gün oldu dostum ama yarın daha iyi olacak.” Lavinia mumu söndürmeden ve ben uyumak için gözlerimi kapatmadan önce gördüğüm son şey, onun içime soğuk sular serpen gülümsemesi oldu.

22

Elizabeth

Kraliçenin yaz programı

Mayıs–Ağustos 1559

1559 senesinin muhteşem yazını hayatım boyunca Talipler Yazı olarak hatırlayacağım. O yaz hepsi birden, bala batırılmış yumuşak bir parça beyaz ekmeğe vızıldayarak saldıran kara sinekler gibi üzerime üşüşmüşlerdi. Sarayın bir kır konağından diğerine uzanan dolambaçlı yolları bile onları vazgeçiremiyordu; büyükelçiler ne vakit mekân değiştirmek hemen eşyalarını topluyor ve bizimle birlikte geliyorlardı. Biz yüzlerce –hizmetkârları da sayarsak binlerce– kişiydik; o yüzden yanımızda birkaç kişinin daha olması bir güçlük yaratmıyordu. Tüm eşyalarımızı ve yiyecekleri taşımak için 2,500 yük beygiri ve 500 de araba gerekiyordu ve bu sayılara benim leydilerimi ve saray erkânını taşıyan araçlar ve daha çok yaşlıların, hastaların, hamile olanların ya da başka nedenlerle arabaya tercih ettiği tahtirevanlar dahil değildi. “Ne kadar çok olursak, o kadar eğlenceli olur!” diye bağırıyştım onlara hoş geldiniz derken.

Henüz genç ve güzelken bir kraliçe olarak evlilik oyunu oynamak, kraliyet ailelerinden ya da soylu ailelerden gelen sürüyle gözde bekârın benimle evlenmek için birbirleriyle yarışması ve

onca erkeğin şehvet dolu duygularını ve ihtiraslarını körüklemek *o kadar* heyecan vericiydi ki! Üstüne üstlük, yola çıkmadan önce Fransa ile barış anlaşması da yapmıştık. Calais'yi geri vermeyeceklerdi ama onun karşılığında bize 500,000 altın ödeyeceklerdi. Bu güzel gelişmeyi havai fişeklerle, ziyafetlerle, iç ve dış mekanlardaki maskeli balolarla, turnuvalarla ve av partileriyle kutluyorduk.

Kendimizi atlardan ve arabalardan oluşan bir alay halinde yollara vurmadan önce, Robert eğlence olsun diye, zincirli zırh giymiş 1,500 silahlı askerin Greenwich çayırıları üzerinde güçlerini sergilediği bir sahte savaş düzenlemişti. İpekten yapılmış beyaz pankartlar rüzgârda çırpınıyor, müzisyenler davullar, trompetler ve fifeleler çalıyordu. Daha sonra ölmüş taklidi yapanlar canlanıyor, hayatta kalanların yanına gelerek düzgün şekilde saf tutuyor ve benim onların önünden geçmemi bekliyorlardı. Ben de onlara yürekten teşekkürlerini sunuyor ve İngiltere'nin güvenliğini sağlayan böyle sadık ve cesur adamlarım olduğunu bildiğim için geceleri yatağımda rahat uyuyabileceğimi söylüyordum. Sonra da onları çimenlerin üzerinde rahat bir şekilde oturmaya ve benimle piknik yapmaya davet ediyordum. Müzisyenler halk şarkıları çalmaya girişince de, gökyüzündeki yıldızlar Thames Nehri'nin üzerinde patlatılan havai fişeklerle yarışır gibi parlamaya başlayana dek askerlerin çoğuyla dans ediyordum.

Woolwich'de de durmuş ve bir gemiye *Büyük Elizabeth* isminin verildiği ve suya indirildiği törende bulunmuş ve tepemizde patlayan havai fişeklerden denize rengârenk kıvılcımlar düşerken aynı gece geminin güvertesinde gemicilerle dans edip bir ziyafete katılmışım.

Ama hepsinden güzeli bana sürekli kur yapılmasıydı.

Ölüm döşegindeki İsveç Kralı Gustave Vasa uzun boylu, yakkışıklı ve güler yüzlü İsveçli gençlerden oluşan bir heyet göndermişti; hepsi de çok tatlı ve heyecanlıydılar ve hiç durmadan gülümsüyorlardı. Öyle ki o gece yataklarına yattıklarında hepsinin

çenelerinde korkunç bir ağrı olacağından emindim. Çok tatlı ama beceriksizlerdi; iyi konuşmak için gösterdikleri çabaya rağmen İngilizceyi rezil ederlerken bile *acayip* sevimliyidiler. Elbiselerinin göğüslerinde ve kollarında ortasından “aşk oku” geçen kırmızı kalpler vardı. Peşimden fino köpekleri gibi geliyorlar, harika bir insan olan Prens Eric’le evlenmeye razı olmam karşılığında bana “dağlar kadar gümüşler, elmaslar, samur ve ermin kürkleri” getirme sözleri veriyorlar ve onunla evlendiğim takdirde İsveç Kraliçesi de olacağımı hatırlatıyorlardı. “Elizabeth isimli alev saçlı dilberin sonsuz aşkıyla yanıp tutuşan Eric’i” bana methetmeleri için nedimelerime de bol miktarda elmaslar ve gümüş paralar dağıtmışlardı. Gece geç vakit, yatak odamda İsveç prensinin gönderdiği samur kürkleri yere seriyor ve kahkahalar atarak çıplak ayakla onların üzerinde yürüyordum. Prens erkek kardeşi Finlandiya Dükü John da ağabeyinin vekili olarak bana kur yapmakla görevliydi. Bir gece, teknemize binmiş ay ışığının yansıdığı sular üzerinde giderken ilginç bir olay oldu. Ay, gümüş rengi elbisemin üzerinde baştan çıkarıcı oyunlar oynarken, sırtlarımızı safir renkli minderlere dayamış kadehlerimizdeki şaraplarımızı yudumluyorduk. Genç prens birden elimi tuttu ve bana âşık olduğunu söyleme cüretinde bulundu. Görevi, ağabeyi adına bana kur yapmaktı ama kalbi artık buna dayanamıyordu. “Benim kalbim işte tam burada,” deyip avcumun ortasına cesaretle bir öpücük kondurdu ve öpücüğün asla kaçamayacağı bir kafes olsun diye de parmaklarımı sıkı bir yumruk haline getirdi.

Genç, yakışıklı ve sarışın iki kardeş arasındaki bu rekabet birkaç sene sonra, benim evlenmeyi reddetmem üzerine yılgınlığa düşen Eric’in sıradan bir subayın kızıyla evlenmesi ve bana ilan-ı aşk eden kardeşi John’un bezelye çorbasına ceza olarak zehir koyması üzerine sona erdi.

Tatlı dilli Kont de Feria da efendisinin ateşli ilgisini bana hatırlatmak için sürekli olarak yakınlarımda dolaşıyordu. Bir kere-

sinde, boynumda Philip'in sahte yakutlarıyla dansçıları seyrederken, elimi okşar gibi onun kolunun üzerine koydum ve alçak ve şehvetli bir sesle, "Şunu bilin ki şayet krallığım dışından biriyle evlenmeye karar verirsem, gözlerim ve kalbim Philip'ten başkasını görmeyecek. Şimdilik şu anki yalnızlığımı bozmak gibi bir niyetim yok ama belli mi olur, tartışılmaz bir şekilde yüce ve bilge olan Tanrı bana fikrimi değiştirebilir," diye iştah kabartan bir söz verdim. Tam o sırada Robert gelip elimden yakaladığı gibi beni Kont de Feria'nın yanından uzaklaştırıp dansa sürükledi.

Yaz sonunda Philip de evlilik talebinde bulunmayı kesip, Fransa Kralı'nın ismi benim gibi Elizabeth olan kızıyla evlenince hoşnutsuzluğa kapılmış gibi yaptım ve Kont de Feria'ya efendisinin beni inandırmaya çalıştıkları kadar çok sevmediğini söyleyerek sitemde bulundum. Yakutları bir öfkeyle boynumdan çekip çıkardım ve büyükelçinin ayaklarının dibine fırlattım. "Aşkı da mücevherleri gibi sahteymiş! Bunlar da camdan. Tıpkı onun kalbi gibi!" diye bağırdım ve odama kaçtım. Kahkahalarım duyulmasın diye başımı kaz tüyü yastıklarına gömdüm. Hiç şüphesiz Kont de Feria ve diğerleri İspanya Kralı'nın elimden kaçırdığım için üzüntüden çılgına döndüğümü sanmışlardı. O günün tamamını yatağımda geçirdim ve gece eğlencelerine katılmayarak kendi özel alanımda kitaplarımla baş başa harika bir keyif yaşadım. Ertesi sabah, Kont de Feria yüzümün ağlamaktan kıpkırmızı ve şişmiş olmadığını fark etmesin diye perdeleri çektirdim ve onu odama getirmelerini söyledim. Kendimi gücüm kalmamış gibi minderlerin üzerine atmıştım; iç çekerek ona elimi uzattım. "Efendinize en içten dileklerimi ulaştırın," dedim. "Asla gerçekleşmeyecek olan hayallerimiz, 'günün birinde olur' diye düşündüğümüz şeyler aklıma gelince kalbim kan ağlıyor ama yaz mevsimi gibi aşklar da sona erer ve kış gelir; ben yine de aramızdaki dostluğun kopmaz bir bağ oluşturacağını ve tüm mevsimler boyunca canlı kalacağını ümit etmek istiyorum."

O anda aşırı duygusallaşan Kont de Feria yatağımın yanında dizlerinin üzerine çökerek elimi öptü; efendisinin ve kendisinin hayat boyu benim dostum olarak kalacaklarına, bu tür bağların kolaylıkla kopmadığına ve benim kocam olamasa da Philip'in *her daim* benim kardeşimmiş gibi davranacağına ve kardeşlik sevgisinin kalbinde sonsuza kadar alev alev yanacağına dair beni temin etti.

Kısa bir süre sonra bir mektupla birlikte, “kalbi sevgiyle dolu kardeş Philip'in” sonsuza dek sürecek muhabbetinin bir işareti olarak, öncekinden daha da görkemli olan ama bu kez zümrütten bir gerdanlık geldi. Prens bu mektupta müstakbel damatlar olarak kuzenleri Arşidük Charles ve Arşidük Ferdinand'ı düşünmemi rica ediyordu. Bu rica konsey üyeleri tarafından da büyük sayıda destekçi buldu çünkü bu kişilerin yönetmekle görevli oldukları bir prenslikleri yoktu. O yüzden de İngiltere’de yerleşebilirler ve bazı yükümlülükleri benim omuzlarımdan alabilirlerdi. Konsey üyelerinden kraliyet büyükelçileri Kont von Helfenstein ve Boron von Breuner, güler yüzlü İspanyol de Feria'nın da desteğiyle, beni ikna etmek için Arşidük Charles'ın iyi yönlerini parlatıp kusurlarını minimuma indirerek ellerinden geleni yaptılar. Her itiraz ettiğimde, anında bu görüşümü çürütecek bir karşı argüman buluyorlardı. Bir keresinde öylesine konuşurken, “Onun kambur olduğu söyleniyor,” diyecek oldum; hemen “Kamburu öyle *küçük ki* bu önemli bir kusur değil. Hünerli terzileri onu öyle güzel kamufle edebiliyorlar ki hiç belli bile olmuyor,” diye yapıştırdılar.

Bunun üzerine, “Ama biraz da topallıyormuş galiba,” dedim.

“Evet,” diye kabul etti büyükelçi gönülsüzce, “ama *belli belirsiz* bir topallama. Otururken, ayakta dururken ve yürümeye kalkışmadığında fark etmeniz mümkün değil. Onu bir de atının üzerinde görseniz majesteleri! Öyle *harika* görünüyor ki!”

Bunu kanıtlamak için bana hemen arşidükü muhteşem bir kıyafetle bembeyaz bir küheylanın üzerinde gösteren bir tabloyu getirdiler.

“Bilmem ki...” dedim tabloyu incelerken çenemi kaşıyıp, mahsustan düşünceli bir tavır takınarak. “Başının normalden epeyce büyük olduğunu ve vücuduyla orantılı olmadığını söylüyorlar.” Bunun üzerine yükselen sesleri, Charles’ın kafasının mükemmel boyutlarda ve “ne çok büyük ne de aşırı küçük” olduğuna dair ettikleri itirazları, içimden kahkahalar atarak büyük bir keyifle dinledim. Ama sonunda dayanamadım...

“Bana kardeşi Arşidük Ferdinand’ın bacaklarının çok güzel olduğunu söylediler,” dedim. “Onun bir tablosu var mı acaba?” Oysa büyükelçilerin, arşidükün sadece başını ve omuzlarını gösteren bir minyatür getirdiklerini biliyordum. “Ah *ne yazık*,” diye surat astım. “Yüzü fena değil ama... tüh, keşke bacaklarını da görebilseydim! Benim evleneceğim adam iyi dans etmeli ve iyi bir binici olmalı. Bunu da ancak o kişinin bacaklarını görürsem anlayabilirim.” Bunun üzerine, hayatı Arşidük Ferdinand’ın bir boy portresini getirmeye bağlıymış gibi telaş içinde yola çıkan biri Avusturya’ya gönderildi.

Tuval gelip de önünde durduğumda, derin bir iç geçirdim ve arşidükün bu tabloda siyah çoraplar giydiğine üzüldüğümü belirterek, “Herkes bilir ki siyah rengin insanı aldatıcı şekilde zayıf gösterme özelliği vardır,” dedim. Sonra özür diler gibi gülümseyerek büyükelçilere döndüm ve bu yakışıklı genç adamın onu beyaz çoraplar giymiş olarak gösteren bir portresi olup olmadığını sordum. “Beyaz çok daha dürüst bir renk,” dedim fingerdek bir şekilde titreşen beyaz renkli devekuşu tüyünden yelpazemi sallayarak. “Emriniz başımızın üzerine!” dediler ve bu süreç bir kez daha en baştan tekrarlandı. Şu kadarını söyleyebilirim ki portre ressamı o süreç içinde ceplerini oldukça iyi bir şekilde doldurdular.

Daha sonra, tembel yaz günleri geçip gitti. Bir gün, zorlayıcı bir av partisinden ve dış mekânda yapılan danslı bir ziyafetten sonra gölgelik bir alanda dinlenirken büyükelçiler yanıma gelip diz çöktüler ve bana hâlâ beyaz çoraplı bir tablosu için poz ver-

mekle meşgul olan Arşidük Ferdinand'dan gelen bir aşk mektubunu sundular. Mektuba bir bakış attıktan sonra huysuz bir tavırla buruşturup yere fırlattım ve "Onunla *evlenemem*," dedim geriye yaslanıp, hasır şapkamın kenarını gözlerime kadar indirerek. "Hayatımda *bu kadar* çirkin bir elyazısı görmedim."

Ağabeyi Arşidük Charles'la ilgili gerekçelerim de hazırды. Başının büyüklüğüyle ilgili olarak verilen bilgileri çelişkili bulmuştum; portre ressamlarına da güvenim yoktu. Benim kendi babam da Clevesli Anne'in portresine hayran kaldıktan sonra onunla evlenmeye karar vermiş ama bu resamlara güvenmemesi gerektiğini daha sonra öğrenmemiş miydi? Ablam da Philip'in Titian tarafından yapılan portresini gördükten sonra ona âşık olmuştu ama bu aşkın sonu da iyi gelmemişti. Sonunda, "Gözümle görmediğim bir erkekle asla evlenmeyeceğime dair kendime söz verdim," diye beyanda bulundum. "Portre ressamlarına güvenmiyorum," dedim. Arşidük Ferdinand şahsen gelip beni ziyaret etmediği takdirde bu işin biteceğini ve bu konuda bir sözcük bile duymak istemediğimi de ekledim. Sonra da kraliçelere özgü azametli bir tavırla büyükelçilere gitmeleri için elimi sallayarak, "Artık beni rahatsız etmeyin, kararımı verdim. Ne sizin güzel sözleriniz ne de getireceğiniz güzel portreler fikrimi değiştirebilir. Şurada, önümde dururken görmediğim takdirde Arşidük Ferdinand'ı ciddi bir talip olarak görmem mümkün olamayacak," dedim.

Konsej üyelerinin çoğu benim büyükelçilere bu şekilde davranmamı kınadı ve kendime bir koca seçeceğime olan inançlarını yitirdi; hepsi de benim insanı deli edecek kadar kaprisli olduğumu düşünüyordu. Hatta içlerinden biri, "Baronluk payesi verilen bir köylü gibi davranıyor. Tahta çıktığından beri kibrinin esiri oldu ve eşi emsali olmayan biri olduğunu hayal ediyor," diye şikâyet edecek cüretkâr davrandı. Ama bunları duydukça daha da fazla gülüyor ve yüksek sesle evlenmektense rahibe olmayı tercih ettiğimi söylüyordum. Sonra da tahta çıkma yüzüğümü burunla-

rına sokacak gibi gösteriyor ve “Bakın, ben evliyim zaten, İngiltere’yle evliyim!” diyordum. Cecil’in onlarla inatlaştığım o yaz mevsiminde, “Size talip olanların sayısı arttıkça rekabet kızışıyor ve husumet de artıyor. Majesteleri bunlardan birini artık seçse de kalanlar onurlu bir şekilde ülkelerine dönseler,” dediğini pek çok kez duymuştum.

Bu arada Savoy, Nemurs, Saxony, Holstein, Bohemia ve Bavarya düklerinin temsilcilerinin getirdiği birbirinden güzel ve değerli hediyelerin de haddi hesabı yoktu. Bu büyükelçilerin her biri efendisinin bir minyatürünü gururla göğsünün üzerine iğnelenmiş olarak taşıyordu. Onları bazen önümde askerler gibi hazır ol vaziyetinde sıraya diziyor, bir aşağı bir yukarı volta atarak, sanki bir portre galerisinde keyifle geziyormuşum gibi minyatürleri teftiş ediyor ve yaptığım yorumlarla ve sorduğum sorularla ümitlerine kâh tavan, kâh taban yaptırıyordum. Bunlardan biri efendisinin portresine baktığımda, “bu, kanlı canlı, güçlü ve yakışıklı erkeksi erkeklerden hoşlandığım için hiçbir şekilde koca olarak düşünemeyeceğim kadın yüzlü bir delikanlı” ifadesini kullanmam üzerine hüngür hüngür ağladı. Hanım evladı gibi duran efemine bir oğlan için bir saniye bile kaybetmeye niyetim olmadığını anlayan diğerleri ben önlerinden geçerken, efendilerinin doğal olmayan tercihlerini iyi bildikleri için gözlerini tedirgin bir şekilde kısıyorlar, kırıştırıyorlar ya da bakışlarını benden kaçırıyorlardı.

İskoç tahtının Protestan vârisi, kızıl saçlı ve sakallı, yakışıklı Arran Kontu, Jamie Hamilton da ziyaretime geldi. Hem de Jül Sezar’la, kaderini tayin eden ilk karşılaşmasında, Cleopatra’nın yaptığı gibi bir halının içinde saklanarak... Halıyı önümde açtıkları anda Jamie içinden fırladı ve yanında tüccar kılığında getirdiği gaydacıların çaldığı müziğe uyarak gürültülü bir şekilde dans etmeye başladı. İskoç etekliğinin uçları havalandıkça oldukça kıllı olmakla birlikte, biçimli ve adaleli olan bacakları ortaya çıkıyordu. Sonra koyu İskoç aksanını delmeye çalışarak zarif

sözcüklerle bana olan ateşli aşkını ilan etti. Beni çok eğlendiriyordu ve ben de durmadan ellerimi çırpıyor, “Haydi Jamie, dans et, haydi dans et!” diyerek onu yüreklendiriyordum. Sonunda bitkin bir şekilde yere düştü; gümüş tokalı ayakkabılarının içindeki tabanlarından kanlar aktığı için gaydacılar ekibi onu odasına taşımak ve ayaklarını sarmak zorunda kaldılar. Cecil bu talibimi beğenmişti; onunla evlendiğim takdirde İngiltere ve İskoçya’nın dost olacağını ve Fransa’nın da –Katolik Kraliçe Mary Stuart ve annesi Guiseli Marie nedeniyle etkisi altında tuttuğu– güçsüz ve barbar İskoçya’yı bize karşı bir saldırıda bulunmasını önleyebileceğini ve sınırlarımıza baskınlar düzenlemesi için maddi destek vermesini önleyeceğini söylüyordu.

İngiliz taliplerim de ilgimin ve sevgimin balına susamış arılar gibi etrafımda dolanıp duruyorlardı. Yaşlı, sadık Arundel bile gutlu ayağını zorlamamak için gümüşten, şık bir bastona ihtiyaç duymasına rağmen, kendisinden genç erkeklere daha çok yakışacak canlı renkli, gösterişli ve egzotik kıyafetler edinmişti. Onu dinleyen herkese, bana olan aşkının ilk olarak ablamın hükümdarlığı sırasında gösterdiğim cesaret nedeniyle tomurcuklandığını anlatıyordu. Çekingen tabiatlı, utangaç ve kekeme Bektaşüzümü’yse tüm tökezlemelerine rağmen benim hoşuma gitmek için elinden geleni yapıyordu. Benim bir bakire olarak yaşamaya ve o şekilde ölmeye kararlı olduğumu bildiği ve bunu kabul ettiği için kendisini zorlamayan kibar Sör William Pickering’s’e bana kur yapmayı sadece benimle birlikte olmak ve Arundel’in sakalından arada bir, bir makas alma keyfini yaşamak için sürdürüyordu.

Prusya Dükü’nün büyükelçisi de avlanmaktan ne kadar hoşlandığımı bildiği için, onlarla eğlenebileyim diye birkaç atmaca daha yollamıştı. Bir de broş ya da kolye olarak kullanabileceğim çok hoş bir minyatür getirmişti. Minyatür, dükü bileğinin üzerinde sorguçlu bir atmaca tünemiş olarak gösteren bir resimden oluşuyordu. Dük, büyük bir heyecanla kuşları uçurduğumda bunu

üzerimde bulundurmamı istedi. Böylece, büyük bir ümitle beklediği gün gelene kadar “ruhsal anlamda” birlikte ava çıkmış gibi olacak ve daha sonra gerçek anlamda karı koca olarak avlanmaya devam edecektik.

Robert bunları müthiş bir *öfkeyle* izliyordu. Hayatımda kiskançlıktan bu derece çatlayan ve çılgına dönen biri daha görmemiştim; damarlarında kaynayan kanı görür gibi oluyor ve ona dokunduğumda içinden fışkıran ateşi hissedebiliyordum. Artık hiç gülümsemiyor ve suratı sürekli asık oluyordu. İsyankâr siyah gözleri bana her baktığında çıplak tenimi kor gibi dağılıyordu. Bir keresinde “*Her kim ki kraliçenin İngiliz olmayan biriyle evlenmesini önerir, o kişi ne iyi bir İngilizdir ne de majestelerine sadık biri!*” diye kükremiş, ziyafet sofrasının üzerine cüretkâr bir tavırla zıplamış ve sofradaki herkese meydan okuyan bakışlar fırlatmıştı. Emri altındaki, mavi kadifeden uniformalar giymiş olan sopalı-bıçaklı haydut takımı zaten yabancı misafirlerimizin adamlarıyla sıklıkla ağız dalaşına girmekteydi. Londra’daki tefecilerden fahiş faizlerle aldığı borç paraları bana talip olan yabancılara bu işten vazgeçmeleri ve ülkelerine dönmeleri için rüşvet olarak dağıtmaya çalışmış ve onlara ciddi ve inandırıcı bir ses tonuyla, “Ben onu sekiz yaşından beri ve herkesten daha iyi tanıyorum. Kendisi o zamandan beri, ‘Asla evlenmeyeceğim,’ demektedir. Bence mezara da bakire olarak girecek,” demişti. Ona birkaç kez bir hükümdar daha hayattayken onun ölümünden bahsetmenin vatan hainliğine girdiğini hatırlattım. Bir hafta boyunca onu görmeyi ve onunla konuşmayı reddettim ve beni gördüğünde alı al moru mor olan Bektaşüzümü ile soğukkanlı Pickering’in her sabah yatak odama girmelerine ve bir paravanın arkasında çırlıçıplak dururken bana iç gömleğimi uzatmalarına izin verdim. Oldukça içli dışlı olmayı gerektiren bu işi yapmaya alışkın olan Robert, kapımın dışında öfkeden kudurmuş bir şekilde bekliyor ve onları kılıcıyla dilim dilim doğramasın diye güçlkle zapt edi-

liyordu. Onu bazen, “Sarayımdan çık git, tahammül edilmez bir hal aldın,” diyerek başka yerlere yolluyordum. “Benim yanımda olmana artık katlanamıyorum,” dediğimde atma atladığı gibi azgın takımıyla birlikte benim de bilmediğim bir yerlere gidiyordu. Hoş, o sinirli anlarımda nerede olduğu umurumda bile değildi; Şeytan’ın yanına bile gidebilirdi!

Bu arada yerli ve yabancı tüm taliplerimin kafasını karıştıracak bir şey yapıyor, tüm dikkatimi ‘benim tatlı Robin’im’ dediğim kişiye yöneltiyor ve ona birtakım ayrıcalıklar tanıyordum. Tiyatro oyunlarında ve müzikallerde, büyükelçilerin arzulu bakışlarını görmezden geliyor, dalgın ve sersemlemiş bir kadın rolü yapıyor ve değerli yüzüklerle dolu parmaklarımla Robert’ın siyah saçlarıyla oynuyor ya da ensesini gıdıklıyordum. Şaşkına dönen ve iffetim ve ahlakım konusunda kuşkuya düşen büyükelçiler bana gizliden gizliye Lord Robert’a gösterdiğim ilginin nedenini sorduklarında da onlara, “Tabiat ona *öyle* hoşluklar bahşetmiş ki eğer evlenmeye niyetim olsaydı, benim için dünyadaki tüm prensler bir yana, o bir yana olurdu,” diyordum. Bazen de onları bu kadar mı edepsiz olabilir diye düşündürecek şekilde, “Evet, bir melek olmadığım doğru, sahip olduğu birtakım *güzel* özellikler nedeniyle Lord Robert’a karşı bir muhabbetim olduğunu da inkâr edemem,” diyor ve kafalarını daha da karıştırmak için, “O benim erkek kardeşim gibi ve aynı zamanda en iyi dostum da. Onu erkek kardeşimmiş gibi görüyor ve itibar ediyorum; o yüzden de onu seviyorum ve bütün hayatım boyunca sevmeye ve saygı duymaya devam edeceğim, çünkü o buna layık,” diye ekliyordum. Bazen de içerlemiş gibi yapıp, “Lord Robert’a gösterdiğim yakınlık nedeniyle hem İngiltere’de ve hem de yurtdışında hakaretlere maruz kalıyorum. Herkes benden utanmaz bir kadınmışım gibi bahsediyor,” diyor, acıklı bir şekilde içimi çekerek başımı iki yana sallıyor ve gözlerimi yere indirerek teslim olmuş bir ses tonuyla devam ediyordum. “Buna hiç şaşırmamam gerek! Ben gencim, o

da genç. Bize o yüzden saldırıyorlar! Ben hayatımı herkesin göz-
lerinin önünde yaşıyorum, gizli kapaklı bir işim yok. Buna herkes
şahit. Yine de binlerce göz benim her hareketimi izliyor. Hakkım-
da neden bu kadar kötü yargılamalarda bulunuyorlar, gerçekten
de hiç anlayamıyorum!”

Buna Robert’ın da canı sıkılıyordu. Milletin benim dediklerimi
tekrarladığını duyunca surat asıyor ve bazen de yatak odama bir
hışım la dalıp onu bir oyuncak gibi ve bir araç olarak kullanmakla
suçluyor ya da onu bir kardeş gibi sevdiğimi söylediğim için öf-
keden kuduruyor, burnundan soluyordu. Bense bu serzenişlerine
gülüp geçiyor ve o günkü ruh halime göre kaprisler yapıyor, onu
kollarıma alıyor ve her ikimiz de tutkudan erimek üzereyken son
anda onu iterek uzaklaştırıyor ya da elime ne geçerse kafasına
fırlatıyor, yerlerde tepiniyor, odamdan çıkmasını emrediyor ve
bir süre için huzuruma gelmesine de izin vermiyordum. Pek çok
erkek için erişilmez bir arzu odağı olmak, onları hayal kırıklığına
uğratmak, yakınlık gösterirken bir anda buz gibi soğumuş gibi
yapmak *çok* hoşuma gidiyordu. Gücü elimde ve eteğimin altında
tutma gücüne sahip olmaya, onların deli gibi özlem çektiğini his-
setmeye ama onların şahsıma ya da tahtıma olan arzularını karşı-
lamayı reddetmeye bayılıyordum. Benim sürekli vites değiştiren
bu kaprislerim, fantezilerim ve Afrodit gibi kollarına aldıktan bir
an sonra erdemli Diana gibi kapıyı göstermeme neden olan değiş-
ken ruh hallerim Robert’a büyük bir ıstırap veriyordu.

Robert’la olmaktan neden bu kadar hoşlandığıma kimse akıl
sır erdiremiyordu. Gerçekten de bunu bazen ben kendim de an-
layamıyordum. Bunun nedeni belki de bana karşı bir huşu içinde
olan diğer kişiler gibi davranmıyor olmasıydı; onunla birliktey-
ken kendimi fildişiinden bir kulenin tepesindeymiş gibi hissetmi-
yordum. Birbirimizi çocukluğumuzdan, insanların beni önemsiz
bir piç olarak kabul ettiği zamandan beri tanıyorduk; Robert beni
hiçbir halt olamayacağımın düşünüldüğü dönemlerden beri bili-

yordu. Zaman zaman haddini bilmezlik sınırına dayanmakla ve hatta arada bir bu sınırı da aşmakla birlikte, aramızda öylesine *huzur* verici bir dostluk vardı ki onunlayken tedbiri bırakıp kendim olabiliyor ve kutsal evlilik bağının zincirli esiri olma ve havai fişekler gibi tutuşup yanma riski olmadan tutku patlamaları yaşıyor ve bundan da büyük zevk alıyordum. Aslına bakılacak olursa Robert özgür bir erkek olsaydı belki de gözümdeki cazibesi ve etkiyeciliği bu kadar fazla olmazdı; Robert'layken kontrolün elimde olduğunu hissediyordum. İlişkimizin kontrolünü elinde tutan bir erkek, yani Robert değil, bir kadın olan bendim, yani Elizabeth... Bu, *tam da* benim istediğim bir şeydi.

Robert yenilikler yaratmaktan ve harikulade gösteriler düzenlemekten büyük keyif alıyordu. Günler bize taptaze, yepyeni ve heyecan verici şeyler getiriyordu. Bir akşam tam da benim damak tadıma uygun, ahırda yaşayanlardan tutun en egzotik olanlara kadar akla gelebilecek tüm hayvanların şeklinde yapılmış şekerleme ve bademehmelerinin sergilendiği bir gösteri düzenledi. Bunların arasında aslanlar, kaplanlar, tavus kuşları, koyunlar, develer, kuğular, deve kuşları, yılanlar, tavşanlar, filler, koçlar, pembe memeleri ve meme uçları şiş, uysal sağmal inekler ve vahşi boğalar, kelebekler, domuzlar, parlak tüylü papağanlar, kertenkeleler, leoparlar, kaplumbağalar, temkinli dağ keçileri, erkek ve dişi çiftlik keçileri, bir cakayla dolaşan horozlar, halim selim tavuklar, aygırlar, kısraklar, maymunlar, kurbağalar, zürafalar, eşekler, kaz ve ördek sürüleri, köpekbalıkları, yunuslar, gökkuşağının her bir renginden balık sürüleri, kartallar, atmacalar, ayılar, hayat boyu tek eşli kalan zarif kuğular, kirpiller, tosbağalar, karıncayiyenler, yabani domuzlar, zebralar, deniz aygırları ve hatta mitolojik mantikor, horoz başlı ve kanatlı yılan, gemicilerin korkulu rüyası olan deniz canavarı Kraken, mavi dalgaların içinde bata çıka yüzen denizyılanları, denizlerde yanlarında dişi yoldaşları olmadan yalnız olarak uzun yolculuklar etmek zorunda olan gemicilerin ha-

yallerini süsleyen deniz kızları, ateşten ve kendi tüllerinden çıkan muhteşem Anka kuşu, parlak pullu acımasız ejderhalar ve saçları uçuşan bakire kızlar eşliğindeki, çiçeklerle süslenmiş kar gibi beyaz, muhteşem tek boynuzlular bile vardı. Her biri olabilecek en küçük ayrıntılarına kadar, bir şekerleme ustası tarafından büyük çabalarla yapılmış olan bu sanat eserlerini bize hayvan kılığındaki uşaklar sunmuştu. Robert o akşam kan kırmızısı ve altın renginden yelekli, muhteşem bir kıyafet giymişti. Biçimli bacaklarına onları birer eldiven gibi sıkı sıkı saran beyaz çoraplar geçirmişti. Pırıl pırıl cilalanmış siyah deriden çizimleri uyluklarına kadar geliyordu. Eline bir kırbaç almış, her biri son derece gösterişli, harikulade kıyafetler giymiş ve yüzlerine vahşi ve egzotik hayvan maskeleri takmış olan leydilerimin ve soylu beyefendilerin arasında dönerek, tekmeler savurarak ve zıplayarak dans ediyordu. Bunlar da Robert kırbacını her şaklattığında birbirlerine pençelerini gösteriyor, hırlıyor ve hoplayıp zıplıyorlardı.

Düzenlediği başka bir maskeli baloda da davetli leydilerin hepsi üstlerinde kırmızı kirazlar olan yaprak yeşili saten kumaşlardan yapılmış elbiseler giymişlerdi. Kollarında altın yaldızlı hasır sepetler asılı olan beyler de dans ede ede gelip ağaçlar çıplak kalana kadar bu kirazları topluyorlardı. Bana kur yapılan o değişmen günler için son derece sembolik olan bir diğer baloda da ben, kırmızı, turuncu ve altın sarısı renklerden oluşan pırıl pırıl, simli bir elbise giymiştim. Gözkapaklarım altın yaldızla boyanmış ve saçlarım tepemde bir topuz halinde toplanmıştı. Topuzun en tepesinde de içinden alevler yükselen, telden yapılmış ve verniklenmiş kocaman bir çerçeve oturtulmuştu. Pervane kılığına girmiş olan beyler benim etrafımda dans ederlerken bu alevlere doğru çekiliyor ama sonunda yanıp ölüyor ve ayaklarımın dibine düşüyorlardı. Bir başka ziyafette de sadece şekerden yapılmış olan yiyecekler sunulmuştu. İsveçli misafirlerimin buna ne kadar hayret ettiklerini hâlâ hatırlıyorum. Bir sonraki davette bunlardan

biri şekerden yapıldığını sanarak porselen bir tabağı da ısırmış ve bir dişini kırmıştı!

Benim sevgili Robin'im, bir keresinde de kurşunu altına dönüştüren bir simyacı gibi, skandal olabilecek bir olayı sabah keyfine çevirmeme yardım etmişti. Ben her zaman sabahları biraz ağırdan alır, ev kılığında yarı giyinik olmaktan ya da geceliğimin içinde ayak sürmekten hoşlanırım. Saçlarımı toplamaz, vücudumu sert korselerden, kat kat ve ağır eteklerden özgür kılar ve rahat bırakırım. Giyinmeden ve günün işlerine bakmadan önce sevgili kitaplarımı okumak, devlet gazetelerine göz atmak, özel bahçemde dolaşmak ve keyifli bir kahvaltı yapmak en sevdiğim şeylerdir. Ne var ki her zaman gerektiği kadar dikkatli olamıyorum. Nitekim bir gün sabahın erken saatlerinde, yüzüme güneşin ısıtan ışıkları vurmuş, gül kokularını içime çekerek ve kuş cıvıltılarını dinleyerek dirseklerimi pencerenin denizliğine dayamış oturdum ki pembe sabahlığımın omuzlarımdan aşağı sınılmasıyla birlikte memelerimden biri ortaya çıktı. Arabacıardan biri beni o halde gördü ve kraliçenin *tam anlamıyla* bir kadın olduğuna gözleriyle şahit olduğunu belli etmek istercesine hayranlıkla bir ısıklık çaldı. Babacan bir tavırla ona gülümsedim ve sabahlığımı düzelterek ona madeni bir para fırlattım. Ne var ki büyük olasılıkla hayranımın meyhanede ağzından kaçırması nedeniyle bu haber her yere yayıldı. Büyükelçilerin ağızları açık kalmıştı. Konsey üyelerim ellerini ovuşturarak volta atıyor ve ismim iffetsiz bir kadına çıkıp da damgalandığım takdirde bana talip olanların tek tek ortadan kaybolacağından endişe ediyorlardı. Yayılım ateşi gibi yayılan bu dedikodu fısıltıları nedeniyle, Lord Robert her sabah odama geliyor ve ben bir paravan arkasında durup giyinirken, bir kadının çıplak teni ile arasında hiçbir şey olmadığı için bir kıyafetin en mahrem parçası sayılan iç gömleğimi bana uzatıyordu. Robert bir sabah, herkesin –bana talip olan tüm kişileri ve yabancı misafirleri– yataklarından kalkar kalkmaz, yatak kıyafetlerini

daha üstlerinden çıkarmadan benimle kahvaltı etmeye davet etti. Hepimiz, saçlar başlar bir tarafta, terliklerimizle, yatak odamda yerlere attığımız minderlere oturduk ve eski dostlar gibi çiçeklerin kokusunu içimize çekelim ve kuşların cıvıltılarını duyabilelim diye pencereleri açık bırakılmış olan odamda dedikodular ederek, mükellef bir İngiliz kahvaltısı ettik. Çok güzel vakit getirdik. Büyükelçiler de hakkımda anlatılan dehşetengiz masalların, egzotik bir şekilde allandırılıp pullandırılan aptalca ve ipe sapa gelmez dedikodulardan başka bir şey olmadığına dair hükümdarlarını temin ettiler.

Resmi yaz programımız babamın –yaşlı ama ateşli talibim Arundel Kontu’nun kraliyetten uzun vadeli olarak kiralamış olduğu– Nonsuch’taki büyük sarayında verdiği muhteşem bir ziyafetle sona erdi. Maskeli balo şeklinde verilen davet, sabahın saat üçüne kadar müzikli ve danslı olarak devam etti. Ben de bu ziyafete gümüş renkli bir maske takarak ve saçlarımı ve elbisemi örtten, baştan aşağı gümüş renkli yıldızlarla kaplı, koyu mavi renkli, yarı saydam bir harmaniyeye sarnarak katıldım. Kır sakallı yaşlı talibim, bir ara öylesine kendinden geçti ki mis kokulu çiçeklerle dolu ve yarı karanlık bir çardağa götürdükten sonra bana sarıldı ve bir öpücük aldı. Büyük bir olasılıkla bu öpücük onun ümitlerine can suyu olmuştu ve pahalıya patlayan bu davetin masraflarını karşılamak için arazilerinden bazılarını satmak zorunda kalmasına değdiğini düşünüyordu. Ertesi sabah oradan ayrılırken bana ziyafet sofrasından, gösterişli süsleri olan bir altın tabak ve içine koymam için de üzeri yazılı, minik bir camlı dolap hediye etti.

Pastoral yazımız ağustos ayında Windsor Şatosu’na dönmemizle sona erdi. O sıcak ve nemli günleri Büyük Park’ta Robert’la ava çıkarak, ata binerek ve onun benim için özel olarak seçtiği güçlü kuvvetli ve atik tetik İrlandalı avcıları teker teker pestile çevirerek geçirdim. Atımı sık sık değiştiriyor, bu arada kıpkırmızı bir yüzle ve ter içinde kahkahalar atıyordum. Robert bir ara

bana zümrüt kakmalı bir 4-telli gitar hediye etmişti. Ziyafetlerden ve Robert'ın aşırı samimi tavırlar içine girdiği danslardan sonra –dans ederken beni havaya kaldırdığı, sarıldığı ve hatta arada bir öpücük bile aldığı için çok kişi başlarını iki yana sallıyor, iç çekiyor ve onaylamadıklarını göstermek için dudaklarını ısırıyorlardı– genellikle ay ışığının aydınlattığı nehrin üzerinde gezintiye çıkıyorduk ve ben de gitarımın tellerini tıngırdatıp ona şarkılar söylüyordum. Cecil bir gün asık bir suratla odama geldi ve bana benim hakkımda “şehvetini dizginleyemeyen, uslanmaz ve çılgın bir yosma” dediklerini ve Lord Robert'ın çocuğunu taşıdığıma dair dedikoduların Londra'da bir salgın gibi her geçen gün daha da yayıldığını, hatta ve hatta denizaşırı yolculuk yapanlar tarafından İngiltere sınırlarının bile dışına taşındığını söyledi. Bütün bunlara meydan okur gibi gülüp geçtim ve korsemın bağcıklarının dümdüz karnımı ve ince belimi daha da belirgin bir hale getirmesi için iyice sıkılaştırılması talimatını verdim. Dans ederken daha da özgür hareketler yaptım, daha fazla hoplayıp zıpladım, tokalarını çıkardığım saçlarımı Robert volta dansını yaparken beni havalara fırlattığında onun terden parlayan yüzüne yapışacak şekilde savurdum ve onun öpücüklerine ve sarılmalarına aynı ateşle karşılık verdim. Kimsenin keyfimi bozmasına izin vermemekte *kararlıydım*. İnsanlar homur homur homurdandıkça, onlara daha da fazla homurdanmaları için zemin hazırlıyordum. Bile bile ve isyankâr bir tavırla skandal ateşine körükle gidiyordum. Gençtim ve özgürdüm ve hayattayken hayatı doyusıya yaşamak istiyordum!

23

Amy Robsart Dudley

William Hyde 'ın Throcking'teki konağı, Hertfordshire

Mayıs sonu 1559

Lavinia'nın saraya dönmesi gerekiyordu. Gitmesi beni üzüyordu ama aralarında kocamın ve kraliçenin minyatürleri de olmak üzere, pek çok sipariş almıştı. Beni üzmemek istemediği için ağzından laf almakta zorlanıyordum ama sonunda bunları birbirlerine karşılıklı olarak hediye edeceklerini itiraf etti. Robert'ın Hemsby'den ayrılırken kalbinin üzerine taktığı benim minyatürüme ne olmuştu acaba? Onu bir daha hiç görmemiştim. O minyatür aslında bir kehanetin resme dökülmüş, can ve kan verilmiş haliydi. Gerçekten öyle olmak istemesem de, şimdilerde aynen o resimdeki gibi yüzünden keder akan, melankolik bir kadın olmuştum. Yeniden o güler yüzlü, seven ve sevilen mutlu gelin olmak istiyordum. Işıltılar saçan, kendinden emin, kaygısız, hasat sarısı saçları uçuşurken nehir kenarındaki düğünçiçeklerinin arasında sevdiği gencin kollarında yatan, bulutların geçişini seyredip gelecekle ilgili hayaller kurarken sarı eteklerinin kırışmasını umursamayan o genç kız geri gelsin istiyordum. Altın sarısı renkli, harikulade bir Anka kuşunun hayatımın siyah renkli, çirkin küllerinden yeniden doğmasını bekliyordum.

Lavinia'nın gidişinden hemen sonra, Robert'tan ters ve kısa bir not geldi. Bu birkaç satırlık yazıda Robert mesajı getiren genç kuzeni Thomas Blount'un üç üniformalı uşakla birlikte beni Sör Richard Verney'nin Warwickshire'daki evine götüreceğini belirtiyor ve hemen hazırlanıp yola çıkmam gerektiği talimatını veriyordu. Gecikerek kimseleri rahatsız etmemeliydim. Notta ayrıca Hydeleri çok sevdiği ve o yüzden onları benim “deliliklerime, tuhafliklarıma ve akıl almaz davranışlarıma” ve “çatılarının altında rayından çıkmış deli bir kadını barındırdıkları” türünden dedikodulara daha fazla maruz bırakmak istemediği de yazılıydı.

Veda etme vakti geldiğinde Bay ve Bayan Hyde'ın yüzlerine bakacak durumda değildim. Benim için çok zor ve utanç verici bir andı. Herkes bir şeyler söylemesi gerektiğini biliyordu ama ağzını açanın sözcüklerinin arasına uzun beklemler ve duraksamalar giriyordu. Herkes bakışlarının karşılaşmasından korkuyor ve gözlerini utançla birbirinden kaçırıyordu. Neyse ki genç Efendi Blount benim imdadıma yetişti ve her şeyin hazır olduğunu söyleyerek nazik bir şekilde kolumdan tuttu ve beni gri renkli güzel bir kısırağın üzerine oturttu. Oradan ayrılırken, sanki gidişimden dolayı bütün ev bayram ediyormuş gibi bir hisse kapıldım.

“Bahse girerim ki,” diye fısıldadım, güçbela adım atan beyaz bir beygirin üzerinde giden Pırto'ya, “bir atın poposunu görmek onları bugüne kadar hiç bu kadar mutlu etmemiştir!”

Genç Efendi Blount –ona artık Tommy diyordum– bana karşı çok nazikti. Heybesindeki elmalarını yolda giderken bizimle paylaştı ve bunları tek tek hepimize dağıttı.

“Bunları ne kadar sevdiğinizi biliyorum,” dedi utangaç bir tavırla, sabah güneşi altında koyu kırmızı bir yakut gibi parlayan elmalardan birini bana uzatırken. İçim minnetle dolarak elmayı aldım. O anda Syderstone ve babam gelmişti aklıma. Dişlerimi kabağa bir kütürtüyle ve müthiş bir keyifle geçirdim. Bu ilk sulu ve tatlı ısırgan lezzeti beni mutluluktan gülümsetti.

Atıyla yanımda giden ve en fazla on yedi yaşında olduğunu sandığım Efendi Blount bir ıslık tutturmuştu. Birden bana bir gü-lücük attı ve göğsünü şişirerek bir şarkı söylemeye başladı:

*“Sevgilime çekirdeksiz bir elma, kapısız bir ev vereceğim,
Ona öyle bir saray bahşedeceğim ki anahtarsız girip çıksın.
O çekirdeksiz elma benim başımdır, kapısız ev de zihnim,
Kalbimse anahtarsız girip çıkacağı saray...”*

Birden kendimi dudaklarımda parlayan elma suyuyla ve bü-yük bir keyifle onunla bu şarkıyı söylerken buldum:

*“Sevgilime çekirdeksiz bir elma, kapısız bir ev vereceğim,
Ona öyle bir saray bahşedeceğim ki anahtarsız girip çıksın.
O çekirdeksiz elma benim başımdır, kapısız ev de zihnim,
Kalbimse anahtarsız girip çıkacağı saray...”*

Bir şarkı söylemeyeli ve kendime acımdan ve yas tutmaktan başka bir şey yapmayalı *o kadar* uzun bir zaman olmuştu ki ye-niden iyi hissedebildiğime ve at sırtında elma ısıra ısıra giderken güneşin altında genç ve sevimli bir erkeğin eşliğinde şarkı söyle-yebildiğime kendim de şaşırmıştım.

Elmalar tükenince yol üstündeki bir kadından kiraz aldım ve her-kese dağıttım. Robert’ın seyisleri gülümsediler ve bu hareketimin onları ne kadar mutlu ettiğini göstermek için teşekkür ettiler. Bu da beni çok duygulandırdı. Kocamın adamları da genellikle tıpkı onun gibi kibirliydiler ve herkese yukarıdan bakarlardı. Onun armasını taşıyan üniformayı giymek üzere seçilmiş olmaktan gurur duyuyor-lar ve beni küçümsüyorlardı –hatta bazıları üstlerine mavi kadifeden üniformalar geçirmiş olsalar da bildiğimiz kabadayılar gibiydiler ve ben bunların gereğinden fazla silah taşıdıklarını düşünüyordum– ama yanıımızdaki bu üç tanesi bize karşı olabildiğince naziktiler.

Tommy ve ben çok kısa bir zaman içinde dost olduk; daha önce pek az görüşmüş olmamıza rağmen sanki birbirimizi tüm hayatımız boyunca tanıyorduk. Kocamın bir işi için gelip gittiğinde bir-iki kez gözüm ona ilişmiş ve bir-iki kez de merhaba deyip iyi günler dilemiş olabilirdim ama o dönemlerde çok dalgındım ve zihnim başka şeylerle meşguldü.

Şimdi de onun bir masal koleksiyoncusu olduğunu keşfedip çok mutlu olmuştum; bunları masal seven bir çocuk olarak, çocukluğundan itibaren genç bir erkek olana kadar, heybesi muhteşem şeylerle dolu olan bir seyyar satıcı gibi biriktirmişti. Gittiği her handa, birahanede ya da kulübede dinlediği her bir masalı koleksiyonuna katıyor ve belleğinin deposuna kaydettikten sonra bu amaçla taşıdığı eski ve yıpranmış bir not defterine geçiriyordu. Bunları bana anlatırken yüzü biraz kızardı ve sanırım ona gülmediğim ya da onunla alay etmediğim ve bana onlardan birini anlatması için rica ettiğim için hem mutlu oldu hem de sevindi. Birlikte yan yana giderken anlattığı devlerle, denizkızlarıyla, cadılarla, büyücülerle, konuşan canavarlarla, saldırgan bitkilerle, denizde ve karada yaşayan kötücül yılanlarla, tek boynuzlularla, elflerle, perilerle, gulyabanilerle, defineleri koruyan cinlerle, kahramanca işler yapan cüretkâr şövalyelerle, köylü kılığına girmiş güzel prenseslerle, aslında prens olan yoksul gençlerle, altın kalpli haydutlarla, her güçlüğü yenebilen aşkla, ateş kusan ejderhalarla, tehlikeli yolculuklarla, sihirli diyarlarla ve uzaklardaki denizaşırı egzotik ülkelere giden seyyahlarla ilgili o harikulade ve ilgi çekici masallarla hepimizi mest etti.

O kadar eğlenmiştim ki yolculuğumuz sona erince bayağı üzüldüm; ne var ki bu üzüntümün nedeni sadece Efendi Blount'a ve onun muhteşem masallarına veda etmek zorunda kalmış olmam değildi....

Amy Robsart Dudley

Compton Verney, Sör Richard Verney'nin

Warwickshire'teki malikânesi

Haziran – Eylül 1559

Compton Verney'yi gördüğüm anda damarlarımdaki kanın donduğunu hissettim. Tenim karıncalanmaya başladı ve tüylerim diken diken oldu. Burada öyle kötücül bir hava vardı ki! İçimden atımı geriye çevirip, dörtlü oradan olabildiğince uzaklaşmak geldi. Nereye gittiğim önemli değildi. Buranın lanetli bir yer olduğunu iliklerime kadar biliyordum. Kasvetli, karanlık, korkunç ve her yerinden uğursuzluk akan bir ortaçağ konağıydı bu. Etrafı bir hendekle kuşatılmış, uzun kuleli ve ışığı içeri sokmaktan çok engelleyen, ince uzun pencereleri olan bir yerdi. Bahçenin bile çaresiz ve insanı girmekten vazgeçiren bir havası vardı; dikenden başka bir şey yetişmiyordu sanki orada.

Merakımı, “Nasıl olur da Robert beni buraya gönderir?” diye yüksek sesle belli ettim. “Daha önce burayı hiç görmemiş mi? Buranın nasıl bir yer olduğunu *bilmiyor mu?*”

Efendi Blount bana kederli bir bakış attı ama onun da verecek bir cevabı yoktu ve beni sahte bir neşeyle aldatmak istemediği belliydi. Compton Verney'nin nasıl sefil bir yer olduğunu ve ora-

da mutlu olmanın mümkün olamayacağını o da en az benim kadar görüyordu.

Tüm buraların efendisi olan Sör Richard Verney'ye gelince, eviyle bu kadar uyum halinde olan başka bir adam mumla arasanız bulamazdınız. Sör Richard Verney ve Compton Verney ayrılmaz bir bütün oluştuyorlardı. Tommy'nin anlattığı masallardan birindeki karakterlerden biri olması gerekseydi, çok rahatlıkla kötücül ruhu ya da bir cadının laneti nedeniyle kendisini kuzguna dönüştüren tiplerden biri olabilirdi. Profiline baktığımda, burnunun bir gaga gibi uzun ve bir bıçak gibi sivri olduğunu görebiliyordum. Beyaz bir gömlek dışında, giydiği her şey simsiyahtı –onu tanıdığım süre boyunca kıyafetini canlandıracak nokta büyüklüğünde bile renkli bir şey görmemiştim– ve mavi siyah parlak saçlarını da bir kuzgunun kanatları gibi duracak şekilde arkaya doğru taramıştı. Karanlık gözleri simsiyah boncuklar gibiydi ve *asla* gülümsemiyordu. En azından, ben gülümsediğini hiç görmemiştim. Yüzü mermerden yapılmış, ifade ve duygu içermeyen soğuk bir maske gibiydi. Uzun boylu, soluk benizli ve zayıf bir adamdı ama kocaman elleri vardı. Korku dolu bir ses içimden, *Tıpkı bir katilin elleri gibi*, diyordu. Görüntüsüyle mükemmel bir uyum içinde olan sesinde, insanı aşağılayan ve asilzadelere özgü, adeta zehir akıtan, üstünlük taşılayıcı bir hava vardı. Sezgilerim bana bu adamın kendi menfaati söz konusu olduğunda bana kötülük etmekten asla çekinmeyeceğini söylüyordu.

Attan inmeme yardım etmek için geldiğinde, elimde olmadan öyle bir irkildim ki –bana dokunmasını istemiyordum!– Tommy uzanıp da beni tutmasaydı, sırtüstü attan düşmeme ramak kalmıştı. Tommy beni nazik ama güçlü elleriyle yakalayıp yeniden eyerin üzerine oturtunca bana da yapacak bir şey kalmadı; terbiyesizlik edip Tommy'nin ya da öteki adamlardan birinin gelip beni attan indirmesini bekleyemez, histeriye kapılıp bağıra çağıra ona benden uzak durmasını söyleyemez ya da binici kırbacımla ona

vuramazdım. O yüzden istemeye istemeye, korkudan titreyerek ve tenimin karıncalanmasına neden olan bir nefretle, Sör Richard Verney'ye beni belimden tutup kaldırmasına ve eyerden indirerek o kasvetli evine götürmesine izin verdim.

O gece diğerleriyle yemek yemek için Büyük Salon'a inmedim. Mazeret olarak da yolculuktan dolayı çok yorgun olduğumu, başımın ağrıdığını ve tek isteğimin dinlenmek olduğunu söyledim.

Evin kâhya kadını bana bir tepsinin üstünde büyük bir bardak bira, bir somun ekmek ve koca bir kâse dolusu içinde bol miktarda sebze ve et olan yahni ve tatlı olarak da "bir leydi bu tür şeylerden hoşlandığı için özel olarak pişirildiğini" söylediği, ortasında koca bir parça kaymak olan kalp biçiminde bir kirazlı turta getirdi.

İçimden bir türlü atamadığım korkuya rağmen, bu mükellef yemeği keyifle yedim ve kâhya kadın tepsiyi almaya geldiğinde teşekkür edip yemekleri ne kadar beğendiğimi aşçıya söyleyip benim için teşekkür etmesini rica ettim. Bu sözlerimde samimiydim ve bunların yeni bir dostluğa doğru atılan bir ilk adım olabilmesini umuyordum. Yalnızdım ve daha şimdiden üstüme üstüme geldiğini hissettiğim bu çıplak ve kasvetli duvarların arasında yaşayacak idiysem, buna mecburdum. Onların hareket edip demir parmaklıklara dönüştüğünü görseydim bile hiç şaşırmazdım. Yatağıma yattığımda tepemde, kopmak üzere olan bir ipe asılmış bir kılıcın sallandığını görür gibi oluyordum.

Daha sonraları, kuru sazdan yapılan mumların büyük bir çabayla aydınlatmaya çalıştığı ve bana duvarları tekinsiz bir şekilde parlayan türlü türlü silahlarla –kılıçlar, hançerler, baltalar, gürzler ve kalkanlar– kaplı, uzun ve karanlık bir tünelden geçiyormuşum hissini veren Uzun Galeri boyunca nöbetçi askerler gibi yan yana durmakta olan bir dizi gümüş zırh takımının yanından her geçtiğimde adımlarımı hızlandırdım ve bunlardan mümkün olan en hızlı bir şekilde uzaklaşmaya çalıştım. Aslında böyle yaparken bir aptal

gibi hissediyor ve kendime kızıyordum ama içimden nedense onların sihirli bir şekilde canlanacağından ve bana zarar vereceğinden korkuyordum. Eteklerim onlardan birine hafifçe bile değecek olsa, küçük bir çığlık atıyor ve kalbim duracakmış gibi oluyordu. Bütün dikkatlerime rağmen, oradan telaşla geçerken birkaç kez eteklerim gerçekten de bunlardan birine takıldı. Bir keresinde zırh takımlarından biri tangır tungur sesler çıkararak üstüme doğru sallanarak geldi –kollarının duruş şekli beni yakalamak için geldiği hissini vermişti bana– ve ben de bir çığlık atarak geriye zıpladım ama bu arada zırh *korkunç* bir gürültüyle ve eteğimi de yırtarak taş zeminin üzerine yıkıldı. Hizmetkârlar koşarak gelip benim dikkatsizliğim ve asap bozukluğum yüzünden yeri boylayan zırhı eski haline getirmek zorunda kalınca da yerin dibine geçtim tabii.

Hizmetkârlar malikânede bir zindan olmadığını ve bir zamanlar zindan olan yerin şimdilerde zararsız bir toprak altı mahzenine dönüştürülmüş olduğunu ve dilediğim her an gidip orayı kendi gözlerimle görebileceğimi defalarca söyleyerek beni rahatlatmışlardı ama Compton Verney’de kaldığım tüm süre boyunca, kulaklarım her an tetikteydi. Sürekli olarak, zindanda zincire vurulmuş, işkence altındaki biçare mahpusların inlemelerini duyacakmış gibi hissediyor ve huzursuz oluyordum.

Bu evle ilgili bir hayalet öyküsü olmamasına da çok *şaşırmıştım* doğrusu çünkü eğer hayaletli olmayı hak eden bir ev var idiyse, ondan daha iyisi bulunmazdı. Ama üstü başı kanlı, beyaz elbiseli bir kızın ay ışığı olan gecelerde bahçede koşturduğunu söyleyenler de vardı. Kızın ağzı kimsenin duymadığı korkunç çığlıklar attığı için hep açılmış ve hep evin *aksi* istikametine doğru koşuyormuş. Hizmetkârların dediğine göre eve girmeye hiç yeltenmiyormuş. Bu biçare, lanetli ruhun neden kaçtığını merak etmiştim doğrusu. Bir de, ruhunu bir kese altın karşılığında Şeytan’a sattığı ama keseyi açtığında içinde sadece kestane bulduğu söylenen bir oduncunun öyküsü vardı.

Son derece yorgun olmama ve gerçekten de feci bir baş ağrım olmasına rağmen, Compton Verney'deki ilk gecemde gözümü hiç kırpmadım. Bütün geceyi bir leğene eğilmiş, bir oturağın üzerine tünemiş olarak ya da minderlerin üzerinde sırtüstü yatarak ağrıyan karnımı ve göğsümü ovalayarak geçirdim. Güçlkle nefes alıyordum ve alımda ateşten kaynaklanan boncuk boncuk terler oluşmuştu. Güneş doğduktan sonra biraz uyuyabilmişim ama daha sonra Pırto'nun ricalarım kıramayarak yatakta oturarak küçük bir kâse et suyu içmiş ve hemen sonra ıstıraplı geceme dönmüştüm.

Robert üç gün sonra geldi. Beyaz atının üzerinde bir prensten farkı yoktu. Ona, mavi kadifeden üniformalar giymiş uşakları ve hem onun hem de Richard Verney'nin dostu olduğunu tahmin ettiğim şık kıyafetler içindeki bir grup beyefendinin yanı sıra, bir dönemde bir Fransız prene hizmet ettiği söylenen bir de aşçı eşlik ediyordu. Yanlarında yiyeceklerle ve pahalı baharatlarla dolu bir de araba vardı. Ama uzun kalmadı ve benimle pek vakit geçirmede. Hatta yatağıma bile gelmedi. O hafta onunla geçirdiğim zamanın bir saat bile olduğunu sanmıyorum. İçki içerek, Richard Verney ve diğerleriyle birlikte alt katta kapalı kapılar ardında kumar oynayarak keyif yaptı. Yanlarında, düşük kalite meyhanelerde ve karanlık ara sokaklarda kendilerini ucuza satan türden aşağılık kadımlar da vardı. Richard Verney'nin kahyasının onları efendisinin misafirlerini ağırladığı odaya gizlice sokarken görmüştüm. Adamcağızın durmadan kıkırdayan ve birbirleriyle fısıldaşan, kirli saçlı bu kadınları görünce yüzünü tiksintiyle buruşturduğunu ve yırtık pırtık, lime lime elbiselerindeki pirelerin üstüne sıçramasından korkarmış gibi onlardan uzak durmaya azami dikkat sarf ettiğini de fark etmişim. Sanırım Robert o gece hiç olmadığı kadar şanssızdı çünkü Tommy Blount'u tam üç kere para getirmesi için dört nala Londra'ya göndermek zorunda kalmıştı. Onu her gördüğümde, tıraş olmamıştı, saçları karmakarışık ve üzerinde hep giderek daha da kirlenen ve daha da pis kokan aynı kıyafet

oluyordu. Kötü ve huysuz bir ruh hali içinde olduğunu anladığım için onunla konuşmaya cesaret edemiyordum. Bay Edney'ye, altın renkli fırfırlı bir yakası olan kızıl kahverengi bir elbisemin üzerine Robert'ın bana verdiği İspanyol altınından düğmeleri diktirmiştim ama Robert bunların farkına bile varmadı. Bana tek bir gönül alıcı söz etmedi, beni hiç öpmeyi ve kucaklamadı. Sanırım ben onun karısı olarak yatağında yapayalnız yatar ve yanımda olması gereken ama olmayan kocamı bekleyip çarşafın arasında dönüp dururken, o meyhanedilberleri pis iç eteklerini kaldırıp onun cinsel ihtiyaçlarını karşılamışlardı. Robert zaten daha sonra atlayıp Londra'ya, kraliçeye dönmüştü.

Compton Verney'de kaldığım tüm süre boyunca hiçbir şeyi içimde tutamayıp sürekli çıkardım; zaten içimdekiler de dışarı çıkmaya can atıyorlardı. Tanrı'ya ve onun meleklerine bana Tommy Blount'u gönderdikleri için dualar ediyordum. O olmasaydı, hiç kuşkusuz eriyip gider ve ölürdüm. Robert'ın bitmek bilmeyen işleri için her çıktığında bir fırsat yaratıyor ya da Robert'ın bana gönderdiği bir mesajı, parayı ya da bir hediye getirdiğinde mutlaka benimle vakit geçiriyordu. Beni temiz havaya çıkarıyor, elmalar yediriyor ya bir panayırda satın aldığı zencefilli küçük bir ekmeği ya da etli turtayı getiriyor ve bunları ikiye böldükten sonra benimle paylaşıyordu. O arada da çingene bir kadının ona anlattığı bir masalı anlatıyordu... Bazen de yolda geçerken bir rençperin karısından satın aldığı taze pişmiş bir ekmeğe ile tekerlek şeklindeki sarı peynirden oluşan daha mütevazı bir yemeğimiz oluyordu. Bu kadarı bile beni doyuruyor, tok tutuyor ve bana yarıyordu. Tommy çevredeki insanlarla da dostluklar kurmama yardım ediyordu. Öyle ki sık sık onlarla yemek yemem için davet edenler oluyordu. Onlarla sofraya oturduğum günlerde *tek sefer* bile *ne* midem bulanmış *ne de* karnım ağrımıştı.

Bunu fark edince, Compton Verney'de *birtakım* dolapların döndüğüne giderek daha fazla inanmaya başladım. Bunu Ro-

bert'a da yazdım ama bana inanmadı. Üstelik de beni "aptalca vesveselere" kapılmakla suçladı ve hayal gücümün "gemi azıya aldığını" ve "onu dizginlemem ve kontrol altına almam" ya da "bir atmış gibi ehlileştirip yola getirmem" gerektiğini söyledi.

Sonra lezzet katsınlar ve midemi bastırsınlar diye yemeklerimin üzerine serpmem için baharatlar gönderdi ama bunlar beni daha da kötü yaptı. Onun üzerine daha sonra gönderdiklerini malikâneyi çevreleyen hendeğin içine attım. Ama Robert bütün bunların benim vesvesem olduğunu kanıtlamak için aynı yemekleri, üstelik de aynı kâseye konmuş olan yiyecekleri yiyen Pirto'nun hiç hastalanmadığını söyledi. Ayrıca, Büyük Salon'da evdeki diğer insanlarla yemek yemek zorunda kaldığım günlerde de ben-den başka kimse hastalanmıyordu. Demek ki hayal gücüme yenik düşüyor ve beynimin "kötü bir sihir yapmasına, her şeyde bir kötülük ve bit yeniği olduğuna inanmasına ve masum insanları olabilecek en kötü şekilde suçlamasına" izin veriyordum.

Kocamsa, Sör Richard Verney'nin hayatında tanıdığı en nazik, en yumuşak kalpli insan olduğunu, "araba altında kalan bir sokak köpeğinin arkasından bile ağladığını" ve "hissiz olmak bir kenara, aşırı duygusal biri" olduğunu söylüyordu ısrarla. Ama Richard Verney'in yüzüne bakınca bu sözlere inanasım gelmiyordu. Bu adamın ölen bir köpek için değil, herhangi başka bir şey için, karısı ya da çocuğu ölse bile ağlayabileceğine hiç ihtimal vermiyordum. Beni zehirlediklerinden *emindim!* Buna rağmen herkes bana bir çocukmuşum ya da delirmişim gibi davranıyor ve inanmayı reddediyordu; beni yarım kulakla dinliyorlar, ciddiye almıyorlar ve dediklerimi beynimin aptalca ve hastalıklı vehimlerine yoruyorlardı. Ama ben gerçeği *biliyordum*; beni zehirliyorlardı. Evet, *zehirliyorlardı!* Yoksa Compton Verney'de yediğim her şey neden beni hasta etsin, bağırsaklarımın içini dışına çıkarsın, kus-tursun ve göğsüme sancılar saplatsındı? Başka yerlerde yediğim hiçbir şey bana dokunmuyor ve şöminenin önünde kıvrılıp hu-

zur içinde uyuyan bir kedi gibi içimde kalıyordu. Ama kimseyi inandıramıyordum; herkes beynimin bana oyunlar ettiğini ya da karnımda bir hastalık olduğunu, hatta beni etkisi altına alan “aşırı melankoli”nin yarattığı “karmaşık bir durum” olduğunu söylüyordu. Bazen bu konuşmalardan sonra o kadar kötü hissediyor ve öylesine hüsrana uğruyordum ki bütün günümü yatakta Custard ve Onyx’le yatarak ve gözyaşlarımı onların yumuşak tüylerine akıtarak geçiriyordum.

Aptal değildim. Ölümümün birilerinin işine yarayacağını ve onların menfaatlerine hizmet edeceğini *biliyordum*. Ölüm, orağıyla beni biçtiği anda Robert’a harikulade bereketli olan bir hasat sunacaktı. Ondan boşanmadığım için elde edemediği özgürlüğü, ölümüm verecekti ona. Böylece de herhangi bir skandalla lekelenmeden, matem tutan dul rolünü oynayabilecek, bir seneye kalmadan da siyah matem elbisesini üzerinden atacak ve benim kemiklerim sonsuz uykumda mermer bir lahdin içinde çürürken morlu sarılı kıyafetlere bürünerek başına tavus kuşu tüyleri takacak, kraliçeyle evlenmek ve o vesileyle tahtı ele geçirmek için kilise koridorunda kibirli bir horozcuk gibi kasıla kasıla yürüyecekti.

Çaresizlik içindeydim; büyük masraflara girdim ve birini Londra’daki bir eczacıya göndererek zehirlenmeye karşı en halis deva olduğu bilinen tek boynuzlu boynuzu getirttim. Kimileri bunu içine zehirli bir madde katıldığı düşünülen yemeğin ya da içeceğin içine daldırmanın yeterli olduğuna ve zehri zararsız hale getirdiğine inanıyordu ama bazıları da işe yaraması için bunu toz haline getirmek ve her yemekten önce bu tozdan biraz yutmak gerektiğini söylüyordu.

Ama Robert, bir sonraki kısa ziyaretinde, elimde görünce hemen çekip almıştı onu. Her şeye kanan bir alık olduğumu ve Londra’da bu tür sahte bilgilerin yayıldığını *herkesin* bildiğini ve paramı –*onun* parasını– Thames Nehri’ne atmış olsaydım daha akıllıca bir iş yapmış olacağımı söyledi. Bunu soğuk suya koyup

suyun kaynadığını ama yine de soğuk kaldığını görmüş müydüm? diye de sorarak benimle alay etti. Bari bir güvercini zehirleyip, sonra da ona o tozdan verip iyileşip iyileşmediğine baksaydım! Ya da yere onun ucuyla bir daire çizip, bir örümceğin o dairenin içine girdikten sonra ölmeden çıkıp çıkmadığını kontrol etseydim! Belki de boynuzu suyla dolu bir kovaya sokup, içine de üç tane akrep atmış ve ölüp ölmediklerine bakmışımdır! Başımı iki yana sallayıp uysal bir tavırla, ona bu boynuzun gerçekten işe yarayıp yaramadığını sinayacak hiçbir şey yapmadığımı söyledim; zaten elime geçeli de bir iki gün olmuştu ve duruma göre sadece ya yediklerime ve içtiklerime değdiriyor ya da ucundan elde ettiğim tozdan biraz yutuyordum. Sonra da o anda aklıma gelen bir şeyi ona sorma cüretinde bulundum: Akrepleri suya attığımda zaten ölmeyecekler miydi? Onları boynuzun sihirli güçlerinin öldürdüğünü nereden bilecektim? Robert iç çekerek gözlerini yuvarladı ve alçak sesle bir küfür savurdu. Peşinden de Tanrı'ya ona sabır vermesi için dua etti.

Sonra da, “*Ver onu bana!*” diye bağırarak değerli boynuzumu bir hamlede elimden aldı ve bunu başkalarının benin onunla görmemesi ve “Lord Robert’ın ne kadar salak bir karısı olduğuna” dair dedikodular etmesini önlemek için yaptığını söyledi.

Daha sonra onun kraliçenin önünde diz çöktüğünü, “onun gibi değerli ve sevilen bir kişinin kötü niyetli, fesat insanlardan korunması” gerektiğini söylediğini ve bir tek boynuzlu boynuzunu, mor renkli bir kadife yastık üzerine koyarak ona sunduğunu duydum. Bu boynuz benden aldığı mıydı acaba diye merak etmiştim; yoksa benden esinlenip sahici olduğu tartışmasız olan bir başkasını mı satın almıştı?

Robert birkaç hafta sonra yine geldi. Kendisine bu sefer de o kaba saba, haydut gibi adamları eşlik ediyordu ama yanında yine o soylu beyefendiler, Fransız aşçı ve bir araba dolusu nadide yiyecekler ve güçlü baharatlar vardı. Benden yine uzak durdu ve daha

çok dostlarıyla ve yerel meyhaneden getirttikleri yosmalarla vakit geçirdi. Avdan dönmelerinden sonra kocaman bir masanın üzerinde onları bekleyen, şişe geçirilerek ateşte pişirilmiş, baharatlarla tatlandırıldıktan sonra da parçalara bölünmüş olan geyiğin kokusunu duyunca, adeta bir el gelmemi işaret ediyormuş gibi aşağıya inmek için içimde büyük bir istek oluştu. Karnım gurulduyor ve ağzım sulanıyordu. Kocam ve arkadaşları için hazırlandığını bildiğim için, bu etin zehir içermediğini ve benim için güvenli bir yiyecek olduğunu düşünüyordum. O yüzden transa girmiş gibi o cüretkâr ve insanı davet eden hoş kokuyu takip ederek aşağı indim ve aç kurtlar gibi saldırarak, ellerimin yanmasına aldırmadan geyik etinden koca koca parçalar koparıp, bir lokma bitmeden bir diğerini ağzıma attım.

Robert ve arkadaşları geldiklerinde beni bu vaziyette, yüzüm ve yüzüme düşen saçlarım yağ içinde, ağzıma tıktırdığım etlerle yanaklarım şişmiş ve ellerim avuçlarımda yağ içinde hâlâ durmakta olan sıcak parçalardan dolayı kıpkırmızı olmuş bir şekilde buldular. Robert saniyede odanın bir ucundan yanıma geldi ve bana öyle bir tokat attı ki çiğnemekte olduğum et ağzımdan fırladı ve elbisemi de yağ ve baharatlarla kirlettikten sonra geyik budunun üzerine düştü. Sonra da saçlarımdan yakaladı ve yüzüme birbiri ardına tokatlar patlatarak, ite ite odanın bir ucundan diğer ucuna götürdü. Sonra da bizi izleyen arkadaşlarının kahkahaları ve pişmiş kelle gibi sırtımları arasında, “*Beni rezil ettin!*” diye böğürerek odama çıkmamı emretti. Adamlardan biri çirkin bir kahkaha atarak, “Meğer bizim Robert köylünün tekiyle evlenmiş, eti nasıl yediğine bakar mısınız?” dedi. Ötekiler de onaylar gibi başlarını salladılar ve kahkahalara boğuldular.

Kocamı ondan sonra, odanın kapısını aralayıp da göğüsleri bağcıkları çözükle büstiyerinden fırlamış, kıkırdayan bir meyhanedilberini odasına götürürken görmemin dışında bir daha görmedim.

Ya hep aşağıda arkadaşlarıyla oluyor ya da odasından çıkmı-

yordu. Sonra da beni utancımla ve attığı tokatlardan berelenmiş ve şişmiş yüzümle bırakıp tek sözcük bile etmeden ve veda etmeden çekip gitti.

Kendimi kurtarmak için bir şeyler yapmam *gerekiyordu*; Robert'ı görmeli ve onu bir şekilde bu olanları durdurması ve vehimlerimi değil, beni öldürmeye kast eden kişiyi dize getirmesi için ikna etmeliydim. Bana kendime ait olacak bir ev vermesini ya da beni hiç değilse her an ayak altında kalma korkusu içinde olan bir fino köpeği gibi tedirginlik yaşamayacağım daha güzel bir yere göndermesini istiyordum. Bunu yapmadığı takdirde, kaderime terk edilecek ve buralarda ölecektim; bu, histerinin tetiklediği bir vehim ya da beynimin bana oynadığı kötücül bir oyun değildi. Buradan gitmediğim takdirde, sonum Compton Verney'de gelecekti ve belki de orada eksik olan hayalet ben olacaktım; insanlar benim kendi hayallerinin kurbanı olan deli bir kadın olduğumu düşünecekler ve benim öldürüldüğü için dünyadan kopamayan ve bu evin odalarında sonsuza dek beyhude yere adalet arayan lanetli bir ruh olma tehlikesi içinde olduğumu akıllarına bile getirmeyeceklerdi.

Daha sonra bir kez daha Bay Edney'nin yardımına başvurdum. Beni görmeye geldiğinde ona içimi döktüm ve her şeyi olduğu gibi anlattım. Kafa kafaya verip biraz cüret isteyen yeni bir plan yaptık. Robert beni daha önce hiç görmediği bir şekilde görecekti: bu kez karşısında onu mutlu etmek için saçlarını boyamış ve ona hiç yakışmayan bir elbise giymiş, ürkek ve çılgın bir yaratık değil, başka biri olmaya özenmeden ve taklit etmeye çalışmadan da saray kadınları kadar çekici olabilen bir Amy olacaktı.

Bay Edney ona güvenmemi söyledi ve bana kocamın gözlerini kamaştırarak ve tüm şikâyetlerini daha ağzından çıkmadan susturacak bir elbise diyeceğine dair söz verdi.

"Sevgili Bay Edney," dedim kederimin üstüne güneş gibi doğan bir gülümsemeyle, "kendimi tamamen sizin ellerinize bırakıyorum."

“O zaman ne duruyoruz, başlayalım hemen!” dedi Bay Edney gülümseyerek ve ellerini çırparak çırağını çağırdı.

Yaratmak istediği bu kıyafetin hazırlanmasının biraz senli benli olmayı gerektirdiğini söyleyerek özür diledikten sonra da iç eteklerimin dışında kalan her şeyi üstümden çıkarmamı istedi. Böylece belimden yukarısı çıplak kaldı. Sonra Pirtö’ya beyaz pamukludan bir bez parçası vererek bunu bir büstiyer gibi etrafıma sarıp iğnelemesini söyledi. Ben hazır olunca da bana böyle samimi bir şekilde dokunmak zorunda olduğu için özür diledi ve eline bir kömür parçası alarak bununla bezin üzerine, göğüslerimin olduğu yerlere hızla bir iki çizgi çekti. Bunu kaburgalarımın üzerine ve yan taraflarıma kondurduğu damla gibi işaretler takip etti; sonra beni döndürdü ve altın sarısı saçlarımı kaldırarak sırtıma da aynı şeyleri yaptı.

Daha önce hiç böyle bir şey görmemiştim ve meraktan ölüyordum; ama Bay Edney gülümseyip, “Anka kuşu genellikle kendi küllerinden doğar ama bu kez denizin soğuk derinliklerinden çıkacak ve kocanızın tutkularını canlandırıp onları alevlendirecek!” demekle yetindi.

“Tıpkı Hemsby’de deniz kenarında olduğumuz günlerdeki gibi!” diye bağırdım. Yüzümden ve vücudumdan geçen sevinç dalgası içimdeki ağırlığı ve uyuşukluğu kovmuş ve nicedir hissetmediğim kadar canlı hissetmeme neden olmuştu. Ah, Bay Edney’nin benim için dikeceği bu sihirli elbiseyi görmek için can atıyordum!

Bay Edney Londra’ya dönmeden önce, kendime güvenmemi telkin etti. İsim vermeden, daha önce başka kadınlara da bu şekilde yardım etmiş olduğunu söyledi. Bu kadınların kocaları da karılarının giydiği bu muhteşem elbiseyi gördükleri anda ortaya çıkan tablonun sihriyle kapılmışlar ve eskiden daha fazla abayı yakmış olarak karılarına dönmüşlerdi. Evleneli beş sene olmasına rağmen çok ihmal edildiği için hâlâ çocuksuz olan, melankolik

görünümlü, menekşe gözlü ve siyah saçlı bir hanımefendi de kocasının karşısına parlak kırmızı, turuncu ve altın sarısı renklerden oluşan bir Anka kuşu olarak çıkmış ve muflonlu kırmızı satenle kaplı kocaman bir yuvanın içinde ayakta durmuştu. Bu kadının kocası artık hiç onun yanından ayrılmıyordu; metresini de terk etmişti. Bu çiftin daha sonra, kocasının muhabbetinin bir kanıtı olarak tam sekiz çocuğu olmuştu. “Onlar için tasarladığım o yuvanın içinde o gece ikiz çocuklar yapmışlar,” diye bir sırrı açıkladı Bay Edney gülümseyerek.

Son prova için geldiğinde, elbiseyi gördüğüm an nefesim keşilecek gibi oldu. Dilim tutuldu ve gözlerim kamaştı. Dünyada böyle bir elbise olabileceğini hayal dahi edemezdim. Bir an için onu giyecek cesareti bulamamaktan korktum.

Elbisenin büstiyer kısmı kolsuzdu ve tamamıyla örümcek ağı gibi ince, ten renkli bir bürümcükten yapılmıştı. Göğüslerimi kaplayan pırlıl pırlıl kristal boncuklar minik baloncuklar gibiydi ve her hareketimle birlikte gökkuşağının tüm renklerini yansıtacak şekilde alevleniyor ve kaburgalarımın üzerine ve sırtıma parlak ışıkları yansıtan yağmur damlacıkları gibi iniyordu. Eteği bugüne kadar giydiğim en kabarık etekti. Kalçalarımın üstünden başlayan ve belimin de olduğundan daha ince görünmesini sağlayan çemberli bir juponla alttan desteklenen bu etek, mavi ve yeşil taftadan oluşan harikulade bir karışımdı ve yuvarlanan dalgaları andıran büzgüleri ve fırfırları olan, uzun ve hoş bir kuyruk şeklinde arkamdan uzanıyordu. Kumaştan oluşan bu muhteşem dalgaların tepeleri uçuk mavi ya da yeşil tüllerle kaplıydı ve minik kristallerle, kum incileriyle, altından ve gümüşten küçük midye kabuklarıyla bezeliydi. Eteğin ön tarafına, tam belimin altına, titreşen pulları olan, zümrüt yeşili çok güzel bir denizkızı kuyruğu dikilmişti. Bu da parıltılı boncuklar gibi titreşen suların ve dalgaların arasından çıkıyormuşum gibi bir algı yanılsaması yaratıyordu. Eteğin ön tarafı –zarif ayak bileklerimi gösterecek şekilde– kısaydı ve uçları

tamamıyla mercanlarla, yengeçlerle ve deniztarağı kabuklarıyla işliydi. Denizkızı kuyruğunun iki yanındaki mavi denizde, gümüş ve altın renkli harikulade balıklar yüzüyordu. Elbisenin, mercan pembesi rengindeki taftadan yapılmış, hışırtılı sesler çıkaran, kütür kütür, çok güzel bir de iç eteği vardı. Bay Edney'nin bana sürpriz olarak getirdiği altın renkli deniztarağı kabuklarıyla ve kum incileriyle süslü olan, mercan renkli satenden ayakkabılarım da kabarık eteklerimin altından oyun oynar gibi kaçamak bakışlar atan bu iç etekle tam bir uyum içindeydi. Cambaz ayaklıklarına benzeyen ince topukları olan bu tür ayakkabılar Fransa'da yeni yeni moda olmaya başlamıştı ve bunlarla dengede durmak ve zarif bir şekilde yürümek için bayağı bir beceri gerekiyordu. Sıklıkla tökezliyor ve ayak bileğimi kırmaktan korkuyordum ama Bay Edney her seferinde sabırla bana yardım ediyor, ellerimden tutup beni bir yürütecine içinde yürümeye çalışan bir bebekmişim gibi odanın içinde ağır ağır yürütüyordu. Ama sabrımız iyi bir sonuç verdi ve kısa süre içinde bunlar sanki ayaklarımın doğal birer parçasıymış gibi rahatça yürümeye ve hatta atik tetik bir şekilde dans etmeye bile başladım.

Ama Bay Edney'nin işi bununla da bitmemişti. Beni oturtup, kocamı bu elbiseyle karşılama vakti geldiğinde saçlarımı nasıl taraması gerektiğini Pırto'ya gösterdi. İncilerle ve pembe renkli deniztarağı kabuklarıyla süslü olan saçlarım sırtımdan aşağı altın renkli bir şelale gibi incek ve başımın iki yanına da üstlerinde göz kırpar gibi parlayan zümrütler ve safirler olan birer tarak iliş-tirilecekti. Sonra da kirpiklerimi ve kaşlarımı nasıl koyulaştıracağımızı ve gözlerimi içinde mavi ve yeşil dokunuşlar olan altın ve gümüş renkli boyalarla ve yanaklarımla dudaklarımı da mercan pembesi boyayla nasıl canlandıracağımızı gösterdi. Maskeli baloda ön planda olmak için adeta yüzerek dans etmeye giden bir saray hanımefendisi rolünü oynamam gerektiğini söyledi. "Sen bir denizkızısın Amy," dedi sahneyi gözlerimin önünde canlan-

dırmak için. “Ölümlü bir erkeğin günlünü çelmişsin ama onunla birlikte olmak için mavi krallığındaki huzurlu yuvanı terk etmek zorundasın,” dedi ve sonra da kulağıma eğilerek, “Ben sana onu nasıl elde edeceğini ve büyüleyeceğini gösterebilirim ama...” diye fısıldadı yumuşak bir sesle, “... sevgili Amy, onun buna değip değmeyeceğini sadece sen bilebilirsin.”

Ondan sonra, tam bir baş belası kesilerek Robert’ı bir mektup bombardımanına tutmaya başladım. Bir aydan fazla bir süre boyunca, parmaklarım yazmaktan acıyana kadar yazdım da yazdım ve Robert’ın bana gönderdiği paraların büyük bir bölümünü aptal gibi kâğıtlara, mürekkebe ve günde iki bazen de üç kez gönderdiğim ulaklara verdim. Mektuplarımı ne kadar uygunsuz saatlerde, nerede ya da ne yapıyor olursa olsun Robert’a teslim etmeleri için bol bol para verdiğim için hepsi de atlarına atlayıp dört nala gidiyorlar ve onu yakaladıkları yerde –ister sarayın koridorlarında, ziyafette, kumar masasında, tenis kortunda, bir turnuvaya katılmak için atma binmek üzereyken ya da terzisi prova yaparken– teslimatı yapıyorlardı. Öyle ki adamlardan oldukça cüretkâr olan biri Robert tam bağırsaklarını boşaltırken içeri dalmıştı. Mektup yazmaya son vermek üzereyken, Robert’tan bana geleceğini haber veren kısa bir not aldım. Onu usandırmayı *nihayet* başarmıştım.

Mektuplarımın amaçladığım şekilde işe yaramasını beklerken, o arada da yatak odamı Bay Edney’nin gönderdiği şeylerle süslemeye başladık. Onun verdiği talimatlara göre, mavi, yeşil, sarı ve pembe camlardan yapılmış fenerler, duvarlara incilerle bezeli bir yığın mavi flama astım ve tavan kirişlerinden aşağı, güzel boyanmış balıklar ve iplere dizilmiş inciler ve kristal boncuklar sarkıttım. Akşam yemeklerimiz için de şekerleme konusunda ehil olan ve midye kabukları, balık ve diğer deniz yaratıkları şeklinde şekerlemeler yapabilen çok iyi bir de aşçı tutmuştum. Robert’a en az sarayda yedikleri kadar güzel yemekler sunabileceğimi kanıtlamak istiyordum. Bize romantik bir müzik çalması için de ta

Londra'dan, gözleri görmeyen bir harpçi getirecektim. Bu kişiyi, bu gibi durumlarda çok işi yaradığını söyleyen Bay Edney tavsiye etmişti. Boncukların altında çıplak olan göğüslerimi kocamdan başka kimseye göstermek istemeyeceğimi o da biliyordu. Yatağımız için üstleri altın ve gümüş renkli balıklarla işlenmiş olan mavi, yeşil ve mercan pembesi satenden yeni takımlar, mavili yeşilli yarı saydam tülünden karyola perdeleri ve bunların üzerine de incilerden balık ağı oluşturacak şekilde yapılmış bir başka perde diktirmiştım.

Geleceği gün Robert'ı büyük bir tedirginlikle bekledim. Her attığım adımda aynen taklit etmeleri gereken dalgalar gibi hışırdayan, ısıklı gibi ses çıkaran ve yanlara doğru savrulan eteklerimle durmadan volta attım. Sürekli parmaklarımla oynuyor ve tırnaklarımla yememek ya da saçlarımda şıkır şıkır sesler çıkaran incilerle oynamamak için kendimi güç tutuyordum.

Ona yapmak için bir de konuşma hazırlamıştım:

"Daha önce hatalar yaptığımı biliyorum," demeyi planlıyordum sakın, kendinden emin ama alçakgönüllü bir ses tonuyla. "Başka biri olmaya asla heves etmemem gerekirdi ama bir zamanlar aramızda olan aşkı yeniden bulmayı ve onu yeniden kazanmayı öyle çaresizce istiyordum ki kendimi unutmak ve başka biri olmaktan başka çare görememiştım. Ama hata etmişim. Başarılı olsaydım elde edeceğim şey aşk olmayacaktı, öyle değil mi? Çünkü insan birini severse, onu olduğu gibi, hatta boyasız, mücevhersiz ve güzel elbiseleri olmadan da sevebilir çünkü *gerçek* aşk çırlıçıplaktır, onun üzerinde elbise yoktur."

Mutlu ve tutkulu hayallerimde, kocamın bu içten ve kalpten gelen sözler karşısında soyunacağını, elbiselerimi çıkardıktan sonra beni de yatağa götüreceğini ve Hembsy'nin soğuk ve sahillerinde sıcacık vücutlarımızla çıplak olarak yattığımız eski günlerdeki gibi benimle sevişeceğini görür gibi oluyordum.

Bu kez Robert'a *daha iyi, daha akıllı ve daha ağırbaşlı* bir

“ben” olabileceğimi, en az saray hanımefendileri gibi soylu davranabileceğimi ve sadece onu seven ve onu mutlu etmek isteyen bir Amy olduğumu göstermek istiyordum.

Ama Robert gelip de beni görme özürülü harpçının müziği eşliğinde salınarak ve dönerek dans ederken ve işveli bir şekilde yürürken görünce, hayatında gördüğü en gülünç şey buymuş gibi kahkahalara boğuldu. İki büklüm olmuştu; dizlerine vuruyor ve katılacakmış gibi oluyordu. Yüzü de kıpkırmızı kesilmişti ve astım krizi geçiren bir eşeğin anırması gibi sesler çıkarıyordu. Konuşabilecek duruma gelince, gözlerindeki neşe gözyaşlarını silecek ayağa kalktı ve, “Bir orospu gibi boyanmış olmana rağmen, bu halinle daha çok bir palyaçoya benziyorsun,” dedi. Neşesi hemen sonra aniden gelen bir yaz yağmuru gibi öfkeye dönüştü. “İffetsiz ve şehvet uyandırıcı bu davranışım” için bana mihraptan vaaz okuyan bir rahip gibi okkalı bir söylev çekti. Ona kötü bir niyetim olmadığını söylediğimde de öyle bir bakış attı ki kendimi o anda bir karınca gibi küçük ve önemsiz hissettim. “Saray bir kerhane değil Amy,” diye gürledi. “Oradaki hanımefendiler senin gibi köylü hödüklerin inandığının aksine, boyalı aşüfteler ve orospular gibi davranmazlar.”

Boğazıma sanki bir yumru tıkamıştı. Dudaklarım titriyordu. Konuşamayacak kadar incinmiş ve sersemlemiştim. Yanaklarımdan aşağı akan yaşlar, özenle yaptığım makyajı mahvediyordu. Ne yaparsam yapayım, ne kadar çabalarsam çabalayayım, sonunda bir şey *mutlaka* ters gidiyordu. Kazanan asla *ben* olamıyordum! Kaderimde hep hayal kırıklığına ve başarısızlığa uğramak mı vardı? Yıldızlarda öyle mi yazıyordu bilemiyordum. Artık ay-nada kendime baktığımda *Hayal Kırıklığı* ve *Başarısızlık* sözcüklerini daha sıklıkla görür gibi oluyordum. Bazen bunların alnıma damgalandığı hissine kapılıyor ve kenarları kömürleşmiş, o öfkeli kırmızı harfleri dağlanan tenimin üzerinde görecekmış gibi oluyordum. Onu büyülemeyi, mutlu etmeyi, gülümsetmeyi ve bana

sanılmasını istemek ama *her* denediğimde başarısız olmak beni öyle üzüyordu ki! *Gerçekten de* bütün istediğim buydu! Ama iş kocamın sevgisini kazanmaya gelince beceriksizin, işe yaramazın tekiydim!

Sonra arkasını döndü ve beni yine bırakıp saraya, Elizabeth'e dönmek üzere dışarı çıkmak için bir hamle yaptı.

Hissettiğim yoğun acı nedeniyle, birden insanların beni bu yakışksız kıyafetle görebileceğini tamamıyla unutarak arkasından koştum ve üst merdiven sahanlığından ona avazım çıktığı kadar, “Senin bu halinden *nefret* ediyorum. Kraliçenin taşlarla süslü kısıp bir kayışla bağladığı bir fino köpeği olmuşsun! Zincirini çektiği anda koşarak *ona* gidiyorsun! Sana bir ödül uzattığında da zıplayıp onu alıyorsun!” Robert bir an için durakladı –ama sadece bir an için– ve başını çevirip bana bakmadı bile; sonra yine hiç arkasına bakmadan, yürümeye başladı ve benden uzaklaştı. “Sen onu *gerçekten* seviyor değilsin, sadece sana verebileceklerini seviyorsun! Onun temsil ettiği şeyi seviyorsun; hedeflediğin şeyi elde ettiğin anda, senin için *bir hiç* olacak o! *Bir hiç!* Tıpkı benim olduğum gibi! *Senden nefret ediyorum Robert! Nefret ediyorum!*” diye bağırdım. Gözyaşlarım seller gibi akıyor ve boğazım tıkanır gibi oluyordu ama bunları umursamayacak kadar öfkeliydim. “*Senin başının Kraliçenin yastığının üzerinde değil, bir mızrağın ucunda olması gerekir!*”

Kapıyı arkasından gürültüyle kapattığı anda, birden aşağıda başka birilerinin olduğunu ve gözleri fal taşı gibi açılmış ve çeneleri düşmüş bir şekilde bana baktıklarını gördüm. Sör Richard Verney de onların arasındaydı. Pişmiş kelle gibi aşağılayıcı bir şekilde sırtıyordu. Siyah gözlerini bir hiç olduğumu hatırlatır gibi dikmişti bana. Robert’la birlikte gelmiş olduğunu tahmin ettiğim Thomas Blount da onun yanındaydı ve bana panayırda ki ucubelerden biriymişim gibi bakıyordu. Elbette, hizmetkârlar da oradaydı.

Utançtan ve hissettiğim dehşetten nefessiz kalmıştım. Kollarımı boncuklarla kaplı göğüslerimin üzerine getirerek onları örttüm. Yenilgiye uğramış bir şekilde geri dönerken yüksek ökçeli ayakkabılarım eteklerime takıldı. Tökezleyerek yere düştüm ama bu arada içgüdüsel olarak avuçlarımı taş basamaklara bastırarak düşüşümü hafiflettim. Tommy Blount merdiveni çıkararak anında yanıma geldi ve beni kolumdan tutarak ayağa kaldırmak istedi ama o kadar utanç içindeydim ki onu da ittirdim. Yüzüm boyalarla karışan yaşlardan dolayı kıpkırmızı olmuştu. Onun yüzüne bile bakamıyordum ve teşekkür edeceğime üzerine hücum ederek, “*Benden uzak dur! Bana bakma! Bana dokunma!*” diye bağırmaya başladım. Sonra da ayağımdan fırlayan yüksek ökçeli ayakkabıyı utandığım için dönüp almadan, koşarak odama gittim. İstediğim tek şey, utancıma ve ağlamalarıma daha fazla kimsenin tanık olmaması için odama girmek ve kapımı kilitlemektir.

Çılgına dönmüştüm; deli gibi atılıp tavan kirişlerinden tüm süslemeleri çekip çıkardım, duvarlarda mavi dalgalar gibi duran flamaları yırttım, tepsiler dolusu deniz kabuğu ve balık şeklindeki şekerlemeler uçarak bir yerlere gitti; sonra yatağın olduğu yere gittim, güzelim yeni karyola perdelerini indirdim; kumaşları yırtarken üstlerindeki inciler oraya buraya saçıldı. Görme özürlü harpçiya, “*Çık dışarı!*” diye bağırıdıktan sonra kendimi yüzükoyun yatağın üzerine attım ve hıçkırarak ağlamaya başladım. Hangisinin daha kötü olduğunu bilmiyordum: Bir kere daha başarısız olmuş olmam mı yoksa kocamın aşkını geri kazanmak için neleri göze aldığı ve *buna rağmen* başarısız olduğumu başkalarının da görmüş olması mı? Gururum fena halde yara almış ve incinmişti; aşağıya nasıl ineceğimi ve olan biteni gördüklerini bildiğim Verney ailesinin fertleriyle nasıl yüz yüze geleceğimi bilmiyordum. Görmemiş olanlara da nasıl olsa olanlara tanık olanlar –yüzümü gözümü bir aşıfte gibi nasıl boyadığımı ve çıplak memelerimi onları gizlemekten uzak olan boncuklarla nasıl sergiledi-

ğimi– anlatacaklardı. Çok geçmeden herkes her şeyi öğrenecek, meyhanelerde konuşup gülüşecek ve belki de bana olur olmaz isimler bile takacaklardı. Öfkeme yenilerek kendi kendimin en büyük düşmanı haline gelmiştim; mahremimde kalması gereken bir utanca herkesin tanık olmasına neden olmuştum. Bundan sonra insanların yüzüne nasıl bakacaktım? Aynada bile kendime bakabilecek miydim?

Böylece ağlaya ağlaya sonunda uyuyakaldım ama uykumda bile huzur bulamadım: İstıraplı bir rüyada kendimi buz gibi soğuk mavi-yeşil renkli bir gölün içinde çırpınırken gördüm; üzerimdeki denizkızı kıyafeti ve saçlarımdaki inciler beni aşağıya çekiyordu. Havasız kalıyor ve yukarı çıkmak istiyordum ama gölün derinliklerine daha fazla sürükleniyordum. Dehşet içindeydim. Kollarımı ve bacaklarımı çaresizce çırpıyor ve bir çan gibi şişen ve kabaran eteklerimin kıvrımlarından kurtulmaya çalışıyordum. Sonunda nasıl olduysa yukarıya çıkmayı başardım ama... ellerim bir *buz* tabakasına dayandı! Sert mi sert, kırılması mümkün olmayan bir buz tabakasıydı bu! Gölün yüzeyi donmuştu! Buzun arasından bakınca –bu, donmuş bir camın arkasından bakmak gibiydi– asık suratlı bir takım rahiplerin Latince bir şeyler söyleyerek gölün çevresinde dolaşğını gördüm. Ne dediklerini anlamıyordum ama seslerindeki emredici tondan bu sözcüklerin benim ruhumu lanetlemek ve sonsuza dek bu gölün içinde hapsetmek için olduğunu sezebiliyordum. Suyun içinde olmama rağmen, bir çığlık attım –rüyalarda böyle tuhaf şeyler olabiliyor– ve eteklerimin şişerek kabaran ve adeta beni boğmak isteyen kıvrımlarını can havliyle kendimden uzaklaştırmaya çalıştım. Ben öyle çırpınırken, kıyafetimdeki inciler ve kristal boncuklar da içime çekmem mümkün olmayan minik hava baloncukları gibi pırl pırl parlıyordu. Ama yumruklarımla ne kadar sert bir şekilde vurursam vurayım, buz kırılmıyordu. Ne kadar yüksek sesle bağırırsam bağırayım, yardımına kimseler gelmiyordu. *Kapana kısılmıştım. Hem de sonsuza kadar!*

Beni bile korkutup kanımı donduran ve ev sakinlerinin bile yataklarından fırlamasına neden olan bir sesle bağıarak yatağın içinde doğruldum. Birilerinin beni öldürmek istediğinden eminim. Bir kere daha kendimi rezil etmiş, utancımı ve acımı başkalarının gözlerinin önünde sergilemişim.

Tam o anda Sör Richard Verney, siyah ropdöşambri ve terlikleriyle, elinde bir şamdan, uykudan hafifçe dağılmış ve alnına kara bir kuzgunun parlak tüylü kanatları gibi düşen saçlarıyla vurmaya bile tenezzül etmeden kapımı güm diye açarak içeri girdi. Karyolamın başına kadar gelerek aşağılayıcı bakışlarını kırışmış elbiseme, göğsümdeki mum ışığı altında parlayan kristal boncuklara ve mavi, yeşil, pembe, sarı ve siyah boyalara bulanmış gözyaşlarıyla kaplı, kızarmış ve şişmiş yüzüme dikti. O soğuk ve zehirli bir yılan gibi bakan küçük gözlerini uzunca bir süre üzerimden çekmedi ama sonunda kapının önünde toplanmış ve uykulu, huzursuz gözleriyle merakla bana bakan hizmetkârlara dönerek, “Leydi Dudley kötü bir rüya görmüş,” dedi ve anlamlı bir tavırla, “yine!” diye ekledi; zira kâbus görerek gecenin sessizliğini bozan o çılgılığı ilk kez atmış değildim.

Robert zaten çoktan ayrılmıştı evden. Beni bıraktıktan hemen sonra atına atladığı gibi Londra’ya gitmişti. Bir veda bile etmemişti. Soyluluk ve yücelik taslayan, olmadığı bir kişi olmaya, hava atan ve saraydaki maskeli balolarda dans eden gösterişli güzeller gibi olduğuna onu olduğu kadar belki de kendisini de inandırmaya çalışan –ve bunda başarılı olamayan– boncuklar ve boyalar içindeki zavallı, acınası ve köylü karısını buralarda bırakıp, soğukkanlı, şık, kendinden emin ve dengeli kraliçesinin, Elizabeth’in kollarına kavuşmak için öfkeli bir sessizlik içinde başını alıp gitmişti.

Sabahın sert ışıkları Compton Verney’nin dar ve kavisli pencerelerinden içeri süzülürken, Pirtto sessizce banyomu hazırladı ve denizkızı kıyafetimi üzerimden çıkardı.

“Bu banyo seni iyi hissettirecek aşkım,” dedi ve gülümseyerek

üzerinde kuru gül, lavanta ve ıhlamur yaprakları yüzen ve buharlar çıkaran sıcak suyla dolu küveti gösterdi.

Boncuklarla süslü büstiyerim yere düşünce, sol mememdeki çöküntünün şekil değiştirdiğini, eskiden olduğu gibi içe değil, tehdit eden bir parmak gibi dışa doğru uzandığını fark ettim. O gamze sanki fikir değiştirmiş ve sonunda bir meme ucu gibi olmaya karar vermişti. Ona bakmak bile içimi korkuyla dolduruyordu. Ondan bir kaçış yoktu –etimin bir parçasıydı çünkü– ama bakışlarımı başka bir yere çevirerek hemen küvetin içine girdim ve o endişe verici kusuru eritip yok etmesi beklentisiyle sıcak suyun içine gömüldüm.

O zamandan beri de hep düşünürüm: Bu, göğüslerimi kristal boncukların altında sergilediğim için bana reva görülen bir ceza mıydı? Gerçi her şeyi aşk için ve çaresizliğe kapılarak yapmış, kocamdan başka kimsenin beni görmesini istememiştim. Ama bu denizkızı kıyafetine girmeden önce de o kadar çok başarısızlık yaşamıştım ki bunu da belki hak etmiştim.

Kendime bu şişliğin önemli olmadığını, zaman içinde kendi kendini iyileştireceğini söylüyor ve bir yandan da bu süreci hızlandırmak için elime geçen ya da aklıma gelen her merhemle ovmayı da ihmal etmiyordum. Ona her baktığımda bir değişiklik olduğunu görmeyi umuyor ve kendimi biraz olsun onun küçüldüğüne inandırıyordum ama bu kendimi aldatmaktan başka bir şey değil, sadece bir hüsnükuruntuydu. Aslında, hiçbir şeyin faydası olmuyor ve şişlik bir milim dahi olsun küçülmüyordu.

Tam tersine büyüdükçe büyüyor ve ben onu görmezden geldikçe daha da korkunç bir hal alıyordu. Onu kabul etmekten, birilerine göstermekten ya da onun hakkında konuşmaktan korkuyordum. Elbiselerimi her değiştirdiğimde iç gömleğimi aceleyle giyiyor ya da çıkarıyor, banyo yaptığımda da suyun içine gömülüyor ve kolumu, acımasına rağmen görünmesin diye onun üzerine bastırıyordum.

Sonunda korku galip geldi ve gözlerimden yaşlar boşaldı. Ağladığımı gören Pırto'ya kekeleyerek gerçeği anlattım. Pırto göğsümü açtı ve hayatı boyunca bir bakıcı ve ev hanımı hizmetçisi olarak çalışmanın verdiği deneyimle, parmaklarıyla nazik bir şekilde göğsümdeki şişi muayene etti.

“Ah yavrum, bu bir apse! Hepsi o! Kendini *bunun* için mi bu kadar perişan ettin?” dedikten sonra da bana sıkı sıkı sarıldı, yavaş yavaş öptü ve ben hâlâ hıçkırarak ağlarken omzuna yasladığım başımı okşadı. “Benim teyzemde de bir zamanlar böyle bir şey vardı ve bir süre de –sözlerimi bağışla, kendisi de aynen *öyle* demişti çünkü– *canına okuyacak* kadar çok ağrımişti. Ama o apse patlayıp da iyileştikten sonra iyice kocayana, yetmiş dokuz yaşına kadar yaşadı. Evet, tam da *öyle* oldu!”

“Ge... gerçekten de *öyle* mi oldu Pırto?”

“Evet aşkım, tam da *öyle* oldu! Şimdi...” Birden ayağa fırladı ve “...gözyaşlarını kurula,” dedi ama önlüğünün ucuyla bu işi kendisi yapmaya başladı. “Senin ihtiyacın olan şey, sıcak bir yara lapası; o apsenin patlamasını ve sonra da ağrısının dinmesini sağlayacak. Sana teyzemin kullandığının *aynısını* yapacağım. Şimdi bahçeye çıkıp bir taş bulayım. Onu ateşte ısıtalım. Sonra da maşayla alıp sıkı sıkı bir beze saralım. Onu göğsünün üzerine koyup biraz yat bakalım; görelim ne olacak!” Ve bu dediklerini yapmak için hemen yanımdan ayrıldı.

Ondan sonraki günlerde Pırto'nun talimatlarına uyarak o sıcak taşı mememin üzerine koyarak yattım. Taşın sıcaklığı beni rahatlatıyordu ama Pırto'nun öngördüğü şekilde etkili olmuyor ve apse patlamıyordu. Hatta zaman zaman ısının onu daha fazla azdırdığı gibi bir hisse kapıldığım bile oluyordu. Benim onunla mücadele ettiğimi, onun beni yok etmesinden önce benim onun hakkından gelmeyi istediğimi biliyordu sanki. Şiş giderek büyüdü ve nihayet mememin kaymak gibi pembeliğini lekeleyen grimsi mavi renkli, kocaman ve öfkeli bir topak haline geldi. Üstelik de dokunuş-

lara karşı çok hassastı ve sol koltuk altıma doğru acı dalgaları gönderiyordu. Meme ucumdan anne sütünün kötü bir taklidi olan ve zaman zaman kanımla karışarak pembemsi bir renge bürünen, pis kokulu bir sıvının akmaya başladığı gün, *gerçek* korkunun ne olduğunu ilk kez anladım ve ne yaparsam yapayım, hangi ilacı kullanırsam kullanayım, ölüme mahkûm olduğum gibi bir hisse kapıldım. Bu apse filan değil, kanserdi ve sonunda beni öldürecek ve incecik bir ipi kesen bir makas gibi ruhumu bedenimden koparacaktı.

Amy Robsart Dudley

Londra'ya bir ziyaret

Kew Mandırası ve Richmond Sarayı

Eylül 1559

Göğsümdeki giderek daha da fazla acı veren ve Pırto'dan başka kimsenin henüz bilmediği rahatsızlık nedeniyle Compton Verney'deki günlerim böyle sürünerek geçerken, üvey ablalarımın bir eş olarak görevlerimi yapmadığım için beni yerden yere vuran mektuplar gelmeye başladı. Sarayda olmam, "gülümseyerek ve bir mücevher gibi parıldayarak kocamın yanında bulunmam" gerektiğini söylüyorlardı. Kraliçenin Robert'a verdiği ve bir zamanlar kraliyet ailesi için tereyağı, peynir ve kaymak yapıldığı için mandıra da denilen, minyatür bir konak olan Kew'daki o güzel, küçük evden bahsediyorlardı. Onlara kalırsa bu eve geçmek benim o şımarık ve inatçı hallerime bir son verebilirdi. Artık babasının şımarttığı ve yaptığı hoş görülen küçük bir kız değildim. Londra'ya gitmeli, refah içinde yaşayarak ve Lord Robert'ın karısı olarak o güzel evi çekip çevirmeliydim. *Senin yerinde olsaydım, kesinlikle öyle yapardım!* diye yazmıştı Frances. Anna da, *"Kocamın yanındaki saygın ve onurlu yerimi, o kadın İngiltere Kraliçesi de olsa, başka bir kadının gasp etmesine izin vermezdim!"* diye eklemişti.

Onlara göre, bir utanç ve mahcubiyet nesnesi ya da kekeme bir aptal, bir cüce ya da deli bir kadın gibi kırsaldaki bir evde kendimi gizlemem Robsart ismine hakaret etmek gibi bir şeydi. “*Buna hoş görüyle bakmam mümkün değil!*” diyordu Anna.

“*Bu sözlerimi iyi dinle!*” diye destek çıkıyordu ona Frances. “*Direnerek savaşman ve ayağını sıkı basman gerek!*” Sadece Londra’da değil, yolculuk yapanlar tarafından her tarafa veba gibi yayılan dedikoduları onlar da duymuş olmalıydılar. İyi bir eşin yapılması gerektiği gibi, kocamın yanında olduğum takdirde, dedikodulara bir son verebileceğimi ima ediyorlardı. Bu olan bitenlerin hepsi benim suçumdur. Doğrudan yazmasalar ya da söylemeseler dahi Anna ve Frances her zaman böyle bir his içine girmeme neden oluyorlardı. Robert’la evlendiğimden beri onlarla konuştuğumda ya da mektuplarını okuduğumda, kendimi hep ezilmiş ve bitkin hissediyor, hiçbir şeyi doğru yapamadığımı düşünüyordum. Hemen sonrasında aynaya baktığımda, gözüm sadece “BAŞARISIZ!” sözcüğünü görüyordu. Bu sözcük sanki aynadan fırlayarak çıkıyor ve nereden geldiği belli olmayan bir yumruk gibi yüzüme çarpıyordu.

Bir tek üvey ağabeyim John Appleyard benim kusursuz bir eş olduğumu, kocamın isteklerine itaat ettiğimi, nerede duracağımı bildiğimi ve kendi arzularımın kocaminkilerin önüne geçmesine izin vermediğimi düşünüyordu. Benim için, “*Tam da bir eşin olması gerektiği gibi ve bir uşak kadar itaatkâr,*” sözcüklerini kullanmıştı ama Robert ona sürüyle para ve kullanmadığı kıyafetlerini veriyor ve onu saraydaki etkili kişilerle tanıştırtıyordu. Hatta onun Norfolk Polis Şefi olarak atanmasını bile sağlamıştı. John, Robert’ın müritlerinden biri olmaktan gurur duyuyor ve ona ters düşecek ya da onun aleyhinde olacak herhangi bir şeyi *asla* söylemiyordu. Bu, kaba ve amiyane bir deyiş olabilirdi ama köylü takımının dediği gibi John, “Robert’ın boku kokmuyormuş” gibi davranıyordu. Gerçekten, tam da öyleydi. Robert binici kırbacıyla benim sırtımın derisini soyabilir, beni Peygamber Sabır-

lı Griselda gibi iç gömleğimle ve çıplak ayak sokağa atabilirdi. John tek söz bile etmez ve başını sallayarak bunun uygun ve adil bir ceza olduğunu söylerdi. Robert insanların sadakatini satın almayı çok iyi biliyordu. Cazibesi yeterli olmadığında, hediyeler, paralar, araziler ve unvanlar vererek kişileri tavlıyordu. John'un ruhunu da artık kullanmadığı pembe brokardan yelekli bir takım karşılığında bile satın alabilirdi çünkü insanların sinsice gözüne girmeye her daim hevesliydi ve bu en iyi yaptığı işlerden biriydi.

Anna ile Frances'ın yazdıkları bir kedinin pençeleri gibi zihnimi tırmıklamayı sürdürüyordu. İçimde, aynen mememdeki kanser gibi giderek büyüyen ve beni didikleyip bir an bile rahat bırakmayan bir kırgınlık vardı. Kafa karışıklığı yaşadığım ve gözlerimin altında mor halkaların oluştuğu pek çok huzursuz ve uykusuz gecenin sonunda, bu duruma daha fazla tahammül edemez olduğumu hissettim. Bütün cesaretimi toplayarak Pirto'ya bir araba ayarlaması ve eşyalarımı hazırlaması talimatını verdim. "Londra'ya gidiyorum!" dedim. Beni vazgeçirmeye çalıştığında da ayaklarımı yere vurarak, "Yollara lanet olsun! Havaya, tehlikelere ve bu kansere lanet olsun! Londra'ya kocamı görmeye gideceğim ve *hiçbir şey* beni durduramayacak!" diye bağırdım. Richard Verney'yle ilgili olarak bazı kuşkularım vardı ama kimseye bir şey söylemedim ve gidiş saatimi onun kocam için birtakım işler peşinde olduğu saate denk getirdim. Aslına bakılacak olursa onun Robert için ne gibi şeyler yaptığını hiç bilmiyordum. Sadece Robert'ın onu işten çıkarmasını istiyordum çünkü bu kasvetli ve her daim siyahlar giyen kötücül adam son sıralarda gördüğüm kâbuslarda hep baş rolde oynamaktaydı. Onun ellerine bakmak bile içime korkular salıyordu. Bakmamaya çalışıyordum ama gözlerim hep o ellere gidiyordu. Rüyamda genellikle o ellerin boynumu sıktığını görüyordum. Bu kâbuslarda ben hep yerde yatıyor oluyordum; eteklerim onun ayaklarının dibinde bir kan gölü gibi giderek büyüyordu. Çıgırlıklarına bütün evi zangırdatıyor, ev halkını uyandırıyordum.

Öyle ki bir gece yatağımdan dehşet içinde uyanmış ve aklımı kaybetmiş gibi, kendimi nereye gittiğime bakmadan Uzun Gale-ri'ye atmış ve bütün hızımla zırh takımlarından birinin soğuk ve sert gövdesine çarparak onun açık duran metal kollarının arasına düşmüştüm. Sonra birlikte yere yıkılmış ve ben, beni öldürmeye geldiğini sandığım bu hayali saldırgana tekme tokat girişmiş ve çığlıklarımınla ortalığı inletmiştim. Sör Richard Verney ve hizmet-kârları geldiklerinde beni o zırh takımıyla iç içe geçmiş bir halde bulmuşlardı. Sarı saçlarım darmadağınktı, üzerimde sadece be-yaz bir iç gömleği vardı ve avuçlarım, kollarım ve bacaklarım bu çarpma ve düşme nedeniyle kan içinde kalmıştı. Alnım da ya-rılmıştı ve oradan akan kanlar gözlerimin içine giriyordu. Hem acıdan hem de korkudan hüngür hüngür ağlıyordum. O dehşet içindeyken, idrar keseme de hâkim olamayarak rezil olmuştum ve ayağa kalkmaya çalışırken çıplak ayaklarım buz gibi, taş zeminin üzerindeki sarı renkli birikinti yüzünden sürekli kayıyordu.

Sör Richard Verney, bir sözcük bile söylemeden eğildi ve beni sarsarak ayağa kaldırdı. Ayaklarımın takıldığı eteğim yırtılınca, dehşet içinde bir çığlık atarak ona döndüm. Korkudan şaşkına dö-nen beynim onun da gölgelerin arasında beni bekleyen bir başka saldırgan olduğunu sanmıştı. Sağa sola yumruklar ve tekmeler sa-vurarak ona saldırdım ama o, elini önce geriye çekti ve hız alarak yüzüme okkalı bir tokat attı. Daha sonra hizmetkârlardan biri beni kendime getirmek için başımdan aşağı bir kova soğuk su döktü.

Sör Richard Verney ve hizmetkârları söylene söylene odaları-na döndüler ve beni orada ağlar ve titrer bir halde bıraktılar. Diş-lerim birbirine çarpıyordu ve vücuduma yapışmış olan ıslak ve yırtık iç gömleğimin altından bütün vücut hatlarım olduğu gibi belli oluyordu. Pırto beni odama götürdü, yıkayıp kuruladı, yara-larımı merhem sürerek sardı ve yeni bir iç gömleği giydirdikten sonra yatağıma yatırıp üstümü örttü.

Yattıktan sonra da ağlamaya devam ettim ve beni teskin et-

meye çalışan Pirtö'ya, “*Ben deliriyorum, galiba!*” dedim. “Burası, bu ev beni delirtiyor diyorum sana! Bu ev benim sonumu getirecek! Öyle olacağını *biliyorum!* Önce aklımı, sonra da canımı alacak! Ondan sonra da çok geç olacak zaten! Kimse bana inanmayacak! O zavallı, deli kadın yaptı bütün bunları kendisine diyecekler! *Lütfen* Tanrım, bana yardım et, beni bu çaresizlikten kurtar! Bana bunu yapmasınlar! *Lütfen* buna izin verme!”

Delirmemek için, Londra'ya gitme cesaretini göstermeli ve Robert'ın öfkesine maruz kalmayı göze almalıydım. Bundan başka bir seçeneğim yoktu. Onu görmeli ve duygularımı ona yüz yüze anlatmalıydım. O denizkızı kıyafeti içindeyken de bunu yapmak istemiş ama o şansımı iyi kullanamamıştım. Bu sefer kararlıydım. Yaptığım cilveler onu geri getirmeye, aşkını canlandırmaya yetmemiş ve Robert ben daha farklı ve daha güzel bir konuya geçmeden çekip gitmişti. O yüzden, herhangi bir kılığa girmeden, en sade ve gündelik halimle bunu bir kere daha deneyecek ve korkularımı ve duygularımı dile getirmek için kullandığım sözcüklerin onu ikna etmesini ümit edecektim. Compton Verney'nin ölümüne neden olacağını anlatacaktım ona. Belki de solgun yüzümü, ne kadar bitkin olduğumu ve gözlerimin altındaki mor halkaları görünce, bütün bunların benim hayal gücümün bir sonucu olmadığını anlardı. Her geçen saniye beni Londra'ya daha da yakınlaştıran arabanın tekerlekleri döndükçe içimden, *Lütfen bana merhamet et Robert!* diye tekrar tekrar dua ediyordum.

Tekerlekler aniden durdu. Ben ve Pirtö sert bir şekilde öne doğru savrulduk. Kendime gelmeye çalışırken pencerede bir yüz belirdi. Korkudan bir çığlık attım. Başında kırmızı tüylü, gösterişli bir şapka ve yüzünde de kemik gibi beyaz bir kurukafa maskesi olan biri dik dik bana bakıyordu. Kırmızı eldivenli, güçlü bir el arabanın kapısını açarak tüm çığlıklarına ve çırpınmalarına rağmen beni dışarıya doğru çekmeye başladı. Hayatımı bağışlaması için yalvarırken, hasta olan mememe koluyla bastırınca acıdan

bayılacak gibi oldum. Pırto bana yardım etmeye çalışınca, arabanın diğer kapısı da açıldı ve başka kollar da onu yakaladı. Bir sesin, “Kapa çeneni yoksa ben kapattırırım sana!” diye homurdanması üzerine Pırto’nun itirazları ürkek bir kedi yavrusunun inlemelerine dönüştü.

Kurukafa maskeli saldırgan beni öyle sert bir şekilde yere fırlattı ki nefesim kesildi ve afallamış, gözlerim fal taşı gibi açılmış bir halde öylece kalakaldım. Adam hançerinin sivri ucuyla büstiyerimi, korsemi ve iç gömleğimi boydan boya, derimin kesilmesine ramak kalacak şekilde yırttı ve göğüslerim olduğu gibi ortaya çıktı. Gözleri bir bantla kapalı olan sol göğsüme takıldığında utançtan ve dehşetten ölecek gibi oldum.

Bazen o kötü kokulu ve kanlı akıntı bandın üzerine kadar sızıyor ve onu da lekeliyordu. Bu görüntüden ve kokudan *nefret* ediyordum ama başka birinin görmesi düşüncesi daha da korkunçtu ve beni iliklerime kadar utandırıyor. Temiz olmaktan her zaman gurur duymuştum ve şimdi hiçbir parfümün yok edemediği bu koku her daim üzerimdeydi ve bir zamanlar pespembe olan güzel göğsüm artık ağırılı, alacalı bulacalı, çirkin ve şekilsiz bir ucube haline gelmişti. Gözlerime yaşlar doldu ve başımı diğer yana çevirdim.

Ama saldırgan bana acımadı ve bacaklarımı ayırarak kendi güçlü uyluklarının arasına aldı ve beni yere mıhladı. Bandı çekip çıkardığında utancımın sindim ve nereye bakacağımı bilemedim. Başımı çevirip gözlerimi yumdum ve çenemi omzuma gömdüm. Bana tecavüz etse de, beni öldürse de yüzündeki ve gözlerindeki iğrenme ifadesini görmek istemiyordum.

Adam, “*Mon Dieu!*”^{*} diyerek nefesini tuttu. Ses tonunda öyle bir şey vardı ki elimde olmadan başımı çevirdim ve gözlerimi yavaş yavaş açarak ona baktım.

Yüzündeki ölüm maskesi, o hortlak gibi sırttan kurukafa, boy-*

* Aman Tanrım!

nuna kadar inmişti. Kırmızı renkli kocaman şapkasının kenarından, bana saldıran kişinin siyah saçlı, bronz tenli ve uçları kıvrık, havalı bıyıkları olan, son derece yakışıklı biri olduğunu gördüm. Siyah gözlerinin yaşlarla dolu olduğunu ve yanaklarından aşağı akmaya başladığını görünce de çok şaşırdım. Beni nazik bir şekilde kollarına alıp sevgiyle göğsüne bastırdı. Kollarında sallarken ve saçlarımı okşarken, “*Ma pauvre petite*” gibi bir şeyler mırıldanmasından Fransız olduğunu tahmin ettim. Sonra da alnıma bir öpücük kondurdu ve o arada da hiçkırıklarının arasından *Marguerite* diye fısıldadığını da duyar gibiydim.

Sonra da aniden durdu ve adamlarına anında itaat isteyen, buyurgan bir ses tonuyla bizi rahat bırakmalarını, aldıklarını geri vermelerini ve atlarına binip onu beklemelerini emretti.

Kadife gibi yumuşacık ama etkili bir ses tonuyla, “Tamam, korkma, sana zarar verecek değilim,” dedi. Konuşurken kırmızı pelerinini çıkararak benim omuzlarıma geçirdi. Sonra da beni kırılmamdan korkarmış gibi nazik bir şekilde kaldırıp arabaya taşıdı ve arabadaki yerime oturttu.

Arkama minderler yerleştirdi ve pelerininin uçlarını düzelterek beni içine alan, kırmızı kadifeden bir koza haline getirdi. Daha sonra da elini gömleğinin içine soktu ve halkalarının arasındayken inciler olan altın bir zincirle boynuna asılı olan, telkariden altın bir çerçeve içinde, fildişi üzerine yapılmış bir minyatür çıkardı. Onu dudaklarına götürdü ve son bir kez uzun uzun baktıktan sonra başımdan geçirerek, hasta mememin üzerine gelecek şekilde boynuma astı.

“Bu *Sainte-Agathe* –Azize Agatha– benim için çok ama çok değerli olan birine aitti,” dedi. “Onu bütün kalbimle sevmiştim; o benim *canımdı* ama... onu kaybettim.” Gözyaşlarını adeta yutmaya çalışıyordu. “Bu hastalıktan çeken senin gibi kadınlar bazen *Sainte-Agathe*’a dua ederek huzur bulurlar. Lütfen, sen de ona

* Zavallı küçüğüm!

dua et; senin için bir mucize yaratması için ben de dua edeceğim.”

Başımı eğip minyatüre baktım. Orada altın sarısı saçlarının üzerinde bir hale, yüzünde de huzur dolu bir gülümseme olan genç ve güzel bir kadın vardı. Altınla süslü, kırmızılı ve beyazlı bir elbise giymişti. Bir tepsi tutuyordu; ilk bakışta tepsinin üzerinde üstlerinde birer kiraz olan iki küçük kek olduğunu sanmıştım ama dikkatli bakınca bunların onu Hıristiyanlık inancından vazgeçirmek için işkence ettiklerinde kesilen göğüsleri olduğunu anladım.

“Teşekkür ederim,” diye fısıldadım. Hâlâ korku içinde olduğum için sesim titriyordu.

Adam uzanıp yüzümü okşadı. “İsmin ne senin?” diye sordu.

“Amy,” dedim.

“Ah!” yüzünde bir gülücük belirdi. “*Aimee. Sevilen!* Bu isim sana yakışıyor; bu tür isimler insana her zaman onu çok seven ve Tanrı’nın ona olabilecek *en büyük* hediyeği bahşettiğini *bilen* biri tarafından verilir.”

Sonra da eğildi ve alnıma o güne kadar hiç almadığım yumuşaklıkta ve uzunlukta bir öpücük kondurdu. Anlamamakla birlikte çok içten geldiğini sezgisel olarak *bildiğim* birtakım Fransızca sözler söyledikten sonra adamlarına seslendi ve oradan ayrıldılar. Geriye sadece dörtnala giden atlarının toynak sesleri kaldı.

Araba sürücümüz bir an bile beklemeden kamçısını şaklatınca atlar öne doğru bir hamle yaptı. Böylece yo’la tekrar revan olduk.

O anda, açık pencereden sürücünün yanındaki adama korku dolu bir sesle, bize saldıran adamın *Jacques Rouge*, Kızıl Jack ya da Kanlı Jack olarak bilinen biri olduğunu söylediğini duydum. Bu badireden bir mucize eseri, kılıma bile bir halel gelmeden kurtulmuştuk. “Bir damla bile kan dökülmedi, bir etek kaldırılmadı ve bir para kesesi bile çalınmadı! Tanrı bugün bizi koruyor olmalı,” diye devam etti sürücü ve atlar daha hızlı gitsin diye kırbacını bir kere daha şaklattı. O arada, “Arabanın sallantısıyla

ağızındaki tüm dişler takır tukur dökülse de umurumda değil, bu gece on ikiden önce Londra'ya varacağız!” diye bağırdı.

Londra'ya vardığımızda oradaki kuzenim Camberwell'i görmek istemiyordum. Robert ve kraliçeyle ilgili dedikoduları hiç kuşkusuz onlar da duymuş olmalıydı. Bana acıyarak ya da aşağılayarak bakacaklar ve dırdırlarıyla beni şişe geçirilmiş bir et parçası gibi kötü hissettireceklerdi. O yüzden araba sürücüsüne beni itibarlı bir hana götürmesini söyledim. Oraya gider gitmez de kendimi yatağa attım ve tam iki gün yataktan çıkmadan uyudum. Üçüncü gün, aralık duran karyola perdesinden kışkırtıcı bir parmak gibi sızan güneş ışığıyla öğle vaktini de geçen bir saatte uyandım.

Gönülsüz olarak küçük bir ekmeği didikledim ve biramdan bir yudum aldım. Sonra da ağlamaklı bir şekilde Pirtö'nün arkama koyduğu yastıklara yaslandım ve odayı temizlemeye gelen kadının son saray dedikodularını anlatmasına kulak verdim.

“Dediklerine bakılırsa Lord Robert, hamile olduğu belli olmasın diye kraliçeye içi muflonlu, çok güzel bir kırmızı iç eteği hediye etmiş.” Kadın, biraz duraksadıktan sonra bana bilmiş bir bakış attı ve başını salladıktan sonra, “Bunu bana saraydaki seyislerden biri dedi,” diye devam etti. “Kraliçe, Resmi Yaz Programı'na çocuğu doğurmak için gitmiş yoksa *asla* gitmezmiş. Bazıları kraliçenin Lord Robert'tan *beş* çocuğu olduğunu bile söylüyor. İlki, Kule'de mahpusken peydahladıkları bir piçmiş. Eh, ne diyeyim... İnsan hapisteyken üstelik de hayatta kalıp kalmayacağını bilmezken, vakit geçirmek için bu iyi bir şey olsa gerek! Ama *bana* kalırsa bir değil, iki, hatta belki de üç çocukları olmuştur orada. Çok üzücü bir durum çünkü duyduğum kadarıyla Lord Robert'ın evinde onu bekleyen çok güzel bir karısı varmış ama adam oraya hiç gitmiyor, onu hiç ziyaret etmiyormuş. Dedikodulara göre kraliçeyle evlenebilsin diye kadını zehirletiyormuş! Tanrı Majestelerini korusun! O Lord Robert dedikleri, aşağılık bir herif! Yakışıklı ama kraliçe de olsa, metresiyle evlenmek için karısını öldürtmek

isteyen bir adamla yatağımı paylaşmak ve onunla yaşamak istemezdim doğrusu! Ama kraliçe olmak bir kadının bir erkek için deli olmasını engellemiyor; dedikleri kadarıyla adamın bir yere gitmesine izin vermiyormuş. İkisinin odasının arasında gizli bir kapı varmış ve kraliçe o kapıdan geçerek gece gündüz onu ziyaret ediyormuş. Kraliçeyi bir kere ben de gördüm! Evet, gördüm!” Göğsüne gururlu bir tavırla pat pat vurdu ve dişlerinin karamış kökleri görünecek şekilde güldü. “Taç giyme töreninin yapıldığı gündü,” dedi. “Koşarak yanma gittim ve ona bir biberiye dalı takdim ettim. Evet, öyle yaptım! O da bunu aldı, kucağında tutmakta olduğu İncil’in sayfalarının arasına koydu; bana teşekkür etti ve bunu hayatı boyunca o *muhteşem* günü hatırlamak için saklayacağını söyledi! Yani, eğer *gerçek* bir majeste olmak bu değilse, başka nedir bilmem!”

O bunları söylerken benim yaşlarım dereler gibi akıyordu. Sıkıntımı gören Pırto, kadının avcuna aceleyle madeni bir para sıkıştırdı ve onu kapı dışarı etti. Ben de yüzümü yastıklara gömüp bitkin düşene kadar ağladım. Demek ki *zehirle* ilgili kuşklarım yerindeydi ve Robert bunu başından beri biliyordu. Richard Verney de sadece onun talimatlarını yerine getiriyordu. Kocam benim ölmemi istiyordu! O gönderdiği baharatlar demek ki o yüzden beni daha da hasta ediyordu ve o tek boynuzlu boynuzunu demek ki o yüzden benden almıştı. Benim iyileşmemi istemediği için!

İçimdeki tüm vehimlerin gerçek olduğuna kanaat getirene kadar ağladım. Ama bütün günümü böyle ağlayarak heba etmemem gerektiğini biliyordum. Robert’ı yine de görmem gerekiyordu.

Her şeyi bilmeme rağmen onu katillige giden bu yoldan vazgeçirmeliydim. Compton Verney’den bir an önce ayrılmalı, daha ne kadar yaşayacaksam güvende ve mutlu olabileceğim, karanlıklarda ne gibi kötülüklerin beni beklediğini düşünmeyeceğim ve korkulardan ırak, huzur içinde olacağım bir yere gitmeliydim. Robert ve yordakçıları kalan günlerimi beni zehirleyerek çalama-

yacaklardı. Artık tamamıyla tetikteydin ve bunu onlara yaptır-
mayacaktım!

Yaşlarımı kuruladım ve yatağımdan kalkarak kendimi Pir-
to'nun ellerine teslim ettim.

“Lütfen,” diye rica ettim, “bana yardım et; bugün olabildiğin-
ce güzel olmalıyım. Bir zamanlar âşık olduğu Amy'nin güzelliği-
nin hiç olmazsa birazını görsün; yardım et de yeniden o kız gibi
olayım Pirtol!”

“Zaman hepimizi biraz değiştiriyor aşkım,” dedi Pirtol kederli
bir sesle, “ama sendeki değişiklik onun değişmesi, senin kalbini
kırması ve üzmesi yüzünden oldu.”

Göğsüme merhem sürdü ve yeni bir sargı bezi koydu. Sızan sı-
vının berbat kokusunu maskeleyerek için gül suyuyla ovduktan son-
ra bana kenarları kum midyeleriyle işli ve altın sarısı dantel fırırlar
olan düğünçiçeği renginde güzel bir elbise giydirdi. Saçlarımı, Ro-
bert'a artık sevmediği ve saçlarını saygın bir evli kadın gibi altın
kenarlı bir file içinde toplayan eşini değil, bir zamanlar sevdiği ve
bir an önce evlenip yatağa girmek için can attığı kızı hatırlatacak
şekilde altın sarısı renkli, uzun, parlak ve özgür dalgalar halinde
bıraktı. Boynuma da Robert'ın bana vermiş olduğu, siyah bağcığa
takılı olan kehribar kalpli kolyeyi taktım. Robert bunu bana verir-
ken, “Bak bu benim kalbim,” demişti. “Bu hediye, benim sana olan
sonsuz ve hiç ölmeyecek olan aşkımın bir nişanesi olsun.” Bu kol-
yeyi taktığımı görmesini istiyordum; bana bir zamanlar sadece bu
kehribar kalbi değil, göğsünün içinde atmakta olan kalbi ve onun
temsil ettiği aşkı da vermiş olduğunu ona hatırlatmak istiyordum.

“Tanrım, bana güç ver!” diye dua ettim. “*Lütfen*, eğer ölecek-
sem benim canımı Tanrı alsın, Robert ya da onun veya kraliçenin
yardakçılarından biri *değil*! Eğer beni bir zamanlar sevdiği gibi
sevemeyecekse, o zaman bana beni zehirlemeye çalışan kişiye
dayanacak kadar vakit versin; versin ki bu kanser seyrini tamam-
lasın ve ben de doğal bir ölümle öleyim.”

Sonra içime derin bir nefes çektim, omuzlarımı dikleştirdim ve Robert’la buluşmak için kendimi hazırladım.

Onunla, saraydakilerin skandala susamış meraklı gözlerinin önünde değil, baş başa görüşmeyi umduğum için önce kraliçenin ona vermiş olduğu Kew Mandırası’na gittim. Burası küçük olmakla birlikte, nehir kenarında, çok güzel, bembeyaz bir konaktı. Konağın önünde, beyaz tavus kuşlarının klasik stildeki mermerden turnaların arasında kibirli bir tavırla dolandığı ve papatyalarla, kadife çiçekleriyle, karanfillerle, çuhaçiçekleriyle, şebboylarla, beyaz mermerden inek heykelleriyle, iki âşığın birlikte oturmaları, el ele tutuşmaları, kucaklaşmaları ve samimi sohbetler yapmaları için yapılmış süt güğümlerini andıran oturma yerleriyle süslü olan, zümrüt gibi yemyeşil, çimenlik bir alan vardı. Binanın göz kamaştırıcı bir beyazlığı vardı, o yüzden gözlerimi kısarak bakmak zorunda kaldım. Ona bakmak güneşe bakmak gibiydi, insanın gözleri acıyordu.

Konağın kâhyası ay gibi yuvarlak yüzlü, sevimli bir kadındı. Kendisini Bayan Margery Dowe olarak tanıttı. Ona kocamın evde olup olmadığını sordum.

Kadın takdir edilecek bir şekilde şaşkınlığını gizlemeye çalıştı ve kendisi hemen toplardı. Yüzü kızarmakla, gözlerini kaçırmakla ve kekelemekle birlikte, “H... h... hayır leydim, o... o... şeyde... s... s... sarayda!” diye ağzından kaçırıpverdi. Sonra da konuyu değiştirmek sanki bana verdiği yanıtı silebilecekmiş gibi bir telaşla, fırından yeni çıkmış etli turtadan bir dilim yer miyim diye sordu. Kocam burayı yeniden bir mandıraya dönüştürmüştü, o yüzden bana peynir ya da üzerine tereyağı sürülmüş ekmek de –o da fırından yeni çıkmıştı– ikram edebilirdi. “Leydim belki de üstüne tatlı kaymak sürülmüş, şekerli bir bisküviyi daha çok tercih edebilir, değil mi?” diye sordu. Beni mutlu etmek için gerçekten de çaba gösteriyordu.

“Hayır, teşekkür ederim Bayan Dowe,” dedim yumuşak bir

sesle. Bu arada, şık giriş salonunda durmuş, kırmızı kadifeden ince uzun bir halının, parlaklığını hayran hayran bakan gözlerden adeta sakınmak için örtmeye çalıştığı, iyi cilalanmış meşe ağacından yapılmış yer döşemelerine bakıyordum. Sonra yavaş yavaş dönerek etrafımdaki şeyleri iyice özümsemeye çalıştım. Altın yaldızlı ve oymalı tavan ve duvarlar, boydan boya meşe yapraklarıyla, palamutlarla, ayak bileklerine kadar kırmızılı beyazlı Tudor güllerinin içinde tırtıklı asalarıyla ayakta duran ayılarla, Robert ve kraliçenin profilden gösterildiği kabartmalı portreleriyle kaplıydı. Bunların oval şekilli çerçevelerinde aşk meleklerinden, güllerden, meşe yapraklarından ve palamutlardan oluşan çelenkler ve her ikisinin isimlerinin baş harfleri –Robert Dudley’yi simgeleyen RD ve Elizabeth Regina’yı simgeleyen ER– vardı. Odanın tam karşı tarafına baktığımda, gün ışığının ön kapının üzerinde bir mücevher gibi duran ve yakut kırmızısına boyanmış camları olan yuvarlak bir pencereden içeri süzüldüğünü, bu ülkenin ve bu evin hükümdarı olan kişiyi altın bir çerçeve içindeki, kırmızılı beyazlı Tudor gülleri arasında gösteren tam boy bir portresini aydınlattığını görebiliyordum.

Rakibimi daha iyi incelemek için hemen oraya doğru ilerledim.

Son derece soylu, gururlu ve özgüvenli, muhteşem bir hükümdar duruşu vardı. Yüzü, boynu, göğüsleri ve elleri mermer gibi bembeyazdı. Eski Katolik günlerinin kiliselerindeki başlarına gerçek saçtan peruklar, üstlerine işlemeli kıyafetler geçirilmiş ve taraflarına takılar takılmış heykellere benziyordu. Protestanlık dini Meryem Ana heykellerinin İngiltere’nin mihraplarında görülmesini yasaklamıştı. Elizabeth tebaasına kutsal saymaları ve çılginca sevmeleri için yeni bir bakire kraliçe sunuyordu ve bu kraliçe Cennet’te değil, bu dünyadaydı. Pırıl pırıl parlayan yakutlarla ve elmaştan kalplerle süslü –bunlar elbisesinde, bileklerinde, kulaklarında, boynunda ve bu mücevherleri taşıyabilsin diye özellikle yatıştırılmış gibi duran alev renkli saçlarındaydı– kırmı-

zılı beyazlı bir kıyafet içindeydi. Başını, elindeki bir şeyi inceler gibi, düşünceli bir şekilde biraz öne doğru eğmişti. Elinde tuttuğu şey, boynundaki uzun bir elmaslı zincirden sarkan kalp şekilli bir madalyondu. İçindeki yüzleri incelemek için, madalyonu ortasından iki yana doğru ayırmıştı.

Ayak parmaklarımın ucuna basarak daha yakma gittim. Madalyonun içindeki bu resimler *o kadar* küçüktü ki... ama bir anda yenilgiye uğradığımı hissederek hafif bir gürültü çıkararak olduğum yere çöktüm. Yapmaya henüz yeni başladığım bir işin ümitsiz bir durum arz ettiğini şimdiden görmüştüm.

Bu iki resim, kesinlikle Lavinia'ya ait minyatürlerdi. Öyle olduklarını arka plandaki ifşa edici koyu mavi renkten anlamıştım. Bu altın madalyonun her bir yansının içinde Robert ile Elizabeth'in yüzleri birbirine dönük portreleri vardı; bu portreler madalyon kapandığında boyalı dudakları birbirine kavuşacak şekilde yapılmışlardı.

"Kupa Kızı ve Kupa Oğlanı," dedim yavaşça.

"Efendim leydim?" diye sordu o anda yanımda duran Bayan Dowe.

"Önemli bir şey değil Bayan Dowe," diyerek sahte bir gülücük attım ona. "Sadece yüksek sesle düşünüyordum. Haber vermeden geldiğim için beni bağışlayın ama Robert'a sürpriz yapmak istiyordum."

Bayan Dowe'un bakışlarındaki ifade, evde olmuş olsaydı Robert'ın gerçekten de büyük bir şaşkınlık geçireceğini söylüyordu bana ama Bayan Dowe beni üzmemek için aksini söylese bile, bu sürpriz Robert için hoş bir sürpriz olmayacaktı.

"Acaba diyordum –yani elbette vaktiniz varsa– beni biraz evin içinde dolaştırabilir misiniz? Evi görmeyi çok istiyorum," dedim. "Robert bana mektuplarında hep bahsediyor," diye de yalan söyledim. "Ama –siz de kadın olduğunuz için beni anlarsınız– erkekler bir yeri anlatırken bir kadının orayı gözlerinin önüne getirmek için öğrenmek istediği ayrıntılara hiç önem vermiyorlar."

Başını heyecanla sallayan Bayan Dowe'un yüzüne kocaman bir gülücük yayıldı. "Tabii leydim, ne demek istediğinizi anlıyorum, hem de çok iyi! Bazen benim Harry'min de ağzından laf almak deveyi hendekten atlatmaktan bile zor olabiliyor! Kraliçeyi bir kere görmüş ama ne giydiğini sorduğumda bana, 'Elbise giymişti,' demesin mi! O kadar! Kafasını kesseniz, o elbisenin ne rengini ne de ne gibi süslemeleri olduğunu söyleyemez! O yüzden sizi *çok iyi* anlıyorum leydim! Şimdi, benimle gelin, size önce evin en güzel salonunu göstereyim. Çok iyi bir zamanda geldiniz. Evet, tam da öyle yaptınız! Duvar kilimleri daha önceki gün asıldı."

Ama kapıya gelip de elini uzun saçları uçuşan, çıplak bir su perisi görünümündeki gösterişli, altın yaldızlı kolunun üzerinde tutarken bir tereddüt geçirdi. "Özür dilerim leydim ama görmek istediğinizden emin misiniz?" diyerek başıyla kraliçenin portresini gösterdi. "Bundan her tarafta var! Ne demek istediğimi bilmem anlatabildim mi?"

"Önemli değil Bayan Dowe," dedim ve onu rahatlatacak şekilde hafifçe koluna vurdum. "Sizi temin ederim ki kocamın kraliçeyle olan dostluğunu biliyorum." Bayan Dowe'un yüzündeki ifade, onun da kocamla kraliçe arasındaki ilişkinin *dostluk* sözcüğüyle tanımlanamayacağı en az benim kadar bildiğini gösteriyordu. O yüzden bir düzeltme yapma ihtiyacını hissettim. "Yani, kocamın kraliçeyle olan *sıkı fıkı* dostluğu demek istiyorum," dedim. "Şimdi, isterseniz başlayalım; kocamın evle ilgili olarak yaptıklarını görmek için sabırsızlanıyorum," diye ekledim.

Bayan Dowe başını tamam der gibi salladı ve omuzlarını silerek, "Nasıl isterseniz leydim," dedi. "Buradan buyurun." Sonra kapının kolunu çevirdi ama bunu yaparken benim kendine eziyet etmek isteyen bir kadın olduğumu ve Robert'ın evini gezmekten se Kule'ye gidip orada acılar içinde yaşamamın benim için daha iyi olacağını düşündüğünden emindim.

Bayan Dowe'un en iyi salon dediği yer büyük bir odaydı. "Bu eski evde Büyük Salon diyebileceğimiz bir yer yok," diye açıkladı. "En büyük oda burası." Koyu kahverengi bir kumaştan yapılmış olan perdeler ve koltuk döşemelerinin uçlarında altın renkli fırırlar ve püsküller vardı. Zemin boydan boya sarı, kızıl kahverengi ve yeşilin farklı tonlarındaki ipliklerden dokunmuş ve üzerinde palamut ve meşe yaprakları motifleri olan bir halıyla kaplıydı. Böyle bir şeyi ilk defa gördüğüm için çok *şaşırdım*; daha önce daha küçük ebatta olan Türk halıları görmüş ve hatta onlardan bazılarına sahip de olmuşum ama duvardan duvara, bütün bir zemini kaplayanını ilk defa görüyordum. Bunun Robert'a kaç mal olduğunu hayal dahi edemiyordum. Altın yaldızlı duvar apliklerinde ve meşe yapraklarından ve palamutlardan oluşan çelenkler şeklinde yapılmış çok kollu şamdanların her birinde mumlar vardı ve oymalı tavan süslemeleri ve duvar kaplamalarında da aynı motifler görölüyordu.

Ama en çok da her bir duvarı örten kilimler nefesimi kesti diyebilirim. Öyle ki onları görünce adeta sersemledim ve oturacak bir yer aradım –ve çok geçmeden de– dizlerimin bağı çözöldü.

Bunlarda, basit bir köylü kızı kıyafeti içindeki kraliçe ve âşığı olan köylü delikanlı, yani Elizabeth ve Robert, bir dizi pastoral manzara içinde gönüllerince eğlenirken gösterilmişlerdi. İlkinde, Elizabeth'in sağmayı az önce bitirdiği pembe memelerinden tahatta bir kovanın içine damlamakta olan ve sinsi bir kedinin iştahla baktığı süttten belli olan bir ineğin arkasında öpüşüyorlardı. İkinci kilimdeki manzara, Robert'ın onu bir çit merdiveninin üzerinden kucakladığını gösteriyordu. Onu öyle havaya kaldırmıştı ki ince ayak bilekleri ve düzgün şekilli uylukları belli oluyordu. Üçüncü manzarada Robert bir nehir kıyısında görölüyordu. Sazların arasında çömelmiş, Elizabeth'i yıkanırken dikizliyordu. Mavi sular ve uzun dalgalı saçları kraliçenin çıplaklığını ancak bir miktar örtbiliyordu. Dördüncü duvar kiliminde, el ele tutuşmuşlardı ve bir

kaz sürüsünü güderken birbirlerine arzulu bakışlarla bakıyorlardı. Bir sonrakinde, bir çoban kız ve çoban oğlan olarak koyunların arasında öpüşüyorlardı. Altıncı kilimdeki manzara onları bir saman yığınının içinde birbirlerine sarılmış olarak gösteriyordu. Ve yedincide –sanırım kalbimi en çok dağlayan manzara da buydu– koca bir meşe ağacının altında durmuşlar, üzerinde bir gökkuşağı olan büyük bir malikânenin yıkıntılarına ve bakımsız otların ve devedikenlerinin arasında otlayan koyunlara bakıyorlardı. Bakışlarından hayallere daldıkları ve gelecekle ilgili planlar yaptıkları belli oluyordu. Sekizinci ve son kilimdeyse onları, düğünlerinde neşeyle dans ederken görüyordunuz. Robert, üzerinde altın renkli çiçek motifleri işlenmiş, beyaz bir elbise olan Elizabeth’i havaya kaldırmıştı ve etraflarında gülen insanlar ve envai çeşit yiyeceklerle dolu masalar vardı.

Kendime hâkim olamamaktan ve Bayan Dowe’un omuzlarına kapanıp ağlamaktan korktuğum için, oturduğum sandalyeden fırlayarak kalktım ve yıldırım gibi odadan çıktım.

“Dilerseniz şimdi de öteki odaları gezelim,” dedim bir telaşla, mucizevi bir şekilde sakin olan bir sesle.

Diğer odaların da her biri sanki Elizabeth için yapılmış birer mabetti. Her odanın en göze çarpan yerinde onun portreleri vardı. Altın yaldızlı güneşlerle süslü, sarı rengin hâkim olduğu bir odadaki resminde o da altın renkli bir elbise giymişti ve saçları güneşten ışıyan dalgalar halinde omuzlarına dökülüyordu. Duvarları, inci gibi parıldayan ay motifleriyle ve gümüş renkli yıldızlarla süslü ve gece mavisi tonunda boyanmış olan bir odadaki resmindeyse, üzerinde aynı motiflerle süslü olan, aynı tonda bir elbise vardı. Gümüş yaldızlı bir çerçeve içine alınmış olan bu resim, onu şık bir stilde taranmış olan ve su mermeri rengindeki çıplak omuzlarından aşağı bir şelale gibi bukleler ve örgüler halinde düşen saçlarında gümüşten bir hilal, elmaştan yıldızlar ve iplere dizili inciler olan, iffetli tanrıça Diana olarak gösteriyordu.

Duvarları koyu orman yeşili kadifeyle ve koyu renkli ahşapla kaplı, alçıdan tavanında serçelerin ve başka küçük kuşların üzerine pike yapmaya hazırlanan atmacaları gösteren resimler olan bir diğer odada da ayaklarımın altında yine kır çiçekleri motifleriyle süslü bir Türk halısı vardı. Bu odadaki resimdeyse, Elizabeth gururlu bir tavırla ve tam bir hükümdar edasıyla, doru bir atın eye-rine yanlamasına binmişti ve üzerinde yeşil kadifeden kabarık bir binici kıyafeti ve başında da tüylü bir şapka vardı. Bileğindeyse bir atmaca tünemiş duruyordu.

Bir sonraki oda, duvarlarında altın yaldızlı Dudley armalı, deri ciltli kitapların durduğu sıra sıra raflar olan bir kütüphaneydi; bu kitaplar matematik, harita bilimi, seyrüsefer, astroloji, astronomi, simya, tarih, savaş bilimi ve coğrafya konularında yazılmış muhteşem bir koleksiyon oluşturuyordu. İngilizce olanlar bile bana yabancı dillerde yazılmış gibi geliyordu. İçerdikleri hiçbir sözcüğü anlamıyordum. Rafların üstünde, Elizabeth'i uçlarında altın ve kırmızı kahverengi ipek şeritler ve çenesinin altına kadar gelen geniş fırfırlı bir yakası olan solgun renkli bir elbiseyle ve başına çapkınca yampiri bir şekilde oturtulmuş tüylü bir şapkaıyla gösteren bir tablo vardı. Deri eldivenli eliyle arka ayakları üzerinde dikilmiş, ehlileştirilmiş bir ayının zincirini tutuyordu. Ayı, pençelerini kucaklamak istemiş gibi ona doğru uzatmıştı. Elizabeth'in ince vücudu Dudleylerin armasındaki ayının tuttuğu tırtıklı asanın yerini almış gibiydi. Portrenin her bir yanında yer alan geniş çerçevelerin içindeki çizelgelerde yıldızlarla ve başka sembollerle süslü ayrıntılı ve gösterişli yıldız falı takvimleri vardı. Bu takvimlerden biri Elizabeth, diğeri de elbette Robert içindi. Ama dikkatle bakınca bunlarda vahim bir hata olduğunu fark ettim; çizelgelerin her birinde kocamın doğum tarihi olarak 7 Eylül 1533 tarihi verilmişti. Oysa Robert'ın benimle aynı senede ve aynı ayda ama birkaç gün sonra, yani 1532 senesinin 24 Haziran günü doğmuş olduğunu çok iyi biliyordum. Robert, Elizabeth'i kandırmak için

kaderlerinin birleştığının yıldızlarda da yazılı olduğunu söyleyerek bir masal mı uydurmuştu? “Biz ikimiz bir ve tekiz; bu da doğduğumuz anda yıldızlara da yazılmış,” mı demişti ona? Onu, Elizabeth’in dünden razı olan kulaklarına ateşli ve kadifemsi bir sesle bunları fısıldarken duyar gibi oluyordum. Bunu hayal etmek zor değildi çünkü benzer sözcükleri bir zamanlar kaymak yalayan bir kedi gibi yutan da ben değil miydim?

Robert’ın çalışma masası odanın orta yerindeydi. Üzerinde, Robert sanki onu yazarken bırakıp bir yere gitmesi gerekmiş gibi, bir mektup duruyordu.

Merakla mektubu aldım ve Elizabeth’e ithaf edilmiş olan şu sözleri okudum:

*Senin Büyük Ayı’nı benim; senin Büyük Ayı yıldızınımı ben ve
Sonsuza dek emrinde olacak, üzerime yağdırdığın
ve yağdırmakta olduğun lütuflar karşılığında
diğerlerinkinden daha güçlü bir zincirle sana bağlı kalacağım.*

Mektubu o anda elimden düşürdüm.

Bayan Dowe omzumun üzerinden yeniden çalışma masasının üzerine koyduğum mektuba bakarken endişeli bir sesle, “Yukarıya çıkalım mı leydim?” diye sordu. Evet anlamında başımı salladım.

Direklerindeki oymalar Robert’ı ve Elizabeth’i çeşitli klasik tanrı ve tanrıçalar olarak gösteren merdiveni çıkarken, birden Bayan Dowe’a dönüp, “Beni gelinliğimle gösteren büyük bir tablo olmalı,” dedim, “yanımda bir kaz vardı ve elimde –en sevdiğim çiçek olan– büyük bir düğünçiçeği demeti tutuyordum.”

“Öyle mi leydim?” dedi Bayan Dowe. “Ne kadar güzel! Ne kadar hoş! Umarım günün birinde o da buraya bir yere asılır. Tabloda düğünçiçekleri olduğuna göre, belki Lord Robert onu aşağıdaki sarı odaya asar. Orada *harika* dururdu! Gerçekten de öyle olurdu!”

“Evet, belki de oraya asar,” dedim ama Robert’ın hayatında de-
ğil bana, bir tabloma bile yer olmadığından artık emindim, o yüz-
den bu konuda iddiaya girip bir peniyi bile riske etmezdim. Onun
beyaz mermerden umalarının içindeki kır çiçeklerinin arasında be-
nim düğünçiçeklerimin –en sevdiğim çiçeklerin– yeri yoktu.

O tabloya ne olduğunu bir tek Tanrı bilirdi; onu çok uzun
zamandan beri görmemiştim. Önce Hydeların evine, sonra da
Compton Verney’ye gönderildiğimde eşyalarımı bile kendim top-
lamama izin verilmemişti. Taşınırken arada bir yerde kaybolmuş
muydu yoksa umursamazlık yüzünden tozlu tavan aralarından
birinde mi unutulmuştu. Beni, evliliğimizi ve birbirimize bir za-
manlar ne kadar âşık olduğumuzu hatırlamak istemediği için Ro-
bert onu yok etmiş olabilir miydi?

Öyle bir tablo gerçekten de var mıydı yoksa ben mi olduğunu
hayal ediyordum? O zamanlar olduğum o mutlu gelin, şimdi öyle
uzaklarda kalmış gibiydi ki bazen onun gerçekten yaşayıp nefes
alıp vermiş biri değil, her zaman sonu iyi biten o masallardaki
kızlardan biri olduğu hissine kapılıyordum.

Ah o tabloyu bir kere daha görebilseydim! Robert’ı kolundan
tutup onun önüne götürebilseydim! O tablo benim için o günlerin
bir hayalden ibaret olmadığını gösteren bir kanıttı!

Ana yatak odasının yanındaki odanın gök mavisi renkli duvar-
larında da Robert ve Elizabeth’in gümüş çerçeveler içindeki port-
releri vardı. İkisi de aynı semavi tondaki kıyafetler giymişlerdi ve
karşı duvarlardan birbirlerine bakıyorlardı.

Görebileceklerimden korktuğum için yatak odasına adım at-
maktan çekiniyordum ama kendimi zorlayıp kapının eşiğinden
geçtiğimde, kenarlarında ermin kürkünden geniş bir bant olan,
krallara layık mor kadifeden bir örtüyle kaplı, devasa bir karyola
gördüm. Her yanma kum incileri serpiştirilmiş olan bu örtünün
üzerinde minik yakutlarla, safirlerle ve pırlıl pırlıl parlayan elmas-
larla işlenmiş taç motifleri vardı.

Şöminenin yanında gösterişli oymalarıyla ve mor minderleriyle bir tahttan farkı olmayan altın varaklı bir koltuk vardı. Bunun üzerine kenarlarında ermin kürkü olan ve daha çok önemli bir resmi törende giymeye layıkmış gibi duran, kırmızı kadifeden bir ropdöşambr atılmıştı. Onun yanında da, üzerindeki elmas ve yakutlarla daha çok bir taca benzeyecek şekilde yapılmış, sırmalı bir gece başlığı duruyordu. Şöminenin rafının hemen üzerinde Elizabeth'i uçuşan saçlarının üzerindeki tacıyla ve değerli taşlarla süslü gümüş ve altın brokardan yapılmış ermin kürklü taç giyme kıyafetiyle, asasını ve küresini tutarken gösteren bir tablo vardı.

Odada bir başka kapı daha vardı. Hızla ona doğru gittim ve ardına kadar açtım ama bunu yaptığıma anında pişman oldum. Korku dolu bir çığlık attım ve dizlerimin bağı çözüldü, düşmeme ramak kaldı. Titreyerek kapı dikmesine tutundum ve bakışlarımı bebek odası olduğunu anladığım odaya diktim.

Şömine rafının üzerinde Robert ve Elizabeth'i yan yana gösteren bir tablo vardı. İkisi de mor kadifeyle sarıp sarmalanmış bir bebek beşiğine bakıyorlardı; beşiğin üstünde pencereden giren ışığın göz kamaştıran bir şekilde aydınlattığı pırıl pırıl parlayan altın bir taç vardı. Ermin kürkünden battaniyenin bir ucu, oraya her an küçük bir prens uyusun diye yatırılacakmış gibi tersine katlanmıştı. Odada, fincanlardan ve kaselerden başlayıp, bez peçetelere ve bazılarının üzerinde değerli taşlar olan ve şekil itibarıyla birer asaya benzeyen altın ve gümüş çingirakların da olduğu türlü türlü oyuncağın da yer aldığı, bir çocuğun isteyebileceği ya da ihtiyacı olabileceği her şey vardı. Odada sandıklar da vardı –kalbimi delen sancıya rağmen bunlardan birini açtım– ve bunun kundak bezlerinden tutun, simle ve sırmayla işlenmiş, muhteşem dantellerle ve şeritlerle süslü harika minik elbiselerle, paltolarla ve şapkalarla dolu olduğunu gördüm. Bunların arasında kenarlarında sırmadan şeritler ve ermin kürkünden bir bant olan muhteşem bir de vaftiz elbisesi vardı. Kapağı güm diye kapattım

ve Bayan Dowe'a aceleyle, "Teşekkür ederim," dedikten sonra merdivenden hızla indim. Bu arada o üzüntüyle hem ağlıyor ve hem de kendi kendime histeri halinde söyleniyordum: "Benden kurtulmak istiyor. Benim ondan boşanmamı ya da ölmemi bekliyor. Benden kurtulmak istiyor. Yardakçılarına beni zehirletmek istiyor. Onu karısı yapabilmek için beni öldürmelerini istiyor! Kral olmak için beni öldürecek!" Ana kapıdan hışımla çıkıp arkamdan güm diye kapattım ve kocamın kral olmakla ve sahip olmak istediği kadınla ilgili hırsının adeta bir abidesi olan bu evden çıkarak kendimi arabanın içine attım. Sürücüye, "Beni buradan götür! Nereye götürdüğün umurumda değil, sadece gidelim buradan! *Gidelim! Gidelim! Gidelim!*" diye bağırırken bir yandan yumruklarımı sıkmış bir şekilde tepiniyordum. "Sür arabayı!"

Arabanın sürücüsü beni yeniden hana götürdü ama arabanın kapısını açmak için geldiğinde ben de kendimi oldukça toparlamıştım. Tam da Lord Robert'ın olmamı istediği bir leydi gibi başımı dikleştirdim ve inatla iki yana sallayıp, son derece sakin ve duygusuz bir ses tonuyla, "Beni kocama, saraya götür," dedim. "Kraliçe şu anda neredeyse, kocam da oradadır."

"Pekâlâ leydim," dedi sürücü, "ama keşke daha önce söyleseydiniz; kocanızın evi zaten Richmond Sarayı'nın hemen yanındaydı." Sıkkın bir tavırla kapıyı kapattı ve kadınların birer katır gibi inatçı ve ters mahluklar olduğuna dair bir şeyler mırıldanarak yerine geçti.

Richmond Sarayı'nın önüne gelince, eylül güneşi altında parıltıdayan altın yaldızlı, büyüklü küçüklü sivri kulelere ağzım bir karış açık, huşu içinde baktım. O anda birilerinin güldüğünü duydum ve dönüp baktığımda insanların beni göstererek güldüklerini gördüm. Bir sarayın ilk defa bu kadar yakınına gelmişim ve herkes benim köylü bir hödük olduğumu bir bakışta anlamıştı. Utanarak aceleyle içeri girdim.

Doğrusunu söylemek gerekirse, orada birbirini iten kakan

ve sürekli konuşan birilerinin dışında kimlerin olduğunu şimdi çok da iyi hatırlamıyorum. O kadar çok insan vardı ki –kraliçeyi görmek ve ona dilekçelerini sunmak isteyen esnaflar, sıradan vatandaşlar, gökkuşağının her bir renginden üniformalar giymiş hizmetkârlar, siyahlara bürünmüş bilim adakları, boyunlarında altın zincirler olan devlet adamları, farklı dillerde konuşan ve majestelerine hediyeler getirmiş olan yabancı ülke büyükelçileri, her biri cennet kuşları gibi rengârenk giyinmiş olan saraylı kadın ve erkekler– hepsi de saray içinde papağanlar olan altın bir kafesmiş gibi hiç durmadan viyaklıyor ve gevezelik ediyorlardı. Bütün bu renk, ses ve ihtişamdan iyice sersemlemiş, şaşkına dönmüş ve dehşet içinde kalmış bir halde, adeta transa girmiş gibi neler olup bittiğini anlamaya çalışarak yürümeye başladım. İçimden oradan kaçmak ve hıçkırarak ağlamak geliyordu.

Kızıl kahverengi saçlarını tepesinde toplamış, koyu pembe renkli ve dekoltesi cüretkâr bir şekilde açık, sırma işlemeli, gösterişli bir elbise giymiş olan muhteşem kıyafetler içindeki kadın ve erkeklerin arasından sıyrılarak yanıma geldi ve tüyden yelpazeyle koluma hafifçe vurarak bana nasıl yardımcı olabileceğini sordu.

Yakından bakınca ağır boyalı yüzüne rağmen ne kadar genç olduğunu görerek şaşırdım. On altı ya da on yedi yaşından büyük değildi.

“Rica etsem kocamı nerede bulabileceğimi söyleyebilir misiniz acaba?” diye sordum ürkek bir şekilde ve saraydaki onca erkeğin arasında kimden bahsettiğimi anlayabilmesi için de hemen ekledim: “Ben Leydi Dudley, Lord Robert’in eşi.”

“Ah! Demek ki Lord Robert’in eşi bir hayalet değilmiş! *Gerçekten de* öyle biri varmış!” diye şakıdı kızıl saçlı cüretkâr dilber ve kolumdan tutup beni az önce konuşmakta olduğu kişilerin yanına götürdü.

“Bu,” diye ilan etti, “Leydi Amy Dudley, Lord Robert’in eşi!”

“Aferin sana Lettice,” diye alkışladı, üzerinde altın renkli pul-

lar olan, ıspanak yeşili ve turkuvaz mavisi bir elbise giymiş, altın sarısı saçlı bir kız. “Ben de bu kişinin Lord Robert’ın başka kadınları kendisinden uzak tutmak için yarattığı hayali bir yaratık olduğuna inanmıştım doğrusu!” dedi. Hemen sonra da, “Yani kadınların *çoğunu* demek istedim!” diye bir düzeltme yaptı ve kraliçenin duvarda herkesi teftiş edermiş gibi duran portresine bilmiş bir bakış attı.

“Aa,” dedi bir diğer kız, beni tepeden tırnağa şaşkınlıkla süzerken, “hiç de güneş altında kalmış gibi değil. Benim kadar soluk tenli o da! Ben esmer tenli ve bir beygir gibi güçlü kuvvetli, iriyarı bir kadın görmeyi bekliyordum!”

Hepsi birden bana bir panayır ucubesiymişim gibi bakmaya başladılar. Başlarını birbirlerine dayayıp yelpazelerinin arkasından bakıp benim hakkımda konuşmalarından o kadar tedirgin oldum ki bir ara acaba yüzümde korkunç bir kusur, bir leke mi var diye düşünüp dehşet içinde kaldım. Bir ara kirli, yırtılmış ya da buruşuk olmasın diye de elbisemi bile baştan aşağı kontrol ettim. Yoksa mememin üzerindeki sargı bezine sızan sıvının kokusunu mu almışlardı? Öyle korkmuştum ki kolumu kaldırıp göğsümü örtmeye çalıştım ama son anda bu hareketimin aslında onların bakışlarını *tam da* benim bakmalarını istemediğim bir yere çekeceğini düşünerek kolumu hemen indirdim.

Kimseyle göz göze gelmek istemediğim için kızıl saçlı kızın koluna hafifçe dokunarak, “*Lütfen*, kocamı nerede bulabileceğimi biliyor musunuz?” diye sordum. “Özellikle onu görmek için ta Londra’dan geldim.”

“Elbette! Bağışlayın beni. Çok uzaklardan geliyorsunuz, sabırsızlanmakta haklısınız. Üstelik de çok yorgun olmalısınız.” Güven vermeyecek kadar sivri olan dişlerini göstererek gülümse-di... Üstüne parmağımı basamamakla birlikte, içtenliğinden kuşku duymama neden olan *bir şey* daha vardı bu kızda.

Eliyle işaret ederek, “Buradan gelin,” dedi. “Beni takip edin.”

Etrafım yabancılarla dolu olduğu için dediğini yapmaktan başka seçeneğim yoktu.

Kız beni i içe bir dizi odanın içinden geçirerek duvarlarla çevrili bir bahçeye çıkardı.

“Burası...” dedi kulağıma fısıldamak için başını eğerek, “... kraliçenin *zel keyif* bahçesidir.” Bu sözleri öyle şehvet uyandırıcı bir vurgulamayla söylemişti ki o anda Robert ile kraliçeyi çiçeklerin ve ağaçların arasında dem ile Havva gibi çıplak bir şekilde hoplayıp zıplarken, kimseyi umursamadan edepsizce davranırken görür gibi oldum. Zihnim beni Hemsby’ye geri götürdü ve sahilde aklımıza estiği gibi seviştiğimiz ve oynadığımız günler geldi aklıma. Bu mutluluğu başka biriyle yaşıyor olması o anda kalbimin sıkışmasına neden oldu.

İşte tam da o sırada birtakım sesler geldi kulağıma. Bir kadın ve bir erkeğin birbirine karşın kahkahalarını duyunca ister istemez Robert’le sütçü kız Mollie’yi ahırda yakaladığım o gece geldi aklıma. Bana eşlik eden kız bir an durup geriledi ama sonra gözünü kırptı ve elini muzip bir şekilde sallayarak ilerlememi işaret etti.

Mıknatısa doğru çekilen demir tozları gibiydim; içimden gelen o ısrarcı dürtüye karşı koyamadan her iki yanında çiçekler olan yolda ilerledim ve ikisini bir ağacın gölgesi altında, çimenlerin üzerinde otururken gördüm.

Birbirlerinin kolları arasındaydılar. Robert başını onun ense köküne gmmşti ve ateşli bir şekilde öpüyordu. Kraliçe de onun siyah saçlı başını tutuyordu; gözleri kapalı, dudaklarıysa kendinden geçmiş gibi yarı aralıktı. Saçları karmakarışıktı. O anda Robert’ın o saçlardaki incili ve elmaslı tokaları çıkardığını ve onları çimenlerin üzerine bıraktığını hayal ettim. Elbisesi bir omzunu açıkta bırakacak şekilde kaymıştı. Omzu, siyah bştiyerine karşı o kadar beyaz görünüyordu ki insan onun mermerden oyularak yapıldığını sanabilirdi. O anda, onun tam da o dedikoducu temiz-

likçi kadının anlattığı, incilerle, elmaslarla ve gümüşlerle işli, içi muflonlu kırmızı kadifeden bir iç etekliği giymiş olduğunu görünce dehşet içinde kaldım.

O zaman *gerçek* miydi? Robert ona bir çocuk mu vermişti? Yalnızlığıma bir merhem olabilecek, beni bir başkası için terk etmesinden sonra bomboş kalan dünyamı doldurabilecek, benim olması gereken bir çocuğu ona mı vermişti? Ona *her şeyi* vermişti? *Her şeyi!*

Elizabeth benim kederli hıçkırığımı duyunca gözlerini fal taşı gibi açtı ve Robert'ı kendinden uzaklaştırdı.

Robert ok gibi döndü ve benimle yüz yüze geldi. Ayağa fırlayıp bana doğru geldiği anda gözlerindeki korkunç öfkeyi görüp dehşete kapıldım.

Ondan biraz uzağa, geriye doğru sıçradım ve kehribar kalpli kolyeyi tokasını bile açmaya tenezzül etmeden boynumdan çekip çıkararak kraliçenin kucağına fırlattım.

"İşte, onun kalbi! *Bana* verdiği kalp! Başka her şeyi de aldığınız göre, *bunu* da alabilirsiniz!" diye bağırdım. Son sözcüğüm hıçkırıklarımın arasında yok olup gitmişti.

Elizabeth'in yüzüne hiç bakmıyordum. Buna katlanamazdım. Benim için hayatta önemli olan tek konuda başarısız olduğumu gören gözlerindeki kakhahayı, alaycı bakışları görmek istemiyordum.

Sonra arkamı döndüm ve o anda Lettice isimli o pembe kıyafetli, küstah dilberin iki büküm olmuş bir şekilde ve korseleri çok sıkmış gibi karnını tuta tuta güldüğünü gördüm. Yanında da üzerinde süt beyazı ipekten bir elbise olan siyah saçlı, onun gibi kıkırdayan bir kız vardı.

"*Zavallı* Robert!" dedi Lettice kakhahalarının arasında güçlük. "Karısı ondan *o kadar* düşük ki!"

Siyah saçlı kız buklelerini sallayarak onu onayladı. "En yüksek dağın zirvesine çıkıp ayak parmaklarının ucunda yükselse de onun çizmelerinin ucuna bile dokunamaz!" diye ekledi.

“Bir adam bundan daha *düşüğünü* bulabilir mi?” dedi Lettice karga gibi bir sesle.

“Ne ayıp Lettice!” dedi turkuvaz ve ıspanak yeşilli elbiseli sarışın kız ve paylar gibi onun koluna yelpaze siyle hafifçe vurdu.

“Sana da Frances! Bana kalırsa sen de ona son derece kötü davrandın!”

“Ah Douglas!” Bir kadın için ne kadar tuhaf bir isimdi bu!

Lettice inler gibi bir ses çıkarıp gözlerini devirdi. “Sen de pek yufka yürekli sayılmazsın hani!”

“Zaman zaman ben bile kız kardeşimin saray hayatı için fazla dayanıksız bir yaratık olduğunu düşünüyorum,” diye onayladı onu Frances. Onların yanından aceleyle geçerken duyabildiklerim bu kadardı.

Yaşlar görmemi engelliyordu. Sarayın içinde kime çarptığımı, kimin ayağına bastığımı umursamadan insanları ite kaka hiç durmadan koştum. Kapıdan yıldırım gibi çıkarak kendimi arabanın içine attım ve sürücüye, “*Gidelim! Acele et! Beni buradan al ve hana geri götür, hem de hemen! Şimdi!*” diye bağırdım.

Beni nasıl bulduğunu bilmiyorum ama Robert aynı gün daha sonra bana geldi. Acım o kadar büyüktü ki felç olmuş gibiydim. Hem kendimi hem de onu gülünç duruma düşürdüğümü, onu rezil ettiğimi ve alay konusu haline getirdiğimi söyledi. Bütün dediği *bu kadardı*. Ne bana ihanet etmesinden ne evlilik vaatlerimizi çiğnemesinden ne de kraliçeyle cilveleşmesinden söz etti. *O* konulara hiç değinmedi.

Sonra da, “Beni duyuyor musun?” diye omuzlarımdan tutup öyle bir sarstı ki midemin bulantısından ayakkabılarının üzerine çıkarmamak için kendimi güç tuttum. “Kraliçeyi de rencide ettin!” diye devam etti Robert. “Seni aptal, bunun benim için ne gibi ciddi sonuçlar doğurabileceğini biliyor musun? Şu anda saraydaki *en önemli* kişi benim. Kraliçenin Ahırbeyi benim! Atlarla ve sarayın nakil vasıtalarıyla ilgili olan her şey *benim* sorumlulu-

luğumun altında. Kraliyet ahırlarındaki atların *her birinin* satın alınmasından, ahırlara yerleştirilmesinden, eğitilmesinden, üretilmesinden, bakımından ve tedavisinden ben sorumluyum. Kraliçenin, saray erkânının ve yabancı misafirlerin keyif için, av için ya da bir yerden bir yere gitmek için ihtiyaç duydukları atları *şahsen* ben seçiyorum. Herkesin kendisine en iyi uyan ata bindiklerinden emin olmak için çekingen, yaşlı ve deneyimsiz olanlara iyi huylu atları, deneyimli olan ve biraz heyecan yaşamak isteyenlere de hareketli atları veriyorum. Sarayın bir yerden bir yere taşınması gerektiğinde de yük beygirlerini ve katırları ben buluyorum. Kafilenin nasıl oluşturulacağına, hangi yoldan gideceğimize ve nerelerde mola vereceğimize ben karar veriyorum; *bütün* bunları yapma görevi *tamamıyla bana* verilmiş durumda. Bunun dışında, saraydaki tüm eğlencelerin –törensel oyunların, turnuvaların, maskeli baloların, ziyafetlerin ve baloların– planlanmasından ve düzenlenmesinden de ben sorumluyum. Kraliçe atıyla nereye giderse ona eşlik etmek ve atımla hemen onun arkasından gitmek, onu ata bindirip attan indirmek de benim görevim. Bütün bunları sadece *ben* yapabiliyorum, başka biri *değil!* Ama *karım* geliyor ve kraliçeyi rencide ediyor!”

“Onu varlığımla rencide ettiğimi söylemek istiyorsun,” diyerek onu onayladım. “Ben Elizabeth’i hayatta olmakla, nefes alıp vermekle ve parmağımda senin yüzüğünü taşımakla rencide ediyorum! Canlı canlı bir köye gömülmüş olan –eskilerin dediği gibi gözden irak gönülden de irak olan– bir kadına haksızlık etmek pek kolaydır elbette! Varlığını bile umursamadığınız, neler olup bittiğini bile bilmeyen birini incitiyor ve ona nasıl haksızlık ediyor olduğunuzun farkında bile değilsinizdir, öyle değil mi? Kraliçe de kendisinin neden olduğu acıyı gözleriyle görmediği için daha az vicdan azabı çekiyordur! Saraya kabul edilmediğime ve birbirimizden de ayrı yaşadığımıza göre, kolaylıkla bizim birbirimizi sevmediğimize hükmedebilir ve bunu da kocamı benden çalmak

için bir bahane olarak kullanabilir! Eminim ki sen de onun öyle düşünmesi için elinden geleni yapmışsındır! Dostça ayrıldığımı zı ve yollarımızı gönüllü olarak ayırdığımızı söylemişsindir ona! Ona da yalan söylüyor musun Robert? Benim seni sevmediğimi, sana ihtiyacım olmadığını ve köyde yalnız başıma yaşamaktan mutlu olduğumu mu söyledin ona? Yalanlarını *ona mı* söylüyorsun? Onunla *birlikte* mi söylüyorsun?”

Robert bana öyle bir tokat attı ki sendeleyerek duvara kadar gittim ve ona çarparak yere düştüm.

“Bu söylediklerine yanıt vererek seni onurlandırmayacağım,” dedi sakın ama öfkeli bir sesle.

Alev alev yanan, acıyan yanağımı ve başımın duvara vuran yanını ovuştururken bakışlarımı ondan öteye çevirdim.

Tam o anda avludan birilerinin öfkeli sesleri gelmeye başladı. Bunlardan biri yabancı bir dilde, Fransızca konuşuyordu. Neden-se bu ses bana tuhaf bir şekilde tanıdık gelmişti. Başka biri de İngilizce konuşuyordu. Onu da tanıyıştım. Hemen o tarafa baktım ve ikinci bir tokat yemiş gibi oldum. Yabancı olan kişi *gerçekten de* bir Fransızdı. Yufka yürekli haydut, Kızıl Jack’ti! İngiliz olan-sa *Sör Richard Verney*’den başkası değildi!

Kızıl Jack, Fransızca hızlı hızlı bir şeyler söyledikten sonra Richard Verney’nin ayaklarının dibine bir kese fırlatıp üzerine tükürdü ve ses tonundan küfür olduğunu kesin olarak anladığım son bir iki sözcük daha ettikten sonra şapkasındaki kırmızı tüy ‘uğurlar olsun’ der gibi sallanırken, topuklarının üzerinde döne-rek uzun adımlarla oradan uzaklaştı.

“Robert! Robert! Gel bak!” diye bağırdım arkama dönüp onu elbisesinin kolundan yakalayarak. “Sör Richard Verney bana saldırsın diye Kızıl Jack’i tutmuş! Adamın yere attığı kese bunun kanıtı! Bak! Bak!”

Robert’a Londra’ya gelirken yolda atlattığım tehlikeden henüz bahsetmediğimi hatırlayarak ağlamaya başladım. Robert ona

yapışan elime sert bir şekilde vurarak kolunu kurtardı ve bana içimi kurutan, aşağılayıcı bir bakış attı.

“Gerçekten Amy! Beni çok şaşırtıyorsun! Şimdi de masallar mı uydurmaya başladın?” Sonra da sıkkın bir şekilde pencereden dışarı baktı. “Bir kere, başında kırmızı tüylü şapka olan o adamı diyorsan, o kişi o kötü şöhretli haydut Kızıl Jack filan *değil*! Flaman bir baharat tüccarı! Sör Richard Verney, yol kesen bir haydutla, özellikle de Kanlı Jack gibi biriyle karşı karşıya gelse altına bile eder! O yüzden senin onunla o türden bir işi olduğunu düşünmen son derece saçma bir şey! Kızıl Jack’in tecavüz edip öldürdüğü kadınların dişlerinden bir kolye yaptırdığı ve bunu boynunda taşıdığı söyleniyor. O dişler için, ‘Bunlar benim inci tanelerim,’ diyormuş. Sana saldırmış olsaydı şimdi karşıma geçip o gülünç masalı bana anlatıyor olamazdın. Richard Verney o adamla aynı çatı altında olmak zorunda kalsa, yangında tüyleri tutuşmuş bir kedi gibi cıyak cıyak bağırır ve oradan hızla kaçardı. Senin az önce gördüğün şey, baharatların bedeli ya da kalitesi nedeniyle çıkan bir kavgadan başka bir şey değil. Şimdi ayrıran budalası bir sürtük gibi o pencereden sarkmayı bırak. Bugün beni yeterince rezil ettin zaten!”

“Hayır Robert, hayır, yanılıyorsun,” diye ısrar ettim. “Hayatım üzerine yemin ederim ki bu adam Kızıl Jack. O olduğunu *biliyorum*! Onu nerede görsem tanırım! Boynunda taşıdığı da kadın dişlerinden yapılmış bir kolye değil. Asıl o konuda masal uydurmuşlar! Azize Agatha’nın incili bir zincire takılı olan bir minyatürü! Ama bu kolye artık onda değil, onu bana verdi.” Elim büstiyerimin içine sokarak kolyeyi çıkardım ve küçümseyici bir tavırla “ucuz ve değersiz bir Katolik süsü” demesine aldırma- dan Robert’a gösterdim. “Bütün bunları Richard Verney planladı, öyle olduğunu *biliyorum*!” diye devam ettim. “O çok ama çok kötü bir adam Robert! Gerçekten de öyle! Beni zehirleme çabaları sonuç vermeyince, herhalde bir şekilde Londra’ya seni görmeye

gideceğimi öğrenmiş. Yolda beni öldürsün diye Kızıl Jack'i tutmuş ve buna sıradan, basit bir soygun havasını vermesini istemiş olmalı. Ama Kızıl Jack, ölümün işareti zaten üzerimde olduğu için hayatımı bağışladı.” Robert’ın mememle ilgili durumu henüz bilmediğini unutarak bu son sözleri ağzımdan kaçırmıştım. Bu sadece Pirtö’nün bildiği bir sırdı; ondan başka bir de büstiyerimi yırttıktan sonra onu gözleriyle gören Kızıl Jack biliyordu.

Robert sıkın bir tavırla içini çekti. “Tanrı bana sabır versin,” dedi. “Amy, benim sabrımı deniyor olmalısın! Şu koca dünyada karısı başına bu kadar bela olan bir erkek daha var mı acaba? Deli bir kadın gibi konuşuyorsun! İnsanlar bana seni bir yerlere hapsetmem gerektiğini söylüyorlar ama iyi biri olduğum için sana sürekli yeni şanslar tanıyor, kendine gelmeni ve benim karım olma onurunu layıkıyla taşıyan bir leydi olmanı bekliyorum. O...” diyerek pencerenin dışında, kocaman siyah bir ata binmek üzere olan, kırmızı tüylü şapkalı adamı gösterdi ve “...Flaman bir baharat tüccarı,” diye devam etti. “Bunu çok iyi biliyorum çünkü Sör Richard Verney’nin tavsiyesi üzerine iki hafta kadar önce, tereyağıma ve peynirime güzel bir renk versin ve pazarda daha iyi bir fiyata satabileyim diye ondan bir miktar safran satın almıştım. Kew’daki mandırayı canlandırdım. O konağın ismi de zaten eskiden bir mandıra olmasından geliyor ama üretilen ürünlerin kalitesinden çok memnun değilim. Sütçü kızlar da hem tembeller hem de şişko ve pasaklılar. Günün birinde sabrım tükenecek ve hepsine birden yol vereceğim; yemin ediyorum, dedikodu yapmaktan başka bir işe yaramıyorlar!”

“Ben oraya çekidüzen verebilirim!” diye bağırdım. Yüzümde umut dolu bir gülümseme belirmişti. “Ah Robert, *lütfe*n! Mandıra yönetiminde çok deneyimliyim! Sana yardım edebilirim! Edebileceğimi *biliyorum*! İyi tereyağı ve peynir yapmanın *yollarını* çok iyi biliyorum! Onların başında durursam, safrana filan da ihtiyacın kalmaz! Ah Robert, *lütfe*n, izin ver de Kew’a geleyim ve orayı ida-

re edeyim. Lütfen, bunu yapmama izin ver, sana yardım edeyim ve ne kadar faydalı olabileceğimi göstereyim. Sana *yemin* ediyorum ki senin tereyağın ve peynirin tüm Londra'nın *en iyileri* olacak!"

"Hayır," dedi Robert. Bu iki heceyi kesin bir tavırla söylemişti. "Kesinlikle olmaz. Bir daha böyle bir şey dediğini duymayayım."

"Ama *neden*?" dedim asabi bir tavırla ama sesim umutsuz bir inilti gibi çıkmıştı.

"Ben öyle diyorum da ondan," dile kestirip attı Robert. "Karımın Londra'da sütçü kızlığa soyunmasına göz yumarak bütün Londra'nın maskarası olmaya niyetim yok."

"Senin asıl istemediğin şey, beni Kew'da görmek!" diye suçlayıcı bir sesle yanıt verdim. "Elizabeth de beni Kew'da istemiyor! O evin sahibesi o ve benim orada yerim yok; hatta bir portrem bile!"

Ama Robert'ın beni dinlediği yoktu; kapıya doğru ilerlemeye başlamıştı bile. Birden, bir şey yapmayı unutmuş gibi durdu ve dönerek bana dik dik baktı. Gözlerinde, mezarımın üzerinde biri yürümüş gibi tüylerimi diken diken eden yırtıcı ve içten pazarlıklı bir bakış vardı. Yavaş yavaş yanıma geldi, ellerini omuzlarıma koydu ve gözlerimin içine bakarak, "Kızıl Jack ile ilgili o *gülünç* masalı anlatırken bana onun senin hayatını ölümün işareti zaten üzerinde olduğu için bağışladığını söylemiştin. Bununla ne demek istiyordun? Hasta mısın sevgilim?"

Utançla öne eğdiğim başımı evet der gibi salladım. Gözlerine bakacak cesaretim yoktu.

"Amy canım," dedi Robert yavaşça; sesi beni okşar gibiydi ve bu sözcükleri söylerken gerçekten de yanağımı okşamak için elini kaldırdı. "Bir derdin varsa bana *söylemelisin*. Ben senin kocam ve aramızdaki... sıkıntılara rağmen, sen benim için hâlâ çok önemlisin." Elini çenemin altına koyup kaldırdı ve gözlerimin içine baktı "Söyle bana, benim tatlı, sevgili düğünçüğüm; söyle ki derdin neyse bir çare bulalım."

“Ben... Ben...” Gözlerimde yaşlar birikmişti. Ona inanmayı *o kadar* istiyordum ki; ama bu içtenliği bana hiç de gerçekmiş gibi gelmiyordu. Söylediği her söz balın içine katılmış zehir gibi yalan ya da sahteydi. Ona inanmak *istiyordum*; ümit etmek *istiyordum* ama bunu yapamıyordum... ama buna rağmen, istemeden de duramıyordum.

“Bi... bir... şey... var...”

“Haydi sevgilim, cesur ol ve söyle,” diyerek beni ikna etmeye çalıştı. “Çıkar ağzından. İçinde tutmak seni daha kötü hissettirir, bunu biliyorsun düşününceği. Kutsal kitaplarda da ne yazdığını bir düşün. Gerçeği söylemek seni özgür kılar.”

Derin bir nefes aldım ve sözcükler dudaklarımdan dökülmeye başladı. “Bir mememde kanser var!”

Robert bana bakakaldı. “Öyle mi sevgilim? Kanser olduğundan emin misin? Belki de bir apse, çıban ya da sivilce gibi bir şeydir. Ne kadar heyecanlı ve hayal görmeye yatkın olduğunu, çabuk paniklediğini ve her şeyin hep en kötüsünü düşündüğünü kendin de biliyorsun.”

“Çok eminim,” diyerek başımı salladım. “Kanser Robert. Bunu *biliyorum*! Apse olsaydı bugüne kadar patlardı. Pırto’nun teyzesinde varmış. Onun kullandığı tüm ilaçları kullandık ama benimkinde işe yaramadı. Şişlik daha da büyüdü ve daha fazla acır oldu ve... bir de... bir de zaman zaman kanla karışık kötü kokulu bir sıvı geliyor oradan.”

“Anladım,” dedi Robert. Ciddi bir tavrıyla başını salladıktan sonra da, “Pekâlâ, o zaman Londra’daki en iyi doktoru bulacağız sana sevgilim,” diye ekledi. Sanki bir sonraki baloda bana en güzel elbiseyi alacağını söylüyormuş gibisinden bir hava içindeydi. Sonda da eğildi ve dudaklarını hafifçe benim dudaklarıma dokundurdu.

“Ben düşününceği gelinimin *en iyi* şekilde bakılmasını istiyorum! Hemen gidip bunu ayarlayayım,” dedi ve kapıya doğru bir hamle yaptı.

“Robert *lütfe*n!” diyerek çaresizce eline yapıştım. “Beni Compton Verney’ye gönderme. Orası çok *berbat*, korkunç bir yer! Orada kalamam! Yemeğime zehir katıyorlar; Richard Verney’nin beni öldürmesinden çok korkuyorum! *Lütfe*n Robert, eğer beni biraz olsun sevdiysen, biraz olsun önemsiyorsan, lütfe’n bana kalabileceğim başka bir yer bul!”

“Ben zaten senin oradan ayrılman için bir ayarlama yapmıştım,” dedi Robert. Saçımı okşamak için elini uzattı ama bu el artık beni sadece korkutuyordu; onun samimi olduğuna inanamıyordum çünkü bu sevgi gösterileri pek bir aniden olmaya başlamıştı. “Richard bana onun evinin çatısı altındayken sinirlerinin ne kadar bozulmuş olduğunu söyledi. Öyle ki evde yaşayanların da huzuru *son derece* bozulmuş; hizmetkârlar bile senden korkar olmuşlar. Bazıları açık açık senin delirdiğini ve seninle yalnız kalmak istemediklerini söylüyorlarmış. O yüzden ben de muhasebecim Anthony Forster’ın yaptığı daveti senin adına kabul ettim. Kiraladığı Cumnor Malikânesi’nde onun karısı ve çocuklarıyla birlikte yaşayacaksın. Saraydaki Noel eğlenceleri başladığı andan itibaren kendime bile bir dakika ayıracak vaktim olmayacak, o yüzden kışım ayında ben şahsen gelip seni oraya götüreceğim. Orası Oxford yakınlarında bir yerde. Londra’dan da, o sırada kraliçenin kaldığı saraya bağlı olarak arabayla bir ya da yarım günde gidilebilecek bir mesafede. O yüzden de gelip seni görmem gayet kolay olacak. Evin, bir taraftan orta avluya, diğer taraftan da gölgeli ağaçların, çiçeklerin ve bir de havuzun olduğu bir bahçeye bakan bir kanadı tamamıyla sana ayrılmış olacak. Bayan Forster’ın çocukları havuzu çok seviyorlarmış. Dediklerine göre orada kurbağa avlamaya bayılıyorlarmış; onların tuhaf davranışları seni de eğlendirecektir. Orası senin kendi evin gibi olacak; canın istemezse diğerleriyle bir araya gelmeyebilirsin ama orada kalan başka leydiler de var. O yüzden birileriyle ahablık etmek istediğin takdirde, yalnız da kalmayacaksın. Gördün mü, benim canım düğünçüceğim...” Eği-

lerek dudaklarıma sesli bir öpücük kondurdu. "...kocan *her şeyi* inceden inceye düşünmüş bulunuyor! Şimdi, sevgili düğünçiçeği gelinimi iyi edecek bir doktor bulmaya gideyim!"

Ondan sonra da gitti.

Kapı arkasından kapandığı anda titremeye başladım. Öyle zangır zangır titriyordum ki Kızıl Jack'in o gün bana verdiği kadeife pelerini alıp sıkı sıkı ona sarındım. Onu Robert'a göstermeyi neden akıl etmemiştim ki? Doğru söylediğimin bir kanıtıydı o. Pencerenin önünde oturup avluya baktım ve az önce olup bitenleri düşünmeye başladım. Richard Verney'yle öfkeli bir şekilde konuşan ve onun ayaklarının dibine bir kese atan kişinin Kızıl Jack olduğundan emindim. Londra'ya giderken yolunu kestiği arabanın bizim arabamız olması da kesinlikle bir tesadüf değildi. Peki ama Robert bunu neden görmüyor ve Richard Verney'yle münakaşa eden kişinin aslında Flaman bir baharat tüccarı olduğunda ısrar ediyordu? Verney'den her bahsettiğinde, benim kendi deneyimlerime dayanarak edindiğim kanaatle uyuşmayan bir portre çiziyor ve onun duygusal ve ürkek mizaçlı biri olduğunu söylüyordu. Ama Robert ne derse desin, Richard Verney öyle, ölen bir köpeğin arkasından ağlayacak ya da bir haydutla yüz yüze geldiğinde altına edecek türden bir adam *değildi*. Tam tersine, Kızıl Jack'le az önce aşağıda avluda dururken, son derece kendine hâkim görünüyordu; bir kere dimdik duruyordu ve yerde altına ettiğine dair bir belirti de yoktu. Ben ne gördüğümü gayet iyi *biliyordum*. Bu ikisinin arasındaki kavga baharat satışıyla ilgili bir durum değildi; Kızıl Jack'in o para kesesini övgüye değer bir şekilde almayı reddedip fırlatıp atmasının nedeni çok daha tatsız bir duruma bağlı olmalıydı.

Pelerine sarınmış bir şekilde tir tir titriyor ve başıma neler geleceğini düşünüyordum. Robert'a güvenmiyordum; hastalığımla ilgili durumu sorduğunda tavırları son derece sinsî ve fazlaca sevecendi. Senelerdir onun ağzından duymadığım güzel sözler

söylemişti bana. O anda, keşke ona durumumu anlatmasaydım diye geçirdim içimden. Hayatım, sürekli yanlış yollara saptığım, sürekli duvarlara tosladığım ve farkına varana kadar telafi etmem imkânsız bir hale gelen hatalardan oluşan bir labirent halini almıştı. Robert’a kanser olduğumu söylemem de bir başka hataydı ve benim için kanserin kendisi kadar ölümcül olabilirdi.

Yol kesen haydudun kırmızı pelerinine sarınmış bir şekilde pencerenin önünde otururken, “Tanrım bana yardım et!! diye dua ettim. *“Lütfen! Beni bu çaresizliğimden kurtar. Öyle korkuyorum ki!”*

Çok geçmeden Londra’nın en iyi ve en bilgili doktorlarından birini göreceğimi ve adamın kaldığım yere gelip beni muayene edeceğini ya da benim denediklerimden daha iyi olan bir ilaç önerceğini sanıyordum ama Robert geldiğinde yanında kimse yoktu. Yatağımın bir kenarına oturarak ellerimi ellerinin içine aldı ve durumumu kraliçenin özel doktoruyla konuştuğunu söyledi. Doktor, beni muayene ederek mahremiyetimi ihlal etmeye gerek olmadığını söylemiş ve Robert’a bana ulaştırması için bir şişe baldıran hapı vermişti ama birtakım istenmeyen yan etkileri nedeniyle bunları kullanmak için Cumnor’da yaşamaya başlamamı öneriyordu. Robert, Oxford’dan sürekli olarak beni görüp kontrol edecek bir doktor da ayarlayacağını ve benim için gerekli olan, aralarında baldıran da olmak üzere bilumum hap ve merhemleri tedarik edeceğini söyledikten sonra onun talimatlarının dışına *asla* çıkmamam, doktorun *her* dediğini yapmam ve önerdiği ilaçları *tam da* onun dediği gibi almam gerektiğini ekledi.

Yeşil haplarla dolu şişeyi elime tutuşturduktan sonra da, “Ama bu ilaçlar seni çok ama çok hasta edecek çünkü ancak öyle işe yarıyorlarmış,” diye ikaz etti. “Hastalığı içerdiği zehirle yok edecek ama bu arada sen kendini ölecek kadar hasta hissedeceksin. Yine de hapları almaya devam *etmelisin*. *Tamamen* iyileşene kadar hapları kesmemelisin. Şimdi, bana söz ver. Dediğim gibi yapacaksın, değil mi? *Söz ver bana Amy.*”

Baldıranın ölümcül bir zehir olduğunu biliyordum. Robert'ın yüzüne bakarken ellerim, cam şişenin içindeki hapların tıngırdamasına neden olacak kadar titremeye başladı. İlaç kisvesi altında ölümüne neden olacak bir hap mı veriyordu bana? Yüzünden bir şey anlayamıyordum. Yüzündeki duygularını ele vermeyen ifadeyle o anda bir poker oyunu oynuyor olabilirdi.

“Söz ver bana Amy,” diye tekrarladı, “seni ölüyormuş gibi hissettirse de hapları alacaksın; iyi olana kadar ve doktor senin iyileştiğini söyleyene kadar onları alacağına dair bana söz ver.”

Bu konuşmaya bir son vermek için, “Söz veriyorum Robert,” diye yalan söyledim. O kötücül, küçük yeşil haplardan bir tanesini bile almaya niyetim yoktu.

Robert, “Aferin benim kızıma!” diyerek gülümsedi ve alnından öpmek için eğildi. “Benim düğünçiçeği gelinim çok yakında iyi olacak; bütün sorunlarımızı geride bırakacak ve yeni bir başlangıç yapacağız!”

Gülümsedim ve bunu benim de yürekten ümit ettiğimi söyledim ama sözlerinin bir tanesine bile inanmıyordum.

Robert ondan sonra hiç oyalanmadı; bir sonraki ay beni Cumnor'a götürmek için Compton Verney'ye geleceğini söyledi. Ona gülümsedim ve tamam der gibi başımı salladıktan sonra onu geçirdim ama kalbim korkudan gümbür gümbür atıyordu. Tek ümidim Cumnor Malikânesi'nin Compton Verney'den daha iyi bir yer olmasıydı.

26

Elizabeth

Richmond Sarayı, Londra

Eylül 1559

Bir kadının yüzündeki kırık kalp ifadesine hayatımda ikinci kez tanık oluyordum. Bu yüzde, tüm kuşkularının, inanmak istemediği her şeyin gerçek olduğunu anlayan ve her şeyi fark edip uyanan bir kadının hissettiği dehşet vardı. Acımasız bir tokat yemiş ya da başından aşağı bir kova buzlu su dökülmüş gibiydi. Hayatı ve değer verdiği aşkı bir yalandı ve bu aşkın parçaları havada uçuşurken çaresizce onları yeniden bir araya getirmeye uğraşıyordu. Amy'nin kalbinin paramparça oluşunu ve mavi yeşil gözlerinin yaşlarla doluşunu izlerken, zihnim beni aniden üvey annem Katherine Parr'ın beni Chelsea'deki merdivende kocasının kollarında yakaladığı ana savurdu. Tom Seymour da tıpkı Robert gibi, karısının aşkına layık olmayan sevimli ve yakışıklı bir hergeleydi ama Katherine ve şimdi de Amy, onların gerçek yüzünü göremeyecek kadar kör ve incinmiştiler.

Amy, kalabalık koridorlardan gözü bir şey görmeden kaçarken, Robert bana doğru dönmüştü; daha doğrusu kollarına atılacağı mı sanıp beni kucaklamaya yeltenmişti ama ben onun yanından fırtına gibi geçerek yatak odama gitmiş ve kapıyı gürültüyle

kapatmıştım. Nakış işlerini yaparken dedikodu eden leydilerime dışarı çıkmalarını, Kat'e de kapımın dışında oturmasını ve kimseyi içeri almamasını söylemiştim. Yalnız kalmak istiyordum.

Hayatımda üçünce kez bir erkekle karısının arasına giriyordum.

Genç kızlığımın sarhoşluğu ve deneyimsizliğiyle Tom Seymour'un baştan çıkarıcılığına ve erkeksi hallerine teslim olmuş ve akıl hastası olan kız kardeşimin hükümdarlığı sırasında da hayatımı kurtarmak için kocası Philip'le flört edip oynamıştım. Şimdiyse bir kraliçeydim ama benim de kendimce birtakım tutkularım ve heyecanlarım vardı. Kadınlığımı birinin karısı olmadan yaşamak istiyordum. Güvendiğim çocukluk arkadaşımın da bir yalancı olduğunu keşfetmiştim ve kimseyi incitmediğimi düşünürken birinin kalbini feci şekilde kırmıştım.

Kendime bir kadeh şarap koyup gözlerimi şöminenin alevlerine diktim ve Robert'ın evliliği hakkında söylediklerinin ne kadarının doğru olduğunu düşündüm.

Amy'nin gözleri bana Robert'ın yalan söylediğini anlatmıştı. Bu gözler, kendisine haksızlık edilmiş ve yaralanmış bir kadının gözleriydi. Kocasını artık sevmeyen ve ondan ayrı olduğu için mutlu olan bir kadının gözleri değildi. O gözlerde çaresizliği ve hasreti görmüştüm; oradaki öfke ve gücenme bir şamar gibi yüzümde patlamıştı. Amy'nin aşkı canlıydı, somut bir şekilde hissediliyordu ve can havliyle bir şeye tutunmaya, kaybettiği şeyi geri almaya çalışıyordu. Robert'ın istediğiye geçmişi geride bırakmak ve hırsının bir yıldız gibi göz kamaştırıcı parlaklığına kapılıp ilerlemektir. Gözlerini kısarak hayallere daldığında, o yıldızın ona tam bir taç gibi görüldüğünden emindim. Dügün gününde altın sarısı saçlarının üzerine düğünçiçeklerinden bir taç takmış olan o güzel, köylü kızını acımasızca, haince ve duygusuzca bir kenara fırlatıp atmak ve onun acısını görmezden gelmek işine geliyordu.

Zavallı Amy! Robert'ın hırslarının kurbanı olmuştu.

Onu son gördüğümünden beri çok değişmişti. Hasta mı diye merak ediyordum. Kilo kaybetmişti; gerçi şimdi de incecik değildi ama eski yuvarlak hatları gitmişti. Dokuz sene önce, o mutlu hazi-
ran günü, çimenlerin üzerinde kollarında bir buket düğünçeğiyle yürüyen on yedi yaşındaki o pembe yüzlü kız yoktu artık. Yüzünde gördüğüm endişe ve korku mu yiyip bitirmişti onu böyle? Çok solgundu ve bu, makyajla özel olarak verilen bir solgunluk değildi. Gözleri içine göçmüş ve mor halkalarla çevrilmişti. Korku benim de tanıdığım bir duyguydu, onun işaretlerini Amy'nin yüzünde görebiliyordum. Karşımdaki yüz, *çok ama çok* korkmuş bir kadının yüzüydü. Peki ama neden korkuyordu Amy? Benim gördüğümünden ve bildiğimden farklı bir şeyler olmalıydı ve ben gerçeği ortaya çıkarmakta kararlıyım.

Kat'e Robert'ı çağırmasını söyledim ama bana muhtemelen karısının peşinden gittiğini söyledi. Gelir gelmez beni görmesi için emir verdim ve şöminenin önünde volta atmaya başladım. Gelmesini beklerken, bana hediye ettiği kan kırmızısı iç eteği, attığım her adımla hışırıyordu. Kerpetenle sökmem, mücadele etmem ve bu uğurda kan akıtmam gerekse bile sorularına Robert'tan yanıt alacaktım; bunu yaptıktan sonra gerçek bütün çıplaklığıyla ve bütün savunmasızlığıyla gözlerimin önüne serilecekti.

Çalışma masama oturdum; Lettice kapıyı cüretkâr bir şekilde çaldığında parmaklarımla altın yaldızlı masanın üzerinde öfkeli bir şekilde tempo tutuyordum.

Gelenin Robert olduğunu sanarak, "Gir!" diye seslendim. Onunla yüzleşme beklentisinin verdiği stresten belkemiğim adeta sertleşmişti. Ama gelen, tam bir şımarık sürtük olan kuzinim Lettice Knollys'di. Belkemiğim rahatlayınca yeniden koltuğumun minderlerine yaslandım ve parmaklarımla masanın üzerinde tempo tutmaya devam ettim.

"Majestelerinin tokalarını getirdim. Onları bahçeden aldım,"

dedi Lettice yapmacık bir endişeyle; kaliteli bir Venedik camı gibi şeffaf bir görünümü vardı ve aslında benim tokalarımı hiç mi hiç umursamadığını çok iyi biliyordum. Merakından ölmeseydi, onları oracıkta, tozların içinde bırakabilir ya da hava değişmeden önce bir hırsızın parlaklıklarına kapılıp onları cebine atacak olmasını bile umursamazdı. Gözlerindeki beslenmeyi bekleyen o muhteris ve doyumsuz merak ifadesini görebiliyordum; konuşmak için can attığını da... Ne hakkında konuşmak istediğini de çok iyi biliyordum.

Lettice bir avuç dolusu parlak tokayı tuvalet masamın üzerindeki mineli kutunun içine koymak için eğilmeye fırsat dahi bulamadan, ben onları almak için elimi uzattım.

“Zahmet etme,” dedim ekşi ve bıkkın bir sesle. “Ben bir erkek değilim ve senin memelerini görmek gibi bir isteğim yok.”

Lettice cüretkâr bir şekilde boyalı olan dudaklarını öfkeyle büzdü ve fazla eğilmeden üstünkörü bir reverans yaparak tokaları avcuma bıraktı.

“Majestelerinin saçlarını tarayayım mı?” diye sordu koltuğunun arkasında oyalanarak.

Dosdoğru karşıya, aynaya baktım ve sonra da sert bir bakışla onu olduğu yere mıhladım. “Kör değilim Lettice,” dedim. “Pokerden zengin olamazdın; içindeki kahkahaların torbaya tıklımış bir domuz yavrusu gibi dışarı çıkmak için nasıl tepindiğini görebiliyorum. Haydi, rol yapmayı bırak da söyle gitsin!”

“Leydi Dudley,” dedi aşağılayıcı bir kahkaha patlatarak. “Görülecek bir şeydi doğrusu! Öyle değil mi? Hayatınızda onun kadar acınası bir yaratık daha gördünüz mü? Her an hıçkırıklara boğulacakmış gibiydi; çenesi ve dudakları titriyordu. Sesi de öyle... Elbisesi satenden de olsa, kaba saba, yol yordam bilmeyen köylünün teki o. Önemli bir adamın karısı gibi davranmayı beceremiyor! Benimle sanki ben bir kraliçe, kendisi de bir hizmetçiymiş gibi konuştu. Sanki beni darıltmaktan korkuyormuş gibi ürkek ve

tedirgindi! Lord Robert'ın onu köyde tutmasına hiç şaşmamak gerek! Ondan utanması için sürüyle neden var! Ona bakınca Lord Robert'ın onunla neden evlendiğini hiç anlayamıyorum! Hepimiz onu neden kimsenin tanımadığını merak ediyorduk. Anlaşılan kadının dünyada hiçbir dostu yok ve bunun nedenini de şimdi çok iyi anlıyorum.”

“Bir dostu var,” dedim, Lettice’le değil kendi kendime konuşur gibi alçak bir sesle ve düşünceli bir tavırla. “Ama kendisi bunu bilmiyor.”

Lettice o anda kahkahadan kınıldığı için beni duymadı ve ne dediğimi tekrarlamamı rica etti ama ben onun dediğini yapmadım ve onun yerine, “Acaba *seni* gördükten sonra Leydi Dudley’nin sarayımdaki leydilerle ilgili düşüncesi ne olmuştur?” dedim. “Onların, yüzlerini gözlerini fahişeler gibi boyayan, sürtükler gibi giyinen, dikiş yerleri patlayacakmış gibi duran daracık elbiseleri içinde kendilerini herkesten üstün görüp kibirli davranan ve kendileri gibi olmayanların, çekingen ya da tedirgin kişilerin üzerine çöküp onları gagalarıyla didikleyen, aşağılayan, alay konusu eden, hor gören ve onlara hakaretler eden terbiyesiz dedikoducular olduklarını düşünmüş olabilir mi acaba? *Ben* Leydi Dudley olsaydım kesinlikle öyle düşünürdüm! Nezaketle karşılamanız gerekirken ona bu terbiyesizce davranışı reva görmeniz beni çok şaşırttı ve utandırdı. Buna karşılama bile demekte tereddüt ediyorum; zavallı kadın hırlayan ve havlayan köpeklerin kovaladığı ürkek bir tavşan gibi kaçtı gitti!”

Lettice’in gözleri o anda öfkeyle parladı ve pençelerini geçirmeye hazırlanan bir dişi kedi gibi hücumla geçti.

“Onu oradan kaçırta *ben* miydim? Seni ve kocasını öyle gördüğü için şok geçirdi ve...”

Altın yaldızlı, ağır ve gösterişli saç fırçamı alıp güm diye masanın üzerine çarptım. “Sakın ola ki aramızdaki akrabalık bağının sana benim huzurundayken saygısızca ve umursamaz bir tavır-

la davranabilme ve istediğin gibi konuşabilme hakkını verdiğini sanma Lettice. Ne gençliğin ne de güzelliğin seni mazur gösterebilir ya da kurtarabilir! Diğer kuzenimiz Katherine Howard'ı unutma! Şimdi, *çık git* buradan!”

“Pekâlâ majesteleri,” dedi Lettice, üstünlük taslayan kibirli bir gülümsemeyle ve başını sanki kraliçe oymuş gibi dik tutarak yanımdan ayrılmadan önce, eteklerini iyice yana çekerek soğuk ve yapmacık bir nezaketle önümde eğilerek öyle abartılı bir reverans yaptı ki memeleri pembe renkli, adi büstiyerinin içinden fırlayacakmış gibi oldu.

Saç fırçamı arkasından fırlattım ve Robert'ın gelmesini beklerken odanın içinde heyecanlı ve hızlı adımlarla yeniden volta atmaya başladım.

Bir saat geçti, iki saat geçti; sonunda Robert yüzünde kocaman bir gülücükle ve kollarını açmış bir şekilde uzun adımlarla kapının önünde belirdi.

Koltuğumdan kalkarak odanın ortasına geldim ve gidip onu karşılamak yerine, olduğum yerde durdum. Robert'ın her geldiğinde yaptığım gibi ne gülümsedim ne de neşeli bir kahkaha attım; tam tersine sessiz ve ciddi bir tavırla beklemeyi sürdürdüm. Yanıma gelince de yüzündeki gülücüğü bir tokatla yok ettim.

“Başından beri bana yalan söyledin,” dedim.

Robert gözleri şaşkınlıktan fal taşı gibi açılmış bir şekilde bana baktı ve elimin yüzünde bıraktığı kırmızı izi ovuşturmaya başladı.

“Seni cadı! Yüzümü kanattın!” diye bağırды parmaklarına bulanışan kana bakarak. O anda yüzüklerimin gerçekten de onun yüzünü tam iki yerden kestiğini gördüm. Bronz tenindeki iki ince kesikte biriken kan ağır ağır yanağından akıyordu.

Ama özür dileyecek değildim.

“Bana başından beri yalan söyledin,” diye tekrarladım. “Onun gözlerindeki kederi çok iyi gördüm; kalbinin nasıl kırıldığını da...”

Robert öfkeli bir boğa gibi nefes alarak, gözlerini devirdi ve homurdandı.

“Amy duygularına asla gem vuramaz. Lanet olsun! Hem beni hem de kendisini rezil ediyor!”

“Aynı tas, aynı hamam,” diye iç geçirdim ve arkamı dönüp ondan uzaklaşarak odanın içinde yeniden volta atmaya başladım. “Değişen bir şey yok. Philip de kız kardeşim için hep böyle derdi,” diye ekledim.

“Philip haklıydı! Ben de haklıyım!” diye üsteledi Robert, elbisesinin kolundan ipek mendilini çıkarıp kanayan yerine bastırıırken.

“Bir kraliçe kalbinin aklına hükmetmesine asla izin vermemelidir Robert. Bu *değişmez* bir kuraldır. Kraliçe olan kişi, şahsi duygularının neden olabileceği yıkımın ve zararın yanı sıra, hem kendisi hem de tebaası üzerindeki kötü etkilerini göz önüne almalı ve bunların kontrolden çıkmasına katiiyetle çanak tutmamalıdır. Huzur içinde yatsın, kız kardeşim bir kraliçe bu kuralı unuttuğunda ya da görmezden geldiğinde neler olabileceğini gösteren çok iyi bir örnektir. Ama Amy bir kraliçe *değil* Robert. O, *gerçek* bir kadın ve kendisi gibi olmaya hakkı var. Kimileri duygularını böyle uluorta yansıttığı için onu yadırgayabilir ama o gerçeği bütün çıplaklığıyla, saray adabına ve diplomatik kurallara uymaya gerek duymadan ve allayıp pullamadan gözlerimizin önüne serdi.” İç çektim ve yine arkamı ona dönerek odada bir aşağı bir yukarı gidip gelmeye başladım. “Saldır, savuştur ve yön değiştir! Tam da bir düello gibi, öyle değil mi Robert? Bu, Amy’nin davranışıyla ilgili olan bir durum değil. Aslında onun hiçbir kusuru yok. Onun üzülmesi için *pek çok* nedeni var ve o acısının içinde, kendini kaybetmesi ve davranış ve görgü kuralları kitabındaki öğretileri hiçe sayması çok doğal bir şey. Senin yaptığın şeyse suçu reddetmek, kendi üzerinden savuşturmak ve yalan söylediğin ortaya çıkmasın diye onu başkasına yüklemek. Bana aranızdaki aşkın bittiğini,

ayrı yaşadığınızı ve yollarınızı ayırdığınızı söylemiştin. Amy'nin köyde, senin de sarayda yaşamaktan ve karşı karşıya gelmemekten mutlu olduğunuzu anlatmıştın. Ama öyle olmasını isteyen *sending*; onu terk ettin. Ona ne yalanlar söyledin, ne vaatlerde bulundun bilemem. Bildiğim bir şey varsa onun senin gitmene isteyerek göz yummadığı! Eminim ki seni geri getirmek için elinden geleni yapmıştır. Ona dönmen, onu ziyaret etmen için sana kaç kez yakarışlarla dolu mektuplar yazmıştır kim bilir? Ama sen ucuz yalanlara başvurdun. İçinde bulunduğun durumun sana bir avantaj sağladığını düşündün. Ne de olsa köyde, sana sadık olan, senin lütuflarına karşılık vermek ya da senin emrin altında olmak isteyen adamların evlerinde misafir olarak tutabileceğin, ona arka çıkacak ve uğradığı haksızlığı dile getirecek bir ailesi ya da akrabası olmayan çekingen, uysal ve itaatkâr bir karın vardı. Onu etkili bir şekilde susturdun, görünmez kıldın ve insanların onu unutmamasını sağladın. Bugüne kadar herkesi kandırdın ve aptal yerine koydun, ta ki ben Amy'nin gözlerinde hâlâ canlı olan o aşkı görene kadar! Aşkını mezarlığa bırakan o değil, *sensin!*"

Robert omuzlarını silkerek, "Öyleyse ne olmuş?" dedi. "Zaten yakında o da orada olacak; ondan sonra da onu aklımıza getirmemize, ondan bahsetmemize ya da onu düşünmemize gerek bile kalmayacak!"

"Ne demek istiyorsun?" diye sordum emreder gibi bir tonla.

"Demek istediğim şu ki o ölüyor," dedi Robert. Sonra da odanın içinde uzun adımlar atarak yanıma geldi ve ellerini omuzlarına koyarak gözlerimin içine dikkatle baktı.

"Az önce öğrendim, Amy'nin meme kanseri varmış. Sevgilim, anlamıyor musun?" Bunları söylerken bu dedikleri çok *güzel* bir şeymiş, bana *mutlu* bir haber veriyormuş gibi küstah bir tavırla *gülümsedi*. "Şimdi tek yapmamız gereken şey beklemek! Fazla dayanacağını sanmam. Onun ölümü beni onun beni boşamasını bekleme sıkıntısı ve masrafından –ve elbette skandalmdan da–

kurtaracak! Şükürler olsun! Tanrı gerçekten de çok lütufkâr! Evet sevgilim!” Beni yanına çekmek istedi ama ellerimi uzatıp onu durdurdum. “Tanrı bize gülümsüyor, görmüyor musun? Bu, onun bizi onayladığının bir kanıtı! O, bizim karı koca olmamızı, doğum saatlerimizde yıldızlara yazılan kaderimizin gerçekleşmesini istiyor ve o nedenle de tüm bilgeliğiyle önümüzdeki tek engeli kaldırıyor. Amy’yi çok yakında yanına alacak ve Amy ondan sonra da bizi hiç rahatsız edemeyecek, bizi hiç öfkelenlendirmeyecek! Onun memesindeki bu kanser Tanrı’nın boşanmaya razı gelmesini istediğimde mantıklı bir kadın ve itaatkâr bir eş olmayı reddettiği için ona verdiği ilahi bir ceza,” dedi ve o anda aklıma gelmiş gibi, “Tanrı onu bu günahından dolayı yargılıyor ve beni –elbette seni de– kutsayarak ödüllendiriyor,” diye ekledi ağzı kulaklarına vararak.

“*Seni yalancı orospu çocuğu, piç, hain, seni duygusuz canavar!*” İçimdeki cadı dizginlerinden boşanmıştı. Ona tokatlar, tek-meler, yumruklar savurdum ve yüzünü gözünü tırmaladım. Ta ki sırtını duvara dayayıp yüzünü tırnaklarımdan korunmak için kollarını bir kalkan gibi kullanana kadar... “Seni tanımlayacak kadar kötü olabilecek bir sözcük bulamıyorum! Nasıl *gülümsersin?* *Neşeli* olmağa nasıl *cüret* edersin? Ben de bir kadını Robert. Benim de memelerim var!”

“Hem de *çok güzel* memeler,” diye onayladı Robert ve ona yeniden vurmaya başlamam üzerine kollarım tekrar kaldırarak yüzünü korumaya çalıştı.

“Hangi *cüretle* bu sanki kutlanacak bir şeymiş gibi davranabilirsin? Tanrı’nın hesabına konuşup da bunun bir ceza ve bir ödül olduğunu nasıl söyleyebilirsin? *Çık git buradan!* Seni çıplak ellerimle öldürecek kadar öfkeliyim şu an!”

“Hemen sevgilim,” dedi Robert. “Bu haberin seni çok sarstığını görebiliyorum, oysa gökyüzündeki bulutlar altınla kaplanmış gibi ve sanki üzerimize elmaslar yağıyor!” Ben onun sırtını inleyerek yumruklayıp bacaklarını ve kalçalarını hiç durmadan tek-

melerken yüzündeki meydan okuyan ifade bir ara kaybolur gibi oldu ve tüm saray erkânını ve yabancı büyükelçileri hayret içinde bırakma, gıcık etme ve iffetim üzerine kuşkular düşürme pahasına bir süre önce ona lütfettiğim, benim odama komşu olan odalara açılan kapıya doğru gitmeye yeltendi. “Amy’ye göndermek istediğim birtakım ilaçlar var...”

“İlaçlar mı?” Koşup, yüzünü görmek için önüne geçtim. “*Ne gibi ilaçlar Robert?*” diye sordum.

Robert omuzlarını silkti. “Ben doktor değilim tatlım. Zavallı kadının ıstırabını dindirecek bir şeyler... Tamworth şimdi onları paketliyor olmalı.” Bileğimden tutarak beni kendisine doğru çekti. “Beni çok incittin Bess,” dedi. “Ben duygusuz bir adam değilim ama sen benim öyle olduğumu düşünüp beni çok üzdün. Bütün yaptığım bu durumun *bizim için, geleceğimiz için iyi* bir haber olduğunu ve beni mutlu ettiğini söyleyecek kadar dürüst davranmam. Ama bu benim Amy’nin böyle korkunç bir hastalığa yakalanmış olmasına sevindiğim anlamına gelmez ki! Ölen atların bile ardından ağladığımı gören biri olarak, nasıl olur da beni duyarsızlıkla ve vurdumduymazlıkla suçlarsın?”

“Senden özür dilememi bekliyorsan,” dedim soğuk bir tavırla, “daha çok beklersin!” Yıldırım gibi yanından geçtim ve kapının kanadını öyle bir hışımla açtım ki duvardaki renkli alçıdan yapılmış palamutlar vurmanın şiddetinden un ufak oldu. Sonra da ok gibi onun yatak odasına dalıp, “Bay Tamworth!” diye bağırdım.

Uşak hemen yapmakta olduğu işi bırakıp dizlerinin üzerine çöktü.

“Bay Tamworth.” Az önce efendisine nasıl hücum ettiğimi duymamış olmasına imkân yoktu. O yüzden, kendime hâkim olmaya ve sakin durmaya çalışarak tam bir kraliçe edasıyla karşısına geçtim. “Sanırım Leydi Dudley’ye göndermek için birtakım ilaçlar hazırlıyormuşsunuz.”

“Evet majesteleri.” Üzerinde bir kutu ve bazı cam şişeler dur-

makta olan masayı gösterdi. Bunların yanında da muhtemelen şişeleri sarmak için kullanmayı düşündüğü bir yığın yün ve kumaş parçası vardı. “Hepsi burada.”

Uzanıp içinde yeşil renkli, bulanık bir sıvı olan şişeyi elime aldım ve bir cesaretle tıpasını açtım. Burnumun direğini kıracak kadar keskin ve kötü bir kokusu vardı ama şişeyi elimden bırakmadım ve doğrudan Robert’ın gözlerinin içine baktım.

“Bu ona zarar verecek mi?” diye sordum, gerçeği öğrenmek isteyen gözlerimle ona adeta yiyecekmiş gibi bakarak.

“Elbette ki hayır!” diye bağırdı Robert. “Elizabeth, nasıl olur da böyle...” Şişeyi ağzıma götürdüğüm ve dudaklarımı onun soğuk ve sert kenarına dokundurduğum anda, ağzı şaşkınlıktan kocaman bir fırın gibi açıldı. “Elizabeth! Yapma!” diye haykırarak odanın bir ucundan fırlayarak üzerime atladı. İkimiz birden yere düştük. Şişe de elimden uçtu ve taş zeminin üzerinde tuzla buz oldu.

“Yalancı!” diye tıslayarak ağır vücudunun altından çıkmak için ona vurmaya devam ettim. Robert nefes nefeseydi ve beti benzi atmıştı. Alnında da suçluluktan ya da korkudan kaynaklanan boncuk boncuk terler oluşmuştu.

“Sana *yemin* ederim ki yalancı değilim!” dedi gözlerime bakarak ve tüm debelenmelerime karşın, hareket etmemi engellemek için bileklerimi başımın üzerine getirip beni yere mıhladı.

“Ama seni durdurmam *gerekiyordu*. Kendine zarar verebilirsin. Sen hasta değilsin ve öyle güçlü bir ilaca ihtiyacın yok aşkım. Böyle sulandırmadan doğrudan şişeden içtiğin takdirde sana zarar vermesinden korktum. Bu ilaç azar azar ve yutulabilir hale gelmesi için şarapla birlikte içiliyor.”

Dizimle apış arasına esaslı bir şekilde vurdum; yüzünü buruşturarak ve inleyerek mahrem yerini tutup yana doğru yuvarlanınca ben de güçlkle ayağa kalktım.

Arkamı dönerek, kendime gelmek için derin bir nefes aldım ve dönüp tekrar ona baktım.

“Şimdi beni iyi dinle Robert Dudley.” Buz gibi ses tonum karşısında durakladı ama elleri hâlâ mahrem yerinin üzerindeydi. “Söylediğim her şeyi iyice aklımda tut. Amy Robsart’ın kocası olarak pek çok kişinin nazarında onun hâkimi ve efendisi olabilirsin ama sakın ola ki kendini Tanrı’nın yerine koyup onun yaşayıp yaşamayacağına karar vermeye yelteneyim deme. Benim babam karılarından ikisini öldürdü; bunlardan biri benim annem, diğeri de kuzenimdi. O yüzden, aynı şeyi yapmak isteyen bir adama karşı yumuşak davranacağımı sanma. Amy ölecekse, huzur içinde ölsün ve ölümü Tanrı’nın iradesiyle ve onun uygun gördüğü zamanda olsun; bunu çabuklaştırmayı aklımdan bile geçirme. *Asla* kral falan da olacak değilsin; o delice hayalleri, sana bir cinayet işletmeden önce, *hemen şimdi* bir kenara at. Ben kimseyle evlenmeyeceğimi sana dürüst bir şekilde ve defalarca söyledim; hele *seninle* hiç evlenmem! Seninle oynadığım oyunların kendime göre nedenleri var; bunu öncelikle İngiltere, sonra da eğlenmek ve keyifli vakit geçirmek için yapıyorum. Ama öldüğümde ve gömüldüğümde mezarımı yapan ustalar mezar taşımın üzerine, *Burada, bir bakire olarak doğan ve bir bakire olarak ölen Kraliçe Elizabeth yatıyor*, diye yazacaklar!”

“Elizabeth, *seni seviyorum!*” Robert dizlerinin üzerinde doğrularak yalvaran bakışlarla bana baktı ve bir azizenin heykelinin önündeymiş ve ondan bir mucize yapmasını istiyormuş gibi ellerini uzattı. “*Lütfen,*” dedi, “aşkımızı inkâr etme!”

Ama kılımı bile kıpırdatmadım. Kendime hâkim oldum. Te reddüt etmedim ve gücüme sahip oldum.

“Seni uyarıyorum Robert,” dedim, “eğer ki Amy’nin başına bir şey gelirse, zehirlenerek ya da herhangi başka doğal olmayan bir nedenden ölürse, bunun bedelini sıradan katiller gibi darağacında asılarak ya da başın uçurularak sen ödeyeceksin. Sana birtakım ayrıcalıklar tanımış olmam, senin yasaların üzerinde olman ya da adaletin senin suçunu görmezden geleceği anlamına asla gelmeye-

cek. Seni *korumayacağım*. Bunu unutma!” Sonra da onu seven iki kadına da yalan söyleyen ve onlara ihanet eden bu adamı söylediklerimin üzerinde düşünmesi için yalnız bırakarak odadan çıktım.

Kat soyunmama yardım ederken sessiz durdum ama karyolamın kadife perdeleri çekilip de karanlıkta yalnız kalınca, gözyaşlarımın yastığımı ıslatmasına izin verdim. Robert Dudley’nin o yakışıklı yüzünün ve dış dünyaya karşı sergilediği o sıcaklığın ve etkileyciliğin gerisindeki çirkinliği, acımasız katılığı ve taş gibi yüreği görmüştüm. Merhametsiz bir yönü olduğunu, hırsının aklının önünde gittiğini hep biliyordum ama onu kalpsiz biri olarak görmüyordum. Sonunda güçlkle de olsa uyudum ama rüyamda Tom Seymour’un hayaleti bana huzur da rahat da vermedi. Kolunu belime dolamış bir şekilde yanımda duruyor ve parmaklarını üzerimde dolaştırarak beni okşuyor ve seviyordu. Dudaklarını kulağıma dayamıştı ve bana yumuşak ve şehvet akan bir sesle “Kekler ve Bira” şarkısını söylüyordu. Birlikte Robert’ın güzel düğünçeği gelininin gülümseyerek ve çıplak ayak çimenlerin üzerinde yürümesini seyrediyor ve Katherine Parr ile kız kardeşim Mary’nin onun yanında gönülsüz nedimeler gibi süzülüğünü ve onların bir panik halinde onun kötü bir geleceğe ve aslında uzak durması gereken bir adama doğru gitmesini engellemek isteyen ama bunu başaramayan şeffaf hayaletlerinin kederli bakışlarını görmezden geliyorduk. Bunu yapmak benim de elimden gelmiyordu. Ben de, kaderine –onunla gençliğin verdiği arzu ve ateşli şehvet yüzünden evlenen ama ufukta ona evli olmasaydı farklı bir kader hak ettiğini alay eder gibi hatırlatan daha parlak bir yıldız gördüğü anda, bu hatasından dolayı ondan nefret eden ve onu cezalandırmayı seçen o yakışıklı delikanlıya– doğru iyi niyetle ve sevgi dolu bir kalple yürüten bu kızı dehşet içinde seyretmekle yetiniyordum. O, yükseklerde bir taş gibi parlayan bu yıldıza doğru bir hamle yapıp sıçrarken Amy de oradaydı ve onu ayak bileklerinden yakalamış, aşağıya doğru çekiyordu.

Robert yükselmesini önleyen bu ağırlıktan kurtulmak pahasına, bu kızın masum kanını akıtabilir miydi? Tacın çevresindeki o parlak, altın renkli hale onun gözlerini kör etmişti; asla elde edemeyeceği bir şeye doğru uzandığını ve onu yakalamaya çalıştığını göremiyordu. Onu öldürdüğü takdirde, Amy beyhude yere ölmüş olacaktı.

Şafağın ilk ışıklarını görmeye daha saatler vardı. Odada soğuk bir karanlık hüküm sürüyordu. Buna rağmen yataktan indim. Ateşim varmış gibi hissediyor, vücudumu bir kefen gibi saran nemli çarşaflardan ve beni iradem dışı esir alan huzursuz rüyalardan çaresizce kurtulmak istiyordum. Saçlarımı silkeleyerek kalktım, terden sıırıslıklam olmuş beyaz pamukludan geceliğimin kıvrımlarını düzelttim ve odanın içinde yeniden bir yukarı bir aşağı volta atmaya başladım. Vücudum da zihnim kadar huzursuzdu.

Bitkinliğime rağmen tamamen uyanıktım. Abanoz ve fildişinden yapılmış satranç takımımım durduğu masaya çöktüm. Taşları yerlerine koydum ve yeni bir oyuna hazır hale getirdim. Sonra da geriye yaslanıp, çenemi kaşıyarak, düşünceli bir şekilde onları seyretmeye koyuldum. Satranç sehпасının karşısındaki görünmez rakibim geleneklere uymayan ve kendime özgü bir şekilde sevdiğim erkek, yani Robert'tı. Gerçek hayatta, bu sehpadaki karelerin siyah ve beyaz renklerinin arasında kalan pek çok gri ton vardı. Ben de kraliyet ailesinin içine doğmuş biri olarak, en başından beri hayatım üzerine ve taşımak üzere doğmuş olduğum tacı takarak İngiltere Krallığı'nın başına geçmek ve *kralın onursuz piçisi* yerine, muzaffer *prencesi* unvanını almak için bir tür satranç oyunu oynamıştım. Başarılı da olmuşum ama bu, sırtımı yaslayıp oturacağım, şan ve şöhretimin keyfini çıkartacağım ve oyundan vazgeçeceğim anlamına gelmiyordu. Ben hayatta kaldığım ve İngiltere'nin de mücadeleye değer olduğu süre boyunca oyun devam etmeli ve taşlar sürekli olarak yer değiştirmeliydi çünkü hasımlarım da sürekli olarak değişecekti.

Siyah renkli şahı elime alarak dikkatlice baktım. “*Robert!*”

Avcumu sıkınca, abanozdan yapılmış oymalı taş elime battı. Onu ezmek, paramparça etmek istiyordum ama onu tekrardan yerine koydum ve başımı meydan okur gibi sallayarak, “*Kazanmayacaksın!*” dedim. “*Senin hakkından geleceğim!* Bunu öyle yapacağım ki bundan böyle bana kafa tutma *cüretini* göstermeden önce iki kere düşünmek zorunda kalacaksın. *Bu bir savaş ilanıdır!*” Böyle dedikten sonra kolumla satranç sehпасının üzerindeki taşların hepsini yere süpürdüm. Ondan sonra da siyah beyaz kareli sehpa sarılarak başımı dayadım ve güneşin doğmasını bekleyerek ağladım. Ağladım çünkü bir kez daha sadece kendime, tutkularıma ve içimde her daim yanmakta, kaynamakta ve hatta devasa alevler halinde mantığımı bile dağlamakta olan tutkulara karşı değil, yanmakta olan bir evden gecenin bir yarısında, cehennem ateşinden kaçan biri gibi kaçarken temkinli davranmaktan alıko-yan bu tutku ve arzuları bende uyandıran, bunların alevler halinde yükselmesine neden olan, hırsını istediklerini elde etmek için kullanmayı iyi bilen ve en çok istediği şey de benim tacım olan bir adama karşı da savaşmam gerekiyordu. O, benim vücudumu arzuluyor ve beni sevdiğini ileri sürüyor olabilirdi ama yoksul bir dilenci ya da Amy gibi bir toprak ağasının kızı olsaydım, şehvetini tatmin ettiği andan itibaren beni de bir köşeye atmaktan çekinmezdi. Robert Dudley gözlerini daha yükseklerle dikmişti ve daha parlak ve daha büyük bir ödölün peşindeydi. Bir tahtın üzerinde oturmak istiyordu; şöminenin yanındaki rahat koltukta oturmakla mutlu olacak bir adam değildi o.

Satranç taşlarından biri kucağıma düşmüştü; onu aldım. Bu bir piyon, oyunda en fazla sayıya sahip, önemsiz taşlardan biriydi. Beyaz renkli bir piyondur. *Amy’ydi!* O anda onu gelinliğinin içinde ve çıplak ayak, siyahlı beyazlı karelerin üzerinde çıldırmış gibi, dehşet içinde bir oraya bir buraya koştururken görür gibi oldum. Onu yakalamaya ve hakkından gelerek oyun dışı bırakma-

ya çalışan siyah renkli şahtan, Robert'tan kaçarken elinde tuttuğu demetten ve başındaki taçtan yere düğünçikçikleri dökölüyor ve oraya buraya saçılıyordu. Bu beyaz renkli piyon Robert ile beyaz kraliçe –yani ben!– arasında bir engeldi çünkü... Ayaklarımın altındaki siyah karenin üzerine sıkıca basıp, beyaz elbisemin içinde ona, *Ama asla kazanamayacaksın!* diye meydan okudum. Elimdeki beyaz piyona gözlerimi dikerek, “Sana *yemin* ediyorum,” diye fısıldadım, “o *asla* kazanamayacak.”

Amy Robsart Dudley

Buxton Spa'sı ve

Norfolk'taki Syderstone Malikânesi

Ekim 1559

Compton Verney'ye dönmüştüm ama orada durup Robert'ı beklemek gibi bir niyetim yoktu. Aklıma koymuştum. Richard Verney'nin çatısı altında ağzıma bir lokma bile yemek sokmayacaktım. Robert'ın beni Cumnor Malikânesi'ndeki yeni mekânıma götürmesi için zamanında dönecektim oraya ama biraz kendi yolumda gitmek istiyordum. Buxton'taki şifalı suların –Azize Anne Kuyusu'ndaki bol mineralli sulardan içmenin ve kükürtlü sıcak suların içinde yüzmenin– insanları mucizevi bir şekilde iyileştirdiğini nicedir duymaktaydım. Yatalaklar ve daha önemsiz hastalıkları olanlar, Romalılar döneminden beri akın akın oraya gitmekteydiler; oradaki sular özellikle de romatizma, artrit, gut ve bilumum ağrı ve krampları iyileştirmesiyle ünlüydü, o yüzden orada benim için *iyi* bir şeyler *olmalı* diye düşünüyordum. Bunu en azından denemeli, Tanrı'nın ve azizlerinin mememdeki kanseri yok etmeyi isteyip istemediklerini görmeliydim. Sonra da... Orası artık benim evim olmasa da Syderstone'a gitmek istiyordum. Onu bir kerecik daha olsun görmek en büyük arzumdum.

Hayallerime de hiç olmazsa doğru düzgün bir veda ederdim. Bu düşünceyle Pirto ve ben eşyalarımızı hazırladık ve kendi maceramızı yaşamak için yola çıktık.

Compton Verney'den uzaklaşırken sersem gibiydim ama kendimi özgür hissediyordum; içimde bir tomurcuğun çiçeğe dönüşmesi gibi giderek artan bir heyecan vardı. Bu kez, her sallanışında dişlerim dökülecekmiş gibi olan bir araba yerine, yerinde duramayan ve kasıl kasıla yürürken ipeksi yelesini bir yandan bir yana savuran doru bir ata binmiştim. Şapkamın kenarındaki mavi ve sarı kurdeleler arkamdan kanat çırpır gibi sesler çıkarırken, Compton Verney'ye ve onun kötücül ve katil efendisine veda ederken mutlulukla gülüyordum. Yol üzerinde durduğumuz her handa iştahla yemek yedim ve öyle keyifliydim ki bir ara dikiş kutusunu almakla iyi ettiğini zira yakında “tombul bir keklik gibi yusyuvarlak” olacağım için tüm elbiselerimi genişletmek zorunda kalacağını söyleyerek Pirto'yla şakalaştım!

Başkalarının gözlerindeki tiksintiye görmekten öyle korkuyordum ve öyle utanıyordum ki her sınıftan kadın ve erkeklerin özgürce bir arada olduğu gündüz saatlerinde sulara girmek istemiyordum. Bu arada, Lord Robert'ın karısı olduğum için bazı ayrıcalıklarım olduğunu da keşfetmiştim. Belirli bir ücret karşılığında, diğer misafirlerin uyumaya çekildikleri geç vakitlerde spayı yalnız başıma kullanabiliyordum. Böylece, tam yirmi gün boyunca her sabah saat ikide düğünçiçeği rengindeki brokar bornozumun altına tül gibi ince, beyaz bir banyo kıyafeti giymiş ve saçlarımı da spa suları sabahlığının rengini ağartmasın diye başımın tepesinde sıkıca toplamış olarak, iki yanında beyaz mermerden sütunlar olan yürüme yolunu boydan boya geçerek oraya gittim. Bana, mutfaktaki ocağın yanındaki yatağından kaldırıldığı için sürekli esneyen ve elinde yolu aydınlatan bir lamba olan genç bir oğlan eşlik ediyordu. Bu çocuğa her seferinde teşekkür ediyor ve beni kapının önüne getirdiğinde eline biraz para sıkıştırıyordum.

Lambalarla aydınlatılan beyaz mermerden hamamaysa yalnız başıma giriyordum. Üzerinden buharlar çıkan havuzu çepeçevre saran, yukarıdan aşağıya kadar kabartma çizgileriyle süslü, çiçek demeti motifleriyle oymalı olan sütunlar ve eski Roma dönemi stilinde yapılmış giyinik ya da çıplak kadın heykelleri vardı. Görmeyi güçleştiren buharların arasında beliriveren ve kimisi kolsuz, kimisi de başsız olan çıplak göğüslü bu kadınlar tüylerimi ürpertiyor ve bu manzara titreyen lamba ışıkları altında daha da ürkütücü oluyordu. Başları yerinde duran bu heykellerin beyaz mermerden, görmeyen gözleri boş bakışlarını bana dikmiş gibiydiler. Bornozumu her seferinde beni en çok rahatsız edenin üzerine asıyordum. Hamamdaki görevlilerden biri, bu başsız ve kolsuz kadının kusursuz memelerinin, onları suya girmeden önce şans getirsin diye okşayan çok sayıda erkek yüzünden o kadar pürüzsüz olduğunu söylemişti.

Her sabah işte buharların içinden cesaretle geçip, mermer basamaklardan dikkatlice iniyor, kükrütlü ve sıcak şifalı suların içine giriyordum. Çıplak ayaklarım mermer karolardan oluşan zemine değdiği anda iç gömleğimin etekleri şişiyor ve kalçalarımın etrafında kabarıp, beyaz bir çiçek halini alıyordu. Tüm vücudumu okşar gibi sarmalayan suların ısısı, tenimin içlerine kadar işliyor ve kemiklerimi ısıtarak tüm ağrılarımı adeta def ediyordu. Suyun içinde de insanların oturabileceği, mermerden sıralar vardı. Doğrudan kapıya bakan sıralardan birine oturmak için, havuzun içinde güçlkle ilerliyor, saat altıya kadar orada, boğazıma kadar suların içinde kalıyor ve buharların yüzümü okşamasına izin veriyordum. Daha sonra yeniden bornozuma sarınıyor, sabahın solgun ışıklarına çıkıyor, kuş seslerini dinliyor ve kendimi yatağa atıp günün en güzel saatlerini uyuyarak geçirmek için kalmakta olduğum hana geri gidiyordum.

Görevli hekim her öğleden sonra saat üçte beni ziyaret ediyor, verdiği talimatları harfiyen yerine getirip getirmediğimi ve

her gün Azize Anne Kuyusu'ndan çekilen sulardan dört büyük bardak su içip içmediğimi kontrol ediyordu. Bu suyun buruk ve acı bir tadı vardı. İçerken boğazımın arkasında kötü ve yakıcı bir iz bırakan bir salyangoz geçmiş gibi hissediyordum. Bu hekim yapmacık bir ciddiyetle benimle şakalaşüyor ve “manastırdaki bir rahibe” gibi odada hapis kalmadığımdan emin olmak için her gün en az bir saat boyunca keyif bahçelerinde benimle dolaşüyor ve daha sonra da akşam eğlencelerinde hazır bulunmak için diğer misafirlerin yanına gidiyorduk.

Spadaki diğer kişilerle fazlaca içli dışlı olmadan bana söylenenleri aksatmadan yerine getiriyordum. Hemen hemen herkesin bir mucize beklediği, hastalığın ve umarsız ümitlerin kol gezdiği bu yerde bir bayram ve tatil havasının hüküm sürmesine şaşırmıştım. Herkes hastalığı önemsizmiş ya da servis edilen muhteşem yemekler nedeniyle kilo vermeyecekleri, neşeli, eğlenceli ve günlük hayatın girdaplı koşuşturmalarından uzakta bir-iki gün geçirmek için revahta bir yer olduğu için gelmişlermiş gibi davranıyor, “Yemek masasına olan düşkünlüğüm bana pahalıya patladı!” şeklinde de espri yapıyorlardı. Alev alev yanan yanaklarının altında aslında tebeşir gibi bembeyaz olan, sıksası çıkmış, gözleri içine göçmüş tüberkülozlular, kanlı mendillerini öksürük nöbetlerinden sonra yumruk haline getirdikleri avuçlarının içinde top haline getirip gizliyor, sadece soğuk algınlığı geçirmekte olduklarını söylüyor ve yağmurda dışarıya çıkmak ya da akşam serinliği bastırdığında üzerlerine bir şal bile almadan bahçede dolaşmak gibi bir aptallık yaptıklarını anlatıyorlardı.

“Önemli bir şey değil canım!” diyorlardı vurdumduymaz ve havalı bir tavırla ama aslında bu haykırışın sonunda telaffuz edilmeyen ve görünmez bir şekilde havada asılı duran birkaç sözcük vardı: *Bunun ucunda sadece ölüm var!* Yine de bu insanların tümü de can havliyle, annesinin memesine saldıran aç bir bebek gibi hayata tutunmuşlar ve deli gibi sıktıkları parmaklarının arasından

kaçmakta olduğunu bilmelerine rağmen kaybetmek istemedikleri tek şeyi bırakmamak için direniyorlardı. Her şeyden daha üzücü olan da, bunlardan bazılarının bu direnişlerinin beyhudeliğini fark etmiş ve kendilerini akışa bırakmış olduğunu görmektir.

Bazen sabahın erken saatlerinde odamdan çıkıp hamama giderken, hizmetkârlarının onların kefeni sarılmış vücutlarını taşıdıklarını görüyordum. Bunlar diğer misafirleri rahatsız etmemek ve ölen kişilerin odalarına gelinmesini ve cesetlerinin görülmesini önlemek için çoraplı ayaklarının ucuna basarak yürüyorlardı hep. Ertesi gün kimse ortalıktan kaybolan kişi hakkında tek laf etmiyordu; sanki o kişi oraya hiç gelmemişti. Onun ismini ağzından kaçırıp telaffuz eden kişi, sanki tamamıyla yabancı olan biri hakkında konuşmuş gibi boş bakışlarla karşılaşıyordu.

Kendim bir çabada bulunmasam da hiç arkadaşsız kalmıyordum. Üç tane çok güzel, yeni elbisem vardı: bunlardan biri beyaz kar taneleri motifleriyle işli parlak siyah satenden bir elbiseydi ve kabark, beyaz dantellerle süslüydü. Bu elbiseyi giydiğimde inci dizilerinden oluşan bir kolye takıyor ve siyah kadifeden, yuvarlak şapkamın üzerine de üzerinde inciler ve zümrütler olan çiçek demeti şeklindeki bir broş takıyordum; ikincisi, elma yeşili renkli ve her bir yanı elma çiçeği motifleriyle işli olan ve titrek ışıklar saçan satenden bir elbiseydi. Beyaz danteller ve pembe kurdelelerle süslü olan bu elbisenin onanla uyumlu olan bir de Fransız stili kapüşonu vardı. Gümüş renkli danteller ve pembe şeritlerle süslü, pembe ve gümüş renkli devediken motifleriyle işlenmiş, eflatunun en açık tonundaki, donmuş leylak renkli üçüncü elbisenin de bu renkle uyumlu bir kapüşonu vardı. Çok uçuk pembe renkli, uzun bir dizi inciden oluşan kolyem bu son elbiselerin her ikisiyle de çok güzel duruyordu. Yürümek için her dışarıya çıktığımda, ne kadar çok erkeğin benimle tanışmak ve bahçede benimle birlikte dolaşmak için can attığını görmek gururumu okşuyordu. Benimle konuşmak, birlikte yürümek ve koluma girmek ya da bana Azize

Anne Kuyusu'ndan su ya da iştahımı kabartmak için tabak tabak güzel kekler ve turtalar getirmek ya da yemekte yanımda oturmak için yarışan farklı yaşlarda bazen üç, bazen beş ve bazen de *yedi* tane beyefendi oluyordu. Bahçede oturduğumda da gut hastalığından mustarip olanlar bile en küçük bir esintide dahi sırtıma bir şal getirmek için hoplaya zıplaya koşturuyorlardı. Bazıları, kaldığımız handa geceleri düzenlenen eğlencelerde onlarla dans ederken ya da yan yana cambazları, sihirbazları, dansçıları ve kukla gösterilerini seyrederken, büyük bir cüretkârlıkla kulağıma benim sevgilim olmak ve o gece bana gelmek istediklerini fısıldıyorlardı ama ben onların hepsinden ürkek bir tavşan gibi kaçıyordum. Gerçi bir gece, karanlık bahçede, başlarımızın üzerinde gökkuşağının tüm renklerini saçarak patlayan havai fişek gösterileri yapılırken, genç bir erkeğin beni öpmesine izin verdim. Ama delikanlının elleri üzerimde gezinmeye ve öpücükleri de giderek daha güçlü olmaya başlayınca onu ittirerek oradan kaçtım. Kaçarken çarpıştığım başka bir beyefendi de ben daha ne olduğunu anlayamadan ve gülerек onun kollarından kurtulamadan benden bir öpücük çalmayı başardı. Bir an için havada uçar gibi oldum ve kendimi hafif ve özgür hissettim ama kendimi kaybetmeden önce ayaklarımı sıkı sıkı yere basıp, kontrolü yeniden sağlamayı başardım. Yalnız olduğumda, yatağımda uyanık ve huzursuz bir şekilde yatarken zaman zaman bir erkeğin dokunuşlarını ve sıcak teninin üzerimde olmasını özlemiyor değildim. Böyle bir şey, bana sanki içimdeki boşluğu dolduracakmış gibi geliyordu. Bazen de eğer kanserim olmasaydı ben de onlara, “Bu gece bana gel, kapımın kilidini açık bırakacağım,” deme cüretini gösterebilir miydim acaba diye de merak ediyordum.

Şoke olmaması, benim iffetsiz ve hafif bir kadın olduğumu düşünmemesi için hekime bir şey söylememiştim ama sıcak suyun şehvetli okşamaları ve yüzümü yalayan kükürtlü buharlar kanımı kaynatıyor ve içimde uyur vaziyette bekleyen cinsel arzuları

kamçılıyordu. Eteklerim havuzun bir ucundan öteki ucuna giderken kalçalarımın üzerinde bir balon gibi kabarıırken, sıcak suyun gıdıklar gibi bacaklarımın arasına girmesinden gizli bir keyif alıyordum. Bu duygu dizlerimin bağını çözüyordu. Düşmekten, başımı karoyla kaplı zemine vurmaktan ve bana Cehennem'deki alevleri ve kükürtlü suları hatırlatan o sularda boğulmaktan korkuyordum. Suyun içindeki sıranın üzerine oturduğumda da bacaklarımı gevşeterek onları iyice açma dürtüsüne yenik düşüyordum. Şimdi bunu itiraf etmek bile yüzümü kızartıyor ama suyun içindeyken ve türbülanslı, sıcak duman perdesinin arkasında inleyerek kıvrılıp bükülürken parmaklarımı zaman zaman hiç çekinmeden eteklerimin altına sokuyor ve onları bana çok uzun zamanmış gibi gelen o eski günlerde Robert'ın yaptığı gibi cinsel organımın üzerinde gezdiriyor ve onu keşfediyordum.

Buxton'daki o günlerde, günün büyük bir bölümünde memelerimin arasında Azize Agatha'nın madalyonu olduğu halde uyuduğum için kendimi rüyalarımda sıklıkla cinsel fantezilerin içinde buluyordum. Cüretkâr Kızıl Jack, kırmızı kadifeden pelelerini ve tüylü şapkasıyla pencereme tırmanıyor ve benimle tutkulu bir şekilde, çılgınlar gibi sevişiyordu. Uyanınca hep bir suçluluk ve utanç duygusuna kapılıyordum çünkü rüyalarım da olsa, benimle cinsel ilişki kuran kocam değildi. Üstelik de kendimi sıklıkla beni arzuladıklarını söyleyen erkeklerle yatsaydım nasıl olurdu diye düşünürken buluyordum. Mememin nasıl görüldüğüyle ilgilenmeyen tutkulu, nazik ve yumuşak birer âşık mı olurlardı yoksa onun o perişan ve kokuşmuş halini ve çürümüş bir meyveye benzeyen şeklini gördükleri anda gözlerindeki arzu bir anda tiksintiye mi dönüşürdü? Belki de o anda sadece kendi zevklerini düşündükleri için duygusuz, katı, bencil ve kaba olurlardı. Bunları sadece aklımdan geçiriyordum ama sanki bu günahları gerçekten de işlemişim gibi suçlu hissediyordum.

Buxton'dan sonra Syderstone'a gittim. Düğün günümün mut-

luluğunu biraz olsun yeniden yakalama ümidiyle gelinliğimi giydim ama terk edilmiş, örümcek ağlarıyla ve tozla kaplı, yıkıntı halindeki evimin içinde dolaşırken ve bir daha buralara gelemeyeceğimin bilinciyle geçmişime ve hayallerime veda ederken kederden başka bir şey hissetmedim; Syderstone da ben de ölüme mahkûmduk. Büyük Salon'da elimde bir mumla kendi kendime mırıldanıp dans ettim. Çıplak ayaklarım tek başıma Mum Geçirme dansını yaparken tozlu yerlerde izler bırakıyordu. Başımı kaldırıp da Galeri'ye baktığımda, babamı sanki gülümseyerek beni izlerken görür gibi oldum ve bir çığlık attım. Şamdan elimden düşerek bir gürültüyle yere çarptı. Ben de dizlerimin üzerine çöküp ağlamaya başladım.

Koyunların yonca ve dedikeni yediği çimenlerin üzerinde yürürken, beni bulutlar gibi hafif ve özgür hissettireceğini sandığım gelinliğim ağır geliyordu ve eteklerine adeta kurşun bağlanmış gibiydi. Robert'ın beni sevdiği vakitler yazdığı ve onca sene boyunca sarı renkli kurdelelerle bağlayıp saklamış olduğum mektupları da yanıma aldım ve nehir kenarındaki düğünçiçeği tarlasına gidip orada oturdum. Mektupları kucağıma koyarak eski günleri hatırladım. O vakitler, öğleden sonraları çiçeklerin arasında, güneşin altında ve sarı elbisemin içinde, çıplak ayak tembel tembel yatarken gözlerimi kapatır, Robert'ın son yazdığı mektubu kalbimin üstüne bastırarak içindeki sözcüklerin keyfine varır, ezberleyene ve her birini iyice özümseyene kadar tekrar tekrar okurdum. Sonra yine gözlerimi kapatır ve cüretkâr ama nazik dokunuşlarını hayalimde canlandırırken onun özlemiyle eriyip gider ve o zamanlar tutacağına dair içimde en küçük bir şüphe bile olmayan o vaatlerini düşünürdüm.

Sırf beni düşündüğünü söylemek için bana mektup yazardı. Onun hayatı, dünyası, kalbi, her şeyi olduğumu, onu tamamladığımı, beni kollarına aldığı anda istediği ya da ihtiyaç duyduğu her şeyi elde ettiğini söylerdi. Beni çok önemli, çok özel hissettirirdi.

Yakında birlikte olacağımıza söz verirdi. Hayatımızın kalanını güce susamış, toplumda yükselme hırsıyla yaşayan ebeveynler yüzünden toprak, mal mülk, para ve unvan üstüne yapılmış bir anlaşmada değil, bir aşk evliliğinde büyük bir mutluluk içinde geçireceğimiz için ne kadar şanslı olduğumuza hayret ederdi. Bize dünyanın *en muhteşem* armağanı verilmişti; *bizi gerçek aşk bir araya getirmişti!*

Artık kendimi aptal gibi ve maymun iştahlı bir çocuğun eskitip kırdığı ya da sıkıldığı için bir kenara fırlattığı bir oyuncak gibi hissediyordum ama o zamanlar on yedi yaşında bir genç kızdım ve bana yazdığı ya da söylediği her tatlı, mutluluk hissettiren sözcüğe inanıyordum. Onca mesafeye rağmen, sözleri *hâlâ* kalbime işleyebiliyor ve dizlerimin titremesine neden oluyor, kalplerle ve aşk düğümleriyle süslenmiş bir pelerin dokuyormuş gibi içimi ısıtıyor, güvenli bir yerdeymişim ve arzulanıyormuşum gibi hissettiriyordu.

Sarı ipekli kumaşı açtım ve her mektubu tek tek çıkarıp kalbime birer hançer gibi saplanan o güzel cümlelerin olduğu kısımları okurken, gözyaşlarım bir sel gibi boşalıp mürekkebi dağıttı: *Hayatımın aşkının dünyaya geldiği günü birlikte kutlayabilmemiz için yaş gününde her zaman yanında olacağıma söz veriyorum.*

Bu da bir başka yalan, tutmadığı bir başka sözdü. Mektubu elimde var gücümle sıkıp minnacık bir top haline getirdim ve nehre fırlattım. Denizci kocasının gemisinin denize açılışını izleyen, bir daha kavuşabilecekler mi diye merak eden sevgi dolu bir eş gibi bata çıka uzaklara sürüklenişini izledim.

Seni yeniden kollarıma alabileceğim güne dek,

Hep düşüncelerimde olacaksın aşkım.

Seni düşünüyorum düğünçiçeğim;

Seni düşünmekten asla vazgeçmiyorum!

Mektupları buruşturup tüm yalanlarını nehre attım.

Gözlerinin içine bakmak ve orada kendimi görmek istiyorum.

Gözlerime yansıyan kişinin, bu dünyada en çok sevdiği kişi olduğunu anlayamayacak kadar âşıktım ona: kendisi!

Mektubu kırıttırdım ve nehrin uzaklara sürüklemesine izin verdim.

Dokunuşunu arzuluyor, dudaklarını dudaklarımda hissetmek, tenlerimiz ve kalplerimiz birbirine değerken yanında çırlıçıplak uzanmak istiyorum!

Söz verdiği gibi benimle bir yuva ve bir hayat kurmuş olsaydı, dudaklarımı her gün hissedebilirdi! Ona ve yalanlarına lanet olsun diye düşündüm; derin bir hüznün, sevgi dolu kalbimi nasıl ele geçirdiyse, nehir de o yalanları alıp boğsun istedim!

Hayatımın en parlak yıldızısın ve en çok kollarımdayken parlıyorsun.

Ama asla Elizabeth'le kıyaslanabilecek kadar parlak değildim; asla onun tacı kadar pırıl pırıl parlamıyordum. *Mektubu kırıttırdım!* Nehre fırlattım. Bu sözler, bunları artık içimde tutamayacağım kadar çok acıtıyordu canımı. Bir zamanlar inandığım, içimi ısıtan ve istendiğimi, çok önemli olduğumu ve beni çok sevdiğini hissettiren sözler... Bunlar boştu ama boşlukları içimi derin bir acıyla dolduruyordu.

Düşüncelerimden ya da kalbimden asla uzak değilsin.

Kalplerimiz bir sevgili düğünçeğim ve birlikte uzun bir hayatımız olacak.

Sensiz yaşayamam: Beni sen tamamlıyorsun!

Yanında olmak, seni kollarıma almak, öpmek ve her yerini okşamak istiyorum!

*Seni düşünüyorum düşününceğim ve keşke
çırılçıplak birbirimize sarılıp ısıtsak, birbirimize
dokunsak ve okşasak, mutlu olsak ve büyük bir tatmin hissetsek.
Seni kollarıma aldığımda, dünyayı, önemli olan ve
en sevdiğim şeyleri de kollarıma alıyorum.*

Yalan, yalan, yalan! Mektupları birbiri ardına yırttım! Kalbim
derin bir hüznle nasıl boğuluyorsa, nehir de onları boğsun diye
suya attım! *Senden nefret ediyorum Robert, senden nefret ediyorum!*

*Vücudunu vücudumda hissetmeye bayılıyorum.
Gece gündüz seni düşünüyorum!
Dün gece gözlerimi yumarken seni düşündüm,
vücudunun yanımdaki sıcaklığını,
göğsüme değen göğüslerini ve
parmaklarının arasındaki büyük, kalın penisimin
narin elinde sertleştiğini hissetmek istedim.*

Bunu da yırttım! Bazen sözcükler kırılan kemiklerden daha
fazla acı verir; kemikler iyileşir ama bazen kalpler iyileşmez ve
sözcükler *her zaman* sizi üzme için geri gelme gücüne sahiptir!

Nehir kenarındaki düşününceğlerinin yanına çömeldim ve tor-
top edilip kırıştırılmış mektupların yüzeyinde süzülüşünü, uzak-
lara açılarak benden uzaklaşan ufak bir yalan filosu oluşturdu-
ğunu izledim. Sarı renkli ipek kurdeleleri de kuşların bulması ve
yuvalarını yaparken kullanmaları için sarı solucanlar gibi otların
üstünde bıraktım. Beni iyi hissettirmek için söylediği her şey bir
yalandı. Hiçbir zaman özel bir kadın olmamıştım. Onun için hiç-
bir zaman *gerçek anlamda* önemli olmamıştım; benimle evlendi-
ği halde ben sadece kolaylıkla geride bırakabileceği bir oyalanma
aracı, kalbimi ayaklarının altında ezip paramparça edebileceği, ne
kadar acı verdiğini ve yaraladığını umursamadığı bir şeydim.

Sevgi dolu bir kalp, bir insanın diğerine verebileceği en güzel ve en değerli armağandır ve ben ona kalbimi verdim. Kalbimi nasıl kırabilirdi? Nasıl o sözleri –o harikulade, kalbimi ısıtan ve hızla çarpmasını sağlayan sözleri– söyleyebilirdi ama bunların hepsi yalan olabilirdi? Eskiden özel olduğumu düşünürdüm. Önemli olduğumu düşünürdüm. Sevdiğimi ve kalbimi verdiğim adam için önemli olduğumu düşünürdüm.

Artık bir hiç olduğumu biliyordum.

Davranışlar aksini sergilediğinde ve içerdikleri yalanları ifşa ettiğinde, sözcüklerin hiçbir değeri yoktur. Robert verdiği sözleri tutmamaya başladığında, acımasız ve çirkin gulyabani yüzünü görmemek için yüzümü diğer yöne çevirdiğim ve rol yapmaya, bahaneler bulmaya çalıştığım halde gerçek ilk kez çatlakların arasında belirmeye başlamıştı. İnandığım her şeyin yalan olduğu gerçeğiyle yüzleşmek istemiyordum.

Rol yapması ve beni inandırması ne kadar gaddarcaydı!

Onun gibi birisini sevip isteyerek hayatımı heba ettiğim için ne kadar da *aptaldım*; kalbimi hak etmiyordu ve ben daha iyisini hak ediyordum. Koyun kılığına gitmiş bir kurt gibi, bir insan bukalemun gibi olan bir aşkı, cam bir şişenin içinde mucizeler ve inanılmaz şeyler yaratacağını iddia eden iksirler gibi yalanlar ve çelişkiler satan bir şarlatanı değil, gerçek aşkı hak ediyordum.

Çok uzun süre gözlerim gerçekleri görmemişti ama artık yeniden görebiliyordum. Robert'ı gerçek haliyle görebiliyordum ama... *Tanrım bana yardım et*, diye yalvardım! Onu hâlâ seviyordum! Nedenini bilmiyordum ve sevmemem gerektiğini biliyordum ama seviyordum. Onu hâlâ seviyordum!

Onu geri istiyordum ama bu hiç mantıklı değildi! Asla eskisi olamayacağımızı da biliyordum; hissettiğim acı çok derindi, hatta belki de aşktan, o vazgeçemediğim hayalden bile derindi. Ona bir daha güvenemeyeceğimi biliyordum; yıkılan umutların, parçalanmış hayallerin ve tutulmayan sözlerin kırıntıları, kıymıkları

ve cam parçaları, seneler içinde aramızda giderek açılmış olan o körfezin dört bir yanına saçılmış durumdaydı.

Ama on sene önce bir düşününceği örtüsü arasında on yedi yaşındaki o kıza sattığı yanılısamanın büyüsunü *yok edemiyorum!*

İstediğim tek şey, hayatımın dönüştüğü bu kâbustan uyanmak ve Robert'ı yatağımda yanımda bulmak, gözlerime bakarak gülümsediğini görmek, beni kollarına alıp eskisi gibi tutkuyla ve şefkatle severken, bana düşününceğim dediğini duymaktı.

Unut onu! Unut onu! dedim kendime. *Bu rüyadan vazgeç. Bu rüya gerçek değil ve hiçbir zaman gerçek olmadı!* Ama bundan vazgeçersem, tutunacak ne kalırdı geride? Robert'ın şefkat ve sevgi dolu sözleri kadar boş bir hava kalırdı. Düşmekten korkuyordum ama aslında çoktan düşmüştüm. Hâlâ hayattaydım ama bir yandan da ölmüş gibiydim. O, beni öldürmüştü. Umutlar ve hayaller, zifiri karanlık bir gecede penceredeki ışığı umut veren bir mum gibi dört gözle beklenecek hiçbir şeyin olmadığı bir hayat nedir? Bu sorunun yanıtını çok iyi biliyordum. Anlamsız bir başarısızlık, acı ve hiçlikti; her gün uyandığınızda hayatta önemli olan tek şeyde başarısız olduğunuzu bilmektir. Robert'ın beni öldürtmek istediğini duyduğumda, zaman zaman gülüyordum – olanlar bana acı hissettirdiği ve beni o halde görenlerin aklımı yitirdiğini düşünebileceği halde– ve gözlerimden yaşlar gelene dek duramıyordum çünkü o beni çoktan öldürmüştü. Yaşıyor ve nefes alıyordum, yürüyordum ve konuşuyordum ama çoktan ölmüştüm.

Eskiden seviştığımız düşününceğimizin üstüne kapaklanıp köklerini gözyaşlarımla sulayarak ağlamaya başladım. Robert'a öfkeliydim ama kendime daha çok öfkeliydim. Gözyaşlarım dinene ve gökyüzünde yıldızlar belirene dek ağladım; sonra ağır ağır hana doğru yürümeye başladım. Şafak vakti Compton Verney'ye dönmek, Robert'ın gelip beni evim olmayan bir başka eve, Cumnor Malikânesi'ne götürmesini beklemek için hazırlık yapmalıyordım.

Amy Robsart Dudley

Cumnor Malikânesi, Berkshire, Oxford yakınları

Kasım 1559 - Şubat 1560

Cumnor Malikânesi'ni ilk gördüğümde aklıma *soğuk, gri, kasvetli* ve *kederli* sözcükleri geldi. Ortası gri renkli yassı taşlardan bir avlu yaratmak için boşaltılmış gibi gözükten gri taşlardan inşa edilmiş dikdörtgen bir yapıydı. Her şey çok... *griydi!* Malikânenin iç kısmının biraz olsun canlı renklerden oluştuğunu ve orada yaşayan Forsterların ve diğerlerinin canlı renkleri olan giysiler giydiklerini umdum. Çatıda dimdik gökyüzüne çevrilmiş, okları andıran birkaç ince eğik duvar vardı ve pencereler de kemerliydi. Her yeri, iki asrı aşkın bir süre önce Kral Henry manastırları kapatana dek olduğu gibi, bir manastırı andırıyordu. O zamandan beri sahibi Doktor Owen tarafından birkaç tadilat yaptırılmış olduğu halde, Cumnor hiçbir zaman *gerçek* bir yuva haline gelmemiş, sadece orada yaşayan herkesin paylaştığı Büyük Salon ve mutfak, kiler ve şapelle birleştirilmiş, aynı çatıda altında yan yana var olan birkaç farklı hane olup çıkmıştı. Compton Verney gibi insanda huzursuzluk yaratan bir yer olmamasına rağmen, Cumnor'a gelmek benim için dünyanın sonuna varmak gibiydi. Terk edilmiş, gidebileceğim başka bir yeri olmayan bir malikâneydi.

Yolculuğumun sonuna vardığımı biliyordum. Gri ve yağmurlu bir kasım günü olması da o kasvetli havaya katkıda bulunuyordu. Hava öylesine soğuktu ki yanımda adeta görünmez bir işkenceci duruyormuş, etlerimi delip geçen ve kemiklerimde anında buz gibi suyla dolan delikler açan buzdan iğneler batıyormuş gibiydi. Kemerli dış kapıdan avluya girdiğimizde, kalkanlarını ve ateşten kılıçlarını kuşanmış, bir iblis ordusuyla savaşan intikamcı meleklerin resmedildiği yüksek, kubbeli tavana baktığında içimin ürperdiğini hissettim.

Yine sırtımda ve ensemda tüylerimi diken diken eden o garip ürpertiye hissediyordum. “Az önce bir kaz mezarımın üstünde yürüdü,” diye fısıldadım ama yanımda atının sırtında ilerlemekte olan Robert beni duyduysa bile duymazdan geldi.

Bir an için ona güvenmediğimi unutarak, içgüdüsel bir hareketle koluna dokundum; sadece bir kadının kocasından görmesi gereken bir parça teselli ve sıcaklık görmeyi istiyordum.

“Burası beni korkutuyor,” dedim titrek, alçak bir sesle. “Gri taşlardan inşa edilmiş bir mezar gibi. Beni buraya gömmek istiyorsun Robert!”

“İsa aşkına!” diye bağırıp deri eldivenli eliyle alnına vurdu. “Asla tatmin olmuyorsun Amy! Hydeların evini sevmedin, aklını yitirmiş bir kadın gibi davrandın ve oradan gidebilmek için her şeyi yaptın; Richard Verney’nin seni zehirlemeye çalıştığına inandın ve o bunu yapmayınca, bir anda Londra’ya yapmaya karar verdiğin ve onun bundan *habersiz* olduğu yolculukta seni öldürmesi için bir eşkiya tuttuğunu iddia ettin. İtiraf etmem gerekir ki iyi numaraydın! Şimdi de...” İç çekti ve eliyle Cumnor’u işaret etti. “Burası seni korkutuyor! Bir mezar olduğuna dair kasvetli birtakım fantezilere kapılıyor, benim, sevgi dolu kocanın, seni buraya diri diri gömmek istediğini iddia ediyorsun! Bundan sonraki numaranın ne olacağım merak ediyorum doğrusu. Bir hayalet mi, uykudayken kanını emen bir vampir mi yoksa birlik olmuş cadılar mı göreceksin acaba?

Tanrı biliyor, bir kadın olmasaydın, sana oyun yazmayı denemeni söyledim. Hayal gücün kesinlikle bu işe çok uygun!”

“Üzgünüm Robert...” diyebildim sadece.

“Evet, belli Amy,” dedi başını buna gönülden inanıyormuş gibi sallayarak. “Sen *her zaman* bir konuda üzgün olan *zavallı* bir kadınsın zaten!”

Yanıt vermemi beklemeden atıyla hızla uzaklaştı ve bizi karşılamak için avluya çıkmış olan Anthony Forster ve karısını selamlamak için elini kaldırdı.

Arkama baktığımda, bana acıyan bir ifadeyle Thomas Blount’un peşimden geldiğini gördüm. Bir şey söylemek istiyormuş ama ne diyeceğini bilemiyormuş gibiydi; ikimizi de bu garip andan kurtarmak için –kendisini nafile yere söyleyecek bir şeyler bulmaktan, beni de bunları duymaktan kurtarmak için– hızla önüme döndüm ve Robert’a yetişmeye çalıştım.

Robert, Bayan Forster’dan bana odalarımı göstermesini istedi ve ellerini ısıtmak ve Bay Forster’la sohbet etmek için Büyük Salon’daki devasa şöminenin oraya gitti.

Eşikten içeri adım attığım anda nefes almaya çalıştım; hayatımda hiç o kadar üşümemiştim! Her yanımla yanıyor, titriyor ve karıncalanıyordu. İnanılmaz derecede gergin, korkmuş ve diken üstünde hissediyordum. Bir insanı korkutmak ve kâbuslar görmesine neden olmak amacıyla inşa edilmiş gibi duran Compton Verney’den de kötüydü. Ama Cumnor kasvetli ve gri bir yer olması na rağmen korkutucu değildi ve Forsterlar dost canlısı kişilerdi.

“Gel canım,” dedi Bayan Forster koluma girip. Bana cesaret vermek istermiş gibi gülümsedi. “Biliyorum, burası soğuk ve nemli bir yer. Taştan değil de adeta buzdan oyularak yapılmış gibi ama inan ki yazın buraya geldiğinize sevineceksiniz! Çok karanlık olduğunu da biliyorum! Burayı aydınlatmak *çok* zor; ne kadar mum, meşale ya da saz mumu yaksak da şu kasvetli havayı bir türlü yok edemiyoruz!

“Gölgeler sanki burasının bizim değil de kendi evleri olduğunu sanıyorlar ve ışığa izin vermiyorlar! Biliyorum, buna alışmak biraz zaman alıyor. Buraya ilk geldiğimde *nefret* etmiştim –bir mezar gibi soğuk ve karanlık olduğunu düşünmüştüm– ama yakında alışsınız. Cumnor’daki en iyi kanat size ait –orayı size özel olarak ayarladım– ve eşyalarınız ve *sevgili* kedileriniz Compton Verney’den geldi bile. İçeriye ısıtan bir ateş de yakıldı ve sizi bekliyor. İnanın ki birazdan kızarmış ekmek gibi ısınacak ve kendinizi evinizde hissedeceksiniz. Biraz dinlendikten sonra, sizi burada yaşayan diğer kadınlarla ve çocuklarla tanıştıracam. Umarım çocukları seviyorsunuzdur Leydi Dudley. Benimkiler biraz gürlütcü çocuklardır. Umarım kurbağalardan korkmuyorsunuzdur; çocuklar parktaki süs havuzundakileri yakalayıp evcil hayvanlar gibi besliyorlar. Christopher isimli kocaman bir su kurbağası var; geçen gece ben uyurken göğsüme zıplayınca, az kalsın korkudan ölecektim! O kadar korktum ki saçlarım bembeyaz kesilecek diye endişelendim!” Güldü ve başlığının altında tokalarla düzgün bir şekilde toplanmış fındık kahverengisi parlak saçlarını okşadı. Beni bir tırabzan babasının etrafında bir sarmal oluşturan, ortasında bir mezar taşını andıran gri renkli geniş bir alanın olduğu dik taş merdivenlere doğru götürdü.

Bayan Forster merdivenden yukarı çıkarken, yukarıdan gri cüppeli birisinin indiğini gördüm. Çok tuhaftı! Bir keşişti! Kral Henry döneminde hepsinin gittiğini sanıyordum! İki de birbirlerini görmedikleri ve çarpışacakları için bağırarak istedim ama gri cüppeli keşiş buğulu camdan yapılmış bir şeymiş gibi içinden diğer tarafı görebildiğimi fark edince, sözcükler boğazımda donakaldı. Bir *hayalet* bakıyordum! Doğrudan Bayan Forster’in içinden geçti ve kadın bunu fark etmedi bile. Sadece hafifçe ürperdi ve yine soğuktan şikâyet edip şalını biraz daha omuzlarına doladı.

Korkuyla geri çekildim ve sırtımı duvara dayayıp pelerinimi etrafıma sardım. Bir yerimin hayaletle değmesini istemiyordum.

Hayalet yanımdan geçti ve... *gözden kayboldu!* Sanki onu hiç orada görmemişim gibi ortadan yok oldu!

“Bu merdivenlerde *çok dikkatli* olmalısınız canım,” dedi Bayan Forster ağır ağır yukarı çıkarken. “Sakın ola ki acele etmeyin, bu basamaklara alıştıktan sonra bile ağır ağır çıkın; buraya aşına olmanızın ya da acele etmenin dikkatinizi dağıtmasına izin vermeyin. Doktor Owen’ın bu merdivenleri neden değiştirmedığını anlamıyorum. Bunlar evin orijinal merdivenleri. Sanırım 1330’da inşa edilmiş. İki yüz sene boyunca üstünde yürüyen keşişlerin sandaletlerinin deri tabanları basamakları cam gibi pürüzsüz ve kaygan yapmış. Bir de şurada aniden kıvrılıyor...”

Bayan Forster arkasına bakınca, hâlâ basamaklardan yukarı çıkmadığımı gördü. Bir basamak bile çıkmamıştım; korkudan donakalmıştım.

“Ah canım, bir uyarı olarak söylediklerim sizi korkuttu anlaşılan. *Dikkatli* olursanız, hiçbir sorun çıkmaz! Ben *gün boyunca* bu merdiveni inip çıkıyorum çünkü şöminenin karşısına geçip dikiş dikmeyi sevdiğim Uzun Galeri’ye buradan gidiliyor. Çocuklarım da dışarı çıkmadıklarında orada koşup oynamayı seviyorlar. Bu merdivenlere maymunlar gibi kolaylıkla çıkıp iniyorlar ve bugüne dek kimse bir yerini kırmadı!”

Güçlkle yutkunup kendimi duvardan öne ittim ve basamakları çıkmaya koyuldum.

Sahanlıkta durup içime derin bir nefes çektim ve kendimi zorlayarak ona şunu sordum: “Bayan Forster, acaba burada... burada bir hayalet var mı?”

“Bir hayalet mi dediniz canım?” Bayan Forster dönüp büyük bir dikkatle ve endişeyle bana baktı. “Neden sordunuz?”

“Compton Verney’de hizmetkârlar bir hayalet öyküsü anlatırlardı ve ben... Cumnor’da da bir hayalet var mı diye merak ettim. Benim... bu tür öyküler öğrenip anlatan bir arkadaşım var da,” dedim nefes almadan. Daha da aptal gözükmeyeyim diye ufak

bir yalan uydurdum. “O yüzden, kaldığım evlerin hepsinde bunu sorarım.”

“Ah! Şimdi anladım,” dedi derin bir oh çekip. “Umarım arkadaşınızı buraya davet eder ve soğuk bir kış gecesi öykülerini paylaşmaya ikna edersiniz. Şöminenin etrafına oturup dinlemek çok güzel olur. Çocukların bundan büyük keyif alacağından eminim. Benim de hoşuma gider. Evet, aslında Cumnor’a dadanmış olan bir hayalet olduğu söylenir ama bence bu sadece hizmetkârların uydurduğu bir öykü; ne zaman yeni bir hizmetçi kız işe alınsa, diğerleri gizlice plan yapıp onu bir güzel korkuturlar. Başlıklı bir cüppesi olan bir gri keşiş olduğunu söylerler; bu yüzden kimse yüzünü göremezmiş. Başının olması gereken yerde, hiçbir insanın gözlerinin ya da dünyevi ışığın delip geçemediği bir karanlık varmış. Ama siz o *güzel* kafanızı bunlara yormayın, canım çünkü onu sadece *ölmek* üzere olanların *gördüğü* söylenir. Düşünsenize! Bana sorarsanız, ürkünç bir hayalet falan değil! Gerçi birisine sessizce yaklaştığında onları ne kadar çok korkuttuğunu hayal edebiliyorum; hizmetkârların bu sayede eğlenmesine şaşmamak gerek!”

Nefesimin kesildiğini hissettim ve her şey birden titremeye ve daha da kararmaya başladı. Vücudumun öne kaydığını, sallandığımı ve yere kapaklanacak gibi olduğumu hissettim ama Bayan Forster kollarını hemen sıkıca belime doladı ve ben kollarının arasında bir çocuğun oyuncak bez bebeği gibi gevşek bir halde dururken yardım istedi. Birilerinin koşarak geldiğini duydum. Tommy geldi ve beni kucaklayıp basamaklarının kalanında yukarı taşıdı.

“Ah zavalılık!” diye bağırdığını duydum Bayan Forster’in ama sesi çok uzaklardan geliyormuş gibiydi. “Lord Robert onun iyi olmadığını, melankoliye eğilimli olduğunu söylemişti. Yolculuk da onu düşündüğümünden daha çok yormuş olmalı. Buradan gelin Bay Blount. Onu yatağa yatırın. İşte oldu canım.” Yanıma oturup hızlı hızlı soğuk ellerimi ovuşturdu. “Siz biraz dinlenin...”

Yanımda mırılayan Custard ve Onyx’le uyandığımda, dört nala

koşan atların sesini duydum. Hemen doğruldum ve pencereye koştuğumda, Robert'ın siyah pelerininin arkasında ölümün kanatları gibi savrulduğunu gördüm. Bir kez daha bana veda etmeye tenezzül etmemişti. Yeşil baldıran otu haplar, Robert'ın bunları almamı hatırlatan notuyla birlikte komodinde duruyordu. Anlık bir öfkeyle şişeyi alıp duvara fırlattım ve her yere cam parçaları ve haplar saçıldı. Ama Custard ve Onyx kalkıp yatağa doğru gelince, onlara zarar gelebilir diye yerimden fırlayıp her şeyi topladım. O meşum ufak yeşil şeyleri ateşe attım, tekrar koşarak yatağıma gittim ve kedilerimi kollarıma aldım. Burnumu postlarına sürtüp öptüm ve yumuşak tüyleri gözyaşlarımı emdi.

Bir hafta boyunca odamdan çıkmadım. Kimseyi görmek istemedim. Birileriyle vakit geçirmek ya da yemek yemek istemiyordum. Pırto bana ne zaman Bayan Forster'dan bir mesaj ya da bir tepside yemek getirse, hayır anlamında başımı sallıyor, o dışarı çıkana dek yüzümü duvara dönüyordum. Yastıkların arasında bitkin bir halde yattım, pencerelerden güneşin doğuşunu ve batışını izledim; arada sırada biraz uyudum ama sol tarafıma dönmemeyi ve kanserli mememin öfkeyle bana itiraz etmemesi için kendime hep sırtüstü yatmam gerektiğini hatırlattım. Çürük bir dişle çok şekerli ve tatlı şeyi ısırınca oluşan acıdan da kötü bir acıydı ve sonradan *saatlerce* devam ediyordu.

Ama yalnızlığım uzun sürmeyecekti. Bayan Forster'ın gürlütücü çocuklarını zapt etmek mümkün değildi ve çok geçmeden Pırto'yu bir kenara itip yatağıma çıktılar ve kendilerini tanıttılar. Bana oyuncaklarını ve aralarında Tanrı'nın yarattığı bütün kurbağalardan çok daha yükseğe sıçrayabilen ve bağırabilen Christopher isimli kurbağalarının aralarında olduğu kurbağalarını da gösterdiler; karnını her gıdıklarında gür ve kalın bir vıraklamayla geçirerek sergilediği bir beceriydi bu.

Beni öyküler anlatarak, şarkılar söyleyerek, danslar ederek, bilmece anlatarak ve kısa piyesler oynayarak eğlendirdiler; en

sevdikleri piyese “Yaşlı Kral Henry ve Karıları” ismini vermişlerdi. Oğlanlar sırayla güçlü ve katil kralı oynuyor, parmaklarını kızlara doğrultup, “Uçurun kafasını!” diye haykırıyorlardı; kızlarsa sırayla ya Anne Boleyn ya da Katherine Howard’ı oynuyorlar, dizlerinin üstüne çöküp kralın karşısında tir tir titiyor, kafaları uçurulmasını diye yalvarıyor ama infazcı rolünü üstlenen çocuklardan biri tarafından gözyaşları ve çığlıklar arasında infaz edilmeye götürülüyorlardı. Hasta odamı neşelendirmek için çiçekler ve iştahımı açmak için reçelli turtalar ve fırından yeni çıkmış zencefilli çörekler getiriyorlardı. Kız kardeşleri bebekleriyle yanımda otururlarken, oğlanlar at başlı değneklerinin üstünde, ellerindeki tahta kılıçları savurarak yatağımın etrafında birbirleriyle savaşıyorlardı. Kızlar bazen benim tuvaletlerimi giyiyor, mücevherlerimi takıp evcilik oynuyorlardı.

Anneleri dikkatli olmaları için onları uyardığında ve reçelli yapış yapış parmaklarıyla güzel elbiselerimi mahvedecekler diye endişelendiğinde omuzlarımı silkip, “Mahvetsinler,” diyordum. “Bir sürü elbisem var ama çocuklarım yok.”

Birkaç gün sonra Pırto beni sıcak tutan kürk yakalı bir peletinle sarıp sarmaladı ve yanımda dönüp duran ve üstüme titreyen Bayan Forster ve ellerimi sıkı sıkı tutup etrafımı saran, “Seni koruyacağız Amy!” diyen çocuklarla beni odamdan çıkardı. Cumnor’a vardığımdan beri ilk kez dikkatle merdivenlerden indim. Süs havuzunu göstermek için beni parka götürdüler ama üstü buz tutmuş olduğu için kurbağalar ortalıkta yoktu. Böylece, beni öğleden sonra güneşinin cılız ve soğuk ışınlarıyla biraz ılınmış taş bir banka oturttular. Bayan Forster bu fırsattan istifade ederek beni Cumnor’da kendilerine ait kanatlarda yaşayan iki diğer leydiyle tanıştırdı.

İlk tanıştırdığı leydi, Cumnor’un sahibi Doktor Owen’ın otoriter ve beyaz saçlı annesi Bayan Owen’dı. Yaşma rağmen, zihni de dili de yeni bilenmiş bıçaklar kadar keskindi ve fikirlerini öy-

lesine büyük ve kati bir özgüvenle dile getiriyordu ki onu gören, Tanrı'nın göklerden inip fikirlerini ona taş tabletlere kazınmış bir şekilde sunduğunu ve bunların On Emir kadar kutsal ve çiğnenmez olduğunu düşünürdü. Bastonuyla kalçamı dürtükledi ve beni incelemek için kendi etrafımda dönmemi istedi. Beni beğenip beğenmediği sorusunu yanıtsız bırakan bir şekilde homurdandı.

İkinci tanıştığım leydi, Elizabeth Oddingsells isimli yaşlanmaya başlamış bir güzeldi. Kına, ruj, rastık gibi şeyleri ve daracık bağlanmış elbise bağcıkları ve dikiş tarzı son derece abartılı olan usta bir terzinin elinden çıkmış elbiselerini abartılı ve usta bir biçimde kullanarak dolgun vücudunu vurgulayan bir kadındı. Kahlaltı saati yeni sona ermiş olduğu halde, saçlarında tavus kuşu tüyleri vardı. Soğuk havaya rağmen, saraylı hanımların giydiği derin göğüs dekolteli büstiyerlerden giymiş, göğüslerini cömertçe sergiliyordu. Bayan Forster onun bu halini görünce, eğilip kulağıma onun göğüs uçlarına bile ruj sürdüğünü ve pek çok kere göğüslerinin tuvaletinin üst kısmından “kazara taşıp onu utandırıldığını” fısıldadı.

“Ama bu sizi yanıltmasın. Böyle bir şey olursa –ki Cumnor’da yeteri kadar kalırsanız buna şahit olacaksınız– bilin ki genç kızlığından beri bunu yapar ve artık bunda ustalaşmış durumda. Bazı kadınlar utangaç bir edayla gülümsemekle ve gözlerini kırıştırarakla yetinirler ama bunlar Lizzy Oddingsells için yeterli değildir. Onun büstiyerinden *dışarı* fırlaması gerekir. Hatta bir keresinde amcamın cenazesinde bayılıyormuş gibi rol yaptı ve oradaki bütün erkekler yardımına koştu. Adamlardan biri nereye bastığına dikkat etmeyince, ona yardım etme telaşıyla yeni kazılmış olan mezara düştü.”

Bayan Forster’ın Bayan Oddingsells’e karşı garip bir şekilde mesafeli olduğunu, bu tavrının ondan hoşlanmamasından daha fazlasını yansıttığını düşündüm. Bayan Forster bizi tanıştırdıktan sonra, saçlarında tavus kuşu tüyleri olan Bayan Oddingsells dikiş

nakış işleriyle uğraşmak için bir kenara çekilince, Bayan Forster bana geçmişlerinden söz etti.

“Sevgili Amy, sizin yerinizde olsaydım Lizzy Oddingsells’le fazla yakınlaşmazdım. Sinsi bir kadındır ve bir gün yüzünüze güler ama ertesi gün sizi sırtınızdan bıçaklar. Arkadaşlarına ihanet etmek gibi bir huyu vardır.” Genç kızlık dönemlerinde, çok yakın arkadaş olduklarını anlatarak devam etti. “O kadar iyi arkadaşlık ki insanlar yapışık olduğumuzu düşünürlerdi; benim için bir abla gibiydi. Ama artık...” İç çekip başını salladı. “Üstündeki kırmızı büstiyerin uygun bir seçim olduğunu söyleyebilirim. Kendisi kocamın metresi ve bunu reddetmenin ya da gizlemenin bir anlamı yok; gerçekler böyle.”

Bu ilişki, Batan Forster’ın ifadesiyle *enceinte* olduğunda başlamıştı. O sıralarda hanımların kulağa “hamile” ya da “gebe” sözcüklerinden daha güzel ve zarif geldiğini düşündükleri için yaygın olarak kullandıkları Fransızca sözcüğü belki bilmiyordum diye hafifçe karnına vurdu.

“Erkeklerin bazı ihtiyaçları vardır ve bu ihtiyaçlar yüzünden azgın sokak kedileri gibi yoldan çıkarlar,” dedi. Konuşma tarzından ve bu konu pek de önemli değilmiş gibi omuzlarını silkmesinden, Bayan Forster’ın bunu çok da dert etmediğini, dünyanın ve kadınların hayatının gerçeklerinden biri olarak kabul ettiğini anladım.

Ama asla affedemeyeceği ya da unutamayacağı şey, “Lizzy Oddingsells’in kişiliğine uygun bir şekilde utanmaz bir sürtük olarak harekete geçmesi ve *kocamı* baştan çıkarıp yatağa atmasıydı! Sonradan, bunu *benim* ve çocuklarımin iyiliği için yaptığını, bir başka kadının ahlaksız oyunları ile cüzdanına para koymasından ve mücevherler takıp ipekli giysiler giymesinden ve kendi rahatı için açgözlülükle hakkımız olan yiyecek ve giysileri elde etmesinden, en yakın arkadaşım olarak kocamın metresi olmasının daha iyi olduğunu söyledi. Hah!” Bayan Forster’ın ses

tonu, Bayan Oddingsells'in bu açıklamasıyla ilgili olarak ne düşündüğünü belli ediyordu. "Çocuklarım ve ben onunla aynı yerde yaşamasaydık, ona lanetler okurdum! Yüzüstü çamurların arasına düşse ona yardım etmem; ayağımı başının arkasına dayayıp onu bir güzel yerde tutar, boğuluşunu izlerim!"

Bu sert ve öfkeli sözlerden sonra Bayan Forster bana bakıp gülümsedi ve hafifçe elime vurdu. "Sevgili Amy, sizin beni *çok* iyi anlayacağınızı biliyorum," dedi. Belli ki kocamın kraliçeyle olan ilişkisini ima etmeye çalışıyordu.

Evet anlamında başımı salladım ve onu gerçekten de anladığımı ama böylesine sevgi dolu ve mutlu bir arkadaşlık olarak başlayan ilişkinin bu kadar öfke ve incinmişlikle sonuçlanmasına üzüldüğümü de söyledim.

Bayan Forster'in beni tanıştırdığı bir sonraki kişi, kısa bir süre önce Oxford'da muayenehane açmış olan Doktor Walter Bayly'y-di. Robert Cumnor yakınlarında çalışan çeşitli doktorları araştırmış ve beni tedavi edebilecek en mükemmel doktorun bu gelecek vaat eden genç adam olduğuna karar vermişti. Hatta ona bana vermesi için kraliçenin kendi eczacısı tarafından hazırlanmış olan iksirleri ve daha da çok baldıran otu hapı yollamış, "Yoğun bir melankoli durumu yaşıyor ama leydim yaramaz bir çocuk gibi ilaçlarını almakta tereddüt ediyor. Umarım siz saygıdeğer Doktor Bayly onu kendisi için en iyisini yapmaya ikna edebilirsiniz; size *gönülden* güveniyorum," diye açıklama yapmıştı. Bunları yazdığını biliyordum çünkü Doktor Bayly beni nazikçe inatçılığım için azarlarken, bir yandan da kocamın mektubun bir kısmını okudu ve sonradan tatlı bir gülümsemeyle, "Lord Robert'ı hayal kırıklığına uğratmamamız gerek," dedi.

Son derece nazik ve çekici bir genç adamdı; ince uzun bir yapısı, kızıl saçları ve bektaşi üzümü rengi açık yeşil gözleri vardı. Bayan Forster'in duyduğu dedikodulara göre, doktor oraya geldiğinden beri birçok leydi ya kendileri ya da çocukları için

kendi büyükannelerinin yöntemleriyle tedavi edebilecekleri en basit rahatsızlıklar için ona başvurmuşlardı: zaman, dinlenme ve sağduyu. Bayan Oddingsells bile çilek yedikten sonra kaşınmaya başladığı için ona gitmişti ve Doktor Bayly sakın sakın artık çilek yememesini tavsiye etmişti.

Karşılaştığımızda bir saray beyefendisi gibi elimi öptü, yatağının yanına oturdu ve hoşbeş faslıyla beni hemen rahatlatıp nasıl bir sorun yaşadığımı sordu. Ama göğsümü açıp ona sorunu gösterdiğimde yüzü kireç kesildi. Hızla benden uzaklaşıp pencerenin önüne geçti ve taş pervaza tutunup bakışlarını dışarıya dikti.

Sırtı bana dönük bir halde o ana dek neler yapıldığını sordu. Ona bunu basit bir apse olduğunu düşündüğümüz ilk zamanlarda Pirto'yla birlikte denediğimiz yöntemleri anlattım ama Robert'ın bana kraliçenin kendi eczacısı tarafından hazırlanan baldıran otu haplarını verdiğinden söz ettiğimde, her yanı zangır zangır titreyerek ve gözleri büyük bir korkuyla fal taşı gibi açılmış bir şekilde bana döndü.

Omzuma buzdan yapılmış bir şal örtülmüş gibi ürperdiğimi, ensemin karıncalandığını hissettim ve başımı çevirince, gri keşişin beni koruyan bir muhafız gibi yatağımın yanı başında dikildiğini gördüm. Bir an için Doktor Bayly de onu görmüş olabilir mi diye merak ettim ama aklımı yitirdiğimi düşünür diye sormaktan vazgeçtim.

Doktor Bayly büyük bir gayretle toparlanmaya çalıştı. Güçlkle yutkund ve ne dediğini bile zor anladığım bir şekilde hızlı hızlı bir şeyler söylemeye koyuldu. Onu yanlış duymadıysam bana kocamın tedavi yöntemine gerek olmadığını söylüyordu. Baldıran otu hapların yaratacağı sıkıntının, bunları almamanın yaratabileceği ufak bir faydayı kat kat aşacağını söyledi. Gözlerinde hüznü bir ifadeyle üzgün olduğunu, “çok ama çok üzgün olduğunu,” benim için yapabileceği hiçbir şey olmadığını, her şeyin Tanrı'nın ellerinde olduğunu ve onun beni koruyacağına

ve dilediği takdirde beni iyileştireceğine güvenmem gerektiğini söyledi. Sonra da hızlı hızlı dinlenme, dua etme ve temiz hava almayla ilgili bir şeyler mırıldanıp gitti.

Durumum kötüye gittiğinde ve Bayan Forster ellerini ovuşturup çektiğim acıya tahammül edemez hale geldiğinde, ona haber yollayıp gelmesi için yalvardığında bile bir daha beni görmeye gelmedi; hâlâ beni tedavi etmeyi, duruma müdahale etmeyi ya da onunla ilgisi olmayan ve olmasını istemediği bir şey için suçlanmayı göze almaktan kaçınıyordu. Ne de olsa, mesleğine yeni başlamış genç bir doktordu ve ölümüm yüzünden suçlandığı takdirde, bu yükten asla kurtulamazdı. Yüksek mevkili kişiler istediği takdirde, başkalarının hatalarını gizlemek için bunu canıyla bile ödeyebilirdi.

“Hayır madam,” dedi kararlılıkla Bayan Forster’a. Aralık olan kapıdan duyabileceğim kadar yüksek bir sesle konuşuyordu ve bana ancak o kadar yaklaşıyordu. “Derhal buradan gitmem ve bu işe hiç karışmamam en doğrusu. Lord Robert’a bir mektup yazıp leydisinin onun tedavisine ihtiyacı olmadığını, onun için yapabileceğim hiçbir şey olmadığını ve tedavisini üstlenemeyeceğimi anlatacağım. Buna karşı çıkarsa, affına sığınarak leydisinin rahatsızlığı konusunda çok daha büyük bir deneyim sahibi başka bir doktor aramasının daha iyi olacağını açıklayacağım. Aramızda kalsın madam ama bir başka insanın günahlarını örtmek için darağacına *gitmeyeceğim!*”

Açıkçası ona hak veriyordum. Onu o anda affettim.

Neden Robert’ın günah keçisi olacak diye hayatını ve umut vaat den bir kariyeri heba edecekti? Doktorun yerinde olsaydım, sanırım ben de aynı şeyi yapardım ama bu kadar acı çeken bir ruha sırt dönmek kalbimi kırar ve vicdanımı fazlasıyla rahatsız ederdi. Ama bu acıyı dindirmeyeceksem, bu girişimim darağacına yol lanmakla ya da hayatımın mahvolmasıyla ve elde etmek için çok çalıştığım her şeyi kaybetmemle sonuçlanacaksa, kaçınılmaz olan

şey gerçekleştiğinde suçlanma riskine *ne diye* girecektim? Doktor Bayly kötü bir adam değildi. Doğru ve onurlu olan şeyi yapmıştı; Robert'ın onu satın almasına ve kendi amaçları için kullanmasına izin vermektense, bu işe hiç karışmamayı tercih etmişti.

Aradan günler geçti. Bazen günler o kadar hızlı geçiyordu ki ne kadar zaman geçtiğini şaşıırıyordum. Bazen de zincirlere ve prangalara vurulmuş, ayaklarını sürüyerek yürüten mahkûmlar gibi geçiyordu zaman. Bir zamanlar gül pembesi renginde olan yanaklarım artık tebeşir gibi bembeyazdı ve diş etlerim bile o sağlıklı pembe rengini kaybetmişti. Vücudumun her yanı dayak yemişim gibi ağrıyor ve sızlıyordu. Durup dururken çürükler oluşuyordu; çürük oluşmasına neden olacak hiçbir şey yapmadığımı biliyordum. Ateşim herhangi bir ritme ya da nedene bağlı kalmaksızın yükselip düşüyordu. Bazı günler biraz yürüyebilecek kadar gücümü toplayabiliyordum ama diğer günlerde ancak emeklemeyi başarabiliyordum. Sık sık hiç uyumamışım gibi uyanıyordum. Yataktan kalmaya çalışıyordum ama yine uykunun kollarına yığılıyordum. Bazı günler peş peşe bir sürü doktor geliyordu; kanımı akıtmak için geliyorlardı ve kanım bir leğene akarken yatağымda bitkin bir halde yatıyor, pembe yanaklarım gibi kanımın da rengi çekilmiş gibi ne kadar sulu ve soluk göründüğüne hayret ediyordum. Ama doktorlar gülümsemekle yetinmiyor, bol bol sulu ve kanlı çiğ kırmızı et yemem gerektiğini, hatta ne kadar kanlı olursa o kadar iyi geleceğini söylüyorlardı ama bunu düşünmek bile midemi bulandırıyor. Ayrıca kırmızı şarap içmemi, midem aldığı kadar kırmızı böğürtlen yememi, kan gibi kırmızı olan bu şeylerin yanaklarımın renginin geri gelmesini sağlayacağını ve bana güç vereceğini anlatıyorlardı.

Her mümkün olduğunda parka gidiyordum çünkü Bayan Foster'ın oraya ilk gittiğimdeki moral verici sözlerine rağmen Cumnor Malikânesi hiç alışamayacağım bir şekilde buz gibi ve kasvetli kalmıştı. Rüzgâr pencereleri her sarstığında, kalbimin göğüs

kafesimden fırlayıp benim yapmak istediğim gibi kaçmaya çalıştığını hissediyordum ama hayatımı ne kadar geri almak, ölümü yenmek istesem de kendimden, hastalıktan ve ruhumu barındıran acı içindeki vücudumdan kaçamıyordum. Kaderimden kaçmam ve bundan gizlenecek bir yer bulmam imkânsızdı. Ölümün eli göğsümü bir âşık gibi kavrayıp okşuyordu ama dokunuşu beni heyecanlandırmak yerine güçsüz bırakıp çürütüyor, tutkularımı harekete geçirmek yerine vücudumu iltihap içinde bırakıyor, alev alev yakıyor ve haz yerine acı veriyordu.

Bayan Forster elinden geldiğince bana yardım etmeye çalışıyordu. Sırf onu memnun etmek için mesanemin patlayacağından korkana dek arpa suyu içiyordum. Tavsiye ettiği her yöntemi ve geceleri gizlice bazıları tatlı, bazıları acı gizemli tonikler ve iksirler getiren, sıcak ya da soğuk yara lapaları uygulayan ve göğsüme midemi daha da bulandıracak kadar kötü kokan merhemler süren cadı olduğu bile söylenen bilge ya da zeki kadınların yöntemlerini denedim. Göğsüme farklı formlarda –merhem, pomat, lapa, yakı ve reçine– zeytinyağı, terebentin, kuzu kulağı, hintyağı, cıva, altın, sülfür, sirke, meyankökü, kurşun çözeltisi, tilki akciğerinden ve kaplumbağa karaciğerinden yapılmış bir macun, toz haline getirilmiş mercan, tebeşir ve ayı dişi, öğütülmüş inci ve su mermeri, gül, baldıran otu, tarçın, güzel avrat otu, şeker pekmezi, adamotu, kediotu, keten tohumu yağları, keçi dışkısı, yengeç gözü ve engerek yılanı yağı sürülmüş oluyordu. Ama çoğunun faydası dokunacağına zararı oluyordu. Göğsüm alev alev yanarken, sızlarken ve bir nabız gibi atarken, merhemlerin altında keskin acılar saplanırken, gözlerim yaşlarla dolmuş bir halde yatağımda yatıyordum. Tarifi mümkün olmayan bir çaresizlik ve umutsuzluk hissediyordum.

Bayan Forster'ın tavsiyesi üstüne, kendisini metheden ve “bilge bir büyücü kadın” olarak tarif eden Fransız bir kadına danıştım. Hastalıklı mememin yumuşak kısmının *peau d'orange*, bir portakal kabuğunun pütürlü yüzeyi gibi göründüğünü söyledi ve bir

ay boyunca, mememi saatlerce portakallarla ovdu; “portakal görünümünde olan mememi portakalla” tedavi etmeyi umarak bana sadece portakal suyu ve portakaldan oluşan bir diyet verdi. Ama bu “tedavi” sadece boğazımın batmasına ve yanmasına ve tenime çürüten et kokusunu gizleyen portakal kokusunun oluşturduğu keskin ve pis bir koku sinmesine neden oldu. Bazıları üstümde taşımam gereken tılsımlar bile verdiler ya da başıma dikilip büyüler okudular. Cadı olduğundan emin olduğum Cornwallu bir kadın dolunayda büyülü sözler söyleyip çıplak dans ederken diri diri yedi yengeç yaktı ve bunları yağla karıştırıp elde ettiği merhemi bir ak balıkçıl tüyüyle mememe sürdü. Bir diğeri mememe sülfürik asit sürerek kanseri yok etmeye çalıştı; o ve yardımcısı beni tutarlarken, acı içinde çığlıklar atarak debelendim.

Sonrasında memem öylesine kıpkırmızı oldu, iltihaplandı ve şişti ki hafifçe dokunulduğunda bile kanamaya başladı. Bir başkası o kocaman, tümörlü kütleyi kızgın demirle dağlarken cesur olup buna dayanmam gerektiğini söyledi. Hem şüphe uyandıran hem de saygınlığı kanıtlanmış diğer doktorlar, gezgin şarlatanlar ve kocakarı ilacı satıcıları, sülükleriyle ve neşterleriyle, lavmanlarıyla, yakılarıyla, yara temizleme malzemeleriyle ve iksirleriyle gelip gittiler ama hepsi daha çok yorulmama, tükenmeme ve eskisinden de çok acı çekmeme ve çaresizlik hissetmeme neden oldular.

İki iyi doktorun karısı ve annesi olmuş olan Bayan Owen, beni tedavi edemeyecek olsa bile acımı hafifletecek yöntemleri hatırlayabilmek için elinden geleni yaptı ve lavmanların tüm hastalıklara çok iyi geldiğine yeminler etti. Gördüğümde ya da söz edildiğinde midemin bulanacağı kadar çok meyankökü pastili verdi ve bana haftada bir içinde su teresi, şeker pekmezi, meyan kökü, yayla muz, kırmızı kuzu kulağı, üzüm, bal, sedefotu, misket limonu, sarımsak, ciğerotu, solucan otu, sassafras, incir, şeker, eşekkulağı kökü, anason, lavanta, safran, yumurta akı ve ezilmiş fındık olan korkunç ve çok sert bir bira içirdi.

Hepsinin yardımcı olmaya çalıştığından emindim ama hiçbir olumlu sonuç vermedi. Ama onlar kendilerini kötü hissetmesinler diye hepsine başımı sallayıp gülümsedim, teşekkür ettim ve kendimi kesinlikle daha iyi hissetmediğim halde biraz daha iyi hissettiğimi söyledim.

Ama bunların hiçbir faydası olmadı. Çoğu gece debelenerek ve çılgınlık atarak, yüzüm gözyaşlarıyla ıslanmış bir halde bir rüyadan uyanıyordum. Rüyamda hepsi –Robert, soylu sevgilisi, mücevherlere bürünmüş düşmanım kraliçe, gelen bütün doktorlar ve şarlatanlar, cadılar ve bilge kadınlar ve Bay ve Bayan Forster, Bayan Owen ve Bayan Oddingsells, Hydelar ve Sör Richard Verney– peşimden koşuyorlar, beni kovalıyorlar, her biri bir şifa yöntemini –hap ve iksirler, sülükler, neşterler, müşhiller, tılsımlar, büyüler, çok etkili olduğuna yemin ettikleri bitki kökleri ve şifalı bitkiler– methediyor ve havaya kaldırıp bana gösteriyordu. Bu arada, ben düşe kalka, nereye gittiğimi bile görmeden panik içinde kaçıyor, çaresizlik içinde onlardan ve beni iyileştirmesi gereken ama daha da çok hasta eden yöntemlerden uzaklaşmaya çalışıyor, gücüm yettiğince kabarık ağır eteğime rağmen hızlı koşmaya çalışıyordum ama korku saçlarımı çekiyor, beni geriye atıyor, yavaşlatıyor ve yerde sürüklüyordu. Sonra, hepsi birden üstüme atılıp zorla ağzımı açıyorlar, hapları ve iksirleri ağzıma boca ediyorlar ve yutmaya zorluyorlar, kanımı akıtmak için damarlarımı kesiyorlar, hastalıklı mememi emsinler diye üstüme sülükler koyuyorlar ve bir lavman yapmak için beni utandırarak eteklerimi kaldırıyorlardı. *Dehşet verici* bir rüyaydı ve bundan o kadar çok nefret ediyordum ki o kadar bitkin halde olmasaydım tekrar uyumaktan korkardım. Hep gece boyunca canımı kurtarmak için koşmuşum gibi tükenmiş bir durumda uyanıyordum.

Hastalığımın Robert’ın daha önceki acımasız ve kayıtsız davranışlarından biraz olsun pişman olmasını sağladığını düşünüyordum. Ben hastalandıktan sonra, beni daha sık hatırlar ve düşünür

olmuştı. Cumnor'a geldikten sonra, Londra'dan düzenli olarak güzel hediyeler gelmeye başlamıştı. Kâh etrafı altın şeritle çevrili siyah renkli zarif bir kadife kumaş, saçlarımin rengini andıran altın rengi saten bir top kumaş, astarlı ve en kaliteli samur kürkünden dikilmiş bir pelerin ve el kürkü, yeni bir tuvalet dikmek için mavi renkli muhteşem bir top ipekli kumaş ya da kışın bana yaz aylarında kayıtsızca çıplak ayakla yürüdüğüm zamanları hatırlatsın diye çimler gibi yemyeşil kadife terlikler kâh kurdelelerle ve dantellerle süslü açık sarı renkli Şam kumaşından bir gecelik, garklı renklerde nakış iplikleri ya da tüyleri ustalıkla sırlanmış, ötebilen mekanik bir kuş, Cennet'teki bir meleğin kıskanabileceği bir bulut kadar yumuşacık olan yeşil renkli muhteşem bir koltuk ve her birinde elle işlenmiş çiçekler olan kumaşlar ve daha önceden aklına gelmediği halde, artık *her zaman* Syderstone ve Stanfield'da olduğu gibi şöminemde yakılması için mis kokulu elma ağacı odunları yolluyordu. Bunların hepsi zarif ve düşünerek alınmış hediyelerdi; bir dükkândaki bir raftan ya da bir seyyar satıcının mallarınm arasından rastgele seçilmiş şeyler değildi. Her biri özenle seçilmişti. En azından bir süreliğine, hayaller kurmaya ve kendimi kandırmaya, kanserin benim uzun süredir yapmaya çalışıp beceremediğim şeyi başardığına, Robert'ın hassas duygularını canlandırdığına ve beni ne kadar önemsediyini hatırlattığına inanmaya çalıştım. Ah bunun ne kadar büyük bir bedeli oldu! Artık yatağıma gelecek olursa, şehvetini tiksintiye dönüştürecek bir vücudum vardı!

Bir de o kadar hoş olmayan başka paketler geliyordu. Bunları nerede ya da ne zaman bulacağımı, bir ulakla mı getirileceklerini ya da kapımın önünde veya penceremin pervazında mı bulacağımı bilemiyordum. Bazen bu paketleri parkta oturmayı sevdiğim bankın üstünde, çalışma masamın çekmecelerinde ya da dikiş sepetimin içinde buluyordum. Bunlar benim için en kötü şeyleri dileyen birisinin yolladığı meşum, *zalim* hediyelerdi. Meme kıs-

mina hep bir diken batırılmış balmumundan yapılmış bebeklerdi bunlar. Balmumunun içine katılmış olan tırnak parçaları yüzünden sert bir dokusu olduğunu keşfetmiştim ve her bebeğin üstünde bir kadının aylık lanetinde kullandığındakilere benzer kan lekeli keten bir kumaştan dikilmiş eteği vardı. Başlarına da benim saçlarımı andıran altın rengi bir tutam saç yapıştırılmıştı.

Pirto bana hep bunları ateşe atıp yakmamı söylüyordu ama bunu yapmaktan korkuyordum; beni temsil ettiği kesin olan bebekleri gömmeye, toprağın altına gizlemeye de yanaşmıyordum... Onları gömme fikri bana fazlasıyla bir mezara girmeyi hatırlatıyordu. Bir başka gün, içinden siyah akdiken dallarından, siyah ipekli kurdelelerden, kesilip biçilmiş yavru kurbağa, kertenkele ve kuyrukları örülerek birbirine bağlanmış farelerden yapılmış korkunç bir çelenk çıkan bir kutu geldi.

Bazen içinde başlarında her zaman altın bir tutam saç ve sol memelerine saplanmış bir diken olan ufak balmumu bebeklerin olduğu minik tahta tabutlar buluyordum ve ismim kabaca kapaklarına kazınmış oluyordu. Bir keresinde çok güzel paket edilmiş bir hediye gibi Londra'dan yollandığı için bu hediyelerin en acımasız olanı geldi: Paketin içinde üstünde siyah mineli süsleri ve narin çiçeklerden oluşan muhteşem bir çelengi olan, açıldığında içinden gülümseyen, safır gözlü fildişi bir iskelet çıkan dikkörtgen biçimli altın bir madalyon vardı. Tabutun kapağının iç kısmına mineli büyük siyah harflerle şöyle yazılmıştı:

“ÖLÜM ASLA ÇOK UZAKLARDA DEĞİLDİR.”

Dehşet dolu bir çılgılık atarak madalyonu pencereden dışarı fırlattım. Yakınımda olmasına dayanamazdım. Beni zehirleme girişimleri başarılı olmamıştı ve şimdi Robert ya da adamlarından biri büyülere başvurmuş, bu ürkütücü ufak şeylerle beni dehşete düşürerek öldürmeye çalışıyordu. Hissettiğim korku ve çaresizlik artarken ve yatağımda rahat rahat dinlenmemi engelleyen ağrılarla birleşip iç içe geçerken, giderek daha sık yere diz çöküp

Tanrı'dan beni kurtarması, bana karşı yapılan bu karanlık ve kötü niyetli büyüleri etkisiz hale getirmesi için dua etmeye başladım. “Zaten kanserle lanetlenmiş durumdayım; lütfen beni kara büyülerini bana karşı kullanan bu cadılardan ve iblislerden kurtar!” diye yalvarıyordum. Gri keşişin hayaleti kukuletalı başını eğip benimle dua ediyormuş gibiydi ama bu manzara beni daha da çok dehşete düşürüyordu.

Bir gün Tommy Blount, elmalarla ve anlatacak yepyeni öykülerle dolu hazine sandığını atına yükleyip beni ziyarete geldi.

Sevgili Tommy, beni her zaman mutlu ederdi. Bir gece geç bir saatte, Uzun Salon'da şöminenin önünde fırının üstüne yerleştirilmiş koyu kırmızı kadife minderlerin üstünde otururken, büyük taş şöminede şekerle ve tarçınla kaplı elmaları kızartırken ve ellerimizi üstünden buharlar tüten Lambswool kupalarıyla ısıtırken –tarifi Pırto'dan almıştı ve bunu sırf benim için kaynatıp hazırlamıştı– gözleri bana dudaklarının söylemeye çekindiği şeyi söyledi.

Ama günün birinde onun kim olacağını düşünüp hüznümlendim ve başımı diğer yöne çevirdim. Buna dayanamıyordum. Kaçınılmaz olduğunu biliyordum. Bir gün *gelecek*, o asi kızıl bukleleri kesilip dümdüz edilecek ve itaatkâr bir eş gibi sedefle kaplı ve tüylü kadife bir kasketin altına tıklılacaktı; o ani ve samimi gülümsemelerinin yerini sahte ve yapmacık gülümsemeler alacaktı; iyi yürekli ve içten bir ruhun pencereleri olan gözlerinin o yumuşak, anlayışlı ifadesi de sertleşecek ve her şeyi kendi çıkarlarının mozaikli camlarından görecektik, dünyayı bir satranç tahtası ve üstündeki herkesi ve her şeyi yönlendirilecek, değiş tokuş edilecek, üstüne pazarlık yapılacak ve satılacak piyonlar olarak görmeye başlayacaktı; çocuğun o çok sevdiği öyküler gidecek ve yerini gerçeklere, rakamlara, politikaya ve saray dedikodularına ve entrikalarına bırakacaktı. Yavaş bir ölüm olacaktı ama o tatlı içtenliği ölecekti; geriye kalan cazibesiyse bir yengece fazla ufak ve sıkışık haline geldiği için kumsalda terk ettiği kabuğuna dönüşecekti.

Bunun yeniden gerçekleştiğini görmek istemiyordum. Bir zamanlar, on yedi yaşında iyi yürekli ve heyecanlı bir genci sevmiştim ve on senelik evliliğimde onun para pul, şöhret ve başarı için her şeyi yapabilecek, bir zamanlar ruhunu barındıran bedeninde yanan hırsın hep a olan alevleriyle beslenen sert ve acımasız bir yabancıya dönüştüğünü izlemiştim. Tommy'ye de böyle olacağını görecek kadar uzun yaşamayacağıma memnundum. Vücudu hâlâ hayattayken, bir ruhun ölümüne yas tutmak çok zcyd.

Başımı çevirdiğim halde elimi uzattı. Buna izin vermemem grektiğini biliyordum ama beni öpmesine sesimi çıkarmadım. Bir erkeğin dudaklarının ve ellerinin şefkatli dokunuşunu hissedeli, onun arzularım ateşlendireli ve hem onun içinde hem de kendi içimde bunu hissedeli aradan çok uzun zaman geçmişti. Bu hastalıkla birlikte artık bunu yapabileceğimi sanmıyordum. Tensel arzuların anılar ve rüyalar diyarında kaybolduğunu düşünüyordum. Hasarlı vücudumun alev alması ve birisini arzulaması bir yana, hâlâ hissedebileceğini bile sanmıyordum ama yanılıyordum. Yanılıyordum; Tommy Blunt'ın kollarının arasında mutlulukla erirken, ılık, tutkulu ve elma kadar tatlı öpücüklerinin keyfini çıkarırken ve karşılık verirken yanıldığımı anlıyordum. Elbette, şöminenin yaydığı sıcaklığı, vaktin çok geç oluşunu, Lambswol'un içindeki birayı ya da hayata iki elle tutunmak istememi ve ölüm beni aşağı çekerken bile bunun beni canlı hissettirmesini sulayabilirdim ama dürüst davranmış olmazdım. İyi bir mazeret, her zaman bir yanlışı dzeltemezdi. Hissettiğim tek sarhoşluk, bir erkeğin kollarında olmanın ve yeniden arzulanabilir bir kadın gibi hissetmenin yarattığı o güçlü heyecandı.

Gözlerimi yumdum ve Tommy'nin öpücükleri boğazımdan aşağı doğru sıcak bir iz bırakırken başımı geriye attım. Ama göğsümü tutmak için elini kaldırdığında, gözlerimi bir anda açtım. Aklım başıma geldi; kim ve ne olduğumu hatırladım. Lord Robert yle olmasa bile, onun her daim sadık, vefalı ve sevgi dolu karısı

ve muhtemelen Tanrı'nın yargısıyla çok kısa bir sonra karşılaşacak, ölmek üzere olan bir kadındım.

Yavaşça geri çekilip ayağa kalktım. Tommy olduğu yerde, yarı kadife minderlerin üstünde uzanmış, yarı dirseğine yaslanmış bir halde kaldı ve sahibesini sadece memnun etmek isteyen ama anlamadığı bir nedenden dolayı onu üzmüş olan bir spaniel köpeğinin hüznü ve şaşkın kahverengi gözleriyle bana baktı.

Eğilip nazikçe yüzünü okşadım, avcumu bir erkeğinki gibi sert değil, bir bebeğinki kadar yumuşak olan sol yanağında tuttum.

"Tertemiz bir kalbin var Tommy," dedim. "Günün birinde bunu paylaşmaya değer birisini bulacaksın. Ama bu kişi ben *olamam*... Ben evliyim ve ölüyorum."

"Ama..." diye itiraz edecek oldu ama parmağımı hafifçe dudaklarına bastırarak onu susturdum. Bunu yapmak beni çok üzse de...

Son zamanlarda, ağrının daha aşağıya inip beni bir korse, bağcıkları asla çözülemez, acıyla dokunmuş görünmez bir giysi gibi sardığını hissetmeme rağmen, eğilip alnını öptüm. Sonra, gür saçlarını karıştırdım ve gülümseyerek yumuşak bir ses tonuyla, "İyi geceler Tommy ve elveda," dedim. Sabahleyin gideceğini biliyordum ama onu bir daha görüp göremeyeceğimi bilmiyordum.

"Tommy." Odamın kapısında birden ona döndüm. "*Lütfen*, ben öldükten sonra bir gün geçmişi ve beni düşünecek olursan beni iyi birisi olarak hatırla."

"Seni her zaman *sevgi* dolu ve iyi birisi olarak hatırlayacağım Amy."

Bunu söylediğinde, kalbinden geçenler sesine yansıyor ve doğruyu söylediğini biliyordum.

"Teşekkür ederim." Başımı sallayıp kapıyı arkamdan kapattım ve kalbim göğsümde çılgınlar gibi atarken sırtımı kapıya dayadım; bir yanımda -aklım, kalbim, ya da şehvetim mi? - arkamı dönüp o kapıyı açmak ve ona seslenmek istedi. Elini tutup onu yatağıma götürmek, vücudumda gezinen dudaklarını ve ellerini,

sıcaklığını ve üstümdeki ağırlığını, tenlerimizin ve kalplerimizin bir olduğunu hissetmek istedim; sevilen ve ölmeden önce sadece bir kere daha arzulanan bir kadın gibi hissetmek istedim.

Sonradan bunu pek çok kere yapmış olmayı istediğim halde yapamadım. Buna cesaret edemedim; ödleğin tekiydim. Bana baktığında gözlerinde beliren ve alevler gibi dans eden arzunun, kanserin sardığı göğsüme baktığında tiksintiye dönüşeceğinden korktum ve bu fırsatı —elime geçen *son* fırsatı— kullanmadım. Hem Robert sadakatimi ve sevgimi hak etmiyor bile olsa, ben *her zaman* erdemli ve sadık bir eş olmuştum.

Tommy gittikten birkaç hafta sonra, beklenmedik bir ziyaretçim oldu. Kraliçenin astroloğu ve kocamın eski öğretmeni olan Doktor Dee, Cumnor'a geldi ve beni görmek istedi. Bunu duyduğumda ne yapacağımı bilemedim. Paniğe kapıldım ve bunu söylemek beni utandırıyor ama küçük bir çocuk gibi kaçıp saklandım, yere oturup dizlerimi karnıma çektim ve bir perdenin arkasında görünmez olmayı diledim.

Doktor Dee saygın bir âlim olduğu ve insanlar onun matematik, navigasyon ve yıldızlar hakkında önemli olan her şeyi bildiğini söyledikleri halde, daha aykırı, şeytanlığa kayan ezoterik konularla ilgilenerek itibarını lekelemişti. Simya alanında araştırmalar yapıyor, adi metalleri altına dönüştürmenin gizli formülünü arıyordu ve geleceği gösteren sihirli bir aynasının olduğu, insanların kaderini yıldızlara, hatta avcuna bakarak okuyabildiği söyleniyordu. Ayrıca, nekromansi, büyü ayinleri, ölülerle ve iblislerle iletişim kurmak gibi şeylerle uğraştığı söylentileri de omuzlarını siyah bir pelerin gibi örtüyordu.

Doktor Dee kapıyı çaldığı gün, Robert'la ilgili tüm korkularım yeniden canlandı.

Kocamın onu öleceğim günü söylemesi ya da bana korkunç bir büyü yapması için yolladığından *çok* korkuyordum. Belki de o ufak balmumu bebekleri ve diğer sinir bozucu ve ürkütücü he-

diyeleri yollayan da oydu. Baldıran otu haplarını almamıştım ve Robert bunu öğrenmiş olmalıydı. Doktor Bayly Robert’a bir mektup yazıp onun yolladığı iksirleri vermeyi reddetmiş, Robert da eski öğretmenine başvurup ilaçlardan vazgeçmiş ve Şeytan’dan yardım istemiş olabilirdi.

Forsterlar beni uzak tutmaya çalıştıkları halde Robert’ın, kraliçenin benim ölmemi beklemekten usandığını, onu terk edip çok sayıdaki yabancı taliplerinden biriyle evleneceğinden çok korktuğuna dair çıkan söylentiler kulağıma gelmişti. Bu yabancı talipler ona hediyelerle ve güzel sözlerle kur yapıyor, onu mücevher, sone ve samur kürkü yağmuruna tutuyorlardı ve danışmanlarının hepsi İngiltere’nin ve halefiyetin iyiliği için onu bir an önce içlerinden birini seçmesi için ikna etmeye çalışıyorlardı. Kimse –Robert haricinde– Robert’ın kral olması istemiyordu ve herkes ben hayatta olduğum sürece, bir şansı olmadığını biliyordu. Dolayısıyla, bana şifa olarak verilen ilaçların aslında ölümcül zehir dozları olduğu ve ölümümü hızlandırmaya çalıştığına dair söylentiler çıkmıştı. Hayatım benim ölümünden sonra Robert’ın elde edeceklerinin yanında önemsiz kalıyordu. Beni mezarımın yanına yatıyordum ve her an içine düşebilirmişim gibi hissettirdiği halde, neden baldıran otu haplarını ısrarla almamı istediğini artık daha iyi anlıyordum. Beni mezarda *istiyordu*; beni o mezara kendisi atacak kadar çok ölmemi istiyordu.

O yüzden Doktor Dee’nin ziyarete geldiğini duyduğumda çığlıklar atarak ondan kaçtım. Nefesim kesildi; nefes almaya çalışarak dizlerimin üstüne yıkıldım ve sürünerek bir duvar halısının arkasına gizlendim. Bir el kadife perdeyi kenara çekerken ve sevecen bir ifadesi, sarı beyaz uzun saçları ve beline kadar uzanan fildişi rengi bir sakalı olan bir adam bana gülümsediğinde bile duvara yanaşmaya çalışıyordum.

“Sevgili leydim, benden korkmanız için *hiçbir* neden yok!” dedi. “Gelin.”

Bana elini uzattığında, içinde yanan bir kor yüzünden parıldı-yormuş gibi gözükten kocaman yakut taşlı bir yüzüğü olduğunu gördüm. “Kalkın ve benimle konuşun.”

Eli benimkini bir mıknaş gibi çekti –ona güvenmek isteme-me neden olan *garip* bir havası vardı– ama parmaklarımız bir-birine değdiğinde nefesim kesildi. Tereddüt ettim, korktum ve elimi hemen geri çektim.

“Hayır!” diye ağlamaya başladım. “Robert ve sevgilisi kraliçe yolladılar sizi! Avcuma bakıp karanlığa boğulacağımı ya da bu-nun gibi bir şeyi söyleyeceksiniz! Onları mutlu edecek, sonumun ne zaman geleceğini söyleyecek ve daha da büyük bir korkuya kapılmama neden olacaksınız! Siyah aynanızı da getirdiniz mi? Aynaya bakmayacağım! Aynaya bakmayacağım, bakmayacağım, beni buna zorlayamazsınız!” diye bağırdım dehşet içinde.

“Sevgili çocuğum,” dedi Doktor Dee nazikçe, “siz çoktan ka-ranlığa boğulmuşsunuz –korku ve çaresizlik karanlığına– ve bunu görmem için avcunuza ya da siyah bir aynaya bakmam gereki-miyor. Bunu yüzünüzde görebiliyorum ve sesinizde duyabiliyorum. Korku daimi yoldaşınız olmuş, uyuduğunuzda bile yanınızdan ayrılmıyor.”

Kesinlikle iblislerle bir işi olamayacak kadar iyi yürekli bir adama benziyordu.

Hafifçe güldü ve adeta aklımdan geçenleri okudu. “Pelerini-min altından boynuzlar, çatalı bir kuyruk ve ayırık toynaklar çı-kacağını sanıyordunuz, değil mi? Giysilerimin de –üstündeki giy-silere dokundu– bir âlimin giyeceği sıradan giysiler değil, üstüne aylar, yıldızlar ve diğer garip semboller işlenmiş şeyler olacağını sanıyordunuz. Ben sadece bir insanım canım,” dedi bana güven veren bir gülümsemeyle. “*Her* konuya müthiş bir merak duyan ve her türlü bilgiye karşı *tatmin edilmez* bir açlığı olan birisiyim. Sırf gizemli konuları araştırıyor olmam, Şeytan’la işbirliği yaptığım anlamına gelmez. Emin olun ki böyle bir şey yok ve bugün yıldız

falina, aynalara ya da can sıkıcı bir şekilde avcunuza ya da tarot kartlarına bakmayacağım. Oxford'da bir işim vardı ve burada kaldığınızı bildiğimden, gelip sizi ziyaret etmek istedim. Robert en sevdiğim öğrencilerden biriydi ama karısıyla tanışma şerefine erişememiştim. Gelin lütfen.” Bana yine elini uzattı ve bu sefer elini tutup beni kaldırmasına ve parka bakan pencerenin önündeki koltuğa oturtmasına izin verdim.

“Si... siz... Siz...” Dilim korkudan hâlâ tutulmuş gibiydi. Ama Doktor Dee hafifçe elimin üstüne vurdu, gülümsedi ve bana cesaret verirmiş gibi başını salladı. “Be... ben...” Sustum ve bıkıcılıkla elimle yüzümü kapatıp gözlerimi yumdum. Bir türlü konuşamıyordum!

“Siz aptal değilsiniz canım.” Doktor Dee konuşamadığımı görünce, sevecen bir ses tonuyla söylemek istediğim şeyi söyledi. “Londra'da neler konuşulduğunu ve kraliçenin astroloğu olduğunu ve kocanızı iyi tanıdığımı da biliyorsunuz.”

Minnetle evet anlamında başımı salladım ve nihayet dilimin çözüldüğünü, konuşabildiğimi fark ettim.

“Ölüyorum,” dedim ona. “Şuramı kanser sarmış durumda.” Hafifçe göğsüme dokundum. “Onlar buna memnun çünkü evlenmelerini engelleyen tek şey hayatta olmam. Ama istedikleri kadar hızlı ölmüyorum! Robert beni zehirlemeyi planlıyor. Bunu daha önce de denedi...”

Ona Compton Verney'deki zamanımdan, Robert'ın yolladığı bitkisel ilaçların beni daha da hasta ettiğinden, kraliçenin eczacısı tarafından hazırlanmış olan baldıran otu haplarından, Doktor Bayly'nin bunları ve Robert'ın onun beni içmeye ikna edeceğini umarak yolladığı diğer iksirleri bana vermek istemediğinden söz ettim. Ayrıca, Cumnor'a geldiğimden beri göğüslerine dikenler saplanmış, kan lekeli etekleri ve sarı saçları olan ufak balmumu bebekleri ve bana yollanmış ya da bulmam için bir yerlere bırakılmış olan diğer ürkütücü hediyeleri de anlattım.

“*Lütfen,*” dedim çaresizlik içinde ona bakarak. “Beni incitmeyin!”

“*Asla!*” dedi kararlılıkla, elimi ellerinin arasına alarak. “Zavallı leydim, artık haklı olarak kimseye güvenmediğinizi biliyorum ama *yemin ederim ki* saçınızın bir teline bile zarar vermeyeceğim. Size bir şey daha söyleyeyim. Umarım bana inanırsınız. Kraliçeden korkmanız için *hiçbir* neden yok. Bunu kesin olarak *biliyorum*. Ama ne yazık ki aynı şeyi kocanız için söyleyemeyeceğim. Büyük bir korku içinde yaşadığınız, hasta olduğunuz ve kalbiniz paramparça olduğu halde ve burada,” hafifçe alnına vurdu, “ve burada,” kalbine vurdu, “güçlü olmalısınız. Çoğu insan kötü lanetlerin ve büyülerin büyük bir *güce* sahip olduğunu düşünür ama bu doğru *değildir*. *Esas* güç inançlarımızdadır: Bu tür şeylerin kurbanı olduğuna inanan insanlar, bunlar gerçekmiş gibi büyük sıkıntılar çekerler; bunlara inanarak onları lanetleyen kişilere kötü olayları gerçek kılma gücünü vermiş olurlar. Korku *büyük* bir güç içerir; kendi iyiliğiniz için, üstünüzdeki etkisini hafifletmenin bir *yolunu* bulmalısınız.”

Güneş batmaya başlayana dek biraz daha konuştuk. Söyleceklerimi göz ardı etmeyen, küçümsemeyen ve ciddiye alan birisinin beni dinlemesine *büyük* bir minnet duydum. Sonra Doktor Dee’nin gitmesi gerekti.

Ona aşağı kata kadar eşlik ettim ve kapıda koluna dokunup Robert’ı görecekt olursa, böyle garip davrandığımı ve onu kötü karşıladığımı anlatmaması için yalvardım.

“Canım,” dedi gülümseyerek, “siz güzel ve hoş bir genç kadınısınız; çok daha iyi şeyleri hak ediyorsunuz! Hiç merak etmeyin, Robert’a hiçbir şey anlatmayacağım; beni buraya o yollamadı ve ben onun uşağı değilim. Ona hesap vermeme ve siz söylememi istemediğiniz takdirde, sizi gördüğümü kesinlikle bilmeyecek.”

“*Teşekkür ederim* Doktor Dee,” dedim minnetle. “Beni... görmeye geldiğinize sevindim. Bana diğer doktorlardan çok daha fazla yardımcı oldunuz.”

Elini uzatıp yüzümü tuttu ve eğilip alnımı öptü. “Hastalığınızın günümüz tıbbında bir tedavisi yok ama günün birinde, kemikle-rimiz toza dönüştükten asırlar sonra, bundan *kurtulan* kişiler ola-cak.” Bir panayırdaki bir sihirbaz gibi kulağımın arkasından pembe renkli güzel bir ipekli kurdele çıkardı ve bunu bir sekiz rakamının yarısı gibi kıvrıp boynuma taktı. Kurdelenin uçlarını bağlamadı.

“İblislerden yardım almadım, sadece el çabukluğuyla yaptım canım.” Bana gülümsedi ve veda etti.

Kolunu tutup onu durdurdum. “Doktor Dee,” dedim titrek bir sesle, “ne kadar vaktim kaldığını biliyor musunuz? Sihirli ayna-nızda ne zaman öleceğimi gördünüz mü?”

Başını salladı ve hüzünlü bir gülümsemeyle İncil’den bir alıntı yaptı: “Her şeyin mevsimi ve göklerin altındaki her olayın zamanı vardır: Doğanın zamanı var ve ölmenin zamanı var; dikmenin zamanı var, sökmenin zamanı var. Öldürmenin zamanı var, şifa vermenin zamanı var; yıkmanın zamanı var, yapmanın zamanı var. Ağlamanın zamanı var, gülmenin zamanı var. Yas tutmanın zamanı var, oynamanın zamanı var. Taş atmanın zamanı var, taş toplamanın zamanı var. Kucaklaşmanın zamanı var, kucaklaşma-manının zamanı var; aramanın zamanı var, vazgeçmenin zamanı var; saklamanın zamanı var, atmanın zamanı var. Yırtmanın za-manı var, dikmenin zamanı var. Susmanın zamanı var, konuşma-nın zamanı var. Sevmenin zamanı var, nefret etmenin zamanı var. Savaşın zamanı var, barışın zamanı var.”

Doktor Dee bunları söylerken, bütün hayatım hafıza kitabı-mın hızla açılan sayfalarındaki canlı renklerle yapılmış resimler gibi gözlerimin önünden geçip bulanıklaştı. Mutlu genç kızlığım ve sağlığımın bozulup kaçınılmaz hastalığıma doğru ilerleyen mutsuz seneler; arpa tarlalarında yürüdüğüm, ekilen ürünlerin büyüdüğünü izlediğim, her hasada yardım edip kutlamalara ka-tıldığım, kuzuların doğmasına yardım ettiğim, sürülere baktığım ve koyunların yünlerinin kesilmesiyle ilgilendiğim; Robert’ın ve

benim birbirimize çılgınlar gibi âşık olduğumuz, dans ettiğimiz, güldüğümüz ve birbirimizi sevdiğimiz zamanlar; beni düşünci-çeği gelini yaptığı gün ve Hemsby plajında eğlendiğimiz mutlu günler; birlikte geçirdiğimiz birkaç gün ve ayrı kaldığımız birçok gün; birlikte güldüğümüz mutlu günler ve tek başıma ağladığım günler; sevgiyle bir araya geldiğimiz ve öfkeyle ayrıldığımız, aramızdaki uçurumun giderek açıldığı zamanlar ve aramızdaki sevginin sonsuza dek yitirildiğini ve hatta nefrete dönüştüğünü düşündüğüm, bana kayıtsız kaldığı haftalar ve aylar; korkudan ağzımı açmadığım ve öfkeme yenik düşüp çılgınlıklar attığım zamanlar; yas tutup annemi ve babamı toprağa verdiğim ve Robert’la hayallerimizi paylaştığımız ama bunların asla gerçekleşmediği günler; hırsına ve şehvete yenik düşüp beni bir kenara atan kocamı elimden alan kadına, kraliçeye karşı beslediğim o hastalıklı öfke; yeniden bir araya gelebilmek için harcadığım çabaların acımasızca yerle bir oluşu ve boşa gidişi; saçımı kınayla bir fahişe gibi kızıla boyadığım ve onu baştan çıkarmak için karşısında çıplak göğüslü bir denizkızı gibi dans ettiğim ama onu kendimden daha da uzaklaştırdığım günler; benden boşanmak istediği ve birbirimize savaş açtığımız gün; tartışmalar ve uzun süreli öfke dolu sessizlikler; Compton Verney’de bana işkence eden zehirli günler ve kâbuslar; temkinle yaptığımız, huzursuzluk veren ateşkes, yitirdiğimiz sevginin kanserle geri geldiğine ve canlandığına dair hissettiğim yanılgı... Bunların *hepsi* bir anda gözlerimin önünden geçti.

Doktor Dee elime eğilip içtenlikle bir şükran duası etti ve gitti. Kapıya yaslanıp onun gri renkli ufak kırsağının sırtına binip günbatımında uzaklaşmasını izledim. Sonra arkamı dönüp ağır ağır kasvetli, karanlık, soğuk ve nemli Cumnor Malikânesi’ne girdim. İngiltere güzel evlerle doluydu; Robert neden beni bunlardan birine yollayamıyordu? Ona borçlu olan ya da soğukun insanın iliklerine işlemediği güzel ve neşeli bir yerlerde yaşayan ve ona iyilik yapmaya hevesli birileri olmalıydı.

Merdivenlerden yukarı çıkarken, yukarıda gri keşişin hayaletini gördüm; ellerini önünde kavuşturmuş, tespihini çekiyordu; tahta boncukların ucundaki haç, parıltılı gümüş bir sarkaç gibi ileri geri sallanıyordu. Kukuletasının altında karanlıkta kalan yüzünü göremiyordum ama beni izlediğini, beni beklediğini ve sırtımda ve ensemden hissettiğim o buz gibi ürpertinin, mezarımın üstünde sandaletleriyle attığı adımların yarattığı his olduğunu *biliyordum*.

29

Elizabeth

Westminster Sarayı, Londra

Şubat 1560

Londra'dan yollanmasını istediğim işlemeli şallara göz atarken Kat içeri girip Doktor Dee'nin beni ziyarete geldiğini söyledi.

"Bu!" dedim, canlı, parlak renklerle çeşitli çiçek, meyve, kuş ve hayvan desenleri işlenmiş olan açık sarı renkli çok güzel, kenarları püsküllü bir şalı kaldırarak. "Buna bayılacağından eminim!" Kararlılıkla başımı salladım ve şalı özenle katladım. "Bunu paketle ve derhal Leydi Dudley'ye yolla Kat."

"Peki canım." Kat iç çekip gri saçlarla kaplı başını salladı. "Bunu yaparım ama nedenini anlamıyorum! Bunu *neden* yapıyorsun, ona neden bu tür şeyler yolluyorsun? Zavallı kadının hasta olduğunu duyduğumuzdan beri, her hafta ona bir şey yolluyorsun. Üstelik bunlar şu çiçekli zarif koltuk gibi pahalı şeyler –saraylarının hiçbirinde onun yarısı kadar bile rahat olan bir başka koltuk olduğunu sanmıyorum– ve bunları asla kendi adına yollamıyorsun, *hep* Robert'ın adına yolluyorsun!"

"Kendi adıma yollayacak olsaydım, onu korkutmuş olurum," dedim. "Bunlardan keyif almak yerine, şüphe ve korku içinde hepsinden uzaklaştırdı. Leydi Dudley ölecekse, huzur içinde, hâlâ

önemsendiğine inanarak ölecek Kat. Ona bunu *verebilirim*. Ama Robert'ın bu yanılgıyı yaratacağına güvenemem; Robert onun yanına gidecek olursa, sabırsızlığını gizleyemez ve Leydi Dudley bunu görür. Robert onun ölümünü hızlandırmaya bile kalkışabilir. Robert atları kontrol edebilir ama kendisini kontrol edemez, sabırlı davranamaz ve öfkesini dindiremez. Onu tanıyorum Kat ve ben Bakire Kraliçe olduğum ve çoğu kişi bekâreti masumiyetle eş tuttuğu halde, erkekleri, özellikle de hırslı olanları çok iyi tanıyorum. O yüzden ben suçlanacak olsam bile, onu Leydi Dudley'den uzak tutmak yapabileceğim en iyi ve en düşünceli davranış olur.

“Söylentilere göre Leydi Dudley onun ölmesini ne kadar çok istediğini biliyor olmalı ve bunu değiştirmenin tek yolu bu. Kocasına ona hediyeler, özenle seçilmiş güzel şeyler yollarsa, belki onun yokluğuna –bu konuda beni suçlayabilir– ve skandal yaratmak isteyenlere rağmen, Robert'ın onu *hâlâ* önemseddiğini düşünebilir. Şimdi, Doktor Dee'yi özel bahçeme al Kat. Onunla orada görüşeceğim,” dedim ve İsveç prensinin hediyesi olan kürküme sarıncı krallığımdaki en bilge ve en eğitilmiş adamla konuşmak için dışarı çıktım.

Doktor Dee elime doğru eğilince gülümsedim. İnsanlar onun hep üstünde ezoterik semboller olan bir pelerin giymiş kötü yürekli ve göz korkutucu bir büyücü gibi olduğunu düşünürler ya da ismini Şeytan'ın siyah renkli büyük lanetlenmiş ruhlar defterine ismini yazdığının bir kanıtı olarak, alnında Şeytan'ın toynağının izini göreceklerini hayal ederlerdi. Bu sevecen, sakın sakın gülümseyen, sade âlim giysileri giyen, sarışın ve beyaza yakın bir sakalı olan bu adamın, yıldız falları bakan, meleklerle ve ruhlarla iletişim kuran, siyah kristal küresinde gelecekle ilgili gizemli kesitler gören, simyanın yanı sıra matematik ve astronomi gibi daha pek çok sıkıcı ve sıradan araştırma dalıyla ilgilenen meşhur Doktor Dee olduğunu görünce hayretler içinde kalırlardı. Doktor Dee muhteşem bir adamdı, bir bilgi çeşmesiydi, her daim daha

fazlasını öğrenmeye aç ve parasını yiyecek yerine yeni bir kitap almak için harcayan bir adamdı. Ona verdiğim görev yüzünden daha da önemliydi; uysal ve güven uyandıran bir hali tavrı olan iyi yürekli bir adamdı. Zaten onu Amy'ye bu yüzden yollamaya karar vermiştim. Doktorun ismi Amy'yi korkutabilirdi ama bu adamın onu hemen rahatlatıp güven telkin edeceğini ve konuşmasını sağlayacağını biliyordum. Doktorun görüşlerine güvenebileceğimi de biliyordum.

Yan yana yürümeye başladığımızda, "Leydi Dudley'yi gördünüz mü?" diye sordum samur el kürkümü parmaklarımın arasında çevirerek.

"Evet majesteleri," dedi. Başını hüznle salladı.

Sesi öylesine üzgündü ki durup dikkatle yüzüne baktım. "Anlatın. Hiçbir şeyi atlamayın."

Anlattıklarını dinlerken, Amy'yle aynı odadaymışım ve onu doktorun gözlerinden görüyormuşum gibi hissettim. Hırlayan bir kurt tarafından köşeye sıkıştırılmış ürkek bir tavşan gibi odasında nasıl saklandığını gözlerimin önüne getirebiliyor, korkusunu kendi korkummuş gibi hissedebiliyordum. Bu korku beni boğacakmış gibi hissedene ve gözlerimin yaşlarla dolmasına neden olana dek içimi kapladı. Beni *çok* öfkелendirdi; Robert o anda karşıma çıkacak olsaydı ne yapardım bilemiyordum. Zavallı, aklını yitirmiş kız kardeşimin hükümdarlığı sırasında zehirli bir bardaktan, suikastçının hançerinden, beni boğmak için kullanılabilecek yastıktan ya da uyurken boynuma geçirilebilecek ipekli bir ilmekten korkmanın nasıl bir şey olduğunu öğrenmiştim ve bu yüzden Amy'nin yaşadığı işkenceyi ve korkuyu çok iyi anlıyordum. Huzur hissetmeden yaşamının nasıl bir şey olduğunu biliyordum. Sevmenin ama güvenemememin de nasıl bir şey olduğunu biliyordum. İhaneti, şehveti ve karşı çıkmanın ve teslim olmanın bedelini de öyle.

Yaşadığım zorluklar beni derinden sarsmıştı ama bunları atlatmıştım. Zaman zaman sağlığım bozulduysa ve güçsüz düşüysen

bile, her zaman molozların arasından çıkmıştım ve bir anka kuşu gibi küllerden yeniden doğmuştum. Ama ben Amy Dudley'den daha sağlam ve güçlü bir yapıya sahiptim; damarlarımda akan Boleyn ve Tudor kanlarının eşsiz ve güçlü bir bileşim oluşturduğunu ve bu yüzden hayatta kaldığımı, hayatta kalacak zekâyâ ve iradeye sahip olduğumu, zifiri karanlık bir tünelin en ucunda en zorlu, en ihanet dolu ve karanlık zamanlarda kaderin ellerinde tuttuğu ve bana yol gösteren bir mum gibi her zaman zaferin parlak ışıltısını görebildiğimi, bu ışığın bana devam etme ve savaşma gücü ve onun peşinden gitme azmi verdiğine inanıyordum. Ama narin Amy farklıydı; benim korku ve yorgunluktan kaynaklanan rahatsızlıklarım, kocaman, saldırgan bir yengecin kısıkaçları gibi onun hayatını kavramış olan o hastalıkla mukayese edilemezdi.

“Onu tedavi etmeyi reddeden şu Doktor Bayly,” dedim, dikenleri beyaz karlarla ve kurşuni gri bir renge bürünmüş olan gökyüzüyle tezat oluşturan çiçeksiz, çıplak gül bahçesinde kıvrılarak ilerleyen çakıl taşlı yolda yürümeye devam ederken. “Onun acılarını hafifletmekten ziyade kendi itibarını düşünmüş olmalı ama acaba onun için bir şey yapabilir miydi?”

“Hayır majesteleri,” dedi Doktor Dee. “Rica ederim, onu o kadar katı yargılamayın. Oxford’dan ayrılmadan önce Doktor Bayly’yle uzun uzun konuştum ve olanlar bu izlenimi yaratmış olsa da kendisi kesinlikle duyarsız ya da kayıtsız birisi değil. Sizi temin ederim ki Amy’nin içinde bulunduğu üzücü durumdan çok etkilenmiş ve bu kararı kesinlikle kolaylıkla almamış. Hâlâ aklını ve kalbini huzursuz ediyor. Kendisi gelecek vaat eden genç bir adam; şerefli bir kişi ve özellikle göz hastalıklarına büyük ilgi duyan başarılı bir doktor. Öleceği güne kadar, insanlara büyük faydaları dokunacağını düşünüyorum. Ama Leydi Dudley’nin hastalığı sıradan bir doktorun becerilerini aşıyor ve bu şartlar altında, bu duruma müdahale etmemek hem bilgelik hem de cesaret gerektirdi. Birçok kişi Lord Robert’ı geri çevirmeye cesaret ede-

mezdi; gözleri ricasını kabul ettikleri için karşılığında alacakları ödüllere olurdu. Açgözlülüğün altın parıltısı çoğu zaman sağduyuyu engeller ve merhameti gölgede bırakır.”

“Doğru diyorsunuz Doktor Dee,” diye düşünceli düşünceli başımı salladım. “Doğru diyorsunuz. Bu durumda... Doktor Bayly övgüyü hak ediyor. Beki bir gün Oxford’u ziyaret ettiğimde bu iyi yürekli dürüst doktoru görmeye giderim. Ama şu anda Leydi Dudley için endişeleniyorum. Hastalığı sıradan bir doktorun becerilerini aşıyorsa, bana *sıra dışı* bir doktor bulun!”

“Majesteleri, haddimi aşmak istemem ama...” Doktor Dee gülümsedi. “Ben bu ihtiyacı fark ettim ve bunu çoktan yaptım. Onu size getirebilir miyim?”

Ona gülümsemeden edemedim. Ruh halime ve içinde bulunduğum şartlara bağlı olarak, başkalarının onlara söylenmeden bir şey yapmasından genellikle hoşlanmazdım ama bu durumda Doktor Dee’nin yaptığı şey hoşuma gitti. “Sanırım buna vereceğim yanıtı tahmin ediyorsunuzdur.”

Birkaç dakika içinde, Doktor Kristofer Biancospino karşımda duruyordu. İtalyan, Arap, Pars ve Yunan atalarının kanlarının egzotik bir karışımını taşıyan bu adam, insan vücudu ve düşmanı olan, belirli nedenlerle ya da nedensiz olarak ortaya çıkan acımasız hastalıklarla ilgili bilgi edinmeye karşı dinmek bilmez bir merakla uzak diyarları dolaşmıştı. Bitkilere ve zarar ya da şifa verici, tehlikeli ya da faydalı yönlerine karşı da aynı meraka sahipti. Yolcuları sırasında, hep yaşlı, bilge kadınları bulur ve gizli bilgilerini anlatamadan ölümler diye tatlı bir dille bunları ona anlatmaları için ikna ederdi.

Zehirlerle ilgili son derece iyi incelenmiş ve ayrıntılı bir araştırma yazmıştı ve memnuniyetle kütüphanem için de bir kopya getirmişti. Ziyaret ettiği her ülkede bıkmadan kapsamlı araştırmalar yapmış, hastalıklara saldırmak ve yenmek için cerrahi ve tıbbi silahlar aramıştı. Kanserin en büyük ve yenilmez düşmanı,

yok edilemeyen bir rakip olduğunu görmüştü. Leydi Dudley'nin mustarip olduğu kanser türünü de özel olarak araştırmıştı.

Bilge antik Yunan filozofları Hipokrat'tan –hastalığa Yunanca *yengeç* anlamına gelen *karkinos* ismini o vermişti çünkü tümörler bir yengecin kısıkaçları gibi sağlıklı dokuları yakalıyordu– ve Galen'den –kanserin vücuttaki aşırı miktardaki melankoliden kaynaklandığını düşünüyordu– alıntılar yaptı. Bana iki eski imparatoriçeyle ilgili öyküler anlattı. Bunlardan ilki olan Babilli Atossa, göğsündeki bir tümörü kesip alarak hayatını kurtaran bir köleyi serbest bırakarak ödüllendirmişti. İkincisi olan Bizanslı Theodora'ysa İmparator Jüstinyen'in kalbine ve yatağına girmeyi başarmış olan eski bir fahişe ve dansçıydı; Jüstinyen onu kraliçe ilan etmiş, yanı başında en büyük gücü temsil eden asayı tutmasını istemişti. Theodora mücevherli giysileri ve tacıyla elinden geldiğince kraliçe rolünü oynamıştı ama cerrahın neşterine teslim olmaktansa güzel ve genç ölmeyi tercih etmişti. Doktor Biancospino eski çağlarda memenin kesilmesinin en kesin tedavi ama nadiren kalıcı bir yol olduğunu anlattı. Hasta kanlı ve zorlu ameliyatı atlatırsa zaman kazanıyordu ama güzelliğinden ve gururundan *büyük* ödümler veriyordu ve sonuç olarak, zaman her zaman tükeniyor, istenmeyen misafir kaçınılmaz bir şekilde geri geliyor, savunmasız vücudun bir parçasını yeniden yakalayana dek kısıkaçlarını açıp kapatıyordu.

Bana her şeyi açık açık anlatmasını istediğimde, gerçekten de bu hastalığın bilinmeyen nedenlerden dolayı yaygın olduğu manastırlarda şahit olduğu dehşet verici olayları anlattı. Durum öylesine vahimdi ki doktorlar buna “Rahibe Hastalığı” ismini vermişlerdi ama aslında her tür ve sınıftan, zengin ve yoksul, erdemli ve ahlâksız, dindar ve pagan, güzel ve sıradan kadınlarda, kraliçelerde ve sıradan insanlarda, soylu ve avam tabakasından kişilerde görülebiliyor, kısıkaçlarını rastgele açıp kapatıyor ve kimseye saygı göstermiyordu. Doktor bana İsa'nın Gelinleri arasında

birçok rahibenin bu hastalığa yakalandığını anlattı ve her birine çok üzüldüm. Amy'den sadece birkaç yaş büyük, menekşe rengi gözleri olan güzel bir Fransız rahibe Doktor Biancospino'yla karşılaşana dek büyüyen tümörler, ölü ve siyahlaşmış hassas derisi, memesinin tamamıyla çürüyüp yaydığı korkunç koku yüzünden öylesine bitkin düşmüştü ki doktor genç kadının kalbinin durduğu ve acılarına son verdiği anı bile görmüştü.

Elimi samur pelerinimin altına götürüp göğsüme dokundum; bu egzotik yabancının ayrıntılı bir şekilde anlattığı öyküler yüzünden başımın döndüğünü, bayılmak üzere olduğumu hissettim ve içimden kulaklarımı onun anlattıklarına tıkmak, bunlardan kaçmak, duyduklarımı unutmak ve tarif ettiği hastalığın beni asla ziyaret etmeyeceğini, güçlü ve ölümcül yengeç kısıkaçlarıyla Amy Dudley'yi yakaladığı gibi beni de yakalamamasını umdum ve bunun için dua ettim. Doktor Biancospino'nun anlattıklarında, tıpkı vücudunu hizmetçilerinden gizleyen, tek başına utanç içinde banyo yapan ve o şişliğin geçmesi için dua eden Atossa gibi Amy'yi hayal ettim. Bitkin bir halde kendisini uykunun kollarına bırakan, bir zamanlar hareketli ve müthiş bir enerjiye sahip olan ama sonradan soylu giysilerini bile giyemeyecek, mücevherlerini ve tacını bile takamayacak kadar yorgun düşen Theodora'da onu gördüm. Hayatları heba olan, vücutları içten çürüyen, manastır odalarındaki kâğıt gibi incecik şiltelerin üstünde yatarken göğüslerinin kötü kokulu, siyahlaşmış ve nekrotik dokusunun üstünde ölümün süzüldüğü rahibeleri düşündüm; işledikleri tek suç manastırın kuyusunda suya yansıyan görüntülerine beğeniyle bakmak, varlıklı bir bağışçının güzel elbisesine imrenmek, bütün rahibeleri sevindirecek bir tarta için ayrılmış böğürtlenlerin çoğunu yemek ve kalan birkaç böğürtleni ağaçta sadece birkaç böğürtlen kaldığını söyleyerek açıklamak ya da herkesi reddedip manastırın duvarlarının arkasına sığınmış ve tövbe etmiş Magdalene gibi eski bir hayatın şehvet dolu, şaşaalı günlerini düşünmek gibi basit bir şey olsa da Tanrı'dan Şeytan'a kapıyı açan

hangi günahı işledilerse af dileyen mütevazı rahibelerde de Amy'yi gördüm. Tüm bu zavallı kadınların gözlerimin önünde beliren anlık görüntülerinde, sarı saçları utanç içinde kamburlaştırdığı omuzlarına ve dolgun ve diri göğüslerinin üstünde kavuşturduğu kollarına bir şelale gibi dökülen, bir zamanlar hayat dolu olan ama artık donuk ve hüzünlü bir ifadeye sahip olan mavi-yeşil gözleri yaşayabilmek ve asla sahip olamayacağı bir aşk için yalvaran, zihni sürekli olarak Tanrı'ya ettiği dualarla, hatta belki Doktor Biancospino'nun hasta kadınların genellikle dua ettiğini söylediği, göğüsleri kesilip mucizevi bir şekilde yeniden çıkmış, asırlar önce yaşamış olan Hıristiyan azizesinin çektikleri acıları anlayabileceğini, hatta bir mucize yaratmak için yardım edebileceğini umarak Azize Agatha'ya ettiği dualarla dolu olan Amy Dudley'yi görebiliyordum.

“*Durun!*” diye elimi kaldırdım. “Daha fazla anlatmayın. Her zaman bilginin güç olduğuna inanmışımdır ama bunları *asla* bilmem gerekmiyor! Doktor Biancospino, aradığım kişi olduğunuzdan eminim. Krallığımda yirmi yedi yaşında, acilen tedavilerinize ihtiyaç duyan sabırlı, genç bir kadın var. Onu tedavi etmeniz için hizmetlerinizden yararlanmak istiyorum *ama*,” dedim sert bir ses tonuyla, “kendisi bunu *kesinlikle* bilmeyecek. *Asla* benden söz etmeyecek ya da benimle görüştüğünüzü söylemeyeceksiniz; sizi benim yolladığımdan şüphe edecek olursa bile güvenini kaybedersiniz. Ona sadece tüm çirkin dedikodular arasında iyiliği için endişe eden iyi yürekli bir kişinin sizi bir hediye olarak yolladığını söyleyin. Ona *yardım* edin, *elinizden* geliyorsa iyileştirin, Doktor Biancospino. Hastanızın iyiliği için ne gerekiyorsa yapın ve diğer her şeyi boş verin. *Kimsenin*, hatta bu leydinin kocasının bile bu işe karışmasına izin vermeyin. Size vaat edeceği her türlü ödüle ve vaade kulaklarınızı tıkamanız gerekiyor. Aradığım kişi siz misiniz Doktor Biancospino?”

Doktor siyah gözlerini gözlerime dikti ve hiç düşünmeden yanıt verdi. “Evet majesteleri. Aradığınız kişi benim.”

Doğruyu söylediğini biliyordum. Amy Dudley'yi, kanser denen zalim şövalyeyle savaşıarak güzel bakireyi kurtaracak olan adam buydu; bu soylu oyundaki oyuncular ve ödüller umurunda *değildi*. Onun kutsal kâsesi, Robert'ın asla sahip olamayacağı bir tacı elde etmeye dair aptalca çabalarına yardım etmek değil, bir tedavi bulmaktı. Ejderhayı öldüren Aziz George gibi, Doktor Kristofer Biancospino herhangi bir ejderhadan çok daha fazla insanı avlamış, işkence etmiş ve öldürmüş olan kanser denen o büyük yengeci öldürmek istiyordu.

Amy Robsart Dudley

Cumnor Malikânesi, Berkshire, Oxford yakınları

Mart – Eylül, 1560

Bomboş, yağmurlu günler hızla geçerken, durumum kötüye gitti. Artık dışarıya çıkmak istemiyordum ve çıkmayı istememi sağlayacak çok az şey vardı. O sene, tipik bir yaz yaşanmıyor, soğuk ve yağışlı geçiyordu; gökyüzü çoğu zaman masmavi değil, kurşuni gri bir renkti ve güneş yağmuru dindirmek için nadiren ortaya çıkıyordu; o da benim gibi bitkin düşmüş olmalıydı. Bazı günleri tamamıyla acı çekerek uykuda geçirdiğimden, geceleri herkes yattığında huzursuz ve yalnız hissederek uyanıyordum. İstedğim tek şey uyumak, örtüleri başımın üstüne çekmek, hayatımın acıklı gerçeğinden gizlenmek ve zaman galip gelene dek beni giderek tüketen günleri sakın geçirmek olmasına rağmen, acı sivri dişleriyle beni ısıyor, hiç rahat bırakmıyordu.

Çoğu gece yatağında oturuyor, hastalığım belli olmasın diye elbiselerimin büstiyerlerinin kare biçimli alçak yakalarını doldurmak için ek kısımlar ve boyunluklar dikiyordum. Uykusuz bir halde mum ışığında kaliteli beyaz keten kumaşlara krizantem ya da papatya gibi narin çiçekler, hatta bazen şifalı bitkiler işliyordum ama artık kalpler –birbirine geçmiş, alevler içindeki ya da

Cupid'in okunun saplanmış olduğu- ya da gerçek aşk dğğmleri işlemiyordum; artık o kız yoktu.

Bazen bğtğn geceyi gergin ve uyanık bir halde geçirmeme rağmen, rtğleri gerçekten de başımın ğstğne çekiyor, ancak şafak sktğğnde yeniden uyuyabiliyordum. Gri keşişin sık sık yaptığđ gibi taş duvarların arasından çıkıp yanıma geleceğinden, yatağđmın ucunda dikkatli ve uyanık bir muhafız gibi nöbet tutacağında korkuyordum.

Ama ondan saklanmanın bir fayda etmeyeceğini biliyordum; yatak rtğleri onu benden uzak tutmuyordu. Onu ister gece ister gğndğz olsun, herhangi bir zamanda görebiliyordum ve ondan gizlendiğimde bile ensemin ve sırtımın buz kesip karıncalanmasından orada olduğunu hissedebiliyordum. Ama bir gece yatağđmın ucuna dikilip kukuletasını indireceğinden ve karanlığın gizlediğđ lğmğn *gerçek* yğzğnğ göstereceğinden korkuyordum.

Sık sık onun kim olduğunu dğşğnğyordum. Belki de bir zamanlar revirde görevliydi ve hasta ve ölmek ğzere olan keşişlere bakmış, yataklarının başında beklemiş, son nefeslerini verene dek onları rahatlatıp dua etmişti. Ya da belki de ruhunu lanetleyen korkunç bir gğnah, dehşet verici bir suç işlemişti ve Cennet'in kapıları ona sonsuza dek kapanmıştı. Bazen aklımı mı yitirdim diye dğşğnğyordum ğnkğ onu görebilen tek kişi bendim. Diğğrleri için hayalet keşiş bir efsane, ufak bir korkunun yaratacağđ heyecanı yaşamak için karanlık bir gecede şöminenin etrafında otururken anlatılacak bir başka hayalet ykğsğydğ. Ama benim için o sadece bir ykğ değildi, *son derece* gerçekti.

Sonra mart rğzgğrlarıyla sğrğklenmiş gibi, beni kurtarabilecek tek kişi olan *o* geldi: Doktor Kristofer Biancospino. İlk başlarda, ondan ölesiye korkuyordum; İtalyan bir babanın ve Arap bir kadının ocuğđ olan yabancı bir adamdı. Buğday tenli, insanı delip geçen kapkara iri gözleri ve alnına dğşen kuzguni siyah parlak saçları ve sivri bir burnu ve çenesi olan birisiydi. Zihnim hep onu

değerli taşlarla ve tüylerle süslü bir türban takmış, doğuya özgü gösterişli mücevher renkli –yakut, zümrüt, safir, ametist ve topaz– ipekli ve damasko giysiler ve sivri uçları kıvrık altın rengi terlikler giymiş bir halde hayal etmek istiyordu ama onu sade, zarif ve kapkara giysilerden başka giysiler içinde görmüyordum. İlk bakışta tehlikeli ve sert, bir doktorun olması gerektiği gibi şefkatli davranamayacak, pek çok etkileyici başarılarından oluşan bir deneyime sahip, kibirli ve asil bir doktor gibi gözüküyordu. O ilk zamanlarda, bana Sör Richard Verney’nin daha egzotik bir versiyonu gibi geliyordu; ikisinin de koyu renkli saçları ve gözleri, sert yüz hatları, profilden bir bıçak gibi sipsivri gözükten burunları vardı. Ama yanılmıştım; hem de *çok* yanılmıştım. Asla lafı ağzında geveleniyor ya da gaf yapmıyor, yüzü kızarmıyor ya da bocalamıyor, doğru sözcükleri bulmaya çalışırken kekelemiyordu; katı yürekli ya da acımasız olacak kadar duyarsız da değildi, sadece gerçekleri söylüyordu; dürüstlüğünden asla ödün vermiyor ya da gerçekleri renkli bir şekerle kaplanmış acıbademler gibi gizlemeye çalışmıyordu. Beni muayene ederken ya da ilgilenirken, parmakları hiçbir zaman utançtan ya da ne yapacağını bilememekten dolayı titremiyordu. Beni kandırmak ve dikkatimi dağıtmak ve gerçeği daha hoş göstermek için asla espriler de yapmıyordu. Ciddiyetsiz bir yanı yoktu; her açıdan kendinden emin ve istikrarlı, etkin ve enerjik bir adamdı. Yine de... elleri beni rahatlatıyor, vücudumda gezinirken her zaman ne yaptıklarından *son derece* emin ve tereddütsüz olduklarını hissediyordum. Koyu renkli derin gözlerinde de küçümseme, kibir ya da kendini yüksek görme gibi bir ifade değil, iyi yüreklilik görüyordum. Onu ilk gördüğümde düşündüğüm gibi korkutucu ve tekinsiz bir adam değildi.

Beni ilk muayene ettiğinde ve incelemesi için göğsümü açtığımda, gözlerimde yaşlarla başımı diğer yöne çevirdim ve üstündeki keten bandajı lekelemiş olan o tiksiniç, pis kokulu akıntı yüzünden utanç ve öfke içinde burnumu parfümlü bir mendille

kapattım. Haksızlıktı bu! İnsanların öldükten *sonra* çürümesi gerekirdi ama ben hayattayken çürümeye mahkûmdum ve hiçbir parfüm o feci, leş gibi kokuyu gizleyemiyordu; güllerin altından gelen o hafif gübre kokusu gibi *hep* oradaydı.

Nazikçe bandajı çıkardı ve çantasından bir şişe alıp bir mendile içindeki sıvıdan biraz döktü; tenimde bir karıncalanma hissi oluşturan ve yakan ama garip bir şekilde beni rahatlatan bu keskin kokulu sıvıyla göğsümü temizlemeye koyuldu. “Bu bir yara temizleme sıvısı, kanamayı durduran bir ilaç,” dedi. “Gitmeden nasıl yapıldığını yazarım. Hizmetçiniz bunu her sabah ve gece bandajı değiştirirken uygulasin ve sonrasında yarım saat boyunca sıcak bir havluyla pansuman yapsın.”

“Peki doktor,” dedim alçak sesle. Başımı salladım ama hâlâ gözlerine bakamıyordum.

Durdu ve nazikçe yüzümü tutup kendisine çevirdi; ona bakmaktan başka seçeneğim yoktu.

“Korkmayın ya da utanmayın,” dedi. “Benden ya da kendinizden kaçmayın.” Sonra, muayenesine devam etti ve parmakları hafif dokunuşlarla o iri ve şekilsiz şişliği yoklarken konuşmaya devam etti. Şişliğin çürük bir meyve gibi derimin altında hareket ettiğini hissettim. “Hâlâ çok güzelsiniz. Korkmayın, bunu bütün hastalarım söyleyebiliriz: Siz *bundan* daha *fazlasınız*.” Göğsümü dikkatle tuttu. “*Çok daha fazlası!* Bu hastalığı daha önce de pek çok kadında pek çok kere gördüm –zengin ve yoksul, genç ve yaşlı, ince yapılı ve tıknaz, bakire, evli, fahişe, kâfir ve dindar– ve *kesin* olarak sizin bu hastalığı kendinize çekmek için *hiçbir* hata işlemediğinizi söyleyebilirim. Birçok kadın çaresizlik ve acı içinde kıvrılırken, bunun kendi suçları olduğunu düşünür ve ne gibi bir günah ya da suç işlediklerini anlamaya çalışır ama aslında böyle bir şey yoktur. Hatta bazıları kibirlerini, dekolteli elbiselerini ya da dünyevi zevklerini bile suçlarlar ama aslında neden bunlar da değildir.

“Tüm hayatlarını mütevazı dik yakalı elbiseler giyerek yaşamış, bir erkeğin bir kere bile dokunmadığı bakire, evde kalmış kadınlar tanıdım. Bu, bazılarını etkileyen, bazılarını da atlayan bir hastalıktır; güzellik, zenginlik, unvan ve prestij gibi şeylere saygı duymaz, erdemli ve iyilik dolu davranışlara da aldırış etmez. Belirli tip bir kadından hoşlanan bir erkek gibi değildir; insanları tesadüfî bir biçimde seçer ve acımasızdır. Fransa’da ve İtalya’da buna “Rahibe Hastalığı” diyorlar ama kimse neden trajik bir şekilde manastırlarda daha çok görüldüğünü bilmiyor. Gençliğimde İtalya’da tıp eğitimi alırken de daha sonradan Fransa’ya gittiğimde de bu tür birçok vakayla ilgilendim. Hastalığı ilk belirdiği andan, acı veren ve kişiyi mahveden son aşamasına kadar adım adım inceledim. Kanser ve ben eski düşmanlarız.”

“Onlar...” *Öldüler* mi diye sormak istedim ama bu sözcük boğazıma takıldı ve sesim çıkmayınca, “Onları iyileştirebildiniz mi?” diye sordum.

“Bazı vakalarda onlara zaman kazandırdım. Hastalığın ilerleyişini yavaşlatabildim ya da geçici olarak yok ettim ama bunun bedeli *çok büyük* oldu. Paradan söz etmiyorum ama...” Derin bir iç çekti ve bir an için gözlerini yumdu. “Bazıları için bedel tedaviden büyük oldu, bazıları tedavinin hastalıktan daha kötü olduğunu hissetti ve tedaviyi atlatanlar için, hastalık bir tatile çıktı ve bazen aylar, bazen de birkaç sene sonra geri geldi. Bugüne dek sadece bir kişi hayatını bu hastalık geri gelmeden yaşayabildi. Ama çoğu hastamın sadece acılarını biraz dindirmeyi başardım.”

Doktor sustuğunda, başımı sallamaktan başka bir şey yapamadım. Konuşabileceğimden emin değildim ve ne diyeceğimi bilemiyordum. En başından beri bir şansım olmadığını biliyordum. O yüzden başımı salladım ve, “Teşekkür ederim doktor. Anlıyorum,” dedim.

“Yapmayın güzel hastam, henüz gözyaşlarının vakti değil.”

Elini uzattı ve kendi mendiliyle gözlerimi sildi. “Bir mücadele

vermeden, kolay kolay pes etmem. Sizin de etmemeniz gerekir. Başlayalım mı?”

“Evet,” diye başımı salladım ve yumuşak bir sesle, “Teşekkür ederim doktor,” dedim.

Acı ve yakıcı tadını biraz örtmek için şarapla afyon çiçeği tozu karıştırılarak hazırlanacak bir ilaç yazdı ama bunun kafamı karıştırabileceğini ve uyanırken de uykudayken de tuhaf rüyalar görmeme neden olabileceği konusunda beni uyardı. Bu karışım keskin ağrıları hafifletirken, zihnimi de uyuşturacaktı. Ayrıca, ateşimi düşürecek bir iksir yazdı ve yemeklerden önce ve sonra mide bulantısını dindirmek için faydasını bildiğim ve kullanmakta olduğum zencefil pastilleri önerdi. “Ne kadar güçsüz düşerseniz, kanser bir o kadar güçlenir,” dedi. “Onu baş düşmanınız, rakibiniz, intikam alacağınız birisi ve tüm hastalıkların en güçlü imparatoru olarak düşünmeniz ve *var gücünüzle*, size verebileceğim silahlarla onunla savaşmanız gerekiyor.” İlaçların nasıl hazırlanacağını ve Pırto’nun her gün dikkatle uygulaması gereken tedaviyi yazdı ve tam işinin bittiğini düşündüğüm anda durdu ve kaburgalarım ve sırtımda hissettiğim keskin ağrılardan söz ettiğimde oralarım sıcak bir yakı uyguladı. Artık korse takmamam gerektiğini de söyledi. “Bundan böyle sıkı bağlanan giysiler yok,” diye beni azarladı. Her gün almam gereken güçlendirici bir tonik yazdı ve beni yoracak aktiviteleri yasakladı; içimden gelse bile dans etmemem ya da ata binmemem gerekiyordu ve seyahat etmek *zorunda* kalırsam –“Şu sıralar, bunu önermem,” dedi ciddi ve karamsar bir ses tonuyla– bunu sadece yanımda birileri varken yavaş yavaş yürüyerek ve kendime zarar vermemeye büyük bir özen göstererek yapabilecektim. “Sizi endişelendirmek istemem ama şunu bilmelisiniz ki bu hastalık ilerledikçe kemiklere de işleyebilir, yıpratabilir ve çatlak ve kırık oluşumuna karşı hassas ve savunmasız bırakabilir,” diye devam etti. “Hastalarımın biri yatak odasında yürürken omurgasını, bir diğeri de bir mektubu açarken parmağını kırdı.”

Bunu duyunca nefesim kesildi ve başımın döndüğünü, sersemlediğimi hissettim. Kendim için daha da büyük bir korkuya kapıldım ve kanser göğsümü harap ederken her yanı çökebilecek bir vücuda hapsedildiğimden endişe ettim.

Doktor Biancospino elimi tuttu. “Bunların çok korkutucu olduğunu biliyorum ama size söylemeyerek hata etmiş olurum. Duyduğum kadarıyla siz hareketli, canlı, enerjik bir hayat yaşamaya, büyük bir malikâne ve arazisini idare etmeye alışık bir kadınsınız ve o hareketli günleri özlüyor olmalısınız ama dediklerimi göz ardı etmemeye çalışın. Hiçbir şey yokmuş gibi yaşamaya çalışmayın; aksi takdirde, kendinize *büyük* bir zarar verme tehlikesine girersiniz.”

Dediklerini anladığımı söyleyip teşekkür ettim ve talimatlarına *harfiyen* uyacağıma söz verdim. Robert’ın verdiği baldıran otu haplarından ve bunları hâlâ diğer ilaçlarla birlikte aldığımdan söz ettiğimde başını sallamakla yerindi. “Sizin için daha iyi bir ilacım olduğunu düşünüyorum,” dedi.

Çantasından biraz harç, bir havan tokmağı ve çeşitli tozlar çıkardı ve Pırto’dan ona biraz su getirmesini istedi. Tozları ölçerken, kendi verdiği ilaçları iyi niyetle ve bana fayda sağlasın diye verilmiş olsa da diğerleriyle karıştırmamamı tembihledi; yanlış malzemeleri karıştırmak ya da herhangi birini fazla almak *son derece* tehlikeli, hatta ölümcül olabilirdi. “Bundan böyle kanatma ve temizleme işlemi yapılmayacak,” dedi kararlılıkla. “Bu hastalıkta bu işlemin faydadan çok zarar verdiğini, bitkinlik ve uyuşukluk halini arttıracaklarını düşünüyorum.” Sonra suyu tozlara ekledi ve hepsini karıştırarak beyaz renkli kıvamlı bir macun haline getirdi. Belimden yukarısı çıplak bir şekilde karşısında yüksek bir tabureye oturmamı istedi. Çantasından ressamların kullandığına benzer bir fırça çıkardı –Lavinia Teerlinc’in daha narin ve ufak ama benzer fırçalar kullandığını görmüştüm– ve ağır, düzenli ve neredeyse erotik hareketlerle beyaz macunu hastalıklı göğsüme

sürdü. “Biraz rahatsızlık yaratabilir,” dedi. “Hatta yakabilir –bazı kadınların cildi diğerlerinden daha hassastır– ama bu iyiye işaret: İlacın etki ettiğini bu şekilde anlarız.” Macunun giderek sertleştiğini, alacalı çirkin derimi örtüğünü ve akan iltihabı hapseden ve göğsüme mermer görüntüsü veren bir kabuğa dönüştüğünü gördüm. Doktor bunun misket limonu, baldıran otu ve güzelavrat otu karışımı olduğunu ve her sabah sürmesi için Pırto’ya nasıl hazırlanacağını anlatacağını söyledi.

Kanser olduğumu anladığımdan beri ilk kez umudun beni tamamiyle terk etmediğini hissettim. Ama sanırım buna inanmayı *fazlasıyla* istediğim için böyle hissediyordum. Durumum kötüye gitmeye devam ederken Doktor Biancospino’nun verdiği ilaçların, durgun bir nehrin yüzeyinin hemen altında süzülüyormuşum gibi hissettiren acı tatlı iksirlerin altına gizleniyordum; nehrin suyu ateşli ya da üşümüş vücudumun isteklerine göre sıcak ya da soğuk oluyordu ve yukarıda bekleyen, üstüme atılıp sivri dişlerini üstüme geçirmek isteyen acıdan gizleniyordum.

Her geçen gün daha da zorlaşıyordu. Her gün enerjimin, gücümün daha da zayıfladığını, parmaklarımın arasından kaydığını hissediyor, dayanmaya ve *karşı* koymaya çalışırken bile halsizliğin kollarına yıkılıp kendimden geçiyordum. Uyanık olduğum her an, bir yanımda sadece uyumak istiyordu. En ufak bir hareket bile, sanki ölüm buz gibi, iskelet eliyle kalbimi sıkıyormuş, nefesimi kesiyormuş ya da kemiklerime bir çekiç indiriyormuş gibi inanılmaz bir acı hissediyordum. Bir süre sonra, omuzlarım ağrımaya başladı; birisi arkama geçmiş, var gücüyle omuzlarımı aşağı ittiyormuş gibi tahammül etmekte zorlandığım bir acı hissediyordum. Bazen kalçalarımda, göğsümde ve sırtımda da benzer ağrılar oluyordu. Bazen acı hissinin omurgamı oluşturan kemikleri teker teker ele geçirdiğini düşünüyordum; omurgam artık saf acıdan ibaretmiş gibiydi. Daha önceden hiç başım ağrımadığı halde, sık sık başım da ağrımaya başlamıştı. Gözlerim

Cumnor'un karanlık oluşuna artık memnundu çünkü bir zamanlar o bayıldığı ve altında saatler geçirdiği güneşten kaçıyor-
dum; artık güneş gözlerimi erimiş ışık iğneleri batırılıyormuş gibi
sızılatıyordu. Yüzümü diğer yöne çevirmem, gözlerimi sımsıkı
yummam, bitkinlikle ve halsizlikle olduğum yere çökmek ve
uyumamak için var gücümle direnmem gerekiyordu ama ağrılar
çekilen bir ut teli gibi başımın tepesinden ayak uçlarıma kadar her
yanımı ele geçiriyordu.

Bazı günler yataktan kalkmak bile *çok* zordu ama Doktor Bi-
ancospino'nun dediği gibi her gün bunu yapmak için gayret sarf
ediyordum. Oturmanın, güzel giysiler giymenin ve biraz hareket
etmenin bana iyi geleceğini söylemişti. Sürekli olarak yatmanın
beni daha da güçsüz hale getireceğini ve yatak yaraları oluşacağını
söylemişti; çok dikkat etmek ve özen göstermek kaydıyla, hare-
ket etmek daha iyiydi. Ben de hep bunu yapmaya, giyinip ayakta
olmaya, Doktor Biancospino'nun geleceği günlerde çiçekli güzel
koltuğumda oturmaya çalışıyordum. Ne kadar çok çaba sarf etti-
ğimi görmesini istiyordum ve içimdeki mağrur kadın onun beni en
güzel halimle görmesini arzuluyordu. Bazen biraz dışarı çıkmaya
bile cesaret ediyor, parktaki bir banka oturuyordum ya da sırf has-
ta odamın havasız ortamından, ateşliyen oluşan ter kokusundan,
lazımlığın ve ilaçların ve bunları gizlemek için sıkıttığım parfümün
kokusundan uzaklaşmaya çalışıyordum ama aradan zaman geçtik-
çe, dışarı çıktığım günler de giderek azaldı. Merdivenlerden inip
çıkma o kadar acı veriyordu ki kaburgalarıma ve sırtıma bıçaklar
saplanıyormuş gibi hissediyordum. Merdivenlerin en tepesine ya
da dibine varana dek nefes nefese, tükenmiş bir halde kalıyordum
ve adım atabilmek için tüm irademi zorlamam gerekiyordu.

Nihayet Doktor Biancospino'nun da tedavi yöntemlerinin fay-
da etmediğini itiraf etmek zorunda kaldığı bir gün gelip çattı; tüm
bu çabalar bir kazanda kaynayan suyu soğutmak için içine atılan
bir buz parçası gibi nafileydi.

Bir cumartesi günüydü –çok iyi hatırlıyorum– ve hava o karamsar, soğuk ve yağışlı yazın tipik bir gününde olduğu gibi kapalı ve kasvetliydi. Diğer hanımların iskambil oyunu oynama davetini geri çevirmiştim; neşeli seslerini duyma, Bayan Forster’ın ve Bayan Oddingsells’in karşılıklı iğneleyici laflarını dinleme düşüncesine bile tahammül edemeyecek durumdaydım. Şöminenin yanma oturmuş, günün öylece geçmesini bekliyordum. Güzel bir elbise giymiş, parıltılı gümüş işlemeli açık pembe renkli sırmalı kumaştan dikilmiş, etrafı püsküllü bir başlık takmışım. Omuzlarıma da üstünde bakmaktan asla usanmadığım renkli meyve, çiçek, kuş ve hayvan desenleri olan, Robert’ın yolladığı açık sarı renkli şalı örtmüştüm.

Doktor Biancospino geldiğinde, koltuğumun kolunu okşuyor, hayranlıkla içinde kiraz gibi kırmızı bir kalp olan, şöminenin ateşinde parıldayan altın ve gümüş rengi ilmeklerle özenle işlenmiş açık pembe renkli çiçeğe bakıyordum. Doktor Biancospino bir tabure çekip karşıma oturdu ve ellerimi tuttu. Gözlerine baktığımda, kanserime saldırmanın daha etkili ama *çok daha* tehlikeli bir yolunu uygulama vaktinin geldiğini söyledi; birçok kişinin bir ameliyattan çok barbarca bir kasaplık olarak düşüneceği bir prosedürdü ve neşteri hissetmenin şoku ya da sonradan oluşabilecek bir enfeksiyon beni öldürmese bile, ömür boyu sürececek bir acıya ve çok belirgin, kalıcı ve şekilsiz bir yara izine neden olacaktı. Bunun nasıl yapıldığını anlattı ve korkudan midem bulandığı, bayılacakmışım gibi hissettiğim halde onu dinlemek için kendimi zorladım. Anlattıklarından kaçmak istedim; bunları duymak istemiyordum. Anlattıklarını düşünmek de istemiyordum ama ne kaçacak gücüm vardı ne de kaçabileceğim bir yer. Orada oturup onu dinlemek ve gerçeklerle yüzleşmek zorunda kaldım. Dahası doktor haklıydı ve anlattıkları çok mantıklıydı; hastalıktan kurtulacaksam, mememden de vazgeçmem gerekiyordu. Böylece parmaklarımı koltuğumun koluna geçirip kendimi prosedürü

dinlemeye zorladım. Hastayı sırtüstü bir masaya yatırıyorlar, deri kayışlarla ve tavandaki makaralara asılan bir dizi ipin ucundaki büyük, yeni ve uçları sivriltilmiş kancalarla bağlıyorlardı. Kancalar hastalıklı memeye batırılıyordu ve ipler yukarı çekilip göğsü yarıyordu. Cerrah elinden gelen en hızlı şekilde hastalıklı memeyi kesiyor ve yarayı sıcak demirlerle dağlayıp kapatıyordu.

Hastayı uyuşturmak için verilen bir iksire rağmen, inanılmaz derecede acı veren bir prosedüdü ve birçok kişi ameliyat masasından sağ kalkamıyordu; hissettikleri acı kalplerinin durmasına neden oluyordu. Sağ çıkanlarsa, yaralarının enfeksiyon kapması yüzünden birkaç gün ya da hafta içinde ateşleniyordu. Acıya tahammül edebilenler, kanser memeyi ilk ele geçirdiğinde talep ettiği hayatı almak için geri gelene dek bu şekilsiz yara iziyle yaşıyordu.

“Bu ameliyatı nadiren ve sadece altı kadın üstünde yaptım,” dedi Doktor Biancospino ciddiyetle. “İkisi ameliyat masasında öldü, biri sadece üç gün yaşadı ve diğeri de iki haftaya yakın yaşadı ama enfeksiyondan kaynaklanan müthiş bir acı ve yüksek ateş içinde kıvranarak öldü. Biri kanser geri gelmeden dört sene yaşadı; diğeryse hâlâ hayatta –şimdilik– ama kızının düğününde dans edebildi ve ilk torununu kucağına alabildi. Size yalan söylemeyeceğim Amy. Hayatınız üstüne bir kumar oynamayı kabul ederseniz, şansınız yüksek değil ve neler olacağını bilmem –bir tahmin bile yürütmem– kazanıp kazanamayacağınızı ya da zaman kazanırsanız bile ne kadar olacağını söyleyemem.”

“Anlıyorum,” dedim alçak sesle. Yerimden kalkarken yüzümü buruşturdum ve Robert’ın bana yolladığı, gümüş çerçevesinde altın rengi düğünçiçekleri olan o güzel Venedik işi aynanın önüne yürüdüm.

Uzunca bir süre orada durdum, incecik, solgun ve bitkin aksi-me baktım; eskiden olduğum al yanaklı, tombul, toparlak ve sağlıklı Amy’yi düşündüm. Altın rengi saçlarım yastıklara yayılmış,

çıplaklığım soluk pembe renkli dantel bir gecelikle iç gıcıklayıcı bir şekilde gizlenmiş bir halde kollarında olmayı can atarak onu yatakta beklediğimde, Robert'ın bana nasıl "altın ve pembe renkli mermer meleşim" dediğini hatırladım. Bu ameliyata razı olursam, bir daha bir kadın olmanın tensel keyfini yaşamayacaktım; birlikte olacağım erkek bir âşığı mutlu eden, üstünde bir kiraz olan kremalı bir pastayı andıran sağ mememin yanındaki sol mememin olması gereken yerde çirkin ve oyuk bir yara izi gördüğünde korkuyla geri çekilir korkusuyla dünyevi zevkleri tadamayacak ya da başka birisine tattırmayacaktım. Yaşamak için tek şansım buydu ama bu riski göze almaya, bir hayatı kurtarmaya değer miydi? Kanseri çoktan vücudumu harap etmiş, güzelliğimi ve mememi benden çalmış, yaşama sevincimi kurutmuştu. Doktor Biancospino'nun neşteri bundan daha da kötü bir sonuca neden olabilir miydi? Yara içindeki, irinler akıtan memem kimsenin göreceği durumda değildi; bir kişide istek değil, tiksinti yaratan bir şeydi.

Göğsümde oluşacak yara izli bir oyuk bundan daha mı iyi görünecekti? Yaşamak için elimde ne kalmıştı? Neyi umut edebilirdim? Benim için önemli olan her şeyi zaten kaybetmiştim. Robert beni bir daha asla sevmeyecekti; kraliçeyi asla terk edip bana dönmeyecekti; ya ölmemi ya da boşanmamızı istiyordu. Başka hangi erkek beni bu halimle ya da ameliyat olup cerrahın neşterinden kurtulmuş halimle isterdi? Güzelliğimi kaybetmiştim ve bazen sıradan ya da çirkin kadınların insanların onlara hayran olmasını sağlayan o büyü, manyetik özgüvenine sahip değildim. Artık bir servetim de yoktu. Robert benimle evlendiğinde, Norfolklu bir mirasçıydım ve üç malikânem, bir koyun sürüm, elma bahçelerim ve arpa tarlalarım vardı. Ama geriye sadece yorgun ve hasarlı, hastalığın yiyip bitirdiği, bir kadının hayatında önemli olan her şeyde başarısız olmuş yirmi sekiz yaşında bir kadın kalmıştı.

Düşüncelerime öylesine dalmıştım ki Doktor Biancospino'nun aynadaki aksini görene dek arkamda durduğunu fark etmemiştim.

“Ameliyata razı gelirsiniz, savaşmak, hatta galip gelmek ve ölüme meydan okumak isterseniz hâlâ güzel olacaksınız ve bunun aksini düşünen bir erkek aptalın teki demektir,” dedi.

“Teşekkür ederim,” diye fısıldadım ve gözyaşlarım sessizce akmaya başladı. *İnanmak* ve *umutlanmak* istiyordum ama bunu yapamıyordum! Bir yandan da sevgili doktoru hayal kırıklığına uğratmak da istemiyordum. “Benim... biraz düşünmem gerek,” dedim. “Çok yorgunum. Bir süre uzanmak ve dinlenmek istiyorum ama sonra... Sonra dedikleriniz düşüneceğim ve... karar vereceğim.”

Beni kendisine çevirdi; gözlerini gözlerime diktğinde, ruhu büyük bir coşkuyla benden yaşamamı, mememi kaybedecek olсам bile hayatım için mücadele etmemi istiyormuş gibiydi. Elini kaldırıp gözyaşlarıyla ıslanmış olan yanağımı okşadı.

“*İnançlı olun!*” diye fısıldadı heyecanla. “*İnançlı olun!*”

Elimden tutup beni yatağıma götürdü. Beni nazikçe diğer tarafa çevirip pembe elbisemin bağcıklarını açtı, dikkatle gevşetti ve ayaklarımın dibinde açmış bir çiçek gibi biriken iç eteklerimi çözdü. Pırto’yu çağırması ve adeta doktor kimliğinden sıyrılıp bir hizmetçi kimliğine bürünmüş gibi bana yardım etmesi beni şaşırttı ve her zaman olduğu gibi, kendimi onun kendinden emin, becerikli ellerine bıraktım. İç eteklerimin üstünden adım atabilmem için elimi tuttu ve yatağa oturduğumda, karşımda diz çöküp pembe terliklerimi çıkardı. Sonra, iç elbisemin eteğini kaldırıp jartiyerlerimin pembe renkli ipekli kurdelelerini çözdü ve külotlu çoraplarımı aşağı indirdi. Başlığımı yerinde tutan tokaları çıkardı ve yatağa tekrar uzanmama yardım etti; ben başımı yastığıma yaslarken, buz kesmiş ayaklarımı yatağa kaldırdı. Üstümü örttü ve yatağımın kenarına oturup hiçbir şey demeden, sessizce bana baktı; saçlarımı okşadı ve yastıklarımın üstüne parıldayan altın renkli dalgalar gibi yaydı. Sonra, arkasını dönüp komodininin üstündeki ilaçları düzenledi. Bir kadehe biraz şarap koydu ve içine o garip rüyaları getiren, kırmızı renkli güzel bir afyon çiçeğin-

den elde edilmiş beyaz acı tozu karıştırdı. Acımı hafiflettiği için buna *bayılıyor* ama zihnimi bulandırdığı, uyandıgımda başımı ağırlaştırdığı ve aklımı karıştırdığı için de nefret ediyordum. Sabahları gerçekleri rüyalarından ayırt etmek için büyük bir çaba sarf ediyordum. Doktor bu sefer etkisi daha güçlü olsun, daha derin ve uzun uyuyabileyim diye daha fazla toz koydu ve buna sevindim. Bunu istiyordum ve ihtiyacım vardı. Kademi alıp iksirin tamamını neredeyse kana kana içtim, sonradan ağzımı yakmasını ve bıraktığı acı tadı umursamadım ve başımı yastıklarımaya koyduğum gibi gözlerimi kapattım.

Doktor biraz daha yanımda kaldı, gözkapaklarım ağırlaşana dek saçlarımı okşadı. Uykumun geldiğini hissederek, âşık bir kadın gibi Morpheus'un kollarına süzıldüm. Uyku tanrısının ismi bu muydu? Robert'a daha yaraşır olmak için o mitoloji kitabını okuduğumdan beri aradan yarım asır geçmiş gibiydi. Bunun bir önemi kalmamıştı; ismi her neyse, karşıma çıkan uyku tanrısı ilaçlarla işbirliği yapan, zihnimle oyunlar oynamaktan hoşlanan, beni kafam karmakarışık ve aklımı yitirdiğime dair büyük bir korku içinde bırakan hem gaddar hem de şefkatli bir sevgili gibiydi. Ama o gün bunu umursayamayacak kadar yorgundum. Uykuya daldığım müddetçe, uyku tanrısı ve beyaz toz diledikleri kadar eğlensinler ve oynasınlar diye düşündüm.

Doktor Biancospino eğilip alnıma arkadaşça bir öpücük kondu.

“İnançlı olun!” diye fısıldadı yine ve gitti.

Uzun ve derin bir uykuya daldım; rüyalar sadece uykumun durgun sularının üstünde esen tatlı bir rüzgâr gibi kıpırdanıyordu. Öylesine hafif bir kıpırtıydı ki ne gördüğümü hatırlamıyordum ve beni huzursuz ettiklerini hissetmiyordum.

Morpheus ya da ismi her neyse, o öğleden sonra iyi davrandı ama gece geç bir saatte kapımın hemen dışından geldiğini düşündüğüm ısrarcı sesler beni uyandırdı. Ama başım adeta yastığıma,

vücudum da yatağa yapışmış gibiydi. Bir türlü kalkamadım ya da Pırto'ya seslenemedim. O kadar geç bir saatte birisi bir tamirat işiyle uğraşıyor olamazdı. Gevşemiş paneller ya da parkeler de gündüz vaktini bekleyemeyecek kadar acil bir sorun olamazdı. Vakit gece yarısı, büyülerin en etkili olduğuna inanılan saat, hatta belki daha da geç olmalıydı. Ama sesler kesildi ve tuvalete gitme ihtiyacı hissedene dek bunu bir daha düşünmedim. Lazımlıkta işimi gördükten sonra yatağa dönerken o tuhaf sesleri hatırladım ve dışarıya bakmak için kapıyı açtım.

Çılgılığım geceden geriye kalan huzurlu anları böldü çünkü yatak odamın kapısına üstüne birkaç akdiken batırılmış kurumuş, kırışmış ve kırmızı bir koyun kalbi çivilenmişti. Bunun yanma da göğsünün tam ortasına bir çivi çakılıp tahta kapıya asılmış kilden ufak bir kadın figürü vardı ve tek bir akdiken de sol memesine saplanmıştı. Başına iliştirilmiş olan altın sarısı saçlar ve kalçalarını saran kan lekeli bandaj bana bunun kimi temsil ettiğini anlatıyordu: *beni!* Büyük bir korkuyla yere yıkılırken, etrafıma üşüşen gecelikli insanları hayal meyal fark ettim. Ellerinde mumlarla ve endişe ve panik dolu ifadelerle üstüme eğildiler.

Saatler sonra yatağımda uyandım. Herkes bana bunun kötü bir rüya, bir kâbus olduğunu ve bunu artık düşünmemem gerektiğini söylemeye çalıştı ama kapıma asılan şeyler oradan götürüldüğü halde ne gördüğümü çok iyi biliyordum: Kötü kehanetlerin, kara büyüünün, bir ölüm büyüünün işaretleriydi. Kanseri ve zehir beni kısa süre öldüremez diye birisi beni korkutarak öldürmeye niyetliydi. O gün daha sonradan koyu renkli bir pelerin giymiş Richard Verney'yi parkta Bay Forster'la derin bir sohbe dalmışken görür gibi oldum. Onu gördüğümde *emindim*. Bayan Forster bana onun sadece kocamın verdiği bir işi yapmak, kocamın hazinecisi olarak tüm hesaplarını ve benim harcamalarım için de bir kese altını idare eden Bay Forster'a birkaç belge bırakmak için geldiğini ve çoktan gittiğini anlatmaya çalıştı ama bunun masumane değil,

kötü niyetli bir ziyaret olduğuna inanmak istedim. Richard Verney kocamın adamı, en sevdiği yardımcısıydı ve ilki zehirle, ikincisi Kırmızı Jack'i tutarak olmak üzere iki kere beni öldürmeye çalışmıştı. Beni kurtaran tek şey Compton Verney'den ayrılmak olmuştu ama artık onun ve beni öldürmeye dair korkunç planlarının Cumnor'a kadar peşimden geldiğini biliyordum.

Öfkeden neredeyse Doktor Biancospino'yu çağırmasını söyleyecek ve operasyona razı gelecektim; o anda beni masaya bağlamalarına izin verip göğsümden vazgeçecek, müstakbel katillerimden intikam almak için hayatımı kurtarmaya ve rüyalarımın katili olan Robert'ın bunu gerçekleştirmesini engellemeye çalışacaktım. Ama cesaretim tökezledi, düştü, uçurumdan aşağı yuvarlandı ve Londra'dan bir paket gelince ve içinden Doktor Kristofer Biancospino tarafından yazılmış olan zehirlerle ilgili bir kitap çıkınca yere çakıldı. Kitabın içinde bunu düşmanım kraliçenin yolladığını bana anlatan kızıl bir saç teli de vardı.

Her zaman duygularıyla hareket eden ve onlara yenik düşen bir yaratık olmuş, soğuk ve içten pazarlıklı olmayı becerememiştim. Bunu bildikleri için, beni kolaylıkla tuzağa düşürmüşlerdi ve tam olarak *istedikleri* gibi davranmıştım. Korkunun beni ele geçirmesine, başım dönene, beni sersemletene ve düzgün düşüneyemeyeceğim duruma gelene dek beni hızla kendi etrafımda çevirmesine izin vermiştim. Böylece, düşmanımın amacına ulaşmasını sağlamıştım. İçime şüphe tohumları ekmiş, sırtımı Doktor Biancospino'ya dönmemi ve kurtarıcım olabilecek tek insanı reddetmemi sağlamıştı.

31

Elizabeth

Kraliçenin Resmi Yaz Programı

Mayıs – Eylül, 1560

Resmi Yaz Programı için yola çıktığımızda, saray erkânımdan neredeyse kimse sakin değildi. Bir Yaz Programı her zaman bir heyecan ve beklenti havası yaratırdı ama o sene bir yılan gibi kıvrılarak ilerleyen kalabalığa güçlü bir gerilim ve tetikte olma hali hâkimdi ve bu yüzden ağır ağır uzun, toz toprak içindeki kıvrımlı yollarda ilerlerken, bir yilandan çok elektrikli bir yılan balığını andırıyordu. İskoçya'da olaylar çıkmıştı ve içgüdülerim barış çılgınlıkları attığı halde adamlarımızın çoğunu parçalanmış, ölmüş ve yaralı bir halde asla istemediğim ama etrafımdaki insanların ısrarla gerekli olduğunu söyledikleri bir savaşın yapıldığı alanda buluyorduk. Bu yüzden ve diğer nedenler yüzünden, o yaz Londra'dan fazla uzaklaşmamaya karar vermiştim. Tutkulu Prens Eric işleri daha da karıştırarak üstü kapalı ama kararlı bir ifadeyle bizzat gelip bana kur yapacağını, bir gemi dolusu altından oluşan serveti ve aşkını kendi elleriyle teker teker ayaklarımın dibine dizeceğini yazmıştı. Kimse, hatta kendi elçileri bile kesin olarak bunun tatlı aşk sözleri mi olduğunu yoksa bir anda gemisinin limana geldiğini haber alacağımızı mı bilmiyordu. Dahası hava o kadar berbat, so-

ğuk, yağmurlu ve tatsızdı ki yaz mevsimi olduğuna bin şahit isterdi. Saraylılarımdan birçoğunun iyi ısıtılamayacak kadar büyük olan ve cereyan alan Büyük Salon yerine, gürültülü, telaşlı ve daracık mut-fakta sıcakta oturmayı yeğlediğini söylediğini duymuştum.

Bir de Robert vardı! Ruhu ele geçirilmiş gibiydi! Bulaşıcı ol-duğunu düşündüğüm hastalıklı, müthiş bir enerji girdabı gibiydi; şafak vaktinden yatma vaktine kadar önce hangimizin yorula-cağını görmek için bitmek bilmez bir yarış içindeydi. Ama bir yandan da güç şarabıyla sarhoş olmuş, aptallık ziyafetiyle karını tıka basa doldurmuştu. Hiç durmadan onu asiller sınıfına yükselt-memi ima ediyor, dil döküyor ve beni bunalıyordu; kafasını bir kontluk sahibi olmaya takmıştı. Sanki insanların ondan daha da nefret etmesi için yemin etmişti ve İngiltere'nin en nefret edilen adamı olmak ona garip bir keyif veriyordu. Bir süre önce göm-leğinin altına bir zincirli zırh giymeye başlamıştı ve birçok kişi onun öleceği günü dört gözle beklediğini söylüyordu ama bu teh-ditler bir tavus kuşunu besleyen tohumlar gibi onun kibrini ve gururunu beslemekten başka bir işe yaramıyordu.

Düzenlediği çok sayıdaki turnuvalardan birinde şampiyonum olarak yarıştığında, üstüne etrafı sarmaşıklarla sarılı, üstünde “Sen ayakta kaldığın sürece, ben güçleneceğim,” yazan uzun be-yaz bir dikilitaş olan bir ceket giydi. Herkes ne demek istediğini gayet iyi anladı: Ben kraliçe olduğum sürece, o benim için en gözde kişi olmaya devam edecekti ve belki de ileride daha faz-lası olacaktı. Kral olmak istediği ve taliplerim arasında kendisini buna en uygun aday olarak gördüğü bir sır değildi. Ona, “Asla!” dediğimde, beni duymamış gibi davrandı; kibri ve aşırı gururu onu sağduyudan ve mantıktan uzaklaştırıyordu. Sırf güzel kanat-larını koparma zevkini yaşamak ve onları sakat ve çirkin bir halde bırakmak için küçük bir çocuk gibi hoplayıp zıplıyor, kelebek ya-kalamaya çalışıyordu. Bütün hayatım boyunca tanıdığım ve sev-diğim bu adamın cazibesini lekeleyen özellikleri göz ardı etmekte

giderek zorlanmaya başlamıştım. Bir ikilemde kalmıştım. İnsanı çileden çıkaracak kadar çelişkili davranıyordum ve bunu biliyordum. Robert karşı konulmazdı ama zaman zaman içimden sadece ona direnmek, uzaklaştırmak ve hayatımdan çıkarmak geçmesine rağmen, zihnimin gerisinde bunu yaptığım takdirde, bu emri verdiğim anda pişman olacağımı, emirlerimi geri alacağımı ve onu geri çağıracağımı söyleyip duran bir ses vardı. Robert fazla eğlenmeliydi. Amy'ye gelince, ondan asla söz etmiyorduk.

Beni çılgın ve iffetsiz olarak damgalayan söylentilere kasten ve isyankâr bir şekilde kulak tıkayarak ve göz yumarak saçlarımı savurdum ve Cecil'e İskoçya'daki olaylarla kendisinin ilgilenmesini söyledim. Sonra da hiçbir şey olmamış gibi Robert'la vakit geçirmeye ve eğlenmeye gittim. Uyanık olduğumuz hemen hemen her saati onunla ata binerek ve ava çıkarak, açık hava ziyafetlerinde ağaçların ya da yıldızların altında piknik yaparak ve dans ederek geçirdim. O yaz son derece tuhaf bir ruh hali içindeydim! Sonradan o zamanı düşününce, o Elizabeth bazen bana bile bir yabancı gibi geliyordu. Artık Robert'a güvenmiyordum. Amy yüzünden ona çok *öfkeliydim*, hırslarını küçümsüyor ve alay ediyordum ve onunla asla evlenmeyecektim –bu ya da öteki dünyada hiçbir şey onu kocam ilan etmemi sağlayamazdı– ama üstümdeki etkisinden kurtulamıyor ya da bunu kıramıyordum. Robert tanıdığım en eğlenceli ve heyecan verici erkekti Onu hâlâ istiyordum ama onun şartlarıyla değil, *kendi şartlarıma* göre istiyordum. Ancak onun şartları benimkilere uyduğunda anlaşıyorduk; fikir ayrılığına düştüğümüzde, gök gürültüsü ve şimşek, çatışma ve çarpışma gibi oluyorduk. Üstelik biraz gaddarca bir şekilde bunlar hep insanların önünde gerçekleştiğinden, görgü şahitleri de oluyordu. Ona haddini bildiriyordum. Bir gün, onun geldiğini gördüm; yüzünde tatlı bir gülümsemeyle mola verdiğimiz köy evlerinden birinin bahçesinden geçti ve saraylılarımla ağaçların altında piknik yaptığımız alana geldi. Gülümseyip el salladım ve

neşeyle, “Hah, demek geldin!” diye seslendim. Kabarık eteklerimi yana atıp yanımdaki ılık yeşil otlara hafifçe vurdum. “Her gün seni görmezsem yaşayamam!” dedim. Robert’ın gülümsemesinin yüzüne yayıldığını gördüm.

“Küçük köpeğim gibisin...” Susup saraylılarımın şaşkınlık dolu sesler çıkarmasını ve kıs kıs gülmesini bekledim. Bu arada Robert’ın gülümsemesi silindi. “İnsanlar onu görür görmez geldiğimi anlarlar. Seni gördüklerinde yakınlarda olduğunu bilirler.” Robert bir köpekle kıyaslanmasından dolayı homurdanıp öfkelen-diye de güldüm ve boynuna bağladığı Garter Şövalye Nişanı’nı şakacı bir tavırla çektim. “Tıpkı değerli taşlarla süslü bir tasma gibi!” dedim gülümseyerek. “Köpeklerimin hepsi böyle güzel tasmalar takarlar!” Günün kalanında, kasten bir şeyleri –yelpa-zemi, eldivenlerimi, mendilimi– “kahraman yavru köpeğim” al-sın diye abartılı bir şekilde yere düşürdüm; hatta başımdan uçsun diye şapkamın tokaları çaktırmadan çıkardım ve zümrüt yeşili uç-suz bucaksız bahçede neşeyle seke seke yürüdüm. Her geri geldi-ğinde, başına hafifçe vurup ufak bir övgüyle onu ödüllendirdim, “Aferin oğlum!” dedim ve kemirsin diye şekerlemeler verdim ama öfkeyle parmaklarımı da ısırır diye elimi hemen geri çektim. O gece yattığımda ülkenin en yükseklerdeki adamı gerçekten de *son derece* alçalmış hissediyordu.

Bir yandan hâlâ arsız bir şekilde Arundel, Pickering ve sevgili Gooseberry’imle flört ediyordum. Benden önce babama, ağabeyi-me ve kız kardeşime hizmet etmiş olan yaşı seksen beşi geçmiş, ülkenin en yaşlı devlet adamı Sör William Paulet bizi Winchester’daki evinde ağırladığında, onu yanımdan bir an olsun ayırma-dım; kırıksık yanaklarını öpüp okşadım, koluna girip birkaç kere keşke o kadar yaşlı olmasaydı diye hayıflandım. “İngiltere’deki bütün erkeklerden önce onu kocam olarak seçerdim çünkü bir meşe ağacı gibi görkemli değil, bir söğüt gibi bükülebilir bir adam ve onu çok seviyorum!” dedim. Robert öfkeden çıldırıp yumru-

ğunu bir salata tabağına indirdi. Etrafındaki tabak çanak masaya savruldu ve kız kardeşinin kucağına bir kadeh şarap devirdi. Mahsusçuktan telaşlanmış gibi yapıp hemen doktorumu çağırdım ve hızla yanıma geldiğinde ona Lord Robert’la ilgilenmesini emrettim. “Yüzü o kadar kırmızı ki inme geçireceğinden korkuyorum! Şakaklarındaki damarların nasıl attığına baksanıza!”

Bencildim ama bunu kimseye itiraf edemezdim. Hâlâ gençtim ve senelerce hayatım için mücadele verdikten, kilitli kapılar arkasında korkunun bir tutsağı olduktan sonra sadece özgür olmak istiyordum. Kendime Amy için elimden gelen her şeyi yaptığımı, onun rahatlatıldığını ve iyi bakıldığını söylüyordum ve bana ayak uydurabilen tek erkekle eğlenebilmek için endişelerimi bir kenara atıyordum. Belki de tüm bunlar beni Robert Dudley’ye tutsak eden hayranlığı ve çekimi örtbas etmek ve haklı çıkarmak için uydurduğum mazeretlerden ibaretti.

Herkes bana doğru yolu göstermeye çalıştı. Ben de buna aralarında Robert’ın en nüfuzlu ve güçlü düşmanı Norfolk Dükü de olmak üzere adamlarımı İskoçya’ya yollayarak karşılık verdim. Hatta Cecil’i barış teklif etmesi için bile oraya yolladım. Hiçbir şey duymak istemiyordum; kulaklarımı Robin’in kusurlarına ve aptallıklarına tıkamayı, görmezden gelmeyi seçtim. Mantığı hayatımdan atmak ve sadece eğlenmek istiyordum. Yalnız kalıp kendimi gerçeklerle yüzleşmeye zorladığımda –bunun sonucu olarak, böylesine dürüst bir yüzleşmeye kapı açabilecek yalnız kaldığım anlardan da kaçınmaya çalıştım– bunun gibi birçok yaz yaşama-yacağımı biliyordum; gerçekten de doyusıya eğlendiğim son yaz olabilirdi. Neredeyse yirmi yedi yaşında olan bir kadındım. Birçok kişi evlilikten çok uzun süre kaçtığını düşünüyordu ve evde kalmış, huysuz, asabi ve tatsız bir bakire olarak öleceğime inanmaya başlamıştı. Birkaç kişi hâlâ peşimden koştuğu halde, taliplerimden bazıları çoktan yenilgiyi kabullenip pes etmiş ve başka kadınlarla evlenmişti.

Cecil İskoçya'ya gitmeden önce beni uyardı. "Madam, Robert Dudley'yle evlenmek gibi bir aptallık yaparsanız, kendi sonunuza hazırlamış olursunuz. Bir gece Kraliçe Elizabeth olarak yatağa girer, ertesi sabah sıradan Leydi Elizabeth olarak kalkarsınız! Robert Dudley'yle flört ederek, felaketle flört ediyorsunuz!" diye seslendi arkamdan.

Ama ona kulak asmadım. "Bu, senin savaşın olduğu için, bunu sen son verebilirsin Cecil. Barış sağlayana dek buraya geri gelme!"

Cecil imkânsız başarımış bir şekilde temmuz ayında döndü ama ona teşekkür bile edemeyecek kadar gururluydum; Robert'ın saraylılarına muhteşem bir ziyafet düzenlediği Kew'a gittim. Birbirimize gururlu başları ve tüyleriyle rosto edildikten sonra günlerini gören, içleri tıka basa elmalarla ve kestanelerle doldurulmuş, altlarında kendi yumurtalarının turşuları olan bıldırcın parçaları yedirirken, mis kokulu bahçede diğer konuklardan ayrı oturuyor, kabarık gül rengi ipekli minderlere seriliyor, kenarları Venedik altınıyla işlenmiş gül renkli şeffaf perdelerle meraklı gözlerden gizleniyorduk ama gölgelerimizden birbirimize sarıldığımızı yine de anlayabiliyorlardı. Robert bana bir zamanlar babama ait olan kocaman, lacivert bir safirden bir kalp biçiminde kestirdiği ve etrafı beyaz elmaslarla süslü bir kolye hediye etti. "Sana kalbimi veriyorum," dedi bunu mavi renkli kadife bir kutuda bana uzatarak. "Bu yüzük hissettiğim ebedi, ölümsüz aşkıma, lacivert rengi de en mavi denizden daha mavi, en derin okyanustan daha derin olan sadakatimi temsil etsin."

Elmas zincirini boynuma geçirirken bir şey demedim ve Amy'nin hissettiği derin acı ve hüznle bana fırlattığı kehribar kalbi hatırladım. Hiç şüphesiz, Robert ona da o hediyeyi böyle güzel bir konuşma yaparak vermişti ama artık sözleri kulaklarıma boş, anlamsız ve yalan gibi geliyordu; bunları dolduracak samimiyetten yoksunlardı. Robert'ın hoş ve anlamsız sözlerle ve sembolik mücevher hediyeleriyle kaç kadına daha kalbini verdiğini merak ettim.

Eylül ayının başlarında bir gece, ayın yedisindeki yirmi yedinci yaş günü kutlamalarına hazırlanmak için Windsor’a döndükten kısa bir süre sonra, üstümde iç elbisemle aynada kendimi görmenden öylece karşısında oturduğum tuvalet masamdan kalktım ve o nadiren yaşadığım huzursuzluk verici, karamsar yüzleşme anlarından birinden sonra Kat’ten giyinmeme yardımcı olmasını istedim.

“Majesteleri ne giyecekler?” Sesini duyunca irkildim; başımın üstüne sarkan sivri bir buz saçağı gibiydi.

“Koyu kırmızı renkli saten elbiseyi önerebilir miyim? Ne de olsa fahişeler tarafından giyilen geleneksel renktir.”

Büyük bir şok içinde, incinmiş ve duyduklarına inanamaz bir halde ne yaptığımı düşünmeden arkama hızla döndüm ve yüzüne bir tokat indirdim. Ama anında dizlerimin üstüne çöküp ellerini tuttum ve beni affetmesi için yalvardım.

Kat gözyaşlarına boğuldu ve o da benim gibi dizlerinin üstüne çöktü; ikimiz de dizlerimizin üstünde ağlayarak ve burnumuzu çekerek birbirimize sarılırken, Kat itibarım tamamıyla yerle bir olmadan önce Robert Dudley’den vazgeçmem için yalvardı.

“Güzel kızımдан, prensesimden, kraliçemden biraz parası olan her erkeğe eteklerini kaldıran o iffetsiz kadınlar gibi söz edildiğini duymaktansa majestelerinin doğduğu gün boğulmasını yeğlerdim! Tanrı aşkına, *lütfen* sevgili kızım, *derhal* evlen; sana yaraşır bir prensle evlen ve bu çirkin, acımasız konuşmalara bir son ver! Bazıları Lord Robert’tan hamile olduğunu, ondan ilk kez hamile kalmadığını söylüyor; bazıları da onunla işbirliği ederek karısını öldürteceğini, böylece onun kocan olmak için özgür kalacağını, bu iş gerçekleşene dek dünyanın dört bir yanından gelen taliplerini sadece oyaladığını söylüyor. Ah biliyorum, o zavallı kadına bir kötülük yapmak gibi bir niyetin yok ve ona çok iyi davrandın –onu elinden geldiğince korudun ve gözettin– ama bu skandal sen soylu görevine yaraşır bir başka erkekle güven içinde evlenene dek *asla* sona ermeyecek! Bazıları onun çoktan senin

kocan gibi davranmaya başladığını ve birbirinize olan yakınlığınızdan ve samimi davranışlarınızdan, evli bir çift gibi yaşadığınızı söylüyorlar. Sizin zina yaptığınızı söylüyorlar çünkü Ahırbeyi'nin bir karısı var: Zulmetmekten başka bir şey yapmadığı iyi yürekli bir hanım! Bu davranışların bir kraliçeye yakışmadığını söylemek zorundayım! Bunu görmüyor musun canım? Halkının karşısında kendini alçaltıyorsun. Robert Dudley tıpkı İspanyol Philip'in kız kardeşin Mary'ye yaptığı gibi sana halkının sevgisine ve saygısına mal olacak! Bu yolda ilerlemeye devam edersen, yakında insanlar sevgilerini ve sadakatlerini geri çekecek ve yerini alması için bir başkasını arayacaklar; adaylar tacın için mücadele ederken ülkede savaş çıkacak, kan dökülecek ve kendinden başka birisini suçlamayacaksın! Sevgili kızımın tacı takmaya layık olmadığını görmektense, beşiğinde ölmeni görmeyi, seni kendi ellerimle boğmuş olmayı yeğlerdim!" Sonra gözyaşlarına boğulup bana sıkı sıkı sarıldı ve omzumda hıçkırımlarla ağlamaya başladı.

"Ah Kat." Ben de ona sıkı sıkı sarıldım. "Kalbinden geçenleri söylediğini, bu sözlerin sadık ve sevgi dolu bir kalpten geldiğini, bana karşı hissettiğin gerçek bir bağlılıktan kaynaklandığını biliyorum ama inan ki masumum! Evlenmeyi düşünebileceğim halde, bu hafife alınacak bir konu değil..."

"Ah sus! Sus!" diye bağırdı. "*Benimle*, sevgili yaşlı Kat'ınle konuşuyorsun ve senin bir sürü şey söyleyip boşa konuşabileceğini *biliorum!*"

Öfkeyle onu geriye ittim ve dağınık, ıslak saçlarımı dalgın dalgın çekerek ve düzelterek odada çılgınlar gibi volta atmaya başladım. "Robert Dudley uzun senelerdir iyi bir arkadaşım oldu ve kimse geçerli bir neden olmaksızın arkadaşlığımıza ve ona yaptığım iyiliklere itiraz edemez. Hayatımı açık açık, etrafımda her daim insanlar varken, bin tane göz beni izlerken yaşıyorum; bu yüzden de *herkes* davranışlarımın onurlu olup olmadığını görebiliyor ve doğru bir şekilde yargılayabiliyor! Ama sana ve diğerleri-

ne teşekkür ederken *şunu* da hatırlatmak isterim Kat: Bu krallığın kraliçesi benim ve onursuz bir hayat yaşadıysam ya da yaşamak istediysem –Tanrı beni bundan korusun!– beni *kimse* engelleyemez ama Tanrı beni böyle bir hayat sürmekten koruyacaktır!”

“Bess *lütfe*n, sana olan sevgim ve sevgili yaşlı Kat’ine hissettiğin tüm sevgi adına *lütfe*n, en azından Lord Robert’la arana biraz mesafe koy!”

“Hayır, bunu yapamam.” Ona sırtımı döndüm. “Hayatım o kadar çalkantılı geçti ve o kadar az mutluluk yaşadım ki Kat. O beni mutlu ediyor. Bazen ondan nefret ediyorum ve ona ve onu sevdiğim için kendime lanetler okuyorum çünkü nasıl birisi olduğunu, neyi hedeflediğini çok iyi biliyorum ama Tanrı biliyor ki beni mutlu ediyor Kat! Gerçekten de onu kocam olarak istemiyorum ve rüzgâr kadar özgür olsa bile istemezdim. Bir evliliğin sıkıcı hale gelmesine neden olan o sıradan, saçma üzüntüleri ve tartışmaları yaşamak istemiyorum. Hayatta ve keyfini çıkarabilecek kadar genç olduğum sürece, eğlenmek, gülüp iyi vakit geçirmek, heyecan yaşamak istiyorum. Ben masumum Kat.

“Beni sadece skandal peşinde olanlar yargılıyor. Hayır Kat, artık bunları dinlemeyeceğim. Onan vazgeçmeyeceğim. Bunu yapamam.” Onu tek başına ağlar halde bıraktım ve Robert’ın kız kardeşi Leydi Mary Sidney’yi, Leydi Catherine Knollys’i ve göğüsleri yine erik rengi mor bir saten elbisenin sıkıca bağlanmış büstiyerinden koparılmayı bekleyen diri erikler gibi taşan sıkıcı ve kıskırtıcı kızı Lettice’i çağırdım. Başım ağrıdığı için sessiz olmalarını söyledim ve Robert’ın hediyesi olan safir kalbe uyan safir rengi saten bir elbiseyi giymeme yardım etmelerini istedim.

Robert beni merdivenlerden aşağı indirmek ve müzisyenlerin müzik çaldığı ve havai fişeklerin gökyüzünü çeşitli renklerle süslediği bahçede yıldızların altında akşam yemeğine götürmek için geldiğinde, ona memnuniyetle elimi verdim ve pencerenin önüne geçmiş ağlamakta olan Kat’e sırtımı döndüm. Dönüp ona bak-

madım bile. Ama aslında kendim de dahil olmak üzere herkese yalan söylediğimi biliyordum. Robert'ın üstümde yarattığı etkiyi kırmak zorundaydım yoksa mahvolacaktım. Bu taç için onu bir erkek yüzünden kaybedemeyecek kadar çok mücadele etmiştim.

Ertesi sabah ava çıktığımızda, atım ürkünce Robert sanki ben durumu idare edecek beceriye sahip değilmişim gibi dizginleri tuttu.

“Sakin dizginleri elimden alabileceğini sanma!” diye bağırdım ve binici kırbacımı ellerine indirdim. “Yardıma ihtiyacım yok! Bir atı da herhangi bir erkek kadar iyi idare edebilirim!”

“Evet, elbette edebilirsin,” dedi sakın ve küçümseyici bir ses tonuyla; sesi gururumu adeta okşamış ve halinden memnun bir kedi gibi mırılamasına neden olmuştu. “Benim himayem altında daha da iyi olacaksın ve insanlar kraliçelerinin ülkedeki en iyi avcı olduğunu söyleyecekler!”

Dik dik yüzüne baktım. “Çizgiyi aşarsan ve fazla açgözlü davranırsan, ellerin bomboş kalır ve neye uğradığını şaşırırsın; bunu sakın unutma Robert!” Hızla atımı diğer yöne çevirdim ve dört-nala uzaklaştım.

Leydilerim binici giysilerimi çıkarırlarken, içimde giderek büyüyen bir öfkeyle kendimi kontrol etmeye çalıştım. Sinirden titreyip ürperdim ve derim yarılacakmış, fazla dar bir elbise gibi dikişleri patlayacakmış ve öfkem dışarı taşacakmış gibi hissedene dek irademi zorladı. Ama hanımlar o durumda olduğumun farkında değillerdi ve çeşitli düğmeleri, bağcık uçlarını, çengelleri, kurdeleleri, tokaları ve bağcıkları çözerlerken, beni deli edecek kadar ağır davranıyorlardı. Avazım çıktığı kadar bağırarak, tokat ve tekme atmak, onlara vurmak, öfkemi serbest bırakmak ve odaya çıkmalarını emretmek istedim. Kendimi nasıl kontrol ettiğimi bilmiyordum ama en sonunda banyomda buharların arasında yalnız kalabilmişim. Titreyen ellerimle küvetin kenarlarına sıkıca tutunduğumu, parmaklarımı gevşettiğimi ve nefesimi uzun bir iç çekiş gibi dışarı verirken göğsümün rahatladığını hissettim.

Banyodan çıktığımda, o gece giymem için hazırladıkları güzel şeyleri kaldırmalarını emrettim. Saçlarımdaki tokaları çıkarırken iç elbisemi ve geceliğimi istedim; parmaklarımı saçlarımdan arasındaymış gibi gezdirdim, başımı sallayıp saçlarımdan omuzlarıma ve belime dokunmasını sağladım. Başıma kötü bir ağrı girdiğini ve odamda kalacağımı söyledim. Kat dışında herkesi yolladım. Annem hayatımdan yok olduğunda ve sonra da başına gelen korkunç kaderi öğrendiğimde olduğu gibi, yine ne yapacağını bilemeyen küçük bir kız çocuğu gibi hissettim. Çıplak ayak ve saçlarımla serbest bırakılmış bir halde üstümdeki hafif, kolsuz ve şeffaf bürümcük iç elbisesiyle bir hayalet gibi pencerelerden içeri sızan ay ışığının altında odamın ortasında durdum; saçları ağarmış ve kamburlaşmış olan Kat ağır ağır artık düz tutamadığı eğri parmaklarıyla en sevdiğim ince geceliği hazırlıyordu. Kolları kollarımdan aşağı dökülen ve arkamda bir kuyruk oluşturan çok şık, kenarları altın işli, zümrüt rengi kadife kumaştan en sevdiğim gecelikti. Onu izlerken, ne zaman bu kadar yaşlandığını düşündüm; bu değişim o kadar uzun bir zamana yayılmıştı ki bunu fark etmemiştim bile. Gözlerimin önünde yaşlanmıştı ama ben bunu fark etmemiştim. Onun bu hali bana annem hayatta olsaydı, neye benzerdi diye düşündürdü.

“Kat!” diye bağırdım ve gözyaşlarım akmaya başladı. Kat arkama geçip giymem için geceliği tuttu. Ama karşısında dizlerimin üstüne çöktüm ve elini tutup öptüm. “Özür dilerim. *Lütfen*, affet beni!”

“Ne için affedeyim canım?” diye sordu. Kaşlarını çatınca, zaten kırışık olan alnı daha da kırıştı.

“Her şey için, seni endişelendirdiğim ya da benden şüphelenmene ya da utanmana neden olduğum için. Robert’la ilgili mesele için...”

“Sevgili kızım.” Elindeki geceliği bir kenara bıraktı ve ellerini bana uzattı. Dünyanın en sevgi dolu annesi gibi beni kollarına aldı ve saçlarımla okşamaya başladı. “Bess, seni kendim doğur-

muş olsaydım ancak bu kadar gurur duyabilirdim. Sana sert sözler söylediysem özür dilerim ama Lord Amiral’le ilgili olaylar beni gerçekten de üzdü. Nasıl davranmam gerektiğini bildiğim halde küçük bir kız gibi aptalca davrandım; oysa ne yapmam gerektiğini bilecek yaşıyım. Bir prensesin dadısı olarak çok daha uyanık davranmalıydım ama o adamın büyüüne kapıldım ve o büyü yok olduğu anda kendime geldim, gözlerim açıldı. Seni bu konuda teşvik etmemeliydim; senden çok daha büyük olduğum halde Chelsea’deki o günlerde ikimiz de kıkırdayıp duran genç kızlar gibiydik ve sanki bir gecede –her şey bir anda olup bitti– büyülemek zorunda kaldık. Lord Robert’ı Lord Amiral’e o kadar benzetiyorum ki aynı hatayı ya da artık kaybedecek çok daha fazla şey olduğu için daha kötü bir hata yaptığını görmek istemiyorum. Çok genç ve güzelsin ve çok sıkıntılar çektin; elbette tutku, heyecan ve aşk isteyeceksin. Bunların hepsini hak ediyorsun. Ben sadece kraliçe olmanın verdiği özgürlüğün ve gücün ve Lord Robert’in cazibesinin –tıpkı Lord Amiral gibi çok yakışıklı ve hırslı bir genç adam– başını döndüreceğinden korktum. Ayrıca, bir şeyler veriyormuş gibi gözükürken her şeyi elinden alabileceğini düşündüm ve böyle olmasını istemedim.”

“Öyle olmayacak Kat. İnan ki olmayacak!” diye bağırıp ona sarıldım. “Artık gözümden düştü. Bundan böyle endişelenme Kat. Benim ya da Lord Robert’in seni endişelendirmesine, o güzel alnına bir çizgi daha eklemesine izin verme.”

Alnını okşadım. “Bugün de o dediğin günlerden biriydi; göz açıp kapayıncaya kadar çocukluktan kadınlığa geçtiğim bir gündü. Lord Robert konusunda aklım başına geldi Kat ve kral olma hayali gerçekleşmeyecek. Bugün bunun böyle devam edemeyeceğini anladım. Hırsı kontrol edilemeyecek noktaya geldi ve buna bir dur demek gerek. Artık hoş vakit geçireceğim birkaç saat uğruna onun küstahlığını ve kibrini görmezden gelemem.” Ayağa kalkıp geceliğimi aldım ve Kat bana yardım etmeye çalışırken

kollarımı uzun kollarına geçirmeye çalıştım. “Her şey yoluna girecek Kat. Hiç merak etme, kraliçen artık aklının ve kalbinin üstünde eksiksiz bir kontrole sahip. Haydi, git artık...” Onu yanğından öptüm. “Bana Cecil’i yolla ve yat. Son zamanlarda, seni geç saatlere kadar uyanık tutuyorum.”

Odamda huzursuz bir şekilde volta atmaya, ellerimi dalgın dalgın saçlarımın arasında gezdirmeye, parmaklarımla gür tutamları taramaya başladım –bu, artık gerginken yaptığım bir şeye dönüşmek üzereydi– ve Cecil gelene dek, kalbimi Robert’a karşı soğutmaya çalıştım. İkimiz için kapıldığım hayaller onun hayali değildi ve bu iki hayal asla bağdaşamazdı. Artık bunu görebiliyordum. Ayrıca, Robert’ın asla pes etmeyeceğini de biliyordum; o gün dizginleri elimden kapmaya çalıştığı gibi gücümü de elimden almak istiyordu. Ben bir hayat arkadaşı değil, bir sevgili istiyordum, Robert’sa her şeyden çok tacı istiyordu.

Cecil içeri girer girmez, “Seninle Lord Robert hakkında konuşmam gerek,” dedim. “Fazla küstahlaştı; aşırı kibirli davranıyor ve herkese emirler yağdırabileceğini düşünüyor...”

“Haklısınız madam,” diye başını salladı. “Majesteleri yattıktan sonra, her gece odalarında geç saatlerde partiler düzenleniyor, içkiler içiliyor, ziyafetler çekiliyor, kumar oynanıyor ve fahişeler çağırılıyor. Bu eğlenceler horoz ötene dek devam ediyor.” Sonra, etrafı ciddi ifadeli, eli sopalı, hançerli ve kılıçlı, mavi kadife yakalarına işlenmiş ayı ve tırtıklı asa amblemini gururla taşıyan adamlarıyla çevrili, üstünde altın işlemeli mor kadifeden asil giysiler olan Robert’ın, minyatür ölçekte bir sarayı idare eden bir kral gibi nasıl destekçilerini, yükselen bir yıldız olarak gördükleri bu adama sıkı sıkı tutunmak isteyen ve en az onun kadar hırslı olan adamlarını eğlendirdiğini anlattı. Bu adamlar yıldız tozunun biraz da onlara bulaşacağını umuyorlardı ve kucaklarındaki fahişeler de bir çıkar elde edebileceklerini umarak onlar tarafından öpölmeye ve okşanmaya ses çıkarmıyorlardı. Koyu renkli saçla-

rının üstünde defne yapraklarından oluşan bir tacı ve elinde kan kırmızısı şarap dolu altın bir kadeh olan Robert, tıpkı yüce Sezar gibi kadehini kendinden emin bir tavırla havaya kaldırıyor ve benim *tamamıyla* onun kontrolü altında olduğumu, ondan büyülenmiş olduğumu ve dediği *her şeyi* yapacağımı, hatta bir kontluk bile vereceğimi söyleyerek böbürleniyordu. “Şu anda belgeler bile hazırlanıyor,” diyordu kibirle ve yükseklerden atarak. Sonra, her zamanki gibi gizemli bir tavırla, bir sır veriyormuş gibi, “Bir sene daha yaşarsam, şu ankinden *çok* daha farklı bir pozisyonda olacağım!” diyordu. Elbette, çoğu kişi bundan onun gelecekteki kralları olacağı anlamını çıkarıyor, bu yüzden ona iltifatlar yağıyorlardı; bu sadık, açgözlü, şehvetli dalkavuk sürüsü, İkarus gibi güneşe fazla yaklaştığı için yere çakılıp yandığında onu terk edecek ilk kişiler olacaklardı.

“*Bu ne cüret!* O küstah düzenbaz nasıl olur da *kontrolü* altında olduğumu düşünebilir!” diye bağırdım. Cesaretine inanamıyordum!

“Madam, dahası da var,” dedi Cecil öfkeli çıkışımı bölerek. “Ne yazık ki Lord Robert’ın İspanya’yla işbirliği yaptığını düşünüyorum. İngiltere’yi Philip’in dilediği şekilde yönetme vaadine karşılık olarak özgür bir adam olur olmaz size talip oluşunu desteklemesi için onu ikna etmiş.” Cecil bunu kanıtlamak için yeleşinin cebinden Robert’ın Philip’e yazdığı ve casuslarının birinin ele geçirip kopyasını çıkardığı mektubu çıkardı. Robert, “*Siz majestelerinin buradaki en sadık hizmetkârı benim,*” diye yazmıştı ve Philip ve elçisi beni tacımı kaybetmeden ya da tehlikeye atmadan Robert’la evlenebileceğime ikna ederlerse, “*siz majestelerine boyunduruğunuz altında olan devletler gibi hizmet edeceğim,*” demişti.

“Hain!” diye bağırdım. “*Asla!* Nefes aldığım müddetçe İngiltere, İspanya’nın boyunduruğuna girmeyecek! Benim İngiltere’m *asla* Philip’in kesesinde bir başka para olmayacak ve Robert Dudley’ye bir taş satın almak için satılmayacak. Bu dünyayı terk etmeden önce, *yemin* ederim ki İngiltere’m tek başına muazzam

bir güç haline gelecek. Öteki dünyaya gitmeden önce bunu gerçekleştireceğim! Onu atlarından biri gibi uysallaştıracamı Cecil. Bana boyun eğecek. Ona kimin hükmettiğini göstereceğim. Ona ele geçirmeye cüret ettiği gücün dizginlerinin kimin elinde olduğunu göstereceğim. Hükümdar benim ve Robert Dudley ya da onun ağzından İspanyol Philip olsun, kimse efendim olamaz. Tanrı her ikisini de lanetlesin ve canlarını alsın!”

“Bravo Elizabeth Regina!” dedi dediklerimi onaylamış gibi başını sallayarak. “Müsaade ederseniz, bunu yapmanın tam da vakti geldiğini söylemek isterim. Buna şahit olmaktan dolayı çok mutlu olacağım! Bu konuda *herhangi* bir yardımım olursa, her zamanki gibi majestelerinin hizmetindeyim.”

“Güzel,” diye başımı salladım ve pencerenin önündeki koltuğa oturup yanımdaki kabarık mindere hafifçe vurdum. “O halde kafa kafaya verelim Cecil ve Robert’ın yakışıklı başını uçurmadan içinde fırtınalar koparan hırsını dindirmenin bir yolunu bulalım. Robert sözleriyle, gizli planlarıyla ve davranışlarıyla bana savaş açtı ve artık tacımı korumak için en yakın arkadaşım olarak tüm kalbimle sevdiğim adama karşı savaşıacağım. Ayrıca, birisinin hayatı –masum bir hayat– da tehlikede Cecil.”

“Amy Dudley,” dedi neden söz ettiğimi anlayarak.

“Evet.” Üzgün üzgün başımı salladım ve derin derin, hüznüle iç çektim.

“Evlendiği günkü halini, mutlulukla nasıl ışıldadığını hatırlıyorum,” dedi Cecil alçak sesle. “Mildred ve ben hâlâ çeşitli değerli biblolarımızı sergilediğimiz cam büfede bize verdiği kupayı saklıyoruz. Çok tatlı, çekingen bir gülümsemesi vardı: Böylesine narin bir kızın nasıl Lord Robert’ın kalbini kazanmış olduğunu merak ettiğimi hatırlıyorum. Leydi Amy kupayı bize verdiğinde Mildred çok şaşırmıştı. Şekli biraz...” Cecil doğru sözcüğü bulmak için duraksadı. “...garipti ve şu anki hastalığını düşünecek olursak, trajik bir şekilde ironik. Mildred’in şaşırdığını gören ve

istemeden uygunsuz bir şey yaptığını düşünen Leydi Amy hemen kupanın tuhaf şekli için bir açıklama yaptı ve Truvalı Helen'in babasını nasıl kurtardığıyla ilgili bir öykü anlattı. Onun tatlı tavırları ve içtenliği bizi çok etkilemişti. Saray standartlarına göre biraz yontulmamış bir kızdı ama kesinlikle kaba saba ya da görgüsüz veya bir erkeği utandıracak türden birisi değildi. Mildred ve ben onu çok sevmiştik; saraya hiç gelmemesine de şaşırmiştık. Gelmiş olsaydı, eminim ki Mildred onunla arkadaşlık ederdi. Leydi Amy saraya gelmek istediye bile, hep Lord Robert'ın onun çekingenliğini onu korkutmak ve istediği yerde tutmak için kullandığından şüphelendim.”

Dediklerini onaylar gibi başımı salladım; ben de evlilikleri boyunca uzun süreler ayrı kalmalarının arkasındaki nedenin bu olduğunu düşünmüştüm.

“Ben bu krallığın kraliçesiyim ve *birçok* şampiyonum var ama Amy Dudley'nin bir tane bile şampiyonu yok. O yüzden, halkımın kraliçesi, annesi ve yeminli koruyucusu olarak, onun adına bu işe el atmalıyım. Robert'ın hırsı onu öldüren kılıç *olmayacak!*”

“O halde, o kılıcı ona karşı kullanın madam,” dedi Cecil. “Lord Robert'ın masum ve hasta karısı da dahil olmak üzere, kendisiyle elde etmeyi istediği şeyler arasında duran herkesi öldürebilecek kılıcını hayallerini yok etmesi için kullanın; hırsı ciddi bir yara alıp kanlar içinde kalacak ama onun ölümüne neden olmayacak. Söylentilere konu olan ölümcül isteklerinin Leydi Dudley'nin değil, hırsının ölümüne neden olmasını sağlayın!”

“*Evet!*” dedim alçak sesle. “İkarus kendisini yakacak. Kanatları var. Sadece yükseklere uçması için biraz rüzgâr çıkarmamız gerekiyor!”

Cecil ve ben gece geç saatlere kadar oturduk. Güneş ayın yerini aldığı anda, ne yapmamız gerektiğini planlamıştık.

“Evli olduğu için onun güvenli olduğunu sanmıştım Cecil. Karşımda bir çocukluk arkadaşım olan, gülüp eğlenebileceğim

ve asla ona vermeye istekli olduğumdan fazlasını isteyecek diye endişe etmeme neden olmayacak bir adam olduğunu düşündüm. Ben evliliğin gerektirdiği bağlılık ve kontrol olmadan, bağımsızlığımdan ya da pozisyonumdan vazgeçmeden her iki dünyanın da en iyisine sahip olabilirim. Onun güvenli olduğunu sanmışım ama herkesten daha tehlikeli birisi olduğunu anladım; itibarımı ve tacımı tehlikeye attı. Bu durum böyle devam edemez. Buna derhal bir *son* vermek gerek. Bu son Cecil. Bu, aptallık içinde geçen son yazım olacak. Gerçeklerle körebe oynadım ve fazlasıyla kaçtım. Buna bir son vermem, gözlerimin bağını çözmem ve beni yok etmeden önce gerçeklerle yüzleşmem gerek.”

Cecil sevecen bir baba gibi koluma hafifçe vurdu. “Gençsiniz, madam ve aşk genellikle kalplerimizi ve zihinlerimizi ele geçirir. Ama kalpler tamir olur, zihinler açılır ve bilgeleşir. Sabahları ve geceleri, Tanrı’ya majestelerine layık, sizden sonra tahtı koruyacak çocuklar verecek *iyi* bir koca bahşetmesi için dua ediyorum.”

Sabah güneşinin ışıklarında sol elimde parıltıyan ağır altın ve oniks taş giyme yüzüğüne bakıp başımı salladım. “Hayır Cecil. Benim bir kocam var –İngiltere– ve başka bir koca istemiyorum. Başka bir kocam olmayacak. Çocuklara gelince, damarlarında İngiliz kanı akan genç ya da yaşlı, erkek ya da kadın herkes benim çocuğum. Benim için bu yeterli. Taş ustaları mezarımı hazırlarlarken mezar taşıma, ‘Şu kadar süre hükümdarlık etmiş olan Elizabeth bakire yaşamış ve ölmüştür,’ diye yazsınlar.”

Ne yapmam gerektiğini biliyordum. Bu mesele, zarar almadan sıyrılabileceğimden çok ileri gitmişti. Benden şüphe edecek ve bir skandalın parçası olduğumu düşüneceklerdi –bundan kaçış yoktu– ve cezam bu olacaktı. Ama bunu aşacaktım ve önemli olan buydu. Bunu daha önce de yapmışım, yine yapabilirdim ama Robert için daha farklı olacaktı.

“Canım, bugün ava çıkmak istediğinden emin misin?” diye sordu Kat endişeyle. Ten ve bakır rengi binici giysilerimi giy-

memem yardım ederken ve kollarını ve büstiyerini süsleyen altın kurbağalarla, borazanlarla ve bağcık uçlarıyla uğraşırken, “Çok solgun gözüküyorsun!” dedi. Ateşimi kontrol etmek için alnımı yokladı. “Sabaha kadar uyumamış gibisin!” Gerçekten de uyumamıştım ama kendimi gülümsemeye zorladım ve onu iyi olduğuma ikna ettim.

Odamdan çıktığımda Cecil beni bekliyordu. Eldivenlerimi taktım ve şapkamdaki tüyler sallana sallana hızla Robert’la konuşmak için ahırlara gitmek üzere merdivenlere doğru yürüdük.

“Ne yapmam gerektiğini biliyorum,” dedim. “Hoşuma gitmiyor ama...”

“Unutmayın,” dedi merdivenlerin tepesinde durup birbirimize baktığımızda. “Leydi Dudley ölecek. Onu kurtaramazsınız ve onu ne bir doktor ya da ilaç kurtarabilir. Kurtuluşu sadece Tanrı’nın elinde. Bugün sarf edeceğimiz sözler, Londra’da çıkan dedikodulardan ve Lord Robert’in şu ana dek verdiği zarardan daha fazla zarar vermeyecek. Kaçınılmaz bir şekilde Majesteleri’nin itibarına sürülecek ufak bir lekeyle, daha korkunç bir olayın gerçekleşmesini engelleyecek –ölmek üzere olan bir kadının cinayete kurban gitmesini engelleyecek– ve kocasının kral olma hırsını yerle bir edecek. Ona haddini bildireceksiniz. Lord Robert *her zaman* önce kendi çıkarlarını düşündüğü için, İngiltere’ye asla iyi hizmet edemezdi.”

“Biliyorum,” diye iç çektim. “Merak etme Cecil, rolümü iyi oynayacağım. Elçi de Quadra’yı gördüm.” Koyu renkli giysiler içinde bize doğru yürümekte olan Don Alvaro de Quadra’ya başımı salladım. Kendisi İspanyol Elçisi Conte de Feria’dan sonra atanmış olan elçiydi. “Sen devam et Cecil ve söylemen gerekenleri söyle. Ben de prova ettiğimiz gibi binici kırbacımı unutmuş gibi yapacağım.”

Arkamı dönüp binici kırbacımı almak için ağır adımlara odama doğru giderken, Cecil’in söyleyeceği sözleri biliyordum. Ellerini ovuşturarak, çok üzgün bir ses tonuyla ve sözlerini sakın-

madan de Quadra'ya kanacağı bir öykü anlatacak, benim için ve İngiltere için ne kadar endişelendiğini, Robert'ın beni devlet işlerinden uzak tuttuğunu ve bu duruma çok üzüldüğünü söyleyecekti. Parmağını doğrudan Robert'a doğrultup onu "tüm krallığı büyük bir tehlikeye atacak derecede devlet işlerine ve kraliçeye" karışmakla suçlayacak, benim sadece eğlenmek istediğimi ve "bütün gününü hayatını ve sağlığını tehlikeye atmadan avlanarak, geceleri de dans ederek geçirmesine yardım edecek" yakışıklı ahırbeyinin arkadaşlığına ihtiyaç duyduğumu söyleyecekti. Sonra, sesini alçaltıp bir sır veriyormuş gibi elini devlet işlerinden çekip sevgili karısı Mildred'la birlikte kırsal bölgeye yerleşmek istediğini çünkü "büyük bir fırtınanın çıkacağını görüp de en kısa sürede sığınacak güvenli bir liman aramayan bir denizcinin" aptallık etmiş olacağını söyleyecekti. Son olarak, en can alıcı darbeyi indirecek ve birilerinin dediklerini duyacak kadar yakınlarda olup olmadığını kontrol edip Quadra'nın kolunu tutacak, onu kendisine yaklaştıracak ve sesini daha da alçaltıp fısıldayarak şu itirafta bulunacaktı: "Karısını öldürmeyi planlıyor. Onun göğsünde bir rahatsızlık olduğunu ve hasta olduğunu söyledi ama bu doğru değil; tam aksine kadın gayet sağlıklı. Göğsünde bir rahatsızlık vardı ama tamamıyla iyileşti ve söylentileri duyduğu için, kendisini zehirlenmekten korumak için her türlü önlemi aldı. Ama Tanrı böylesine büyük ve kötü niyetli bir işin *asla* başarıyla sonuçlanmasına izin vermez!"

Merdivenlerin başına döndükten sonra, içime derin bir nefes çekip kendimi olacıklara hazırladım. Sonra, perdelerin arkasından sahneye ve izleyicilerin karşısına çıkan bir aktör gibi, olmam gereken kişi oldum ve *gerçek* Elizabeth yerini Elçi de Quadra için kimliğine bürünmem gereken hoppa, fütursuz, akıllı havada ve tasasız genç kadına bıraktı. Gülümseyerek, binici kırbacımı çevirerek ve sevgilisiyle buluşmaya giden genç bir kız gibi neşeyle bir aşk şarkısı mırıldanarak basamakları ikişer ikişer indim. Cecil ve

de Quadra'nın hâlâ baş başa fısıldayarak konuştukları yere gittim. Yaramazlık yaparken suçüstü yakalanmış iki küçük çocuk gibi telaşla birbirlerinden uzaklaştılar ama Cecil hemen eğilip elçinin kulağına bir şeyler fısıldadı. Ona rolünün gerektirdiği gibi gizlice, "Tanrı aşkına, onu bu tehlikeler konusunda uyarın ve uyanık ve temkinli davranmasını, kendisini ve krallığını mahvetmemesi için ikna edin! Lord Robert burada değil, Cennet'te daha rahat eder," diye yalvardığını biliyordum.

"Siz ikiniz kırk yıllık arkadaşlar gibisiniz!" dedim aralarına girip. Üçümüz çok eski arkadaşlarımız gibi kollarına girdim. Cecil bir mazeret uydurup müsaade istedi ve kolunu kolumdan çekip beni elçiyle yalnız bıraktı.

Ahırlara doğru yürürken, de Quadra bana mutlu yaşlar diledi. O gün yirmi yedi yaşına basmıştım ve artık çocukça davranışları bir kenara bırakıp büyümenin ve layıkıyla bir kraliçe olmanın vakti gelmişti. Oyun vakti geride kalmıştı ve artık buna üzülmeyenin bir anlamı yoktu; oyunlar oynamak bana acı tatlı güzel anılar bırakmaktan başka bir fayda sağlamazdı. Hem zaman zaman dikkatimi dağıtacak şeyler, en kaptisli hükümdarı bile memnun edecek türlü türlü davetler düzenlenecek ve babamın meşhur şarkısını verdiği isim gibi, "güzel dostlarla keyifli zamanlar" da geçirecektim. Bunlarla yetinebilirdim ve yetinecektim; bunlar benim için yeterli olacaktı. Geçici gençlik günleri neredeyse bir gecede geride kalmış, göz açıp kapayana dek bir solukta geçmişti. Yirmi yedinci yaş günümün sabahında, gözlerim açılmış ve ne yapmam gerektiğini bilir haldeydim. Gülümsedim ve tüm dikkatimi yanımda yürümekte olan Elçi de Quadra'ya verdim. Bana eski kayın biraderim Philip'ten pek çok güzel hediye getirdiğini ve başkasıyla evlenmek için benden vazgeçmiş olmasına rağmen, beni hâlâ bir kardeş gibi sevdiğini ve derin bir *şefkatle* ve *güzel* anılarla hatırladığını söylüyordu.

Bunları duyunca, gülümsemeden edemedim çünkü Philip'in benimle ilgili hangi anılarından söz ettiğini biliyordum; beni gi-

yunirken ve banyo yaparken gözetlemek için duvarıma açtıldığı gözetleme deliğini, paylaştığımız öpücükleri ve cesur dokunuşları, sıcak dudakları boğazımdan göğüslerime doğru inerken başımı geriye atıp tutkuyla, “*Algún día, Philip, algún día!* Bir gün, Philip, bir gün!” diye haykırdığım, başını sıkıca tuttuğum, bana hediye ettiği değerli taşları olan yüzüklerin altın renginin parlak ve gür saçlarının arasında ışıldadığı anlardan söz ediyordu. O zamanlar, kız kardeşimin kıskançlığından ve çılgınlığından beni koruması için ona ihtiyaç duyuyordum ve hayatım ve darağacı arasında bir tek İspanyol bir prensin tutkusu duruyordu.

Dışarı çıktığımızda, “Leydi Dudley’yi duydunuz mu?” diye sordum sakın bir ses tonuyla. Robert’ın beni beklemekte olduğu ahırlara doğru yürürken, binici kırbacımı eteklerime vura vura ilerledim. “Çok üzücü, değil mi? Kendisi benden sadece bir yaş büyüktür. Ölmüş ya da ölmek üzere ama *lütfen*, kimseye bir şey demeyin; insanların dedikoduyu ne kadar çok sevdiğini biliyorsunuz. Ah, Tatlı Robin’im orada! Robin!” diye neşeyle seslenip kırbacımı salladım. De Quadra’nın kolundan çıkıp ona koştum. Beni eyere oturtmak için kaldırdığında, kollarında gereğinden fazla kaldım. Kendisi de atına binip beni işaret etti ve de Quadra’ya seslendi. “Kraliçemiz ata binmeye ve hızlı gitmeye *bayılıyor*; onun için hazırladığım beygirlerin çok uysal olduğunu ve onlara uysallaştırılmadan, hâlâ vahşi oldukları zaman binmek istediğini söylüyor!” Sonra bir günümüzü daha Büyük Park’ta, bir gecemizi de yine çılgınlar gibi keyif içinde dans ederek geçirdik. Ama benim için hüznünlü bir gündü çünkü bunun son olduğunu ve bu şekilde devam edemeyeceğimizi biliyordum. Soğuk ve yağışlı bir yaz mevsimi geçirmiş olmamıza rağmen, her daim muhteşem bir yaz olarak hatırlayacağım zamanın sona erdiğini ve bir daha tekrarlanmayacağını biliyordum. Bu, o yazın son nefesiydi ve bunu elimden geldiğinde derin derin içime çekmeye ve dışarı verip sonsuza dek serbest bırakmadan önce keyfini çıkarmaya kararlıyım.

Amy Robsart Dudley

Cumnor Malikânesi, Berkshire, Oxford yakınları

Pazar, 8 Eylül, 1560

Cumnor Malikânesi'ndeki yatağında yatarken, çektiğim ağrıları dindirmek ve biraz olsun rahatlayabilmek için bir şişeden içtiğim şeyin ölüm olup olmadığından emin değildim. Ruhumun uzaklardaki tatlı uykunun sakin sularına doğru süzüldüğünü hissettim.

Bütün hizmetkârlar panayıra gittikleri için, ev bir katedral kadar sessizdi. Elma şırasını, tarçınlı kekleri ve bebek biçimli zencefilli kurabiyeleri –kokularını ve tatlarını alabiliyor gibiydim ve bu sefer nedense bunlar midemin bulanmasına neden olmuyordu– jonglörleri, akrobatları, köylü dansçıları, kukla gösterilerini ve falcıları, gösteri atlarını, dans eden ayıları ve benden daha iyi toplama işlemi yapan ve harfleri bilen eğitilmiş domuzları, genç bir kızın dikkatini çekip, “Buraya gel!” dercesine bir satıcının bölmesinde rüzgârda dalgalanan kurdeleleri düşününce gülümsemeden edemedim.

Zihnim huzurlu *değildi* ve *uzun* süredir de olmamıştı ama vücudum *dinlenebiliyor* ve zihnim sakin sakin *düşünebiliyordu*.

Herkesin panayıra gitmesini ve bir günlerini neşeyle eğlenerek geçirmelerini isteyerek, kendime rahatsız edilmeden düşünebileceğim, sessiz sakin bir gün kazandırmıştım. Her şeyi mantıklı bir şekilde düşünebilir, bu karmaşayı çözebilir, parçaları doğru yerlere yerleştirip doğru ışıkt görebilirdim. Sonra da ne yapacağıma, yaşamaya değer olduğundan emin olmadığım bir hayat için mücadele edip etmeyeceğime karar verebilirdim. Yaşanmaya değer olduğuna, bütün hayatların öyle olduğuna, hâlâ dört gözle bekleyebileceğim bir şey olduğuna inanmak *istiyordum* ama bunu *başaramıyordum*; sahte umutlarla kendimi kandıracağımdan, Robert'ın hep yaptığı gibi kendimi hayal kırıklığına uğratacağımdan korkuyordum.

Zihnimdeki melekler ve şeytanlar, beni kendimle körebe oynuyormuşum gibi hissettirene dek bir oraya bir buraya çekiştirdiler; bu arada, iblisler bu halimi görüp kahkahalarla gülüyor, meleklerse iç çekip başlarını sallıyor ve ağlıyorlardı. Kâh yaşamak istiyordum, kâh ölmek. Sürekli Tanrı'ya beni çaresizliğimden kurtarsın diye dua ediyordum. Çok ama *çok* bitkin düşmüştüm. Savaşmaktan, kafamın karışmasından ve korkmaktan, umutlarımı yitirmekten ve çaresizliğe boğulmaktan, her gün gücümü tüketen o keskin ağrının sivri dişleriyle ısırıklar almasından, kime güveneceğimi ya da ne yapacağımı bilememekten ve onun ve soylu metresinin sabırsızlandığını ve ölmemi beklemekten usandıklarının bilmekten usanmıştım. Her şeyden fazlasıyla yorulmuştum.

Elimi uzatıp babamın komodinimde duran eski dua kitabının çatlamış deri kapağını sevgiyle okşadım. Kitabı açtım ve parmağımı yaş günümde yazılmış olan sözlerin üstünde gezdirdim: *Amy Robsart, şövalye John Robsart'ın sevgili kızı İsa'nın Kutsal 1532 Senesi'nin 7 Haziran günü dünyaya gelmiştir*. Babam her neredeyse, ne hale geldiğimi görmediğini umdum. Görse çok üzülürdü ve sanırım, bu kadar tükenmiş ve yıpranmış, umutları yerle bir olmuş, hayalleri yıkılmış ve ruhu ölmüş bir durumda olduğumu,

eskiden son derece enerjik, hayat dolu, sabahtan akşama kadar çalışkan bir arı gibi bir şeylerle meşgul olan, malikânemizde oradan oraya koşturan, her daim gülümseyen ve genellikle bir şarkı mırıldanan ve herkese söyleyecek güzel bir sözü olan, her şeyi idare eden kızını bu halde görse utanırdı. Artık... *günlerim silinen bir gölgeyi andırıyordu ve otlar gibi solup kurumuş durumdaydım.* Şişeyi dudaklarıma götürdüm ve iksiri uzun yudumlar alarak içtim. Bunu da kocamın yalanları ve tohumlarını olduğu gibi güçlkle yuttum ve başımı yeniden bulutlar gibi yumuşacık kaz tüyü yastıklara yasladım; rahatlatıcı ılık bir his içime yayıldı, başımdan ayak parmaklarıma kadar her yanıma kapladı ve hem uyanık hem de uykudaymışım gibi hissettirdi. Hayatımın her anını ele geçirmiş, bir Cennet'e biraz olsun benzeyen bir şeyden çok bir Cehennem'e dönüştüren tüm felaketlerden ve ikilemlerden uzaklaştım.

Cezbedici, baştan çıkarıcı rüyalar beni her şeyden uzaklaşıp daha iyi bir şey bulabilmem için çağırırdı. Gözkapaklarım ağırlaştı ve uykuya daldığımı hissettim.

Önceki gün kraliçenin yaş günüydü. Onu pembe bir elbisenin içinde Robert'la canlı bir dans ederken gördüm. Müzik bir nabız gibi atarken ve damarlarda akan kan gibi hızlanırken, Robert onu havaya kaldırdı ve kraliçenin kabarık etekleri yukarı sıyrılıp kırmızı külotlu çoraplarının gözler önüne serilmesine neden oldu. Ben de eskiden kırmızı külotlu çoraplar giyerdim. Robert onu havada tutarken, Elizabeth'in parfüm kokusunun karıştığı havaya sıcak ve boğucu bir şehvet kokusu da karıştı; kızarmış yüzleri ter içindeydi. Kraliçenin kızıl saçları tokalarından sıyrılıp Robert'ın yüzüne savruldu. Robert onu çok ağır bir şekilde aşağı indirirken, kraliçenin vücudu iç gıdıklayıcı bir şekilde onun vücuduna değip kaydı. Birbirlerine karşı hissettikleri arzu öylesine barizdi ki sanki herkesin gözleri önünde dans pistinde sevişiyorlardı. Sonra, sahne değişti. Robert'la kumsaldaydım; çıplak ayak parmakları-

mızı ısırın mavi yeşil renkli bir yengeci bir değnekle itti. Ama yengeç bir anda büyüyüp *devasa* boyutlara ulaştı. Artık ikimizden de büyüktü. Robert değneği yere fırlatıp kaçmaya başladı ama ben donmuş gibi bir an için bile beni düşünmeden kaçıp giden Robert'ın arkasından bakakaldım. Sol mememde keskin bir ağrı hissettim ve baktığımda içinden kanlar aktığını gördüm. Öfkeyle devasa gövdesini taşımak için fazla narin görünen ince bacaklarının üstüne kalkmış olan yengecin üstüne atıldım ve iri, gaddar kıskaçlarını bir İspanyol dansçısının kastanyetleri gibi birbirine çarptım. Öfkeli yumruklarım ile sert kabuğunu deldim, tekmeler ve çılgınlık atıp yumruklarını belimin etrafına kapanan iri kıskaçlarına savurdum; müthiş bir acıyla ikiye ayrılacaktım gibi hissettim. “*Bırak beni!*” diye bağırırken, kemiklerimin kırıldığını hissettim. “Bu benim hayatım, *benim*. Onu bana geri ver! Ölmek istemiyorum!” Birden kıskaçlar açıldı ve nefes nefese, sarsılmış bir halde düştüm ve ıslak kumların üstüne yığıldım. İleride babamı etrafı altın ve gül rengi puslu bir ışıqla çevrili bir halde bir elma bahçesinde dururken gördüm. Havayı elma ağaçlarının tomurcuklarının mis gibi kokusu kapladı ve bunu derin derin içime çekince kendimi daha güçlü hissettim. Babam eskiden olduğu gibi gri renkli kıvrıkcık saçları, al yanakları ve gözlerinde sevgi dolu bir ifadeyle orada durup bana kocaman bir gülümsemeyle baktı ve elma tomurcuklarının arasından beni yanına çağırdı. “Evine gel kızım, *evine gel!*”

Gözlerimi birden açtım ve uykudan sıyrıldım; güneş batarken üstüme üstüme gelen gölgelerin arasında bir tehlike gizleniyormuş gibi gerildiğimi hissedince dikkat kesildim. Birisi beni izliyordu! Sırtımın buz kestiğini, korkunun buzdan parmaklarını üstümde gezdirdiğini hissettim ve o dinmek bilmeyen, sürekli ağrı geri geldi. İçimden elimden geldiğince hızla uzaklara kaçmak, aramıza mesafe koymak, onu geride nefes nefese, soluklanmaya çalışır halde bırakmak ve durup gülmek geldi. Ona el sallamak ve nihayet

bu son derece bıktırıcı ve sevimsiz refakatçiden kurtularak mutlu mutlu yoluma devam etmek istedim. Gözümün ucuyla bir kıpırtı gördüm.

Beni uyandıran şey bir ses miydi? Birisinin ayak sesleri miydi? Elbiselerin hışırtısı mıydı? Kınından çıkarılan bir hançerin metalik sürtünme sesi miydi? Yoksa aptalca davranıyor, yine hayal gücümün ve korkunun beni etkilemesine izin mi veriyordum? Custard ya da Onyx bir farenin peşinden koşmuş olabilir miydi? Korkudan donakalmıştım ve başımı çevirip bakmaya bile korkuyordum ama başımı oynatmam beni sersemleteceği ve zihnimin vücuduma emir vermesi ve başımın itaat etmesi arasında bir gecikme varmış gibi tuhaf bir hisse kapıldığım halde bunu *yapmam* gerekiyordu. Ensem saplanan keskin bir ağır soluğumun kesilmesine ve inlememe neden olunca, başımı çevirdiğime anında pişman oldum.

Gölgelerin arasında bir *adam* duruyordu! Onu görüyordum!

Burnu profilden bir bıçak gibi incecik gözüküyordu! Sör Richard Verney'ydi! Bana doğru bir adım attı: *Robert beni öldürmesi için onu Cumnor'a yollamıştı!* Beni zehirleyemediği için, bir bıçak ya da çıplak ellerini kullanacaktı!

İçimde havai fişekler gibi patlayan, kalbim minik kıvılcımlarla tutuşan kuru çalı çırpıymış gibi her yanıma dolduran ve yakan, renkli yıldızlar patlamış gibi görüş alanımı örten ve gözlerimi kamaştıran ağrıyı hissetmemeye çalıştım çünkü canımı kurtarmam için harekete geçen içgüdülerim yataktan fırlayıp nereye gittiğime bile bakmadan kaçmam, Richard Verney'nin ellerinde ölümden kurtulmam için beni harekete geçirdi. Topuklarımda kanatlar varmış gibi adeta uçarak odamdan dışarı fırladım ve merdivenden inip Uzun Salon'a koştum. Bacaklarıma tüylü bir şey sürtündü ve öfkeli bir *miyav* sesi duyup sendeledim. Ama duramayacağım için yoluma devam ettim. Hızla arkama baktım. Peşimden gelip gelmediğini göremediğim halde geldiğini biliyordum, bunu *hissede-*

biliyordum ama beni uzun, karanlık bir tünelin sonuna bakıyormuşum gibi hissettiren ve orada bir toplu iğne başı kadar bir ışık parıldıyorsa bile gözlerimin önüne toplanan renkli kıvılcımların arasından bunu göremiyordum. Başımı çevirdiğimde *pıt* diye bir ses duydum. Bunu duyduğum anda başımı sert bir biçimde çevirerek zorlamışım gibi boynumun yan tarafında bir acı hissettim ve arkama bakmaya çalışırken, ani bir ağrı hissi nefesimi kesti ve elimi boynuma götürmememe neden oldu.

Koşmaya devam ettim ama telaştan ve korkudan merdivenin sahanlığa doğru bir anda kıvrılan noktasını unuttum. Çok uzun süredir odamdan çıkmamıştım. Orayı son anda hatırladım ve sessiz Cumnor'da yankılanan bir çığlıkla *–benim çığlığımdı!–* papatyalarla kaplı bir tarlada perendeler atmaya çalışan bir çocuk gibi zifir karanlıkta kafa üstü basamaklardan yuvarlanmaya başladım. Taş basamaklardan birini kenarına çarptım ve başımın arkası yarıldı. Başımı yere çarparken, kuru bir dala basmışım gibi dehşet verici bir çıt sesi çıktı ve gözlerimin önünde dans eden ve süzülen gökkuşağı renkli benekler ve kıvılcımlar, sıyrılan eteklerim ve başımın yukarısında basamaklarda kalan ayaklarımın arasında, ayaklarımı kıpırdatmadığımı fark ettim. Hareket etmeyi tekrar tekrar denediğim halde bacaklarımı, ayaklarımı ya da parmaklarımı kıpırdatamadım. *Hiçbir yanıma oynatamıyordum!* Hafifçe, birazcık bile oynatamıyordum! Cılız mum ışığında, ayaklarımın önünde karanlıkta parıldaayan kanlar biriktiğini ve başımı vurduğum yeri lekelediğini gördüm; kanlar yayılmaya başladı ve yeni dünyaya gelmiş, dünyayı keşfe çıkan yavru yılanlar gibi ağır ağır aktı. Hâlâ hareket edebilen kanımın bile benden daha fazla hayat dolu olduğunu düşündüm. Kalbimde yine havai fişekler patladığında, nefes alıp vermem de zorlaştı ve karanlık gözlerimin önünde dönüp duran kıvılcımları örtmeye başladı. Kıvılcımlar çobanlarını izleyen bir koyun sürüsü gibi itaatkâr bir şekilde silindi. Başımın altında altın sarısı

saçlarımın emdiği ılık bir ıslaklık ve kafa derimde bir yanma hissi başladı ama elimi kaldırıp başıma bile götüremedim!

Uyanık mıydım yoksa rüya mı görüyordum bilemiyordum. “Tanrım, *yardım et bana,*” diye yalvardım. “*Lütfen Tanrım, lütfen bir başka kötü rüya olsun bu!*” *Öyle olmalıydı! Öyle olmalıydı! Rüya* görüyor olmalıydım! Kraliçenin sarayda olduğunu ve Cum-nor’da olamayacağını bildiğim halde onu basamaklarda gördüm. O yüzden, *kesinlikle* bir rüya görüyor olmalıydım! Ama onu adeta güneşin aydınlattığı bir bulut gibi parıltıyan ve gözlerimi neredeyse başka bir şey göremeyeceğim kadar kamaştırıcı, kandan gözyaşları akıtıyormuş gibi görünen yakutlarla süslü beyaz elbisesiyle sahanlıkta görebiliyordum. Saçları başının tepsinde toplanıp bukleler haline getirilmiş, incilerle süslenmişti. Dudaklarıysa bembeyaz bir mermeri andıran pürüzsüz, soğuk, sert ve duygusuz yüzünde feci bir şekilde dökülmüş kanlar kadar kırmızıydı. Gözlerinde sinsî, küstah, karanlık ve bilmiş bir ifade vardı. Hem çok güzeldi hem de hayatımda gördüğüm en korkutucu kadındı. Yumruğunu sallayınca, avcundaki iki fildişi zarı basamaklardan bana doğru fırlattı. Zarlar kucağıma, işlemeli büstiyerimin hemen altına düştü. Üstlerindeki noktaları göremiyordum ama görmeme gerek yoktu; duygudan yoksun sesi bana zaten bildiğim şeyi açık açık söylüyordu: “Kazanan her şeyi alır.” Ayaklarının altına bir harita yayıldı –İngiltere haritası olmalıydı– ve zarif beyaz ellerinde aniden değerli taşlarla süslü bir asa ve altından ağır bir küre belirdi. Başında da yine değerli taşlarla kaplı altın bir taç parıltıydı. Sonra görüntü kayboldu –belki de ben artık göremiyordum– etrafım hiçbir ışığın olmadığı, son derece boğucu, dehşet verici ve nefes kesen bir karanlığa büründü! Boğazımı bir çift güçlü, gaddar, öldürmeye niyetli el sert bir şekilde sıkıyormuş, üstüne bastırıyormuş gibi nefessiz kaldığımı hissettim. Nefessiz kaldım ve boğulmaya başladığımı hissettim ama nefesimi dışarı veremedim! *Nefes alamıyordum!* Her şey siliniyordu. Hiçbir şeyi, kendi nefesimi bile kontrol edemiyordum!

Ama karanlık örtü sanki yüzümdeymiş ve hızla kenara çekilmiş gibi etraf biraz aydınlanmaya başladı. Gri keşişin hayaletinin merdivenin tepesinden bana baktığını fark ettim; gözlerim hâlâ kukuletasının altında kalan yüzünü seçemiyordu ama bana baktığını hissedebiliyordum.

Belki de henüz yenilgiye uğramamıştım.

Ölümüm, Westminster Kilisesi'nde Robert'ın önünde bir taca ve soylu bir geline uzanan kadife bir halı *sermeyecekti*. O hayal de ben ölür ölmez yok olacaktı! Ölümüm de hayatım gibi Robert'ı ve Elizabeth'i sonsuza dek ayrı tutacaktı. Her öpüştüklerinde, bunu mezar taşımın üstünde yapacaklardı. Ölümüm *onların* değil, *benim* zaferimdi! “Kazanan her şeyi alır,” dediğinde bunu kast etmişti. Elizabeth ayakta kalmayı bilen birisiydi; ölümümüm yaratacağı skandalı atlatacağı ve kanım eteğinin uçlarını biraz lekeleyebileceği halde, Robert bu işten sıyrılamayacaktı ve bu *lekeyi* asla temizleyemeyecekti. İsteddiği her şeyi aynı anda kazanmış ve kaybetmişti. Ölümümün onu özgür bırakmasını istemişti ama dünya ölümümü fazla tesadüfi bulacaktı; zehirlenme ihtimali ve cinayet teşebbüsüyle ilgili söylentiler çıkacaktı; Elizabeth artık onunla *asla* evlenmezdi. Robert, krallığını tehlikeye atmaya değmezdi; Elizabeth tahtta yanına eli kanlı, asasını elinden almaya çalışacak bir hayat arkadaşını oturtmazdı.

Gri keşiş ağır ağır basamakları inmeye, bana yaklaşmaya başladı; sonra, yanımda durup bana baktı. Daha önceden hep önünde tuttuğu tespihli ellerini kaldırdı.

Kukuletasını indirdi ve en sonunda altın rengi bir hale arasında yüzünü gördüm. Hayatımda gördüğüm en sevecen, en güzel ve en merhametli yüzdü! Eğilip beni nazikçe kollarına alırken gülümse-di. Beni kucaklayıp doğrulurken, hissettiğim tüm acını, korkunun, içimi sızlatan yalnızlığın, beni yıpratan endişe, öfke, bıkkınlık, çaresizlik, yorgunluk ve üzüntünün ağırlığının dinmeye başladı-

ğını hissettim; sanki ben kalkıyordum ve tüm bunlar bana ulaşamayacakları yerde, geride kalıyordu. Kollarımı keşişin boynuna doladım; kollarımı yine hareket ettirebiliyordum! Bana gülümsedi. Kollarında büyük bir huzur hissettim. İçimi tatlı bir sıcaklık kapladı ve güvende olduğumu, istendiğimi ve en çok da hiç olmadığı kadar, *kalpten* sevildiğimi hissettim. Bundan daha huzurlu bir şekilde ölemezdim.

Elizabeth

Windsor Şatosu, Londra

9 – 20, Eylül, 1560

Çok tuhaf bir rüya görürken birisi telaşla, sert bir biçimde omuzlarımı sarsarak beni her şeyin mümkün olduğu rüyalar diyarından çıkardı.

Saçlarım dağılmış, uykulu bir halde başımı yastığımdan kaldırdım ve saçlarımı düzelterek şaşkınlıkla yatağımın yanma dikilmiş olan Cecil'e baktım. Kırmızı kadife geceliği, terlikleri, püsküllü gece başlığı ve yaprak gibi titreyen elinde bir mumla yanımda duruyordu; eli o kadar çok titriyordu ki alev de titreyip sönecekmiş gibi oluyor, duvarda ürkünç, titrek bir gölge oluştuyordu. Onu içeri almış olduğunu tahmin ettiğim Kat birkaç adım gerisinde duruyordu ve bir zamanlar ona anaç bir görünüm veren tombul ve diri vücudu artık çökmüş ve beyaz renkli bol geceliğinin altında kaybolmuş gibiydi; uzun gri saç örgüsü de beyaz fırfırla başlığının altında dağılmıştı. Cecil ciddi bir ifadeyle Amy Dudley'nin öldüğünü söyleyince, Kat cıyakladı ve boş yere mavi damarlarla kaplı eliyle ağzını kapattı. Amy Dudley önceki gün ölmüştü ama henüz bu haber yayılmamıştı; Cecil'in adamlarından

biri bu haberi onu derin uykusundan uyandırıp yeni vermişti ve Cecil derhal yanıma gelmişti. Ciddi ifadesini bozmadan bu haberin Londra'ya mutlaka ulaşacağını ve gece olana dek bütün meyhanelerde sohbet konusu olacağından emin olduğunu ve denizde şiddetli bir fırtınaya karşı koymaya hazırlanan denizciler gibi bunlara hazırlıklı olmamız gerektiğini söyledi. Hazırlıklı olmalı, gemiden düşmemek ve alabora olmamak ya da su alıp batmama için rüzgârla ve dalgalarla mücadele etmemiz gerektiğini söyledi.

Afallamış bir halde yatağımda oturdum ve kollarımı dizlerimin etrafına sardım. Onun *çok* hasta olduğunu, onu sadece Tanrı'nın kurtarabileceğini biliyordum ama bu kadar çabuk ve ani öleceğini düşünmemiştim. Söylentileri kendi lehimize ve Robert'a karşı kullanmaya, o müthiş hırsını yok etmeye ve kral olmak için içinde yanan o tutkulu alevi söndürmeye karar verdikten sonra ölmesini beklemiyordum. İki gün önce *–sadece iki gün önce!–* İspanyol Elçisi'ne onun öldüğünü ya da ölmek üzere olduğunu söylemiştim ve bu gerçek olmuştu. Ne kadar korkunç ve talihsiz bir zamanlamaydı! Elimi alnıma dayadım ve başımı salladım. Bunun gerçek olduğuna inanamıyordum!

“Nasıl olmuş? Kanser yüzünden mi?” diye sordum alçak sesle. “Çok acı çekmiş mi?”

“Madam...” Cecil hüznünlü bir ifadeyle bana baktı. “Doğal bir ölüm olmamış.” Hayret dolu bir ses çıkardım ve ağzım açık kaldı. “Ne yazık ki acı çekmiş,” dedi, “ama umarım yanılıyordumdur ve hızlı ölmüştür. Merdivenden düşüp boynunu kırmış; başlığı hâlâ başındaymış ve etekleri biraz sıyrılmış ama bir merdivenden kafa üstü düşen birisinin bulunabileceği gibi uygunsuz bir durumda değilmiş. O sabah gitmek isteyen herkesi, hatta hizmetçisi Bayan Pirto'yu bile diğerleriyle birlikte Abingdon'daki panayıra yollamış ve yapayalnızmış; onu pazar öğleden sonra geri geldiklerinde o halde bulmuşlar. Bayan Pirto ona panayırdan aldığı bebek şekil-

li bir zencefilli kurabiye ve saç kurdelelerini götürmek için yukarı çıkmak istediğinde...” Cecil hüzünlü bir ifadeyle sustu. “Trajik olayı görmüş.”

“Olamaz Cecil, onu öyle bulmuş olamaz!” diye bağırdım. Birden sustum ve zihnimdeki çarklar farklı bir yönde dönmeye başladı. Bacaklarımı yatağımın yanından yere attım ve Cecil’in kolunu tuttum. “*Bana bak!*” dedim. “*Bana bak* Cecil ve bunda bir parmağın olmadığına *yemin et!* Lord Robert’tan hoşlanmadığını biliyorum ve...”

“Madam, *yemin* ederim ki...” Cecil gözlerimin içine baktı. “Yemin ederim ki bu işte bir parmağım yok, bu korkunç olayın olacağından haberim de yoktu. Ben de sizin kadar şaşırdım! Hükümdarımın ellerinin benim yüzümden kana bulanmasına ya da her zaman bir şüphe altında yaşamasına izin vermem. Bir gün, ben de Yaradan’la buluşacağım ve günahsız olmadığım halde, Leydi Dudley’nin ölümü bunlardan biri değil.”

Tamam der gibi başımı salladım. Ona inandım; sezgilerim doğruyu söylediğini söylüyordu.

“Ama insanlar...” dedim.

“Madam,” diye lafımı kesti, “size yalvarıyorum cesur olun; durum ilk akla geldiği kadar kötü değil. Evet, itibarınız bir darbe aldı ama bu ölümcül bir yara değil. Lord Robert’ın hayatının sonuna dek halkın gözünde üstünde taşıyacağı katran ancak sizin için tüylere kıyasla sadece eteğinizin ucundaki ufacık bir leke; birçok kişi ona baktığında, ellerinde karısının kanını görecek ve bu tür bir adam bir kral olmaya layık değildir. Ama *siz* ayakta kalacaksınız ve bunu aşip hayatınıza devam edeceksiniz; siz Kanlı Mary’nin hükümdarlığının küllerinden yeniden doğmuş olan anka kuşusunuz ve *bunu* da aşip yükseleceksiniz. Ben de sizin gibi Leydi Dudley’nin acı çekmeden ölmesini dilemiştim. Zehirlenme söylentilerinden, hatta biz İspanyol Elçisi için o ufak oyu-

nu sergilemeden bile önce Leydi Dudley sessiz sedasız yatağında ölmüş olsaydı, insanlar nedeninden kesin ve tartışmasız bir şekilde şüphe duyacaklardı ama söylentiler çatılardan ve sokaklardan avaz avaz haykırılmayacak, fısıldanarak konuşulacaktı. Yine de bu beklenmedik trajediyle hedefimize ulaştık: Robert Dudley artık asla kral olamaz ve Tanrı tatlı ruhuna huzur versin, Leydi Dudley'nin çektiği acılar sona erdi ve boşuna ölmedi.”

“Peki ama bunu o mu yaptı Cecil? Robert mı yaptı?” diye sordum.

“Açıkçası madam, bunu bilmiyorum,” dedi Cecil. “Bir soruşturma açılması ve kapsamlı...”

“Gerçeği öğrenmek için kapsamlı ve dürüst bir soruşturma yapılması gerekecek!” dedim lafını tamamlayarak. Cecil ve ben birbirimizi o kadar iyi tanıyorduk ki bazen birbirimizin cümlelerini tamamlardık. “Gerçeği öğrenmek için her taşın altı kaldırılmalı! Onun bunda *en ufak* bir rolü olduğu ortaya çıkarsa Cecil, krallığımdaki her suçlu gibi o da bunun cezasını çekecek. Onu seviyor olmam da nu kurtarmayacak. Bunlar öylesine ya da öfkeyle söylediğim şeyler değil Cecil. Adalet Robert’ı görmezden gelmeyecek. Doktor Bayly’nin Robert’ın günahını örtbas etmek için isminin ve ilaçlarının kullanılacağından çekindiği gibi, Robert bir günah işlemişse benim tacım da onu korumayacak. Kraliçe olduğumda, beni üzecek ya da kızdıracak olsa bile hiçbir şeyi gizlememeni istemiştim Cecil. Bundan ciddiydim ve hâlâ da ciddiyim. Bu gerçekleri göz ardı ettiğim ve seni çileden çıkardığım zamanlar da oldu ve kendi bildiğini okuyan inatçı, asi ve dediği dedik bir kız gibi davranmış olsam da o kız artık büyüdü Cecil. Gençliğinin hayallerine ve aptallıklarına veda etti. Şimdi, benim için gerçekleri öğren Cecil. Gerçekleri olduğu gibi ortaya çıkar, buz kesmiş bir ceset gibi karşıma ser ve bana göstermekten çekinme! Neler olduğunu *bilmem* gerek!”

“Emredersiniz majesteleri,” dedi.

“Annem Kule’ye hapsedildiğinde, gardiyanı onu kralın halından herkes için adaletin yerini bulacağını söyleyerek teselli etmeye çalıştığında annem gülmüş. Ama benim hükümdarlığım da, bu tür sözler söylediğinde kimse *gülmeyecek* Cecil; herkes bu tür sözlerin doğru olduğunu bilecek ve en çaresiz ve mütevazı kişiler bile Elizabeth’in İngiltere’sinde adaletten faydalananacak. Bu meselesi sana bırakıyorum Cecil. *Gerekenleri* yapacağına inanıyorum. Lord Robert’ı gözünün önünden ayırma; olanlara müdahale etmesine izin verilmemeli. Onu tanıyorum Cecil. Cazibeli ve ikna edici yanları vardır ama bunları kullanmasına izin verilmemeli...”

“Madam, bunu denemesini *engellileyemeyiz* ama başarılı olmasını *engellileyebiliriz*. Bayan Ashley, majestelerine geceliğini getirir misiniz?” dedi Kat’e nazıkçe. Sonra, ben üstümde incecik, şeffaf iç elbisemle ayağa kalkıp çıplak kollarımı altın işlemeli açık kahverengi kadife geceliğimin kollarına sokarken, kibar bir tavırla arkasını döndü. “Umarım majesteleri haddimi aştığımı düşünmez ama zamanlama önemli olduğu için emrinizi yerine getirmek adına *çoktan* bize yardımcı olabilecek kişiyi buldum. Lord Robert’ın güvendiği ve bizim için çalıştığından *asla* şüphelenmeyeceği birisi. Gerçekten de Lord Robert onun bize çalıştığını duysa bile buna gülerdi. Şu anda özel bahçenizde bekliyor. Bayan Ashley kapıyı açabilirse...”

“Hemen kapıyı aç Kat,” dedim.

Birkaç saniye sonra, yüzü kireç gibi kesilmiş, kıvrıcık kızıl saçları başının üstünde ince dallar gibi kabarık duran, soluk yüzünde belirgin çiller olan genç bir adam içeri girdi. Onu hemen tanıdım. Robert’ın sık sık ulaşı olarak kullandığı, onu ülkenin dört bir yanına işleri için yolladığı taşralı kuzeni Kidderminsterlı Thomas Blunt’tı. Delikanlıyı o kadar çok işe yollamıştı ki uzun süre ayaklarını sağlam zemine basamamış, kibar toplum içinde

kendisini asla rahat hissedememiş, at sırtında olmadığına ne yapacağını bilemeyen birisiydi. “*Mükemmel* bir seçim,” dedim alçak sesle Cecil’e ve bu seçimini başımı sallayarak onayladım.

Thomas Blount gecikmeli olarak telaşa bir reverans yaptı ve elimi öptüğünde dudaklarının buz gibi olduğunu hissettim. Çenesini tutup dikkatle yüzüne baktım. Gözlerinin etrafı ağlamaktan kızarmıştı ve gözyaşları yanaklarında daha yeni kuruyordu. Cecil ona üzücü haberi vermişti ve belli ki Blount Efendi buna çok üzülmişti; bir tüy değse yere yıkılacakmış gibi duruyordu.

“Gelin, şöminenin önüne oturun,” dedim sevecen bir sesle. Koluna girip onu bir sandalyeye oturttum. Elinde bir kadeh şarapla yerine yerleştikten sonra yumuşak bir ses tonuyla onunla konuşmaya başladım. “Çok güzel öyküler bildiğinizi duydum,” dedim. Evet anlamında başını sallayınca devam ettim.

“Bay Blount, ne yazık ki kaybettiğimiz genç bir hanım var ama kendisi hayattayken büyük sıkıntılar çekti ve kabul ederseniz, kendisine hâlâ *çok büyük* bir yardımınız dokunabilir.”

“Amy... Buna... hâlâ inanamıyorum.” Hıçkırıklara boğulmamak için yutkundum. Önce bana, sonra Cecil’e baktı. “Onun gerçekten de gittiğine *emin* misiniz? Öldü mü? Düşüşünden dolayı sadece yaralanmış olamaz mı?”

“Ne yazık ki bu konuda kesin bilgi sahibiyiz,” dedi Cecil. “Leydi Dudley gerçekten de bu dünyadan ayrıldı.”

“Ama...” Uzanıp elini tuttum. “Ona hâlâ yardım edebilirsiniz Bay Blunt. Ve...” Ona uzun uzun, dikkatle baktım. “Bence yardım etmeyi istiyorsunuz.”

“İstiyorum,” dedi. “Ah evet majesteleri, yardım etmeyi istiyorum! Keşke orada olsaydım. Ben... Peki, ne yapabilirim? Ona şu anda nasıl yardım edebilirim?”

Gözleri yine yaşlarla doldu ve yanaklarından aşağı süzölmeye başladı.

“Ruhunun huzur bulmasına yardımcı olabilirsiniz,” dedim. “Boşuna ölmemiş olmasını, hayatının bir başka insanın hırsları için heba olmamasını, o adamın cüzdanını adaletin başını diğer yöne çevirmesi için kullanmamasını, çoğu zaman olduğu gibi Amy’yi göz ardı etmemesini sağlayabilirsiniz. Açık konuşayım Bay Blount. Benimle ve Lord Robert’la ilgili söylentiler duyduğunuzu biliyorum. İnsanlar ne diyorlarsa desinler, ben o adamla hiçbir şart altında, hele ki karısının düşüp boynunu kırarak öldüğü bir durumda evlenmeyi *düşünmedim*. Lord Robert buna inanmak istemedi; kendi hırsına yenik düştü.”

“Ama Leydi Dudley’ye yardım edebilmek için, Lord Robert’ın değil, *kraliçenin* sağ kolu olmanız gerekiyor,” diye araya girdi Cecil. “Onun kuzeniniz olduğunu biliyorum Bay Blount; bu akrabalık bağına göz ardı edebilecek misiniz? Bunu yapabilir misiniz Bay Blount? Lord Robert’tan önce kraliçeye hizmet edebilir misiniz? Kocasından önce Leydi Dudley’ye hizmet edebilir misiniz?”

“*Evet!*” Blount yine güçlkle yutkundu ve başını anlayışlı bir tavırla salladı. “Evet. Bunu yapabilirim. Amy için her şeyi ama *her şeyi* yaparım! Ben... Ben...” Başını sert bir şekilde sallayıp cesurca akmak üzere olan gözyaşlarına direndi. “Onu layıkıyla sevmedi. Bunu görebiliyordum. Ben... Onun aptalın teki olduğunu düşünüyordum. Amy öylesine... öylesine tatlı ve iyi yürekliydi ki. Robert’ın onun ölmesini istediğine asla inanmadım. Bunun sadece zalimce, aptalca bir dedikodudan ibaret olduğunu sandım. Öyle olmadığını bilseydim...”

Evet der gibi başımı sallayıp geriye yaslandım; sırtımı ve koltuğumun kollarını sıkıca tutan ellerimi biraz gevşetip altın örgülü kahverengi terliğimi salladım. “Size inanıyorum Bay Blount. Anem bir keresinde babama, ‘Parlayan her şey altın değildir,’ demişti. Lord Robert da o göz kamaştıran enerjisine, yakışıklılığına

ve kibar tavırlarına rağmen altın *değil*. Hem bazen altın gerektiği kadar parıldamaz; bazen parıltısı gizlidir, çamurla sıvalıdır. Leydi Dudley'nin de öyle olduğunu düşünüyorum. Toprakta çıkarılmış ve işlenip yontulmamış bir elmas parçası gibiydi ama yine de değerliydi ve sizin gibi ben de onu kaybettiğimiz için üzgünüm Bay Blount.”

Thomas Blount şaşkınlıkla bana baktı. “Onu tanımadığınız halde, nasıl birisi olduğunu Robert’tan çok daha iyi anlamışsınız sanırım. Amy onu memnun etmek için her şeyi yaptı ama...” Blount sustu ve hüzünlü ve şaşkın bir ifadeyle başını salladı. Thomas Blount’ın kart oyunlarında asla iyi olamayacağı belliydi ama kuzeniyle bir oyun masasında yüzleşmesi gerekmeyecekti.

“Ben bir kadını Bay Blount. Sırf Bakire Kraliçe’yim diye hayat hakkında hiçbir şey bilmiyor değilim; babamın altı karısı oldu ve insanın kendi geçmişi de dahil olmak üzere tarih *kusursuz* bir öğretmendir. O yüzden...” Öne eğildim. “Sizden şunu yapmanızı istiyorum. Hiç şüphesiz, Lord Robert sizi gözleri ve kulakları olmanız, bu korkunç olay hakkında mümkün olduğunca çok bilgi edinmeniz için sizi Cumnor Malikânesi’ne yollayacaktır. Siz de elbette onun emirlerini yerine getireceksiniz *ama...*” Parmağımı kaldırdım. “...adaletin işleyişine *kesinlikle* müdahale etmeyeceksiniz. Lord Robert adli tabiple ve jüri üyeleriyle görüşmenizi isterse ya da onlara para veya hediyeler vermenizi isterse, ona dilediğiniz masalı anlatın: Jüri üyelerinin sizi iyi karşıladıklarını, jüri başkanıyla akşam yemeği yediğinizi, adli tabiple kart oyunu oynadığınızı anlatın. *Güzel* bir öykü uydurun Bay Blount. Onun inanacağı ve ben ve Lord Cecil mektuplarınızı okuduğumuzda doğruyu söylediğinizi düşüneceğimiz –ki düşüneceğiz– bir öykü olsun ama jüri üyeleriyle, adli tabiple ya da bu olayla resmi ya da gayriresmi bağlantısı olan *kimseyle* görüşmeyeceksiniz ya da arkadaş olmayacaksınız. Ya tamamıyla uydurmasyon bir öykü

anlatın ya da sokaklarda ve meyhanede duyduklarınızı biraz süsleyin ve bunları ve Cumnor'da duyacaklarınızı Lord Robert'a yazacağınız mektuplara ekleyin. Bu konuda yalan söylemeyin çünkü kendisi mutlaka oradakilerle iletişim kuracaktır ama sizden istediği *hiçbir şeyi* yapmayın; siz artık benim adamımsınız Bay Blount ve Lord Robert'm değil, *benim* emirlerimi yerine getireceksiniz. Ayrıca, aranızdaki akrabalık bağından dolayı onu bu konuda uyarmaya ya da benimkilere karşı gelen emirlerini gizlice yerine getirmeye çalışmayın. İkimize birden hizmet edemezsiniz ve *izleniyor* olacaksınız Bay Blount. Bu trajediyi izleyen ve sonucu bekleyen tek kişi siz değilsiniz ve adalete karşı gelerek Lord Robert'm isteklerine öncelik vererseniz bunu *öğrenirim*. Amy'yi öldürdüyse ya da öldürmesi için birisini tuttuysa, o da bir katil gibi infaz edilecek; onun suç ortağı ya da onu suça teşvik eden kişi olmayın Bay Blount.”

“Bay Blount, şunu unutmayın,” dedi Cecil, “majesteleri sizin için ya da size karşı Lord Robert'm çok daha fazlasını yapabilir...”

“Majesteleri.” Thomas Blount birden sandalyesinden aşağı kayıp dizlerinin üstüne çöktü ve omuzları şiddetli hıçkırıklarla sarsıldı. Telaşla geceliğimin ucunu tutup titreyen dudaklarına götürdü.

“Önce sizin, sonra Amy'nin hizmetkârıyım!” dedi bir anda.

“*Aynen öyle,*” diye başımı salladım. Genç adamın sarılan omuzlarının üstünden Cecil'le göz göze geldik ve durumu onaylar gibi baş salladık. “Siz Leydi Dudley'nin şövalyesisiniz Bay Blount; gerçeğin parlak zırhını giymiş bir şövalyesiniz ve onu hayal kırıklığına uğratmayacağınızı görebiliyorum.”

Cecil ve Bay Blount gittikten sonra şöminenin karşısına geçip oturdum ve hava aydınlanırken ve kuşlar ötmeye başlarken, gördüğüm garip rüyayı düşündüm.

Bir sürü lord ve leydiyle birlikte ava çıkmıştım ve at sırtında

ormanda ilerliyorduk; atlarımızın toynakları etrafa toprak parçaları fırlatıyordu ve havlayan tazılar avımızın peşinden hızla koşarlarken, dallar ve çalıklar giysilerimize takılıyordu.

Burnuma birbirine geçmiş keskin parfüm, ter, at ve deri kokuları geliyordu. Av partisinin en önünde, gençliğindeki gibi al yanaklı ve kızıl saçlı görünümünde olan güçlü, görkemli ve cesur babam, kızıl kahverengi iri atınm sırtında olanca haşmetiyle ilerliyordu. Tam o sırada, dişi geyik köşeye sıkıştırıldı; kendi ruhum onun vücuduna, beynim de kafatasına hapsolmuş, kalbim göğsünün içinde korkuyla hızla atıyormuş gibi korkusunun kokusunu alabiliyor, onu hissedebiliyordum.

Birden geyik şekil değiştirip siyah renkli kadife bir binici elbisesi giymiş ince yapılı bir kadına dönüştü; incilerle bezeli saçlarının üstüne, elmas bir broşla tutturulmuş yay biçimli zarif siyah ve beyaz tüylerle süslü siyah kadife bir şapka takmıştı. Onu hemen tanıdım: Annem Anne Boleyn'di. Ona âşık olan Thomas Wyatt isimli şairin annemi meşhur eden, onu avlanan bir geyiğe benzettiği şiirini hatırladım.

Geyik köşeye sıkıştı; sırtını bir ağaca vermiş, etrafı dişlerini gösteren tazılarla ve eli bıçaklı ve oklu avcılarla sarılmış bir halde çaresizlik içinde orada duruyordu. Derken, yapraklar hışırdadı, ince bir dal çıt diye kırıldı ve babamın dikkatini dağıttı. Bu sefer, kâh bir geyik kâh korku dolu, sarı saçlı bir kadına dönüşen bir geyiğin peşine düştü. Kadını bir an için gördüğüm halde, onun Jane Seymour olduğunu fark ettim.

Annem dönüp bana baktı, ucunda altından kocaman bir B harfi olan inci kolyesini parmaklarının etrafında sakın sakın çevirdi ve bana, “Mesele her zaman avla ve kovalamacayla ilgilidir. *Asla pes etme!*” dedi. “Kendini savun Elizabeth; gücünü koru ve hiçbir erkeğin bunu elinden almasına izin verme! Sen bir kocanın geçici isteği ve rızasıyla *değil, hakkın olduğu için* kraliçesin! Tacın tüylü

bir şapkadan daha fazla güce sahip olmayan güzel bir süs eşyası değil ama Robert Dudley'yle evlenirsen *öyle* olacak; sadece tacını paylaşmakla kalamayacak, onu *elinden* alacak!”

Atım da annem de bir anda yok oldular ve kendimi açık bir alanda yapayalnız buldum. Robert görkemli siyah bir atın sırtında, yanında mavi renkli kadife üniformalar giymiş avcılarla ve benekli tazılarla dört nala bana yaklaşıyordu. Kalbimin göğsümde hızla attığını, korsemmin vücudumu sıktığını ve acıttığını, bacaklarımın mor renkli kadife av elbisemin eteklerinin ve keten iç eteklerimin içinde birbirine dolandığını, beni yavaşlattığını ve engellediğini hissettim. Sonra ben de tıpkı annem gibi köşeye sıkıştım ve sırtımı bir ağaca dayadım.

Bir atın kişnediğini duydum. Robert'ın siyah atı şahlandı ve toynakları sert bir biçimde yere inmeden ve etrafa toz toprak fırlatmadan önce havayı tekmeledi. Eyerinde kendinden emin ve dimdik oturmakta olan Robert ok kılıfından bir ok alıp yayına yerleştirdi. Sonra oku doğrudan kalbime doğrultup ölümcül bir atış yapmaya hazırlandı. Tam o sırada dikkati dağıldı ve çalılıkların arasından krem rengi bir kısrak fırladığında Robert'ın yüzünde karanlık bir gölge gibi sinir olduğunu anlatan bir ifade belirip kayboldu. Dolgun vücutlu, minyon yapılı, açık sarı renkli bol bir binici elbisesi giymiş bir kadın kısrakın üstünden aşağı atlayıp koşarak yanıma geldi. Eskisi gibi enerjik ve sağlıklı olan Amy'ydi. Onu hemen tanımıştım. İpekli düğünçiçekleri, mavi kurdeleler ve yüzünü çevreleyen köpüğü andıran krem rengi tüylerle süslü, kenarları geniş sarı bir hasır şapkanın altındaki altın rengi gür bukleleri omuzlarına dökülüyordu.

“Ölen sen olmayacaksın,” dedi. Ses tonu da kendisi gibi yumuşak, çekingen ve savunmasızdı ve üst dudağı hafifçe titriyordu.

Gözlerime sadece bir an için çevirmeye cesaret edebildiği mavi-yeşil gözleri, parıldayan gözyaşlarının arkasında değerli taşlar

gibi ışıldıyordu. Sonra hızla benim ve Robert'ın fırlattığı okun arasına geçti.

Bir çılgılık atıp geriye doğru sendeledi, kollarıma yığıldı ve tah-ta okun saplandığı sol memesinin üstünde kıpkırmızı bir tomur-cuk açılmaya başladı.

Onu nazikçe yere yatırdım ve kollarımda tutup yere oturdum. Oka doğru uzattığım elim tereddütle havada asılı kaldı; oku çık-a-rıp çıkarmamak arasında gidip gelirken, elini elimin üstüne koyup başını salladı ve gözleri sonsuza dek kapanmadan önce dudakla-rında hafif bir gülümseme belirdi.

“Elizabeth.” Başımı kaldırıncı, annemin yanımda olduğunu ve bana ok dolu bir ok kılıfı uzattığını gördüm. “Robert Dudley bu gibi insanları zirveye ulaşmak için bir merdivenin basamakları gibi kullanır. Bu sahtekâr fazla kibirli davranmaya başladı. Öldür onu Bess, *öldür onu*,” diye emretti. Ne kadar öfkeli olduğu sesin-den belliydi.

Amy'yi yavaşça yere yatırıp ayağa kaldırdım. Ok kılıfından hız-la bir ok alıp yaya taktım ve Robert Dudley'nin kalbine nişan aldım. *Göze göz, cana can*, diye düşündüm. Ama son anda, oku başka bir yere doğrulttum.

“İskaladın,” dedi annem sakın sakın. Robert'ın eyerinde ge-riye savrulup düştüğünü, atının sert, güçlü toynaklarının altında ezilmemek için kolunu tutarak yuvarlandığını ve ürken atın geri gittiğini gördük.

“Hayır anne,” dedim kendimi bile şaşırtan sakın bir sesle. “İs-kalamadım. Robert düştü ve bir daha kalkamayacak.”

Dönüp ona baktım ve göz göze geldik.

“Yaşamasına izin vermek çok daha acımasızca,” dedik anne kız bir ağızdan.

Tam o sırada Cecil'in sesini duyup uyandım ve sonradan ola-cakları göremedim.

Mahkemeye siyah ve gümüş rengi işlemleri, saçlarımdan boğazıma kadar uzanan aynı renklerde inci şeritleri olan bir elbiseyle gittim ve üzücü haberi verdim. Leydi Dudley önceki gün ölmüştü; merdivenden aşağı yuvarlanmış ve boynunu kırmıştı. Sözlerimin arkasından içeri çöken derin sessizlikte gözler Robert’a çevrilirken ona başsağlığı diledim ve –bunun dilediği gibi bir seçim yapabileceği bir tercih değil de bir emir olduğunu anlatan bir tonuyla– saraydan ayrılabilceğini söyledim. Resmi bir hitapla, “Rahat rahat yas tutabilmeniz için yalnız kalmak istediğini biliyoruz,” dedim. “Saraydaki görevinizden izinlisiniz lordum. Kew’daki evinize gitmenizi ve adli tabibin kararını orada beklemenizi öneririz.” Sonra saray erkânından Leydi Dudley’ye saygı göstererek yas giysileri giymelerini istedim ve İtalyan Elçisi’nin koluna girip abartılı bir şekilde Robert’a sırtımı döndüm.

Bu üzücü haber yüzünden ani bir baş ağrısı hissettiğimi bahane ederek elçiden müsaade istedim ve özel odalarıma gittim. Ama tahmin ettiğim gibi, uzun süre yalnız kalamadım. Robert’ın odasıyla benimkinin arasındaki kapı ardına kadar açıldı ve bir nabız gibi atan öfkeli bir kütle, patlamak üzere olan bir yanardağ gibi Robert karşıma dikildi.

“Kew’a gideceksin lordum,” dedim sakın bir ses tonuyla. Onun ne kadar öfkeli olduğunu görmemiş gibi yelpazemi salladım. “Kule’ye yollanmadığın için kendini şanslı say. Soruşturmanın sonucunu beklemen için seni oraya yollayamazdım. Hiç şüphesiz birçok kişi bunu yapmadığım için bir hata ettiğimi düşünecek; gözlerimin –kasıtlı olarak ya da aptalca– gerçekleri görmediğini, aşkın gözlerimi kör ettiğini, hoş görülü davrandığımı düşünecekler. Ama bir arkadaşı asla unutmam ve etrafımda çok az arkadaşım varken sen yanımdaydın. Dolayısıyla bunu hatırlamayı seçtim ve sadakatini ödüllendirmek için seni –şimdilik– Kule’ye yollamayacağım ama alacağın *tek* ödül bu olacak.”

“Elizabeth!” Yanıma koşarak dizlerinin üstüne çöktü ve çaresizlik içinde ellerimi tuttu. “Lütfen beni uzaklara yollama! İnsanlar suçlu olduğumu düşündüğünü sanacaklar ve şu anda sana, beni teselli etmene ihtiyacım var.”

“Seni *teselli etmek* mi Robert?” diye sordum hayretle. Ellerimi ellerinden çekip kulaklarımı çimdikledim ve sıktım. “Doğru mu duydum, seni *teselli etmemden* mi söz ediyorsun? Hangi kayıp için: Sana ait olabileceğini hayal ettiğin taş için mi yoksa öldürmüş olabileceğin karın için mi?”

Robert ayağa fırladı. Titreyen ellerini yumruk haline getirip sert bir şekilde kaldırdı ve nasıl titrediklerini ve parmak eklemelerinin bembeyaz kesildiğini gösterdi. “Benimle nasıl böyle konuşmaya cüret edebilirsin? Bir erkek olsaydın...”

Elimi kaldırdığım gibi yüzüne okkalı bir tokat indirdim. “Ben Amy *değilim*; o yüzden yüce Lord Robert Dudley karşısında tir tir *titreyeceğimi* sanma!” dedim öfkeyle. “Ben kraliçeyim...” Ağzımdan çıkan her sözcüğün Robert’ın tekrar tekrar tokat yemiş gibi irkilmesine neden olduğunu keyifle izledim. “Burada sen *değil*, ben hükümdarım. *Asla* hükümdar olamayacaksın. Üstelik kimse-den, *hele ki* senden korkmuyorum.”

Robert benden uzaklaştı ve büyük taş şöminenin önünde volta atmaya başladı. Sadece kendisine bir kadeh şarap almak için durdu. “O, benden intikam almak, benim –ikimizin– şansını mahvetmek için kendini öldürdü ama bunu yapmasına sakın izin verme Elizabeth. Bildiğim o daha bilge ve zeki kadın gibi davran; aramıza kinci bir cesedin girmesine izin verme! *Lanet olsun ona!*” diye bağırdı. Başını geriye atıp şarabını bir dikişte bitirdi.

“İntikamcı bir kaltak olduğunu biliyordum, lanet olsun ona; nihayet, öldüğünde gerçek yüzünü gösterdi! Düşündüğümden de zekiymiş! Birisinin kendisini o şekilde, merdivenlerden aşağı atarak öldüreceğine kimsenin inanmayacağını *biliyordum!* Duyulmuş

şey değil! Son derece şüpheli bir durum! İnsanlar her gün merdivenlerden düşüp kalkıyorlar, üstlerini başlarını silkeliyorlar ve çürükleri iyileşirken hayatlarına devam ediyorlar! İnsanın kendi canını alması, ölümsüz ruhunu tehlikeye atması ve kendini kutsanmamış toprakta sonsuza dek yatmaya, gece yarısı bir dört yol ağzında çıplak bir halde kalbine bir kazık saplanarak gömülmeye mahkûm etmesi demek. Ama kimsenin buna inanmayacağını biliyordu; insanların benden şüpheleneceğini, onu benim öldürdüğümü düşüneceklerini ve kutsanmadan gömülmekten kurtulacağını biliyordu. Yaptıkları için lanetlenmeyi *hak ediyor* ama cezasını çekmek yerine beni lanetledi! Beni Şeytan, zavallı Amy'nin hayatını alan canavar bir katil gibi gösterirken, kendisi azize rolü oynuyor! *Lanet olsun ona!*"

"Kendi boynunu kırmak ve senin itibarını yerle bir etmek için gerçekten de bu kadar ileri gitmiş olabileceğine inanıyor musun?" diye sordum hayretle.

"İnanmıyorum." Düşünceli bir ifadeyle sustu. "Belki de dönmem için dikkat çekmeye çalışırken kendisini incitti ve bu arada bir şeyler çok ters gitti. Belki de *ölümüne* neden oldu. Ya da belki de gerçekten de bir kazaydı; Amy her zaman çok sakar olmuştur."

"Ne kadar da bencilsin! Kabalığından söz etmeyeceğim bile!" diye bağırdım. "Bir zamanlar evlenip hayatını birleştirecek kadar çok sevdiğin ya da sevdiğini iddia ettiğin bir kadın öldü... Yoksa tam tersi mi doğru? Yas tuttuğunu anlatan dokunaklı ya da sevgi dolu tek söz söylemedin; onu sadece ölümünün başına açtığı dertler için yerden yere vurdun."

"Bir zamanlar onu sevmiş olabilirim." Kadehini doldururken omuzlarını silkti. "Ama bu çok uzun zaman önceydi. Eski den genç ve aptaldım; beynimle değil, penisimle düşünüyordum. Sana yalan söylemeyeceğim Elizabeth. Onun öldüğüne *memnunum*. *Memnunum!* O benim gençliğimde, kanım kaynadığı için

mantıklı düşünemediğim bir zamanda yaptığım bir hataydı; ama ölümü bunu düzeltti ve gençlik hatamı sildi. İçimden doğruca Cumnor'a gidip beni özgür bir adam haline getiren o basamakları teker teker öpmek geçiyor!"

O anda babam adaletin yerini bulduğunu iddia edebilmek için bir mahkeme komedisinin arkasına gizlenip kendi ellerinin değil, Fransız bir infazcının ellerinin annemin kanıyla kirlenmesini sağlayıp annemin ölümüne neden olduğunda böyle hissetmiş olmalıydı diye düşündüm. Onun yok olmasını istiyordu ve artık en büyük hatası olarak gördüğü muazzam tutkusundan kurtulabilmek için adamı Cromwell'e kanıt bulmasını ya da sahte kanıtlar var etmesini emretmişti. Ölüm fermanını imzalayan el ona aitti.

"Defol," diye bağırdım. "Seni görmeye ya da sesini duymaya tahammül edemiyorum; seni yakınımda istemiyorum. Çık dışarı ve bil ki şayet bu işte parmağım varsa, onu boş yere öldürdün. Seninle *asla* evlenmeyeceğim Robert; Amy'yle ya da başka bir kadınla evlenmemiş olsaydın bile seninle *asla* evlenmezdim. Herkesten daha çok sevdiğim, kendi isteklerimden, arzularımdan ve kapislerimden, kalbimin ve vücudumun isteklerinden daha çok önem verdiğim bir şey var: *İlk ve en büyük aşkım olan İngiltere!* Onunla arama kimse giremeyecek," dedim sol elimdeki büyük altın ve akik taç giyme yüzüğüne bakarak. "Hem sen İngiltere için faydalı olamazdın Robert; tam aksine bir *felaket* olurdun. Hırsların aksini düşünmene neden olsa da hayallerinin seni yanıltmasına ve tıpkı büyüdüğünde ejderhaları öldüren ya da güzel bir prensesle evlenen muhteşem bir şövalye olacağını hayal eden küçük bir çocuk gibi kral olmak için dünyaya geldiğine inandın ama gerçekte *korkunç* bir kral olurdun. Küstahlığın ve kibrin yüzünden halkın senden nefret ederdi; caziben güçlü bir silah ve özellikle kadınlar üstünde etkili olduğu halde, bir krallığın kalbini ve sevgisini kazanamayacak kadar mağrur ve

küstah. Seni sadece gözüne girip çıkarlar elde etmek isteyen kişiler severdi ve onlara istedikleri bir şeyi vermediğin, başkalarını daha çok önemsedığın ya da hakaret olarak algılayacakları bir davranışta bulunduğun anda da senden nefret ederlerdi. Biliyorum,” dedim yanına gidip üzölmüş gibi kolunu okşayarak. “İronik, değil mi? Benimle evlenebilmen için seni özgür kılacağını düşündüğün tek şey, aynı zamanda bunu sonsuza dek engelleyecek; onu boşuna öldürdün Robert. Hem çok iyi bir koca olabileceğini de düşünmüyorum; ilk karına hiç iyi davranmadım. İkinci karın olma riskini göze alacak kadar aptal davranacak bir kadın olursa, o zavallıya acırım.”

Robert gözlerinden adeta alevler saçarak bana döndü, kadehini köşeye fırlatıp paramparça etti. “İsmimi temizlemenin tek yolunun gerçek suçluyu bulmak olduğunu anlıyorum!” diye bağırdı.

“Evet,” diye başımı salladım. “Bu konuda sana yardımcı olabilirim ve olacağım,” dedim yine onu yatıştırmak istermiş gibi kolunu okşayarak. “Kapı orada,” dedim yelpazemle işaret ederek. “Kapıdan çıkarken, durup soluna bakarsan araştırmalarına yardımcı olacak kusursuz şeyi görebilirsin.” Çelenk biçimindeki gümüş çerçevesi değerli taşlarla ve mineli çiçeklerle süslü yuvarlak Venedik aynasını işaret ettim.

“*Lanet olsun sana!*” dedi hışımla. “*Gideceğim* ama gerçek suçluyu bulduğumda, *gerçek* katil zincirlere vurulmuş bir halde karşına çıkarıldığında ve bana ne kadar kötü davrandığını, yaşamaktansa ölmesi daha iyi olan bir kadını öldürmekle suçlama hatasına düştüğüne pişman olacaksın! Sonra... bir köle gibi karşımda dizlerinin üstüne *yıkılacaksın* ve sürünerek yanıma gelip seni affetmem, seninle *evlenmem* için *yalvaracaksın!* İşte o zaman kimin pişman olduğunu göreceğiz!”

Başımı geriye atıp güldüm. “Ne kadar da kibirli ve sığ bir tavus kuşusun!” dedim ve gözlerimden yaşlar gelene dek kah-

kahalarla güldüm. Sakinleşebilmek için gülmekten kızaran ve ateş basan yanaklarımı yelpazelemek zorunda kaldım. “Robert, neden *seninle* evlenmek için yalvarayım ki? Sen ancak kendi kibrinin imparatoru olabilirsin, *başka* bir şeyin değil! Ben kraliçeyim ve *tüm* güç *bende*; buna doğuştan hak kazanarak, Tanrı’nın ve halkımın izniyle sahip oldum; sen bana tabisin ve seni yücelttiğim gibi bir anda alçaltıp haddini de bildirebilirim. İnan ki erkeksi caziben biraz parayla gözleri dönen Southwarklu bir fahişe gibi ayaklarının dibinde diz çökmemi sağlamaz. Çok hoş ve zarif yanları olan son derece keyifli bir arkadaş ve bu sarayın en iyi dans eden erkeği ve binicisi, bana en iyi ayak uydurabilen kişi olduğunu, öpücüklerinin ve okşayışlarının kaba ya da beceriksiz olmadığını ve kibrin ihanet sınırına dayanmadığında ve hırsını kontrol edebildiğinde arkadaşlığından büyük keyif aldığımı, belki de fazlasıyla kendimden geçtiğimi ve sadece tutkulu bir kadın olup çıktığımı itiraf edebilirim ama...” Omuzlarımı silkip ellerimi iki yana açtım. “...sen bir kralığa bedel değilsin! Düşündüğün kadar vazgeçilmez değilsin ve inan ki sensiz ne yalnız kalırım ne de ilginç ve hoş şeyler yaşamaktan mahrum olurum. Şimdi,” yelpazemle kapıyı işaret ettim. “Muhafızlarımı çağırıp seni saraydan çıkarmalarını istemeden önce git buradan; bunu yapmak zorunda kalırsam, seni Kew yerine Kule’ye yollamam gerekebilir. Ya sana eşlik edecek olan farelerle ve hamamböcekleriyle birlikte nemli samanların üstünde uyursun ya da kaz tüyü dolu bir yatakta yatabilir, başını üstüne yaslayabileceğin saten bir yastığın olur ve Bay Tamworth sana olduğunu sandığın muhteşem lordmuşsun gibi hizmet eder. Karar *tamamıyla* sana ait Lord Robert.”

Robert bana meydan okur gibi orada dikilmeye devam edince, ellerimi çırttım ve muhafızlarım her zaman olduğu gibi kapımın hemen dışında bekledikleri yerden ellerinde baltalı kargı-

larla, emirlerimi yerine getirmeye hazır bir şekilde içeri girdiler. Ama Lord Robert'ı saraydan dışarı çıkarmaları için gerekli olan emirleri vermeme fırsat kalmadan, Robert onları sert bir biçimde omzuyla iterek aralarından geçti, dirseklerini parıldayan gümüş göğüs zırhlarına vurdu ve hışımla dışarı çıktı.

Tam da tahmin ettiğim gibi Thomas Blount'u derhal Cumnor'a yolladı. Onu esas ilgilendiren konu karısının neden öldüğünü değildi. "Bu feci olayın beni nasıl etkileyeceğini öğrenmem gerek. Acımasız dünyanın ne tür söylentiler çıkaracağını düşünecek olursak, bunu öğrenene dek huzur bulamayacağım. Gaddar dünyanın beni kötileyen konuşmalarından kendimi temize çıkarmanın bir yolu yok," diye talihsizliğini bir ulakla Bay Blount'a yolladığı mektupta dile getirmişti. Sonra, terzisini hemen Kew'a çağırmış ve ona göze batmayan altın ve gümüş işlemeleri olan siyah kadife, saten ve ipekli yepyeni zarif yas giysileri dikmesini istemişti.

Eldivencisini, şapkacısını, kürkçüsünü, ayakkabıcısını ve kuyumcusunu da çağırmıştı. Robert bir kural olarak bir şeyi yeteri kadarını yapmamaktansa *aşırıya* kaçmayı yeğlerdi.

Cecil onun yolladığı ve ona yollanan mektupların her birini inceleyip kopyasını çıkardığından, Bay Blount aracılığıyla "yas tutmakta olan" dulun jüri üyelerine ne zaman ulaştığını biliyorduk. "Lütfen, onlara haklarında her zaman iyi düşüneceğimi, görevlerini dürüstçe, dikkatle ve özenle yapacaklarına ve olanları ortaya çıkaracaklarına güvendiğimi söyle," diye talimat vermişti Blount'a. "Böylece, tüm dünyaya bu olayla ilgili olarak masum olduğumu da kanıtlayacaklar." Ayrıca jüri başkanı Richard Smythe'a ne zaman pahalı bir kumaş hediyesi yolladığını ve kendisini hatırlattığını da biliyordum; Smythe genç kızlığımda kısa bir süre evimde çalışmıştı ama onu doğru dürüst hatırlamıyordum ve yüzünü gözlerimin önüne getiremiyordum. Robert'ın bir başka jüri üyesi için de tarla sürececek bir at hediye ettiğini öğrendik.

Günlük işlerim bittikten ve geceliğimi giyip Kat saçlarımı taradıktan sonra, her gece saatlerce çalışma masamda oturup Bay Blount'un kuzenini jüri üyelerinin onun tarafında olduklarına ikna ettiği ve aralarında Amy'nin ev sahibi Bay Forster'ı da kötüleyen, Amy'nin çaresiz bir halde olduğuyla ilgili ve bu yüzden birçok kişinin ölümünün bir intihar olabileceğini düşünmesine yol açan dedikoduları aktardığı mektupları okuyordum. Blount tedirginlik yaratacak bir şekilde, Amy'nin hizmetçisi Bayan Pirtot'un sık sık dua ettiğini, Tanrı'ya onu bu çaresizlikte kurtarması için yalvardığını ve genel olarak çevresinde garip bir kadın olarak tanındığını da anlatmıştı.

Bir gece, Cecil bana bir ziyaretinden sonra Robert'ın ona yazdığı mektubu gösterdi.

Efendim,

Beni ziyaret ettiğiniz ve sergilediğiniz unutulmaz, muhteşem dostluk için size çok teşekkür ederim. Sizi bir daha burada görmek beni üzer ama ziyaretinize çok memnun olurum. Lütfen mektuplarınızı benden esirgemeyin ve izlemem gereken en doğru yol konusunda önerilerinizi sunun. Tereddüt edecek olursanız, lütfen beni çağırın çünkü beni ne kadar kısa sürede yanınıza çağırırsanız, size o kadar müteşekkire olurum. Böylesine ani bir gelişmenin benim için bu denli büyük değişiklikler yaratmasından dolayı çok üzgünüm ve kendimi bir rüyadaymışım gibi ve olmam gereken yerden çok uzaklardaymışım gibi hissediyorum ki bu uzun ve elimi kolumu bağlayan ayrılığın başka bir yerde yerine getirmem gereken görevimden uzaklaşmam için yeterli bir mazeret olduğuna inanmıyorum. Böylesine büyük bir esareten kurtulmayı isteyen birisine yardım edeceğinizi umuyorum. Gözlerden ırak olduğum halde beni unutmamanızı diliyorum. Ben de sizi unutmayacağım ve hayal kırıklığına uğratmayacağım ve size iyilikler diliyorum.

*Bu sabah, sizden bana vaat etmiş olduğunuz büyük fedakârlığı
unutmanızı rica edeceğim efendim.*

Size gönülden inanan,

Robert Dudley.

“Şu vaat ettiğin ve unutmamayı rica ettiğin ‘büyük fedakârlık’ neymiş?” diye sordum mektubu okuyunca.

“Lord Robert bir an önce saraya dönmek için sabırsızlanıyor majesteleri,” dedi Cecil. “Hemen dönemeyeceği takdirde, benden onun kalbinden geçenlere tercüman olup size Kew’da gece boyunca bütün pencerelerde mumları yanık tuttuğunu ve kapısından içeri girmeniz için dua ettiğini iletmemi istedi.”

“Ancak rüyasında görür Cecil,” diye iç çektim. “O rüyalarında, kendisini değerli taşlarla bezeli bir taç takmış, omuzlarında kadifeden ve ermin kürkünden bir pelerinle ve bir kılıç kadar görkemli bir asayla görüyor.”

Cecil gülümsemeden edemedi. “Haklısınız ama bu rüyadan kolay kolay vazgeçebileceğini sanmıyorum.”

“Hepimizin hayatında,” dedim düşünceli bir ifadeyle çenemi elime dayayıp şöminenin alevlerine bakarak, “gerçeğin karşımıza dikildiği, hatta yüzümüze bir tokat indirdiği bir an gelir ve uzun zamandır aklımızdan çıkaramamış olduğumuz, gerçekleşmesini umduğumuz ve değer verdiğimiz rüyalarımıza bile veda etmek zorunda kalırız; bunların asla gerçekleşmeyeceğini ve hayal etmeye devam etmenin bize sadece acı hissettireceğini kabul etmemiz gerekir.”

“Madam,” dedi Cecil içtenlikle, “hâlâ geçsiniz ve birçoğumuz gençliğimizde aşk tarafından hayal kırıklığına uğrar ve inciniriz ama sizin hayal edebileceğiniz, Robert Dudley’den çok *çok* daha iyi şeyler var.”

Gülümseyip başımı salladım ve beni İngiltere’yle evlendirmiş

olan siyah ve altın rengi parlıtlar saçan yüzüğü taktığım elimi ona uzattım.

“İngiltere var Cecil... Benim hayalim o ve dünyanın görmediği kadar muhteşem bir İngiltere inşa etmek.”

“Bu, gerçekleşeceğine inandığım bir hayal,” diye gülümsedi Cecil. “Tanrı’nın izniyle, Tanrı’nın yardımıyla.”

Adli tabibin raporu geldiğinde, gece geç saatlere kadar gümüş kaplı çalışma masamda oturup dikkatle okudum, her sözcük üstünde düşünüp iyice değerlendirdim ve gizemi çözecek ve gerçeği açığa çıkaracak bir anahtar görevi görecektir bir ipucu bulmaya çalıştım.

Tanrı’nın lütfuyla İngiltere kraliçesi olan Elizabeth’in hükümdarlığının ikincisi senesinin 9 Eylül gününde, Cumnor’da kraliçenin adli tabibi olan John Pudsey beyefendinin gerçekleştirmiş olduğu resmi araştırmada, saygın Garter Şövalyeleri’nin bir şövalyesi olan Robert Dudley’nin merhum eşi Leydi Amy Dudley’nin cesedi üstünde yapılan inceleme için, ricamız üzerine doğruluk yemini etmiş olan jüri üyeleri ayın dokuzunda ismi geçen adli tabip tarafından çağrılmış olup kraliçenin adli makamlarının karşısına çıkmaları ve kararlarını belirtmeleri istenmiştir. Doğruluk yemini etmiş olan jüri üyeleri, ismi geçen Leydi Amy’nin Kraliçe Elizabeth’in hükümdarlığının ikinci senesinin 8 Eylül günü Bay Anthony Forster’in sahibi olduğu Cumnor Malikânesi’nde kendi odasında yalnız olduğunu ve odasından çıkıp merdivenlerden inmek isterken en alt basamağa kadar feci bir şekilde düştüğünü, Leydi Amy’nin sadece başından iki yara almadığını –bunlardan biri bir başparmağın çeyreği derinliğinde, diğeryse iki başparmak derinliğindedir– aynı zamanda, bu kazayla oluşan yaralanmadan ya da düşüşten ve Leydi Amy’nin kendi vücut ağırlığının söz konusu merdivenlerden aşağı yuvarlanışından dolayı boynun-

nun kırıldığı ve anında öldüğü; Leydi Amy'nin düştüğü yerde bulunduğ ve vücudunda başka herhangi bir iz ya da yara olmadığı belirtilmiş ve doğruluk yemini altındaki jüri üyeleri Leydi Amy'nin anlatıldığı şekilde kazayla öldüğü ve ölümüne başka herhangi bir şeyin neden olmadığında fikir birliğine varmıştır; hem adli tabip hem de jüri üyeleri bugün bu karara varmış ve belgeyi imzalamışlardır.

John Pudsey, adli tabip

Richard Hughes

Richard Smythe, beyefendi

William Cantrell, jüri başkanı

Humphrey Lewis, beyefendi

William Noble

Thomas Moulder, beyefendi

John Buck

Richard Knight

John Keene

Thomas Spene

Henry Langley

Edward Stevenson

Stephen Ruffyn

John Stevenson

John Sire

Başımı kaldırdığımda, belgeyi okumamı sabırsızlıkla yanımda bekleyen Cecil'i görmedim ve gözlerimin önüne evlendiği gün mutlulukla adeta ışıldayan, altın sarısı bukleleri düğünçiçekleriyle süslü, dantel ve yaldızlı çiçeklerle bezeli bembeyaz gelinliğinin içinde kocasına büyük bir güven ve aşkla bakan, bir an için bile Robert'ın ona verdiği sözlerin hiçbirini tutamayacağı aklına gelmemiş olan genç kadın geldi.

Yürek parçalayıcı bir iç çekişle başımı salladım ve adli tabibin raporunu masama koydum.

“Sen bu karara ne diyorsun Cecil?” diye sordum.

“Açıkçası, bilemiyorum madam,” dedi. “Sizin gibi ben de her sözcüğe kafa yordum ve haber kaynaklarımı uzun uzadıya sorguya çektim ama bu durum gizemini koruyor. Jüri bunun bir kaza olduğunda hemfikir. Leydi Amy’nin hizmetçisi hanımının asla kendi hayatını almayacak kadar dindar bir Hristiyan olduğuna yemin ediyor ama Bayan Pirto’nun sözlerinin altında buna olan inancının değil, sadakatının yattığını düşünüyorum. Bize intihar olasılığını *eleyemeyeceğimiz* kadar büyük acılar çekmiş olan bir kadın portresi çizdi. Leydi Dudley’nin zaman zaman dizlerinin üstüne çöküp Tanrı’ya onu bu çaresizliğinden kurtarması için yalvardığını anlattı. Evde çalışan çoğu hizmetçi de onun tuhaf bir kadın olduğunu söylüyor.”

“Bir zihin korkuya teslim olabilir Cecil,” dedim alçak sesle. Kendi geçmişimi düşündüm. “Bunu iyi bilirim... Hayatımı doğduğumdan günden beri ve kız kardeşimin hükümdarlığı boyunca bir baltanın ve bir suikastçının korkunç silahlarının gölgesi altında yaşadım: içinde zehir olan bir kadeh, sırtıma ya da göğsüme saplanabilecek bir hançer, uykumda yüzüme bastırılıp beni boğabilecek bir yastık ve ipekli bir ilmek. Bu korkuyu çok iyi biliyorum ve şu anda bile beni bir kâfir ve piç olarak gören, hükümdarlık hakkımdan şüphe duyan, yerimde başka birisi görmeyi ya da Katolik inancına dönmemi yeğleyen ve ölü görmeyi isteyen pek çok kişi var. O yüzden, bu korkuları çok iyi biliyorum.”

“Majesteleri...” dedi Cecil tereddütle. “Bir olasılık daha var...”

Cecil susup bana baktığında, benden gizlememesi için ısrar ettiğim gerçeklerden birini söylemek üzere olduğunu anladım.

“Devam et Cecil,” dedim başımı sallayarak.

“Lord Robert’ın bir canavar gibi davrandığı ve dünyanın beklentilerini yerine getirerek hırslarının yolunu tıkayan o savunmasız engeli ortadan kaldırmak için adamlarını karısını öldürmek için yolladığı olasılığını göz ardı edemeyiz.”

Hüzünle başımı salladım. “Nihayetinde, tek açık ve kesin gerçek, neler olduğunu asla kesin olarak bilemeyeceğimiz.”

“Ne yazık ki öyle majesteleri,” dedi Cecil.

Cecil gittikten sonra, sessizce eskiden Robert’ın kaldığı, benimkine bitişik olan odaya girdim. Yatağının ucundaki içi genellikle gömlekleri ve diğer keten giysilerle dolu olan sandığı açtım ama bir kayıt defterinden ve koyu renkli bir çemberden başka bir şey bulamadım. İkisini de sandıktan çıkardım. Çemberi diğer tarafına çevirince, Amy’nin yüzünü görünce çok şaşırdım.

Benim portrem her yeri, her duvarı kaplıyordu; benim yüzüme sahip mermer, altın ve gümüşten ufak klasik tanrıça bibloları bile şöminenin rafını ve masaları, hatta mumlukların alt kısmını bile süslüyor, beni ebedi alev taşıyıcısı haline getiriyordu.

Robert’ın babasının ve erkek kardeşlerinin, annesinin ve kız kardeşlerini, hatta kibirli Guildford ve asil mor renkli kadife bir elbise için pek de gerçek hayattaki haline benzemeyen talihsiz Leydi Jane Grey’in de portreleri vardı ama Robert’ın karısının bir portresi bile yoktu. Robert’ın duvarlarında bir zamanlar ılık saçan bir gülümsemeye ve güven dolu gözlere sahip, kocasına karşı hissettiği sevgi bir gün ışığı gibi parıltıyan o utangaç ve melankolik kıza yer yoktu. Genellikle için keten giysilerle dolu olan bir sandığın içine tıklılmıştı. Uykusunda boğulmuş olan birisi gibi, Lord Robert Dudley’nin resmi karısı, korkunç bir şekilde öldürülen kadın, tıpkı sağ olduğundaki gibi sıradan ve muğlak bir biçimde toprağa verilmişti.

Lavinia Teerlinc’in narin ve usta fırça darbelerinin yakaladığı o hüzünlü ve melankolik yüze bakıp onu on sene önce haziran

ayındaki o neşeli günde hatırladığım o mutluluktan ışıldayan kadının yüzüyle kıyasladım.

“Aşk bazılarına çok iyi, bazılarına da acımasızca davranır,” dedim kendi kendime. “Ah Amy!” diye iç çektim. “Bunu sen mi kendine yaptın yoksa Robert sırf sabırsızlıkla gerçekleşmesini istediği şeyi yüksek sesle söyleyerek doğrudan ya da dolaylı olarak mı yaptı bunu sana? Birisi, adamlarından biri onun bu isteğini anlayıp ya da sezinleyip onu memnun etmeyi ve karşılığında elde edeceği takdiri ve parayı hayal ederek bunu bir emir almadan mı yapmaya karar verdi? Böylesine talihsiz bir ölümün başka ne gibi bir açıklaması olabilir?”

Defteri açtım. Başından sonuna kadar, gözyaşlarıyla ıslanıp lekelenmiş sayfaların tamamına giderek daha okunaklı hale gelmiş olan kaba ve çocuksu bir elyazısıyla dikkatle ve tekrar tekrar Chaucer’ın *Canterbury Öyküleri*’nden Peygamber Sabırlı Griselda’nın “Bir Kâtibin Öyküsü” kısmı yazılmıştı. Robert ona bir öğretmen gibi bunu ödev olarak vermiş olmalıydı. Öykünün her kopyasının sonunda, imzasının geniş bir karalamadan daha tereddütlü ama daha ufak ve okunaklı, bir leydiye daha yaraşır zarif bir imzaya dönüştüğünü fark ettim: *Amy Dudley*.

Defteri karıştırırken, sayfalardan birinde şu dizeleri gördüm:

*Ölümümün seni rahatlatacağını bilseydim,
sırf seni memnun etmek için seve seve ölürdüm.*

Midemin bulandığını hissederek büyük bir şok içinde defteri kapatıp karşı duvara fırlattım. Sırt kısmının duvara çarpıp çatladığını duydum ve aklıma Amy’nin narin boynu geldi. Minyatür portresini tıpkı rüyamda gördüğüm ok saplanmış vücudu gibi kucağıma aldım, Robert’ın soğuk ve boş şöminesinin önünde yere yığıldım ve yaşananlar ve bir daha asla yaşanmayacak olanlar

için, üçümüz ve veda etmek zorunda kaldığımız hayallerimiz için ağladım. Amy sevgi dolu kocasına ve mutlu evliliğine, karşıların- da altın gibi parıldayan bir yol gibi beliren geleceklerine, Robert İngiltere Kralı 1. Robert ve muhteşem bir soylu hanedanlığın ata- sı olarak o çok istediği taca veda etmişti ve ben de günün birinde gücümü beni sevmiş ve okşamış olan erkeğe teslim etmek zorun- da kalmadan aşk tutkusunu tadabilecek bir kadın ve bir kraliçe olma hayalime veda etmiştim. *Elveda, elveda, elveda!*

Elizabeth

Windsor Şatosu

27 Kasım, 1560

Robert'ın saraya döneceği gün onu karşılamak üzere özenle hazırlandım; saçımın her buklesi, üstümdeki her giysi ve inci tanesinin *kusursuz olması gerekiyordu*. Bütün gözlerin bizi izleyeceğini ve neler olacağını merak edeceğini biliyordum. Birçoğu bunun onun soylu sınıfına kabul edileceği, Leicester Kontu unvanı alacağı, Robert o çok istediği taca bir hazırlık niteliğinde bir tören olacağını ve bundan kısa bir süre sonra da bir nikah kıyılacağını düşünüyordu. Eh, bekleyip neler olacağını görecektlerdi! Çoktan ebeveynlerim gibi gizlice gece geç saatlerde yapılan bir törenle, Amy'nin toprağa verilmesini bile beklemeden telaş içinde evlendiğimize ve Robert'ın erkek kardeşi Ambrose ve karısı Anne'in, kız kardeşi Mary ve kocası Philip Sidney'nin şahitlerimiz olduğuna dair söylentiler çıkmıştı. Elbette, bunların tamamı saçmalıklı ama gerçeklerin iyi bir öyküye karşı asla şansı olamazdı.

Onu yatak odasında, döndüğü için bir hediye olarak sipariş ettiğim yeni duvar halısına bakarken buldum. Robert gibi kahverengi saçlı, düzgün, yakışıklı yüz hatları ve terden parıldayan,

güneşte bronzlaşmış vücuduyla İkarus resmedilmişti; balmumu kanatları eriyip alev almıştı ve ellerini sanki fazla yaklaştığı alevli kırmızı bir topu andıran güneşten korunabilirmiş gibi havaya kaldırmıştı. Gözlerinizi kısıp dikkatle güneşe bakacak olsaydınız, kızıl saçlarımı ve yüz hatlarımı seçebilirdiniz.

“Yanlış şey için yas tutuyorsun Robert,” dedim, üstündeki ince ince işlenmiş altın rengi desenlerle süslü, samur yakalı, zarif siyah kadife yeleği ve siyah ipekli çoraplarını süzerek. “Karını değil, itibarını kaybettiğin ve onun ölümünün sana mal olduğu bedeller için yas tutuyorsun ana zaten kaybettiğin şey asla sahip olamayacağın aptal bir adamın hayaliydi.”

Robert gergin bir ifadeyle kaşlarını çattı. “Buraya sadece benimle alay etmek ve zalimce davranmak için mi geldin?”

“Senin yaşındaki bir erkeğin, uzun süre önce gerçeklerin insana iyi davrandığını öğrenmiş olması gerekirdi,” dedim ve kendi odalarım dönmek için arkamı döndüm.

Tahmin ettiğim gibi peşimden geldi. “Ayrıca... nasıl desem, hakaret olarak algıladığın bu tür sözleri sadece ben söyleyiyorum,” diye devam ettim, “çünkü senin şen bir dul olduğunu duydum. Kendine çok da güveniyormuşsun ve zamanla cesaretin ve atılganlığınla suçlu hastalığı gibi ele geçirip seninle evlenmeye ve tabii, tacımı, tahtımı ve bunlarla birlikte gelen gücüne sana vermeye de ikna edeceğine olan güvenin tammış. Tam olarak böyle demişsin sanırım, değil mi? Senin şu Bay Blount... Hah, lafının üstüne geldi!” Gülümseyip elimi öpmesi için diğer kapıdan giren Cecil’in peşinden gelen Thomas Blount’a uzattım. “Dediğim gibi, senin Bay Blount artık *önce benim* Bay Blount’um...” Robert’ın karşımda kireç gibi kesildiğini görünce gülümsedim. “Kendisi başlıca sadakati kraliçesine olan bir İngiliz ve bana daha Leydi Dudley toprağa bile verilmeden önce hemen hemen her gece Kew’daki odalarında düzenlenen şu kutlamaları *en ince ay-*

rıntılarına kadar anlattı. Gerçekten de bu dürüst genç adam yüzü kızarak bana kral olmayı isteyen adamın ve konuklarının içkiler içip ne tür çılgınca şeyler yaptıklarını anlattı; umarım Southwark-lu fahişelerine kral olduğunda benim nedimelerim olabileceklerini vaat etmemişsindir.” Dönüp dikkatle ona baktım ve gözlerimi kıstım. “Lordum, bu sabah biraz yorgun gözüküyorsunuz; belki de başını sırayla üstüne koyabileceğin göğüsleri dolgun iki fahişe olduğu halde, bir masanın altında sert zeminde birkaç saat uyuduğun içindir ama kaz tüyü bir yastık daha iyi olurdu. Boynunu oynattığından ve her seferinde yüzünü buruşturmadan da kaslarının tutulduğunu anlıyorum. Doktor Bayly’den göz atmasını isteyelim mi?”

Doktor Bayly ismini duyunca içeri girip karşımda yerlere kadar eğildi.

“Ah Doktor Bayly.” Elimi ona uzattım. “Ne yazık ki sizi yanlış değerlendirmişim. Leydi Dudley’yi tedavi etmeyi reddettiğinizi ilk duyduğumda çok üzülmüştüm ama nedenlerinizi ve şartları tam olarak anlayınca, bu kararı neden verdiğinizi anladım. Sizi bilgeliliğinizden dolayı tebrik etmek isterim; sizin kadar onurlu olmayan bir kişi, Lord Robert’ın cüzdanına balıklama daldı. Doktor Dee bana göz hastalıklarıyla ilgili makalenizin bir kopyasını verdi ve büyük bir ilgiyle okudum. Bize ve kraliyetimize önümüzdeki senelerde çok faydanızın dokunacağından eminim. Oxford’u yeniden ziyaret ettiğimizde, konuşmalarınızdan birine katılacağım.”

“Majesteleri,” dedi yine yerlere kadar eğilerek, “şeref duyayım!”

Şaşkınlıktan adeta dili tutulan Robert önce bana, sonra Thomas Blount’a ve şöyle bir daha önceden hiç karşılaşmadığı ve sadece mektubundan bildiği doktora ve tekrar kuzenine baktı.

“Sen benim kuzenim, benim adamımsın...” diye lafa girdi onu suçlayıcı bir ses tonuyla.

Ama Thomas Blount lafını tamamlamasına izin vermedi. “Evet lordum, öyleyim ama önce kraliçenin adamıyım. Ondan önce de sadece Tanrı’ya hizmet ederim.”

“Neler saçmalyorsunuz?” diye bağırdı Robert. “Bana karşı kanıtlayabileceğiniz *hiçbir* şey yok. Ben masumum! Jüri suçsuz olduğuma karar verdi! Bunun bir kaza olduğunu söylediler! Bir kaza! Bu karar kimseyi tatmin etmiyor mu? Hayatımın sonuna kadar Amy’nin dikkatsizliği ve aptallığı yüzünden ben mi suçlanacağım?”

İç çekip omuzlarımı silktim. Başımı sallayarak, “Ne yazık ki biz ölümlüler dönek ve şüphe yaratan yaratıklarız!” dedim. “Ama dönüşünü kutlamak için sana ufak bir hediyem var; ufak bir şey. Kız kardeşim Mary’nin tutsağı olduğumda ve Woodstock’taki ev hapsim sırasında, bir keresinde parmağımdaki elmas yüzüğü çıkarıp bir pencerenin pervazına şu sözleri kazımuştım: *Çok şey yaptığımdan şüphelenebilirsiniz ama hiçbir şeyi kanıtlayamazsınız*. Bunu yeni sloganın olarak kabul edebilirsin. Bunu sana bir karşılık beklemeden veriyorum Robin; dilerim önümüzdeki senelerde işine yarar. Bundan sonraki hayatımı gayet iyi tanımladığımı düşünüyorum.”

Robert yüzüme bakakaldı. “Ama... Beni herkesten iyi tanıyan, sekiz yaşımızdan beri en yakın arkadaşım olan sen... buna inanıyor olamazsın... *Buna inanıyorsun!*” Yüzümdeki ifadeyi görünce, incinmiş gibi şaşkınlık dolu bir ses çıkardı. “Buna inanıyorsun! Onu öldürdüğüme inanıyorsun!”

Sakin sakın muzlarımı silktim. “Belki kendi ellerinle öldürmemiş olabilirsin.” İmalı bir ifadeyle aralarında bir zamanlar babama ait olan ve ona hediye etmiş olduğum büyük bir safir de olmak üzere birkaç güzel yüzük taktığı güçlü, iri parmaklarına baktım. Kaba, nasırlı ve uzun süredir bir atın dizginlerini tutmaya alışık ellerdi ama nazik ve bir kadını ustalıklı okşayan eller de olduklarını biliyordum. Yine de bir kadının narin boğazına dolanan ve onu boğarak öldüren eller olduklarını hayal edemiyordum. “Ama titiz birisi olduğundan, bu işi parayla birisine yaptırmış, gömleğinin sık fırırlarının kana bulanmasından kaçınmış olabi-

lirsin. Bunu yapmadıysan bile... Bir aşk ilişkisinde ya da evlilikte sevgi kalmadığında ve düşünceler ve ilgi bir başkasına kaydığında olduğu gibi, birisini öldürmenin *birçok* başka yolu vardır. Dolayısıyla, evet Robert. Onu öldürdüğüne inanıyorum ama yasal olarak cinayet diye tanımlanabilecek bariz bir şekilde yaptığını düşünmediğimden boynun güvende. Ama ne yazık ki dünyanın gözünde her zaman şüpheli birisi olarak kalacaksın ve bu gerçeği kabullenmeli, bu fikre alışmalı ve onunla barışmalısın yoksa boş yere öfkelenip aklını yitirebilirsin ama bunu asla değiştiremezsin. Bana gelince..." dedim elimi göğsüme götürerek, "böyle bir adamı kocam olarak kabul etmek bir aptallık olur. Yatağa Kraliçe Elizabeth olarak girip ertesi sabah sıradan Leydi Elizabeth olarak uyanamam. Benim için bir krallığı feda etmeye değmezsin Robert ve Leydi Dudley unvanı kaybedilen bir taç için büyük bir teselli olmaz. Ama umarım bu sözlerimi *kişisel* bir hakaret olarak anlamazsın çünkü benim için hiçbir koca İngiltere'yi kaybetmeme değmez. Olur da vefalı bir dostun ya da tepeden tırnağa silahlı, peşimden bir an olsun ayrılmayan iriyarı adamlarından biri istenmeyen, hasta karını yok ederek sana bir iyilikte bulunmak istediye bile... sana *büyük* bir kötülükte bulunmuş demektir; artık hiçbir cila itibarına bulaşmış olan lekeyi örtemez."

"Hayır!" diye bağırdı Robert ısrarla. "Hayır! Buna inanmıyorum! Yanılıyorsun: Adamlarımın hiçbiri bana zarar vermez! *O* bunu beni yok etmek, mahvetmek için yaptı! İntihar eden herkes gibi Tanrı onu Cehennem'e yollayacak çünkü bunu yaparak sadece kendisini değil, *beni* de yok etti! Öldüğünde beni de mahvetti!"

"Tanrı onu kutsasın ve korusun!" diye yanıt verdim. "Çünkü beni ve İngiltere'yi *senden* korudu!" Duvarımı süsleyen çok sayıdaki gümüş çerçeveli şık Venedik aynalarından birinin önünde durup omuzlarımdan belime kadar uzanan buklelerimi süsleyen krem rengi inci şeritlerini hafifçe okşadım.

“Elbiseme dikkatle bak Lord Robert,” dedim, sıkıca bağlanmış büstiyerimin ve koni biçimli sert bir çemberli eteğin üstüne giydiğim, siyah saten kumaşı değerli taşlardan oluşturulmuş yollarla ve bilgiyi ve baştan çıkarılmayı temsil eden yakut kırmızısı elmalarla süslü, büstiyerden üstüne doğru sedef parlaklığında pembe ve beyaz tomurcuklarıyla süslü kabarık eteğimin üstünde gezdirerek. “Bay Edney!” diye seslendim. Robert on senedir yüksek faturalarından şikâyet ettiği tanıdık birisini görünce yine şok geçirdi. Amy’nin terzisi omuzlarıma saygıyla tıpkı Amy’nin gözlerinin renginde, açık duran yüzlerce mavi-yeşil göz ve her birinde elmas ve süt beyazı bir gözyaşı damlasını andıran inci küpeler takmış pembe renkli narin kulaklar işlenmiş siyah renkli saten bir pelerini geçirdiğinde, yaldızlı aynadan Robert’ın ifadesini izledim ve gülmek üzere olduğunu fark ettim. “Çok güzel!” dedim heyecanla. “İşlemeleriniz muhteşem Bay Edney; bir de belki farklı renklerde göz işlemleri olan turuncu renkli bir pelerin dikebilirsiniz. Gördün mü Lord Robert?” Aynada göz göze geldik. “Ben krallığının gözleri ve kulaklarıym. Her şeyi biliyorum ve görüyorum.” Göğüslerimin arasındaki altın kolye ucunu tutup büstiyerimin dışına çıkardım. Üstü çiziklerle kaplı, tıpkı annemin kullandığı gibi inci bir kolyenin ucuna geçirilmiş, annemin isminin *AB* harflerini taşıyan bir kolye ucuydu. Bunun benim için ne anlama geldiğini kimseye söylememiş, bir sır olarak kendime saklamıştım. *A* sadece *Anne* ismini değil *Amy* ismini de temsil ediyordu; *B* harfiyse hem *Boleyn* hem de *Beware** sözcüklerini temsil ediyordu. Başımı aynadan ona çevirdim. “Yelpazem nerede?”

“Burada majesteleri.”

Amy’nin hizmetçisi Bayan Pirto yandaki odadan içeri girip bana boyanmış yeşil devekuşu tüylerinden yapılmış yelpazemi saygıyla verdiğinde, Robert fena halde irkildi ve tutulmuş boy-

* Dikkatli ol, sakın anlamında bir sözcük.

nunu unutarak başını hızla çevirip yaşlı kadını gördüğünde panik içinde, “Lanet olsun!” diye bağırdı.

“Teşekkür ederim Bayan Pirtö.” Gülümsedim ve yelpazeyi alırken bir an için koluna dokundum. “Leydinize çok güzel hizmet ettiğinizi görebiliyorum.”

Robert bunu bilmiyordu ve bilmesine gerek yoktu; Bayan Pirtö’ya çoktan artık hizmetlerine gerek kalmadığını söylemişti ama ben Cecil’den yaşlı kadının Amy için yaptıklarının ödüllendirilmesini ve hayatının kalanını rahat geçirmesi için gereğinin yapılmasını istemiştim. Yaşı, bükemediği dizleri ve eğrilmiş parmakları düşünülecek olursa –bunların hepsi iyi bildiğim işaretlerdi çünkü hepsini sevgili yaşlı dadım Kay Ashley’de de görmüştüm– bir iş daha bulmakta epey zorlanacaktı ve son pozisyonu sırasında meydana gelen korkunç olay yüzünden meraklı kişiler tarafından soru yağmuruna tutulup rahatsız edileceği kesindi.

“Burada yokken Chaucer okudun mu Robert?” diye sordum gülümseyerek. Soruma hayret etmiş gibi başını salladı. “Chaucer’ı sevdiğini, özellikle de ‘Bir Kâtibin Öyküsü’ kısmını çok sevdiğini biliyorum. Sırf sana eğlence olsun diye ve onu daha bilgili bir kadına dönüştürmek istediğin için karına *defalarca* ‘Peygamber Sabırlı Griselda’nın öyküsünü yazdırdığını biliyorum. Hatırladığım bir bölümü, şu an içinde bulunduğun duruma *tıpatıp* uyuyor:

*Skandallar giderek yayıldı ve itibarı
nefret sevgiyi yok edene dek
bu söylentiler yüzünden lekелendi.
Çünkü katil sözcüğü hoş bir yakıştırma değildi.
Buna rağmen Robert...”*

“Walter demek istemiştim!” İsimleri karıştırmışım gibi gülümsedim.

*Walter en başından beri olduğu gibi
bu utanç verici, son derece acımasız
oyununa devam etti.
Onun niyetinden asla şüphe etmeyin;
ne yapmayı planladıysa onu yaptı.*

“Çok uzun zaman önce yazılmış sözlerin bugün bile böylesine geçerli olması ne garip, değil mi?” dedim Kabul Salonu’na gitmek için kapıya doğru yürürken. “Robert, bir şey daha var...” Eşikte duraksadım. “Seni sevdiğimi söylemiştim ama bu bir yalandı. Afyon insanın zihnine tuhaf oyunlar oynar,” dedim imalı bir ses tonuyla.

“Buna inanıyor olamazsın...” dedi ama lafını tamamlamasını beklemedim; ne diyeceğini duysam bile bir şey değişmeyecekti.

Herkesin nefret ettiği Robert Dudley’nin soylular sınıfına kabulünü ve Leicester Kontu unvanını alışını izlemek için saray erkânının toplandığı Kabul Salonu’nda tahtıma oturdum ve belgelerin bana verilmesini isteyip Robert’ın öne çıkmasını işaret ettim. Ama karşımda diz çöktüğü anda, birden eğilip belinde asılı olan sapı değerli taşlarla süslü hançerini kınından çıkardım ve krem rengi kâğıtları paramparça ettim. Robert parçaladığım belgeye bakarken, yüzü kireç gibi kesildi, ağzı açık kaldı ve gözleri dehşet içinde fal taşı gibi açıldı; saraylılarımsa Robert’a karşı hislerine uygun bir şekilde hayret dolu sesler çıkardılar, yüzlerinde şok ya da mutluluk dolu ifadeler belirdi, kıs kıs güldüler ya da kahkaha atmamak için kendilerini zor tuttular. “Lordlar kamarasında bir Dudley daha istemiyorum çünkü bu aile ağacı üç nesildir hain olduğunu kanıtladı,” dedim. Sonra öne eğildim ve onu teselli eder gibi yanağımı okşadım. “Yok yok, üzülme,” dedim bir çocuğu yatıştırmaya çalışıyormuş gibi, “ayı ve tırtıklı asa hemen yok olmayacak!”

Tam o sırada, bir rüyamdan aklımda kalmış olan dizeleri hatırladım ve duruma uygun olduğunu düşünerek saraylılarımla

paylaştım. Kendimden emin bir şekilde tahtımda geriye yaslanıp sırtımı minderlerime dayadım ve yelpazemi açtım:

Ah Bess, Bu sahtekâr fazla kibirli davranmaya başladı.

Öldür onu, öldür onu.

Böylelerinin zapt edilmesi gerek.

Öldür onu, öldür onu!

İngiliz olarak doğan ve büyüyen saraylılarım ve yabancı konuklar arasındaki erkekler, ayaklarını ya da bastonlarının uçlarını yere vurarak, kadınlar da katlı yelpazelerini avuçlarına vurarak ya da ellerini çırparak bu dizelere eşlik ettiler. Bu sözler nefret dolu seslerle defalarca tekrarlanıp kalabalığa yayılırken, öfkeden adeta dili tutulmuş olan Robert –zaten ne diyebilirdi ki?– hışımla salondan dışarı fırladı. Ama kaçamadı; bu dizeler onunla alay edermiş gibi peşinden geldi ve büyük bir coşkuyla hizmetkârlar tarafından da tekrarlandı; ağızdan ağıza koridorlara, resmi odalara ve mutfaklara, sonra da avluya ve Lord Robert’ın atının beklediği ahırlara kadar yayıldı.

“Ah Bess, Bu sahtekâr fazla kibirli davranmaya başladı.

Öldür onu, öldür onu.

Böylelerinin zapt edilmesi gerek.

Öldür onu, öldür onu!

Ah Bess, Bu sahtekâr fazla kibirli davranmaya başladı.

Öldür onu, öldür onu.

Böylelerinin zapt edilmesi gerek.

Öldür onu, öldür onu!”

Robert’ın gidişini izlerken, bunu gerçekten de o mu yaptı diye acaba merak ettim. Amy’yi kasten ya da aptalca, sabırsızca dile

getirdiği bir istek yüzünden öldürmüş müydü? Yanıtı bilmiyordum ve asla da öğrenemeyeceğimi kabul etmem gerekiyordu. Sadece ona bir daha güvenemeyeceğimi biliyordum. Halkımın korkuları yersizdi ve en başından beri öyle olmuştu; onunla asla evlenmezdim. Onunla evlenmeyi asla, rüyalarımda bile istememiştim. Daha sonraki uzun senelerde ne zaman kendimi yalnız hissetsem ya da bir şeyleri paylaşmaya, birisine anlatmaya dair insani bir istek duysam ve ona biraz olsun güvenmeyi düşünsem, Amy'nin soluk görüntüsü rüyalarımda bir hayalet gibi belirdi ve aldatılmayayım diye bana fazla verici olmamam gerektiğini hatırlattı. Robert hayatının sonuna dek yanımda kaldı ve öldüğünde kendimi odama kilitleyip son mektubunu okuyarak ağladım. Tıpkı Philip onu ve rahminde büyüdüğünü sandığı ama sonradan sadece çaresizlikten hamileymiş gibi hissettiğini anladığı bebeklerini terk ettiğinde kız kardeşimin yaptığı gibi, odamda bir köşede yere çöktüm ve gınlarca orada kaldım. Üç gün sonra göz yaşlarımı silip kalktım, elbisemi değiştirip incilerimi ve başımın açılan kısmını ve saçlarımdan geri kalan gri turuncu tüy gibi ince telleri gizlemek için koyu kırmızı renkli, alevleri andıran perüğümü taktım ve İngiltere'nin hatırı için toparlandım; halkımın bana ihtiyacı vardı. Ben onların Muhteşem Kraliçeleri, İyi Yürekli Kraliçe Bess'i ve bana taktıkları en sevdiğim isim olan, sevgi dolu halkımın bana hitap etmekten dolayı gurur duyduğu "Elizabeth'imiz" idim. Kolay bir ders değildi ama aradan geçen seneler bana *sevginin* gerçekten de yeterli olduğunu öğretmişti; büyük dünyevi zevkleri gölgede bırakıyordu. Ben Robert'm ya da başka bir erkeğin Bess'i değil, *İngiltere'nin* Elizabeth'idim. Yaşlanan yüzümü katı ve beyaz bir maske gibi boyuyordum ama ben etten ve kemikten, yaşayan ve nefes alıp veren, gülen, seven, öfkelenen ve ağlayan da bir kadın olmanın yanı sıra, çok *çok* daha fazlasıydım. Halkıma inanacakları bir şey vermiştim; onlara umut ve

cesaret vermiştim; gururlarını ve kararlılıklarını beslemiş ve güçlendirmiştim; ellerimi ya da eteklerimi öptüklerinde, İngiltere'nin gerçek ruhuna, canlı ve atan kalbine dokunmuş oluyorlardı. Onları Tanrı'ya biraz daha yakınlaştırıyordum; beyaz elbiselerimle ve incilerimle, alevler gibi kıpkırmızı saçlarımla, onlar için bu ufak ama gururlu devleti karıştıran her zorlukta ve sıkıntıda ısıl ısıl ısıldayan umut feneriydim. Majeste ve tanrıça, Kutsal Bakire ve İngiltere'nin Bakire Kraliçesi arasında sınırları bulanıklaştırmıştım ve bu benim için yeterliydi. Kalpten istediğim ya da olması gereken her şeye sahiptim.

Sonsöz

Windsor Şatosu, Londra

27-28 Kasım, 1560

Çıplak ve kadife bir eldiven gibi yumuşacık olan, uzun parmaklı, taşlı yüzüklerinin ağırlığından kurtulmuş zambak beyazlığındaki eliyle görkemli yaldızlı yatak direğini, üstündeki gerçek bir aslan boyutlarındaki, pençelerini havaya kaldırmış ve korkunç bir ses çıkararak kükrüyormuş gibi ağzını açmış, sıçrayıp boğazını parçalamaya hazır gözüken aslan oymasını okşadı. Bir an için duraksadı ve kenarları Venedik altınıyla işlenmiş mor renkli kadife perdelerin sıkıca çekilmiş olup olmadığını kontrol etti. Sonra koyu pembe renkli kadife pelerininin başlığını kaldırdı, parmakları gergin bir şekilde boğaz kısmındaki saten fiyongu çekiştirip kurdelelerin sıkı olup olmadığını kontrol etti; damarlarına Tudor kanı akan asil bir kraliçe gibi başını dimdik kaldırdı, cesurca Robert Dudley'nin yandaki odasına açılan kapıya gitti ve kapıyı çalmadan içeri girdi.

Robert'ın belinden yukarısı çıplak bir halde huzursuz bir şekilde uyuyordu; mavi beyaz ay ışığında koyu renkli saçlarla kaplı başını ipekli yastıkların üstünde bir sağa bir sola çeviriyor ve hafifçe inliyordu; yatak örtüsü bacaklarının etrafına toplanmıştı ve erkeksi güzelliğini gözler önüne sermişti; sırtüstü yattığı yatakta kolları ve bacakları ipekli çarşafa dolanmıştı.

İlk gördüğü andan beri istediği, evlenmeyi ve her gece o damızlık bir atmış gibi üstüne çıkmayı ve kendisi bir kısırakmış gibi üstünde olmasını arzuladığı adam buydu ama o, onun şuh tavırlarına gülüp hafife alıyor, gözleri kuzeni Elizabeth'ten, kendi arzularıyla yüzleşecek cesareti olmayan, bir erkeğe onun tarafından fethedilmeden teslim olmayı bilmeyen o soğuk, buz gibi kaltak kraliçeden başkasını görmüyordu. Bu, Lettice'in gayet iyi bildiği bir sırdı ama bunu kimseyle paylaşacak değildi; bu sırrı hayatında arzuladığı tek erkeği soylu kuzenin elinden almak için kullanacaktı. Ama bir engel oluşturan bir başka kadın daha vardı: O salak taşralı karısı Amy. Tanrı yakarışlarına yanıt vermediğinde, hararetle yanan şöminenin ve siyah ters haçın önüne cırlıçıplak çömeliş Şeytan'a, "Onun benim olmasını sağla!" diye yalvardığı adam buydu. Onu elde edebilmek için narin, yumuşak ve beyaz parmakları düşündüğünde ürpermesine neden olan dehşet verici ölü şeylere dokunmuş, içleri kesilmiş tırnaklarla dolu, saçları saç rengi Amy'ninkine benzeyen bir hizmetçi kızdan alınmış balmumu bebekler yapmış, üstlerine kendi adet kanma bulanmış paçavralar geçirmiş, göğüslerine dikenler batırmış ve onları ufak tahta tabutlara yerleştirmişti. Bu adam uğruna, kuzenin kütüphanesinden zehirlerle ilgili bir kitap ve saç fırçasından uzun, kıvılcık bir saç teli çalmış, onun için değersiz olan ve onu hak etmeyen, ölmesi çok uzun süren ama öldüğünde, o çok arzuladığı tacı elde ettiği takdirde sonsuza dek kaybedeceği sevdiği adamın özgür kalacağı bir kadını korkutmak için kullanmıştı.

Onun yatağının ucunda durdu ve uzunca bir süre onu izledi; sonra, elini kaldırıp saten kurdeleleri ağır ağır çözdü ve kadife pelerini ayak bileklerinin etrafına düşürdü. Beyaz uzun eliyle yatak örtüsünü adamın üstünden çekip yavaşça yere bıraktı; bir kedi gibi sinsice, ses çıkarmadan ve çevik hareketlerle üstünde bir tek beyaz ipekli çorapları, pembe renkli saten jartiyerleri ve terlikleriyle cırlıçıplak yatağa girdi ve üstüne çıktı.

Adamın erkekliği onun dokunuşuyla canlandı ve kadın yavaş-
ça kalçalarını aşağı indirip adamın heyecanla dimdik olmuş olan
erkekliğini içine aldı.

Adam aniden gözlerini açtı. Gözlerinde ve dudaklarında beli-
ren bir zafer ifadesiyle ona gülümsedi.

Büyük bir mutlulukla, “*Elizabeth!*” diye fısıldadı. “Bu anı çok
uzun süre bekledim ve hayalini kurdum!”

Kadın hiçbir şey demedi, sadece yanaklarını okşayan ve uçları
adamın göğsüne değen kızıl saçlarının arasından gülümsedi.

Robert ancak kadının dar kalçalarını sıkıca tutup içine boşal-
dığında ve menisi büyük bir hızla onun içine akın edip doldurdu-
ğunda, kadın saçlarını geriye atıp yüzünü gösterdi.

Robert büyük bir şaşkınlıkla ve öfkeyle onu üstünden itmeye
çalıştı ama Lettice onu dizleriyle sıkıştırıp yatağı mıhladı ve tüm
kuvvetini avuçlarına vererek onun sert ve düz göğsüne yasladı;
ay ışığının aydınlattığı bembeyaz vücudu ve yüzünde bir zafer
ifadesiyle, sırf bencilce kendisini tatmin etmek için üstünde ha-
reket etmeye devam ederken, zalim bir gülümsemeyle dudakları
aralandı ve ufak ve keskin beyaz dişleri göründü.

“Ben tövbe etmemiş olan Magdalene’im, saygı duyulması ve
tapınılması gereken Kutsal Bakire değil,” dedi Lettice Knollys.

“Evet öylesin seni küçük fahişe, seni sersem küçük kaltak!”
diye öfkeyle bağırarak Robert Dudley, onu sert bir şekilde yana itti;
sırtüstü ve bacakları dimdik havada olacak şekilde yatırıp penisini
doğrudan Elizabeth’in kalbini hedef alan bir hançermiş gibi öf-
keyle içine girip çıkmaya başladı.

“O sersem küçük kaltak,” Elizabeth’in kuzeni, kendi şehve-
tinden korkmayan bir kadın olan bu kadın, kraliçeye zarar vere-
bilecek *kusursuz* bir silahtı ve Robert’ın o anda istediğı tek şey
buydu. İntikam gerçekten de tatlıydı!

Ertesi gün, Elizabeth şöminenin önünde sakın sakın Sör Wil-
liam Cecil’le satranç oynarken, Robert Dudley kraliyet ahırlarını

kontrole gitti ve derin dekolteli zümrüt yeşili bir elbise giymiş olan Lettice Knollys kraliçenin diğer nedimeleriyle nakış işleyip dedikodu yaptı.

“Olanları öğrendiğimde,” dedi Elizabeth alçak sesle, satranç tahtasını incelemekte olan Elizabeth, “bir sürpriz yaşamışım gibi davranacağım; *o kadar* zeki olduklarını sanıyorlar ki onları hayal kırıklığına uğratmak istemem. Ancak çok geç olduğunda,” dedi uzun beyaz parmakları siyah atı kavrarken, “‘aşklarının’ onlara ödeteceği bedel yüzünden birbirlerinden ne kadar nefret ettiklerini anlayacaklar. Birbirlerini *hak* ediyorlar!”

EK

Elizabeth alev saçlı, incilerle bezeli, umudun beyaz mumu olarak yaşayan bir ikona haline geldi ve halkının sevgisini ve sadakatini kazandı; bir kadının vücuduna ama “bir kralın kalbine ve midesine” sahip olan, birçok erkek tarafından kur yapılan ve eşlik edilen ama kimsenin karısı olmayan “Bakire Kraliçe” birçok kişinin –İngiliz kanı taşıyan her erkeğin, kadının ve çocuğun– annesi oldu. Hükümdarlığı kırk beş sene sürdü ve son ve en muhteşem Tudor olarak 1603’te öldü.

Amy’nin ölümüyle ilgili gizem, skandal ve tahminler asla dinmedi. Bu konu Robert Dudley’yi çok mutsuz edecek şekilde zaman zaman yeniden gündeme geldi. Ne kadar uğraşsa da bu konuyu bir türlü geride bırakamadı.

Amy’nin ölümünden yedi sene sonra, üvey kardeşi John Appleyard nihayet 1564’te kont olan Robert’a şantaj yapmaya çalıştı; Robert’ın soylu sınıfına kabul edilmesi, Elizabeth’in “gözden düşmüş âşığını, ona yer açmak için karısını öldürmüş olan ahırbeyini” kuzeni ve taht için rakibi İskoç Kraliçesi Mary için bir damat adayı olarak sunma planının bir ön şartıydı. Mary’ye hakaret etmek ve Elizabeth’in en başından beri planladığı gibi doğrudan sefahat düşkünü yakışıklı Lord Darnley’nin kollarına itmek üzere üstünde düşünülmüş bir seçimdi. John Appleyard “kontun hatırı için kız kardeşinin cinayete kurban gittiğini örtbas ettiğini” iddia etti.

Derhal Fleet Hapishanesi'ne atıldı ve elindeki kanıtları sunması istendi ama Darnley hemen geri adım attı ve adli tabibin kız kardeşinin ölümüyle ilgili kararını tamamıyla kabul ettiğini söyledi.

1584'te kimin yazdığı bilinmeyen, geniş çevrelere yayılan ve zamanının en çok rağbet gören kitaplarından biri haline gelen bir kitap ortaya çıktı. *Leicester Toplumu: Leicester Kontu Robert Dudley'nin Tiksiniç Hayatı, Komploları, İhanetleri, Cinayetleri, Yalanları, Zehirleme Girişimleri, Şehveti, Suça Teşvikleri ve Acımasız Stratejileri Üstüne bir İnceleme* isimli bu eser, skandalı canlandırdı ve Robert'ı çeşitli konularda korkunç suçlamalar yöneltti. Bu suçlamalardan biri de en sadık adamlarından biri olan Sör Richard Verney'ye Cumnor Malikânesi'ne gitmesi ve Amy'yi öldürmesi için para ödediğiydi.

Amy'nin ölümü ve kocasının bu olayda bir parmağı olup olmadığı bugüne bile hâlâ gizemini korumaktadır. Olasılıklar arasında cinayet, kaza, intihar ve bir anevrizma ya da metastaz geçirip kemiklere yayılan ve kemikleri kırılğan ve ani ve spontane kırılmalara savunmasız hale getiren kanser hâlâ tartışılan ve konuşulan teorilerdir. 1947'de cesedinin incelenmesine ve ipuçları bulunmasına yönelik bir girişim sonuçsuz kalmıştır çünkü ölümden sonra aradan geçen yüzyıllar boyunca kilisede yapılmış olan tadilatlar daha önceki mezarların yeri bozmuştur ve Amy'nin mezarını bulmak imkânsız hale gelmiştir.

Aralık 1560'da, Lettice Knollys Robert Dudley'nin onunla evlenmeyi reddetmesinin arkasından ilk Essex Kontu Walter Devereux'yla evlendi.

Sabah ışıkları, birlikte geçirdikleri şehvet dolu gecenin heyecanını dağıtacak sert bir sağduyu dozu getirmiştir ve Robert'ın zamanla Elizabeth'i ikna edebileceğine ve Amy'nin ölümüyle ilgili skandalın unutulacağına dair umutları canlanmıştı. Karşısında öfkeyle çırlıçıplak duran Lettice'e, "Seninle evlenirsem mah-

volum,” demişti. “Sonsuza dek kraliçenin gözünden düşerim ve beni asla affetmez!”

Ama Lettice sonradan intikamını aldı. Robert’la ilk buluşmasından sonra –o geceyi takip eden birkaç gün boyunca Robert’ın odasına gizlice girmiş, pelerinini yere atıp çıplak yatağına girerek Robert’ı birlikte olmaya ikna etmişti– doğum kontrolü konusunda gevşek davranmaya başlamış ve filiskin çayını içmeyi, âşğının yatağından kalkıp hemen küçük tuvaletini yapmayı ya da birleşmeden sonra hızlı hızlı zıplamayı veya birleşmeden önce vajinasına limon suyuna ya da sirkeye batırılmış ufak bir sünger yerleştirmeyi ya unutmuştu ya da bunlarla uğramamıştı ve gülümseyen ebeveynlerinin ve kuzeni kraliçenin şahit olduğu nikah töreninde çoktan içinde bir bebek büyüyordu. Robert hayatının sonuna kadar dünyaya gelen ilk oğlunun ve adaşının –Lettice oğluna Robert ismini vermişti– yakışıklı, koyu renkli saçları olan ve atlara bayılan gencin, dünyanın gözü önünde kendi yasal vârisi olarak değil, bir başka adamın oğlu olarak büyüyeceğı gerçeğıyle yaşamak zorunda kaldı.

Amy’nin ölümünden sonraki birkaç sene boyunca, Robert onu engelleyen tek şeyin korku ve çekingenlik olduğunu öne sürerek boş yere Elizabeth’i onunla evlenmeye ikna etmeye çalıştı. 1575’te, her sene düzenlene Resmi Yaz Programı sırasında Elizabeth için Kenilworth Şatosu’nda bir dizi muhteşem eğlence düzenledi. Büyük finalde de ona evlenme teklifinde bulundu. Gece yarısı gökyüzünde havai fişekler patlarken, Elizabeth gösterişli bir mermer çeşmenin kenarına oturdu ve göğüsleri çıplak, saçları incilerle ve sedefli deniz kabuklarıyla süslü, altında yeşil renkli parıltılı bir denizkızı kuyruğı olan bir kadın yüzerek yanına geldi ve Elizabeth’e içinde pembe renkli kadife bir kumaş üzerinde görkemli bir yüzük olan gümüş bir istiridye kabuğı takdim etti. Robert Dudley istiridye kabuğunu alıp Elizabeth’in önünde dizlerinin üstüne çöktü ve ona yüzüğü ve kalbini sunarak son bir kere

evlenme teklif etti. Elizabeth onu reddetti. Robert için bu olay en değerli hayalinin ölümcül bir darbe alması demekti.

Elizabeth'in bir başka nedimesi olan ve Robert'ın "piç" olarak gördüğü bir erkek evlat veren güzel ve narin Leydi Douglass'la uzun ve gizli bir ilişki yaşadıktan sonra –gizlice evlendikleri de söyleniyordu– Robert Dudley dul kalmış olan Lettice Knollys'in baştan çıkarıcı girişimlerine daha fazla direnemedi ve çift 1579'da Kenilworth'te gizlice evlendi; gelin nikahta şişmiş karınını gizlemek için bol bir ipekli elbise giydi. Evliliklerini bir sene kadar kraliçeden gizlemeyi başardılar. Lettice'in ilk kocasının ilaç niyetine zehir alarak birden öldüğüyle ilgili iddialar ortaya atılınca, dedikodular yeni evli çiftin kapısına yeni bir ölüm vakasını getirdi. Birinci Essex Kontu Walter Devereux resmi olarak dizanteriden İrlanda'da ölmüştü ve "içkisinde kötü bir şey" olduğunu ısrarla söylemiş ve son nefesini verirken karısını lanetlemişti; son arzusu beş çocuğunun Lettice'in velayetinden alınması ve akrabası Huttington Kontu tarafından yetiştirilip annelerinin kötü etkilerinden uzak olmalarıydı.

Çok geçmeden, büyük bir haksızlığa uğramış olan Leydi Sheffield Robert'ın onunla üç adamının şahitlik yaptığı gizli ve gece geç vakitlerde kıyılan bir nikahla evlendiği iddiasıyla ortaya çıkınca, Robert kendisini çok eşlilikle suçlanırken buldu. Ama birbirlerine yazdıkları tüm mektuplar ve evlilikleriyle ilgili tüm belgeler ortadan kaybolunca, Leydi Sheffield bunların Lord Robert'ın adamları tarafından çalındığını söylese de iddiasını geri almak zorunda kaldı. Mide ağrıları çekmeye, kusmaya ve güzel sarı saçları tutam tutam dökülmeye başlayınca, kendi hayatı ve oğlunun hayatı için korkuya kapılan Douglas zehirlendiğine kanaat getirdi ve sessiz kalması ve Robert'ın çok eşlilik suçuyla intikamcı kraliçe tarafından infaz edilmesini önlemek amacıyla evlendiklerini reddetmesi için Dudley'nin verdiği 700 sterlinlik rüşveti kabul etti.

Soylu kuzeninin sevgilisini elinde alarak ne tür kişisel bir za-

fer yaşamış olursa olsun, Lettice Knollys evliliğinden pek bir şey elde edemedi. Öfkeli Elizabeth tarafından “O Dişi Kurt” lakabı takılan Lettice bir daha dönmek üzere saraydan kovuldu. Elizabeth, Robert’ın karısını nadiren ziyaret edecek vakti olması için ona sürekli olarak iş verdi.

İkisinin evliliği mum ışıkları ve gölgelerin arasında geçiyordu; Elizabeth’in parfümünü süren ve benzer giysiler giyerek odasına gelen Lettice, her şeyi ortaya dökcek olan gün ışığı Robert’a yanındaki yastığa başını yaslamış olan kadının bir kraliçe olmadığını, sadece onun cilveli genç kuzeninin olduğunu ve aralarındaki benzerliğin yeterli olmadığını hatırlatmadan önce sessizce odadan çıkıyordu. Çiftin Robert’la aynı ismi taşıyan tek çocuğu ve resmi vârisi olan Baron Denbigh, Robert Dudley ve Robert’ın sevgiyle “küçük asil haylaz” olarak hatırladığı çocuk, üç yaşındayken 1584’te aniden ateşlenip öldü. Çocuğun annesi Lettice tarafından ilaç diye verilen zehir yüzünden hayatını kaybettiğine ve kocasının kontluğunun ilk evliliğinden olan oğlu yakışıklı ve fevri ikinci Essex Kontu Robert Devereux’ya kalması için onu öldürdüğüne dair söylentiler çıktı.

Leicester Kontu Robert Dudley, İngiltere’nin İspanyol Arması’na karşı kazandığı zaferi gördükten sonra 4 Eylül, 1588’de elli altı yaşında öldü. Ölüm nedeni olarak sıtımadan kaynaklanan yüksek ateş ve o sırada artık orta yaşlı baştan çıkarıcı bir kadın olan karısı Lettice’in çiftin Ahırbeyi olan yakışıklı ve genç âşığı Christopher Blount’la evlenebilmek için onu zehirlemiş olabileceği ihtimali ve kuzeni Elizabeth’ten son bir intikam alma arzusu gösterildi; bu evlilik, Elizabeth ve Robert arasındaki bağı tamıyla yok edememişti ama ölüm ya da mide kanseri yok edebilirdi; her halükârd Amy’yi, kanser olduğunu ve ölümünden sonra çıkan cinayet ve zehirlenme söylentilerini hatırlayan birçok kişi, Robert’ın ölümünün ilahi adaletin kusursuz bir örneği olduğunu düşündü ve çok az kişi arkasından yas tuttu.

Amy'nin ölümünden sonra, Robert Dudley on beş bölgede Sör Anthony Forster'a toprak verdi ve Forster bu sayede Cumnor'u satın alıp tadilattan geçirebildi ve şehir dışında yaşayan bir beyefendiye ve ailesine uygun bir ev haline getirebildi. Birçok kişi bunun Forster'ın Amy'nin cinayetine yardım ettiği için aldığı bir ödül olduğunu düşündü. 1572'de Forster öldükten sonra, Robert Dudley Cumnor'u vârislerinden satın aldı ama bilindiği kadarıyla asla orada yaşamadı. Ama Cumnor'la ilgilenmediği için, malikâne zamanla bir harabeye dönüştü. Malikânenin merdivenlerinde “muhteşem giysiler giymiş çok güzel bir kadının” hayaletinin görüldüğü söylentileri çıktı ve on dokuzuncu yüzyılda dokuz rahibin katıldığı, kadının ruhunu parktaki süs havuzuna hapsetmek amacıyla bir hayalet kovma ayini düzenlendi ve sonradan ilginç bir şekilde, havuzun suyu asla donmadı. Terk edilmiş, böcek ve farelerin istila ettiği gri taş harabeler 1811'de yıkıldı ama Sör Walter Scott'ın *Kenilworth* isimli romanının 1821'de yayımlanmasından sonra, yaşanan trajedinin yeri Kenilworth Şatosu olarak değişti ve Viktorya dönemi halkı Robert Dudley'nin Elizabeth için düzenlediği muhteşem eğlencelerin bir zamanlar gerçekleştiği yeri görmek için bölgeye akın etti.

Thomas Blount kırsal bölgede sessiz bir hayat sürmek için saraydan ayrıldı. 1568'de atından düşüp öldü; bu kazada başını bir taşa çarptı ve bilinci tekrar açılmadı. Ölene dek her sene Amy'nin mezarının beyaz renkli sade mezar taşının üstüne bir tane beyaz gül ve parlak, kırmızı bir elma bıraktı. Her ziyaretinde ona bir öykü anlatacak kadar orada kaldı.

Aynı sene Richard Verney aklını yitirerek öldü; dehşet içinde yatağının yanında bekleyen rahibin cüppesini kavrayıp onu kurtarması için yalvardı, Cehennem alevlerinin içinde yanmaya başladığını ve iblislerin sivri pençelerinin onu paramparça ederek, sürükleyerek Cehennem'e götürdüklerini hissettiğini iddia etti. Tekrar tekrar parmağını yatağının ucuna çevirip, “İşte, orada.

Saçları loş meşalenin ışığında altın sarısı parlıyor; canını kurtarmak için arkasına baka baka kaçıyor; gözlerindeki o dehşet ifadesini asla unutmayacağım. Merdivenin aniden kıvrıldığı noktada bir sonraki basamağı kaçırdığında şaşkınlıkla ve korkuyla nasıl çığlık attığını ve tepetaklak düştüğünü de unutmayacağım. Geceliğini altın işlemelerini parıltısını gördüm, boynunun feci bir şekilde kırıldığını, vücudunun düşerken çıkardığı sesi duydum ve etrafa bir sessizlik çöktü. O, muhteşem ve daha da güzel şeyleri hak eden, benim ne kadar başarılı olabileceğimi gören tek adamdı ve yükselmesine yardım etmek istiyordum ama kadın ona engel oluyordu. Onu memnun etmek istedim. Oraya kadını öldürmek için gittim, Tanrı beni affetsin ama kadının saçının teline bile dokunmadım. Peki neden bunca sene sonra beni hâlâ rahatsız ediyor?” dedi.

Bir faydasının dokunmayacağı ve bir başka kişinin günahları için darağacına gitme riskini göze almayı reddeden dürüst Doktor Bayly, Amy’nin ölümünden sonra büyük başarılarla imza attı. 1561’de Oxford Üniversitesi’nde kraliçenin Tıp Profesörü oldu ve Elizabeth ziyaretlerinde onun konuşmalarına katılıp büyük bir ilgiyle dinledi. Doktor Bayly daha sonradan Doktorlar Akademisi’nin ve Elizabeth’le şahsen ilgilenen Ordinaryüs Doktorlar’ın bir üyesi oldu. Seneler içinde, aralarında iyi eleştiriler alan göz hastalıklarıyla ilgili bir araştırmanın da bulunduğu birçok kitap yazdı ve pek çok tanınmış hastayı tedavi etti. Elizabeth ve Robert Dudley yaşlandıkça ve yaşlılıkla ilgili rahatsızlıklar sorun yaratmaya başladııkça hem Elizabeth’in diş ağrılarıyla hem de Robert’ın romatizmasıyla ilgilendi. Doktor Bayly, Leicester Kontu’nu her yaz Buxton’daki şifalı kaplıcalara gördüğünde, Amy’nin trajik hayaletinin kötü yürekli dul ve onun entrikalarına alet olmayı reddetmiş olan iyi yürekli doktor arasında gerginlik yaratacak bir şekilde belirdiğini hayal etmek zor değil. *Leicester Toplumu* isimli olay yaratan kitap yayımlandığında ve Doktor Bayly’nin

Amy'ye kocasının yolladığı ilaçları vermeyi reddettiği açıklandığında, Doktor Bayly onurlu ve saygılı bir tavırla sessizliğini korudu ve asla öyküyü reddetmedi ya da yalanlamadı. 1592'de altmış üç yaşında varlıklı, onurlu ve hem bir doktor hem de insan olarak ailesi, dostları, meslektaşları ve hastaları tarafından saygı duyulan birisi olarak öldü.

Lettice Knollys, kendi oğlu da dahil olmak üzere hepsinden daha uzun yaşadı; güç delisi Essex Kontu Robert Devereux, Elizabeth'in hayatının sonlarına doğru son büyük aşk öyküsünde başrol oynamış olan ama Londra halkını ona karşı ayaklanmaları ve tacı ele geçirmesine yardım etmeleri için kışkırttığı anda kafası uçurulmuştu. Suç ortağı, en yakın arkadaşı ve üvey babası Christopher Blount'la birlikte 1601'de kafası uçuruldu. Güzelliğini çoktan yitirmiş olan Lettice, 1634'te Noel sabahının erken saatlerinde doksan üç yaşında yatağında yalnız öldü.